

Resource: Familiarization, Internalization, Articulation (Fia)

Familiarization, Internalization, Articulation (FIA) Translation Guide © 2023 SRV Partners Released under CC BY-SA 4.0 license. Familiarization, Internalization, Articulation (FIA) Translation Guide has been adapted in the following languages Tok Pisin, عربي, Français, हिंदी, Bahasa Indonesia, Português, Русский, Español, Kiswahili, 简体中文 from Familiarization, Internalization, Articulation (FIA) © 2023 SRV Partners Released under CC BY-SA 4.0 license by Mission Mutual

Familiarization, Internalization, Articulation (Fia)

LUK

Luka 1:1-4

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 1:1-4 na uiweke moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 1:1-4

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anataka kumwandikia Theofilo kuhusu mambo yote yaliyokuwa yametukia. Ingawa Theofilo anajua kuhusu yale yaliyotukia, Luka anataka kuhakikisha kwamba habari zake ni kamili. Luka anamwita Theofilo "mwenye kuheshimiwa" au "ewe mtukufu" kwa sababu yawezekana kwamba alikuwa mtu mashuhuri mwenye cheo cha juu ambaye angeweza kuwashawishi watu wengine wengi.

- Watu wenye ushawishi mkubwa wana sifa gani katika utamaduni wenu?

Ingawa Luka anajua watu wengi ambao tayari wameandika kuhusu matukio haya, anataka kuandika kuhusu yale yaliyotukia kwa njia bora zaidi. Luka anataka Theofilo awe na uhakika kuhusu mambo yaliyotukia.

- Watu katika utamaduni wenu hukumbukaje mambo yaliyotukia zamani?
- Wao huwasikiliza watu wa aina gani ili kusikia habari kuhusu tukio fulani?

Luka anataka wasomaji wake waamini kwamba hadithi yake ni ya kweli, na ili kutimiza hilo, anataja kwamba hili ni simulizi sahihi. Katika nyakati hizo, kuwa sahihi kulimaanisha kusimulia matukio kwa mpangilio wa matukio hayo.

- Watu katika utamaduni wenu hujua kama simulizi fulani ni la kweli au ni hekaya (la kubuni, utani, kigano n.k)?

Luka anahakikisha kwamba kila mtu anajua kwamba amechunguza kwa makini matukio yote kuanzia mwanzo. Anataka kuandika matukio haya kama mwanahistoria anayeandika kwa usahihi.

Anatuambia kwamba kila kitu anachokiandika kimepitishwa na mashahidi ambao macho yao yamefunguliwa na kazi ya Mungu kupitia Roho Mtakatifu. Luka anawaita watu hawa mashahidi walioyaona kwa macho.

- Watu katika utamaduni wenu humtambua mtu anayeweza kutegemeka katika kusimulia matukio ya kihistoria?

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 1:1-4

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Watu wengi wameandika kuhusu matukio yote ambayo yametukia. Wafuasi wa karibu wa Yesu walikuwa mashahidi wa matukio haya na wamekuwa wakisimulia mambo yote waliyoyaona.

Tukio la pili: Baada ya kuchunguza kwa makini, Luka anaamua kukusanya masimulizi yote kuanzia mwanzo kwa Theofilo, ambaye ana cheo cha juu. Luka anaandika simulizi hili ili Theofilo aweze kujua ukweli wa yale anayoyajua tayari.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Theofilo, mtu mwenye cheo cha juu
- Luka, mwandishi wa kitabu
- Mashahidi waliojionea, wanafunzi wa Yesu
- Watu wengi, watu ambao wamekusanya simulizi kuhusu Yesu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Kutajwa kwa watu wengi haimaanishi watu wengi sana. Luka anajua kwamba kuna wengine ambao wamesimulia hadithi hii ambao wangeweza kuthibitisha kwamba kazi yake ilikuwa ya kweli. Maandishi haya yote yanategemea masimulizi au hadithi za wafuasi wa karibu zaidi wa Yesu ambao wangeweza kutoa masimulizi ya moja kwa moja ya matukio ambayo Luka anaandika.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka anaandika kitabu hiki kwa mtindo wa mwanahistoria ili aweze kukazia usahihi wake. Luka anamwita Theofilo ewe mtukufu, ili kusisitiza cheo chake cha juu. Theofilo tayari anamjua Yesu, na amesikia hadithi kuhusu Yesu. Lakini Luka anataka kuhakikisha kwamba ujuzi wa Theofilo ni sahihi na wenye utaratibu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 1:1-4

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Theofilo, mtu mwenye cheo cha juu
- Luka, mwandishi wa kitabu
- Mashahidi waliojionea, wanafunzi wa Yesu
- Watu wengi, watu ambao wamekusanya simulizi kuhusu Yesu.

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza jinsi "watu wengi" walivyoandika matukio yaliyopitishwa kutoka kwa mashahidi walioona, wafuasi wa karibu zaidi wa Yesu.

Luka anapoamua kuandika simulizi hili lenye utaratibu, anachunguza kwa makini vyanzo na maandiko mengine. Anahakikisha kwamba anasimulia simulizi sahihi linalofuata utaratibu wa jinsi matukio yalivyotukia. Anafanya hivi ili Theofilo awe na uhakika kuhusu ujuzi aliokuwa nao tayari.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Watu wengi wanaandika kuhusu matukio yaliyotukia. Baadhi yao wanajua hadithi kwa kusikiliza wafuasi wa kwanza wa Yesu. **Simamisha uigizaji.** Waulize waandishi, "Mnahisi vipi?" Sikiliza "Kwenye misheni," "Kutazamia watu wajue kuhusu Yesu," "Mwangelifu." Anzisha uigizaji tena.

Theofilo ni mtu mashuhuri anayejua ukweli. Luka anataka Theofilo awe na uhakika kuhusu ukweli. Ili kufanya hivyo, Luka anatafuta vyanzo vya simulizi la matukio. Anachunguza na kukusanya kila kitu ili kumpa Theofilo. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Theofilo, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Kuheshimiwa," "Kutarajia," "Udadisi." Muulize muigizaji Luka, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama "Kutimiza," "Kufarijika," "Tumaini."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 1:1-4

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Watu wengi wameandika simulizi la mambo yote yaliyotukia hivi karibuni kati ya watu wa Mungu. Luka anapotaja "**habari za mambo yaliyotukia katikati yetu**" anazungumzia jinsi Mungu ameweka ahadi Zake kuhusu Mwokozi na kwamba kila kitu kilichosemwa na manabii kimetukia.

Luka anasimulia hadithi yake kwa kutumia masimulizi ya "**mashahidi walioyaona na watumishi wa neno**" Hii inamaanisha kwamba aliongea na watu waliokuwa pamoja na Yesu, wafuasi wake wa karibu waliokuwa pamoja naye tangu Galilaya mpaka wakati Yesu alipowajia baada ya kufufuka kwake.

Luka anamwambia Theofilo kwamba amechunguza kila kitu kwa uangalifu kuanzia mwanzo na kwamba ameamua kumwandikia simulizi la kweli. Anamwita Theofilo "**ewe mtukufu**" kwa sababu alikuwa mtu mashuhuri sana ambaye alikuwa anasimamia watu wengi. Luka anajua kwamba Theofilo ana ushawishi juu ya watu wengi, kwa hivyo anataka apate kujua ukweli kuhusu yale aliyofundishwa kuhusu Yesu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 1:1-4

Audio Content

[webm zip](#) (5952006 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (5248101 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 1:5-25

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 1:5-25 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 1:5-25

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anaanza hadithi yake kwa kuwaambia wasomaji kile kilichotokea kabla ya kuzaliwa kwa Yesu. Malaika wa Bwana anamwambia Zekaria kwamba mke wake atamzalia mtoto wa kiume atakayemtayarishia Bwana njia. Mungu anatumiza ahadi yake kwa watu wake na anaonyesha nguvu zake kwa kufanya mimba isiyowezekana iwezekane.

Hadithi ya Luka inahusu watu maalum wa Mungu - Wayahudi. Walikuwa watumwa huko Misri kwa miaka 400, lakini Mungu aliwapeleka katika nchi ya pekee kwa ajili yao. Njiani, aliwapa sheria fulani. Sheria hizo zilikuwa katika sanduku maalum ambapo uwepo wa Mungu uliishi. Wayahudi walijenga hema (maskani) kwa ajili ya sanduku hilo, na baadaye wakajenga jengo maalum linaloitwa Hekalu. Waliweka sanduku hilo kwenye Hekalu na kumwabudu Mungu Hekaluni. Hii ilikuwa nyumba ambapo Mungu aliishi miongoni mwa watu wake. Hekalu la kwanza liliharibiwa wakati jeshi la adui liliwashinda. Baadaye, jeshi jingine la adui, Warumi, liliwashinda Wayahudi. Walimchagua mfalme wa Kiyahudi, Mfalme Herode. Herode alitaka kujenga upya Hekalu. Hekalu lilijengwa kwa njia fulani ili watu waweze kumwabudu Mungu na makuhani maalum wangeweza kuleta dhabihu kwa Mungu.

Zekaria alikuwa mmoja wa makuhani hao na mkewe alikuwa Elizabeti. Alikuwa tasa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, ilikuwa aibu kwa mwanamke aliyeolewa kuwa tasa kwa sababu watoto walichukuliwa kuwa baraka.

Jadili na timu yako jinsi wanawake walioolewa ambao ni tasa wanachukuliwa katika utamaduni wenu. Je, kuwa tasa huleta aibu au kukata tamaa? Ikiwa ndivyo, kwa nini?

Zekaria aliingia Hekaluni kufanya kazi yake ya kutoa uvumba kwa Mungu. Makuhani fulani tu waliruhusiwa kuingia katika sehemu hii maalum ya Hekalu. Watu walikaa nje katika ukumbi wa Hekalu wakimwomba Mungu. Kuona mpangilio wa Hekalu kunaweza kutusaidia kuelewa vizuri mahali ambapo kila mtu alikuwa amesimama.

Onyesha picha za mpangilio wa Hekalu na jinsi patakatifu palivyokuwa ili kuonyesha sehemu ambapo hadithi inafanyika na mahali ambapo watu walikuwa.

Mungu aliteua makuhani ambao ni wao tu waliohudumu Hekaluni na kumtolea Bwana dhabihu za watu. Wayahudi waliamini Mungu alikuwapo na aliishi Hekaluni. Zekaria alikuwa 'mbele ya Mungu' kwa sababu alikuwa kuhani aliyehudumu mbele za Mungu. [Watu hawangeweza kuingia sehemu ya Hekalu ambapo kuna madhabahu ya uvumba. Makuhani tu-wanaume waliotengwa na Mungu kwa ajili ya kazi hii maalum-waliruhusiwa katika sehemu hiyo ya Hekalu.]{.mark}

Makuhani walipiga kura ili kuamua ni nani angetoa sadaka ya uvumba. Kupiga kura kulikuwa njia ya kufanya maamuzi ambayo hayakutegemea akili au maamuzi ya kibinadamu. Watu walitumia vitu fulani kutupa au kuchagua kutoka kwa kikundi ili kufanya uamuzi. Hatujui ni vitu gani walivyotumia katika hadithi hii, lakini huenda yalikuwa mawe madogo. Wakati mwingine waliandika majina kwenye vipande vya karatasi, wakaviweka ndani ya debe, kisha wakatoa karatasi yenye jina kutoka kwenye debe hilo. Kuhani ambaye jiwe lake lilianguka kwa njia fulani au yule ambaye jina lake lilichaguliwa kwanza ndiye aliyechaguliwa. Zekaria alichaguliwa kwa ajili ya toleo hili. Mungu alimchagua moja kwa moja ili atoe toleo hili.

[Makuhani walitoa uvumba kwa Mungu ili kuonyesha maombi ya watu.]{.mark} Kuhani angechoma manukato yenye harufu nzuri yaliyotengenezwa hasa ili kumtolea Mungu kwenye madhabahu ya uvumba. Wakati Zekaria alipokuwa akichoma uvumba, watu walikuwa nje wakiombea wokovu wa taifa la Israeli. Mungu anajibu maombi yao. Hakumwahidi Zekaria mtoto wa kiume tu, bali anamwambia Zekaria kwamba mwanawe atatayarisha njia kwa ajili ya kuja kwa Bwana ambaye ataleta amani na haki. Mwanawe atafanya hivyo kwa kuwaambia watu watubu, au waache kutomtii Mungu ili waweze kuwa na uhusiano mzuri naye. Hii inamaanisha kwamba Yohana angewatayarisha watu kwa Mungu mwenyewe ajibu maombi yao.

Onyesha picha ya madhabahu ya uvumba na mahali yalipokuwa ndani ya Hekalu.

Malaika anapomwambia Zekaria kwamba mwanawe ataitwa Yohana, ni muhimu kujua kwamba hii ilikuwa amri. Hii ilikuwa kinyume na utamaduni wa kawaida wa Wayahudi kwa kuwa baba angeamua jina la watoto. Ukweli kwamba Mungu anamtaja kwa jina lake na kwamba anamwamuru asinywe kinywaji kilichochacha ungekuwa ishara wazi kwa Wayahudi kwamba alikuwa amejikwama wakfu kwa Mungu kwa njia ya pekee.

Jadili na timu yako jinsi watoto wanavyopewa jina katika utamaduni wenu. Je, majina yana maana maalum kama ilivyo kwa Wayahudi? Jina la Yohana linamaanisha "Bwana ni mwenye neema." Timu yako inaweza kuchagua kutumia maana hii badala ya jina la Yohana ikiwa unaona kama ni tafsiri bora zaidi.

Wayahudi wamekuwa wakisubiri unabii wa Eliya utimizwe tangu wakati nabii Malaki aliposema kwamba Eliya angerudi. Hii inamaanisha kwamba anakuja mtu ambaye ni kama Eliya kwa kuwa atawaonyesha watu wa Israeli jinsi ya kumfuata na kumtii Mungu tena kwa akili zao na tamaa zao. Kwa hivyo malaika anaposema kwamba Yohana atakuwa, "mtu mwenye roho na nguvu ya Eliya," huo ulikuwa unabii mwingine uliokuwa ukitimizwa na Mungu.

Zekaria anaposhuku kwamba mke wake anaweza kupata mimba kwa sababu ya umri wake, malaika anamwambia kwamba hataweza kuzungumza hadi wakati ambapo maneno yake yatakapotimia. Anamwambia Zekaria kwamba yote aliyoyasema yatatimia kwa wakati wa Mungu. Kwa hivyo Zekaria anatoka Hekaluni na watu waliokuwa nje walishangazwa kwamba alikawia mle ndani kwa muda mrefu. Wanaweza kujua kutokana na matendo yake kwamba ameona maono. Akiwa hawezi kuzungumza, Zekaria anarudi nyumbani kwake baada ya juma lake la huduma.

Baada ya muda usio mrefu, Elizabeti anapata mimba. Anaishi maisha ya utulivu ndani ya nyumba yake na anajitenga kwa miezi mitano ya kwanza ya mimba yake, kama ilivyokuwa desturi ya Kiyahudi. Anasema kwamba Mungu amemwonyesha fadhili kwa kumpa mtoto. Haoni tena aibu ya kuwa tasa.

Hadithi hii inaunganisha Agano la Kale kwa Agano Jipya. Tunaweza kuona mwanzoni, Wayahudi walikuwa wakifuata sheria ya Mungu kwa kutoa uvumba Hekaluni. Kufikia mwisho wa hadithi, tunaona kwamba Mungu anawatayarishia watu njia ya kumrudia ili aweze kuwatawala watu wake. Masihi atakuwa jibu la maombi ya Wayahudi kwa kuleta wokovu kwao na kwa mataifa yote.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MAONYESHO

LUKA 1:5-25

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Tukio hili linatanguliza kipindi cha wakati na kumwelezea Zekaria na mkewe Elizabeti. Zekaria ni kuhani na Elizabeti, mke wa Zekaria, ni tasa.

Tukio la pili: Katika tukio la pili, Zekaria anaenda Hekaluni kufukiza uvumba huku watu wakiwa wamesimama nje wakiomba.

Tukio la tatu: Malaika anamtokea Zekaria akiwa Hekaluni. Malaika anamwambia Zekaria kwamba mke wake atazaa mtoto wa kiume. Zekaria anapouliza ishara ya kwamba hili litatokea, malaika anamwambia kwamba hataweza kuzungumza mpaka mwana wake azaliwe.

Tukio la nne: Zekaria anatoka Hekaluni na hawezi kuzungumza. Zekaria anatumia ishara za mkono kuwaambia watu kwamba aliona maono. Baada ya kumaliza juma lake la huduma, anarudi nyumbani.

Tukio la tano: Elizabeti anapata mimba na kujutenga kwa miezi mitano kulingana na desturi ya Wayahudi. Elizabeti anatambua fadhili za Mungu kwake.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Herode, mfalme wa Yuda
- Zekaria
- Elizabeti
- Gabrieli, malaika wa Bwana
- Watu wakisubiri nje

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Kutajwa kwa Herode, Mfalme wa Yuda, kunarejelewa ili kuonyesha wakati matukio yalitokea. Herode aliteuliwa na Waroma waliokuwa wanatawala eneo hilo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba hadithi hii inatokea katika jengo kuu la Hekalu, moja ya sehemu muhimu zaidi za Wayahudi, mahali ambapo Mungu angeshuka ili kuingiliana na kuhani. Makuhani tu waliruhusiwa kuingia katika sehemu hii ya Hekalu.

Ni muhimu kuelezea Zekaria kama kuhani wa Kiyahudi na kusesitiza umri wake na mke wake, Elizabeti, ambaye alikuwa tasa. Wote wawili ni wa familia zilizojitolea kuwa makuhani.

Zekaria alihitajika kufanya toleo la uvumba kama tendo la huduma kwa Mungu kwa sababu ilikuwa ni zamu yake kufanya kazi hiyo hususa. Kulikuwa na kundi kubwa la watu waliokuwa wakisali nje wakati alipokuwa akitoa toleo hilo.

"Ndipo malaika wa Bwana, akiwa amesimama **upande wa kuume** wa madhabahu ya kufukizia uvumba, akamtokea..." Upande wa kuume unaonyesha mahali pa heshima, hii inaonyesha kwamba malaika alikuwa muhimu. Matokeo yake ni kwamba Zekaria anajawa na hofu sana.

Malaika anamwambia Zekaria asiogope tena na kwamba maombi yake yamesikilizwa na kujibiwa pia. Kisha malaika anasema kwa uhakika kwamba mke wake atamzalia mtoto wa kiume na kumwambia jina lake. Malaika pia anaeleza jinsi atakavyokuwa na furaha na kwamba hatawahi kugusa pombe. Mwishowe, malaika anamwambia jinsi mwanawe atakavyokuwa na roho na nguvu ya Eliya.

Zekaria anaomba ishara kwamba kile ambacho malaika alisema kingetokea kwa sababu yeye na mke wake walikuwa wazee. Kisha malaika anamwambia jina lake, cheo chake na kwamba kazi yake ilikuwa ni kumletea habari njema kutoka kwa Mungu. Kwa kuwa Zekaria hakuamini habari hizi, hawezi kuzungumza hadi mtoto azaliwe. Malaika anamhakikishia kwamba ahadi zilizotolewa zititimizwa.

Watu walikuwa wakisubiri nje wakishangaa kukawia kwake. Zekaria anapotoka nje, anajaribu kueleza kile kilichotokea kwa ishara. Watu wanaelewa kwamba lazima ameona maono akiwa ndani. Juma la huduma yake lilipokwisha, Zekaria alirejea nyumbani kwake.

Muda fulani baada ya matukio ya mwisho, Elizabeti anapata mimba, na anatambua jinsi Mungu alivyompendelea kwa kumwondolea aibu ya kuwa tasa.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 1:5-25

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina sehemu tano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Herode, mfalme wa Yuda
- Zekaria, kuhani wa Kiyahudi
- Elizabeti, mke wa Zekaria
- Gabrieli, Malaika wa Bwana
- Watu wakisubiri nje

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza maelezo ya Zekaria kama kuhani wa Kiyahudi ambaye amemwoa Elizabeti. Kumbuka kwamba wote wawili ni wazee na wanatii sheria na kanuni za Wayahudi, lakini hawakuwa na watoto kwa sababu Elizabeti alikuwa tasa.

Zekaria anapoingia Hekaluni kwa sababu alichaguliwa kwa kura na kundi lake (au mgawanyiko wa makuhani) alikuwa katika zamu. Utaratibu wa simulizi unaweza kukanganya kwa sababu unataja kuchagua kwa kura baada ya kusema kwamba Zekaria anaingia Hekaluni.

Timu inaweza kupanga upya hadithi wanapoiigiza ili ionyeshe jinsi ilivyotokea: kundi la Zekaria lilikuwa linahudumu katika juma la zamu yao, kwa hivyo kulingana na utamaduni wa Kiyahudi, walipiga kura na Zekaria alichaguliwa kuingia Hekaluni na kuchoma uvumba.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Zekaria na Elizabeti wakiishi wakati wa mfalme Herode, wakitii sheria za Wayahudi, lakini bila watoto kwa sababu hawezi kupata mimba ... **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Elizabeti, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama "Huzuni," "Aibu," "Kutengwa," "Kupitwa," "Kufadhaika," "Kuvunjika moyo," "Kutotosha," Anzisha tena uigizaji.

Zekaria anachaguliwa kwa kura kumtumikia Mungu Hekaluni kwa kuchoma uvumba, watu wengine wanaomba nje. Wakati Zekaria anachoma uvumba, malaika wa Bwana anamtokea upande wa kuume wa madhabahu ya uvumba. Tukio hili lazima lilivutia sana, kwa kuwa Zekaria alijua kwamba ni makuhani tu wangeingia mahali hapa, na upande wa kuume ulikuwa mahali pa heshima, kwa hivyo malaika alikuwa muhimu sana. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Zekaria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama "Kuogopa," "Kuheshimiwa," "Kutaka kujua," "Hofu," "Kushangaa," Anzisha tena uigizaji.

Malaika anamletea Zekaria habari njema kwamba atapata mtoto wa kiume, na kumwambia jina atakalopewa. Malaika anamwambia Zekaria mambo ambayo mwanawe atafanya, mambo ambayo hafai kufanya, na kwamba atakuwa na roho na nguvu za Eliya. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Zekaria, "Unahisi vipi?" (Unafikiria/kusema nini ndani?) Sikiliza ikiwa kuna maneno kama "Kuchanganyikiwa," "Hii ni habari gani," "Je, nimesikia vizuri?" "Hili lingewezaje kutokea?," "Kuogopa," "Kushangaa," Anzisha tena uigizaji.

Kisha Zekaria anamuuliza malaika jinsi mambo yote yaliyosemwa yatatukia kwa sababu yeye na mkewe walikuwa wamepita umri wa kuzaa watoto. Malaika anasema jina na cheo chake na anamwambia Zekaria matokeo ya kutokuamini kwake, kwamba hataweza kuzungumza hadi mtoto azaliwe. Kwa njia hii, malaika anaonyesha kwamba kile kilichosemwa kitatokea. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Zekaria, "Unahisi vipi?" (Unafikiria/kusema nini ndani?) Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ningewezaje kumtilia shaka malaika wa Bwana?," "Pole sana, Bwana!," "Ole wangu," "Bwana, nisaidie kutokuamini kwangu," Anzisha tena uigizaji.

Watu wanasubiri nje kwenye ukumbi wa Hekalu. Wanashangaa kwa nini anachukua muda mrefu. Zekaria anapotoka, hawezi kuzungumza, lakini anasimulia kilichotokea kwa ishara. Watu wanatambua kwamba aliona maono katika patakatifu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayewaigiza watu wanaosubiri, "Unahisi vipi?" (Unafikiria/kusema nini ndani?) Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Hatimaye," "Yuko hai," "Hofu," "Kutaka kujua." Anzisha tena uigizaji.

Elizabeti anapata mimba, na anajitenga kwa miezi mitano. Anamsifu Mungu akisema kwamba alimwondolea aibu kwa kumpa mtoto. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Elizabeti akisuburi, "Unahisi vipi?" (Unafikiria/kusema nini ndani?) Sikiliza ikiwa kuna maneno kama "Furaha," "Baraka," "Mungu kamwe hakunisahau," "Yeye ni mwaminifu," "Anaweza kufanya yasiyowezekana."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 1:5-25

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anatuambia hadithi ya watu wake maalum - Wayahudi. Hata ingawa walishindwa na Waroma, bado walimwabudu Mungu mahali maalum panapoitwa Hekalu. Hadithi hii inatokea wakati **Herode Mkuu alikuwa Mfalme wa Yuda**. Mfalme Herode alikuwa Myahudi aliyechaguliwa na Waroma kutawala Yuda. Alihudumu kutoka mwaka wa 37-4 B.C.

Makuhani wa Kiyahudi walichaguliwa hasa kuingia Hekaluni ili kutoa dhabihu kwa ajili ya watu wa Mungu na kukutana na Mungu. **Zekaria wa kundi la Abiya** alikuwa mmoja wa makuhani hawa na alihudumu majuma mawili kwa mwaka. Katika Kiebrania, Zekaria humaanisha "Yahweh anakumbuka." Zekaria alikuwa mume wa **Elizabeti wa mzao wa Haruni**. Alikuwa mzao wa Haruni au "binti wa kuhani." Hii inamaanisha kwamba

alikuwa pia anatoka katika familia ya makuhani. Katika utamaduni wa Wayahudi, makuhani kama Zekaria walitarajiwa waoe mabikira Waisraeli, lakini kuoa binti wa kuhani kulikuwa bora.

Zekaria na Elizabeti waliishi maisha yao kwa njia yenye **unyofu machoni pa Mungu**. Neno la Kigiriki *dikaio* ('mnyofu' au 'mwadilifu') linarejelea mtu anayeishi na kutenda kwa kutii mapenzi ya Mungu na sheria yake. Hii inamaanisha kwamba Zekaria na Elizabeti, waliokuwa sehemu ya jamii ya makuhani, walifuata amri za Mungu. Mungu anatenda kama hakimumu na "anawaona" kuwa waadilifu. **Amri na Kanuni za Bwana** ni sheria ambazo Mungu aliwapa watu wake wazifuata na kuzitii. Mungu aliwapa watu wake sheria kupitia Musa alipoziandika kwenye mabamba ya mwamba kwa kidole chake mwenyewe. Yeyote aliyefuata sheria zote alichukuliwa kuwa mnyofu mbele za Mungu. Hata ingawa Zekaria na Elizabeti waliishi maisha ya uadilifu mbele za Mungu, Elizabeti alikuwa tasa.

Kwa hivyo Zekaria alikuwa **akimtumikia Mungu** kama kuhani. Makuhani katika utamaduni wa Kiyahudi walitumikia Mungu kwa kuwa mpatanishi kati ya Mungu na mwanadamu. Walitoa dhabihu nyingi kwa Mungu kwa niaba ya watu Hekaluni. Walifanya kazi zao majuma mawili kila mwaka. Zekaria alikuwa akitumikia **Hekaluni** mwa Bwana. Hekalu lilikuwepo katika mji wa Yerusalemu katika eneo la Yuda. Neno *hekalu* linapotumiwa katika v.9, linarejelea moja ya sehemu takatiku zaidi katika jengo la Hekalu, si Hekalu zima. Hii ilikuwa sehemu maalum ambapo makuhani wangekutana na Mungu na kutoa dhabihu kwa ajili ya watu.

Waonyeshe watafsiri picha za jinsi mpangilio wa Hekalu ungekuwa ikiwa bado hujawaonyesha. Jadilini neno ambalo mtatumia kwa mahali ambapo makuhani wa Kiyahudi hutoa dhabihu kwa ajili ya watu na kukutana na Mungu. Hakikisha kwamba unatumia neno hili kote katika tafsiri yako. Unaweza kuuliza swali, "Kuna tofauti gani kati ya "kanisa" na "hekalu" katika lugha yako?" ili kuwasaidia watafsiri kuchagua neno bora zaidi.

Zekaria alikuwa akitumikia katika patakatifu pa Hekalu si kwa kuchagua kwake bali kwa sababu makuhani walikuwa wamemchagua kwa kumpigia kura. **Kupiga kura** kulikuwa desturi [ambayo makuhani walitumia kuchagua yule ambaye angefukiza uvumba. Ilikuwa njia ya kufanya maamuzi ambayo hayakutegemea akili au maamuzi ya kibinadamu. Watu walitumia vitu fulani kutupa au kuchagua kutoka kwa kikundi ili kufanya uamuzi. Hatujui ni vitu gani walivyotumia, lakini ingekuwa mawe madogo. Wakati mwingine waliandika majina kwenye vipande vya karatasi, wakaviweka ndani ya debe, kisha wakatoa karatasi yenye jina kutoka kwenye debe hilo. Kuhani ambaye jiwe lake lililanguka kwa njia fulani au yule ambaye jina lake lilichaguliwa kwanza ndiye aliyechaguliwa.]. Katika lugha fulani, huenda ikafaa kutoa maelezo haya waziwazi. [Hapa, Zekaria anachaguliwa. Mungu anamchagua moja kwa moja ili afukize uvumba.].

Zekaria anaingia katika **Patakatifu**, au sehemu ya ndani zaidi ya Hekalu ambapo makuhani fulani tu wangeweza kwenda kukutana na Mungu na kutoa dhabihu kwa ajili ya watu wa Mungu. Patakatifu palikuwa na mahali patakatifu na patakatifu pa patakatifu ambapo makuhani waliweka sanduku maalum lenye amri za Mungu. Zekaria anatoa **uvumba**, au manukato yanayonukia kwa Mungu kwenye madhabahu ya uvumba, malaika anapotokea.

Malaika wa Bwana [hu]rejelea hasa malaika aliyetumwa na Mungu. Malaika ni kiumbe wa kiungu wa kiroho ambaye ni mtumwa kutoka kwa Mungu. Malaika huwatokea wanadamu wakiwa na miili ya kibinadamu, si wenye nguvu kama Yesu na mara nyingi wanakuja na ujumbe maalum au kufanya kazi maalum. Ikiwa hakuna neno la malaika katika lugha yako ambalo mtu ambaye sio muumini anaweza kuelewa, unaweza kutafsiri hili kama mjumbe wa/kutoka kwa Mungu, au pengine balozi wa Mungu. Hata hivyo, kuwa mwangalifu kuwa nabii pia huwasilisha maana hizo. Huenda ukahitaji kuongeza roho kwa maelezo yako ya "mjumbe kutoka kwa Mungu".

Luka anaposema **Bwana**, inaweza kutafsiriwa kama bwana, mkuu zaidi, au mmiliki. Kwa kawaida, hili ni jina la mtu anayeheshimika, kama vile bwana. Inarejelea mtu ambaye ana mamlaka juu ya mtu au kitu fulani.

Malaika anamwambia Zekaria asiogope na anamwambia habari za furaha kwamba mke wake atapata mtoto wa kiumbe aitwaye Yohana. Kisha malaika anamwambia Zekaria mwana wake atakuwa nani na kile atakachofanya. Sehemu ya ujumbe wake ni kwamba Yohana atatengwa na kwamba **hapaswi kugusa divai au vinywaji vingine vya kulevya**. Amri hii ingetambuliwa na Wayahudi kama sehemu ya Sheria ya Nazareti iliyotolewa katika Hesabu 6:1-4. Yeyote aliyefuata angewaonyesha wengine kwamba amewekwa wakfu kwa Mungu kwa njia maalum.

Malaika pia anasema kwamba Yohana **atajawa na Roho Mtakatifu**. Neno la Kiebrania ruach roho linaweza kuwa na maana halisi ya "upepo" au "kupumua." Inaweza pia kumaanisha 'uwezo' au 'mamlaka' ambayo Mungu humpa mtu ili kufanya mambo yasiyo ya kawaida. Mungu huwapa watu vipawa wakati Roho wa Mungu (au Roho wa Mungu) anapokuja ndani ya (au anapoingia ndani ya) mtu. Roho wa Mungu huwasaidia watu kufanya jambo fulani. Kwa mfano, mtu anaweza kuambiwa abebe ujumbe kutoka kwa Mungu hadi kwa mtu mwingine. Mara nyingi Roho wa Mungu atamwelekeza mtu huyo au kumwambia jambo hususa la kufanya. Mtu aliyejazwa Roho wa Mungu huwa na ujumbe kutoka kwa Mungu kwa watu wa Mungu au kwa mtu binafsi. Ujumbe, unapokuja kupitia nguvu za Roho wa Mungu, ulikuwa wa kweli na ungetimia. Mtu aliye na Roho wa Mungu ana hekima na mamlaka ya kimungu (hasa wafalme na manabii). Katika Agano Jipya dhana ya takatifu hurejelea watu au vitu ambavyo ni vya Mungu, vilivyowekwa wakfu kwa Mungu, au vinavyofanana na yeye. Kwa hivyo Yohana angekuwa wa Mungu na angejazwa roho ya Mungu. Mungu angempa ujumbe maalum wa kuwapelekea watu wa Israeli, na roho wa Mungu angempa nguvu za kufanya kile alichohitaji kufanya.

Malaika pia anamwambia Zekaria kwamba mwanawe atakuwa **na Roho na Nguvu za Eliya**.

Wayahudi wamekuwa wakisubiri unabii wa Eliya utimizwe tangu wakati nabii Malaki aliposema kwamba Eliya angerudi. Unabii huu unarejelea mtu anayekuja ambaye atakuwa kama Eliya kwa tabia na nguvu ambaye angeigeuza mioyo ya watu kurudi kwa Mungu. Haimaanishi kwamba roho ya Eliya binafsi ingerudi kwa Yohana. Malaika anaposema kwamba Yohana **atawatayarisha watu kwa ajili ya kuja kwa Bwana**, hii pia inaweza kutafsiriwa kama *kuwaandaa* kwa ajili ya kuja kwa Bwana. Maneno haya yanarejelea kusudi la Yohana kwa ujumla, ambalo lilikuwa kwenda mbele ya Bwana, kama mtangulizi. Yohana alipaswa kuwaambia watu waache dhambi na wapatanishwe na familia zao, waishi kwa hekima na kwa uadilifu.

Zekaria anapotilia shaka maneno ya malaika, malaika (anayetafsiriwa pia kama mjumbe) anatangaza yeye ni nani. Anasema jina lake ni **Gabrieli** na kwamba anasimama mbele ya Mungu. Malaika anataja jina lake na cheo chake kama njia ya kukemea kutokuamini kwa Zekaria. Gabrieli alikuwa anajulikana sana katika jamii ya Wayahudi kwa sababu alionekana katika maandishi ya kinabii. Gabrieli anasisitiza mamlaka yake kwa kusema kwamba ametumwa na Mungu kutoa ujumbe wake. Kusema kwamba anasimama mbele za Mungu kunaonyesha umuhimu wake kama mtumishi wa Mungu kwa kuwa alisimama mara kwa mara au daima karibu na Mungu aikiwa tayari kumtumikia.

Kwa sababu ya kutokuamini kwake, Gabrieli anamwambia Zekaria kwamba atakuwa bubu hadi mtoto wake azaliwe. Anasema kwamba mambo yote aliyosema yatatimia kwa wakati wa Mungu. Kisha Zekaria anatoka Hekaluni. Anaposhindwa kuzungumza na kujaribu kuwaashiria kile kilichotokea, wanaelewa kwamba ameona maono. Maono yanarejelea tukio lisilo la kawaida ambalo mtu hupokea ufunuo wa Mungu akiwa macho, ilhali ndoto ni yale ambayo Mungu huwafanya watu waone wanapokuwa wamelala. Ikiwa lugha yako inatumia neno moja kwa maono na ndoto, taja kama mtu alikuwa macho au amelala alipopokea ujumbe kutoka kwa Mungu.

Zekaria anamaliza **juma lake la huduma Hekaluni**. Kama kuhani wa Kiyahudi, Zekaria angehudumu majuma mawili kwa mwaka Hekaluni akitoa dhambi na sadaka kwa niaba ya watu. Kisha akarudi nyumbani. Baada ya muda fulani, Elizabeti anapata mimba kama malaika alivyosema. Elizabeti anajitenga **kwa miezi mitano** anapogundua kwamba ana mimba. Hii inamaanisha kwamba alijificha au aliishi maisha ya faragha au ya utulivu, ingawa maandishi hayaenzi kwa nini. Kuwa mwangalifu usitafsiri kama kujificha kwa sababu ya aibu ya kufanya jambo baya. Elizabeti anasema kwamba Mungu amekuwa mwema kwake kwa kumwondolea aibu ya kuwa tasa.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 1:26-38

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 1:26-38 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 1:26-38

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Hii ni hadithi ya pili ambayo Luka anasimulia kuhusu mimba isiyowezekana. Luka anaunganisha hadithi hizi mbili kwa kuonyesha matukio yanayofanana kuhusu mimba zote mbili. Hadithi inaanza Elizabeti akiwa na mimba ya miezi sita wakati Mungu anapomtuma malaika Gabrieli na ujumbe mwingine. Mara hii ujumbe ni wa Maria, jamaa wa Elizabeti. Maria aliishi katika mji unaoitwa Nazareti.

Wayahudi waliishi katika mji mdogo wa Nazareti uliokuwa katika eneo la Galilaya, lakini walichukiwa na watu wao. Mungu aliamua kumtuma malaika wake Gabrieli huko. Wayahudi walijua kutoka kwa nabii Isaya kwamba Mwokozi aliyeahidiwa waliokuwa wakimsubiri angetoka Galilaya. Kwa wakati huu, eneo hilo lilikuwa chini ya utawala wa Waroma.

Onyesha watafsiri mahali ambapo eneo la Galilaya na mji wa Nazareti liko kwenye ramani ya Israeli.

Kwa hivyo Gabrieli anamtokea mwanamke kijana anayeitwa Maria. Maria alikuwa bikira, hakuwa amewahi kulala na mwanaume. Alikuwa ameposwa na mtu anayeitwa Yosefu.

Katika utamaduni wa Kiyahudi, ndoa zilipangwa na wazazi wa mwanamume na mwanamke. Wanawake wangeweza kuolewa wakiwa na umri wa miaka 12. Uchumba ulikuwa wa kisheria na ulidumu karibu mwaka mmoja. Katika mwaka huu, Maria na mali yake tayari wangekuwa wa Yosefu. Kama hangekuwa mwaminifu kwa Yosefu wakati huu, Wayahudi wangechukulia kuwa ni uzinzi.

Ongea na timu yako. Katika utamaduni wenu, kuna sheria gani kwa mwanaume na mwanamke ambao ni wachumba na wanasubiri kuoana?

Yosefu alikuwa wa familia ya Mfalme Daudi. Hii ni muhimu kwa sababu nabii wa Kiyahudi Isaya alisema kwamba mzao wa Mfalme Daudi angewatawala watu wa Mungu milele. Gabrieli anatokea mahali ambapo Maria yupo. Anamsalimia na kumwambia kwamba anapendwa sana na Mungu. Anasema kwamba Mungu yuko pamoja naye. Hili linamfadhisha Maria. Katika utamaduni wake, haikuwa kawaida kwa wanawake kuheshimiwa sana. Gabrieli anasema kwamba Mungu amempenda na kwamba atazaa mtoto wa kiume. Ahadi ya Mungu ya mtoto wa kiume kwa bikira ingekuwa muhimu kwa Wayahudi. Inatimiza unabii mwingine kutoka kwa Isaya kuhusu Mwokozi - atazaliwa na bikira. Kama vile Mungu alivyofanya na Zekaria, Mungu anampa Maria jina la mtoto kupitia Gabrieli. Jina lake litakuwa Yesu, ambalo linamaanisha "Yahweh Huokoa." Yahweh ni jina la Mungu la kibinafsi la Kiebrania. Kisha Gabrieli anaeleza Yesu atakuwa nani.

Komea hapa na mjadili kama timu ya watafsiri: Je, majina yana maana katika utamaduni wenu? Majina ya watoto huchaguliwaje?

Gabrieli anasema kwamba Yesu atakuwa Mwana wa Aliye Juu Zaidi. Hii inamaanisha kuwa atakuwa "Mwana wa Mungu" kwa kuzaliwa. Mfalme Daudi alipokuwa anatawala juu ya Israeli, Mungu alimwahidi kwamba wazao wake wangekalia kiti cha enzi milele. Gabrieli anaposema kuwa Mungu atampa Yesu kiti cha enzi cha Daudi, anasema kwamba ufalme wake utadumu milele. Hii inatuambia kwamba Yesu atakuwa Mwokozi ambaye Wayahudi wamekuwa wakimngojea na kwamba atawatawala juu ya wazao wa Yakobo milele. Yakobo alikuwa babu muhimu kwa Wayahudi. Jina la Yakobo lilibadilishwa na Mungu kuwa Israeli. Wayahudi wa siku za Yesu wote walikuwa wazao wa wana 12 wa Yakobo. Ndiyo sababu kuna makabila 12 ya Israeli.

Kama Zekaria, Maria anauliza kuhusu ujumbe wa malaika na jinsi jambo hili linavyoweza kutokea kwa kuwa yeye ni bikira. Gabrieli anamwambia kwamba Roho Mtakatifu atamjilia juu yake na kwamba atapata mimba. Hakikisha unasisitiza kwamba hii inamaanisha kuwa alipata mimba kupitia nguvu za Roho Mtakatifu na si kwa msaada wa watu. Maneno "kuja juu" ni maneno yaleyale yanayotumiwa wakati uwepo wa Mungu "ungefunika" au "kufunika kivuli" mahali pa kale pa ibada ya Wayahudi, maskani, katika wingu. Nguvu za Mungu zingetua kwa Maria ili ambebe Mwana wa Mungu. Yesu atakuwa "mtakatifu," au aliyetengwa kwa sababu yeye ni Mwana wa Mungu.

Gabrieli anamwambia Maria habari njema ya mimba ya Elizabeti. Anaonyesha jinsi Mungu tayari amewezesha mimba moja isiyowezekana kwa mtu wa ukoo wake. Anamfariji kwa kusema kwamba maneno yote ya Mungu yana nguvu. Maria anakubali kwa unyenyekevu kwamba kile ambacho Mungu amemwambia kitatukia na Gabrieli anaondoka.

Simulizi hili linaonyesha kwamba Yesu alikuwa Mwokozi kwa kutimiza unabii wa Kiyahudi wa kutoka Galilaya, kuwa uzao wa Daudi, na kuzaliwa na bikira.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 1:26-38

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Elizabeti ana mimba ya miezi sita wakati Mungu anapomtuma Gabrieli kuzungumza na mwanamwali, bikira Maria. Anapomwambia kwamba amebarikiwa sana, Maria anafadhaika.

Tukio la pili: Maria anachanganyikiwa. Gabrieli anamwambia Maria kwamba atapata mtoto wa kiume ambaye ataitwa Yesu kupitia Roho Mtakatifu. Gabrieli anamwambia Maria kwamba jamaa wake Elizabeti tayari ana mimba na kwamba neno la Mungu kamwe halishindwi. Maria anakubali mimba yake ya kimuujiza kwa unyenyekevu na Gabrieli anaondoka.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Gabrieli
- Mungu
- Maria
- Yusufu
- Elizabeti

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Gabrieli ndiye malaika yule aliyemwambia Zekaria kwamba mke wake, Elizabeti, angepata mimba.

Mwanzoni mwa uigizaji, hakikisha kwamba unaonyesha kuwa Elizabeti tayari ana mimba. Elizabeti akiwa na mimba ya miezi sita, Mungu anamtuma malaika Gabrieli kwa bikira anayeitwa Maria. Maria anaishi Nazareti, mji katika eneo la Galilaya. Ameposwa na mtu ambaye ni mzao wa Mfalme Daudi. Gabrieli anamsalimia akisema kwamba amebarikiwa na Mungu.

Maria anachanganyikiwa akijaribu kuelewa maana ya kile ambacho malaika alisema. Malaika anajibu kwa kumwambia asiogope na anafunua mpango wa mtoto wa kiume ambaye atamzaa, Yesu.

Maria anamwambia kwamba yeye ni bikira na anauliza jinsi mambo haya yatakavyotokea. Malaika anaeleza kwamba ni kupitia nguvu za Aliye Juu Zaidi kupitia Roho Mtakatifu.

Malaika pia anamwambia kwamba jamaa yake Elizabeti ana mimba hata katika uzee wake na hii inamaanisha kwamba neno la Mungu halishindwi kamwe.

Hakikisha kwamba haimaanishi kuwa kukubali kwa Maria kulimfanya apate mimba. Ni kwa sababu ni mapenzi ya Mungu kwamba mambo haya yatukie. Maria anaposema, "Na iwe ... kama ulivyosema" anakubali mapenzi ya Mungu.

Maria anatangaza kwamba yeye ni mtumishi wa Bwana na anakubali kile ambacho malaika alisema juu yake.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 1:26-38

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Mungu
- Gabrieli
- Maria
- Yusufu
- Elizabeti

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Elizabeti akiwa na mimba ya miezi sita, na pia Maria akiwa mwanamwali na mchumba wa Yosefu. Igiza kwamba Yosefu ni mzao wa Mfalme Daudi.

Hakikisha kwamba yule anayemwigiza Gabrieli anaendelea kuigiza kama mjumbe yule yule aliyemtokea Zekaria na Maria.

Timu inaweza kupanga mfuatano wa matukio wanapoigiza ili kuonyesha kile kilichotokea kwa kweli: Elizabeti akiwa na mimba ya miezi sita, Maria alikuwa ameposwa na Yosefu (ambaye ni mzao wa mfalme Daudi). Matukio haya mawili yanatokea wakati mmoja na yanapaswa kuonyeshwa katika uigizaji.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Elizabeti akiwa mjamzito, na Maria akiposwa na Yosefu. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nina furaha," "Ninataka kujua," "Nina wasiwasi," "Natazamia maisha ya ndoa." Anzisha tena uigizaji.

Kisha malaika Gabrieli akamtokea Maria. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninaogopa," "Sielewi," "Je, nimelala?," "Je, hii ni halisi?," Anzisha tena uigizaji.

Malaika anamwambia: "...mwanamke uliyebarikwa, Bwana yu pamoja nawe." **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Kwa nini nimebarikiwa," "Heshima nyingi sana," "Je, malaika anazungumza nami kweli?" "Ninaogopa," Anzisha tena uigizaji.

Maria anachanganyikiwa na anashangaa malaika anamaanisha nini. Kisha malaika anamwambia asiogope na kwamba amepata kibali machoni pa Mungu. Anamwambia kwamba angepata mimba na kuzaa mto o wa kiume anayeitwa Yesu. Anaeleza mipango yote ambayo Mungu anayo kwake na kwamba ufalme wake utadumu milele. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimezidiwa," "Nimechanganyikiwa," "Ninayatafakari yote," "Bado sijaolewa." Anzisha tena uigizaji.

Maria alimwuliza malaika, "Maadamu mimi ni bikira, jambo hili litawezekanaje?" Kisha malaika akaeleza kwamba ni kupitia nguvu za Mungu kupitia Roho Mtakatifu. Pia, malaika anaeleza kwamba mwanawe atakuwa mtakatifu na ataitwa Mwana wa Mungu. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimevutiwa," "Nimenyenyekea," "Nimechanganyikiwa zaidi," "Sina uwezo wa kufanya hili." Anzisha tena uigizaji.

Malaika anaendelea kumwambia kwamba jamaa yake Elizabeti tayari ana mimba kupitia nguvu za Mungu akionyesha kwamba neno la Mungu kamwe halishindwi. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimesisimka," "Ninatamani kusikia hadithi ya Elizabeti," "Ninashukuru." Anzisha tena uigizaji.

Maria anasema, "Tazama, mimi ni mtumishi wa Bwana. Na iwe kwangu kama ulivyosema," kisha malaika akaondoka. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimestaajabu," "Lakini sijaolewa," "Yusufu atasema nini?" "Je, napaswa kuaibika?"

*Kujaza Mapengo**Kujaza Mapengo*

KUJAZA MAPENGO

LUKA 1:26-38

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Mungu anamtuma malaika Gabrieli akiwa na ujumbe mwingine, wakati huu, ni wa mwanamwali anayeitwa Maria. Hakikisha kwamba unatafsiri malaika kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika sehemu zingine za Luka. Maria aliishi Nazareti, ambao ulikuwa mji mdogo ulio katika eneo tambarare kusini **mwa** eneo la Galilaya. Huenda ulikuwa na mamia ya wakaaji tu. **Galilaya** ilikuwa jina la wilaya au jimbo lililo kaskazini mwa Israeli.

Ikiwa bado hujafanya hivyo, waonyeshe watafsiri mahali ambapo eneo la Galilaya na mji wa Nazareti liko kwenye ramani ya Israeli.

Maria alikuwa **bikira**. Neno hili linamaanisha msichana mdogo ambaye bado hakuwa ameolewa na hajawahi kufanya mapenzi na mwanaume. Katika utamaduni wa Wayahudi, umri wa kawaida wa msichana kuolewa ungekuwa hata umri wa miaka 12. Alikuwa ameposwa na mtu anayeitwa **Yosefu, mzao wa Daudi**. Luka anataja kwamba Yosefu alikuwa uzao wa Mfalme Daudi kama njia ya kuunganisha Yesu na ukoo wa kifalme. **Mfalme Daudi** alikuwa mfalme wa pili wa Israeli ambaye alitawala kwa miaka 40. Alisemekana kuwa "mtu anayetafuta moyo wa Mungu." Mfalme Daudi alipotaka kumjengea Mungu Hekalu, Mungu alimwambia kwamba angemjengea Daudi nyumba badala yake. "Nyumba ya Daudi" ilimaanisha kumpa ukoo ambao ungetawala Israeli milele. Ahadi ya Mungu kwa Daudi ilionyesha Mwokozi Anayekuja - Yesu. Kwa kuwa Yosefu alikuwa "baba" wa Yesu kisheria," inaonyesha jinsi Yesu alivyokuwa "mwana wa Daudi."

Gabrieli anapomsalimia Maria, anamwambia kwamba amepata **kibali cha Mungu**. Maneno haya ni muhimu kwani yanaonyesha kwamba ni Mungu aliyemchagua Maria. Yanasisitiza kwamba Mungu anapendelea wanaume na wanawake fulani na kwamba haitegemei thamani ya mtu. Maria alipendelewa na Mungu kwa sababu alimchagua kuwa mama wa Mwokozi aliyeahidiwa.

Maria **alichanganyikiwa** na salamu zake. Ingekuwa ajabu kwa mtu kama yeye kusalimiwa kwa heshima hivyo. Kwa Wayahudi, haikuwa desturi kwa wanawake kuongelehwa hivi. Salamu inaonyesha kwamba alichaguliwa kumtumikia Mungu. Gabrieli anamwambia kwamba Mungu atampa mwana wa kiume na kwamba jina lake litakuwa **Yesu**. Yesu inamaanisha "Yahweh Anaokoa" au Mungu Anaokoa. Alikuwa Mwokozi aliyeahidiwa ambaye Wayahudi walikuwa wanamsubiri. Malaika anamwambia Maria kwamba ataitwa **Mwana wa Aliye Juu Zaidi**. Maneno haya yanalingana na maneno "Mwana wa Mungu." Aliye Juu Zaidi ni jina la Mungu la Agano la Kale kwa maana Yeye ni mkuu zaidi na yuko mbinguni. Inaweza kuwa rahisi kutafsiri kama "Mungu Aliye Juu Zaidi atamwita mwanawe."

Gabrieli anasema kwamba Mungu **atampa kiti cha enzi cha Daudi baba yake**. Maneno haya yanaonyesha kwamba Yesu atakuwa Mwokozi wa kifalme kwa sababu anatoka kwa uzao wa Mfalme Daudi. Kiti cha enzi kina maana kadhaa. Haimaanishi kwamba Yesu atawatawala Israeli tu kama Mfalme Daudi alivyofanya tu, bali inamaanisha pia mamlaka. Baba Daudi inaweza kutafsiriwa kama Babu Daudi.

Maria anauliza jinsi hili litakavyotokea kwa kuwa yeye ni bikira. Gabrieli anamwambia **Roho Mtakatifu atakujilia juu yako**. Maneno haya yanapaswa kutumiwa kwa makini ili yasimaanishe kupagawa au uhusiano wa kimapenzi. Maneno yoyote yanayotumiwa katika lugha yako yanapaswa kuonyesha kwamba mtoto alizaliwa kwa nguvu za Mungu na si kwa matendo ya wanadamu. Roho Mtakatifu, au nguvu za Mungu, zingekaa juu ya Maria na angemzaa mwana wa Mungu. Hakikisha kwamba unatafsiri Roho Mtakatifu kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika sehemu zingine za Luka.

Gabrieli anaposema kwamba mtoto atakuwa **mtakatifu**, neno hili linamaanisha kitu ambacho kimetengwa kwa kusudi maalum kwa ajili ya Mungu. Wakati mtakatifu inapomaanisha Mungu mwenyewe, inamaanisha kwamba yeye ni tofauti na viumbe vyake na kwamba yeye ni mkamilifu kimaadili. Inarejelea utukufu na nguvu zake.

Ikiwa wasikilizaji wako hawaelewi maana kamili ya neno takatifu, unaweza kuchagua kutia maelezo mafupi katika tafsiri yako.

Yesu hatakuwa mtakatifu tu bali ataitwa **Mwana wa Mungu**. Maneno haya yanaonyesha uhusiano maalum wa Yesu na Mungu. Yeye ni Mwana na Mungu ni Baba yake. Inapaswa iwe wazi kwamba Yesu hakuwa matokeo ya muungano wa kimwili wa Mungu na mwanamke.

Gabrieli anamwambia Maria habari njema ya jinsi jamaa wake Elizabeti, ambaye alikuwa tasa, sasa ana mimba ya miezi sita. Anasisitiza jinsi hakuna kisichowezezekana kwa Mungu. Maria anakubali ujumbe wa Mungu kwa unyenyekevu na kujiita **mtumishi wa Bwana**. Hii inaweza kutafsiriwa kuwa yuko tayari na yuko radhi kumtumikia Mungu. Hakikisha kwamba haionekani kama huduma ya kulazimishwa. Kisha malaika anaondoka.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 1:39-56

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 1:39-56 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 1:39-56

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anaendeleza simulizi lake la maisha ya Yesu katika utaratibu ambao matukio yalifanyika. Hadithi inaanza na Maria wa Nazareti baada ya kusikia kutoka kwa mjumbe wa Mungu, Gabrieli. Maria alikuwa na haraka ya kumtembelea Elizabeti, jamaa wake aliyekuwa amezeeka tangu Gabrieli alipomwambia kwamba hakuwa tasa tena bali alikuwa mjamzito. Maria anajiandaa kwa safari yake na anaondoka siku chache baadaye kumtembelea Elizabeti. Safari ya kutoka Nazareti hadi nchi yenye vilima ya Yudea ilikuwa kati ya kilomita 100-150 au maili 70-100. Hii ingemchukua siku tatu hadi tano ikitegemea kama alikuwa akitembea au akiwa amebebwa na punda.

Onyesha timu yako ya watafsiri ramani inayoonyesha barabara ya kutoka Nazareti hadi Yudea ili kuona vizuri umbali ambao Maria alisafiri.

Maria anafika katika jiji ambalo Elizabeti na Zekaria wanaishi katika nchi yenye vilima ya Yudea. Anaingia nyumbani na kumsalimia Elizabeti. Katika utamaduni wa Kiyahudi mtu mdogo ndiye aliyemsalimu mtu mkubwa kwanza. Elizabeti alitoka katika familia ya makuhani. Alikuwa mkubwa na alikuwa wa tabaka la juu. Aliposikia sauti ya Maria, mtoto wa Elizabeti akaruka tumboni mwake. Kisha Elizabeti anajazwa na Roho Mtakatifu na anampa ufahamu wa pekee wa kuzungumza na Maria. Hakikisha kwamba hii inaonyesha kwamba Elizabeti hangejua mambo haya peke yake bali kwa mwongozo wa Roho Mtakatifu.

Ikiwa kuzungumza kuhusu tumbo la uzazi ni jambo ambalo ni nyeti katika utamaduni wako, unaweza pia kutafsiri kama "mtoto aliye ndani yake."

Kwa sauti kubwa, anamwambia Maria kwamba amebarikiwa zaidi kuliko wanawake wengine na kwamba Mungu ameonyesha kibali maalum kwa mtoto wake. Roho Mtakatifu anamfunulia Elizabeti kwamba mtoto wa Maria ni Mwokozi aliyeahidiwa ambaye wamekuwa wakimsubiri. Tena, hili si jambo ambalo Elizabeti angejua peke yake. Elizabeti anashangaa na kujinyenyekeza na anauliza kwa nini amepata upendeleo kiasi kwamba mama wa Mwokozi aliyeahidiwa amemtembelea. Kisha Elizabeti anamwambia Maria kwamba mtoto wake aliruka kwa nguvu ndani yake kwa sababu ya furaha yake aliposikia sauti ya Maria. Elizabeti anamwambia Maria kwamba amebarikiwa kwa sababu aliamini. Elizabeti anazungumzia jinsi Maria alivyoamini na kukubali kile ambacho Gabrieli alimwambia.

Kisha Maria alimjibu Elizabeti kwa kumsifu Mungu kwa rehema zake na kwa watu wake, Israeli.

Uliza timu yako ikiwa wana usemi wa kisanii kama nyimbo au mashairi. Kuna tofauti gani kati ya wimbo na mashairi? Lugha gani inatumiwa kwa kila moja? Je, wanaimba au kukariri mashairi kwa mambo yaliyotokea, au kwa matukio yasiyo ya kweli tu? Je, wimbo huu ungeelezwa vizuri zaidi kama shairi?

Maria anasema kwamba roho yake inamfurahia Mungu Mwokozi wake. Anamsifu kwa kumwonyesha fadhili kwa kumchagua kuwa mama wa Mwokozi aliyeahidiwa ingawa alikuwa na hadhi ya chini. Ni muhimu kutambua kwamba hadhi ya chini au ya unyenyekevu inamaanisha kwamba alitambua kuwa hakuwa

mashuhuri. Alikuwa msichana mdogo aliyekuwa maskini tu. Hakikisha kwamba unatafsiri kuwa ni kwa sababu ya fadhili za Mungu kwake kwamba vizazi vijavyo vitamwita mwenye heri na si kwa sababu ya jambo lolote ambalo yeye binafsi amefanya. Maria anasema kwamba Mungu anaonyesha huruma kwa watu wanaomwogopa. Hii haimaanishi kwamba watu wanamwogopa. Hii inamaanisha kwamba wanamheshimu Mungu na kumtii sana. Maria anasema kwamba Mungu anaonyesha huruma kwa watu wote, na watoto wa watoto wao, wanapomheshimu Mungu. Maria hakumtukuza Mungu kwa siku za nyuma tu bali kwa kile alichokuwa anaenda kufanya kupitia mtoto wake ambaye hajazaliwa, Mwokozi aliyeahidiwa.

Kutaja kwa Maria kwa ukoo wao ni muhimu. Watu wa Mungu waliitwa jina la Yakobo, ambaye pia aliitwa Israeli. Abrahamu alikuwa babu yake. Mungu aliwaahidi watu wake kwamba angewasaidia sikuzote. Maria anasema kwamba alionyesha fadhili kwao kwa kumtuma Mwokozi aliyeahidiwa.

Utamaduni wako unamwonaje Maria au mama wa Mungu? Simulizi hili linatuambia kwamba Maria alibarikiwa na Mungu. Mungu alimwonyesha huruma na fadhili. Unaelezeaje hadithi zingine kama hizi katika utamaduni wako?

Maria anakaa na Elizabeti miezi mitatu kabla ya kurudi Nazareti. Kwa sababu Elizabeti alikuwa na mimba ya miezi sita wakati Maria alipomtembelea, inawezekana kwamba alikaa hadi mtoto wa Elizabeti alipozaliwa.

Kifungu hiki kinaonyesha kwamba Elizabeti na Maria walitambua kwamba Mungu alikuwa anatumiza ahadi zake na kujibu maombi ya Israeli kupitia mimba zao za kimiujiza.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 1:39–56

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Maria anaharakisha kwenda nyumbani kwa Zekaria na kumsalimia Elizabeti.

Tukio la pili: Mtoto wa Elizabeti anaruka kwa nguvu anaposikia sauti ya Maria. Akiwa amejaa Roho Mtakatifu, alimbariki Maria na kuelezea kile kilichotokea

Tukio la tatu: Maria anasifu kile ambacho Mungu amemfanyia kisha Maria anakumbuka kile ambacho Mungu amewatendea watu wake, Israeli.

Tukio la nne: Maria alikaa na Elizabeti kwa miezi mitatu kabla ya kurudi nyumbani.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Elizabeti
- Mtoto wa Elizabeti ndani yake
- Maria

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Maria anaenda kumtembelea Elizabeti.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Maria anaondoka siku kadhaa baada ya malaika kumwambia kuhusu mimba ya Elizabeti. Safari hii ingemchukua siku tatu hadi tano.

Maria anapofika nyumbani mwa Elizabeti anamsalimu Elizabeti kwanza, kama ilivyokuwa desturi. Kisha mtoto ndani ya Elizabeti anaruka ndani yake.

Kuruka kwa nguvu kwa mtoto ndani ya Elizabeti kulikuwa tofauti sana na kuruka kwa kawaida kwa mtoto ndani yake.

Baada ya hili, Elizabeti anamwambia Maria kwamba amebarikiwa kuliko wanawake wote, na Elizabeti anamwambia kwamba anahisi upenedeleo kutembelewa na Maria ambaye ni mama wa Bwana.

Yote ambayo Elizabeti anasema ni matokeo ya kujazwa na Roho Mtakatifu. Hakuna njia nyingine ambayo angeweza kujua kuhusu mtoto wa Maria wala kwamba Maria aliamini maneno ya Bwana.

Maria anajibu kwa wimbo kwa Bwana kwa kile ambacho Mungu alikuwa akifanya kupitia kwake.

Jibu la Maria ni kutambua kwanza Mungu ni nani katika maisha yake. Maria anaweka wazi kwamba hadhi yake katika jamii ni ya chini sana, lakini pia jinsi Mungu amemwonyesha rehema. Kisha anatambua jinsi Mungu katika rehema zake amekuwa akifanya katika historia kuelekea watu wake.

Kisha Maria anarudi nyumbani kwake.

Ni muhimu kuonyesha kwamba haendi nyumbani kwa Yusufu kwa sababu bado ni mchumba wake tu na bado hajaolewa.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 1:39-56

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Elizabeti
- Mtoto wa Elizabeti ndani yake
- Maria

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza: Elizabeti ana mimba ya miezi sita. Maria anasafiri mwendo mrefu, anachukua siku tatu hadi tano kufika nyumbani kwa Elizabeti.

Maria anapofika na kumsalimu Elizabeti, mtoto wake anaruka kwa njia isiyo ya kawaida ndani yake. Elizabeti anapozungumza na Maria ni kupitia kwa Roho Mtakatifu.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Maria anaondoka nyumbani kwake na kutembea kwa siku nyingi ili kufika nyumbani kwa Elizabeti. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimevutiwa," "Ninatarajia," "Natarajia kumwona binamu yangu," "Nimesisimka," "Ninakumbuka yote ambayo malaika alisema," Anzisha tena uigizaji.

Maria anafika na kumsalimu binamu yake Elizabeti. Mtoto aliyekuwa ndani ya Elizabeti aliruka Maria alipomsalimu. Hakutarajia kuruka kwa mtoto. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Elizabeti, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimesisimuka," "Sijawahi kuhisi hivi," "Ninahisi Mungu ananiongoza niseme jambo." Anzisha tena uigizaji.

Elizabeti anauliza swali, "Lakini ni kwa nini mimi nimepata upendeleo kiasi hiki, hata mama wa Bwana wangu afike kwangu?" Elizabeti anamwambia Maria kwamba amebarikiwa miongoni mwa wanawake wote na kwamba alitii kile ambacho Bwana alisema. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Elizabeti, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninasadiki," "Ninahisi uhakikisho," "Ninahisi usalama," "Ninahisi kwamba haikuwa ndoto." Muulize mwigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Unyenyekevu," "Kustaajabu," "Nataka kufanya kile ambacho Mungu ameniita kufanya." Anzisha tena uigizaji.

Maria alijibu hilo kwa wimbo wa sifa. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Elizabeti, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninafurahi kwamba mwishowe inafanyika," "Ninahisi upendeleo," "Ninaona kuwa ni heshima kujua kile kitakachotokea." Anzisha uigizaji tena.

Maria anarudi nyumbani baada ya miezi mitatu. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nina wasiwasi kuhusu Yosefu," "Nina furaha kwa ajili ya uthibitisho kupitia Elizabeti," "Ninajiuliza kuhusu mustakabali wa Yesu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 1:39-56

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Muda mfupi baada ya Gabrieli kumpa Maria ujumbe wake, Maria anatoka Nazareti na kwenda kumtembelea jamaa yake Elizabeti katika **nchi yenye vilima ya Yudea**. Eneo la Yudea, au Yuda, lilikuwa moja ya maeneo ambayo Wayahudi waliishi. Kama tulivyojifunza mapema, ilitawaliwa na Mfalme Herode ambaye aliteuliwa na Waroma. Elizabeti aliishi katika sehemu yenye vilima katika eneo hili. Safari ya kutoka Nazareti hadi Yudea ingemchukua Maria siku tatu hadi tano.

Waonyeshe wafasiri mahali ambapo eneo hili liko kwenye ramani.

Maria anapofika nyumbani kwa Zekaria, anaingia na kumsalimu Elizabeti. Aliposikia sauti yake, mtoto ndani ya Elizabeti anaruka kwa nguvu na Elizabeti anajazwa na **Roho Mtakatifu**. Hakikisha kwamba unatafsiri neno Roho Mtakatifu kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika vifungu vya awali katika Luka.

Elizabeti anauliza swali, **Lakini ni kwa nini mimi nimepata upendeleo kiasi hiki, hata mama wa Bwana wangu afike kwangu?** Elizabeti hakutarajia Maria ajibu swali hili. Hii ni njia ya Elizabeti ya kusema kwamba anahisi kuheshimiwa na kubarikiwa kwa Maria kumtembelea.

Elizabeti anamwita Maria aliyebarikiwa kuliko wanawake wengine wote na **mama wa Bwana wangu**. Bwana hapa inarejelea mtoto wa Maria, Yesu, akiwa bwana mkuu mwenye mamlaka. Elizabeti anajua kwamba huyu "Bwana" atakuwa Mwokozi aliyeahidiwa, Masihi. Inaonyesha kwamba Elizabeti aliamini kuwa Maria alikuwa amebeba Mwokozi aliyeahidiwa. Hili halikuwa jambo ambalo alijua yeye mwenyewe bali lilikuwa hekima ya pekee ambayo Roho Mtakatifu alimpa. Aligundua kwamba mtoto wa Maria alikuwa Mwokozi wake.

Baada ya kusikia Elizabeti akithibitisha kwamba anabeba Mwokozi, Maria anaanza kuimba wimbo, au kukariri shairi, ya sifa. Anasema **moyo** wake unamtukuza Mungu na roho yake **inamfurahia**. Neno la Kigiriki linalotumiwa kwa moyo linamaanisha sehemu ya mtu inayofikiri na kuhisi hisia. Maria anaposema "roho yangu," anarejelea hali yake ya kiroho. Maneno yote mawili yanamaanisha Maria mwenyewe. Katika lugha fulani, inaweza kuwa rahisi kutafsiri maneno hayo moja kwa moja. "Namfurahia Mungu."

Maria anamwita Mungu, **Mwokozi wangu**, ambayo inamaanisha "yeye anayeniokoa." Maria alimwona Mungu kama yule ambaye angemwoko. Anamwita Mwenye **Nguvu**, ambalo ni jina lingine la Mungu linaloonyesha kwamba ana mamlaka zaidi na ana nguvu zaidi kuliko viumbe vingine. Anamwita Mungu mtakatifu na kusema kwamba anaonyesha **rehema** kwa kila kizazi. Kuonyesha rehema ni kuwahurumia wale wanaougua au wanaohitaji msaada.

Jadili na watafsiri wako neno bora kwa rehema. Ikiwa hakuna tafsiri ya moja kwa moja, unaweza kuuliza ikiwa kuna hadithi ya kitamaduni ambayo inaonyesha dhana hii.

Maria anaposema kwamba Mungu anaonyesha rehema kwa wale **wanaomcha**, anamaanisha wale wanaomheshimu Mungu. Watu wanaomcha Mungu wanajua kwamba Yeye ni mkuu na wanaishi maisha ya kujitiisha na kumwogopa Mungu. Maria anazungumzia jinsi Mungu amefanya mambo ya ajabu kwa **mkono wake wenye nguvu**. Maneno haya hayazungumzi juu ya mkono wake wa kimwili bali yanarejelea nguvu za Mungu. Anasema kuwa Mungu amefanya mambo mengi ya ajabu kwa nguvu zake.

Maria anatambua kwamba Mungu ametimiza ahadi yake na amekuwa mwenye rehema kwa watu wake Israeli. Anaposema **mababu zetu au baba zetu**, anazungumzia Wayahudi au Waisraeli, kwa ujumla. Wote walikuwa uzao wa Abrahamu na ahadi ya Mungu kwake iliwafanya watu wake waliochaguliwa. Maria anakaa na Elizabeti miezi mitatu kabla ya kurudi nyumbani.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 1:57-80

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 1:57-80 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 1:57-80

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anaendeleza simulizi lake la mimba ya Elizabeti. Maria alipoondoka nyumbani kwa Elizabeti, angekuwa na mimba ya miezi tisa hivi. Luka anaanzisha simulizi lake kwa kutuambia kwamba Elizabeti anazaa mtoto wa kiume.

Kila mtu anashangaa anaposikia kuhusu kuzaliwa kwa mtoto kwa sababu walijua kwamba Elizabeti alikuwa tasa. Majirani na jamaa zake wote wanasherehekea kwamba Mungu amempa mtoto wa kiume katika uzeeni mwake. Hii ingeonyesha kila mtu fadhili za Mungu kwake.

Katika utamaduni wa Kiyahudi, wavulana walitahiriwa wiki moja baada ya kuzaliwa. Hii inamaanisha kwamba ngozi kwenye mwisho wa uume wa mtoto ilikatwa. Mungu alikuwa amewaahidi watu wake waliochaguliwa kwamba angekuwa pamoja nao sikuzote. Tohara au kukata ngozi mwishoni mwa uume wa mtoto ilikuwa ishara ya kwamba mtoto mchanga alikuwa sehemu ya ahadi. [mark]Tohara ilifanywa na baba au mwanaume aliyekuwa mtaalamu wa tohara.

Je, kuna mila yoyote ya tohara, au desturi zingine, katika utamaduni wako? Desturi zenu huashiria nini? Hiyo ni sawa na desturi ya Biblia ya tohara kwa njia gani? Unaweza kuzungumza vipi kuhusu tohara katika tafsiri yako?

Kwa kuwa huenda ilifanyika nyumbani kwa Zekaria, familia na majirani wake wangekuja kusherehekea wakati huu wa pekee katika maisha ya mtoto wake. Walikuja kuhudhuria na kuangaliakutahiriwa kwa mtoto lakini si kufanya tohara wao wenyewe.

Ilikuwa kawaida kwa Wayahudi kuwapa watoto wao jina sawa na baba au babu yao. Watu walipotaka kumwita mtoto Zekaria kama baba yake, Elizabeti aliwaambia alikataa kabisa. Alisema jina lake ni Yohana. Hili lilikuwa jambo ambalo tayari lilikuwa limeamuliwa kwa kuwa malaika wa Mungu aliwaambia jina la mtoto lingekuwa gani. Hii liliwashangaza watu kwa sababu walidhani angepewa jina la mtu katika familia yake. Walimfanyia Zekaria ishara ili kuhakikisha kwamba ndivyo alivyotaka mtoto wake aitwe, lakini bado alikuwa bubu. Kwa hivyo aliandika kwenye kibao kwamba jina la mtoto wake lingekuwa Yohana, na watu walishangaa.

Zekaria alipomaliza kuandika maneno hayo tu aliweza kuzungumza. Jambo la kwanza analofanya ni kumsifu Mungu. Watu wote walioishi karibu nao walishangaa na kuogopa waliposikia kuhusu kuzaliwa kwa Yohana. Habari za Yohana zilienea kwa kasi kotekote katika Yudea kwa sababu ya mambo yote ya pekee yaliyozunguka kuzaliwa kwake. Mambo haya ya pekee yalijumuisha malaika wa Mungu kumtokea Zekaria hekaluni na kumfanya asiweze kuzungumza, Elizabeti kupata mimba uzeeni akiwa tasa, na Zekaria kuweza kuzungumza tena alipomwita mwanawe Yohana. Kwa sababu ya matukio haya, kila mtu alijua kwamba Mungu alikuwa na kusudi maalum kwa Yohana na walishangaa ni nini. Inaposema "Mkono wa Bwana ulikuwa pamoja naye" inamaanisha kwamba Mungu alikuwa naye akimwongoza kwa njia ya kipekee.

Kisha Zekaria anajazwa na Roho Mtakatifu ghafla na kumpa ujumbe maalum wa kuzungumza kutoka kwa Mungu. Kwa sababu ya jinsi ilivyoandikwa, ujumbe huu, unaoitwa pia unabii, unaweza kutafsiriwa kama wimbo.

Komea hapa na mjadili kama kundi: Utamaduni wenu huwasilishaje habari za kidini au za unabii? Ujumbe wa Zekaria huenda ulikuwa ni wimbo. Hiyo ni tofauti au inafananaje na jinsi utamaduni wenu unavyozungumza kuhusu mambo haya?

Zekaria anamsifu Mungu kwa kutimiza ahadi Yake na kumtuma Mwokozi ambaye angewakomboa watu wake waliochaguliwa. Zekaria anazungumza sifa zake kwa wakati uliopita, kwa hivyo inafanya ionekana kama Mungu tayari amewakomboa watu wake waliochaguliwa. Lakini Zekaria anazungumzia mambo ambayo Mungu atayafanya. Manabii wa Kiyahudi mara nyingi walizungumza kwa njia hii ili kuonyesha kwamba matukio yanayozungumziwa bila shaka yangetokea. Alijua kutoka kwa malaika wa Mungu kwamba mwanawe, Yohana, angeandaa njia kwa ajili ya Mwokozi aliyeahidiwa.

Zekaria anamwelezea Mwokozi kwa kutumia sitiari "pembe ya wokovu." Pembe ilikuwa silaha yenye nguvu ambayo wanyama wangetumia kushambulia na kujilinda kutokana na adui. Kwa kusema hivi, Zekaria anamaanisha kwamba Mwokozi atakuwa mtu mwenye nguvu ambaye ataleta wokovu kwa watu Wake waliochaguliwa. Anaposema wokovu, anamaanisha kutoka kwa vitisho vya kimwili kama maadui na pia vitisho vya kiroho kama dhambi na adhabu yake. Mwokozi angeleta wokovu kutoka kwa vyote viwili. Zekaria alisisitiza tena kwamba Mwokozi atakuwa uzao wa Mfalme Daudi. Anamsifu Mungu kwa kutimiza ahadi zake ambazo alitoa kupitia manabii muda mrefu uliopita. Mungu anatimiza ahadi yake ya kumtuma Mwokozi na kumtuma mtu mwingine mbele ya Mwokozi ili amwandalie njia. Kwa kuwa Yohana alikuwa amezaliwa tu, hiyo inamaanisha kwamba Mwokozi angezaliwa hivi karibuni.

Zekaria anataja matukio mengi ya Agano la Kale katika unabii wake lakini si kwa utaratibu ambao yalifanyika. Hapa kuna simulizi la mambo yaliyokuwa tayari yametokea:

Mungu anamchagua Abrahamu na anamwambia kwamba atakuwa na wazao wengi. Mungu anaahidi kuwapa wazao wake nchi ambayo alimwonyesha Abrahamu. Alimwambia Abrahamu ataokoa wazao wake kutoka kwa adui zao. Hili lilikuwa agano alilofanya na Abrahamu. Agano linamaanisha makubaliano kati ya watu wawili ambayo huanzisha amani au urafiki. Wazao wa Abrahamu, Wayahudi, baadaye walishindwa na mataifa mengine. Mungu alizungumza na Wayahudi kupitia manabii wake, au wajumbe. Aliwaambia kwamba angetimiza ahadi yake na kuwakomboa kutoka kwa adui zao kupitia Mwokozi. Manabii pia walisema kwamba Mwokozi angekuwa mzao wa Mfalme Daudi. Kwa hivyo Wayahudi walikuwa wanamngojea Mwokozi. Kwa kuwa Mungu alimtuma Yohana kutayarisha njia kwa ajili ya Mwokozi, hiyo ilimaanisha kwamba Mwokozi angezaliwa hivi karibuni. Hili lilikuwa jibu kwa mambo ya Wayahudi na kutimizwa kwa ahadi ya Mungu kwa Abrahamu. Kwa hivyo Zekaria anamsifu Mungu.

Komea hapa na ujadili na timu yako utaratibu wa unabii wa Zekaria. Unaweza kubadilishaje utaratibu wa unabii ili kufanya simulizi lieleweke zaidi?

Zekaria anamsifu Mungu kwa kutimiza ahadi yake kwa Abrahamu la kuwakomboa wazao wake kutoka kwa adui zao ili waweze kumwabudu na kumtumikia bila hofu ya mateso. Watu wa Mungu wangeweza kumwabudu katika utakatifu na uadilifu. Utakatifu unamaanisha kuwa mwaminifu kwa Mungu kwa kufanya mambo yanayompendeza Mungu na kuepuka mambo yasiyompendeza. Uadilifu unamaanisha kutenda kwa njia inayokubaliana na sheria za Mungu na kuwa na uhusiano mzuri naye.

Kisha Zekaria anabadili mwelekeo wake na ananza kuzungumza na mtoto wake mchanga, Yohana. Zekaria anamwambia kuwa atakuwa nabii wa Mungu na atayarisha njia kwa ajili ya Mwokozi. Zekaria anarudia mambo ambayo malaika wa Mungu amemwambia na anasema kwamba Yohana angekuwa mjumbe ambaye angewahubiria watu wa Mungu. Yohana angewaandaa watu kwa kuwaambia kuhusu kuja kwa Mungu ili kuwaokoa kutokana na hukumu na adhabu kupitia Mwokozi.

Zekaria analinganisha Mwokozi na jua linalochomoza. Kama vile jua linaleta nuru kwa ulimwengu wenye giza, Mwokozi angewasaidia watu waliokuwa wakiishi katika giza la kiroho. "Njia ya amani" ilikuwa njia nyingine ya kusema wokovu na "kivuli cha kifo" inamaanisha wale wanaoishi katika hofu ya kufa. Zekaria anasema kwamba Mwokozi ataleta wokovu kwa wale waliokuwa na wasiwasi au hofu ya kifo. Baada ya kumaliza ujumbe wa

Zekaria, Luka anatoa muhtasari wa maisha ya utotoni ya Yohana. Maelezo haya kuhusu maisha ya mtoto Yohana hayakuwa sehemu ya ujumbe wa Zekaria.

Kwa hivyo Yohana anakua akiwa mwenye nguvu na kujiamini. Anaishi nyikani ambapo watu wachache sana wapo. Anaishi huko hadi anapoanza kuhubiri hadharani kwa watu wa Mungu waliochaguliwa kuhusu Mwokozi.

Onyesha picha ya jinsi nyika ya Yudea ilivyokuwa.

Kifungu hiki kinatuonyesha jinsi Mungu alivyotimiza ahadi yake na kuonyesha nguvu zake kwa kumpa Elizabeti mwana uzeeni mwake na kwa kurejesha uwezo wa Zekaria wa kuzungumza wakati alipomwita mtoto wake Yohana. Habari zilisambaa upesi kwa watu wa Yuda jinsi Mungu alivyokuwa akifanya kazi kwa njia zenye nguvu kupitia kuzaliwa huku kwa kimuujiza.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 1:57-80

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio 5.

Tukio la kwanza: Watu wanafurahi na Elizabeti kwa ajili ya kuzaliwa kwa mwanawe.

Tukio la pili: Mtoto anaitwa Yohana, kisha Zekaria anaweza kuzungumza na kumsifu Mungu.

Tukio la tatu: Kwa sababu ya jinsi matukio yalivyotokea, watu walitambua kwamba mkono wa Bwana uko juu ya mtoto. Wanashangaa kuhusu mustakabali wa mtoto.

Tukio la nne: Zekaria anamsifu Mungu na anatangaza kwamba Mungu ametimiza ahadi yake kwa kumtuma Mwokozi wake aliyeahidiwa. Zekaria anaendelea kuzungumza kuhusu siku zijazo za a mtoto wake mdogo.

Tukio la tano: Yohana anakua na kuanza huduma yake ya hadharani.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Elizabeti
- Yohana
- Jamaa
- Majirani
- Zekaria
- Abrahamu
- Mungu
- Roho Mtakatifu
- Watu kutoka milima ya Yudea

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Elizabeti alikuwa na umri mkubwa wakati jambo hili lilipotokea. Kila mtu anaona mimba yake kama tendo la rehema kutoka kwa Bwana.

Tohora ilikuwa sherehe ya kuwasilisha mtoto mvulana katika jamii ya Wayahudi. Ilikuwa muhimu sana kwa Wayahudi.

Ni muhimu kujua kwamba wakati huo mtoto angepewa jina la baba au mtu wa ukoo. Kwa hivyo, pendekezo la kumpa jina Yohana lingekuwa la kushangaza sana kwa kila mtu aliyekuwepo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Zekaria hakuweza kuzungumza baada ya kutilia shaka tangazo la malaika kwamba angepata mtoto wa kiume. Hiyo ndiyo sababu aliomba apewe kibao cha kuandikia.

Pia, watu wanawasiliana na Zekaria kwa kutumia ishara, hii inamaanisha kwamba hakuweza kusikia mke wake, Elizabeti, akimwita mtoto wao Yohana. Watu walioshuhudia matukio walishangaa kwa sababu aliandika jina lile ambalo Elizabeti alitaja bila kusikia kile alichosema.

Zekaria alipata kuzungumza tena na kumsifu Mungu. Kila mtu katika nchi yenye vilima ya Yudea alisikia kuhusu mambo yaliyotokea.

Watu walisikia kwamba Zekaria alipoteza uwezo wake wa kuzungumza na alikuwa na maono. Kisha walisikia kwamba aliweza kuzungumza tena baada ya kumpa mtoto jina.

Kwa sababu ya mambo yote ya kushangaza yaliyotokea, watu walishangaa habari zilivyoenea. Hili lilitokea kabla, wakati na baada ya unabii wa Zekaria. Watu walishangaa kuhusu maisha ya baadaye ya Yohana kwa sababu waliona mkono wa Bwana juu ya mtoto. Waligundua kwamba mtoto alikuwa wa pekee.

Kumbuka kwamba usemi "mkono wa Bwana" haurejelei mkono halisi au wa kimwili, bali kwamba Bwana anashiriki kikamilifu katika matukio yote.

Baada ya watu kuulizana kuhusu maisha ya baadaye ya Yohana, Zekaria anajazwa na Roho Mtakatifu na unabii.

Ni muhimu kutambua kwamba nusu ya pili ya unabii wa Zekaria inajibu swali la maisha ya baadaye ya Yohana. Pia ni muhimu kuonyesha kwamba ni Roho Mtakatifu anamsaidia kutoa unabii.

Zekaria anaanza unabii wake kwa kumsifu Mungu na kutaja ahadi ambazo Mungu ametoa tangu zamani.

Kundi linaweza kupanga tena nusu ya kwanza ya unabii wa Zekaria ili ifuate utaratibu wa matukio katika Agano la Kale. Hapa kuna mfano wa unabii unaofuata utaratibu wa matukio:

"Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli,

Ameonyesha rehema kwa baba zetu

kwa kukumbuka Agano lake takatifu-

kiapo alichomwapia

baba yetu Abrahamu.

Naye ametusimamishia pembe ya wokovu

katika nyumba ya Daudi mtumishi wake,

kama alivyonena

kwa vinywa vya manabii.

Sasa atatuokoa kutoka kwa adui zetu

na kutoka mikononi mwao wote wanaotuchukia

kwa kuwa amewajilia watu wake na kuwakomboa.

Tumeokolewa kutoka mikononi mwa adui zetu

tupate kumtumikia yeye pasipo hofu,

katika utakatifu na haki mbele zake

siku zetu zote.

Baada ya Zekaria kumtaja Abrahamu, Daudi na manabii, anajibu maswali kuhusu wakati siku za baadaye za mwanawe katika sehemu ya mwisho ya unabii.

Anasema kwamba mwanawe atakuwa nabii wa Aliye Juu Sana, na kwamba ataandaa njia kwa ajili yake. Kwa njia hii, Zekaria anaweka wazi kwamba Yesu ni mkuu kuliko Yohana.

Yohana anakua na kuwa mwenye nguvu katika roho.

Hii inaonyesha jinsi Roho aliyemjaza Yohana ndiye anayeongoza maisha yake na kumtayarisha kwa ajili ya huduma.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 1:57-80

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina sehemu tano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Elizabeti
- Yohana
- Jamaa
- Majirani
- Zekaria
- Mungu
- Roho Mtakatifu
- Watu kutoka milima ya Yudea

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza hali ya Zekaria, hawezi kuzungumza wala kusikia. Mawasiliano naye yamekuwa kupitia ishara au kuandika. Kwa hivyo watu wa ukoo na majirani wanapotilia shaka uamuzi wa Elizabeti wa kumwita mwanawe Yohana, Zekaria hawezi kusikia wala kuelewa kinachotokea. Watu walimwuliza jina ambalo alitaka kumpa mtoto. Hakujua kwamba Elizabeti alikuwa tayari amesema Yohana. Anapoandika "jina lake ni Yohana," watu wanashangaa.

Watu wanaposikia jinsi Zekaria alivyopata kuzungumza tena, hofu inawajia majirani wote. Hii haimaanishi kwamba wanamwogopa Zekaria, lakini ni mwikio wa muujiza ambao waliona.

Watu wa nchi ya vilima ya Yudea wanaposikia kile kilichotokea, ni wazi kwao kwamba jambo la ajabu linatokea. Wanashangaa jukumu la Yohana litakuwa nini katika mpango wa Mungu kwa Israeli. Wanaweza kuona wazi kwamba Mungu anahusika kikamilifu katika maisha ya Yohana.

Zekaria anapotoa unabii, sehemu ya kwanza anayokumbuka ni yale ambayo Wayahudi wote wamesikia kuhusu Mwokozi aliyeahidiwa. Hakikisha kwamba timu inamwigiza Mungu akitoa ahadi kwa watu wake wakati Zekaria anapowaambia unabii wake. Katika sehemu ya pili ya ujumbe wake, Zekaria anazungumzia siku zijazo za mwanawe na jukumu lake.

Hakikisha timu inaigiza uhusiano wa karibu ambao Yohana anao na Mungu anapokua. Onyesha jinsi Roho anavyofanyiza tabia yake na huduma yake alipokuwa nyikani.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza majirani na watu jamaa wakifurahia na Elizabeti wakati wa kuzaliwa kwa mwanawe. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Elizabeti, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimebarikiwa," "Nina furaha," "Nimejaa furaha," Anzisha tena uigizaji.

Siku ya tohara watu walikuwa karibu kumpa mtoto jina la baba yake, lakini mama yake alisema, "Hapana! Jina lake ataitwa Yohana." Walichanganyikiwa kwa sababu hakuna mtu katika familia yao aliyeitwa Yohana, lakini mwishowe wanaamua kumwuliza Zekaria jina lake lingekuwa nani.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Elizabeti, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninahisi watu hawaniamini," "Nimekasirika," "Nimechanganyikiwa," Anzisha tena uigizaji.

Zekaria hajui kinachoendelea, na watu wanamwambia ampe jina mwanawe. Anaandika kwamba jina lake ni Yohana. Zekaria anaweza kuzungumza mara moja na kumsifu Mungu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Zekaria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Hatimaye ninaona kile malaika alisema," "Nimefurahi kwa sababu ninaweza kuzungumza," "Ninafurahi kuwa na mwana," "Ninavutiwa na mambo yatakayotokea." Anzisha tena uigizaji.

Hofu anawajia majirani na kila mtu katika nchi ya vilima ya Yudea. Wanasikia hadithi ya Yohana na kujiuliza kuhusu maisha ya baadaye ya mtoto.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayewaigiza majirani, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nina hofu," "Nina hamu ya kutaka kujua wakati ujao," "Ninafurahi kwa mtoto," "Ninashangaa yote yanamaanisha nini." Anzisha tena uigizaji.

Zekaria anatoa unabii, kwanza anakumbuka ahadi za Mungu kwa watu wake na anasema jinsi watakavyomtumikia Mungu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Zekaria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimesisimka" "Nina furaha" "Nina matumaini," "Nimebarikiwa kujua kwamba wokovu unakuja" Anzisha tena uigizaji.

Zekaria anamalizia kutoa unabii kuhusu mwanawe.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Zekaria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimeheshimiwa kuwa baba wa nabii wa Bwana," "Mimi ni sehemu ndogo ya mpango wa Bwana," "Ninatazamia kuona mambo yatakayotokea," "Nina huzuni kwa sababu labda sitakuwa hai wakati mambo yote yatakayotokea." Anzisha tena uigizaji.

Yohana anakua nyikani akiwa na uhusiano wa karibu na Mungu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yohana, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimefurahi kwamba nitamwona Masihi," "Ninahisi shinikizo la utume huu," "Ninangojea wakati unaofaa wa ili nianze." Anzisha tena uigizaji.

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 1:57-80

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Kama vile Mungu alivyosema, Elizabeti anazaa mtoto wa kiume. Kila mtu anashangaa anaposikia kuhusu kuzaliwa kwa mtoto kwa sababu alikuwa tasa. Wiki moja baada ya kuzaliwa kwake, mtoto alitahiriwa. **Tohara** ni desturi ya Kiyahudi ya kukata ngozi mwishoni mwa uume wa mvulana. Kwa kawaida hii ilifanywa na baba

au mtaalamu wa tohara wiki moja baada ya mtoto mvulana kuzaliwa. Tohara ilikuwa ishara ya kwamba mvulana huyo alikuwa sehemu ya watu waliochaguliwa na Mungu Israeli na kwamba ahadi za Mungu zilimhusu.

Wengi wa majirani wa Zekaria na familia wanakuja nyumbani kwake ili kusherehekea wakati huu wa furaha. Elizabeti anapowaambia jina la mtoto ni Yohana, wanamwuliza Zekaria. Zekaria anachukua **kibao** na anaandika jina, "Yohana." Kibao kilikuwa ni ubao mdogo wa mbao ambao ulifunikwa na nta. Watu wangeweza kuandika kwa kuchora alama kwenye nta kwa kutumia kiifaa kilichochongwa kama kalamu. Ghafla ulimi wa Zekaria uliachiliwa, ambayo inamaanisha kwamba anaweza kuzungumza tena. Anamsifu Mungu.

Komea hapa na uonyeshe timu ya watafsiri picha ya kibao.

Habari za Yohana zinaenea Yudea kwa kuwa kulikuwa na matukio mengi ya pekee yaliyozunguka kuzaliwa kwake.

Watu wanaposema kwamba **mkono wa Bwana** uko na Yohana, wanamaanisha kwamba Mungu anamwongoza. **Bwana** hapa inarejelea Mungu mwenyewe.

Kisha **Roho Mtakatifu** anamjaza Zekaria na kumpa **unabii**. Unabii ni wakati Mungu anapotoa ujumbe moja kwa moja kwa nabii na kisha nabii anawaambia watu wa Mungu ujumbe huo kwa niaba yake. Tafsiri **Roho Mtakatifu** kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika sehemu zingine za Luka.

Zekaria anamsifu Mungu kwa kuwakomboa watu wake. **Kukombo** ni kitenzi kinachomaanisha kuweka huru au kutoa. Katika hali hii, Mungu anawaokoa Israeli kutoka kwa adui zao. Zekaria anatambua kwamba Mungu anawatumia Mwokozi kama vile manabii walivyoahidi muda mrefu uliopita. Unapotafsiri neno **nabii**, hakikisha unatumia neno linaloelezea wazi kazi ya nabii.

Nabii:

1. anapokea wito kutoka kwa Mungu;
2. anachukua ujumbe wa Mungu kwa watu kwa sababu alikuwa amepewa na Mungu mwenyewe;
3. ana kipaumbele chake pekee cha kuleta Neno la Mungu kwa wanadamu.

Ukitumiia neno la kidini, hakikisha kwamba lina maana ambalo msikiaji wa kawaida ataelewa.

Zekaria anasema Mungu alikumbuka agano lake **takatifu**. Agano ni makubaliano yanayofanywa na watu wawili ambayo yanaanzisha amani au urafiki. Watu wote wawili wanakubali kuwa waaminifu kwa makubaliano haya. Agano takatifu ni ahadi ambayo Mungu alimpa Abrahamu na wazao wake. Ni takatifu kwa sababu Mungu alilifanya. Zekaria anasema Mungu alifanya **kiapo**. Kiapo kinaongezwa kwa ahadi ili watu wajue kwamba lazima wafuate makubaliano yao na kwamba haiwezi kubadilishwa. Mtu anayetoa kiapo humwomba Mungu amwadhiku ikiwa hatatimiza ahadi yake.

Zekaria anasema wanaweza kumtumikia Mungu bila hofu. Anazungumza na mwanawe na kumwambia ataitwa nabii wa **Aliye Juu Sana**. Hii inarejelea mtu anayezungumza maneno kutoka kwa Mungu mkuu zaidi. Zekaria anazungumzia kusudi la Yohana la kuonyesha watu jinsi ya kupata wokovu kupitia **msamaha** wa dhambi. Dhambi inaweza kutafsiriwa kama tendo la kutomtii Mungu. Msamaha huhusisha watu wawili, mmoja ambaye amemkosea mwingine. Katika msamaha, yule aliyedhulumiwa huziweka kando haki zake na kutomwadhibu mwingine kama alivyostahili. Hajaribu kulipiza kisasi. Ikiwa yule mwingine atatubu kwa ajili ya tabia yake na kukubali msamaha, uhusiano kati yao wawili hurejeshwa na hatia kuondolewa. Kwa Mungu, msamaha hupatikana kwa wote wanaoacha kutenda maovu na kumgeukia Mungu. Kisha uhusiano wao na Mungu hurejeshwa. Hizi hapa ni baadhi ya nahau zilizotumika katika Agano Jipya kufafanua "msamaha."

kuondoa dhambi za mtu

kuinua dhambi za mtu

kufungua, achilia

kuondoa

kufunika

kupita

kuondoa

kugeuka

Huenda ikawa lugha yako ina nahau sawa na hiyo, na kama ni hivyo, unaweza kutumia hiyo kuunda neno kwa ajili ya wasikilizaji wako.

Kifaa cha Mafundisho: Katika lugha moja ya Afrika Magharibi, Mungu anapomsamehe mtu, "huondoa" dhambi zake kabisa ili kamwe zisiwepo tena. **Jaribu kuifanya timu ya kutafsiri kuiga au kuigiza sehemu ambapo mtu anamsamehe mwingine. Tazama ni matendo gani wanayofanya ili kuonyesha msamaha. Waulize waigizaji waeleze hisia za kila mhusika katika sehemu hii.**

Zekaria alisema nuru ya asubuhi kutoka **mbinguni** ilikuwa karibu kuwazukia. Kulingana na muktadha, neno mbinguni linaweza kumaanisha anga, au mahali ambapo Mungu na malaika wake wanaishi. Linaporejelea mahali ambapo Mungu anaishi, pia linamaanisha mahali ambapo waumini wataenda hatimaye. **Nuru ya Asubuhi** ni usemi unaorejelea Mwokozi ambaye ataangaza nuru juu ya ulimwengu wenye giza la kiroho. Anasema Mwokozi huyu ataangaza nuru juu ya ulimwengu wa giza la kiroho na kuwaongoza watu wake kwa amani. Baada ya ujumbe wa Zekaria, Luka anatuambia machache kuhusu maisha ya utotoni ya Yohana. Anatuambia kuwa Yohana **aliongezeka nguvu katika roho** na aliishi nyikani. Kuongezeka nguvu katika roho kunamaanisha kwamba Yohana alizidi kuimarika katika kujiamini na kukua katika mawazo na tabia yake. **Nyika** ni eneo la nchi karibu na Mto wa Yordani ambapo hakuna mtu aliyeishi na hakuna mimea. Katika Biblia, Mungu mara kwa mara anakutana na watu wake katika maeneo ya aina hii.

Luka anasema kuwa Yohana aliishi nyikani hadi alipoanza huduma yake **ya hadharani**, hii inamaanisha hadi siku ambayo Yohana alijionyesha hadharani kwa kuhubiri ujumbe wa Mungu kuhusu Mwokozi kwa watu wa Mungu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 2:1-21

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 2:1-21 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 2:1-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Kuzaliwa kwa Yohana kuliashiria kwamba Mwokozi aliyeahidiwa atakuja hivi karibuni. Luka anaendeleza hadithi yake ya Yosefu na Maria muda mfupi baada ya kuzaliwa kwa Yohana. Walikuwa wakiishi Nazareti wakati Kaisari Augusto anapotoa agizo la kwamba sensa ichukuliwe. Kaisari ni jina la cheo linalomaanisha maliki. Augusto ni jina linalomaanisha aliyeinuliwa. Katika hadithi hii, Kaisari Augusto anarejelea mfalme mkuu wa Milki ya Roma. Milki ya Roma inarejelea nchi zote zilizotawaliwa na Waroma.

Sensa inamaanisha kwamba watu lazima wahesabiwe na kuandikishwa. Sensa ya Roma ilihitaji kila mtu anayeishi katika Milki ya Roma aje aandike majina yake kwenye kitabu. Hii ilikuwa ni pamoja na Wayahudi. Maliki alihesabu watu katika milki yake kwa madhumuni ya kodi.

Luka anasema kwamba hii ilikuwa sensa ya kwanza kufanyika wakati Quirinio alipokuwa gavana wa mkoa wa Siria. Quirinio alikuwa kiongozi wa Roma aliyemtumikia maliki. Siria ilikuwa moja ya mikoa iliyotawalwa na Waroma. Syria ilikuwa na mamlaka nyingi kuliko Yudea na Galilaya. Luka anasema hili ili wasomaji wake waelewe wakati matukio yalitokea katika historia. Haya ni maelezo ya usuli.

Sensa ilihitaji kila mtu arudi katika mji ambapo mababu zake walitoka. Yosefu alihitaji kurudi Bethlehemu, mahali ambapo babu yake Mfalme Daudi alizaliwa. Bethlehemu pia iliitwa "mji wa Daudi." Wayahudi wangelijua kutoka kwa nabii Mika kwamba Bethlehemu ilikuwa mahali ambapo Mwokozi atazaliwa. Yosefu alisafiri na Maria kwa kuwa walikuwa bado wachumba wakati Maria alikuwa mjamzito. Walisafiri kutoka Nazareti hadi Bethlehemu, ambayo ilikuwa safari ya siku tatu. Wangesafiri hadi eneo la juu zaidi, karibu mita 300 juu ya Nazareti.

Onyesha timu yako ramani ya safari ya Maria na Yosefu kutoka Nazareti hadi Bethlehemu. Fikiria jinsi safari ilivyokuwa ngumu kwa mwanamke aliyekuwa karibu kuzaa.

Maria anazaa kifungua mimba wake - Yesu akiwa Bethlehemu. Anafuata desturi ya Kiyahudi na kumfunika kwa kitambaa cha nguo. Wayahudi walifanya hivi ili watoto wapate joto huku mikono na miguu yao ikiwa imenyooka. Mtoto alifungwa - hii inamaanisha tu kwamba mtoto alifunikwa kwa vitambaa vingi. Maria na Yosefu huenda walikuwa wanakaa na familia na marafiki. Mara nyingi katika nyumba za Wayahudi, wanyama na watu wangekaa katika nyumba moja. Wanyama wangekaa katika sehemu ya chini ya nyumba. Kwa sababu

nyumba ilikuwa imejaa watu wengi kwa sababu ya sensa, Maria na Yosefu walikuwa wanakaa katika sehemu ya chini ya nyumba na wanyama kwa sababu chumba cha wageni kilikuwa kimejaa. Maria analazimika kumlaza mtoto wake katika hori. Hori ilikuwa sanduku la kulisha wanyama. Ilitengenezwa kwa mbao au jiwe lililochongwa.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya hori ili kuelewa vizuri jinsi ya kutafsiri katika lugha yako. Ikiwa hakuna maneno kama hayo, huenda ukahitaji kuelezea badala yake.

Nje ya Bethlehemu kulikuwa na wachungaji wanaowachunga kondoo wao. Hili lilikuwa jambo lililokuwa linatokea mahali tofauti wakati ule ambao Yesu alizaliwa. Kondoo walikuwa wanyama waliofugwa nyumbani kwa ajili ya sufu na nyama.

Ikiwa hakuna neno kwa "kondoo" katika lugha yako, unaweza kuazima neno hilo na kuonyesha maana yake kwa neno la jumla katika tafsiri yako ya wachungaji. Kwa mfano, watu wanaowachunga wanyama wanaoitwa kondoo. Ikiwa hakuna kondoo katika eneo lako, unaweza kuonyesha picha.

Katika Israeli, wachungaji walikuwa wa hadhi ya chini na walidharauliwa na Wayahudi. Waliwachunga wanyama wao mashambani na walilazimika kuwachunga usiku kutokana na wezi na wanyamapori. Kwa kawaida wachungaji wa Kiyahudi waliwachunga mifugo yao nje kwa njia hii kutoka Aprili hadi Novemba. Hadithi hii haielezi ilikuwa wakati gani wa mwaka. Hatupaswi kudhani kwamba ilikuwa majira ya baridi, au wakati wa msimu wa baridi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Wachungaji huonwaje katika utamaduni wako? Je, wao ni vyanzo vya kuaminika vya habari? Onyesha picha ya wachungaji kwenye mashamba yao katika nchi za Israeli.

Malaika wa Bwana ghafla anawatokea wachungaji. Amezungukwa na nuru maalum inayong'aa inayoonyesha nguvu za Mungu. Wachungaji wanaogopa. Malaika anawaambia wachungaji wasiogope kwa sababu ameleta habari njema ambayo italeta furaha kwa watu wote. Habari za kuzaliwa kwa Mwokozi zingelela furaha kwa watu wote walioamini. Mungu aliahidi kwamba angemtuma Mwokozi, Masihi, kwa Wayahudi. Masihi, au Mwokozi, angeleta furaha kwa watu wote kutoka Israeli na kutoka mataifa mengine wanaoamini ujumbe huu. Haitawafurahisha wale wasioamini.

Malaika anatangaza kwamba Mwokozi, Masihi, amezaliwa Bethlehemu. Masihi na Kristo ina maana sawa katika Kiebrania. Maneno haya yanarejelea mtu ambaye Mungu amemtia mafuta au kumteua kwa kazi maalum. Katika Agano la Kale manabii, makuhani na wafalme walipakwa mafuta kwa kazi maalumu. Yesu ni mambo hayo yote.

Malaika anawapa wachungaji ishara ili wajue kwamba maneno yake ni ya kweli. Anasema watamkuta mtoto aliyefunikwa akiwa amelazwa kwenye hori. Ishara ya pili inatokea wakati kundi kubwa la malaika, majeshi ya mbinguni, linatokea ghafla. Wanamsifu Mungu kwa kuzaliwa kwa Yesu. Katika lugha zingine, inaweza kuwa vizuri kutafsiri sifa zao kama mashairi. Malaika wanasema kwamba Mungu anapokea utukufu, au sifa, mbinguni. Watu ambao Mungu anawapendelea wana amani duniani. Malaika wanarudi mbinguni baada ya kumsifu Mungu. Wachungaji wanaharakisha kwenda Bethlehemu ili kumwona Mwokozi ambaye malaika aliwaambia. Wanamtafuta Mwokozi na kumpata ndani ya hori akiwa na Maria na Yosefu kama vile malaika alivyosema.

Wachungaji wanasimulia hadithi yao kwa Maria na Yosefu na kwa wote ambao wangesikiliza. Wachungaji walisimulia hadithi yao ya jinsi malaika alivyotokea na kuwaambia jinsi ya kumpata Mwokozi. Kila mtu anayesikia hadithi yao anashangaa. Itikio la Maria ni tofauti. Anafikiria kwa makini kuhusu yale waliyosema na anaweka maneno yao moyoni mwake. Neno moyo ni la kiishara. Wayahudi walilitumia kuashiria sehemu ya mtu ambapo mawazo na hisia zinatokea. Yaani, Maria anakumbuka yale ambayo wachungaji wanasema.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Utamaduni wako unatumia maneno gani maalum kumaanisha sehemu ya mtu ambayo mawazo na hisia zinatokea?

Wachungaji wanarudi kwa mifugo yao wakimtukuza na kumsifu Mungu. Wanamsifu kwa ajili ya mtoto horini, yale ambayo malaika alikuwa amesema juu yake, na kwa jinsi malaika walikuwa wamemsifu Mungu. Siku nane baadaye mtoto anatahiriwa na kupewa jina la Yesu. Hili lilikuwa jina lile ambalo Mungu alimpa Maria kupitia kwa malaika Gabrieli hata kabla hajapata mimba.

Katika hadithi hii, tunaona Mungu anatimiza ahadi yake kwa watu wake. Anamtuma Mwokozi aliyeahidiwa - Yesu. Habari hii njema sio kwa Israeli tu, bali kwa mataifa yote wanaoamini. Mwanzoni mwa hadithi tunaona

kukataliwa kwa Yesu na ulimwengu wakati wazazi wake wanakosa nafasi katika chumba cha wageni. Tunaona pia jinsi Mungu anavyojionyesha kwa watu wa kawaida na wanyenyekevu kama wachungaji.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 2:1–21

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Maliki wa Roma anatoa amri kwamba watu wote wanaoishi katika milki yake wanapaswa kuhesabiwa. Watu wanapaswa kusafiri ili kusajiliwa katika miji ya mababu zao. Kwa hivyo Yosefu na Maria wanasafiri kutoka Nazareti hadi Bethlehemu kusajiliwa.

Tukio la pili: Wakiwa Bethlehemu, mtoto wa Maria anazaliwa. Wazazi wanamlaza mtoto horini kwa sababu hakuna nafasi katika nyumba ya kibinafsi ambapo wanakaa.

Tukio la tatu: Malaika anatokea na kuwaambia wachungaji habari njema kuhusu kuzaliwa kwa Mwokozi. Malaika anawaambia mtoto atapatikana katika hori huko Bethlehemu.

Tukio la nne: Wachungaji wanaharakisha kwenda kumtafuta mtoto. Wanamkuta akiwa na Maria na Yosefu. Wanawaambia watu wote mambo yaliyotukia na yale ambayo malaika waliwaambia. Maria anaweka mambo haya yote katika kumbukumbu yake.

Tukio la tano: Siku nane baadaye mtoto anatahiriwa na kupewa jina la Yesu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Augusto, maliki wa Roma
- Quirinio, Gavana wa Syria
- Maria
- Yusufu
- malaika
- Wachungaji
- Watu
- Yesu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Augusto hakutawala tu Wayahudi bali mataifa mengine ambayo Roma ilikuwa imeshinda. Gavana wa Syria yuko chini ya mamlaka ya Augusto. Nchi ya Yudea, ambako Wayahudi wanaishi, ilichukuliwa kuwa sehemu ya mkoa wa Siria kwa madhumuni ya kuwahesabu watu. Augusto anaamuru watu wote wahesabiwe katika mji wao wa asili. Kila mtu anarudi kwenye miji ya mababu zao.

Yosefu ni mzao wa Daudi, kwa hivyo anahitaji kurudi Bethlehemu pamoja na Maria.

Hakikisha unaonyesha kwamba safari hii ndefu ilichukua siku tatu hivi.

Yosefu na Maria ni wachumba na ana mimba. Wanawasili Bethlehemu. Wanakaa na marafiki au familia ya Yosefu nyumbani. Lakini nyumba ilikuwa imejaa watu wengi kwa sababu ya sensa. Kwa hivyo Yosefu na Maria

wanalazimika kukaa katika sehemu ya chini ya nyumba ambapo wanyama walikaa. Baada ya muda fulani Maria yuko tayari kujifungua. Mtoto anapozaliwa, anamfunika kwa nguo na kumlaza katika hori.

Usiku huo wachungaji na mifugo yao walikuwa katika mashamba nje ya Bethlehemu. Ni muhimu kutambua kwamba hali ya hewa haijatajwa. Hali ya hewa haikuwa mbaya kiasi kwamba wangeweza kuwa nje usiku.

Malaika anatokea na anawaambia kwamba Mwokozi, Masihi, amezaliwa katika mji wa Bethlehemu au mji wa Daudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi wote wamekuwa wakimngojea Masihi huyu. Malaika anawaambia kwamba atafunikwa na kulazwa katika hori. Hiyo ilikuwa ishara ambayo malaika aliwapa wachungaji ili kumpata mtoto. Kisha malaika wengi wanajiunga na malaika aliyekuwa akizungumza, na wanamsifu Mungu kwa wimbo. Baada ya malaika kurudi mbinguni, wachungaji wanakwenda Bethlehemu ili kuona mambo waliyoambiwa.

Hakikisha unaonyesha kwamba wachungaji walikuwa na haraka ya kuona yale ambayo malaika aliwaambia.

Wanawakuta Maria na Yosefu kama vile malaika alivyosema. Wachungaji wanaondoka na njiani wanawaambia watu wote kuhusu mambo ambayo wameyaona na kusikia. Maria anaweka kumbukumbu hizi moyoni mwake na kuyatafakari. Wachungaji wanarudi kwa mifugo yao wakimsifu Mungu.

Siku nane baadaye mtoto alitahiriwa na kupewa jina la Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba hii ni tohara sawa na ile ambayo Yohana alitahiriwa wakati alipopewa jina.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 2:1–21

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina sehemu tano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Augusto, maliki wa Roma
- Quirinio, Gavana wa Syria
- Maria
- Yusufu
- malaika
- Wachungaji
- Watu
- Yesu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iagize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Maliki Agusto akiwa juu ya mtawala Krenio. Igiza Yosefu na Maria wakiwa safari ndefu ya kwenda Bethlehemu wakati Maria akiwa mjamzito. Hakikisha kwamba unaonyesha kwamba wachungaji walikuwa na haraka ya kumpata mtoto akiwa amefunikwa nguo katika hori.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Augusto akitoa amri ya kuhesabu watu katika milki ya Roma. Kila mtu anarudi kwenye miji ambapo familia zao zinatoka. **Simamisha uigizaji.** Muulize mmoja wa watu wanaorudi, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nina wasiwasi," "Nimekasirika," "Nimechoka," Anzisha uigizaji tena.

Igiza safari ndefu ya Yosefu na Maria. Maria ni mchumba wa Yosefu, na ana mimba. Wakiwa Bethlehemu, wakati wa Maria wa kujifungua umefika. Hawapati mahali pa kukaa. Maria anamfunika mtoto kwa nguo anapozaliwa, na kumlaza katika hori. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimehuzunika kwa sababu tuko peke yetu. Tuko karibu na wanyama, si mahali penye starehe," "Nimechoka," "Nina furaha," Anzisha tena uigizaji.

Igiza wachungaji mashambani wakati malaika anapotokea katikati yao. Wanaogopa sana. Lakini malaika anawaambia habari njema ya kuzaliwa kwa Mwokozi. Anawaelezea jinsi wangemtambua. Ghafila, malaika wengine wengi wanakusanyika wakimsifu Mungu. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaowaigiza wachungaji, "Mnahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nina hofu," "Nimesisimka," "Nimefarijika," "Ninastaajabu."

Waulize waigizaji wanaogiza malaika "Mnahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimejaa sifa," "Nimesisimka," "Hatimaye!," "Siamini yuko duniani sasa." Anzisha tena uigizaji.

Wachungaji wanaharakisha kwenda Bethlehemu kuona yale ambayo malaika aliwaambia. Baada ya kumwona mtoto wanawaambia watu wote mambo waliyoyaona. Kila mtu anashangazwa na yale ambayo wachungaji walisema. Maria anaweka mambo haya katika kumbukumbu yake na kuyatafakari mara kwa mara.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninafikiria," "Nimechanganyikiwa kidogo," "Nimefurahi," "Nimeshangaa."

Waulize waigizaji wanaowaigiza wachungaji na watu ambao wamesikia habari, "Mnahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimefurahi Mungu alinichagua kumwona Mwokozi," "Siamini Mwokozi alikuwa katika hori," "Nimeshangazwa na mpango wa Mungu."

Waulize waigizaji wanaowaigiza watu ambao wamesikia habari, "Mnahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Je, ni kweli?," "Je, nimwamini mchungaji kweli?," "Nina matumaini," "Nina shauku." Anzisha tena uigizaji.

Baada ya siku nane mtoto anatahiriwa. Mtoto anaitwa Yesu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yosefu, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimezidiwa," "Nina furaha," "Nina wasiwasi," "Nina hamu ya mambo yatakayokuja."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 2:1-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Karibu na wakati ambapo Yohana alizaliwa, maliki wa Roma aliamuru sensa ichukuliwe. **Sensa** inamaanisha kuandikishwa au kusajiliwa. Maafisa wa serikali lazima waandike majina ya watu katika kitabu. Hili lilimwezesha Maliki kujua idadi ya watu walioishi katika milki yake na ambao walipaswa kulipa kodi. Sensa ilifanyika katika **ulimwengu wote wa Roma** au milki ya Roma. Hii inamaanisha nchi zote ambazo Warumi walikuwa wameshinda ikiwa ni pamoja na Israeli. Luka anatuambia kipindi cha wakati ambapo sensa ilifanyika.

Kwa sababu ya sensa kila mtu lazima asafiri hadi mji ambapo mababu zake wanatoka. Yosefu alikuwa wa **nyumba na ukoo wa Daudi**. Nyumba na ukoo ina maana sawa. Maneno yote mawili yanamaanisha kwamba Yosefu alikuwa mzao wa Mfalme Daudi. Inasemwa kwa njia mbili tofauti ili kusisitiza kwamba Daudi alikuwa babu yake. Tayari Wayahudi walijua kwamba Masihi atakuwa uzao wa Daudi. **Nyumba ya Daudi** iko katika faharasa kuu.

Yosefu alilazimika kusafiri na Maria kutoka Nazareti hadi **Bethlehemu** au mji wa Daudi. Bethlehemu iko katika faharasa kuu. Maria alikuwa **ameposwa ili aolewe** naye na alikuwa na mimba ya kifungua mimba wake. Uchumba katika utamaduni wa Kiyahudi ulikuwa mkataba wa kisheria. Kama sehemu ya sherehe ya harusi, mwanaume angemchukua mwanamke nyumbani mwake ili aishi. Injili ya Mathayo inaonyesha kwamba Yosefu alikuwa ameshamchukua Maria nyumbani mwake kama mke wake kabla ya kutoka Bethlehemu. Ni muhimu kutambua kwamba bado hawakuwa wamefanya mapenzi. Hii ndiyo sababu Luka anaendelea kusema walikuwa wamechumbiana au wameahidi kufunga ndoa.

Yosefu na Maria wanasafiri kwa siku tatu na kufika Bethlehemu. Wakiwa huko, wakati wa Maria wa kujifungua ulifika, lakini hawakupata nafasi kwenye **nyumba ya wageni**. Nyumba ya wageni kwa jumla ni mahali ambapo wasafiri wanaweza kukaa. Inaweza kumaanisha nyumba ya wageni, au chumba cha wageni nyumbani. Hapa, inaweza kutafsiriwa kama chumba cha wageni. Chumba cha wageni kingekuwa nyumbani kwa mtu binafsi, kumaanisha Maria na Yosefu walikuwa wanakaa na marafiki au familia. Lakini nyumba ilikuwa imejaa watu wengi kwa sababu ya sensa. Katika nyumba za Wayahudi, wanyama walikaa sehemu ya chini ya nyumba. Maria anamfunika mtoto wake wa kiume kwa kitambaa na kumlaza katika hori. Hii inatuonyesha kwamba alikuwa anakaa katika sehemu ya nyumba ambapo wanyama walikuwa.

Waonyeshe timu yako picha ya hori ili waelewe vizuri jinsi ya kutafsiri katika lugha yao ikiwa bado hujawaonyesha.

Wakati huohuo, kulikuwa na wachungaji **waliokuwa wakikaa mashambani** nje ya Bethlehemu. Hii inaweza kutafsiriwa kama kuishi nje au kuishi mahali wazi. Wachungaji walikuwa wakiwachunga kondoo wao na kuishi mashambani katika eneo lilo karibu na Bethlehemu. Ni muhimu kutambua kwamba mashamba yanamaanisha maeneo yenye nyasi ambapo kondoo wangeweza kula na si mashamba ya ukulima.

Waonyeshe timu yako picha ya wachungaji mashambani na kondoo wao ikiwa bado hujawaonyesha.

Ghafla **malaika** wa Bwana anatokea na wachungaji wanaogopa. "Bwana" inarejelea Mungu mwenyewe. Hakikisha unatumia neno lile lile la "malaika" kama ulivyotumia katika tafsiri yako ya awali ya Luka na kumbuka kwamba neno malaika liko kwenye faharasa kuu. Aliang'aa kwa **utukufu wa Bwana**. Utukufu unarejelea ukuu wa Bwana. Ukuu wa Mungu uling'aa kama mwanga wa pekee karibu na malaika. Malaika anawaambia ana **habari njema ya furaha itakayokuwa kwa watu wote**. Habari njema ya kuzaliwa kwa Masihi ingewaletea wote walioamini furaha. Mwokozi aliahidiwa hasa kwa Wayahudi. Malaika anasema kwamba Masihi, Bwana, angewaletea watu wote wa Israeli furaha na kwa kila taifa ambalo lingeamini ujumbe. Haingeleta furaha kwa wale ambao hawakuamini. Bwana hapa inarejelea bwana. Wayahudi mara nyingi walimwita Mungu bwana.

Malaika anasema mwokozi amezaliwa **leo**. Katika utamaduni wa Wayahudi, siku mpya zilianza jua lilipotua, karibu saa kumi na mbili jioni. Malaika alizungumza na wachungaji usiku, kwa hivyo ni wazi kwamba Yesu alizaliwa usiku baada ya jua kutua. Inaweza kuwa rahisi katika lugha yako kutafsiri kama "usiku wa leo."

Malaika anamwita **Mwokozi Kristo** au **Masihi**. Mwokozi inamaanisha mtu anayeokoa au kuwaokoa wengine kutokana na madhara. Wayahudi walitumia jina Kristo kurejelea mtu ambaye Mungu alikuwa amemteua na kuahidi kumtuma kama mfalme na Mwokozi. Ina maana sawa na Masihi. Kumbuka kwamba neno Masihi liko kwenye faharasa kuu.

Malaika aliwapa ishara ya kumpata mtoto. Mtoto angefunikwa kwa nguo na kulazwa kwenye hori. **Jeshi kubwa la mbinguni** likajiunga pamoja na huyo malaika. Hii inamaanisha kwamba malaika wengi wanatokea mbinguni na kujiunga na malaika huyo. Wanaanza kumsifu Mungu wakisema **atukuzwe Mungu juu mbinguni, na duniani iwe amani kwa watu aliowaridhia**. Inaweza kuwa rahisi kutafsiri hili kama wimbo au shairi. Maneno haya yanamaanisha kwamba Mungu anapokea utukufu, au sifa mbinguni. Watu ambao Mungu anawaridhia wana amani duniani. **Amani** kwa Wayahudi mara nyingi ilimaanisha maelewano na urafiki kati ya Mungu na watu. **Amani** inapatikana pia kwenye faharasa kuu.

Malaika wanarudi **mbinguni**, ambapo Mungu anaishi, na wachungaji wanamkuta mtoto Bethlehemu kama vile malaika alivyosema. Wanasimulia hadithi yao kwa watu wote watakaosikiliza. Maria anaweka maneno yao akilini mwake na kuyatafakari mara kwa mara. Wachungaji wanarudi kwa kondoo wao wakimsifu Mungu. Siku nane baadaye, mtoto wa Maria **anatahiriwa** kulingana na desturi ya Kiyahudi na anapewa jina la Yesu. Hili ni

jina ambalo Mungu alimpa kupitia Gabrieli kabla hajatungwa mimba. Kumbuka kwamba neno tohara liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 2:22-40

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 2:22-40 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 2:22-40

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya Yesu kuzaliwa na kutahiriwa, Maria na Yosefu walipaswa kutoa sadaka ya utakaso kulingana na sheria ya Musa. Sadaka ya utakaso ilihitajika ili Maria awe safi tena baada ya kujifungua. Walisafiri na Yesu kutoka Bethlehemu hadi Yerusalemu kwenda Hekaluni.

Komea hapa na uonyeshe timu yako njia kutoka Bethlehemu hadi Yerusalemu.

Sheria ya Musa ilikuwa sheria ambayo Mungu aliwapa Waisraeli kupitia Musa. Sheria ya Mungu ilisema kwamba mwanamke alipomzaa mtoto wa kiume, alikuwa najisi kwa siku 40. Safi ni hali ya kwamba mtu anastahili kumtumikia Mungu. Najisi inamaanisha mtu asiyejaa kwa huduma kwa Mungu. Watu wanaweza kuwa najisi au kutokuwa wasafi tena kwa matendo yao na hali ya afya. Sheria ya Mungu ilimhitaji Maria kusubiri siku 40 baada ya kuzaa na kisha kutoa dhabihu ili awe safi tena.

Yosefu hakuhitaji kutoa sadaka ya utakaso, lakini anaenda na Maria kwa sababu ni suala la familia. Wanasafiri kwenda Yerusalemu kwa sababu hapo ndipo Hekalu lilikuwepo. Hekalu lilikuwa mahali ambapo makuhani wa Kiyahudi walitoa dhabihu kwa Mungu kwa niaba ya watu. Maria na Yosefu pia walienda kumweka mwanao wakfu kwa Mungu. Sheria ya Musa ilisema kwamba kila kifungua mimba wa kiume alikuwa wa Mungu au aliwekwa wakfu kwa Mungu. Maria na Yosefu walikwenda Hekaluni kumwabudu Mungu na kutimiza wajibu wao kulingana na sheria ya Musa.

Kuna desturi gani inazohusiana na kuzaliwa kwa mtoto katika utamaduni wako? Kuna tofauti gani kati ya mila kwa kifungua mimba na watoto wanaofuata?

Maria na Yosefu walitoa dhabihu yao ya hua wawili au makinda wawili ya njiwa kwa mmojawapo wa makuhani Hekaluni. Kisha kuhani aliwaua ndege wakati wa sherehe ili Maria awe safi tena. Kulingana na sheria ya Kiyahudi, hua au njiwa walitumiwa kuwa dhabihu za utakaso tu ikiwa mwanamke hangeweza kumudu mwana-kondoo. Hua na njiwa walikuwa ndege pekee waliokubaliwa kwa ajili ya dhabihu. Ndege hawa wako katika familia ya ndege wanaoitwa "hua" au "njiwa" kwa Kiingereza.

Komea hapa na uonyeshe picha ya hua na njiwa.

Simeoni alikuwa mtu aliyeishi Yerusalemu. Alikuwa mtu mwenye haki aliyekuwa akisubiri Mungu amtume Mwokozi aliyeahidiwa ili kufariji Israeli. Mwenye haki inamaanisha kwamba Simeoni ana uhusiano mzuri na Mungu. Roho Mtakatifu alikuwa amemfunulia Simeoni kwamba angemwona Mwokozi kabla ya kufa. Roho Mtakatifu anamfanya Simeoni aende kwenye ukumbi mmoja wa Hekalu siku ile ambayo Yosefu na Maria wapo huko.

Simeoni anatambua Yesu ni nani na kumchukua mikononi mwake akimsifu Mungu. Simeoni anasema anaweza kufa sasa kwa amani kwa sababu Mungu ametimiza ahadi yake na kumruhusu amwone Masihi. Simeoni anaposema ameona wokovu wa Mungu, hii inaweza kutafsiriwa kama "Kristo wa Bwana" au "Masihi wa Mungu." Majina yote mawili yanarejelea mtu mmoja. Simeoni alijua kwamba Yesu, Kristo, alikuwa wokovu wa Israeli kwa sababu alikuwa yule aliyetumwa na Mungu ili kuwaokoa. Simeoni anasema wokovu ni wa watu wote, Wayahudi pamoja na wale wasio Wayahudi. Simeoni anamwelezea Yesu kama nuru itakayomfunua Mungu kwa mataifa yote. Kama nuru inavyowawezesha watu kuona, Yesu atawaruhusu watu kujua mambo kumhusu Mungu na tabia yake. Yosefu na Maria wanashangazwa na yale asemayo.

Kisha Simeoni anamwambia Maria kwamba Yesu atasababisha watu wengine wainuke na wengine wengi waanguke. Watu wanaoinuka ni watu watakaomkubali Yesu kama Masihi na kuokolewa. Watu wanaoanguka ni watu watakaomkataa Yesu na kukabiliwa na hukumu ya Mungu na uharibifu. Simeoni anasema kwamba Yesu ni ishara kutoka kwa Mungu kwamba wengi watakataa. Kwa sababu ya hili, mawazo ya watu wengi yatafunuliwa. Simeoni anasema kwamba upanga utauchoma moyo wa Maria, kumaanisha kwamba Maria atakuwa na huzuni nyingi. Huu ulikuwa unabii. Anarejelea jambo litakalofanyika wakati ujao.

Komea hapa na uonyeshe picha ya upanga ili uelewe vizuri jinsi ya kutafsiri. Utamaduni wako unaeleza kwamba mtu anayo au atakuwa na huzuni nyingi?

Anna alikuwa mwanamke mzee aliyekuwa nabii wa Kiyahudi. Anna alikuwa pia Hekaluni. Alikuwa na umri wa miaka 84 na alikuwa ameishi kama mjane tangu kifo cha mumewe. Anna hakuondoka kamwe katika ukumbi

wa Hekalu. Angeabudu, kusali, na kufunga katika Hekalu. Kufunga inamaanisha kwamba hakula chakula kwa muda fulani kama sehemu ya ibada yake kwa Mungu.

Wakati huohuo, Simeoni alipokuwa akizungumza, Anna anamwendea Maria na Yosefu na kuanza kumsifu Mungu kwa kumtuma Yesu kama Mwokozi aliyeahidiwa. Anawaambia watu wote kuhusu Yesu kuwa Masihi. Masihi ni jina la mtu ambaye Mungu amemteua kwa ajili ya kazi ya pekee. Maria na Yosefu walikamilisha mambo yote yaliyotakiwa na sheria ya Mungu. Wanarudi nyumbani Nazareti. Yesu alikua na kuongezeka nguvu akiwa amejaa hekima. Yesu anampendeza Mungu anapokua.

Hadithi hii inaonyesha Maria na Yosefu wakiwa watiifu kwa sheria ya Mungu kwa kumtoa Yesu kwa Mungu na kutoa dhabihu ya utakaso katika Hekalu. Tunaona watu wawili wenye haki wakithibitisha kwamba Yesu ni Mwokozi ambaye Wayahudi wamekuwa wakimsubiri.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 2:22-40

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yosefu na Maria wanamchukua mtoto wao kutoka Bethlehemu hadi Yerusalemu ili waweze kutoa matoleo kwa Mungu kama iivyotakiwa na sheria ya Musa.

Tukio la pili: Simeoni alikuwa mtu aliyekuwa akisubiri kumwona Masihi wa Bwana kabla ya kufa. Aliishi Yerusalemu. Alimsifu Mungu alipomwona Yesu Hekaluni. Alibariki wazazi na kumwambia Maria kuhusu siku za baadaye za mtoto.

Tukio la tatu: Nabii anayelitwa Anna alikuwa pia kwenye Hekalu. Anna anawaendea Maria na Yosefu Simeoni alipokuwa akizungumza na anamsifu Mungu. Anawaambia watu wote waliokuwa wakimngojea Mwokozi kuhusu mtoto.

Tukio la nne: Yesu na wazazi wake wanarudi Nazareti baada ya kufanya yote yaliyotakiwa na sheria ya Mungu. Yesu anakua kwa afya, na ana kibali cha Mungu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yusufu
- Maria
- Yesu
- kuhani
- Simeoni
- Roho Mtakatifu
- Wengi wanaoanguka / kumpinga
- Wengi wanaoinuka
- Anna
- Watu Hekaluni

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kulingana na sheria ya Kiyahudi, Maria amekuwa najisi kwa siku 40 baada ya kumzaa Yesu. Baada ya siku hizo 40, Maria anaenda Hekaluni, kutoa dhabihu ili kuwa safi tena. Pia, ni muhimu kukumbuka kwamba Maria hawezi kununua mwana-kondoo. Wanaleta ndege wawili badala yake. Yosefu anasafiri na Maria akiwa na mwana wao wa kwanza, Yesu ili awasilishwe kwa Mungu Hekaluni. Hii ilifuata yale ambayo sheria ya Mungu inasema.

Simeoni alikuwa mtu mwenye haki. Alikuwa na uhusiano mzuri na Mungu. Simeoni alikuwa akisubiri kwa hamu kubwa kuja kwa Mwokozi aliyeahidiwa ili kuwaokoa Israeli. Roho Mtakatifu alimwambia Simeoni kwamba hatakuwa hadi atakapomwona Masihi.

Siku ambayo Maria na Yosefu walikuwa wakija Hekaluni, Roho Mtakatifu alimwongoza Simeoni kuwa awe kule. Ni muhimu kukumbuka kwamba Roho Mtakatifu anafanya kazi ndani ya Simeoni. Hamwongozi tu hekaluni bali katika kila tukio linalotokea.

Simeoni anamchukua mtoto mikononi mwake na kumsifu Mungu. Simeoni anamwambia Mungu kwamba anaweza kufa kwa amani kwa sababu ameona wokovu kwa watu wote. Simeoni anasema kwamba Yesu ataonyesha Mungu ni nani kwa mataifa. Maneno haya yanawashangaza wazazi wa Yesu. Simeoni anamwambia Maria kwamba watu wengi watamkataa Yesu na wengine watamkubali. Pia, Simeoni anamwambia Maria kwamba atahisi huzuni nyingi kwa sababu mwanawe atakataliwa.

Anna alikuwa nabii. Anna alikuwa na umri wa miaka 84 na mume wake alikufa miaka saba baada ya kufunga ndoa. Hakutoka kamwe Hekaluni. Alikuwa huko mchana na usiku akiomba na kufunga. Anakuja Simeoni alipokuwa akizungumza na Maria na Yosefu na anamsifu Mungu. Anna anawaambia watu waliokuwa wakimtarajia Mungu kuja kuokoa Yerusalemu kuhusu Yesu.

Baada ya wazazi wa Yesu kumaliza kufanya mambo ambayo walipaswa kufanya kulingana na sheria, wanarudi Nazareti.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wazazi wa Yesu wanafanya yale ambayo sheria inahitaji. Wanampa kuhani ndege. Kuhani anawatoa kama dhabihu na Maria anakuwa safi tena.

Yesu alikulia Nazareti na alijawa na hekima. Mungu alikuwa pamoja naye.

Timu inaweza kupanga upya hadithi na kubadilisha utaratibu wa matukio ili kuonyesha mambo yaliyotokea vizuri: Anna, nabii, alimpoteza mume wake miaka mingi iliyopita. Yuko Hekaluni Yerusalemu karibu kila wakati, mchana na usiku, akimwabudu Mungu, akiomba na kufunga. Simeoni ni mtu huko Yerusalemu ambaye amekuwa akingoja Masihi aje kuokoa Israeli. Roho Mtakatifu alimfunulia kwamba hatakuwa hadi atakapomwona Masihi.

Maria alisubiri siku arobaini baada ya kumzaa Yesu ili aende Hekaluni kutoa toleo la utakaso kulingana na sheria. Pia, Yosefu anaenda na Maria kumpeleka Yesu kwa Mungu. Siku hiyo Roho Mtakatifu alimwongoza Simeoni Hekaluni. Anamwona Yesu na kumchukua mikononi mwake. Simeoni anamsifu Mungu. Kisha anazungumza na Maria na kumwambia kuhusu siku zijazo za Yesu na huzuni itakayompata. Simeoni anapozungumza Anna anakuja. Wakati huu wote Anna alikuwa tayari Hekaluni. Alianza kumsifu Mungu. Anna alizungumza kuhusu Yesu na watu wote waliokuwa wakingoja Mungu aokoe Israeli. Kwa sababu wazazi walikuwa wamefanya yote yaliyohitajika kisheria, walirudi Nazareti. Yesu anakua kwa afya na ana kibali cha Mungu.

Matukio yanaweza kuwa hivi:

Tukio la kwanza: Nabii anayeitwa Anna amekuwa Hekaluni karibu kila siku akimwabudu Mungu.

Tukio la pili: Simeoni alikuwa mtu aliyekuwa akisubiri kumwona Masihi. Roho Mtakatifu anamwongoza awe Hekaluni siku ile ambayo Maria, Yosefu na Yesu wanaenda Hekaluni.

Tukio la tatu: Maria anasubiri siku 40 baada ya kumzaa Yesu ili aende Hekaluni kwa ajili ya toleo la utakaso. Yosefu anaenda pamoja naye na kumpeleka Yesu Yerusalemu ili waweze kumtoa Yesu kwa Mungu kama sheria ya Musa ilivyoamuru.

Tukio la nne: Simeoni anamsifu Mungu anapomwona mtoto na anawabariki. Anatoa sifa yake kwa shairi. Anamwambia Maria kuhusu siku zijazo za mtoto. Kisha Anna anakuja wakati Simeoni anapozungumza na Maria na Yosefu. Anamsifu Mungu na kuwaambia watu kwamba mtoto huyo ndiye Mwokozi.

Tukio la tano: Yesu na wazazi wake wanarudi Nazareti baada ya kufanya yote yaliyohitajika na sheria. Yesu anakua kwa afya, na ana kibali cha Mungu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 2:22-40

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio matano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yusufu
- Maria
- Yesu
- kuhani
- Simeoni
- Roho Mtakatifu
- Wengi wanaoanguka / kumpinga
- Wengi wanaoinuka
- Anna
- Watu Hekaluni

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwamba Anna yuko Hekaluni wakati huu wote, hata kabla Maria hajamzaa Yesu. Anna yuko kule kabla ya Simeoni na kuwasili kwa Maria, Yosefu na Yesu. Igiza Roho Mtakatifu akimwongoza Simeoni Hekaluni ili amchukue mtoto, amsifu Mungu, na kuzungumza na Maria.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwamba Simeoni anamchukua Yesu mikononi mwake Simoni anapomwona Yesu.

Kumbuka kwamba Anna anakuja wakati Simeoni bado anazungumza na Maria na Yosefu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwamba Maria anampa kuhani ndege wawili kwa ajili ya sadaka. Kuhani ndiye anayechinja ndege wakati wa sherehe.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Anna. Yeye ni nabii mwenye umri wa miaka 84. Aliishi kama mjane kwa kuwa alimpoteza mume wake baada ya miaka saba tu ya ndoa. Yuko Hekaluni karibu kila siku, mchana na usiku, akimwabudu Mungu kwa kufunga na maombi.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Anna, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Mungu ni nguvu yangu," "Ninamgoja Mungu." Anzisha uigizaji tena.

Simeoni ni mtu huko Yerusalemu ambaye amekuwa akingoja Masihi aje kuokoa Israeli. Roho Mtakatifu alimfunulia kwamba hatakuwa hadi atakapomwona Masihi.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Simeoni, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Ninafurahi kwamba nitamwona Masihi," "Nina hakika kwamba Mungu atatimiza ahadi yake," "Nitamwona lini?." Anzisha uigizaji tena.

Maria alisubiri siku 40 baada ya kujifungua ili aende Hekaluni kwa ajili ya toleo la utakaso. Yosefu anaenda pamoja naye akimchukua Yesu Yerusalemu ili waweze kumpeleka mbele za Mungu. Roho Mtakatifu anamwongoza Simeoni awe Hekaluni wakati Maria, Yosefu na Yesu wanapofika.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Simeoni, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Leo ndiyo siku?," "Ninafurahi kwamba nitamwona Masihi," "Natumi leo ndiyo siku." Anzisha uigizaji tena.

Simeoni anamsifu Mungu anapomwona mtoto. Simeoni anamchukua Yesu mikononi mwake, na anawabariki. Kisha Simeoni anamweleza Maria kuhusu siku za baadaye za mtoto na kwamba atahisi huzuni.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Ninafurahia mipango ya Mungu," "Nina huzuni kwamba watu watamkataa mwanangu," "Ninaogopa kupata huzuni hatimaye." Anzisha uigizaji tena.

Kisha Anna anakuja Simeoni alipokuwa akizungumza na Maria na Yosefu na anamsifu Mungu. Anawaambia watu ambao wamekuwa wakimngojea Mungu aokoe Yerusalemu kuhusu mtoto.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Anna, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Ninafurahi kwamba nimemwona Masihi," "Mwishowe, baada ya kusuburi miaka hii yote," "Ninahisi kama siwezi kuacha kuwaambia watu wote." Anzisha uigizaji tena.

Wazazi wa Yesu wanafanya yote ambayo sheria ya Mungu inahitaji kisha wanarudi Nazareti. Yesu alikua kwa afya, na alikuwa na kibali cha Mungu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayewaigiza Yosefu na Maria, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Ninahisi jukumu kubwa," "Ajabu." "Upendo kwa mwanangu." "Kufurahi kuona jinsi Yesu anavyokua."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 2:22-40

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Maria anaenda Yerusalemu na Yosefu baada ya kumzaa Yesu. Wanaenda **Hekaluni** kutoa sadaka ya utakaso. Hapa palikuwa mahali pa pekee Yerusalemu ambapo makuhani wangeweza kukutana na Mungu na kutoa dhabihu kwa ajili ya watu. Kwa kuwa Maria na Yosefu hawakuwa makuhani, wangeweza kuingia ukumbi wa Hekalu tu na si jengo kuu lenyewe. Hakikisha unatumia neno lilile kwa Hekalu ambalo umetumia katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Unaweza kupata ufafanuzi kamili wa Hekalu katika Faharasa Kuu. **Sadaka ya utakaso** ilihitajika kwa Maria kulingana na sheria ya Musa. Utakaso inamaanisha kuwa safi tena. Sadaka ya utakaso inapatikana kwenye Faharasa Kuu. Mwanamke yeyote wa Kiyahudi aliyemzaa mtoto wa kiume alionekana kuwa najisi kwa siku arobaini baada ya kujifungua. Wakati huu hakuruhusiwa kugusa kitu chochote kitakatifu au kuingia Hekaluni. Kipindi cha siku 40 kiliitwa "wakati wa utakaso wake." Mwanamke huyo angekuwa safi tena wakati alipotoa dhabihu. Hii ilijulikana kama toleo la utakaso. Baada ya dhabihu, Maria angeweza kumwabudu Mungu hadharani tena. Safi au najisi inamaanisha hali ambayo mtu anastahili au hastahili kwa ajili ya huduma kwa Mungu. **Sheria ya Musa** ni sheria ambayo Mungu aliwapa Waisraeli kupitia Musa.

Luka anaposema toleo **lao** la utakaso, anamaanisha Yosefu na Maria. Sheria ya Mungu haikuhitaji Yosefu asafishwe. Alikuwa kwa sababu ilikuwa ni suala la familia. Hakikisha unatafsiri hili kwa njia ambayo inaonyesha kwamba mama tu ndiye aliyehitajika kuwa safi.

Maria na Yosefu hawakuwa wakisafiri Hekaluni kutoa dhabihu tu, bali pia walienda kumweka **Yesu wakfu kwa Mungu**. Sheria ya Mungu inasema kwamba ikiwa kifungua mimba wa mwanamke ni mvulana, lazima **awekwa wakfu kwa Mungu**. Hii inamaanisha kwamba mtoto angewekwa wakfu kwa Mungu na kwamba Mungu angemwona mtoto kama aliyewekwa wakfu au mtakatifu. Hii inamaanisha kwamba walimchukua Yesu kwa kuhani aonyeshe kwamba Yesu alikuwa wa Mungu kwa ajili ya huduma yake. Hakikisha unatumia tafsiri ile ya **takatifu** ambayo umetumia katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Takatifu liko kwenye faharasa kuu.

Maria anahitajika kutoa dhabihu Hekaluni. **Dhabihu** ni kitu kinachotolewa kwa Mungu ili kumshukuru au kumwomba msamaha. Tumia tafsiri ileile kwa dhabihu ambayo umetumia katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Dhabihu ni neno ambalo liko kwenye faharasa kuu. Dhabihu ya damu yahitaji mnyama auawe wakati wa sherehe. Mwabudu alileta mnyama kwa kuhani ili amue na kumchoma kama zawadi kwa Mungu ili kuonyesha kwamba alikuwa amejikwa wakfu kikamili kwa Mungu. Kuawa kwa mnyama kungefunika dhambi zao na kuwafanya safi tena.

Dhabihu ambayo Maria alihitajika kutoa ilikuwa ni hua wawili au makinda mawili ya njiwa. Sheria ya Mungu ilimtaka mwanamke afanye hivyo ikiwa hangeweza kununua mwana-kondoo. **Hua na njiwa** ni aina mbili za ndege ambao ni wa familia moja. Hua ni aina ndogo ya njiwa anayehamama. Walikuwa ndege wa nyumbani wakati wa Maria na walikuwa ndege wa pekee waliokubaliwa na sheria kwa ajili ya dhabihu. Hua huonwa kuwa wanyama wasafi na wenye amani.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Ikiwa hakuna hua na njiwa katika utamaduni wako, onyesha picha ya aina mbili za ndege ili kuwa na tafsiri bora. Ikiwa neno moja linatumia kwa ndege hao, unaweza kutumia tafsiri yako ya hua/njiwa kwanza kisha uelezee mwingine kama aina nyingine ya hua/njiwa.

Basi alikuwako huko Yerusalemu mtu mmoja jina lake Simeoni. Basi inamaanisha tu kwamba Simeoni tayari alikuwa Yerusalemu wakati Maria na Yosefu walipoenda Hekaluni. Luka anaandika hili kama maelezo ya usuli. Hakikisha unamtambulisha mtu huyu mpya katika simulizi kwa njia ya asili katika lugha yako. Simeoni alikuwa mtu mwenye haki na mcha Mungu aliyekuwa akisubiri Mungu amtume Masihi. Mtu akiwa **mwenye haki**, ana uhusiano mzuri na Mungu. Mwenye haki inapatikana kwenye faharasa kuu. **Mcha** Mungu inamaanisha mtu anayemheshimu Mungu na anafanya yale ambayo Mungu anahitaji. Hakikisha unatumia maneno yaleyale kwa mwenye haki na Masihi ambayo umetumia katika vifungu vya Luka vilivyotangulia.

Roho Mtakatifu alimwambia Simeoni kwamba hatakuwa hadi atakapomwona **Masihi wa Bwana**. Bwana inamrejelea Mungu na Masihi inarejelea mtu aliyetumwa na Mungu kama mfalme na mwokozi. Masihi wa Bwana au Kristo wa Bwana inamaanisha "aliyekwa au aliyeahidiwa na Mungu." Neno Masihi liko kwenye faharasa kuu. Roho Mtakatifu anamwongoza Simeoni Hekaluni. Hakikisha unatumia neno au maelezo yaleyale kwa **Roho Mtakatifu** ambayo umetumia katika vifungu vingine vya Luka. Roho Mtakatifu ni maneno yanayopatikana kwenye faharasa kuu. Simeoni alipomwona Yesu, alimchukua mtoto mikononi mwake. **Kumchukua** kunaweza kutafsiriwa hapa kama kumpokea. Inamaanisha kwamba Yosefu na Maria walimruhusu Simeoni ambebe Yesu.

Kisha Simeoni anamsifu Mungu. Sifa yake inakaririwa kama shairi. Simeoni anamwita Mungu **Bwana Mwenyezi**. Neno la Kigiriki linalotumiwa hapa linaweza kutafsiriwa kama "bwana." Mtu anamwita mmiliki wake kwa jina hilo. Simeoni anamwambia Mungu, **"unaweza sasa kumruhusu mtumishi wako aende zake kwa amani."** Maneno haya yanamaanisha kwamba Simeoni anaweza kufa kwa amani, au kwa uradhi kwa sababu Mungu alitimiza ahadi yake. Simeoni anaposema **wokovu wako**, ni njia nyingine tu ya kusema Masihi wa Bwana. Anamwita Masihi wokovu wako kwa sababu yeye ndiye aliyetumwa na Mungu ili kuwaokoa watu. Simeoni anasema kwamba wokovu wa Mungu uko **machoni pa watu wote**. Hii inamaanisha kwamba Wayahudi na mataifa mengine wangeona wokovu wa Mungu. Anasema kwamba Yesu ni **nuru kwa ajili ya ufunuo kwa watu wa Mataifa**. Yesu ni kama nuru kwa sababu atafunua Mungu na tabia yake kwa Mataifa, au watu ambao si Wayahudi. Yesu ataleta **utukufu**, au heshima, kwa Israeli.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Unaonyeshaje furaha na shukrani nyingi katika utamaduni wako? Unamsifuje Mungu katika lugha yako?

Kisha Simeoni anazungumza na Maria. Anamwambia kwamba wengine watainuka kwa kumkubali Yesu kama Mwokozi wakati wengine wataanguka kwa sababu wanamkataa. Yesu atakuwa ishara kutoka kwa Mungu ambayo watu wengi watakataa. Kukataliwa huku kutaonyesha mawazo ya mioyo mingi. Hakikisha unatumia tafsiri ya moyo ambayo umetumia hapo awali. Simeoni anatoa unabii, au anatoa ujumbe kutoka kwa Mungu,

kwa kusema **upanga utauchoma moyo wake**. Simeoni analinganisha. Upanga ulikuwa kisu kirefu chenye makali pande mbili. Moyo unamaanisha sehemu ya mtu ambapo hisia zinatokea. Simeoni anazungumzia matukio ya wakati ujao ambapo watu wangemkataa na kumsulubisha Yesu. Huzuni ambayo Maria angehisi ingekuwa kubwa sana hivi kwamba angehisi kama mtu amemchoma kwa upanga.

Anna alikuwa mjane na **nabii wa kike** aliyekuwa Hekaluni pia. Nabii wa kike ni mwanamke ambaye ni nabii. Hakikisha umetafsiri nabii kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu. **Hakuwahi kutoka Hekaluni** ni njia nyingine ya kusema alienda Hekaluni mara nyingi sana. Angesali, **kufunga**, na kumwabudu Mungu. Kufunga kunamaanisha kuwa Anna hakula ili aweze kufikiria kuhusu Mungu tu na ufalme wake kama sehemu ya ibada yake kwake. Alisikia yale ambayo Simeoni alisema kuhusu Yesu na akamsifu Mungu. Aliwaambia Wayahudi wote waliokuwa wakimngoja Masihi kwamba Yesu alikuwa Mwokozi.

Maria na Yosefu **walitimiza matakwa yote ya sheria ya Bwana**. Hii inamaanisha tu kwamba walikuwa wametoa dhabihu ya utakaso kwa Maria na kwamba walikuwa wamemweka Yesu wakfu kwa Mungu. Walirudi nyumbani kwao Nazareti. Yesu anakua katika hekima na neema ya Mungu ilikuwa juu yake. **Hekima** inarejelea uelewa na ufahamu, hasa katika mambo ya kiroho. **Neema ya Mungu** inamaanisha kwamba Mungu aliendelea kumwonyesha kibali na kumbariki Yesu. Hapa, neema inamaanisha kwamba Mungu anamwonyesha mtu kibali kwa sababu anamkubali au anamheshimu. Mungu anamkubali Yesu na amemchagua kwa kazi ya pekee.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 2:41-52

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 2:41-52 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 2:41-52

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anakua Nazareti na Yosefu na Maria. Yesu na wazazi wake wanarudi Yerusalemu ili kusherehekea Pasaka. Hii inatokea miaka kumi na miwili baada ya Yesu kuwasilishwa Hekaluni.

Kila mwaka, Yosefu na Maria walisafiri Yerusalemu ili kusherehekea Pasaka. Pasaka ni sherehe ya kidini ya Wayahudi. Inaadhimisha wakati Mungu aliwaokoa mababu za Wayahudi kutoka utumwani Misri. Mfalme wa Misri aliwaruhusu Wayahudi waondoke kwa sababu Mungu alimtuma malaika amuue kila mwana wa kwanza wa kiume nchini Misri usiku mmoja. Malaika hakuwaua wana wa kiume wa kwanza wa Kiyahudi. "Aliwapita" wana wa kwanza wa Wayahudi na kuwaacha bila jeraha. Kwa sababu ya hii sherehe ya Pasaka ilikuwa kama sherehe ya uhuru kwa Wayahudi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Je, utamaduni wako unasherehekea sherehe kubwa za kidini? Unaweza kuelezea sherehe unazopenda?

Yesu alikuwa na umri wa miaka 12 aliposherehekea Pasaka na wazazi wake. Miaka kumi na miwili ilikuwa umri muhimu kwa wavulana Wayahudi. Ilikuwa ni umri ambapo mvulana wa Kiyahudi alikuwa "mwana wa sheria." Hii inamaanisha alijua kile ambacho sheria ya Mungu ilihitaji na kujaribu kuishi kulingana nayo. Alikuwa akijiandaa kuingia katika jamii ya kidini alipofikisha miaka 13.

Je, umri wa watoto una umuhimu fulani katika utamaduni wako? Katika utamaduni wako, watoto wanaweza kuanza kuelewa mambo ya kidini wakiwa na umri gani?

Pasaka ilidumu kwa siku saba, lakini mahujaji, au Wayahudi ambao walilazimika kusafiri hadi Yerusalemu, walihitajika kukaa kwa siku mbili tu. Yosefu na Maria wanaanza kusafiri kurudi Nazareti. Hawakujua kwamba Yesu alibaki Yerusalemu. Kwa kawaida Wayahudi walitembea kwa vikundi vidogo walipokuwa wakisafiri pamoja. Ingekuwa kawaida kwa Yesu kutembea na ndugu au marafiki walipokuwa wakisafiri. Ndiyo sababu waliweza kusafiri siku nzima kabla ya kutambua kwamba Yesu alikuwa amepotea. Kundi linasafiri umbali wa maili 20-25 kwa siku na kutambua kwamba Yesu hayuko wanapopiga kambi usiku. Yosefu na Maria wanawauliza ndugu na marafiki, lakini Yesu hayuko nao.

Wazazi wa Yesu hawakumpata hadi siku tatu baadaye. Siku moja ilikuwa safari yao kutoka Yerusalemu, siku ya pili ilikuwa safari yao kurudi Yerusalemu, na siku ya tatu ilikuwa walipomwona Yesu katika ukumbi mmoja wa Hekalu. Yesu alikuwa ameketi na walimu wa kidini akisikiliza na kuuliza maswali. Watu walio karibu ambao wanasikia mazungumzo kati ya Yesu na walimu wanashangaa. Wanashangazwa na uwezo wake wa kuelewa sheria ya Mungu na kwa majibu yake kwa maswali ambayo walimu wanamuuliza. Yosefu na Maria wanashangaa. Haikuwa kawaida kwa mtoto mwenye umri wa Yesu kukaa na walimu na kujadili mambo ya kidini. Maria anamwuliza Yesu kwa mshangao kwa nini aliwafanyia hivyo. Anamaanisha kwa nini aliondoka bila kuwaambia. Maria anamwambia kwamba walikuwa wakimtafuta kwa sababu walikuwa na wasiwasi.

Yesu anajibu kwa maswali ya balagha au maswali ambayo alidhani wanapaswa kujua majibu. Anauliza kwa nini walikuwa wakimtafuta. Anadhani ilifaa kuwa wazi kwa nini alikuwa Hekaluni akiuliza maswali. Anaita Hekalu nyumba ya Baba yake, au nyumba ya Mungu. Ilimaanisha kwamba Yesu alifikiria ni muhimu kwake kuwa Hekaluni. Hakikisha kwamba watu katika utamaduni wako wataelewa "baba yangu" inarejelea Mungu na si Yosefu. Hata hivyo, usifasiri kama "nyumba ya baba yangu wa mbinguni," kwa sababu Yosefu na Maria hawakuelewa jibu lake.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watoto huwaongeleleshaje wazazi wao katika utamaduni wako? Wazazi huwapa watoto wao uhuru kiasi gani?

Yesu anarudi na wazazi wake Nazareti, na alikuwa mtiifu kwao. Yesu anakua kwa hekima, au katika ufahamu wake wa kile ambacho Mungu anasema na anataka watu wafanye. Pia anakua kwa kimo. Hii inamaanisha mwili wake ulikua kimwili. Mungu na watu wanamukubali Yesu anapokua.

Hadithi hii inaonyesha mapambano ya Yesu. Yesu alihisi haja ya kuwa na uhusiano wa karibu na Baba yake wa mbinguni. Lakini pia alihisi alihitajika kutii wazazi wake. Yesu anakua katika ufahamu wake wa sheria na tabia ya Mungu. Maria anakumbuka mambo yote yanayotokea na kuyatafakari mara kwa mara.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 2:41-52

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina sehemu tano.

Tukio la kwanza: Maria na Yosefu wanahudhuria sherehe ya pasaka kila mwaka Yerusalemu. Wakati huu, wanamchukua Yesu ambaye ana umri wa miaka kumi na miwili.

Tukio la pili: Baada ya sherehe kumalizika, Maria na Yosefu wanaanza safari ya kurudi nyumbani. Wakati huo huo, Yesu anabaki Yerusalemu.

Tukio la tatu: Baada ya siku nzima ya kusafiri, Maria na Yosefu wanamtafuta Yesu miongoni mwa ndugu na marafiki. Hawakumpata kwa hivyo wanarudi Yerusalemu.

Tukio la nne: Siku ya tatu baada ya Maria na Yosefu kuondoka Yerusalemu, wanampata Yesu akizungumza na walimu wa kidini Hekaluni. Watu wanashangazwa na ufahamu wake na majibu yake. Wazazi wa Yesu wanauliza kwa nini alibaki. Maria na Yosefu hawaelewi jibu la Yesu.

Tukio la tano: Yesu anarudi nyumbani na wazazi wake. Yesu alikuwa mtiifu kwa wazazi wake. Yesu anaendelea kukua kwa afya. Anamfurahisha Mungu na watu wanapendezwa naye.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Yusufu
- Maria
- Wasafiri wengine (familia na marafiki)
- Walimu wa kidini
- Watu Hekaluni

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wazazi wa Yesu walihudhuria sherehe ya pasaka kila mwaka. Hii inaonyesha kujitoa kwao kwa Mungu na kwamba walifuata desturi na mila zao. Hii pia inaonyesha kwamba Yesu akikua katika mazingira ya kumheshimu Mungu.

Yesu alipokuwa na umri wa miaka 12 Maria na Yosefu walikwenda Hekaluni. Ni muhimu kukumbuka kwamba walikaa Yerusalemu angalau siku 2. Pasaka ilikuwa wakati ambapo maelfu ya Wayahudi walikuwa wakisafiri kwenda na kutoka Yerusalemu. Kwa kuwa sheria ya Mungu iliwataka wanaume kushiriki, kila mwanaume Myahudi alilazimika kwenda Yerusalemu ili kusherehekea. Kwa kawaida walisafiri na familia zao.

Sherehe ilipoisha, Maria na Yosefu walianza kurudi nyumbani.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Maria na Yosefu walitimiza matakwa ya pasaka kulingana na sheria ya Mungu. Lakini Yesu anabaki Yerusalemu.

Ni muhimu kutambua kwamba Maria na Yosefu hawakumwacha Yesu. Ilikuwa uamuzi wa Yesu kubaki nyuma. Pia usimwonyeshe Yesu kana kwamba hakuwa mtiifu kwa wazazi wake. Badala yake, Yesu alikuwa akifuata kusudi la Mungu kwa maisha yake.

Maria na Yosefu walikuwa wakisafiri na watu wengine wengi katika kikundi. Walifikiri kwamba Yesu alikuwa akisafiri na wasafiri wengine, familia au marafiki. Usiku walikuwa wakimngojea Yesu aje na hakuja. Wanauliza ndugu na marafiki ikiwa wamemwona Yesu. Hawakumpata, kwa hivyo wanarudi Yerusalemu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako wanasafirije? Nani huwajali watoto wakati watu wanasafiri katika vikundi?

Baada ya siku moja ya kusafiri kutoka Yerusalemu na siku nyingine ya kurudi Yerusalemu, wanampata Yesu siku ya tatu. Alikuwa Hekaluni na baadhi ya walimu wa kidini. Alikuwa akisikiliza na kuuliza maswali alipokuwa akizungumza nao. Kila mtu aliyekuwa akisikiliza alishangazwa na ufahamu na mazungumzo aliyokuwa nayo.

Wazazi wake wanashangaa. Wanamwuliza kwa nini alikuwa amewafanyia hivi kwa sababu walikuwa na wasiwasi sana juu yake. Alijibu, "Kwa nini kunitafuta? Hamkujua kwamba imenipasa kuwa katika nyumba ya Baba yangu?"

Ni muhimu kutambua kwamba Yesu hakujibu kwa dharau wala hakupinga mamlaka ya wazazi wake. Lakini Yesu anaonyesha uhusiano wake wa pekee na Mungu na kujitoa kwake kwa kusudi la Mungu.

Hawaelewi maana ya jibu la Yesu. Yesu anarudi nyumbani kwake na wazazi wake. Maria anaweka mambo haya katika kumbukumbu yake na kuyatafakari mara kwa mara. Yesu anakua kwa afya na pia katika kibali cha Mungu. Anamfurahisha Mungu na watu wanapendezwa naye.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 2:41–52

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio 5.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Yusufu
- Maria
- Wasafiri wengine (familia na marafiki)
- Walimu wa kidini
- Watu Hekaluni

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza Maria na Yosefu wakienda Yerusalemu kila mwaka kwa ajili ya sherehe ya pasaka. Pia, igiza jinsi hii inavyowachukua zaidi ya siku mbili.

Hakikisha unawaonyesha Maria na Yosefu wakishiriki kikamilifu katika sherehe ya Pasaka. Sherehe imekamilika wakati Maria na Yosefu wanapoondoka Yerusalemu. Hakikisha unaonyesha kwamba Maria na Yosefu wana hakika kwamba Yesu anasafiri na kikundi. Hawajui kwamba wanamwacha Yesu nyuma. Badala yake, Yesu anabaki kimakusudi. Kumbuka kwamba Yesu hana mtazamo wa uasi, lakini anazingatia kusudi la Mungu.

Baada ya kusafiri kwenda Yerusalemu, Maria na Yosefu wanamkuta Yesu akizungumza na walimu wa kidini Hekaluni. Hakikisha timu inaonyesha kwamba Yesu hana jeuri wakati Maria na Yosefu wanapompata na kumuuliza kwa nini alibaki nyuma.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza wazazi wakienda Yerusalemu kila mwaka. Yesu akiwa na umri wa miaka 12, anasafiri nao. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji Yesu, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninafurahi kuwa na wazazi wangu katika sherehe hii," "Nimefurahi kuona Hekalu," "Nina maswali mengi sana," "Ninavutiwa na idadi ya watu wanaohudhuria sherehe." Anzisha uigizaji tena.

Sherehe ya pasaka imekwisha. Kwa hivyo Maria na Yosefu wanasafiri kurudi nyumbani. Wanafikiri kwamba Yesu yuko na wasafiri wengine katika kikundi hicho. Lakini Yesu anabaki nyuma. Jioni Yesu hakuja. Maria na Yosefu wanauliza marafiki na familia na hapatikani. Maria na Yosefu wanarudi Yerusalemu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yosefu, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninaogopa kwamba jambo lililomtokea Yesu," "Ninaanza kukata tamaa," "Nafikiria jinsi anavyojisikia akiwa peke yake na watu asiowajua," "Nimeshindwa kutimiza kazi ya Mungu ya kumlea." Anzisha uigizaji tena.

Siku ya tatu, Maria na Yosefu wanamkuta Yesu Hekaluni akizungumza na walimu wa kidini. Kila mtu aliyemsikia alishangazwa na ufahamu wake na majibu yake.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Ninashangazwa na mambo yanayotokea," "Nakumbuka yale ambayo Malaika alisema," "Nimefurahi kwamba nimempata," "Nimevunjika moyo kwamba hakuniambia kuwa anabaki nyuma." Anzisha tena uigizaji.

Wazazi wa Yesu hawajui cha kufikiria, na mama yake anauliza: "Mwanangu, mbona umetufanyia hivi?" Yesu anajibu, "Kwa nini kunitafuta? Hamkujua kwamba imenipasa kuwa katika nyumba ya Baba yangu?" Wazazi wa Yesu hawaelewi anachomaanisha.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yosefu, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Nimechanganyikiwa," "Nimeumia, najua kwamba mimi si babake lakini nilimlea," "Nashangaa kwamba amejibu hivi," "Sijui cha kusema."

Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Je, hawaelewi?," "Ninahitaji kujifunza mengi kuhusu Baba yangu," "Sitaki kuwa mjeuri kwa wazazi wangu."

Muulize muigizaji anayemwigiza Maria, "Unahisi vipi?" Sikiliza ikiwa kuna maneno kama, "Kuchanganyikiwa," "Ninahuzunika kwamba hanihitaji tena," "Najua hii ni sehemu ya mpango wa Mungu." Anzisha tena uigizaji.

Yesu anarudi nyumbani na wazazi wake, naye anawatii. Yesu anakua akimpendeza Mungu na watu wanamheshimu Yesu.

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 2:41-52

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yosefu, Maria na Yesu wanasafiri kutoka Nazareti hadi Yerusalemu kwa ajili ya Pasaka. **Pasaka** ilikuwa ni sherehe ya kidini ya Kiyahudi. Ilidumu kwa siku saba na ilisherehekea wakati ambapo Mungu aliwaokoa mababu zao kutoka utumwani Misri. Alifanya hivyo kwa kumtuma malaika amfanye mfalme wa Misri awaruhusu Wayahudi waondoke. Usiku mmoja malaika kutoka kwa Bwana alikuja na kuwaua watoto wote wa kwanza wa kiume wa Wamisri. Hata hivyo, malaika "aliwapita" watoto wa kwanza wa kiume wa Kiyahudi na kuokoa maisha yao. Pasaka ni kama sherehe ya uhuru kwa Wayahudi.

Luka anasema kuwa walihudhuria sherehe **kulingana na desturi**. Katika wakati wa Yesu, wanaume wote Wayahudi walihitajika kuhudhuria Pasaka Yerusalemu. Baada ya kumaliza sherehe, Yosefu na Maria walianza safari ya kurudi nyumbani. Mwishoni mwa siku ya kusafiri, waligundua kwamba Yesu hakuwa nao. Wanarudi Yerusalemu kumtafuta Yesu.

Yosefu na Maria walimkuta Yesu akiwa ameketi na **walimu wa kidini** katika ukumbi wa Hekalu. Walimu wa sheria ya kidini na Hekalu inapatikana kwenye Fahirasa Kuu. Walimu hawa walikuwa walimu wa sheria ya Mungu. Huenda walikuwa baadhi ya walimu maarufu wa kidini katika Israeli. Maria anamwuliza Yesu kwa nini alitoka bila kuwaambia. Yesu anajibu kwa kuuliza kwa nini hakujuua kwamba alipaswa kuwa katika nyumba ya Baba yake.

Yesu anaposema **nyumba ya Baba yangu**, anamaanisha nyumba ya Baba yangu wa mbinguni au nyumba ya Mungu. Alikuwa akizungumza kuhusu Hekalu. Hakikisha kuwa hii haijatafsiriwa kama nyumba ya Yosefu.

Lakini Maria na Yosefu hawakuelewa. Yesu anarudi na wazazi wake Nazareti, na alikuwa mtiifu kwao. Maria **aliyaweka mambo haya yote moyoni mwake**. Hii inamaanisha tu kwamba Maria aliweka matukio yote yaliyokuwa yametokea moyoni mwake. Hakukubali kuyasahau. Hakikisha umetafsiri moyo kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia.

Yesu anakua katika hekima na **kimo**. Kimo inamaanisha kwamba Yesu alikua kimwili na kuwa mwanaume. Anakua kwa **kibali** cha Mungu na mwanadamu. Hii inamaanisha kwamba Mungu na watu walipendezwa naye na kumthamini.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni

hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 3:1-14

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 3:1-14

Sikiliza Luka 3:1-14 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 3:1-14

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anaendelea na hadithi yake kwa tukio linalofuata katika maisha ya Yesu. Hadithi hii inatokea karibu miaka 18 baada ya Yesu kuwasilishwa Hekaluni. Yesu na binamu yake Yohana wana umri wa miaka 30 hivi wanapoanza huduma zao za umma. Hadithi hii inaonyesha Yohana akitimiza kusudi lake la kuandaa njia kwa Bwana - Yesu. Yohana anafundisha katika jangwa la Yudea pande zote za Mto Yordani. Mto Yordani una urefu wa takribani kilomita 320. Watu waliweza kuvuka kwa urahisi. Kwa kawaida una upana wa mita 30 na kina cha mita tatu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya Mto Yordani na jangwa la Yudea ili kuelewa jiografia vizuri.

Kama mwanahistoria, Luka anatoa habari za ziada ili watu watambue wakati ambao simulizi hili linatokea. Kwa wakati huu, ilikuwa mwaka wa kumi na tano wa utawala wa Kaisari maliki Tiberio wa Roma. Alitawala Milki ya Roma kutoka mji wa Roma. Milki ya Roma ilijumuisha mikoa ya Kiyahudi ya Yudea na Galilaya. Mwaka wake

wa kumi na tano ulikuwa katika ya A.D. 26 hadi 28. Pontio Pilato alikuwa mtawala au kiongozi, wa Yudea. Alikuwa chini ya mamlaka ya maliki wa Roma.

Mfalme Herode, au Herode Mkuu, alikuwa mfalme wa Galilaya. Alikufa muda mfupi baada ya Yesu kuzaliwa. Maliki wa Roma aligawanya nchi yate katika sehemu nne. Aliwachagua baadhi ya wana wa Herode wazitawale. Herode tetraki wa Galilaya alikuwa mwana wa Herode Mkuu. Jina lake kamili lilikuwa Herode Antipasi. Tetraki inamaanisha tu kwamba alitawala robo moja ya eneo hilo. Hapa, Herode Antipa alikuwa mtawala wa Galilaya. Ndugu mkubwa wa Herode alikuwa Filipo. Wote wawili walikuwa wana wa Herode Mkuu, lakini walikuwa na mama tofauti. Filipo alitawala Iturea na Trakoniti. Haya yalikuwa majina ya mikoa miwili mashariki mwa Galilaya. Watu walioishi huko walikuwa wa Mataifa. Mtawala anayeitwa Lisania alitawala wilaya ya Abilene, iliyokuwa mkoa wa kaskazini na mashariki mwa Galilaya. Luka anatuambia kuhusu watawala hawa ili tuelewe zaidi hali ya kisiasa wakati Yohana anaanza huduma yake.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya Galilaya, Iturea, Trakoniti, na Abilene -sehemu nne zilizoongozwa na viongozi wanne kwa wakati huu. Hakikisha kwamba unaonyesha mahali ambapo Mto wa Yordani uko kuhusiana na mikoa yote tofauti.

Luka pia anatuambia kuhusu hali ya kidini. Anasi na Kayafa ni makuhani wakuu. Kuhani mkuu alikuwa kiongozi wa makuhani wote wa Kiyahudi. Pia alikuwa kiongozi wa mahakama kuu ya Kiyahudi. Kwa sababu ya hili alikuwa na nguvu na ushawishi mkubwa. Kulingana na desturi ya Kiyahudi, makuhani wakuu walihudumu maisha yao yote. Anasi alikuwa kuhani mkuu, lakini gavana wa Roma alimwondoa. Nafasi yake ilichukuliwa na Kayafa, mwana-mkwe wa Anasi. Luka anafuata desturi ya Kiyahudi na anaendelea kumwita Anasi kuhani hata ingawa Kayafa alikuwa kuhani mkuu. Kumbuka kwamba haya ni maelezo ya usuli.

Mungu anazungumza na Yohana. Yohana bado alikuwa akiishi nyikani au jangwani. Neno la Mungu linamjia Yohana. Hii inamaanisha kwamba Mungu anampa Yohana ujumbe wa pekee. Yohana anaanza kuwahubiria watu karibu na Mto Yordani. Kuhubiri ni kuwaambia watu jambo muhimu hadharani. Yohana anahubiri ujumbe wa Mungu kwa umati ambao ulikuja kumsikiliza. Ujumbe wa Yohana ni kwamba wanapaswa kubatizwa ili kuonyesha toba. Ubatizo unamaanisha kuoshwa kiibada unakomtakasa mtu au kumfanya awe safi kiibada. Ubatizo unaonyesha kwamba mtu alitaka kuacha kutenda dhambi, au kutomtii Mungu, na kuanza kumtii Mungu. Toba inamaanisha kugeuka kutoka dhambi na kumgeukia Mungu. Ikiwa watu wangetubu wangesamehewa dhambi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako wanaonyeshaje kwamba wanaanza kuishi maisha mapya? Je, kuna sherehe? Zieleze.

Kisha Luka anashiriki unabii kutoka Isaya ili watu wajue kwamba Yohana aliutimiza. Karibu miaka 700 kabla ya Yohana kuzaliwa, nabii Isaya aliandika juu yake kwa Kiebrania. Alisema kwamba mtu angewatangazia watu kwamba Bwana Mungu alikuwa anakuja na kwamba wanapaswa kuwa tayari kwake. Katika mashairi ya Kiebrania, maana ile ile ilirudiwa kwa maneno tofauti. Isaya alilinganisha mambo mengi ili kusema ujumbe uleule. Ujumbe wa Isaya ni kwamba watu wanapaswa kutayarisha njia au barabara kwa ajili ya Bwana. Ilikuwa desturi ya Wayahudi kuandaa barabara mfalme alipopitia kijiji chao. Bwana, au Mungu mwenyewe, alikuwa anakuja kwao akiwa Masihi. Kuandaa barabara ilikuwa sitiari. Iliamaanisha kwamba watu walihitaji kutubu ili kujiandaa kwa ajili ya kuja kwa Bwana.

Isaya anasema kwamba watu wote wataona wokovu wa Mungu. Wokovu unatumika hapa kwa njia ile ile ambayo Simeoni alilitumia neno hilo alipozungumza kuhusu Mwokozi. Kila mtu ataona wokovu kwa sababu watawona Yesu. Yeye ni Masihi ambaye Mungu amemtuma ili kuwaokoa watu.

Kisha Luka anasimulia jinsi Yohana alivyotimiza unabii huu. Umati unakuja kwenye Mto Yordani ili kubatizwa na Yohana. Lakini Yohana anawakosoa watu kwa kuwaita nyoka wenye sumu. Katika utamaduni wa Kiyahudi, hili lilikuwa tusi lililomaanisha kwamba watu walikuwa waovu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya nyoka.

Yohana anawaambia kwamba wanakuja kubatizwa tu ili kuepuka adhabu ya Mungu, si kwa sababu walitaka kumgeukia Mungu kikweli. Anasema wanapaswa kuthibitisha kwamba wametubu kikweli, au kumgeukia Mungu. Wanaweza kuthibitisha toba yao kwa kuzalisha matunda, ambayo inamaanisha kufikiri na kufanya jinsi Mungu anavyotaka. Wayahudi wengi waliamini kwamba Mungu aliwapenda watu wao zaidi ya mataifa

mengine yote. Lakini Yohana anasema kwamba kuwa mzao wa Abrahamu hakutawaokoa kutokana na hukumu na adhabu ya Mungu. Anawaambia Mungu anaweza kufanya wazao wa Abrahamu kutoka kwa mawe akitaka.

Yohana analinganisha miti na watu. Anasema kwamba Mungu yuko tayari kuhukumu watu kama shoka ilivyo tayari kukata miti. Matunda yanarejelea mawazo na matendo mazuri. Yohana anasema kwamba Mungu yuko tayari kuhukumu na kuwaadhibu wale ambao hawajamgeukia. Wale ambao hawajamgeukia Mungu hawatazaa matunda mazuri. Kisha watu wanaanza kuuliza kile wanachopaswa kufanya ili kuonyesha kuwa wametubu. Makundi matatu ya watu wanaomwuliza Yohana swali hili ni umati, watoza ushuru, na askari.

Yohana anaambia umati kwamba walio na kanzu au shati mbili wawagawie wale wanaohitaji. Pia anawaambia kwamba mtu aliye na chakula cha ziada anapaswa kumgawia yule ambaye hana.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kanzu.

Yohana anawaambia watoza ushuru kwamba wasichukue pesa zaidi ya zile zinazohitajika kisheria kutoka kwa watu. Watoza ushuru walichukiwa katika utamaduni wa Kiyahudi kwa sababu waliwafanyia kazi Waroma. Kwa kawaida walikusanya pesa nyingi zaidi ili waweze kujiwekea wenyewe.

Yohana anawaambia askari wasiitumie nguvu au mashtaka ya uongo ili kupata pesa kutoka kwa watu. Askari alipomshtaki mtu kwa uongo kwamba alikuwa amefanya uhalifu, walienda mahakamani. Mtu asiye na hatia alilazimika kulipa zaidi kwa uhalifu huo. Askari aliyemshtaki angepata sehemu ya pesa hizo. Yohana anawaambia watosheke na malipo waliyolipwa.

Hadithi hii inaonyesha Yohana akitimiza kusudi lake la kuandaa njia kwa ajili ya Masihi - Yesu. Inaonyesha Yohana akileta ujumbe wa Mungu kwa watu. Anawaambia wabatizwe ili kuonyesha kwamba walikuwa wamemgeukia Mungu. Anasema jinsi wanavyoishi inapaswa kuonyesha kwamba walikuwa wametubu.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

Luka 3:1-14

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Isaya anatoa unabii kuhusu Yohana.

Tukio la pili: Luka antambulisha maliki, gavana na viongozi ili kuonyesha wakati wa hadithi hii.

Tukio la tatu: Mungu anazungumza na Yohana, mwana wa Zekaria. Yohana anawaambia watu wabatizwe kama ishara ya toba ya dhambi zao na kumgeukia Mungu.

Tukio la nne: Yohana anawaambia watu wathibitishe kwamba wametubu kwa jinsi wanavyoishi. Watu wanaitikia kwa kuuliza maswali.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Isaya
- Mungu
- Yohana
- Watu
- Watoza ushuru
- Askari

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kutambua kwamba matukio ya hadithi yanapangwa upya kwa mpangilio wa wakati ili iwe rahisi wakati wa kuigiza.

Isaya anatoa unabii kuhusu kuja kwa Mungu. Anawaambia watu kwamba wanapaswa kunyoosha mapito yao.

Ni muhimu kukumbuka unabii huu ulitolewa miaka 700 iliyopita. Isaya alizungumzia siku zijazo. Maisha na matendo ya Yohana yalitimiza unabii wa Isaya.

Matukio yalitukia wakati Tiberio alipokuwa maliki wa Roma na Pontio akiwa mtawala wa Yudea. Herode, Filipino na Lisania walikuwa watawala. Anasi na Kayafa walikuwa makuhani wakuu.

Wakati huo Yohana alikuwa akiishi nyikani. Yohana anapata ujumbe kutoka kwa Mungu. Kisha Yohana anasafiri pande zote mbili za Mto Yordani akiwaambia watu wabatizwe. Kubatiza ni ishara ya toba ya dhambi zao na kumgeukia Mungu kwa ajili ya msamaha.

Ni muhimu kukumbuka kwamba neno ubatizo linamaanisha kuzamishwa majini. Pia ni muhimu kukumbuka kwamba Mto Yordani haukuwa na kina kirefu sana na ungeweza kuvukwa kwa urahisi.

Yohana anawaambia watu wathibitishe kwamba wametubu kwa jinsi wanavyoishi. Yohana anasisitiza kwamba hawapaswi kufikiri kwamba wameokolewa kwa sababu tu ni wazao wa Abrahamu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka anasimulia jinsi Yohana anavyofananisha watu na miti ya matunda. Miti fulani huzaa matunda, mengine hayazai matunda. Watu wengine wanafanya matendo mema kama ishara kwamba wameacha njia zao za zamani kweli na wana uhusiano mpya na Mungu. Watu wengine hutegemea desturi tu. Desturi hiyo inaweza kuwa ubatizo, si kama ishara ya mabadiliko ya maisha, bali kama hatua ya kumpendeza Mungu. Watu wengine hutegemea uhusiano wa upendeleo. Kwa upande wa Wayahudi, uhusiano huo wa upendeleo ni kuwa wazao wa Abrahamu. Watu wanaotegemea desturi au uhusiano wa upendeleo huwazuia kufanya mambo mema au matendo mema. Watu hawa wanafananishwa na mti ambao hauzai matunda. Hukumu ya Mungu kwa watu ni kama mkulima anayekuja kukata mti usiozaa matunda.

Ni muhimu kukumbuka kwamba baadhi ya watu waliona kama hawatahukumiwa kwa sababu wao ni wazao wa Abrahamu tu.

Watu wanauliza kile wanachopaswa kufanya.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watu wanauliza wanapaswa kuonyesha matunda gani kama njia ya kuonyesha kwamba wametubu kikweli.

Yohana anajibu, aliye na kanzu mbili amgawie asiye nayo. Watoza ushuru wafisadi walikuja kubatizwa na kuuliza wanapaswa kufanya nini. Yohana anajibu kwamba wasichukue zaidi ya kiwango walichopangiwa. Askari wengine wanauliza vivyo hivyo. Yohana anawaambia wasiitishe pesa wala kuwashtaki watu kwa uongo.

Ni muhimu kuonyesha kwamba watu hawakuwapenda watoza ushuru. Walidharauliwa kwa sababu walifanya kazi nchi nyingine na walikusanya pesa nyingi zaidi ya ilivyohitajika.

*Kuleta Maandishi Hai**Kudhihirisha Maandiko*

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 3:1-14

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Isaya
- Mungu
- Yohana
- Watu
- Watoza ushuru
- Askari

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Isaya akiwaambia watu wa wakati wake unabii kuhusu Yohana. Itakuwa bora kuigiza unabii wenyewe. Watu wanasafisha na kuandaa barabara kwa sababu mfalme anakuja. Mfalme anaweza kuwa muigizaji anayemwigiza Yesu. Wanaowaigiza Yohana na Yesu wanaweza kufunikwa ili kuonyesha kwamba watu wakati huo hawakujua hao ni nani. Walijua kile ambacho sauti ingesema tu. Baada ya miaka 700, unabii huo unatimizwa.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Isaya akitoa unabii wake kuhusu sauti nyikani inayosema nyoosheni mapito kwa ajili ya Masihi. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayewaigiza watu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Atakuja lini?" "Nimefurahi kwamba Mungu atatupigania." "Sistahili. Ninahitaji kurejea kwa Mungu." Anzisha uigizaji tena.

Wakati huo Tiberio, Pontio Pilato, Herode, Filipo na Lisania walitawala eneo hilo. Anasi na Kayafa walikuwa makuhani wakuu. Yohana anaishi nyikani. Yohana anapokea ujumbe kutoka kwa Mungu. Yohana anaanza kuwaambia watu wabatizwe kama ishara ya kutubu dhambi. Yohana anawaambia wamgeukie Mungu kwa ajili ya msamaha. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayeigiza Yohana, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia "Ninataadhamika kushiriki ujumbe wa Mungu." "Nimefurahi kwamba watu wanasikiliza na kubatizwa." "Nina wasiwasi kwamba watu wangu hawaelewi ujumbe wa Mungu kweli." Anzisha uigizaji tena.

Yohana anawaambia watu wathibitishe kwamba wametubu kwa jinsi wanavyoishi. Yohana anasisitiza kwamba Wayahudi hawataokolewa kwa sababu ni wazao wa Abrahamu tu. Hukumu ya Mungu kwa watu ni kama kukata matawi ya mti usiozaa matunda.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza wasikilizaji "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kuchanganyikiwa." "Wasiwasi" "Lakini nilidhani ahadi ya Mungu kwa Abramum ilikuwa inatosha." Anzisha tena uigizaji.

Watu wanauliza kile wanachopaswa kufanya. Yohana anajibu, aliye na kanzu mbili amgawie asiye nayo. Watoza ushuru wafisadi walikuja kubatizwa na kuuliza tunapaswa kufanya nini? Yohana anawaambia wasichukue zaidi ya kiwango walichopangiwa. Askari wengine wanauliza vivyo hivyo. Yohana anawaambia wasimdhulumu mtu ili kupata pesa wala wasiwashtaki watu kwa uongo.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza watoza ushuru, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kama tuna hatia." "Vibaya." "Ninahitaji kubadili njia zangu." "Hii itakuwa ngumu."

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza askari "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kama tuna hatia." "Nahitaji kumwamini Mungu anipe mahitaji yangu." "Kuaibika."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 3:1-14

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Mfalme Herode ni **tetraki** wa Galilaya. Tetraki inamaanisha kiongozi wa serikali wa robo ya eneo. Hivyo, anatawala robo ya nchi ambayo baba yake, Mfalme Herode Mkuu, alikuwa ametawala kabla ya kufa.

Fikiria kuhusu tafsiri bora ya tetraki katika lugha yako. Je, kuna neno linalomaanisha vivyo hivyo? Unaweza kumwelezeaje mtu anayetawala eneo au maeneo mengi?

Mfalme Herode alikuwa akitawala Galilaya wakati **neni la Mungu lilipomjia Yohana**. Hii inamaanisha kwamba Mungu anazungumza na Yohana na kumpa ujumbe. Luka pia anatuambia **kuhani mkuu** ni nani wakati huu. Kuhani mkuu alikuwa kiongozi wa makuhani wote wa Wayahudi na alikuwa mkuu wa baraza la Wayahudi. Kwa sababu ya hili alikuwa na nguvu na ushawishi mkubwa. Kulingana na desturi ya Kiyahudi, makuhani wakuu walihudumu maisha yao yote. Kuhani liko kwenye faharasa kuu.

Yohana anaanza kuhubiri jangwani karibu na Mto Yordani. **Jangwa** lina maana sawa na nyika. Linamaanisha eneo la pori ambapo watu wachache waliishi. Eneo hilo lilikuwa kavu na halikuwa na mimea. **Kuhubiri** inamaanisha kuwaambia watu jambo muhimu hadharani. Hapa, Yohana alikuwa akiwaambia umati ujumbe maalum wa Mungu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha za Mto Yordani na nyika ikiwa bado hujawaonyesha.

Ujumbe wa Yohana ulikuwa **ubatizo wa toba**. Njia rahisi ya kusema hili ni "ubatizo unaonyesha toba." **Ubatizo** unarejelea uoshwaji wa kiibada ambao ungeonyesha kwamba mtu alikuwa ametubu dhambi zake. **Toba** maana yake ni kugeuka kuacha dhambi, kumgeukia Mungu, na kuanza kufuata njia za Mungu. Kwa hivyo ujumbe wa Yohana ulikuwa kwamba watu walihitaji kutubu, kupokea msamaha wa Mungu, na kubatizwa. Hakikisha umetafsiri toba na ubatizo kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Kisha Luka anashiriki unabii kutoka kwa Isaya ili watu watambue kwamba Yohana aliitimiza. Isaya anaandika kuhusu **sauti ya mtu anayeitana**. Hii inarejelea mtu anayetangaza ujumbe kwa sauti kubwa. Sauti inazungumza kuhusu kutengeneza barabara ili kujiandaa kwa ajili ya kuja kwa **Bwana**. Katika muktadha huu, Bwana inarejelea Mungu anayewajia watu kama Masihi. Isaya anatumia sitiari ya kutengeneza barabara kumaanisha kwamba watu wanapaswa kutubu na kumtii Mungu ili kujitayarisha kwa ajili ya Masihi. Unabii wa Isaya umeandikwa kama mashairi ya Kiebrania. Anatumia sitiari nyingi kusema jambo lilelile: jinsi ya kutengeneza barabara.

Kila bonde linapaswa kujazwa ni sitiari inayomaanisha kwamba mabonde lazima yajazwe ili barabara iwe tambarare. Bonde ni eneo la chini la ardhi kati ya milima au vilima. **Kila mlima na kilima vitashushwa** inarejelea kuchukua udongo kutoka kwa kilima au mlima na kuuweka mahali pa chini ili barabara iwe tambarare. Kushushwa pia kunaweza kumaanisha mtu mwenye kiburi kuwa mnyenyekevu. Anaposema **njia zilizopinda zinapaswa kunyooshwa inamaanisha** kwamba njia iliyojipinda inapaswa kunyooshwa. Lakini pia ina maana mbili ya mtu aliyepotoka kuwa mnyoofu. Hii inamaanisha mtu asiye mwadilifu au asiye mnyoofu anakuwa mwadilifu na mnyoofu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Unazungumzaje kuhusu watu wasio waadilifu kuwa waadilifu au kuwa na uhusiano mzuri na Mungu? Je, unaweza kuwazungumzia kama barabara iliyopinda kunyooka?

Zungumza kuhusu jinsi utakavyoitaafsiri lugha hii ya kishairi. Je, lugha yako hutumia lugha kama hii? Toa mifano ya ulinganisho unaotumia katika lugha yako unaozungumzia kutayarisha barabara au njia ili iwe rahisi kwa watu kusafiri.

Sehemu zilizoparuza zitasawazishwa inamaanisha kutengeneza barabara zilizoparuza na zisizo sawa kuwa laini na tambarare. Isaya anahitimisha unabii wake kwa kusema wanadamu wote wataona **wokovu wa Mungu**. Kama Simeoni, Isaya anatumia wokovu kumaanisha Kristo. Yesu Kristo ndiye aliyeteuliwa na Mungu kuokoa na kuwakomboa watu kutoka kwa nguvu ya dhambi katika maisha yao na moto usiozimika wa hukumu ya Mungu. Watu wanapomwona Yesu, wataona wokovu wa Mungu. Neno wokovu liko kwenye faharasa kuu.

[Luka anamaliza kusimulia unabii wa Isaya. Anaanza kuelezea hadithi ya Yohana kuhusu jinsi Yohana alivyotimiza unabii. Unaweza kutafsiri vipi mabadiliko kutoka unabii hadi hadithi ya kihistoria? Kuna maneno ya kuonyesha kwamba unabii umekoma na historia imeanza?]{.mark} Yohana anapozungumza na umati, anawaita **watoto wa nyoka**. Hii inatafsiriwa kama watoto wa nyoka wenye sumu. Katika utamaduni wa Wayahudi, maneno hayo yalikuwa matusi yaliyomaanisha kwamba watu walikuwa waovu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nyoka huonwaje katika utamaduni wenu? Ikiwa utamaduni wako hautaelewa kwamba maneno hayo yalikuwa matusi, unaweza kubadilisha vipi ili maana yake iwe wazi zaidi?

Yohana anapowauliza watu **nani aliyewaonya kuikimbia ghadhabu inayokuja**, hili lilikuwa swali la balagha. Ghadhabu inayokuja inamaanisha adhabu ambayo ni matokeo ya hasira ya mtu. Yohana alikuwa akimaanisha kwamba watu walikuja tu kubatizwa ili kuepuka adhabu ya Mungu ya wakati ujao, si kwa sababu ya kutubu kikweli. Yohana anatumia sitiari ya miti kuzungumza kuhusu watu. Anasema kwamba maisha ya watu yanapaswa kuonyesha kwamba wametubu kwa kuzaa matunda mazuri au matendo mema. Wayahudi wengi walidhani kwamba kwa sababu **Abrahamu alikuwa baba yao**, au babu yao, hilo liliwapa cheo cha pekee. Yohana anasema kwamba haitoshi kuepuka hukumu ya Mungu kwa sababu wao ni wazao wa Abrahamu tu. Umati unamuuliza Yohana jinsi ya kuonyesha kwamba wametubu. Wanamwita **mwalimu**, ambalo ni jina la heshima kwa kiongozi wa kidini wa Kiyahudi. Neno mwalimu liko kwenye faharasa kuu.

Yohana anawaambia ikiwa wana **kanzu** mbili, wawagawie maskini. Kanzu ni nguo inayovaliwa na wanaume na wanawake. Tafsiri yake ya karibu ni shati. Kanzu inapatikana kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kanzu ikiwa bado hujawaonyesha.

Watoza ushuru pia wanauliza Yohana kile wanachopaswa kufanya. **Watoza** ushuru walikuwa wanaume Wayahudi waliokusanya pesa kutoka kwa watu kwa ajili ya serikali. Walichukiwa kwa sababu walifanyia kazi watu waliowadhulumu Wayahudi. Pia walijulikana kwa kukusanya pesa nyingi kuliko inavyotakiwa na kujiwekea wenyewe. Yohana anapowaambia askari **wasidhulumu** kwa ajili ya pesa, hilo linamaanisha wasitikise kwa nguvu. Alikuwa akiwaambia wasiitumie jeuri kupata pesa kutoka kwa watu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 3:15-22

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 3:15-22

Sikiliza Luka 3:15-22 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 3:15-22

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anaendeleza hadithi yake ya Yohana akibatiza nyikani upande wa pili wa Mto Yordani. Umati wa watu wanamjia Yohana ili wabatizwe ili kuonyesha kwamba wametubu na kumgeukia Mungu.

Kwa sababu kila mtu anamngojea Masihi, au Kristo, wanaanza kufikiri labda Yohana ni Masihi. Lakini Yohana anawaambia kwamba Masihi ni mtu tofauti ambaye atakuja baada yake. Anasema kwamba Masihi atakuwa na nguvu na mamlaka zaidi kuliko yeye. Yohana anawaambia kwamba hastahili hata kutoa viatu vya Masihi. Katika utamaduni wa Wayahudi, watumwa walifungua kamba za viatu vya bwana wao. Yohana alikuwa anasema kwamba hastahili hata kuwa mtumwa wa Masihi.

Onyesha timu yako picha ya viatu vya Wayahudi. Kanda ni kamba zilizotumiwa kuvifunga.

Yohana pia anasema kwamba ubatizo wake ni tofauti na ubatizo wa Masihi. Ubatizo wake wa maji ni onyesho la kiishara. Ilionyesha hadharani kwamba mtu alitubu. Masihi atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. Katika muktadha huu, ubatizo una maana sawa na kuosha. Ubatizo wa Masihi utaonyesha kwamba dhambi za watu zimesafishwa. Kauli ya Yohana inaweza kutafsiriwa kwa njia mbili tofauti. Ufafanuzi wa kwanza ni kwamba ubatizo wa Masihi utawasafisha watu kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. Ubatizo wa Roho Mtakatifu

unamaanisha kwamba Roho Mtakatifu humfanya upya na kumpa nguvu mtu anayempokea. Moto unaweza kuwakilisha usafishaji, au kuchoma kile ambacho si safi na kuweka kile kilicho safi. Ufafanuzi mwingine ni kwamba ubatizo wa Masihi wa moto ulikuwa tofauti na ubatizo wa Roho Mtakatifu. Ubatizo wa moto unaweza kuwakilisha hukumu ya Mungu juu ya wale ambao hawakubali kusudi Lake. Kwa vyovyote vile, Yohana anasema wazi kwamba ubatizo wake ulikusudiwa kuandaa njia kwa ajili ya ubatizo wa Masihi.

Kisha Yohana anatumia ulinganisho wa mkulima anayevuna nafaka yake ili kuonyesha jinsi Masihi angewatenganisha wale waliotubu na wale ambao hawakutubu. Katika utamaduni wa Wayahudi, wakulima walivuna nafaka kwa kuipura au kuviringisha kitu kizito juu yake. Pia walipepetua nafaka. Hii inamaanisha kutumia pepeto kubwa kuipetua hewani ili makapi yapeperuke na mbegu ya nafaka ikusanywe kwenye sakafu ya kupuria. Njia zote mbili zilitumiwa kutenganisha nafaka na makapi. Sakafu ya kupuria ni eneo tambarare nje ambapo mbegu zilitolewa. Majani na makapi yalichomwa [kwa]{} moto usiozimika [ili kusafisha eneo hilo]{}. Yohana anasema moto usiozimika ni moto ambao hauwezi kuzimwa. Hii inawakilisha adhabu ya milele kwa wale ambao hawakutubu. Yohana anawahimiza watu watubu na kumtii Mungu. Anawaambia habari njema kwamba Mungu anamtuma Masihi awaokoe.

Waonyeshe timu yako video ya wakulima wanaotumia pepeto na sakafu ya kupuria ili wajue jinsi ya kutafsiri mchakato huu. Jadilini ikiwa utamaduni wenu una utaratibu kama huu wa kutenganisha nafaka nzuri na kile kinachohitaji kutupwa.

Luka anatuambia kwamba Yohana alimkemea mtawala Herode hadharani. Yohana anasema kwamba alikuwa akitenda dhambi kwa kumtaliki mkewe na kuoa mke wa ndugu yake wa kambo, Herodia. Ilikuwa kinyume na sheria ya Mungu kumwoa. Yohana pia anazungumzia maovu mengine mengi ambayo Herode amefanya. Kwa hivyo, Herode anaamuru Yohana afungwe gerezeni.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Luka haelezi matukio kwa kufuata utaratibu wa jinsi yalivyotukia. Kwanza, Yohana anambatiza Yesu. Baadaye Herode anamweka Yohana gerezeni kwa kumkemea. Utawekaje wazi kwa wasikilizaji wako kwamba ubatizo wa Yesu ulikuja kabla ya kukamatwa kwa Yohana? Unaposimulia hadithi kwa lugha yako, unaonyesha kwamba tukio lililotukia kabla ya lingine? Je, unasimulia matukio kwa utaratibu kila wakati? Au kuna njia ya kuzungumza kuhusu jambo lililotukia hapo awali?

Siku moja, Yohana anawabatiza umati wakati Yesu anapokuja kubatizwa. Yohana anambatiza Yesu. Yesu anamwomba Mungu baada ya ubatizo wake na mbingu au anga unafunguka. Roho Mtakatifu anashuka kwa umbo kama la njiwa na kukaa juu ya Yesu. Sauti ya Mungu inatoka mbinguni au mahali ambapo Mungu anaishi. Anasema, "Wewe ni Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana."

Sitisha na uonyeshe timu yako picha ya njiwa ili waweze kuona vizuri jinsi Roho Mtakatifu alivyoonekana.

Hadithi hii inaonyesha kwamba Yesu ana mamlaka na nguvu juu ya Yohana kwa sababu Yohana anasema kwamba hastahili kuwa mtumwa wake. Inaonyesha ubatizo wa Yesu wakati Mungu anapoongea na kuthibitisha kwamba Yesu ni mwanawe anayempenda.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

Luka 3:15-22

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Watu wanauliza kama Yohana ni Masihi na Yohana anaelezea sifa za Masihi.

Tukio la pili: Yesu anakuja kubatizwa. Yohana anambatiza. Mungu anamwambia Yesu kwamba yeye ni mwanawe na Roho Mtakatifu anakaa juu yake.

Tukio la tatu: Yohana anamkosoa mtawala na anafungwa gerezeni kwa sababu hiyo.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Mungu
- Yohana
- Watu
- Yesu
- Herode
- Roho Mtakatifu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kutambua kwamba matukio ya hadithi yanapangwa upya kwa mpangilio wa wakati ili iwe rahisi wakati wa kuigiza.

Watu walikuwa wanamngojea Masihi. Watu walitaka kujua kama Yohana alikuwa Masihi. Yohana anaeleza kile ambacho Masihi atafanya kwa kulinganisha na yale ambayo Yohana anafanya. Yohana alikuwa akibatiza kwa maji kama ishara ya toba. Lakini Masihi atabatiza kwa Roho Mtakatifu na moto.

Ni muhimu kutambua kwamba Yohana anatumia ulinganifu kati ya Yesu na mkulima anayetenganisha nafaka na makapi. Yohana anawalinganisha watu na ngano na makapi. Ngano ni muhimu sana kwa njia tofauti. Makapi yataenda kwenye moto usiozimika. Kwa makapi hakuna njia ya kuyaokoa. Habari njema kwa watu wanaosikiliza ni kwamba Yesu alikuwa na nguvu ya kuwaokoa kutoka motoni.

Yesu anabatizwa na Yohana na Roho Mtakatifu anakuja juu ya Yesu wakati Yesu anasali. Sauti kutoka mbinguni inasema, "Wewe ni Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana."

Alipokuwa akifundisha, Yohana alimkosoa Herode hadharani. Kwa hivyo Herode amemfunga Yohana gerezani.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 3:15-22

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Mungu
- Yohana
- Watu
- Yesu
- Herode
- Roho Mtakatifu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Watu walikuwa wanamngojea Masihi. Walitaka kujua kama Yohana alikuwa Masihi. Yohana anaeleza kwamba Masihi atabatiza kwa njia tofauti na ile ambayo Yohana alikuwa akibatiza. Yohana alikuwa akibatiza kwa maji kwa ajili ya toba. Lakini Masihi atabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto.

Yohana pia anaeleza jinsi Masihi atakavyohukumu na kumlinganisha Yesu na mkulima anayetenganisha ngano kutoka kwa makapi, na kutupa makapi motoni. Yohana anawaonya watu kuhusu moto usiozimika. Kwa njia hii, Yohana aliwasilisha Habari Njema. Habari Njema ni kwamba Masihi atakuwa na nguvu ya kuwaokoa kutoka motoni.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza wasikilizaji "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Lakini nilidhani Yohana alikuwa Masihi." "Kuchanganyikiwa." "Kutarajia." "Uzito." Anzisha tena uigizaji.

Yesu anabatizwa na Roho Mtakatifu anakuja juu ya Yesu wakati anasali. Sauti kutoka mbinguni inasema, "Wewe ni Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana."

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza Yohana, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Nina kicho." "Ilikuwa Yesu wakati huu wote!" "Ninataadhimika." "Nina matumaini."

Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Nimejaa Roho." "Ninahisi niko tayari kuanza huduma yangu." "Ninampenda Baba yangu." "Ninakosa kuwa pamoja naye mbinguni, lakini ninafurahi kutii." Anzisha tena uigizaji.

Yohana pia alikosoa makosa ya Herode hadharani. Kwa hivyo Herode anamfunga Yohana gerezeni.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza watu "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kumkasirikia Herode." "Nina wasiwasi kuhusu Yohana." "Kuvunjika Moyo."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 3:15-22

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Watu wote walikuwa **wakishangaa mioyoni mwao**, au kujiuliza kama Yohana alikuwa Kristo. Hakikisha umetafsiri Kristo kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Kristo liko kwenye faharasa kuu. Yohana anawajibu kwa kusema kwamba Kristo alikuwa mtu tofauti ambaye atakuja baada yake. Atakuwa na mamlaka na nguvu nyingi kuliko Yohana. Yohana anatumia msembo **ambaye sistahili hata kufungua kamba za viatu vyake**. Sehemu ya chini ya viatu hivyo ilitengenezwa kwa kipande cha ngozi. Mikanda ilikuwa kamba za ngozi zilizotumiwa kufunga viatu kwenye mguu wa mtu. Katika utamaduni wa Wayahudi, watumwa wangepungua kamba za viatu vya bwana wao.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya viatu vya Wayahudi kama hujawaonyesha tayari.

Yohana alikuwa akisema kwamba Kristo ni mkuu sana kumliki hivi kwamba hastahili kuwa mtumwa wake. **Stahili** inamaanisha kufaa au kutosha. Yohana anahisi kwamba yeye si muhimu ya kutosha kustahili heshima ya kumtumikia Yesu. Hakikisha kwamba tafsiri yako haionyeshi kwamba Yohana alikuwa mbaya au mwovu. Inafaa kutumika kwa hadhi ya Yohana, si tabia yake.

Yohana anasema kwamba njia ya ubatizo ya Kristo ilikuwa kubwa kuliko njia yake. Yohana alibatiza kwa maji lakini Kristo angewabatiza watu kwa Roho Mtakatifu na moto. Kumbuka, neno batiza lina maana sawa na kuosha au kusafisha. Katika muktadha huu, neno hili linatumika kwa njia inayomaanisha kwamba Kristo atasafisha au kuwaosha watu kupitia ubatizo wake. Neno batiza liko kwenye faharasa kuu. **Kwa Roho Mtakatifu na kwa moto** unaweza kutafsiriwa kwa njia mbili tofauti. Ufafanuzi wa kwanza ni kwamba ubatizo wa Kristo utawasafisha watu kwa Roho Mtakatifu na kwa moto. Ufafanuzi mwingine ni kwamba ubatizo wa Kristo wa moto ulikuwa tofauti na ubatizo wa Roho Mtakatifu. Ubatizo wa moto unaweza kuwakilisha hukumu ya Mungu juu ya wale ambao hawakubali kusudi Lake. Hakikisha kwamba tafsiri yako inaruhusu tafsiri zote

mbili. Pia, ni muhimu kutumia neno lile lile kwa Roho Mtakatifu ambalo umetumia hapo awali. Roho Mtakatifu ni maneno yanayopatikana kwenye faharasa kuu.

Yohana anatumia mfano wa mkulima anayevuna ngano kuelezea jinsi Kristo angewatenganisha watu ambao wametubu na wale ambao hawajatubu. **Ngano** ni aina ya mmea wa nafaka. Ina bua na juu ya bua kuna mbegu, ambazo huitwa nafaka ya ngano. **Sakafu ya kupuria** ilikuwa eneo tambarare nje ambapo nafaka ilitenganishwa na makapi au majani. Nafaka ilitenganishwa kwa kupepeta. **Pepeto** lilikuwa chombo kilichofanana na uma kubwa. Lilitumiwa kutupa nafaka juu ili kutenganisha nafaka na makapi. Makapi hayakuwa chakula na yalichomwa baadaye. Nafaka zilikusanywa na kuhifadhiwa. Kama sehemu ya mmea wa ngano ambao hauna maana, watu wasiotubu watatupwa kwenye **moto usiozimika**. Hii inawakilisha adhabu ya milele kwa wale ambao hawatatubu.

Komea hapa na uonyeshe picha ya ngano na picha ya pepeto. Kisha onyesha video ya kupepeta kama hujaonyesha tayari. Ikiwa watu katika eneo lako hawafahamu chombo hiki, unaweza kuelezea kitendo cha kupepeta badala ya kutaja chombo hiki.

Luka anasema kwamba Yohana aliwaambia **Habari Njema**. Hii ni habari njema ambayo malaika waliwaambia wachungaji. Ni ujumbe ambao Mungu amemtuma Kristo kuwaokoa watu. Habari Njema inapatikana kwenye faharasa kuu. Yohana **anakemea**, au anasema kwamba kile ambacho Mfalme Herode alikuwa akifanya kilikuwa kibaya. Anasema kwamba ni kinyume na sheria ya Mungu kwa mfalme kumwoa mke wa ndugu yake wa kambo. Tetraki, Mfalme Herode, anaamrisha Yohana afungwe gerezeni. **Tetraki** inamaanisha kiongozi wa serikali wa robo ya eneo. Hakikisha umetafsiri neno hili kama vile umelitafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Kabla ya Yohana kupelekwa gerezeni, Yesu anakuja kwa Yohana kubatiwa. Luka haelezi matukio haya kwa utaratibu ambao yalifanyika. Inaweza kuwa rahisi kwa lugha yako kubadilisha utaratibu wa hadithi hii ili kuelewa zaidi.

Baada ya kubatizwa, Yesu anaomba na mbingu zinafunguka. Katika muktadha huu, mbingu zinaweza kuwa na maana sawa na anga. Roho Mtakatifu anashuka kutoka mbinguni **kwa umbo la njiwa**. Hii inamaanisha kwamba Roho Mtakatifu alichukua sura au mfano wa njiwa na kushuka juu ya Yesu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya njiwa.

Luka anaposema **nayo sauti kutoka mbinguni**, hii inamaanisha sauti ya Mungu. Hapa neno mbinguni linamaanisha mahali ambapo Mungu anaishi. Mungu anamwambia Yesu, "Wewe ni Mwanangu mpendwa; nami nimependezwa nawe sana."

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 3:23-38

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 3:23-38

Sikiliza Marko 3:23-38 na uiweke moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 3:23-38

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu alipobatizwa, aliwezeshwa na Roho Mtakatifu na kupewa kibali na Mungu. Lakini Luka anaamua kuacha hadithi yake. Luka anatoa nasaba ya Yesu kama uthibitisho mwingine kwamba Yesu alikuwa Mwana wa Mungu.

Luka anasema kwamba Yesu alikuwa na umri wa miaka 30 hivi alipoanza huduma yake. Hii inamaanisha kwamba anaanza kufundisha hadharani kuhusu Mungu. Katika utamaduni wa Wayahudi, umri wa miaka 30 huwakilisha ukomavu.

Kisha Luka anatoa nasaba ya Yesu, au orodha ya mababu zake. Anafanya hivi ili kuonyesha kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu. Neno hili linamaanisha uhusiano maalum kati ya Yesu na Mungu. Nasaba zilikuwa muhimu katika utamaduni wa Wayahudi kwa sababu zilionyesha mtu alikuwa wa familia gani. Pia zingeweza kutumiwa kuamua urithi. Luka anasema kwamba Yesu alijulikana kama mwana wa Yusufu kwa sababu Yusufu hakuwa babake mzazi. Luka anajua kwamba utambulisho wa Yesu kama Mwana wa Mungu hauhitaji kufuatiliwa kupitia Yusufu. Utambulisho wa Yesu unategemea kuzaliwa kwake kupitia nguvu za Roho Mtakatifu. Nasaba ya kibinadamu ilikuwa njia nyingine ya kuonyesha kwamba Yesu hakuwa Mwana wa Mungu tu, bali kwamba aliunganishwa na binadamu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Utamaduni wenu unaonaje nasaba? Ni ipi njia ya asili zaidi ya kuonyesha nasaba katika utamaduni wenu? Tumia mfano huu kuonyesha nasaba ya Yesu.

Luka anaendelea kuthibitisha kwamba Yesu alikuwa Masihi, au Mwokozi Aliyeahidiwa, kwa kuwaorodhesha Abrahamu na Daudi kama mababu zake. Wanaume hawa wawili walikuwa muhimu kwa Wayahudi. Mungu alifanya agano, au ahadi kwa watu wake, pamoja na Abrahamu na Masihi angekuwa mzao wa Daudi. Kwa hivyo Yesu ametokana na ahadi ya Mungu na anatembeza unabii kwa kuwa Masihi.

Luka anafuatilia ukoo wa Yesu hadi kwa Adamu, ambaye Luka anasema alikuwa mwana wa Mungu. Adamu si mwana wa Mungu kwa njia ile ambayo watu walio kwenye orodha walikuwa wana wa baba zao. Luka anasema kwamba Adamu alikuwa mwana wa Mungu kwa sababu Mungu alimuumba. Hii inakamilisha orodha ya Luka ya mababu wa Yesu.

Nasaba ya Luka inaonyesha kwamba Yesu alikuwa Mwana wa Mungu kwa kufuatilia ukoo wake hadi kwa Adamu.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 3:23-38

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yusufu anawasikiliza wachungaji, Simeoni, na Ana wanazungumza kuhusu siku zijazo za Yesu.

Tukio la pili: Mungu anamwahidi Daudi kwamba mmoja wa wazao wake atatawala milele.

Tukio la tatu: Mungu anamwahidi Abrahamu kwamba wazao wake watakuwa kundi la watu na ana nchi maalum kwao.

Tukio la nne: Mungu anampa Adamu uhai.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Luka
- Theofilo
- Mungu
- Yusufu
- Adamu
- Daudi
- Abrahamu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Luka anataja kila mmoja wa mababu wa Yesu hadi kwa Theofilo. Anafanya hivi ili kuonyesha kwamba Yesu alikuwa Mwana wa Mungu. Matukio yamegawanywa mara 4. Kila tukio linatoa maelezo machache kuhusu mhusika maalum.

Luka anaeleza kwamba baba ya Yesu alikuwa Yusufu. Onyesha Yusufu akiwasikiliza watu mbalimbali wakimwambia Yesu atakuwa nani.

Luka anaendelea kutaja mababu wa Yesu. Daudi ni babu wa Yusufu.

Onyesha Mungu akimwahidi Daudi kwamba ufalme wake utakuwa wa milele. Mungu anasema kwamba Mfalme atatoka kwa wazao wake. Mungu anasema kwamba utawala wa mfalme huyu anayekuja utadumu milele.

Luka anaendelea kutaja mababu. Abrahamu ni babu wa Daudi.

Onyesha Mungu akimwahidi Abrahamu wazao wengi. Zaidi ya nyota! Mungu anasema kwamba watakuwa kundi la watu na watailiki nchi maalum.

Luka anaendelea kutaja mababu. Adamu ni babu wa Abrahamu.

Onyesha Mungu akimuumba Adamu na kumpa pumzi ya uhai. Adamu anakuwa mwana kwa Mungu kwa sababu Mungu anamuumba.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 3:23-38

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Luka
- Theofilo
- Mungu
- Yusufu
- Adamu
- Daudi
- Abrahamu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Luka anapoorodhesha mababu wa Yesu hadi kwa Theofilo. Luka anafanya hivi ili kuonyesha kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu. Waigizaji wengine wanawakilisha mababu maalum. Mababu hawa wanaonyesha hadithi za ahadi za Mungu kuhusu Masihi, au Mwokozi Aliyehidiwa.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Luka ndiye anayesimulia kuhusu kila babu. Msikilizaji wake ni Theofilo.

Igiza Luka ataja mababu wa Yesu hadi kwa Theofilo. Baba ya Yesu alikuwa Yusufu. Yusufu alisikia kutoka kwa vyanzo mbalimbali kuhusu siku zijazo za Yesu.

Luka anaendelea kutaja orodha ya mababu. Daudi ni babu wa Yusufu. Mungu anamwahidi Daudi kwamba ufalme wake utakuwa wa milele. Mungu anasema kwamba Mfalme atatoka kwa wazao wake. Utawala wa mfalme huyu ajaye utadumu milele.

Luka anaendelea kutaja orodha ya mababu. Abrahamu ni babu wa Daudi.

Mungu anamwahidi Abrahamu wazao wengi kuliko nyota. Wazao wake watakuwa kundi la watu na watamiliki nchi maalum.

Luka anaendelea kutaja orodha ya mababu. Adamu ni babu wa Abrahamu.

Mungu anamuumba Adamu na kumpa pumzi ya uhai. Adamu anaweza kufikia miti yote. Mungu anamwambia azae na kuijaza dunia. Adamu anakosa kutii. Adamu anatenganishwa na Mungu na hawezi kurudi bustanini.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza Luka, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Mambo yote yanahusiana", "Ni hadithi moja tu"

Muulize mwigizaji anayemwigiza Theofilo, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kila kitu kinaashiria kwamba Yesu ndiye Masihi", "Kushangazwa" "Nataka kusikia zaidi".

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 3:23-38

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu akiwa na umri wa miaka 30, anaanza kuwafundisha watu kuhusu Mungu. Luka anasimamisha hadithi yake ili kutoa nasaba au orodha ya mababu wa Yesu. Luka anatumia maneno **alikuwa mwana** katika orodha yake kumaanisha kwamba mtu alikuwa mwana wa babake. Maana hii inaonyeshwa tu baada ya maneno hayo kutumiwa kwa mara ya kwanza katika uhusiano wa Yesu na Yusufu. Mwana pia inaweza kumaanisha mjukuu au mzao. Wasomi hawajui kwa hakika uhusiano hasa wa kila mtu katika orodha hii.

Luka anaposema **hivyo ilidhaniwa kuwa Yusufu**, anamaanisha kwamba Yusufu hakuwa baba mzazi wa Yesu, bali babake wa kisheria. Maria alikuwa bikira wakati Yesu alipozaliwa. Huenda watu wengine walijua kwamba Yesu alizaliwa kupitia Roho Mtakatifu, lakini wengine huenda walifikiri kwamba alikuwa mwana wa Yusufu.

Luka anamtaja **mwana wa Ramu**. Katika tafsiri zingine, hii inaorodheshwa kama mababu wawili. Mwana wa Admini, mwana wa Arni. Inapendekezwa kwamba utumie mwana wa Arni. Hata hivyo, kama lugha kuu ya kitaifa katika eneo lenu inataja mababu wawili basi unaweza kuiacha hivyo.

Luka anafuatilia ukoo wa Yesu hadi kwa Adamu. Anamwita Adamu **mwana wa Mungu**. Uhusiano kati ya Adamu na Mungu ulikuwa tofauti na watu wengine kwenye orodha. Fungu hili linarejelea Mungu kuwa Muumbaji wa Adamu. Luka anaonyesha kupitia ukoo kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu. Neno **Mwana wa Mungu** linatumiwa kurejelea taifa la Israeli, malaika na wafalme ambao walikuwa wazao wa Daudi. Luka anatumia cheo hiki kuonyesha kwamba Yesu ana asili sawa na Mungu. Uhusiano wao wa pekee ni sawa na uhusiano kati ya baba binadamu na mwanawe. Yesu ni Mwana na Mungu ni Baba yake. Kabla ya Yesu kuzaliwa, tayari aliishi milele akiwa Mwana wa Baba yake. Mwana wa Mungu ipo kwenye faharasa mkuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni

hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 3:23-38

Audio Content

[webm zip](#) (12400556 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (11873356 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 4:1-13

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 4:1-13

Sikiliza Luka 4:1-13 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 4:1-13

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya Yesu kubatizwa na Yohana, Luka alisitisha ili kutupa nasaba ya Yesu. Alionyesha kwamba Yesu alikuwa Mwana wa Mungu. Katika kifungu hiki, Luka anaendeleza hadithi yake ya maisha ya Yesu baada ya kuondoka kutoka Mto Yordani.

Hadithi hii ni sawa na hadithi nyingine ambayo Wayahudi waliifahamu sana. Ni hadithi ya kujaribiwa kwa Israeli nyikani. Hadithi zote mbili zinaonyesha uongozi wa kimungu nyikani, zinajumuisha nambari 40, na zinaonyesha "mwana" wa Mungu akijaribiwa. Israeli, au Wayahudi, pia waliitwa mwana wa Mungu. Mungu aliruhusu Israeli kukaa siku nyingi bila chakula. Aliwaamuru wamwabudu Mungu tu. Mungu pia aliwaambia Israeli wasimjaribu Mungu, lakini hawakumtii katika majaribu yote matatu. Tofauti ambayo Luka anaangazia ni kwamba Yesu anafanikiwa mahali ambapo Israeli ilishindwa.

Waonyeshe watafsiri wako picha ya jangwa ili waelewe vizuri mahali ambapo hadithi hii inatukia.

Luka anatuambia kwamba Yesu amejaa Roho Mtakatifu baada ya ubatizo wake. Hii inamaanisha kwamba Roho wa Mungu alikuwa pamoja na Yesu na alimpa uwezo wa kufanya kile ambacho Mungu alitaka afanye. Roho Mtakatifu anamwongoza kutoka Mto Yordani hadi nyikani.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya mahali ambapo Mto Yordani na eneo la jangwani liko. Unaweza pia kuonyesha picha ya jinsi nyika ilivyokuwa.

Ibilisi anatokea na kumjaribu Yesu kwa siku 40 akiwa nyikani. Ibilisi ni Shetani. Yeye ni mkuu au kiongozi wa roho zote waovu. Jina lake kwa Kiebrania linamaanisha adui kwa sababu yeye ni adui wa Mungu na watu wa Mungu. Kujaribu kunamaanisha kumshawishi Yesu afanye kile ambacho Mungu hakutaka afanye. Ibilisi anamwambia Yesu kwamba atatuzwa kwa kutenda dhambi, lakini anadanganya. Ibilisi anadanganya ili kumshawishi Yesu atende dhambi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mkuu wa roho waovu anachukuliwaje katika utamaduni wenu? Mkuu wa roho waovu hushirikiana na watu? Hilo linatofautianaje na jinsi ibilisi anavyoonyeshwa hapa?

Yesu hakula kwa siku arobaini wakati akijaribiwa, kwa hivyo ana njaa sana. Ibilisi anamwambia Yesu athibitishe kwamba yeye ni Mwana wa Mungu kwa kugeuza jiwe kuwa mkate. Hapa Mwana wa Mungu ni jina linalomaanisha kwamba Yesu ana asili sawa na Mungu. Inasema kwamba uhusiano wao kama ule wa baba na mwana. Kabla ya Yesu kuzaliwa, tayari alikuwa tangu milele akiwa Mwana kwa Mungu Baba yake. Ibilisi anaposema, "Ikiwa wewe ni Mwana wa Mungu," anamjaribu Yesu athibitishe yeye ni nani kwa kufanya jambo lisilo la kawaida. Alitaka Yesu ajiandalie mahitaji yake badala ya kumwamini Mungu.

Yesu anamjibu Ibilisi kwa kutaja andiko la Kiebrania kutoka Kumbukumbu la Torati. Kumbukumbu la Torati ilikuwa moja ya vitabu vilivyoandikwa na Musa. Katika Kumbukumbu la Torati, imeandikwa kwamba mtu haishi kwa mkate tu. Hii inamaanisha kwamba kuna jambo muhimu zaidi kuliko chakula. Chakula pekee hakitoi uzima wa kweli. Kwa hivyo Ibilisi anajaribu kumjaribu Yesu kwa njia tofauti.

Ibilisi anamchukua Yesu hadi mahali pa juu. Anamwonyesha Yesu mataifa yote na falme za ulimwengu kwa mara mmoja. Hili lilikuwa tukio lisilo la kawaida. Ibilisi anamwambia Yesu kwamba atampa mamlaka, au haki ya kutawala, juu ya mataifa yote. Anaahidi kwamba Yesu atapokea utukufu na ukuu wa mataifa yote. Ibilisi anasema kwamba anaweza kumpa Yesu mamlaka hii kwa maana imekabishiwa kwake. Hasemi aliyempa mamlaka hii, kwamba tu anaweza kumpa yeyote anayetaka. Huu ulikuwa uongo mwingine. Ibilisi anamwambia Yesu kwamba atampa mamlaka hii ikiwa Yesu atamwabudu. Kuabudu kunamaanisha kumsujudia mtu kwa heshima au unyenyekevu. Ibilisi anataka kuwa na mamlaka juu ya Yesu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mahali pa juu ambapo Shetani alimchukua Yesu.

Yesu anajibu kwa kunukuu andiko kutoka Kumbukumbu la Torati kwa mara nyingine. Anasema kwamba unapaswa kumwabudu Bwana Mungu wako na kumtumikia yeye tu. Hapa kuabudu kunamaanisha kusujudu kwa heshima na kutumikia ni kufanya matendo ya kuabudu ili kumheshimu Mungu. Bwana ni mtu mwenye mamlaka juu ya mtu au kitu. Jibu la Yesu linaonyesha kwamba alikuwa anakataa kufanya kile ambacho Ibilisi alitaka afanye. Yesu anasema kwamba atamwabudu Mungu tu.

Kwa hivyo Ibilisi anamjaribu Yesu kwa njia tofauti. Wakati huu anampeleka Yesu Yerusalemu. Anampeleka Hekaluni, au mahali pa ibada, na kumweka kwenye mnara mrefu wa Hekalu. Huu ulikuwa moja ya minara kwenye ukuta wa nje. Ulikuwa na urefu wa mita 150 au futi 450. Ulikuwa mrefu kiasi kwamba kama mtu angeruka, angeumia vibaya sana. Ibilisi tena anapinga kwamba Yesu kweli ni Mwana wa Mungu. Anamwambia Yesu kwamba kama yeye ni Mwana wa Mungu ajitupe chini kutoka juu ya Hekalu na asijeruhiwe. Wakati huu, Ibilisi ananukuu maandiko ya Kiebrania kutoka kitabu cha Zaburi. Anasema kwamba malaika watamzuia Yesu asijeruhiwe. Muktradha wa aya hii ni malaika wakimwinua mtu mikononi mwao ili asijikwae kwenye miamba anapotembea. Wangemzuia mtu asianguke na kuumia. Ibilisi anatumia msitari huu kwa Yesu. Anasema kama Yesu ataruka kutoka juu ya Hekalu, malaika watamzuia asiumizwe na miamba iliyo chini.

Waonyeshe watafsiri wako picha ya mnara wa Hekalu ili waelewe jinsi ulivyokuwa mrefu.

Yesu anajibu kama alivyokuwa amejibu hapo awali. Ananukuu maandiko kutoka Kumbukumbu la Torati. Anamwambia Ibilisi kwamba hupaswi kumjaribu Bwana Mungu wako. Kuruka kutoka kwenye Hekalu kulikuwa dhambi kwa sababu kulimjaribu Mungu. Yesu angejaribu uaminifu wa Mungu kwa kuthibitisha kwamba Mungu angemwoko.

Ibilisi anamwacha Yesu baada ya kumaliza kumjaribu. Anamwacha kwa muda mfupi tu hadi atakapopata nafasi nyingine ya kumjaribu Yesu tena. Kujaribiwa kwa Yesu ni muhimu katika utamaduni wa Wayahudi. Katika utamaduni wa Wayahudi, ushikamanifu kwa Mungu unathibitishwa kupitia majaribu. Hadithi hii inaonyesha kwamba Yesu anamtii Mungu.

Hadithi hii ni muhimu kwa sababu inaonyesha Yesu akishinda majaribu ya Ibilisi wakati anapojaribiwa kutenda dhambi kwa njia tatu tofauti. Mara zote tatu, Yesu hafanyi kile ambacho Ibilisi anataka afanye. Yesu anaonyesha utiifu wake kwa Mungu, ambao unamtayarisha kwa ajili ya huduma ya hadharani.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 4:1-13

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina sehemu tano.

Tukio la kwanza: Yesu amejaa Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu anamwongoza Yesu hadi nyikani. Ibilisi anamjaribu Yesu kwa siku 40 nyikani.

Tukio la pili: Yesu ana njaa. Ibilisi anamjaribu Yesu athibitishe utambulisho wake kama Mwana wa Mungu kwa kubadilisha jiwe liwe mkate. Yesu hafanyi kile ambacho ibilisi anataka afanye.

Tukio la tatu: Ibilisi anampa Yesu mamlaka juu ya falme zote ulimwenguni ikiwa Yesu atamwabudu. Yesu hafanyi kile ambacho ibilisi anataka afanye.

Tukio la nne: Ibilisi anamchukua Yesu Yerusalemu. Anataka Yesu amjaribu Mungu kwa kuruka kutoka juu ya Hekalu akijua kwamba Yesu hataumia. Yesu hafanyi kile ambacho ibilisi anataka afanye.

Tukio la tano: Ibilisi anaondoka.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Shetani
- Roho Mtakatifu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alibatizwa tu. Sauti kutoka mbinguni ilisema. "Wewe ni mwanangu. Ninakupenda."

Ni muhimu pia kutambua kwamba Yesu alipokuwa nyikani, ibilisi alimchukua mahali pa juu. Hadithi haitaji jinsi hii ilivyotokea. Lakini kwa njia fulani ibilisi anamwonyesha falme zote za dunia. Hii inaweza kuonyeshwa kama tukio lisilo la kawaida. Tena, ibilisi anamchukua Yesu juu ya Hekalu huko Yerusalemu. Mwanzilishi wa matendo haya ni ibilisi.

Yesu ana Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu anamwongoza Yesu aende nyikani. Nyikani, Yesu hali siku 40. Yesu ana njaa. Ibilisi anatokea na kumjaribu Yesu. Ibilisi anamwambia Yesu aonyeshe kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu kwa kubadilisha jiwe kuwa mkate. Yesu anajibu kwa kunukuu maandiko, "Mtu haishi kwa mkate tu."

Ibilisi anamchukua Yesu hadi mahali pa juu. Ibilisi anamwonyesha Yesu falme zote za dunia. Ibilisi anampa Yesu mamlaka juu ya mataifa yote. Ibilisi anamwambia Yesu amwabudu ili apate utukufu wa falme za ulimwengu. Yesu anajibu kwa kunukuu maandiko, "Mwabudu Bwana Mungu wako na umtumikie yeye peke yake."

Ibilisi anamchukua Yesu hadi sehemu ya juu zaidi ya Hekalu huko Yerusalemu. Tena, Ibilisi anamwambia Yesu aonyeshe kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu kwa kuruka bila kuumia. Ibilisi ananukuu maandiko akisema kwamba malaika watamlinda Yesu. Ibilisi anafanya hivi ili amshawishi Yesu. Yesu anajibu kwa kunukuu maandiko akisema, "Imesemwa, "Usimjaribu Bwana Mungu wako."

Baada ya Yesu kuthibitisha utii wake kwa Mungu, ibilisi anamaliza kumjaribu Yesu. Ibilisi anaondoka hadi wakati mwingine wa kumjaribu Yesu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 4:1-13

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina sehemu tano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Shetani
- Roho Mtakatifu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwamba hii inatokea baada ya sauti kutoka mbinguni kusema "Wewe ni mwanangu. Ninakupenda."

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwamba Yesu alikuwa nyikani siku 40. Ibilisi anamjaribu Yesu katika siku hizo 40 na Yesu hakula chochote.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza kwamba Yesu amejaa Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu anamwongoza Yesu aende nyikani. Yesu hakula siku 40. Yesu ana njaa. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimechoka na nina njaa", "Niko tayari kurudi mjini", "Baba yangu ni mwaminifu." Anzisha uigizaji tena.

Ibilisi anatoka na kumjaribu Yesu. Ibilisi anamwambia Yesu aonyeshe kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu kwa kubadilisha jiwe kuwa mkate. Yesu anajibu kwa kunukuu maandiko, "Mtu haishi kwa mkate tu." **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nilisikia sauti ya Baba yangu. Ninajua kwamba Mimi ni Mwana wa Mungu", "Nahisi kwamba ninashambuliwa", "Ninahitaji kuzingatia maandiko ili nimpinge." Anzisha tena uigizaji.

Ibilisi anamchukua Yesu hadi mahali pa juu. Ibilisi anamwambia Yesu amwabudu ili apate utukufu wa falme za ulimwenguni. Yesu anajibu kwa kunukuu maandiko, "Mwabudu Bwana Mungu wako na umtumikie yeye peke yake."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza ibilisi, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nilidhani nilimpata wakati huu", "Kwa nini Yesu hataki utukufu wa falme?", "Siwezi kushinda dhidi ya maandiko." Anzisha tena uigizaji.

Ibilisi anamchukua Yesu hadi sehemu ya juu zaidi ya Hekalu huko Yerusalemu. Tena, Ibilisi anamwambia Yesu aonyeshe kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu kwa kuruka bila kuumia. Ibilisi ananukuu maandiko akisema kwamba malaika watamlinda Yesu. Ibilisi anafanya hivi ili amshawishi Yesu aruke. Yesu anajibu kwa kunukuu maandiko akisema, "Imesemwa, "Usimjaribu Bwana Mungu wako." **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza ibilisi, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Yesu ameazimia kuthibitisha kwamba yeye ni Mwana wa Mungu", "Anajua ahadi za Mungu ni za kweli", "Kuvunjika moyo."

Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninashukuru sana kwa nguvu za Baba yangu", "Ninajua kwamba hajamaliza kunijaribu", "Tayari kula na kupumzika." Anzisha tena uigizaji.

Yesu anathibitisha utiifu wake kwa Mungu. Ibilisi anamaliza kumjaribu Yesu. Ibilisi anaondoka hadi wakati mwingine wa kumjaribu Yesu.

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 4:1-13

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anarudi kutoka Mto Yordani akiwa amejaa Roho Mtakatifu. Hakikisha umetafsiri Roho Mtakatifu kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Roho Mtakatifu ni maneno yanayopatikana kwenye faharasa kuu. Hadithi hii inaendelea baada ya Yesu kubatizwa.

Inaweza kuwa ya kawaida zaidi katika lugha yako kuonyesha hili kwa mpito kama, "Baada ya Yohana kubatiza Yesu," Roho anamwongoza Yesu nyikani.

Yesu **anajaribiwa** na ibilisi kwa siku 40 akiwa **nyikani**. Tumia tafsiri ileile ya nyika ambayo umetumia hapo awali. Neno nyika liko kwenye faharasa kuu. Kujaribiwa kunamaanisha kujaribu kumshawishi mtu atende dhambi au kufanya jambo baya. Mara nyingi faida inatajwa. Jaribiwa liko kwenye faharasa kuu. **Ibilisi** ni Shetani. Jina hili linarejelea kiumbe wa kiroho, ambaye Mungu alimuumba. Yeye ni kiongozi wa viumbe waovu wa kiroho ambao waliamua kuasi Mungu. Yeye ni adui wa Mungu na watu wa Mungu. Neno ibilisi au Shetani linapatikana kwenye faharasa kuu.

Jadili na watafsiri wako neno linalofaa zaidi kwa Shetani. Huenda ukahitaji kufafanua jina Shetani kwa kusema kuwa ni kiongozi wa roho wabaya ikiwa neno shetani halijulikani kwa wasikilizaji wako.

Yesu hakula kwa siku 40, kwa hivyo ana njaa sana. Ibilisi anamjaribu Yesu kwa kutaka athibitishe kwamba yeye ni **Mwana** wa Mungu. Mwana wa Mungu ni jina linalomaanisha uhusiano wa pekee wa Yesu na Mungu. Linaonyesha kwamba Yesu ana asili sawa na Mungu. Kabla ya Yesu kuzaliwa, tayari aliishi milele akiwa Mwana wa Mungu baba yake. Hakikisha unatafsiri Mwana wa Mungu kama vile ulivyotafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Mwana wa Mungu inapatikana kwenye faharasa kuu. Ibilisi anataka Yesu ageuze jiwe liwe **mkate**. Hii inarejelea mkate ambao Wayahudi walitengeneza kwa ngano. Ulikuwa bapa na wa mviringo.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mkate ambao Wayahudi walikula.

Yesu anamjibu Shetani kwa kunukuu maandiko. Anasema **mtu haishi kwa mkate tu**. Hii inamaanisha kwamba kuna mambo muhimu zaidi kuliko chakula. Mkate pekee hautoi uzima wa kweli. Katika muktadha huu, mkate unawakilisha chakula kwa ujumla.

Hakikisha hujatafsiri hili kwa njia inayomaanisha kwamba watu wanahitaji vyakula mbalimbali kando na mkate ili waishi.

Kisha Shetani anamchukua Yesu hadi mahali pa juu na kumwonyesha falme zote ulimwenguni **mara moja**. Hii inamaanisha kwamba Yesu aliona nchi zote kwa mara moja, kwa hivyo lazima lilikuwa tukio lisilo la kawaida. Shetani anasema kwamba atampa Yesu mamlaka na fahari au utukufu wa nchi zote ikiwa Yesu atamwabudu. **Kuabudu** kunamaanisha kumsujudia mtu ili kuonyesha heshima au staha. Wakati huo, watu wangesujudu, kupiga magoti au hata kulala chini mbele ya wafalme au sanamu. Neno kuabudu lipo kwenye faharasa kuu. Shetani anataka kuonekana kama kiongozi wa Yesu. Yesu anajibu akisema kwamba unapaswa kumwabudu Bwana Mungu wako peke yake. Hapa **Bwana** inamaanisha mtu mwenye mamlaka. Yesu alikuwa akisema kwamba angemwabudu Mungu wa kweli tu. Hakikisha umetafsiri neno Bwana kama vile umelitafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Mwishowe, Shetani anamchukua Yesu Yerusalemu na kumweka sehemu **ya juu zaidi ya Hekalu**. Hakikisha umetafsiri Hekalu kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Hekalu liko kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kuta za nje za Hekalu.

Sehemu ya juu zaidi inamaanisha mnara wa Hekalu kwenye ule ukuta mwingine. Ulikuwa na urefu wa mita 150 au urefu wa futa 450. Shetani anamwambia Yesu **jitupe chini kutoka hapa**. Hii inaweza kutafsiriwa kama, "Ruka!" au "Ruka chini!" Wakati huu, Shetani ananukuu maandiko ili kumwambia Yesu kwamba malaika wangemzuia asiumie. Mstari huu unasema kwamba malaika watakuinua juu ili **usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe**. Hii inamaanisha kwamba malaika wangemwinua mtu ili miguu yake isijikwae kwenye jiwe na kumfanya aanguke. Kama angeanguka, angeumia.

Mtu yeyote ambaye angeruka kutoka juu ya mnara wa Hekalu bila shaka angekufa. Kwa hivyo Shetani anataka Yesu amjaribu Mungu kwa kuruka ili athibitishe kwamba Mungu angemlinda. Yesu anajibu kwa maandiko akisema kwamba hupaswi kumjaribu Bwana Mungu wako. Yesu anajua kwamba ni dhambi kumjaribu Mungu. Shetani anamaliza kumjaribu Yesu kwa wakati huo na anaondoka.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 4:1-13**Audio Content**

[webm zip](#) (22168186 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (20463591 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 4:14-30

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 4:14-30

Sikiliza Marko 4:14-30 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 4:14-30

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Muda mfupi baada ya Shetani kumjaribu Yesu, anasafiri kutoka Yerusalemu hadi mkoa wa Galilaya. Yesu anaanza huduma yake kwa kufundisha kuhusu Mungu. Luka anaweka hadithi ya Yesu huko Nazareti kwanza katika masimulizi yake yenye utaratibu kuhusu huduma ya Yesu. Yesu anafundisha siku ya Sabato huko Nazareti, lakini hafanyi miujiza yoyote katika mji wake.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya njia ambayo Yesu alitumia kutoka Yudea hadi Galilaya. Tafuta mahali ambapo miji ya Kapernaumu na Nazareti iko ili kuelewa vizuri hadithi hii.

Roho Mtakatifu anamwongoza Yesu na kumpa uwezo wa kufanya kile ambacho Mungu anataka afanye. Yesu anafundisha katika masinagogi tofauti huko Galilaya na watu wanamsifu kwa mafundisho yake. Masinagogi yalikuwa majengo ambayo Wayahudi walikusanyika kuomba, kumwabudu Mungu, kusoma maandiko, na kufundisha imani zao. Watu wote huko Galilaya wanazungumza kuhusu Yesu.

Komea hapa na uonyeshe picha ya sinagogi.

Yesu anarudi Nazareti, mji alipolelewa akiwa mvulana. Siku ya Sabato, anaenda kwenye sinagogi. Sabato ni siku ya saba ya juma kwa Wayahudi. Walipumzika na kuabudu siku ya Sabato tangu wakati Mungu alipowapa amri hii. Ilikuwa ni mazoea ya Yesu kwenda kwenye sinagogi na kufundisha kila Sabato.

Wakati wa ibada, Yesu anasimama kusoma kutoka kwa maandiko mbele ya kutaniko. Kusimama ili kusoma ilikuwa desturi ya Wayahudi. Mhudumu, anayetumikia katika sinagogi, anampa Yesu kitabu cha kukunjwa ili asome. Kitabu cha kukunjwa kilikuwa kitabu cha kukunjwa cha ngozi au karatasi kilichoandikwa. Watu walifunga pande mbili za kitabu hicho kwa vipini vya mbao. Vipini hivyo vilitumiwa kukunjua kitabu hicho ili kisomwe.

Komea hapa na uonyeshe picha ya kitabu cha kukunjwa.

Yesu anasoma kutoka kwa kifungu hususa katika Isaya kinachoelezea Masihi, au Mwokozi Aliyeahidiwa. Katika kifungu hiki, Masihi anaongea juu yake mwenyewe. Masihi anasema kwamba Roho Mtakatifu amempa nguvu na kwamba Mungu amemtia mafuta au kumchagua. Anasema kwamba Mungu amemtuma kuwaletae maskini habari njema. Masihi atawafungua wafungwa, kuwafanya vipofu waone tena, na kuwaweka huru wale wanaoonekana au kuvunjwa. Kila kundi la watu linaweza kufasiriwa si kihalisi tu, bali pia katika maana ya kiroho. Masihi anadai kwamba huu ni mwaka wa neema au fadhili. Maneno haya yangewakumbusha Wayahudi kuhusu mwaka maalum wa uhuru na msamaha kwa Waisraeli unaoitwa mwaka wa Yubile. Kisha Yesu anakunja kitabu, anamrudishia mhudumu, na kuketi chini. Lakini watu bado wanamkazia macho Yesu wakisubiri kuona kile atakachosema.

Yesu anasema kwamba kile ambacho maandiko yalisema kilikuwa kinatokea wakati huo huo alipokuwa akikisoma. Kwa kusema hivi, Yesu anadai kuwa Masihi. Maneno ya Yesu yanawashangaza watu. Yesu anawavutia watu. Wanaitikia vyema ujumbe wake wa neema au upendeleo wa Mungu. Wanauliza, "Je, huyu si mwana wa Yosefu?" Wanaona ni vigumu kuamini kwamba mvulana waliyemjua sasa alikuwa akifundisha kwa ujuzi huo. Luka anaandika hili kama swali ambalo hakutarajia kujibiwa. Anaelezea kwamba watu wa Nazareti bado hawakuelewa kile ambacho wasomaji wake walikuwa wamejua tayari. Utambulisho wa Yesu ni Mwana wa Mungu si mwana wa Yosefu.

Yesu anawaambia watu msemu unaojulikana sana. Unamaanisha kwamba mtu mwenye uwezo wa pekee anapaswa kujisaidia na kuwasaidia watu wake. Yesu anajua kile ambacho watu wanafikiria. Wanatarajia afanye miujiza Nazareti kama vile alivyofanya huko Kapernaumu. Lakini Yesu anawaambia kwamba hakuna nabii anayekubaliwa katika mji wake. Ni vigumu kwa watu kumwona mtu waliyelelewa naye kuwa ametumwa na Mungu. Yesu anatoa mifano miwili ya manabii mashuhuri wa Israeli ya kale ambao waliwasaidia Watu wa Mataifa, au wale wasio Wayahudi, badala ya watu wao. Yesu anazungumza kuhusu jinsi Mungu alimtuma nabii Eliya kumsaidia mjane asiye Myahudi wakati wa njaa. Mungu hakumtuma Eliya kwa wajane wa Israeli. Yesu pia anamtaja nabii Elisha ambaye anamponya Naamani ukoma, ambao ni ugonjwa wa ngozi. Elisha anamponya Naamani badala ya Waisraeli wote ambao walihitaji kutakaswa. Naamani alikuwa mtu wa Mataifa aliyesafiri kutoka Siria, nchi nyingine, hadi Israeli, na Mungu akamponya. Ukoma ulikuwa ugonjwa wa ngozi ambao ulimfanya mtu kuwa najisi. Wayahudi wote walikuwa wanajua sana hadithi hizi mbili.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mtu ana wajibu gani ikiwa ni wa jamii yako? Wana maoni gani kuhusu watu wanaoacha jamii yao ili kutumia uwezo wao mahali pengine?

Watu katika sinagogi walikasirika sana kwa maneno ya Yesu. Wanaelewa kwamba anamaanisha kwamba hatafanya miujiza Nazareti. Watu wanasimama na kuanza kumtendea Yesu kwa ukali. Wanamzunguka Yesu na kumkamata. Wanamlazimisha Yesu hadi kilele cha mlima ambapo mji huo ulikuwa umejengwa. Wanapanga kumtupa chini kutoka kwenye mteremko mkali na kisha kumpiga mawe. Lakini Yesu anaweza kupita katikati ya huo umati wa watu na kuenda zake. Luka hasemi jinsi Yesu alivyoweza kufanya hivyo. Ni wazi tu kwamba watu hawakuweza kumdhuru.

Hadithi hii inaonyesha Yesu akifundisha kwa nguvu za Roho Mtakatifu kama Mwana wa Mungu. Kupitia mafundisho ya Yesu, anathibitisha kwamba yeye ndiye Masihi. Yesu pia anabainisha kwamba habari zake njema si kwa Wayahudi tu. Habari njema za Yesu pia ni kwa wale wa hadhi ya chini zaidi kama mjane na mkoma wa Mataifa. Luka anaendeleza mada ya watu kumkataa Yesu. Wakati huu Yesu anakataliwa na majirani na marafiki zake huko Nazareti.

*Kufafanua Matukio**Kufafanua Matukio*

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 4:14-30

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Yesu anarudi Galilaya na kufundisha katika masinagogi. Kila mtu anamsifu.

Tukio la pili: Yesu anarudi katika mji wake. Yesu anaenda kwenye sinagogi siku ya Sabato. Yesu anasoma kifungu kutoka kwa kitabu cha Isaya.

Tukio la tatu: Yesu anawaambia watu kwamba unabii umetimia leo. Watu wanastaajabu. Pia, watu wanamuuliza maswali.

Tukio la nne: Yesu anaeleza kile kilichowapata manabii zamani.

Tukio la tano: Watu wanakasirika na kujaribu kumtupa kutoka kwenye mwamba. Lakini Yesu anaponyoka, akitembea katikati ya umati.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Roho Mtakatifu
- Watu wa Nazareti
- Mhudumu wa Sinagogi
- Watu wa Kapernaumu
- Eliya
- Wajane wa Israeli
- Wajane wa kigeni
- Elisha
- Wakoma katika Israeli
- Naamani

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa akisafiri katika eneo la Galilaya. Siku hii ya Sabato, yuko Nazareti akifundisha katika sinagogi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mji wa Yesu ulijengwa juu ya mlima. Kila mtu alimjua Yesu kama mwana wa Yosefu.

Baada ya ibilisi kumjaribu Yesu jangwani, anarudi Galilaya. Yesu amejawa na Roho Mtakatifu. Watu wanazungumza kumhusu Yesu, kwa hivyo kila mtu katika eneo hilo anamjua. Yesu anaenda kwenye masinagogi mara nyingi kufundisha. Hapa ni mahali ambapo Wayahudi walikusanyika ili kujifunza maandiko na kumwabudu Mungu. Watu wanamsifu Yesu.

Yesu anarudi kwenye mji alipolelewa. Anafundisha katika sinagogi siku ya Sabato. Yesu alisimama ili kusoma maandiko.

Ni muhimu kutambua kwamba Yesu hakuomba kitabu cha kukunjwa cha Isaya, lakini kwamba mtumishi alimkabidhi Yesu kitabu hicho.

Mhudumu wa sinagogi anampa Yesu kitabu cha kukunjwa. Kitabu hicho cha kukunjwa kilikuwa cha nabii Isaya. Yesu anasoma sehemu ya maandiko ambapo Isaya anaeleza matendo ya baadaye ya Masihi.

Yesu anaketi. Kila mtu anamkazia macho. Kisha Yesu anasema, "Leo Andiko hili limetimia mkiwa mnasikia."

Kila mtu anashangazwa na maneno yake. Wanamsifu Yesu. Wanasema, Je, huyu si mwana wa Yosefu?

Kisha Yesu anajibu akisema, "Bila shaka mtatumia mithali hii: 'Tabibu, jiponye mwenyewe!' Na mnamaanisha, 'Mambo yale tuliyosikia kwamba uliyafanya huko Kapernaumu, yafanye na hapa kwenye mji wako.' "Amin, nawaambia, hakuna nabii anayekubalika katika mji wake mwenyewe."

Kisha Yesu anawaambia watu hadithi mbili kutoka kwenye maandiko. Hadithi zote mbili ni mifano ya jinsi Mungu alivyowatuma manabii wake kuwaponya watu ambao hawakuwa Wayahudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walikasirika kwa sababu Yesu anatumia maandiko ambayo walijua vizuri ili kuonyesha waziwazi maoni ya watu kumhusu Yesu.

Watu walipopata habari hii, walikasirika sana. Walikusanyika kwa umati na kumlazimisha Yesu aende kwenye kilele cha mlima ambapo mji huo ulikuwa umejengwa. Wanajaribu kumsukuma chini kwenye mwamba, lakini Yesu anapita kaykati ya umati na kuondoka Nazareti.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuponyoka kwa Yesu ni tukio lisilo la kawaida. Hatujui jinsi anavyoponyoka, tunajua tu kwamba Mungu anamruhusu kwenda.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 4:14-30

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina sehemu tano.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Roho Mtakatifu
- Watu wa Nazareti
- Mhudumu wa Sinagogi
- Watu wa Galilaya
- Eliya
- Wajane wa Israeli
- Wajane wa kigeni
- Elisha
- Wakoma katika Israeli
- Naamani

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akipita Kapernaumu na kufanya miujiza huko.

Kuigiza unabii wa Isaya kunaweza kusaidia. Mwigizaji anayemwigiza Yesu anaweza kuigiza sehemu hii lakini bila kuonyesha sura yake. Hii inaweza kuwakilisha kwamba hakuna mtu aliyejua utambulisho wa Yesu wakati Isaya alipoandika unabii.

Hakikisha kwamba timu inapowaigiza watu wakisema, "Je, huyu si mwana wa Yosefu?" kwamba inaweza kuonyesha kupendezwa na upinzani.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akirudi Galilaya baada ya kujaribiwa na ibilisi. Yesu amejawa na Roho Mtakatifu. Watu wanazungumza kumhusu. Watu katika eneo hili walisikia kuhusu Yesu. Yesu anafundisha katika masinagogi na watu wanamsifu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza watu huko Galilaya, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kushangazwa na jinsi Yesu anavyofundisha." "Kuhamasishwa." "Ninahitaji kurejea kwa Mungu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anarudi kwenye mji alipolelewa. Alienda kwenye sinagogi kama kawaida na kusoma maandiko siku ya Sabato. Yesu anachukua kitabu cha kukunjwa cha nabii Isaya. Anasoma: "Roho wa Bwana yu juu yangu kwa sababu amenituma mafuta kuwahubiria maskini habari njema. Amenituma kuwatangazia wafungwa kufunguliwa kwao, na vipofu kupata kuona tena, kuwaweka huru wanaoonea, na kutangaza mwaka wa Bwana uliokubalika."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kuchaguliwa." "Kutiwa moyo kwa maneno ya Baba yangu." "Kama wangeweza kuelewa mimi ni nani tu." Anzisha uigizaji tena.

Kisha Yesu anaketi. Watu wote wanamwangalia, wakisubiri kwa hamu kusikia mengine atakayosema. Kisha Yesu anasema, "Leo Andiko hili limetimia mkiwa mnasikia."

Kila mtu anashangazwa na maneno aliyosema. Kila mtu anamsifu. Wanasema, "Je, huyu si mwana wa Yosefu?"

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza watu katika sinagogi, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Mwana wa Yosefu anawezaje kuwa Masihi?" "Nasubiri sana kuona miujiza atakayofanya hapa." "Ikiwa yeye ni Masihi, lazima Mungu anatupenda sana." Anzisha uigizaji tena.

Kisha Yesu anawaambia watu kwamba watamwuliza maswali kwa kutofanya miujiza Nazareti. Yesu anasema kwamba hakuna nabii anayekubaliwa katika mji wake mwenyewe. Yesu anatoa mfano wa mjane wa Sidoni wakati wa Eliya. Kisha Yesu anatoa mfano wa pili wa Naamani, mkoma wa Siria aliyeponywa.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Huzuni." "Kukataliwa." Nataka waamini kwamba wokovu wa Mungu ni wa kila mtu, lakini hawataamini." Anzisha uigizaji tena.

Watu wanaposikia hili wanajaribu kumsukuma Yesu kutoka kwenye mwamba, lakini Yesu anapita katikati ya umati na kuondoka Nazareti.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayewaigiza watu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kukasirika." "Yesu alienda wapi?" "Labda tuliitikia kupita kiasi."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 4:14-30

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya kujaribiwa na Shetani, Yesu anarudi kwenye mkoa wa Galilaya. Aliongozwa na Roho Mtakatifu. Hakikisha umetafsiri **Roho Mtakatifu** kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Jina Roho

Mtakatifu linapatikana kwenye faharasa kuu. Yesu anafundisha katika masinagogi ya watu wa Galilaya. **Masinagogi** ni majengo ambapo Wayahudi katika vijiji wangeweza kukutana na kuabudu badala ya hekalu kuu huko Yerusalemu. Watu hawakutoa dhabihu katika masinagogi. Makutaniko ya Wayahudi ya eneo yangekusanyika katika sinagogi lao ili kusali, kuabudu, kusoma maandiko, kufundisha imani zao, na kukusanyika kwa ajili ya shughuli za kitamaduni. Kila sinagogi lilikuwa na kikundi cha wazee na kiongozi mmoja mkuu. Wanaume hawa hawakuwa makuhani au walimu, lakini waliheshimiwa sana katika jamii zao.

Onyesha picha ya sinagogi kama bado hujaonyesha. Hakikisha kwamba tafsiri yako ya sinagogi sio neno lilelile unalotumia kwa hekalu. Mifano inaweza kuwa *nyumba* za sala za Wayahudi au *majengo ya ibada*. Hakikisha umetafsiri sinagogi kama vile umelitafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Sinagogi liko kwenye faharasa kuu.

Kifaa cha Kufundisha: Njia moja ya kuonyesha tofauti kati ya sinagogi na Hekalu ni kukusanya mawe kadhaa ya ukubwa tofauti. Hakikisha jiwe moja ni kubwa zaidi kuliko mengine. Weka jiwe kubwa katika sehemu ya juu kidogo kuliko mawe madogo na tumia picha hii ya neno unapozungumza kuhusu kile ambacho watu walifanya hekaluni ukilinganisha na kile walichofanya katika sinagogi.

Luka anatuambia kuwa ni mazoea ya Yesu kufundisha katika sinagogi kila siku ya Sabato. **Sabato** ni siku ya kipekee kwa Wayahudi. Ni jina la siku ya saba na ya mwisho ya juma. Wayahudi waliadhimisha Sabato kama siku ya kupumzika na kuabudu tangu wakati Mungu alipowapa amri hii. Kulikuwa na sheria kali sana wakati wa Yesu kuhusu kazi ambayo ingeweza kufanywa na ile ambayo haingeweza kufanywa siku hii. Sabato pia ilikuwa siku ambayo watu wangeenda kwenye sinagogi kumwabudu Mungu. Hakikisha umetafsiri Sabato kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno Sabato liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anafundisha hasa katika sinagogi la Nazareti siku ya Sabato. Kila mtu anamjua. Yesu anasimama na kusoma kutoka kwenye kitabu cha **kukunjwa**. Kitabu cha kukunjwa kilikuwa kitabu kilichotengenezwa kwa ngozi ya mnyama au karatasi ya mafunjo au ya ngozi ambayo watu waliandika juu yake. Pande mbili za kitabu hicho cha kukunjwa zilifungwa kwa vipini vya mbao. Vipini hivyo vilitumiwa kukunjua kitabu hicho ili kisomwe. Kitabu hicho kilikunjwa wakati hakikuwa kinatumika.

Onyesha picha ya kitabu cha kukunjwa kama hujaonyesha tayari.

Kitabu hicho kina maneno ya nabii Isaya. Hakikisha umetafsiri **nabii** kwa njia ile ile ambayo umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu. Luka anatuambia kwamba Yesu **alikuta mahali** palipoandikwa. Hii inaonyesha kwamba Yesu alisoma jambo hususa kutoka kwa Isaya na hakisoma tu kile alichopewa. Yesu alisoma unabii hasa kuhusu **Masihi**, au Mwokozi Aliyehidiwa, ili kusema kwamba alikuwa Masihi. Hakikisha kwamba tafsiri yako inaonyesha kwamba Yesu alisoma unabii huu kwa sauti. Tumia tafsiri ileile kwa Masihi ambayo umetumia katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno Masihi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba Mungu **amenitia mafuta**. Kwa kawaida, kutia mafuta kunamaanisha kumimina mafuta kichwani mwa mtu ili kumwekea kazi ya pekee. Hapa neno hili limetumiwa kimfano. Inamaanisha kwamba Mungu amemteua au kumchagua Yesu afanye mambo yaliyoorodheshwa katika unabii. Haimaanishi kwamba Mungu alimimina mafuta kichwani mwa Masihi. Neno tia mafuta liko kwenye faharasa kuu.

Moja ya mambo ambayo Masihi atafanya ni kutangaza uhuru kwa wafungwa. **Wafungwa** hairejelei watu waliokuwa gereza kwa kufanya uhalifu. Badala yake, inarejelea watu ambao hutekwa wakati wa vita na kupelekwa katika nchi nyingine. Masihi atawaambia wafungwa hawa kwamba kuna uhuru kwao. Wataachiliwa. **Uhuru** mara nyingi unaweza kutafsiriwa kama msamaha. Kwa hivyo ujumbe huu pia unaweza kuwa na maana ya kiroho. Masihi anawaambia watu ambao wamefungwa katika dhambi kwamba wanaweza kusamehewa.

Isaya anaandika kwamba Masihi pia **atatangaza mwaka wa Bwana uliokubalika**. Hii inamaanisha kutangaza kwamba huu ni mwaka wa kibali cha Bwana. Wayahudi waliosikia maneno haya wangekumbuka mwaka wa Yubile kutoka kwa sheria ya Mungu. Huu ulikuwa mwaka maalum wa uhuru na msamaha kwa Waisraeli. Mwaka wa Yubile ulikuwa ni jambo lililotokea katika Agano la Kale kuashiria wakati ambapo Masihi angewatangazaa watu msamaha wa Mungu.

Yesu anasema kwamba maandiko yalikuwa yakitimizwa wakati watu walipokuwa wakisikiliza. **Maandiko** yanarejelea maandiko matakatifu ya Wayahudi ambayo yana mamlaka. Neno maandiko liko kwenye faharasa kuu. Yesu anawaambia watu kwamba yeye ndiye Masihi. Kila mtu anashangazwa na maneno yake. Yesu anajua

mawazo na ananukuu **mithali** fulani. Mithali ni msemu au usemi ambao watu wengi wameusikia. Yesu anatumia mithali hii kueleza kile ambacho watu walikuwa wakifikiria. Walimtaka awafanyie miujiza Nazareti. Neno mithali liko kwenye faharasa kuu.

Huenda ukahitaji katika lugha yako kuonyesha wazi kwamba Yesu alikuwa akisema kile ambacho watu walifikiria. Aliacha kunukuu mithali hiyo.

Yesu anapozungumza kuhusu nabii wa zamani wa Israeli, Eliya, anasema **mbingu ilifungwa**. Hii inamaanisha kwamba mvua haikunyesha. Yesu anasema kwamba Eliya alitumwa kwa mjane aliyeishi **Sarepta katika nchi ya Sidoni**. Huu ulikuwa mji wa Mataifa ulio kaskazini mwa Israeli. Ulikuwa karibu na mji wa Sidoni.

Yesu anazungumza kuhusu nabii mwingine wa zamani wa Israeli, Elisha, akimponya Naamani aliyekuwa na ukoma. **Ukoma** ni aina kadhaa za ugonjwa wa ngozi. Magonjwa haya yalimfanya mtu awe najisi na asiweze kuishi katika jamii. Kama mtu yeyote angewagusa, angekuwa najisi pia. Katika utamaduni wa Wayahudi, sheria ya Mungu ilisema kwamba ilikuwa lazima wavae nguo zilizoraruka, wasichane nywele zao, na kupiga kelele "najisi" hadharani walipokuwa wakienda mahali fulani.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 4:14-30

Audio Content

[webm zip](#) (22404775 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (21345863 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 4:31-44

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 4:31-44

Sikiliza Marko 4:31-44 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 4:31-44

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Kwa sababu watu wa Nazareti walimkataa Yesu, anarudi Kapernaumu. Huko Kapernaumu, watu walikuwa wameshamkubali. Baadaye, ataendelea kusafiri kwende miji tofauti huko Galilaya ili kuhubiri habari njema.

Kapernaumu iko chini ya Nazareti kwa mita 580, kwa hivyo Yesu anatakiwa kuteremka ili kufika mji huo. Kapernaumu ilikuwa kilomita 30 kutoka Nazareti. Kapernaumu liko pwani ya Ziwa Galilaya. Kama Nazareti, Yesu anafundisha katika sinagogi la Kapernaumu, mahali pa kusali pa Wayahudi, siku ya Sabato, siku ya kidini ya kupumzika na kuabudu. Watu wa Kapernaumu wanashangazwa na jinsi Yesu anavyofundisha. Anafunza kwa mamlaka au kujiamini kwamba kile anachosema ni kweli.

Komea hapa na uonyeshe ramani ya njia aliyopitia Yesu kutoka Nazareti hadi Kapernaumu.

Wakati Yesu anafundisha, mtu aliyekuwa amepagawa na pepo mchafu anampigia kelele. Mapepo au roho waovu ni viumbe wa kiroho wanaomtumikia Shetani na wako chini ya mamlaka yake. Wao ni roho chafu zenye uwezo wa kudhibiti watu. Kupagawa na pepo mchafu kunamaanisha kwamba mawazo na matendo ya mtu huyo yalikuwa yanadhhibitiwa na roho mbaya.

Roho mbaya anazungumza na Yesu kupitia mtu huyo. Anamwita Yesu, "Yesu wa Nazareti." Maneno haya yanamaanisha kwamba Yesu alikuwa anatoka Nazareti. Katika utamaduni wa Wayahudi, watu walikuwa na jina moja la kibinafsi na kisha walitambuliwa kwa jina la mji wao. Roho mbaya analia kwa hofu, "Tuache! Tuna nini nawe, Yesu wa Nazareti?" Hii inamaanisha kwamba Yesu hana uhusiano wowote na roho waovu. Roho mbaya anadokeza kwamba Yesu hapaswi kuingilia mambo yake au ya roho wengine waovu. Roho mbaya anauliza, "Je, umekuja kutuagamiza?" Anajua kwamba Yesu ni Masihi, au Mwokozi Aliyeahidiwa, na ana uwezo wa kumwagamiza. Katika muktadha huu, kuagamiza kunamaanisha kulazimisha roho mbaya amwondoke mtu huyo na kumtuma aende mahali pa kusubiri hukumu ya Mungu. Roho mbaya anajua kwamba Yesu ni mtakatifu, au ametengwa na Mungu kwa madhumuni maalum kama yule aliyetumwa na Mungu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, unatambua mtu anapodhibitiwa na roho mbaya? Je, roho mbaya huwapa watu wanaowadhhibiti nguvu fulani?

Lakini Yesu anaamuru roho mbaya anyamaze kimya na amtoke mtu huyo. Sababu moja inayomfanya Yesu afanye hivi ni kwamba roho mbaya anajua yeye ni nani. Yesu hakutaka watu wafikiri kwamba alikuwa akifanya kazi na roho mbaya kwa sababu ya utambuzi huu. Roho mbaya anamfanya mtu huyo aanguke katikati ya watu wote. Kisha anamtoka mtu huyo bila kumdhuru. Watu katika sinagogi wanashangazwa na nguvu za Yesu juu ya roho mbaya. Wanauliza, "Mafundisho haya ni ya namna gani?" Hili ni swali ambalo halikuhitaji kujibiwa. Linaonyesha kushangazwa kwao na maneno ya Yesu. Haimaanishi kwamba watu hawakuelewa kile ambacho Yesu alikuwa anasema. Watu wanaona kwamba Yesu ana mamlaka ya kuamuru roho mbaya na uwezo wa kuwafanya watii. Watu wa sinagogi wanawaambia watu wengine kile kilichotokea. Habari hizo zikaenea na kila mtu katika sehemu hiyo ya nchi anajua kile ambacho Yesu amefanya.

Yesu anatoka kwenye sinagogi na kwenda nyumbani kwa Simoni, ambaye pia aliitwa Petro. Nyumba ya Simoni iko karibu na sinagogi. Simoni ameo. Mama mkwe wake anaishi naye, lakini ana homa kali. Familia ya Simoni inataka Yesu amponye. Yesu anamwinamia mwanamke huyo na kuamuru homa imtoke. Joto la mwanamke huyo likarudi kuwa la kawaida. Mara moja anasimama na kuanza kuwahudumia kwa ukarimu na shukrani. Anaanza kumpakulia Yesu na watu wa nyumbani mwake chakula.

Jua lilipotua, ilikuwa karibu saa kumi na mbili jioni. Hii ilimaanisha kwamba ilikuwa mwisho wa Sabato. Kwa sababu ya sheria kuhusu kutofanya kazi siku ya Sabato, watu wanachukulia kuwa kumbeba mtu mgonjwa ni kazi. Wanangoja hadi Sabato iishe ili kuwaleta wagonjwa kwa Yesu ili awaponye. Yesu anamgusa kila mtu na kumponya. Yesu pia anafanya pepo wachafu wawatoke watu kwa kuwaambia waondoke. Roho waovu wanamtambua Yesu na kupiga kelele kwamba yeye ni Mwana wa Mungu. Lakini Yesu haruhusu roho waovu waendele kuwaambia watu kwamba yeye ni nani. Yesu alifanya hivyo si kwa sababu haikuwa kweli. Anawazuia kwa sababu haikuwa wakati unaofaa kwa watu kujua kwamba yeye ni Masihi.

Siku iliyofuata Yesu anaondoka na kwenda kwenye eneo ambalo watu wachache waliishi. Yesu alitaka awe peke yake ili aombe. Umati wa watu kutoka Kapernaumu wanatambua kwamba ametoka mji wao na kuanza kumtafuta. Watu wanapowapata, wanajaribu kumshawishi akae Kapernaumu. Lakini Yesu anawaambia kwamba lazima aende kwenye miji mingine ili awaambie habari njema kuhusu ufalme wa Mungu. Hapa ufalme wa Mungu unarejelea Mungu kutawala katika mioyo na maisha ya watu kupitia imani katika Masihi. Yesu anasema kwamba hii ndiyo sababu Mungu alimyuma. Kwa hivyo Yesu anatoka Kapernaumu. Anaendelea kufundisha katika miji mbalimbali katika masinagogi yao.

Hadithi hii inaonyesha Yesu akianza kufanya kazi ambayo Mungu amemtuma afanye. Kama Yesu alivyosoma katika Isaya, huduma ya Yesu inawasaidia watu wa hadhi ya chini. Hii ni pamoja na wale ambao wamepagawa na roho waovu, wagonjwa, na wanawake na wanaume. Luka pia anaendeleza mada ya Yesu na ujumbe wa Mungu kupingwa na Shetani na majeshi yake ya pepo. Hapa tunaona kwamba Mungu amempa Yesu mamlaka wakati anapofundisha na juu ya roho waovu.

****Orodha ya Vyombo vya Habari:****-ramani inayoonyesha njia kutoka Nazareti hadi Kapernaumu

-picha ya sinagogi

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 4:31-44

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha katika sinagogi na watu wanashangaa. Yesu anazungumza na mamlaka.

Tukio la pili: Siku moja, Yesu anafundisha katika sinagogi. Mtu mwenye roho wachafu anampigia Yesu kelele. Yesu anaamuru roho mchafu amtoke mtu huyo. Roho mchafu anaondoka. Watu wanashangazwa na nguvu za Yesu. Habari kuhusu Yesu zinaenea katika eneo lote.

Tukio la tatu: Yesu anatoka kwenye sinagogi na kwenda nyumbani kwa Simoni. Mama mkwe wa Simoni ana homa kali. Yesu anamponya na anaanza kuwapakulia chakula.

Tukio la nne: Yesu anatoka Kapernaumu mapema kwenda mahali ambapo anaweza kuomba kwa faragha. Watu wanamtafuta na kumpata. Watu wanamwomba asiondoke. Yesu anaeleza kwa nini anahitaji kuenda miji mingine.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtu mwenye roho mchafu
- Pepo mchafu
- Watu wa Kapernaumu
- Simoni
- Mama mkwe wa Simoni

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Yesu anaenda Kapernaumu, mji wa Galilaya. Yesu anafundisha siku ya Sabato na watu wanashangaa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ni roho mchafu ndiye anayemtambua Yesu na roho mchafu ndiye anayezungumza kupitia mtu huyo. Si mtu huyo ndiye anayejua Yesu ni nani.

Yesu yuko katika sinagogi. Mtu anayedhibitiwa na roho mchafu anatambua Yesu ni nani.

Kumbuka kwamba roho mchafu anamdhibiti mtu huyo.

Yesu anaamuru roho mbaya anyamaze kimya na amtoke mtu huyo. Mtu huyo anaanguka chini na kila mtu anajua kwamba roho mchafu amemtoka mtu huyo.

Watu wanashangaa kuhusu mamlaka na nguvu za maneno ya Yesu. Kwa sababu waliona roho mchafu akiondondoka kwa amri ya Yesu. Kwa hivyo kila kijiji katika eneo lote kinasikia habari za Yesu.

Ni muhimu kutambua kwamba kila kijiji hakikujua kuhusu Yesu wakati huu, lakini habari za kile kilichotokea zilienea baada ya tukio hili.

Ni muhimu kutambua kwamba nyumba ya Simoni haikuwa mbali na sinagogi. Kwa hivyo umati ulioona roho mchafu akitolewa huenda ulimfuata Yesu nyumbani kwa Simoni.

Yesu anatoka katika sinagogi na kwenda nyumbani kwa Simoni. Kila mtu anamwomba Yesu amponye mama mkwe wa Simoni. Alikuwa na homa kali sana. Yesu anasimama kando yake na anaamuru homa imtoke. Mama mkwe wa Simoni anaponywa mara moja. Kisha anasimama na kuwaandalia chakula. Usiku watu walimpelekea Yesu watu wote waliokuwa wagonjwa au wale waliokuwa na roho waovu. Yesu aliwaponya wagonjwa na kuwaweka watu huru kutokana na roho waovu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu haepuki umati wa watu lakini anatenga wakati wa kuwa peke yake na Mungu.

Asubuhi na mapema, Yesu anaenda mahali pa faragha. Watu wanamtafuta Yesu kila mahali. Hatimaye wanampata na kumwomba asitoke Kapernaumu. Lakini Yesu anaeleza kwamba alitumwa kueneza habari njema za ufalme wa Mungu katika miji mingine mingi. Kwa hivyo Yesu anaendelea kusafiri na kufundisha katika masinagogi kote kote katika Yudea.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 4.31-44

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtu mwenye pepo mchafu
- Pepo mchafu
- Watu wa Kapernaumu
- Simoni
- Mama mkwe wa Simoni

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Kumbuka pepo mchafu anamdhibiti mtu huyo. Hii inaweza kuonyeshwa na mtu anayeigiza kama pepo mchafu anayejificha nyuma ya mtu anayedhibitiwa na kusongesha mikono yake. Mtu huyu anayeigiza kama pepo mchafu anaweza kunong'oneza sikioni mwa mtu anayedhibitiwa na kuonyesha hofu kwa Yesu.

Mtu huyo anapoanguka, yule anayemwigiza pepo mchafu anaweza kumsukuma mtu huyo na kuondoka.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Baada ya Yesu kuondoka mjini kwake, anaenda Kapernaumu. Mafundisho ya Yesu yanawastaajabisha watu. Mtu aliyepagawa na pepo mchafu anamtambua Yesu na kumwambia aende zake.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayewaigiza watu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kushangaa." "Anafundisha kwa mamlaka sana!" "Mungu hatimaye ametutumia Mwokozi." Anzisha tena uigizaji

Yesu anaamuru pepo amtoke mtu huyo. Pepo mchafu anamtoka mtu huyo. Mtu huyo haumizwi tena.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mtu mwenye pepo mchafu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Niko huru!" "Faraja." "Asante, Yesu." "Sasa naweza kurudi kwa familia yangu." Anzisha tena uigizaji

Watu wanashangazwa na mamlaka na nguvu za maneno ya Yesu kwa sababu waliona pepo mchafu akiondoka kwa amri ya Yesu. Kila kijiji katika eneo lote kinasikia habari za Yesu.

Kisha Yesu anaenda nyumbani kwa Simoni. Mama mkwe wa Simoni ana homa kali. Watu wanamwomba Yesu amponye. Yesu anamponya na anasimama mara moja na kuandaa chakula.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mama mkwe wa Simoni, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kunyenyekezwa." "Nataka kumwonyesha Yesu shukrani." "Ninafurahi sana Simoni ni mfuasi wa Yesu." Anzisha tena uigizaji

Usiku watu walimpelekea Yesu watu wote waliokuwa wagonjwa au wale waliokuwa na roho waovu. Yesu aliwaponya wagonjwa na kuwaweka watu huru kutokana na roho waovu.

Yesu anaenda mahali pa faragha. Watu wanamtafuta na kumpata Yesu. Watu wanamwomba Yesu asiondoke. Lakini Yesu anasema kwamba anahitaji kwenda sehemu zingine kuhubiri habari njema. Kwa hivyo Yesu anaendelea kusafiri na kufundisha katika masinagogi kote katika Yudea.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kuchaguliwa." "Naweza kuendelea tu kupitia nguvu za Mungu." "Ninawahurumia watu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 4:31-44

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anasafiri kutoka Nazareti hadi Kapernaumu. Alianza kuwafundisha watu katika sinagogi la Kapernaumu siku ya Sabato. Hakikisha kwamba unatafsiri **sinagogi** na **Sabato** kama vile ulitafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu. Watu wanashangazwa na mafundisho ya Yesu kwa sababu anafundisha kwa **mamlaka**. Luka anatumia neno mamlaka kumaanisha haki ambayo mtu amepewa ya kutenda. Ni tofauti na nguvu kwa sababu nguvu ni uwezo wa mtu kufanya jambo fulani.

Kifaa cha kufundisha: Huenda ukahitaji kutoa mfano kutoka katika maisha ya kawaida ya timu ili kuonyesha maana ya mamlaka. Inaweza kuwa muhimu kutumia mfano kutoka kwa serikali za mitaa au maisha ya kijijini. Mfanyakazi wa serikali ni mtu tu. Yeye hana uwezo, akifanya kazi peke yake, wa kutekeleza jambo lolote. Hata akijaribu kutekeleza sheria, watu wanaweza kuzifuata au wasizifuata. Lakini serikali inapompa mamlaka, anaweza kushinikiza utekelezaji wa sheria.

Wakati anafundisha, mtu aliyekuwa amepagawa na pepo mchafu anampigia kelele. **Pepo mchafu ni roho mbaya.** Pepo wote wabaya ni wachafu kwa sababu hawafai kwa huduma ya Mungu. Pepo wachafu ni viumbe wa kiroho wanaomtumikia Shetani na wako chini ya mamlaka yake. Wana nguvu za kuwadhulumu watu na kudhibiti mawazo na matendo yao. Tunajua kutoka kwa Biblia kwamba pepo wabaya waliumbwa na Mungu na wakaamua kutomtii. Hata hivyo, lugha zingine hazina neno ambalo linaweza kuonyesha hilo kwa ukamilifu.

Jaribu kuchagua neno katika lugha yako ambalo linarejelea roho huru ambaye ni mbaya na anapingana na Mungu. Ikiwa lipo, unaweza pia kutumia neno linalomaanisha roho huru na kuongeza sifa kama roho kutoka kwa Shetani, au roho mbaya/mwovu.

Pepo mchafu anaogopa kwamba Yesu **atamwangamiza**. Inarejelea Yesu akimtuma pepo mchafu kutoka kwa mtu huyo hadi mahali ambapo angefungwa hadi hukumu ya mwisho ya Mungu. Pepo mchafu anaogopa kwamba Yesu ataharibu nguvu zake. Pepo mchafu anamwita Yesu **Mtakatifu wa Mungu**. Hakikisha kwamba unatafsiri **mtakatifu** kama vile ulitafsiri hapo awali. Yesu anaamuru roho mbaya anyamaze kimya na amtoke mtu huyo. Pepo mchafu anaondoka. Pepo mchafu aliondoka si kwa sababu alitaka lakini kwa sababu Yesu aliamuru.

Yesu anatoka katika sinagogi na kwenda nyumbani kwa Simoni. Hii ni mara ya kwanza ambapo Luka anamtaja Simoni. Luka baadaye atamwita Petro. Huenda ikawa muhimu kuongeza katika tafsiri yako kwamba aliitwa Petro pia. Mama mkwe wa Simoni ni mgonjwa. Yesu anamwinamia na kukemea homa. **Kukemea** kunamaanisha kuzungumza kwa nguvu. Yesu anaamuru homa itoke na inatoka. Luka anaeleza jinsi Yesu alivyomponya mwanamke huyo kwa njia ile ambayo alisema Yesu aliwatoa pepo waovu. Hakikisha kwamba tafsiri yako haimanishi kwamba magonjwa yote husababishwa na pepo waovu.

Yesu anaendelea kuwaponya watu, kutoa pepo, na kuhubiri habari njema. Pepo wanatambua kwamba yeye ndiye **Kristo au Masihi**. Hakikisha umetafsiri hili kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Yesu hawaruhusu kuzungumza na anawafukuza. Watu wa Kapernaumu hawataki Yesu aondoke, lakini anasema kwamba lazima ahubiri **habari njema** katika miji mingine. Tafsiri habari njema kama vile umetafsiri katika tafsiri zilizotangulia.

Yesu anatumia maneno **ufalme wa Mungu**. Hili halimaanishi ufalme halisi bali wakati ambapo Mungu atatawala katika maisha na mioyo ya watu. Yesu alikuja kuleta sehemu ya ufalme wa Mungu kwa watu. Hii inamaanisha kwamba watu wanamfuata Yesu kama mfalme, wanasaidiana na kueneza upendo wa Yesu kwa wengine. Baadaye Mungu ataleta ufalme uliokamilika. Mungu atatawala watu wake kwa haki, hakutakuwa na mateso tena wala maovu, na watu wote watamtii. Yesu alipozungumzia Ufalme wa Mungu, watu hawakuelewa, kwa hivyo ilikuwa kama fumbo kwao. Walihitaji kumsikiliza Yesu ili waelewe alichokuwa akisema. Yesu alieleza siri hii ya Ufalme wa Mungu kupitia mafumbo yake. Tunashuhudia Ufalme wa Mungu sasa tunapomsikiliza na kumtii kwa kumfuata Yesu. Neno Ufalme wa Mungu lipo kwenye faharasa mkuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 4:31-44

Audio Content

[webm zip](#) (16033487 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (15194547 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 5:1-11

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 5:1-11

Sikiliza Luka 5:1-11 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 5:1-11

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anaendelea kufundisha katika jimbo la Galilaya. Katika hadithi hii, Yesu anafundisha karibu na Bahari ya Galilaya. Kuvua samaki kimuujiza kunapelekea Simoni, Yakobo, na Yohana kuacha kazi yao ili kumfuata Yesu.

Yesu anafundisha umati karibu na Ziwa la Genesareti. Hili ni jina lingine la Bahari ya Galilaya. Genesareti ni eneo lililo upande wa kaskazini-magharibi wa bahari, kwa hivyo wakati mwingine bahari inajulikana kama Ziwa la Genesareti. Bahari au Ziwa la Galilaya ni maji yasiyo na chumvi. Ilikuwa na urefu wa takriban kilomita 21 na upana wa kilomita 11. Kapernaumu iko kaskazini mwa bahari, kwa hivyo Yesu alikuwa karibu na mji huu.

Komea hapa na uonyeshe ramani ya Bahari ya Galilaya na mahali ambapo Yesu alikuwa akifundisha kukilinganishwa na Kapernaumu.

Umati unasukumana, ukijaribu kumkaribia Yesu ili kusikia kile anachokifundisha. Yesu anafundisha neno la Mungu au habari njema ya ufalme wa Mungu. Yesu anaona mashua mbili za uvuvi ambazo zilikuwa zimeachwa ufuoni. Mashua zilikuwa ufuoni ili zisielee. Mashua hizi zilikuwa za mbao na watu wanne hadi kumi na tano wangetoshea ndani. Wavuvi wenye mashua hizo walikuwa wameziacha na kwenda mbali kidogo. Mmoja wa wavuvi alikuwa Simoni.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mashua.

Wavuvi wanasafisha nyavu zao. Nyavu hizi hutumiwa kuvua usiku. Zilitengenezwa kwa kitani kwa hivyo samaki wangeweza kuziona mchana. Kwa kawaida, wanaume wawili hadi wanne walihitajika ili kutumia aina hii ya wavu. Ilihitaaji kusafishwa kila asubuhi.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya nyavu.

Yesu anaingia katika mashua ya Simoni. Tayari Yesu alimjua Simoni kutoka Kapernaumu. Yesu anamwomba Simoni asogeze mashua yake ndani ya maji na kuiweka mbali kidogo na ufuo. Yesu anafanya hivi ili umati uweze kumwona na kumsikia vizuri. Simoni anamtii na Yesu anafundisha kutoka kwa mashua. Alipomaliza kufundisha, Yesu anamwomba Simoni aisogeze mashua mbali zaidi na ufuo ambapo kuna maji mengi zaidi. Yesu anamwambia Simoni atupe au ashushe nyavu zake majini ili kuvua samaki. Kwa kuwa nyavu hizi zinahitaji angalau watu wawili, hii inamaanisha kwamba kulikuwa na wavuvi wengine katika mashua ya Simoni.

Komea hapa na mjadili. Inamaanisha nini kuwa mtaalam wa jambo fulani katika utamaduni wenu? Mtu anamkosoaje mtaalam katika utamaduni wenu?

Simoni ni mvuvi mwenye ujuzi na mwenye uzoefu. Amekuwa akivua usiku kucha na hajavua samaki yeyote. Simoni anajua wavuvi hawatawakamata samaki wowote ikiwa watashusha nyavu. Lakini Simoni anamwita Yesu *Bwana* na kumtii. Bwana ni jina la cheo ambalo linatumia kuonyesha heshima kubwa kwa mtu mwenye cheo cha juu. Hii inaonyesha kwamba Simoni anamheshimu Yesu. Simoni anaisogeza mashua na kushusha nyavu na wavuvi wake. Samaki wengi sana wanashikwa kwenye wavu na wavu unaanza kukatika. Wavuvi wanaashiria mashua nyingine ije ili kuwasaidia. Huenda walikuwa mbali sana hivi kwamba wavuvi wengine hawangesikia wakiwaita. Yakobo na Yohana ni washirika wa biashara wa Simoni. Wanakuja katika mashua ya pili ili kusaidia. Kuna samaki wengi sana kwenye wavu hivi kwamba wanajaza mashua zote mbili. Mashua zimejaa sana hivi kwamba zinaanza kuzama.

Simoni, ambaye pia anaitwa Petro, anaona samaki wengi waliokuwa ndani ya mashua. Anajua kwamba Yesu amefanya muujiza. Simoni anaanguka miguuni pa Yesu ili kuonyesha heshima. Simoni anamwita Yesu *Bwana*. Bwana ni sawa na Mwalimu, lakini inaonyesha heshima zaidi. Wayahudi pia walitumia neno *Bwana* kurejelea Mungu. Simoni anatambua kwamba Mungu anafanya kazi kupitia Yesu. Simoni anamwambia aondoke kwa sababu yeye ni mtu mwenye dhambi. Hili sio ombi halisi. Badala yake, Simoni anahisi kwamba hastahili kuwa karibu na Yesu kwa sababu anamwona kuwa mtakatifu, au aliyetengwa na Mungu kwa kusudi maalum. Simoni anajiona kuwa hastahili kwa sababu yeye ni mtu mwenye dhambi. Anaogopa kuwa mbele ya Yesu ambaye ni mtakatifu.

Komea hapa na mjadili. Je, ungefanyaje ikiwa ungegundua kwamba umesimama mbele ya mtu mwenye mamlaka sana au kiongozi mashuhuri katika jamii yako? Je, ni maneno gani yanayotumiwa kuonyesha heshima, au viwango tofauti vya heshima, katika utamaduni wako?

Wavuvi wote wanashangazwa na muujiza wa kuvua samaki wengi sana mchana. Yakobo na Yohana pia wanashangaa. Walikuwa wana wa mtu anayetwa Zebedayo. Yesu anamwambia Simoni, "Usiogope. Tangu sasa utakuwa mvuvi wa watu." Hii ni tamathali ya semi. Inamaanisha kwamba Simoni angeiacha kazi yake kama

mvuvi. Badala yake, ataanza kuwaleta watu katika ufalme wa Mungu. Yesu anazungumza na Simoni, lakini watu wengine ambao pia walitaka kumfuata Yesu walisikia maneno haya. Kwa hivyo wavuvi wanasogeza mashua zao mpaka ufuoni, wanaacha kila kitu, na kuwa wafuasi wa Yesu.

Komea hapa na mjadili. Je, watu wangemwonaje mtu mwenye mafanikio makubwa na kisha ghafla anaacha kila kitu?

Luka anatumia hadithi hii kuonyesha itikio sahihi kwa huduma ya Yesu. Watu wa Nazareti na Kapernaumu walitaka kumweka Yesu kwao, lakini itikio la Simoni ni tofauti. Simoni anajibu kwa utii, unyenyekevu, na ungamo la dhambi. Simoni, Yakobo, na Yohana wanaacha kila kitu ili kumfuata Yesu na kushiriki kikamilifu katika huduma yake.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 5:1-11

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anahubiri kando ya Bahari ya Galilaya. Kuna watu wengi sana hivi kwamba Yesu anapanda katika mashua ya Simoni. Yesu anafundisha umati kutoka hapo.

Tukio la pili: Yesu anamwambia Simoni aende akavue samaki. Simoni anaeleza kwamba wamefanya kazi usiku kucha bila kuvua samaki wowote. Lakini Simoni anasema kwamba atafanya kile ambacho Yesu anasema.

Tukio la tatu: Nyavu zimejaa samaki. Simoni anaomba usaidizi kutoka kwa marafiki zake. Mashua hizo mbili ziko karibu sana kuzama.

Tukio la nne: Simoni anamwambia Yesu, "Sistahili kuwa karibu nawe." Yesu anajibu, "Usiogope, tangu sasa utakuwa mvuvi wa watu." Simoni na wale wengine wanaacha kila kitu ili kumfuata Yesu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Umati
- Simoni
- Washirika wa Simoni
- Yohana
- Yakobo

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Yesu anafundisha ufuoni mwa Bahari ya Galilaya. Watu wengi wanasukumana ili kusikiliza neno la Mungu. Yesu anaingia katika mashua moja iliyokuwa ufuoni. Yesu anamwambia Simoni asogeze mashua ndani ya bahari kidogo. Kisha Yesu anaketi na kufundisha akiwa ndani ya mashua.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Simoni na wenzake ni wavuvi stadi. Ni muhimu pia kukumbuka kwamba Yesu anaingia ndani ya mashua ili watu waweze kumwona na kumsikia vizuri. Yesu hafanyi hivyo ili kutoroka.

Yesu alimaliza kuzungumza. Yesu anamwambia Simoni aende kilindini ili washushe nyavu zao na kuvua samaki. Simoni anajibu akisema, "Bwana, tumefanya kazi ya kuchosha usiku kucha na hatukuvua chochote. Lakini, kwa neno lako nitazishusha nyavu."

Ni muhimu kukumbuka kwamba Simoni na wavuvi wengine walikuwa wakiosha nyavu zao. Hawakuwa tayari kwenda kuvua tena.

Simoni anaingia ndani ya bahari na kushusha nyavu zao. Ghafula nyavu zimejaa samaki. Wanaomba msaada kutoka kwa wenzao. Mashua hizo mbili zinakaribia kuzama, kwa sababu ya samaki wengi waliovua.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Simoni ameona wavu uliojaa mara nyingi lakini hajawahi kuona uliojaa kama wakati huu.

Simoni anaona kiasi cha samaki. Simoni anaanguka miguuni mwa Yesu na kumwambia kwamba hastahili kuwa karibu na Yesu. Simoni anamwita Yesu Bwana. Kiasi hiki cha samaki pia kinawashangaza Yakobo na Yohana.

Yesu anamwambia Simoni asiogope. Yesu anamwambia Simoni kwamba tangu sasa atakuwa anavua watu. Simoni, Yakobo na Yohana wanapofika ufuoni, wanaacha kila kitu na kumfuata Yesu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 5:1-11

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Umati
- Simoni
- Washirika wa Simoni
- Yohana
- Yakobo

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Simoni na wavuvi wengine wakiosha nyavu zao wakati Yesu yuko ufuoni akiingia ndani ya mashua moja.

Hakikisha unaonyesha kwamba mwingiliano kati ya Yesu, Simoni, wenzake Simoni, Yakobo na Yohana hutokea wakiwa ndani ya mashua. Mara tu wanapofika ufuoni, wanaacha mashua zao na samaki na kumfuata Yesu.

Hakikisha kwamba Simoni yuko na wenzake 2 au 3 wakitayarisha kila kitu tena ili kwenda kuvua kilindini kama Yesu alivyomwambia Simoni.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Yesu anafundisha ufuoni mwa Bahari ya Galilaya. Yesu anaingia ndani ya mashua. Yesu anamwomba Simoni asogeze mashua ndani ya bahari kidogo. Kisha Yesu anaketi na kufundisha akiwa ndani ya mashua.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza Simoni, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kuchoka." "Yesu anafanya nini?" "Kutaka kujua zaidi." Anzisha tena uigizaji

Yesu anapomaliza kufundisha, anamwambia Simoni aende hadi kilindini ili ashushe nyavu zao na kuvua samaki. Simoni anasema, "Bwana, tumefanya kazi ya kuchosha usiku kucha na hatukuvua chochote. Lakini, kwa neno lako nitazishusha nyavu."

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza wenzake Simoni, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Sio tena." "Kwa nini Simoni anamheshimu Yesu sana?" "Kutia shaka." "Kufadhaika." Anzisha tena uigizaji.

Simoni anafanya kile ambacho Yesu alimwambia. Kisha nyavu zinajaa samaki. Wanaomba mashua nyingine iwasaidie. Kuna samaki wengi sana hivi kwamba mashua zote mbili zinakaribia kuzama.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza Yakobo na Yohana, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kushangaa." Yesu ametumwa kutoka kwa Mungu kweli. "Nataka kwenda mahali anapokwenda." Anzisha tena uigizaji

Simoni anaona kiasi cha samaki. Simoni anasema kwamba hastahili kuwa karibu na Yesu. Kiasi hiki cha samaki pia kiliwashangaza Yakobo na Yohana.

Yesu anamwambia Simoni asiogope. Yesu anamwambia Simoni kwamba tangu sasa, atakuwa anavua watu. Simoni, Yakobo na Yohana wanapofika ufuoni, wanaacha kila kitu na kumfuata Yesu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza wenzake Simoni, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Wanaenda wapi?" "Hiyo ilikuwa ya kushangaza!" "Na samaki je?" Anzisha tena uigizaji

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 5:1-11

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha kando ya **Ziwa la Genesareti. Genesareti ni jina la** kona ya kaskazini-magharibi ya Bahari ya Galilaya. Wakati mwingine ziwa lote huitwa Genesareti kwa sababu hii. Inamaanisha eneo lenye rutuba ambalo watu wengi waliishi. Mji wa Kapernaumu ulikuwa karibu.

Onyesha mahali ambapo Bahari ya Galilaya iko kwenye ramani ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anafundisha kutoka kwenye **mashua** ili umati uweze kumsikia vizuri. Mashua hizo zilikuwa za mbao na zilitumiwa kuvua. Mashua ambayo Yesu alikuwa ndani yake ilikuwa na urefu wa mita 8 na upana wa mita 2½. Ilikuwa na kina cha mita 1 ¼. Mashua hizo zilikuwa kubwa za kutosha watu wanne hadi kumi na tano kuketi ndani.

Onyesha timu yako picha ya mashua ikiwa bado hujawaonyesha. Chagua namna ya kuonyesha ukubwa wa mashua, labda kwa kuchora ukubwa wa mashua hiyo chini kwa kutumia kijiti na kuwaomba watu waingie ndani ya mchoro uliochorwa.

Ikiwa hakuna neno mashua katika lugha yako, baadhi ya njia ambazo unaweza kulitafsiri ni: vyombo vya kuvuka maji au chombo cha kubeba watu juu ya maji.

Umati unamsikiliza Yesu akifundisha **neno la Mungu**. Maneno haya yanamaanisha kuwa watu walimsikiliza Yesu akifundisha neno au ujumbe ambao Mungu alimpa. Ni ujumbe uleule ambao Yesu alitaja wakati aliposema miji mingine inahitaji kusikia habari njema ya ufalme wa Mungu.

Yesu anafundisha akiwa ndani ya mashua ya Simoni. Tayari Yesu alimjua Simoni kutoka Kapernaumu. Simoni pia aliitwa Petro. Simoni anamwita Yesu **Bwana**. Bwana ina maana sawa na Bwana. Hapa imetumiwa kama jina la mtu anayeheshimika, kama vile bwana. Hili jina linaonyesha kwamba Simoni anamheshimu Yesu. Bwana linapatikana kwenye faharasa kuu.

Simoni anawashiria **washirika** wake wamsaidie na samaki. Washirika ni Yakobo na Yohana waliokuwa pia wavuvi. Walikuwa ndani ya mashua ya pili na walifanya kazi na Simoni kama washirika wa biashara.

Baada ya muujiza wa samaki, Simoni anamwita Yesu **Bwana**. Hii inaonyesha heshima kubwa sana. Simoni anatambua kwamba Yesu ni mtakatifu na kwamba Mungu anafanya kazi kupitia kwake. Inaonyesha kwamba Simoni anatambua mamlaka ya Yesu. Bwana pia hutumiwa na Wayahudi kumrejelea Mungu. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Simoni anasema kwamba yeye ni **mtu mwenye dhambi**. Hii inamaanisha mtu anayemkosea Mungu mara kwa mara. Mawazo na matendo yake si yale ambayo Mungu anataka. Hii hairejelei tukio maalum la kutotii katika maisha ya Simoni. Badala yake, inaonyesha kwamba Simoni alihisi kwamba hastahili. Simoni anajihisi najisi akilinganishwa na Yesu ambaye ni mtakatifu na ametumwa na Mungu. Neno dhambi liko kwenye faharasa kuu.

Luka anatumia neno kuvua kuhusiana na samaki na watu. **Kuvua watu** ni tamathali ya semi ambayo inamaanisha kuwaleta watu katika ufalme wa Mungu. Haimanishi kwamba Simoni angewalazimisha watu kufanya kazi.

Ikiwezekana, tumia neno la kukamata katika lugha yako ambalo linaweza kutumika kwa watu na samaki. Neno hili halipaswi kuwa na maana hasi kama kuua au kukamata. Ikiwa hakuna neno linalofaa, unaweza kusema kitu kama "utakusanya watu."

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 5:1-11

Audio Content

[webm zip](#) (16431717 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (16012161 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 5:12–16

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Luka 5:12–16

Sikiliza Luka 5:12–16 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 5:12–16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anaendelea kufundisha katika miji ya Galilaya. Hafundishi tu bali anawaponya watu. Katika hadithi hii, Yesu anamponya mtu ambaye ana ugonjwa wa ngozi. Sifa ya Yesu inakua, kwa hivyo watu wanakuja kumsikia akifundisha na kuponywa magonjwa yao.

Wakati Yesu akiwa mjini, mkoma, au mtu mwenye ugonjwa wa ngozi, anamkaribia. Ugonjwa wa ngozi ulikuwa kote katika mwili wa mtu huyo. Katika utamaduni wa Kiyahudi, ukoma ulimfanya mtu awe najisi. Ikiwa mtu yeyote angemgusa, mtu huyo pia angekuwa najisi. Aliitwa najisi na kutengwa na watu wengine. Kitabu cha Mambo ya Walawi ni sehemu ya sheria ya Musa. Katika Walawi Musa anasema kuwa watu wenye ukoma wanapaswa kuvaa nguo zilizochanwa, kutochana nywele zao, na kupiga kelele "najisi, najisi," siku nzima. Wagonjwa wa ukoma waliishi peke yao nje ya jamii.

Mtu huyo anamwona Yesu na kumwinamia. Anainamisha uso wake ardhini. Hii inaonyesha unyenyekevu wa mtu huyo na heshima kubwa kwa Yesu. Mtu huyo anamsihi Yesu. Anasema, "Bwana, ukitaka, waweza kunitakasa." Bwana ni neno lile lile ambalo Simoni alitumia katika kifungu kilichotangulia. Katika muktadha huu, Bwana ni jina linalotumiwa kumaanisha mtu ambaye ana mamlaka juu ya kitu fulani. Lakini pia inaonyesha kwamba mtu huyo anaamini kwamba Yesu ana uwezo wa Mungu. Mtu huyo anaamini kwamba Yesu anaweza kumponya. Haujui kama Yesu yuko tayari kumponya. Hii ilikuwa njia ya heshima ya kumwomba Yesu amtakase kwa kumponya.

Yesu anataka kumponya mtu huyo. Anamgusa mtu huyo kwa mkono wake na kusema, "Takasika!" Katika wakati huu, Yesu anamponya mtu huyo na kumfanya awe safi au kumtakasa. Mara tu ukoma ukamtoka mtu huyo. Hii ni muhimu. Badala ya Yesu kufanywa najisi kwa kumgusa mtu huyo mwenye ukoma, mtu huyo anatakaswa na Yesu. Yesu anamkubali mtu huyo na kumruhusu arudi katika jamii. Yesu anamwambia mtu huyo asimwambie mtu yeyote kuhusu uponyaji wake.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Je, waponyaji wanachukuliwa vipi katika utamaduni wako? Nguvu zao au uwezo wa kuponya unatoka wapi? Je, waponyaji wanaonyeshaje mtu ameponywa au kufanywa kupona?

Kumgusa mtu ambaye alikuwa najisi ilichukuliwa kama kuvunja sheria ya Musa. Lakini Yesu kisha anamwambia mtu huyo atii sheria ya Musa kwa kumwambia ajionyeshe kwa kuhani, au mtu ambaye hutoa dhabihu kwa Mungu kwa niaba ya watu. Huyu hakuwa kuhani yeyote tu, bali kuhani aliyetumikia Hekaluni, au mahali pa ibada pa Wayahudi, huko Yerusalemu. Kuhani alikuwa mtu pekee ambaye angeweza kumchunguza mtu huyo na kuthibitisha kwamba hakuwa na ukoma tena. Ikiwa alitangazwa kuwa safi, kuhani angetoa dhabihu kwa niaba ya mtu huyo. Kisha angeweza kuingia tena jamii yake.

Yesu anataka mtu huyo afanye hivi kama ushuhuda. Hii inamaanisha kuthibitishia watu kwamba aliponywa kweli. Baada ya kutangazwa kuwa safi, ataweza kuishi na familia yake, kuabudu hadharani, na kuingiliana na jamii yake.

Habari za Yesu zinaenea na umati wa watu unakuja kwake ili kumsikia akifundisha na kuponywa. Yesu anaondoka mara kwa mara kutoka kwa umati ili kumwomba Mungu kwa faragha.

Hadithi hii inaonyesha mamlaka ya Yesu juu ya ugonjwa. Pia inaonyesha kwamba umaarufu wa Yesu unapokua, ndivyo hitaji lake la kusali kwa faragha linavyoongezeka.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 5:12-16

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahasika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu yuko katika mji ambapo mtu fulani ana ukoma kote mwilini mwake. Mkoma huyo anamwomba Yesu amponye. Baada ya Yesu kumponya mkoma huyo, Yesu anamwambia mkoma huyo asimwambie mtu yeyote kilichotokea lakini kufanya kile ambacho sheria ya Musa inahitaji.

Tukio la pili: Habari kuhusu Yesu zinaenea. Watu wengi wanakuja kumsikia Yesu akifundisha na kuponywa.

Tukio la tatu: Yesu anaondoka mara nyingi ili kusali nyikani.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtu mwenye ukoma
- Watu wanaokuja kumsikia Yesu na kuponywa

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi wanachukulia watu wenye magonjwa ya ngozi kuwa najisi. Hii inamaanisha kwamba watu wenye ukoma au magonjwa ya ngozi, hawakuingiliana sana na watu wengine. Watu waliepuka kuwagusa na ilibidi waishi nje ya jamii.

Yesu anakutana na mtu mwenye ukoma. Mkoma huyo anamwona Yesu na kuonyesha heshima kwa unyenyekevu kwa Yesu. Mkoma huyo anamwinamia na kumwomba Yesu amponye. Mkoma huyo anamwambia Yesu, "Bwana, ukitaka, waweza kunitakasa."

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Kiyahudi mtu anakuwa najisi anapomgusa mtu mwenye ukoma.

Yesu anamgusa mtu huyo akisema, "Nataka." Yesu anasema "Takasika!" Mara moja, ukoma unamtoka mtu huyo na anakuwa safi.

Yesu anamwambia mtu huyo ambaye alikuwa na ukoma asimwambie mtu yeyote kuhusu kilichotokea. Yesu pia anamwambia mtu huyo asitoe ushuhuda hadharani wa kuwa safi kwa kufanya kile ambacho sheria ya Musa inasema.

Habari kuhusu Yesu zilienea haraka sana katika maeneo mengi. Watu wengi walikuja kusikia mafundisho ya Yesu na pia kwa ajili ya kuponywa magonjwa yao.

Yesu huenda mara nyingi sana kuomba nyikani.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 5.12-16

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtu mwenye ukoma
- Watu wanaokuja kumsikia Yesu na kuponywa.

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu mwenye ukoma ametengwa na jamii yake. Mkoma hangeweza kupata msaada kwa ugonjwa wake.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza mkoma akimwendea Yesu. Anasimama na kumwinamia Yesu. Anamwomba Yesu amponye. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza mkoma, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Aibu," "Kukata tamaa," "Najua Yesu ana nguvu," "Natumaini." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anamgusa na kusema, "Nataka." Ukoma unamtoka mtu huyo papo hapo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kujaa upendo," "Mtu maskini," "Huruma," "Bila shaka nataka." Anzisha uigizaji tena.

Yesu amemwigiza mtu huyo ambaye alikuwa na ukoma asimwambie mtu yeyote. Yesu anamwambia mtu huyo afanye kile ambacho sheria inasema kuhusu magonjwa ya ngozi kuwa ushuhuda wa umma kwamba sasa yuko safi.

Badala yake, habari kuhusu kile ambacho Yesu alifanya ilienea haraka zaidi. Watu wengi walikuja kusikia kile ambacho Yesu alisema na kuponywa.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza watu, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Ilikuwa kweli," "Ananijali," "Haongei kama mtu mwingine," "Je, ninamwona yule mmoja?" Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaenda peke yake nyikani kuomba.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Ninahitaji kuzungumza na baba yangu," "Ilikuwa siku ndefu," "Ninahitaji pumziko la kweli," "Ilikuwa furaha sana kuona watu wengi hivyo."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 5.12-16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Mtu mwenye ukoma anamkaribia Yesu. **Ukoma** ni neno ambalo linaweza kumaanisha aina yoyote ya ugonjwa wa ngozi. Magonjwa haya yalimfanya mtu 'kutokuwa msafi,' au kutoweza kuishi katika jamii. Watu hawa wangeweza kuabudu nyuma ya pazia tu kwenye sinagogi na mtu yeyote aliyewagusa angekuwa asiye safi pia. Sheria ya Musa katika kitabu cha Mambo ya Walawi ilisema kwamba walipaswa kuvaa nguo zilizoraruka, wasichane nywele zao, na kupiga kelele "najisi" hadharani walipokuwa wakienda mahali.

Mtu huyo anamwambia Yesu kwamba anaweza kumtakasa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, **safi** inarejelea hali ambayo mtu anafaa kwa utumishi kwa Mungu. Watu wanaweza kuwa najisi au kutokuwa wasafi tena kwa matendo yao na hali ya afya. Hakikisha umetafsiri neno hili kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno safi liko kwenye faharasa kuu. Yesu anamgusa mtu huyo na kumponya ukoma wake. Hii inamfanya mtu awe safi tena.

Lakini kulingana na sheria ya Musa, kuhani hekaluni alikuwa mtu pekee ambaye angeweza kukagua na kumtangaza mtu kuwa safi au aliyetakaswa. Hakikisha umetafsiri Hekalu kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno hekalu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anapomweleza mtu huyo atoe **dhabihu ambazo Musa** aliamuru, alikuwa akirejea sheria katika Walawi. Sheria hizi zilijumuisha maagizo ya kina kuhusu kile ambacho mtu anapaswa kufanya ili kuponywa ukoma. Mtu aliyeponywa anapaswa kumletea kuhani dhabihu ili atoe kwa niaba yake. Hakikisha umetafsiri **dhabihu** kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. **Neno dhabihu** liko kwenye faharasa kuu.

Watu walieneza habari kuhusu Yesu. Umati unakuja kwake kuponywa. Yesu anajitenga na kwenda **mahali pa faragha** ili kuomba. Sehemu za faragha zinaweza kutafsiriwa kama maeneo ya porini au ambapo hakuna mtu aliyeishi. Yesu alikuwa anaenda kujitenga na umati na kumwomba Mungu peke yake.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya nyikani.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 5:12-16**Audio Content**

[webm zip](#) (11083001 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (10897586 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 5:17-26

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 5:17-26 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 5:17-26

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anaendelea kufundisha habari njema, kuponya watu, na kuwaita watu kuwa wafuasi wake katika eneo la Galilaya. Siku moja, Yesu anafundisha ndani ya nyumba fulani huko Kapernaumu. Yesu anasamehe dhambi za mtu ambaye amepooza. Viongozi wa kidini wa Kiyahudi wanatilia shaka mamlaka ya Yesu. Yesu anamponya mtu ambaye amepooza ili kuthibitisha kwamba Mungu amempa mamlaka ya kusamehe dhambi.

Yesu anafundisha ndani ya nyumba fulani huko Kapernaumu. Mafarisayo na walimu wa sheria wamesafiri kutoka kote Israeli ili kumsikiliza Yesu. Farisayo ni aina ya kiongozi wa kidini. Walikuwa wenye ushawishi sana na watu walidhani walikuwa wenye haki, au kwamba walikuwa na uhusiano unaofaa na Mungu. Watu walifikiri hivi kwa sababu walijitolea kwa sheria ya Mungu. Walitambua mila na sheria za kidini zilizoandikwa pamoja na zile za mdomo. Baadhi ya Mafarisayo pia walikuwa walimu wa sheria ya Mungu. Kikundi cha pili cha viongozi wa kidini kilichokuwapo kilikuwa walimu wa sheria. Maneno haya yanamaanisha maandishi. Waandishi walisoma, walifundisha, na kutafsiri sheria ya Mungu. Viongozi wa kidini wameketi karibu na Yesu.

Nguvu ya Bwana, au Mungu, iko pamoja na Yesu. Inamwezesha kuponya watu ili kuthibitisha kwamba ana mamlaka, au haki ya kutenda, kutoka kwa Mungu. Watu wengine wanawasili wakiwa wamebeba mtu ambaye alikuwa amepooza kwenye mkeka. Mkeka unaweza kumaanisha kitanda, sofa au machela. Waisraeli wengi ambao walikuwa maskini walilala kwenye mkeka. Kile ambacho watu hao walitumia kilikuwa nyepesi kutosha

kubeba mtu. Mtu aliyekuwa kwenye mkeka alikuwa amepooza. Kupooza kunamaanisha kushindwa kusogeza sehemu fulani au sehemu zote za mwili. Katika kisa hiki, miguu ya mtu huyo imepooza. Katika Israeli, mara nyingi watu ambao walikuwa walemavu walitengwa na jamii zao. Watu hao wanataka kuleta rafiki yao aliyepooza kwa Yesu ili aponywe. Lakini kuna watu wengi sana ndani na karibu na nyumba ambapo Yesu anafundisha.

Kemea hapa na mjadili na timu yako. Je, watu waliopooza au walemavu wanatendewa vipi katika jamii yako? Ikiwa mtu aliyepooza katika jamii yako alihitaji kwenda mahali fulani, mbinu gani za usafiri zinapatikana kwake?

Onyesha timu yako picha ya mkeka wa Kiyahudi wa kulala.

Watu hao wanambeba rafiki yao kwenye mkeka hadi juu ya paa. Nyumba za Kapernaumu zilikuwa na paa tambarare na ngazi za nje zilizoelekea kwenye paa. Watu hao walileta kamba ya kushusha mkeka wa mtu huyo. Labda walifunga kamba kwenye pembe zote nne za mkeka. Ingekuwa rahisi kuondoa vigae au matofali ya udongo yaliyochomwa kwenye paa. Kumbuka kwamba Luka anamwandikia Theofilo hadithi hii. Luka anajua kwamba Theofilo anafahamu nyumba zilizo na matofali kwenye paa. Kwa hivyo Luka anatumia neno matofali ili Theofilo aweze kuelewa vizuri hadithi hiyo. Hata hivyo, mara nyingi nyumba za Galilaya zilitengenezwa kwa matawi na kupakwa matope. Hakikisha kwamba unawasilisha katika tafsiri yako kwamba ilikuwa rahisi kutengeneza shimo kwenye paa.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wenu, ni njia gani ambazo mtu anaweza kutumia ili kupita katikati ya umati ili kuingia mahali penye watu wengi?

Onyesha timu yako picha ya nyumba ya kawaida ya Galilaya ili waweze kuwazia vizuri paa.

Watu hao wanamshusha rafiki yao katikati ya umati hadi akafika mbele ya Yesu. Yesu anaona kile ambacho watu hao walifanya. Yesu anajua kuwa walikuja kwa sababu walikuwa na imani kwamba Yesu angeweza kumponya rafiki yao. Katika muktadha huu, imani inarejelea kitendo cha kumwamini Yesu. Mtu aliyepooza kwenye mkeka pamoja na marafiki zake wanaamini kwamba Yesu anaweza kumponya.

Yesu anamwambia mtu huyo kwamba dhambi zake zimesamehewa. Yesu anasema kwamba kuasi Mungu kwa mtu huyo kumefutwa au kuondolewa. Hii inamaanisha kwamba Yesu ana mamlaka kutoka kwa Mungu ya kusamehe dhambi. Pia inamaanisha kwamba Yesu yuko sawa na Mungu. Viongozi wa kidini na waandishi wanaanza kumkosoa Yesu katika akili zao. Wanadhani kwamba Yesu anamkufuru Mungu kwa sababu alimwambia mtu huyo kwamba dhambi zake zimesamehewa. Kukufuru kunamaanisha kuzungumza dhidi ya Mungu au kumkosea heshima. Mafarisayo wanauliza maswali katika akili zao ili kuonyesha hasira yao. Wanashangaa kwamba Yesu anadai kuwa Mungu na kuwa ana mamlaka ya Mungu ya kusamehe dhambi.

Lakini Yesu anajua kile ambacho Mafarisayo na waandishi wanafikiria. Hii inatimiza unabii wa Simeoni kwamba Yesu angefunua mawazo ya ndani ya wengi. Walikuwa 'wakiwaza mioyoni mwao' kwa sababu Wayahudi waliamini kwamba kuwaza kulitokea moyoni.

Watu katika utamaduni wako wanamwelezaje mtu ambaye anajiongelesha mwenyewe bila kuzungumza? Mtu anayemwanguka anawezaje kushuku kwamba aina hii ya mazungumzo ya ndani inafanyika?

Yesu anajibu kwa maswali ambayo hakutarajia Mafarisayo wajibu. Yesu anawauliza gani ni rahisi, kumwambia mtu kwamba dhambi zake zimesamehewa au kumponya. Yesu anamaanisha kwamba haiwezekani kufanya mambo yote mawili bila nguvu na mamlaka ya Mungu. Ingekuwa rahisi kwa mtu kusema kwamba dhambi za mtu zimesamehewa kwa sababu ilikuwa jambo ambalo halingeweza kuonekana au kuthibitishwa. Matokeo ya kumponya mtu yangeweza kuonekana mara moja. Yesu anasema kwamba atamponya mtu huyo ili kuonyesha kwamba alikuwa na mamlaka ya kusamehe dhambi.

Yesu anajiita Mwana wa Adamu ili kuashiria kwamba alikuwa mwanadamu na aliwakilisha watu wote. Lakini Yesu pia alitoka kwa Mungu na alikuwa na mamlaka ya Mungu. Mwana wa Adamu ni mtu ambaye nabii wa Kiyahudi Danieli alimtaja katika maono yake. Watu wote Wayahudi walijua kuhusu maono haya kutoka kwa nabii Danieli. Katika maono ya Danieli, Mungu anampa Mwana wa Adamu mamlaka na nguvu zote.

Yesu anamwambia mtu aliyepooza asimame, achukue mkeka wake na arudi nyumbani. Mara tu Yesu anapozungumza, mtu huyo anaponywa. Hii ilikuwa thibitisho kwamba Yesu angeweza kusamehe dhambi. Mtu huyo anasimama mbele ya kila mtu. Anachukua mkeka wake na kuondoka, akimsifu Mungu. Kila mtu anajazwa

na mshangao na hofu. Wanamsifu Mungu kwa kuzungumza kuhusu jinsi alivyo wa ajabu. Wanastaajabishwa na nguvu za Mungu zinazoonyeshwa kupitia Yesu. Watu wanasema kwamba wameona mambo ya ajabu siku hiyo. Hii inarejelea Yesu kumponya mtu huyo na kuwakabili viongozi wa kidini.

Hadithi hii inaonyesha kwamba Yesu ana nguvu ya kuponya na pia ana mamlaka ya kusamehe dhambi. Luka anaendelea kuonyesha kwamba huduma ya Yesu inajumuisha maneno na vitendo. Katika kisa hiki, kufundisha na kuponya. Hadithi hii pia inaonyesha mgogoro na mapambano yanayokua kati ya Yesu na viongozi wa kidini.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 5:17-26

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Onyesho la kwanza: Yesu anafundisha katika nyumba fulani. Viongozi wa kidini na walimu wa sheria wameketi karibu.

Tukio la pili: Watu fulani wanamletea Yesu mtu aliyepooza kwa kumshusha kupitia paa.

Tukio la tatu: Yesu anaona imani yao na anasamehe dhambi za mtu huyo. Viongozi wa kidini wanafikiri kwamba Yesu anakufuru.

Tukio la nne: Yesu anathibitisha mamlaka yake ya kusamehe dhambi kwa kumwambia mtu huyo asimame na atembe.

Tukio la tano: Kila mtu anashangaa wanapomwona mtu huyo akisimama na mkeka wake na kwenda nyumbani akimsifu Mungu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Watu wanaosikiliza
- Mafarisayo
- Walimu wa sheria
- Mtu aliyepooza
- Watu wanaombeba mtu aliyepooza

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Yesu alikuwa akifundisha ndani ya nyumba. Viongozi wa kidini na walimu wa sheria ya Mungu walikuja kutoka kote Israeli ili kumsikia akifundisha. Hii ilikuwa ni pamoja na vijiji vya Galilaya, Yudea, na Yerusalemu. Walikuwa wameketi karibu na mahali ambapo Yesu alikuwa akifundisha.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini walikuwa wakimtazama Yesu ili kuona kama alikuwa akifuata sheria ya Mungu au kuivunja kwa mafundisho yake.

Watu fulani wanamletea mtu aliyepooza kwenye mkeka. Hawangeweza kumfikia Yesu kwa sababu kulikuwa na watu wengi waliozunguka nyumba hiyo. Watu hao wanambeba rafiki yao kwenye paa na kutengeneza shimo kwenye paa. Watu hao wanamshusha mtu huyo aliyepooza mbele ya Yesu katikati ya watu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba nyumba za Galilaya zilikuwa na paa tambarare na ngazi zilizoelekea kwenye paa upande wa nje. Hiyo ndivyo watu hao walivyoweza kufika juu ya nyumba na kumshusha rafiki yao chini. Ni muhimu pia kukumbuka kwamba huenda watu hao walikuwa na kamba za kuwasaidia kushusha mkeka ili kumfikia Yesu.

Yesu anashuhudia imani ya watu hao na mtu huyo aliyepooza. Yesu anamwambia mtu huyo aliyepooza, "Rafiki, dhambi zako zimesamehewa." Viongozi wa kidini na walimu wa sheria wanafikiri kwamba Yesu alikuwa anakufuru kwa sababu Mungu pekee ndiye anayeweza kusamehe dhambi.

Yesu alijua mawazo ya viongozi wa kidini na walimu wa sheria. Yesu anauliza viongozi wa kidini na walimu wa sheria, kwa nini mnawaza kuhusu msamaha wa dhambi katika mioyo yenu? Yesu aliwauliza ni gani rahisi, kusamehe dhambi za mtu huyo aliyepooza au kumwamuru atembe. Yesu anathibitisha mamlaka yake ya kusamehe dhambi kwa kumwambia mtu huyo aliyepooza asimame na aenda nyumbani na mkeka wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatimiza unabii wa Simeoni kwa kufunua mawazo ya watu yaliyofichwa.

Kila mtu alimwona mtu huyo akisimama, akichukua mkeka wake na kwenda nyumbani akimsifu Mungu. Kila mtu alimsifu Mungu kwa mshangao.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 5:17-26

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio matano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Watu wanaosikiliza
- Mafarisayo
- Walimu wa sheria
- Mtu aliyepooza
- Watu wanaombeba mtu aliyepooza

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, ifanye timu igize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Angalia sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akifundisha katika nyumba iliyojaa watu sana.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akifundisha ndani ya nyumba. Viongozi wa kidini na walimu wa sheria ya Mungu walikuja kumsikiliza kutoka vijiji vingi tofauti. Wameketi karibu na Yesu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza viongozi wa kidini na walimu wa sheria, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninashauku ya kutaka kujua kuhusu mwalimu huyu," "Ninahitaji kujua kama yeye ni nabii wa uwongo," "Inaonekana anafundisha vizuri." Anzisha uigizaji tena.

Watu fulani walimleta mtu aliyepooza. Kulikuwa na watu wengi sana hivi kwamba walimpeleka mtu huyo kwenye paa na kutoboa shimo. Walimshusha mtu aliyepooza karibu na Yesu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaigiza watu wanaomleta mtu aliyepooza, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Yesu anaweza kumponya," Kuazimia," "Hii ni nafasi yetu ya mwisho," "Ni vigumu, lakini itafaulu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaona imani ya watu hao na mtu huyo aliyepooza. Yesu anamwambia mtu huyo aliyepooza, "Rafiki, dhambi zako zimesamehewa." Viongozi wa kidini na walimu wa sheria wanafikiri kwamba Yesu anakufuru kwa sababu Mungu pekee ndiye anayeweza kusamehe dhambi.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza mtu aliyepooza, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Yesu yuko karibu kuniponya," "Macho ya Yesu yanaonyesha huruma," "Sikutarajia dhambi zangu zisamehewe." "Ninahisi furaha."

Waulize waigizaji wanaoigiza viongozi wa kidini na walimu, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimekasirika," "Nimechanganyikiwa, kwa nini alisema hivyo?," "Siamini anafikiri kwamba yeye ni Mungu." "Mtu yeyote anaweza kusema maneno, "Dhambi zako zimesamehewa." Anzisha uigizaji tena.

Yesu alijua mawazo ya viongozi wa kidini na walimu. Yesu anauliza viongozi wa kidini na walimu wa sheria, kwa nini mnawaza kuhusu msamaha wa dhambi mioyoni mwenu. Yesu aliwauliza ni gani rahisi, kusamehe dhambi za mtu huyo aliyepooza au kumwamuru atembeze?

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Wanashuku sana," "Kuvunjika moyo," "Wanahitaji kuona ishara."

Waulize waigizaji wanaoigiza viongozi wa kidini na walimu, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninashangaa kwamba Yesu alijua mawazo yangu," "Nani alimpa mamlaka ya kujua mawazo yetu?" "Yesu anasema kwamba atamponya mtu huyu aliyepooza," "Yesu anajaribu kuwachanganya watu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anathibitisha mamlaka yake ya kusamehe dhambi kwa kumwambia mtu huyo aliyepooza asimame na aenda nyumbani na mkeka wake.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza mtu aliyepooza, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nina furaha sana, Yesu alisamehe dhambi zangu na pia aliniponya," "Ninahisi kupendwa na Mungu," "Naweza kurudi kwa familia na jamii yangu sasa," "Ninashukuru." Anzisha uigizaji tena.

Kila mtu alimwona mtu huyo akisimama, akichukua mkeka wake na kwenda nyumbani akimsifu Mungu. Kila mtu alimsifu Mungu kwa mshangao.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayewaigiza watu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimeshangaa," "Ninahisi heshima," "Ninashukuru kwamba Mungu anafanya mambo makuu miongoni mwetu," "Labda Yesu kweli ndiye Masihi!"

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 5:17-26

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha katika nyumba fulani huko Kapernaumu. Mafarisayo na walimu wa sheria walitoka kote Israeli ili kumsikiliza. Jina **Farisayo** linamaanisha kutengwa. Walionekana kama kikundi cha viongozi wa kidini wenye ushawishi zaidi katika Israeli. Mafarisayo walikuwa wamejitolea kwa sheria ya Mungu. Walitambua mila na sheria za kidini zilizoandikwa pamoja na zile za mdomo. Baadhi ya Mafarisayo pia walikuwa walimu wa sheria ya Mungu, na wao ndio wanaozungumziwa katika simulizi hii. Neno farisayo linapatikana kwenye faharasa kuu. **Walimu wa sheria** wanarejelea maandishi. Kazi ya kwanza ya watu hawa ilikuwa kuandika nakala za sheria ya Musa. Lakini wakati wa Yesu, walisoma, kufundisha, na kufasiri sheria ya Mungu. Walimu

wengi wa sheria walikuwa Mafarisayo, lakini si Mafarisayo wote walikuwa walimu wa sheria. Maneno walimu wa sheria yako kwenye faharasa kuu.

Nguvu ya Bwana iko pamoja na Yesu. Hapa neno **Bwana** linamrejelea Mungu mwenyewe. Ndivyo Wayahudi walivyomwita Mungu wakati hawakutaka kusema jina lake kwa sababu walimheshimu sana. Hakikisha umetafsiri neno Bwana kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Watu fulani wanamleta **mtu aliyepooza kwenye mkeka** kwa Yesu. Mtu huyo amelazwa juu ya mkeka kwa sababu alikuwa na ugonjwa uliomfanya asiweze kusogeza miguu yake. Kwa kuwa Luka hatuambii kama mtu huyo alikuwa na ugonjwa huu tangu alipozaliwa, huenda alipata ugonjwa huu baada ya kuzaliwa. **Mkeka** unarejelea fanicha yoyote ambayo hutumiwa kulala. Katika kisa hiki, ilifaa kuwa nyepesi ya kutosha kumbebea mtu. Watu wengi maskini huko Israeli walilalia mkeka iliyoshonwa ambayo inweza kukunjwa. Hii ndio aina ya mkeka ambayo huenda inarejelewa katika hadithi hii.

Marafiki wa mtu huyo wanatengeneza shimo kwenye paa ili kumshusha mbele ya Yesu. Yesu anaona imani yao. **Imani** inarejelea itikio la watu kwa ahadi za Mungu. Si kubaliana a Mungu tu, bali kuweka imani yako na kumwamini Mungu. Mtu huyo aliyepooza na marafiki zake wanaamini kwamba Yesu anaweza kumponya. Ni muhimu kutaja mtu anamwamini nani. Katika kisa hiki, watu hao wanamwamini Yesu.

Vifaa vya kufundishia: Mwombe mtu mmoja mapema ajitolee kukusaidia kufanya hili. Weka kiti katikati ya chumba na umuulize mtu aliyejitolea "Je, unaamini kwamba kiti hiki kiko? Je, unaamini kwamba kiti ni kiti? Je, unaamini kwamba kiti hiki ni imara na unaweza kukikalia?" Mtu huyo wa kujitolea aseme "ndiyo" kwa maswali haya yote. Kisha uliza, "Najua umechoka, chukua hiki kiti uketi." Mtu huyo anapaswa kukataa kuketi kwenye kiti. Rudia mara kadhaa, ukiuliza kwa nini amekataa kukaa ingawa anakiona kwamba kipo na anasema kwamba ni imara kiasi cha kuweza kukaliwa. Elezea kikundi kwamba huu ni mfano wa maana ya imani. Ikiwa amekataa kukaa kwenye kiti, hana imani na kiti.

Yesu anamwita mtu huyo **rafiki**, ambayo ni salamu ya kawaida inayomaanisha mtu. Yesu anamwambia **dhambi zako zimesamehewa**. Inadokezwa kwamba Yesu alisamehe dhambi zake.

Katika lugha yako, huenda ukahitaji kusema nani alisamehe dhambi. Katika kisa hiki, unaweza kutafsiri kama "Ninasamehe dhambi zako" au "Ninakuambia kwamba Mungu anasamehe dhambi zako.". Hakikisha kwamba unaeleza dhambi na msamaha kwa njia ileile uliyoeleza katika vifungu vilivyotangulia. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Mafarisayo wanafikiri kwamba Yesu anakufuru. **Kukufuru** ni kumtukana Mungu kupitia usemi wako. Mafarisayo walimshtaki Yesu kwa kumdharau Mungu. Katika Agano la Kale, hii iliadhibiwa kwa kifo. Neno kukufuru liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kwamba anajua kile ambacho Mafarisayo **wanawaza mioyoni mwao**. Katika lugha yako, huenda ukahitaji kutumia sehemu tofauti ya mwili au maelezo ili kuelezea mahali ambapo mtu hufikiria.

Yesu anajiita **Mwana wa Adamu**. Maneno haya yanamaanisha kwamba Yesu ni mwanadamu. "Mwana wa Adamu" ni mtu ambaye Danieli alimtaja katika maono yake. Mungu anampa Mwana wa Adamu mamlaka na nguvu zote. Neno hili linawalazimisha watu kuamua kama Yesu ni mtu au Mungu. Hakikisha kwamba ni wazi katika tafsiri yako kwamba Yesu anazungumza juu yake kwa jina hili. Tumia tafsiri sawa ya Mwana wa Adamu ambayo umetumia katika vifungu vilivyotangulia. Jina Mwana wa Adamu linapatikana kwenye faharasa kuu.

Yesu anamponya mtu huyo ili kuthibitisha kwamba ana mamlaka ya kusamehe dhambi. Watu **wanashangaa**. Hii inamaanisha kwamba watu waliitikia kwa njia nzuri. Walifurahi na kushangazwa kwamba mtu huyo aliponywa.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 5:17-26

Audio Content

[webm zip](#) (19971667 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (19511578 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 5:27-39

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 5:27-39 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unamjua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 5:27-39

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu amemponya mtu fulani tu na kuthibitisha kwamba ana mamlaka ya kusamehe dhambi. Katika hadithi hii, Yesu anatumia mamlaka yake na kumsamehe mtu anayeitwa Lawi. Yesu anamwita Lawi awe mfuasi wake. Lawi anaitikia kwa kuacha kila kitu. Lawi anamwalika Yesu na wanafunzi wake waende kula pamoja naye katika nyumba yake. Mara nyingine tena, Yesu anakabiliwa na mgogoro na viongozi wa kidini.

Baada ya kumponya mtu aliyepooza, Yesu anatoka Kapernaumu. Yesu anamwona mtu Myahudi akikusanya ushuru au pesa kwa serikali ya Roma. Injili za Luka na Marko zinamwita mtu huyu Lawi. Lakini Injili ya Mathayo inasema kwamba jina lake ni Mathayo. Kwa sababu Kapernaumu ni mji mdogo, wanafunzi wa Yesu, Simoni, Yakobo, na Yohana, pengine tayari walimjua Lawi.

Wakusanyaji wa kodi walidharau katika utamaduni wa Kiyahudi. Walikusanya kodi, au pesa, kutoka kwa watu kwa ajili ya serikali ya Roma. Wayahudi walijua kwamba kwa kawaida walikusanya pesa nyingi kuliko zilizohitajika na kujiwekea pesa za ziada. Wakusanyaji wa kodi walikuwa wametengwa na jamii. Hawangeweza kuwa hakimu au shahidi mahakamani. Hawangeweza kuabudu katika masinagogi. Pia walionekana kuwa aibu kwa familia zao.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mambo gani humfanya mtu atengwe katika jamii yako. Je, watu waliotengwa huchukuliwaje katika utamaduni wako?

Kibanda cha kodi ni mahali ambapo Wayahudi walilipa kodi. Huenda ilikuwa meza ndogo chini ya kibanda ambako Lawi aliketi ili kupokea kodi. Kwa kawaida vibanda vya kodi vilikuwa nje ya mji kwa kuwa watu walihitaji kulipa fedha au kodi ili kutumia barabara.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kibanda cha kodi.

Yesu anamwambia Lawi, "Nifuate." Maneno haya yanamaanisha kwamba Yesu anataka Lawi awe mwanafunzi wake. Mwanafunzi ni mtu ambaye huwa na mwalimu wake kila wakati. Mwanafunzi anajifunza daima kutokana na maneno na matendo ya mwalimu wake. Lawi anaitikia amri kwa kuacha kila kitu ili kumfuata Yesu. Lawi anaacha kazi yake kama mkusanyaji wa kodi na anaanza kuwa mwanafunzi wa Yesu. Luka anaunganisha itukio la Lawi na wanafunzi wengine - Simoni, Yakobo, na Yohana. Wao pia waliacha kila kitu ili kumfuata Yesu.

Lawi anawakaribisha watu wengi nyumbani kwake kwa ajili ya mlo mkubwa. Lawi ndiye mwenyeji na Yesu ndiye mgeni wake wa heshima. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mwenyeji alijulikana kwa utajiri wakati mgeni mheshimiwa alijulikana kwa hekima yake. Watu walioalikwa mlo walichukuliwa kuwa marafiki. Wakusanyaji wengine wa kodi, marafiki wa Lawi, na wanafunzi wa Yesu wote wako katika mlo huu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Inamaanisha nini katika utamaduni wako kushiriki mlo pamoja? Je, kuna umuhimu maalum wa kualikwa nyumbani kwa mtu? Mambo gani yanazungumziwa wakati mnapokula?

Mafarisayo wanasikia kwamba Yesu anakula na wakusanyaji wa kodi. Wanawalalamikia wanafunzi wa Yesu. Mafarisayo wanakasirika kwa sababu Yesu ni mwalimu wa sheria ya Mungu, na anakula na wenye dhambi au watu ambao hawamtii Mungu mara kwa mara. Mafarisayo wanawaita wageni wa Lawi wenye dhambi kwa sababu walikuwa wakusanyaji wa kodi na waliotengwa. Mafarisayo wanawaona wakusanyaji wa kodi kama wanaoishi nje ya uaminifu kwa Mungu. Waliadini kwamba usafi unapaswa kuwekwa sio tu hekaluni bali nyumbani, pia. Wageni wa Lawi hawakujisafisha kidini na kisherehe kabla ya kula. Mafarisayo walifikiri kwamba Yesu alikuwa anakuwa najisi, au hakufaa kumtumikia Mungu kwa kula pamoja na watu hawa waliotengwa.

Yesu anawajibu viongozi wa kidini kwa mithali au msemu unaojulikana ambao unatoa ushauri. Yesu analinganisha dhambi na ugonjwa na kusema kuwa watu ambao ni wagonjwa wanahitaji daktari. Yesu anasema kwamba yeye ndiye daktari. Ulinganisho wake unamaanisha kwamba watu ambao wanafikiri kuwa ni waadilifu hawafikiri kuwa wanahitaji msaada. Hata hivyo, wenye dhambi wanajua kwamba wanahitaji msaada wa Yesu. Yesu anadokeza kwamba Mafarisayo walifikiri kuwa tayari walikuwa waadilifu. Walifikiri kuwa tayari walikuwa na uhusiano mzuri na Mungu. Yesu anasema kusudi lake ni kuwaita wenye dhambi kutubu au kumgeukia Mungu. Hii inaelezea kwa nini anakula na wenye dhambi ambao wanajua wanahitaji.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Je, hekima au ushauri wa maisha hupitishwaje katika utamaduni wako?

Baadaye, mtu anamwuliza Yesu swali kuhusu kufunga. Kufunga kunamaanisha kutokula au kunywa kama sehemu ya ibada ya mtu kwa Mungu. Wanafunzi wa Yohana na wafuasi wa Mafarisayo wanafunga wakati wafuasi wa Yesu wanaendelea kula na kunywa. Yohana ni Yohana mbatizaji. Watu walikuwa wakiwashutumu wafuasi wa Yesu kwa njia isiyo ya moja kwa moja kwamba hawakuonyesha kujitoa kwa dhati kwa Mungu. Yesu anawajibu tena kwa kulinganisha. Yesu anajifanisha na mwanaume anayefunga ndoa na wanafunzi wake ni wageni wa harusi wanaokuja kumsherehekea. Yesu anasema wageni wa harusi hawafungi wakati bwana arusi yuko nao. Bwana harusi ni mwanaume ambaye anaoa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, ikiwa wageni wangefunga kwenye harusi wangeonyesha huzuni badala ya furaha. Yesu anasema wanafunzi wake hawafungi kwa sababu Yesu bado yuko nao. Yesu anadokeza kwamba atachukuliwa kwa nguvu kutoka kwa wafuasi wake katika siku zijazo. Wanafunzi wake wangefunga ili kuonyesha huzuni yao wakati atakuwa ameondoka.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Wakati wa harusi za Wayahudi, wageni wangekuja kusherehekea na kufurahi na mwanaume ambaye anaoa. Watu husherehekeaje harusi katika utamaduni wako?

Kisha Yesu anatumia mafumbo matatu, au misemo ya hekima, kueleza kwamba anafundisha njia mpya ya kuishi kwa ajili ya Mungu. Njia mpya ya Yesu ya kufundisha haitalingana na mila ya kale ya Kiyahudi.

Yesu analinganisha njia za zamani na kiraka kilichochakaa. Analinganisha njia yake mpya na kiraka, au kipande cha nguo kilichokatwa kutoka kwenye nguo mpya. Hakuna mtu ambaye angechukua kiraka kutoka kwenye nguo mpya na kukishonea kwenye nguo iliyochakaa. Mtu alipofua nguo hiyo, kiraka kingenywea na kuraruka. Yesu anaashiria kwamba mafundisho yake hayawezi kuongezwa kwenye maisha ya zamani ya watu.

Yesu pia analinganisha njia za zamani na viriba vikuukuu. Kiriba ni chombo kilichotengenezwa kwa ngozi za wanyama kilichotumiwa kuweka divai. Divai ni kinywaji kilichotengenezwa kwa zabibu na kuchachushwa. Yesu analinganisha njia yake mpya na divai mpya. Wayahudi walijua kwamba divai mpya inapowekwa kwenye viriba vikuukuu, viriba hivyo hupasuka. Viriba vipya vilipanuka divai ilipochachuka lakini viriba vikuukuu tayari vilikuwa vumepanuka.

Komea hapa na uonyeshe picha ya kiriba ili kuelewa vizuri dhana hii.

Kisha Yesu anasema kwamba watu waliokunywa divai ya zamani hawakutaka kunywa divai mpya. Alikuwa akizungumza kuhusu watu waliokuwa wameridhika na njia ya zamani ya kufundisha dini ya Kiyahudi. Divai ya

zamani ni nzuri. Bali, Yesu anasema kwamba ingawa mafundisho ya zamani ni mazuri, mafundisho yake mapya ni utimizo au matokeo ya mwisho ya mafundisho ya zamani.

Luka anatumia hadithi hii kuonyesha toba kama kuacha kila kitu na kumfuata Yesu. Mada ya Yesu kuwasaidia maskini inaendelea. Vitendo vya Yesu vinaonyesha kwamba ujumbe wake ni wa kila mtu, hata waliotengwa. Yesu anaendelea kupambana na viongozi wa kidini wanaoshikilia njia za zamani. Hii inatayarisha hadithi inayofuata ambapo wanafunzi wa Yesu watahutumiwa tena.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 5:27-39

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anatoka Kapernaumu. Yesu anamwambia mtoza ushuru "nifuate." Jina la mtoza ushuru huyo ni Lawi. Lawi anakuwa mfuasi wa Yesu.

Tukio la pili: Lawi anafanya karamu na Yesu ni mgeni wa heshima. Marafiki wa Lawi wako mezani na Yesu. Watu wanawadharau marafiki wa Lawi. Marafiki wa Lawi ni watoza ushuru. Viongozi wa kidini na walimu wa sheria wanauliza kwa nini Yesu na wanafunzi wake wanakula na kunywa na watu wabaya kama hao. Yesu anajibu kwa kusema kwamba watu wagonjwa tu ndio wanaohitaji daktari, si watu wenye afya. Yesu alisema hakuja kwa ajili ya watu wanaofikiria kuwa ni wenye haki, au kwamba wana uhusiano mzuri na Mungu, bali kwa ajili ya wenye dhambi.

Tukio la tatu: Watu wanamuuliza Yesu kwa nini wafuasi wake hawafungi kama wafuasi wa wengine. Yesu anajibu kwa kutumia mfano wa harusi. Katika harusi, watu husherehekea na bwana harusi, lakini bwana harusi akichukuliwa, watu watafunga.

Tukio la nne: Yesu anawaambia kwamba kutumia kiraka cha nguo mpya kushonea nguo iliyochakaa huharibu nguo mpya na hailingani na nguo iliyochakaa. Yesu pia anawaambia kwamba kutumia viriba vikuukuu kuweka divai mpya huharibu viriba vikuukuu na divai mpya humwagika. Mwishowe, Yesu anawaambia kwamba watu wanaokunywa divai ya zamani hawataki divai mpya. Hii ni mifano mitatu.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Lawi
- Wayahudi waliotozwa ushuru
- Marafiki wa Lawi
- Mafarisayo na Walimu wa sheria
- Wanafunzi
- Bwana harusi
- Marafiki wa bwana harusi
- Fundi cherahani
- Mtengeneza divai

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alisamehe dhambi za mtu aliyepooza na kumponya muda mfupi uliopita. Watu walikuwa wakimsifu Mungu kwa kile walichokiona.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi waliwadharau watoza ushuru. Watoza ushuru walifanyia kazi Waroma. Watu walijua kwamba watoza ushuru waliitisha pesa nyingi kuliko walivyotakiwa. Lawi amekuwa kwenye kibanda akikusanya kodi kabla ya Yesu kumwita Lawi.

Yesu anaondoka mjini. Yesu anamwona mtoza ushuru. Yesu anamwambia mtoza ushuru amfuate. Lawi ni jina la mtoza ushuru huyo. Lawi anaacha kila kitu na kumfuata Yesu.

Lawi anamfanyia Yesu karamu nyumbani mwake. Marafiki wa Lawi wanakula mezani pamoja na Yesu. Marafiki wa Lawi ni watoza ushuru na watu wengine. Wayahudi wengi waliwadharau watoza ushuru na marafiki wa Lawi kwa sababu waliwaona kuwa wenye dhambi. Wao ni najisi kwa sababu wametangamana na Wayunani. Hawakujisafisha kidesturi kabla ya kula kama viongozi wa kidini walivyotarajia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Mafarisayo na walimu wa sheria hawakuwa nyumbani kwa Lawi wakati karamu ilipofanyika. Mafarisayo na walimu wa Sheria waliamini kwamba kushirikiana na wenye dhambi kungewafanya kuwa najisi, au kutokubaliwa na Mungu. Mafarisayo waliwauliza wanafunzi maswali nje ya nyumba baada ya karamu hiyo.

Mafarisayo na walimu wa sheria wanawauliza wanafunzi, "Mbona Yesu anakula pamoja na wenye dhambi?" Yesu anajibu kwa kusema kwamba wagonjwa wanahitaji daktari. Yesu alisema kwamba amekuja kwa ajili ya wenye dhambi si kwa ajili ya watu wanaofikiri kuwa ni wenye haki.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walifunga kwa sababu ya kupoteza kitu kikubwa au kuonyesha tumaini la jambo bora linalokuja. Jibu la Yesu linaonyesha kwamba hakuna sababu ya kufunga wakati Yesu yuko nao.

Mafarisayo na waandishi walimwuliza Yesu kwa nini wanafunzi wa Yesu hula na kunywa wakati wanafunzi wa Yohana na Mafarisayo hufunga na kusali mara nyingi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba hakuna mtu atakayeharibu nguo mpya kwa kuishonea kwenye nguo iliyochakaa. Watu walijua kwamba divai mpya hupanuka na ingepasua kiriba kikuukuu ambacho tayari kilikuwa kimepanuka.

Yesu anatoa mifano miwili. Yesu anasema kwamba kushona nguo iliyochakaa kwa kutumia kiraka cha nguo mpya huharibu nguo mpya na hakitalingana na nguo iliyochakaa. Yesu anasema kwamba kutumia kiriba kikuukuu kuweka divai mpya kutapasua kiriba kikuukuu na kumwaga divai. Divai mpya inapaswa kutiwa kwenye viriba vipya. Mifano hii inaonyesha kwamba watu wanaoshikilia mafundisho ya zamani ya kidini ya

Kiyahudi hawatakubali mafundisho mapya ya Yesu. Yesu anasema kwamba watu wanaokunywa divai ya zamani hawataki divai mpya.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 5:27-39

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Lawi
- Marafiki wa Lawi
- Wayahudi waliotozwa ushuru
- Mafarisayo na Walimu wa sheria
- Wanafunzi
- Bwana harusi
- Marafiki wa bwana harusi
- Fundi cherahani
- Mtengeneza divai

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, ifanye timu igize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Angalia sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Lawi akiwa ameketi katika kibanda chake akikusanya ushuru. Wayahudi wanamdharau Lawi. Kwa sababu Kapernaumu ulikuwa mdogo, huenda wanafunzi wa Yesu tayari walimjua Lawi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza marafiki wa Lawi kama waliotengwa, watu waliokuwa wenye dhambi, na watoza ushuru. Wanakula na kunywa pamoja na Yesu.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza Mafarisayo na Walimu wa sheria nje ya nyumba. Baada ya karamu, Mafarisayo na Walimu wa sheria wanauliza wanafunzi maswali kuhusu tabia ya Yesu ya kula na kunywa pamoja na wenye dhambi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza sherehe ya harusi na watu wakila na kunywa na bwana harusi. Kisha, bwana harusi anapochukuliwa, watu haohao wanafunga ili kuonyesha huzuni. Uigizaji huu unatokea wakati uleule ambapo Yesu anatoa mfano huo.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu anayejaribu kushona nguo zake zilizochakaa. Mtu huyu anakata kiraka cha nguo mpya ili kushonea nguo iliyochakaa. Lakini kiraka kipya hakilingani na nguo iliyochakaa na nguo mpya inaharibika. Nguo iliyochakaa inapoosha, kiraka kinachanika na nguo iliyochakaa pia inaharibika.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu anayetengeneza divai mpya na kutumia kiriba kikuukuu. Baada ya muda, kiriba kikuukuu kinapasuka na kumwaga divai mpya. Watu wengine wanakunywa divai ya zamani na wanakataa divai mpya.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Lawi akiwa kwenye kibanda chake akikusanya ushuru. Wayahudi wanaoenda kulipa ushuru hawampendi Lawi. Lawi ni mtu aliyetengwa.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji Lawi "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninahisi upweke wakati mwingine," "Hii ni kazi nzuri yenye malipo mazuri," "Nina faida ambazo wengine hawana," "Siwezi kurudi kwa marafiki na familia kwa sababu ya kazi hii." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaondoka mjini. Yesu anamwona Lawi. Yesu anamwambia Lawi "nifuate". Lawi anaacha kila kitu na kumfuata Yesu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza Wayahudi wanaolipa ushuru, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Siamini anawafanyia kazi Waroma," "Kwa nini Yesu anazungumza naye?," "Simpendi Lawi," "Subiri, anaenda wapi?" Anzisha uigizaji tena.

Lawi anafanya karamu. Mgeni wa heshima ni Yesu. Marafiki wa Lawi wanakula na kunywa pamoja na Yesu. Wayahudi hawaheshimu marafiki wa Lawi kwa sababu ni watoza ushuru. Marafiki wengine wa Lawi wanaishi maisha ambayo Wayahudi huyaona kuwa si ya heshima, hata ya dhambi.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza marafiki wa Lawi, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninahisi kuheshimiwa kwamba Yesu yuko pamoja nasi," "Hafanani na wale wengine, anaka nasi," "Ninavutiwa na kile ambacho Yesu anasema." Anzisha tena uigizaji.

Muda fulani baada ya hapo, Mafarisayo na walimu wa sheria wanauliza wanafunzi kwa nini wanakula na kunywa pamoja na watu wabaya kama hao. Yesu anajibu kwa kuwaambia jinsi wagonjwa wanavyohitaji daktari, si watu wenye afya. Yesu anasema kwamba amekuja kwa ajili ya wenye dhambi wanaohitaji kutubu, si kwa ajili ya watu wanaofikiri kuwa ni waadilifu

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza Mafarisayo na walimu wa sheria, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Siamini kwamba anajitia unajisi." "Huu ni mfano mbaya kwa watu." "Mafundisho haya mapya ni hatari." Anzisha tena uigizaji.

Watu wengine wanamuuliza Yesu kwa nini wanafunzi wake hula na kunywa kila wakati na wanafunzi wa Yohana na wanafunzi wa Mafarisayo walifunga.

Yesu anajibu kwa kutoa mfano wa bwana harusi au mwanaume anayeo. Yesu anatoa mfano wa kushona nguo iliyochakaa kwa kutumia nguo mpya. Yesu anatoa mfano wa divai mpya katika viriba vikuukuu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza Mafarisayo na walimu wa sheria, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Hasira." "Mafundisho yetu ni sawa machoni pa Mungu, si yako!" "Yesu anahitaji kukomeshwa."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 5:27-39

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu yuko karibu na Kapernaumu anapomwona mtu anayelitwa Lawi akikusanya ushuru. **Mtoza ushuru** ni mtu anayefanya kazi ya kukusanya pesa au kodi kwa ajili ya serikali. Wayahudi walipaswa kulipa ushuru kwa

serikali ya Roma kwa kutumia barabara na kuleta bidhaa au mazao nchini. Wayahudi waliwadharau watoza ushuru kwa sababu walijulikana kwa kukusanya pesa nyingi kuliko zinazohitajika na kujiwekea. Watoza ushuru walitengwa katika jamii za Kiyahudi na kuonekana kama aibu kwa familia zao. Hakikisha umetafsiri mtoza ushuru kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia.

Watoza ushuru walifanya kazi katika **vibanda vya ushuru**. Huenda kibanda hicho kilikuwa meza ndogo iliyokuwa chini ya kibanda ambako Lawi aliketi ili kukusanya kodi. Mara nyingi, vibanda vya ushuru vilianzishwa nje ya jiji au mji. Huenda hilo likaeleza kwa nini Yesu alitoka Kapernaumu na kumwona Lawi.

Ionyeshe timu yako picha ya kibanda cha ushuru ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu anamwambia Lawi, "Nifuate." Hii ilikuwa njia ya Yesu ya kumwomba Lawi awe mwanafunzi wake. **Mwanafunzi** maana yake ni anayejifunza. Wanafunzi hawa walimfuata mwalimu wao popote alipoenda. Walijitolea kujifunza kutokana na mafundisho na matendo yake. Wafuasi wa Yesu wa karibu walikuwa pamoja naye kwa muda mwingi wa huduma yake ya hadharani. Walisafiri pamoja naye, walijifunza kutoka kwake, na nyakati nyingine walitumwa kuhubiri Habari Njema ya Ufalme na kuponya wagonjwa. Katika hadithi hii, wanafunzi ni Simoni, Yakobo, Yohana, na sasa, Lawi. Neno wanafunzi liko kwenye faharasa kuu.

Ikiwa lugha yako ina neno linaloeleweka kwa wafuasi waliojitolea wa mwalimu, unaweza kutumia neno hilo hapa.

Lawi anaamka, **anaacha kila kitu**, na kumfuata Yesu. Hii inamaanisha kuwa Lawi aliacha kazi yake ya mtoza ushuru ili kuwa mwanafunzi wa Yesu. Kuwa mwangalifu usitafsiri hii kama Lawi aliacha mali zake zote kwa kuwa tunajua sehemu inayofuata ya hadithi hii inafanyika katika nyumba ya Lawi.

Lawi anafanya **karamu**, au mlo mkubwa, kwa ajili ya Yesu. Lawi anawakaribisha marafiki zake na watoza ushuru wengine waje wale nyumbani mwake. Watu **wanaegemea** katika meza hii. Hii inamaanisha kwamba walikuwa wakila mezani tu. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kwa kawaida watu walikula pamoja kwenye meza ndogo na kukalia matakia sakafuni.

Mafarisayo na walimu wa sheria ambao ni wa dhehebu lao pia wapo. Hii inamaanisha tu Mafarisayo na waandishi wao. Tafsiri **Farisayo na mwandishi, au walimu wa sheria**, kama vile ulivyotafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu. Mafarisayo wako pale ili kuona kama Yesu anafuata sheria ya Mungu. Wanaanza **kunung'unika** au kulalamika kwa wanafunzi. Mafarisayo wanamhukumu Yesu kama mwalimu wa sheria ya Mungu kwa kula pamoja na **wenye dhambi**. Wenye dhambi ni watu ambao huvunja sheria ya Mungu mara kwa mara. Mafarisayo waliongeza sheria nyingine nyingi kwa sheria ya Mungu. Waliita mtu yeyote ambaye hakufuata sheria hizi mwenye dhambi. Moja ya sheria hizi ni kwamba watu wanapaswa kujisafisha kidini na kidelesturi kabla ya kula. Wageni wa Lawi hawakufanya hivyo. Mafarisayo pia waliwaona watoza ushuru kama wenye dhambi. Hakikisha umetafsiri wenye dhambi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno dhambi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anajibu kwa kulinganisha dhambi na ugonjwa. Yesu anasema amekuja kuwaita watu walio wagonjwa wa dhambi kutubu ili wawe pamoja naye. Hakuja kuwaita waadilifu kwa sababu hawakuhitaji msaada wake. Hakikisha umetafsiri **toba na uadilifu** kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Baadaye, wanafunzi wa Yesu wanakosolewa tena. Wakati huu ni kuhusu **kufunga**. Hakikisha unatumia tafsiri ya kufunga ambayo umetumia hapo awali. Neno kufunga liko kwenye faharasa kuu. Yesu anajibu kwa swali ambalo hatarajii jibu kwa sababu jibu ni dhahiri. Je, wageni huhuzunika kwenye harusi wakati **bwana harusi** au mwanaume anayeo yuko pamoja nao? Jibu ni la. Kufunga kunamaanisha kwamba wageni wana huzuni. Yesu anajilinganisha na mwanaume anayeo. Wanafunzi wake hawatafunga hadi Yesu atakapochukuliwa kutoka kwao. Kisha watafunga ili kuonyesha huzuni yao.

Kisha Yesu anasimulia **mafumbo** matatu. Fumbo ni neno linalofafanua aina tofauti za usemi wenye hekima. Huenda ikajumuisha hadithi za kitamaduni au usemi wenye hekima. Mara nyingi fumbo linarejelea hadithi ya pekee ambayo Yesu alisimulia. Hadithi hii ilitumia mambo ya kawaida kuelezea mambo ya ndani kuhusu Mungu. Mara nyingi ilikuwa vigumu kuelewa fumbo isipokuwa watu wakijitahidi kusikiliza. Yesu anaposimulia fumbo, anatarajia watu wabadili mtazamo au matendo yao. Katika kisa hiki, fumbo linarejelea neno lenye hekima. Neno fumbo liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anatumia mfano wa kushona **nguo** iliyochakaa kwa kutumia kiraka kilichokatwa kutoka kwenye nguo mpya. Nguo inamaanisha vazi. **Kiraka** ni kipande kidogo cha nguo ambacho mtu hushonea juu ya sehemu ya nguo nyingine iliyoraruka. kiraka kipya hakitatumika kwa sababu kitajikunjakunja wakati wa kuosha na kuchanika kutoka kwa nguo iliyochakaa. Pia haikufaa kwa sababu kukata kiraka kunahitaji kuharibu nguo mpya.

Yesu anatumia fumbo lingine kuhusu viriba. **Divai** ni kinywaji kilichotengenezwa kwa zabibu na kuchachushwa. **Viriba** vilikuwa na vyombo vilivyotumiwa kuweka divai. Kwa kawaida, Wayahudi walitengeneza vyombo hivi kwa kutumia ngozi ya mbuzi. Kiriba kipya kingepanuka divai ilipochacha lakini viriba vikuukuu vingepasuka.

Onyesha timu yako picha ya kiriba ikiwa bado hujawaonyesha.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 5:27-39

Audio Content

[webm zip](#) (23831560 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (24086565 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 6:1–11

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 6:1–11 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unamjua nani anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 6:1–11

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Viongozi wa kidini hawakubaliani na Yesu na wanafunzi wake kwa sababu walikula pamoja na wenye dhambi. Katika hadithi hii, Luka anaonyesha matukio mawili yanayofanana kuhusu mgogoro kati ya Yesu na viongozi wa kidini. Kutokubaliana kwao ni kuhusu kile ambacho sheria ya Mungu inasema kuhusu Sabato, siku ya mapumziko ya Wayahudi. Yesu anamponya mtu siku ya Sabato. Kuponywa kwa mtu huyo kunaonyesha

kwamba ana mamlaka kutoka kwa Mungu ya kuamua kie ambacho mtu anaweza au hawezi kufanya siku ya Sabato.

Luka hatuambii hasa Yesu yuko wapi bali anaangazia zaidi ni siku gani. Ni siku ya mapumziko kwa Wayahudi - Sabato. Sheria ya Mungu inasema kwamba Wayahudi hawapaswi kufanya kazi siku hii. Yesu anatembea na wanafunzi wake, au wafuasi, katika shamba la nafaka. Walitumia njia zilizowawezesha kupita katika mashamba bila kuharibu mimea. Wanafunzi wa Yesu wana njaa. Wanavunja masuke ya nafaka kwa mikono yao wanapopita. Mbegu hizo zingeweza kuliwa mbichi. Wanafunzi walisugua nafaka mikononi mwao ili kuondoa ganda kabla ya kula punje au mbegu. Sheria ya Musa katika Kumbukumbu la Torati iliwaruhusu Wayahudi kufanya hivyo katika mashamba yanayomilikiwa na Wayahudi wengine maadamu hawakuvuna kiasi kikubwa.

Koma na uonyeshe picha ya mmea wa nafaka wenye mbegu juu. [Watu hulaje wanaposafiri katika utamaduni wako? Je, wanaruhusiwa kupata chakula kutoka mashamba ya watu wengine?]{.mark}

Baadhi ya Mafarisayo, au viongozi wa kidini, wanawaona wanafunzi wa Yesu wakifanya hivi. Mafarisayo wanauliza swali linalowashutumu wanafunzi kwa kuvunja sheria ya Sabato. Mafarisayo wanaona kuvunja nafaka kuwa sawa na kuvuna na kupuria nafaka. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kuvuna na kupuria nafaka ni kazi. Wanafikiri wanafunzi wanavunja sheria ya Mungu kwa kufanya kazi siku ya Sabato. Mafarisayo wanawauliza wanafunzi swali, lakini wanadokeza kwamba Yesu ndiye mwenye kulaumiwa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mwalimu anawajibika kwa tabia ya wafuasi wake.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Uhusiano kati ya mwalimu na mwanafunzi huwaje katika utamaduni wako?

Yesu anajibu kwa kusimulia hadithi ya Daudi kutoka kwenye maandiko au maandiko matakatifu ya Wayahudi. Daudi alikuwa babu aliyejulikana na kuheshimiwa kwa Wayahudi. Alikuwa mfalme wa Israeli aliyechaguliwa na Mungu. Katika hadithi hii, Daudi bado si mfalme. Daudi na wenzake wana njaa. Daudi anaenda kwenye maskani, au hema kubwa ambapo Wayahudi walimtolea Mungu dhabihu na mahali ambapo Mungu alijifunua kwao. Daudi anamwomba kuhani mkuu mkate. Mkate uliokuwepo tu ni mkate uliowekwa wakfu, au mkate uliokuwa umetolewa kwa Mungu. Mungu aliwaruhusu makuhani tu wale mkate huu. Kuhani anampa Daudi mkate ili yeye na wenzake wale. Daudi alifanya kitu ambacho hakikuruhusiwa lakini Mungu hakumwadhibu. Yesu anaonyesha kupitia hadithi hii kwamba Daudi bado alikuwa mtiifu kwa Mungu ingawa ilionekana kama alikuwa akivunja sheria.

Komea hapa na uonyeshe picha ya maskani na ya mkate wa Kiyahudi uliotumiwa katika maskani.

Yesu anasema ana mamlaka makubwa zaidi, au haki ya kutenda, kuliko Daudi. Yesu anasema kwamba Mwana wa Adamu ni Bwana wa Sabato au siku ya mapumziko ya Wayahudi. Yesu anazungumza juu yake anaposema Mwana wa Adamu. Matumizi ya "Bwana" inamaanisha kwamba Yesu alikuwa na mamlaka juu ya siku ya Sabato. Yesu ana mamlaka hii kwa sababu Mungu alimtuma. Yesu anaweza kuamua jambo linalofaa au lisilofaa siku ya Sabato. Mafarisayo walijua sheria ya Mungu, lakini hawakuelewa kikweli.

Kisha Luka anasimulia hadithi nyingine kuhusu Sabato ambayo ni kama hiyo. Yesu anafundisha katika sinagogi, au mahali pa ibada ya Wayahudi. Ilikuwa ni tabia ya Yesu kufundisha katika sinagogi kila Sabato. Kuna mtu ambaye hawezi kusogeza mkono wake. Vidole vyake hadi kwenye kiwiko chake vilikuwa vimepooza. Hangeweza kusogeza mkono wake wa kuume.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya ndani ya sinagogi.

Mafarisayo na waandishi wako pia. Wanamsikiliza Yesu na wanamngojea avunje sheria ya Mungu. Mafarisayo wanataka Yesu avunje sheria ili waweze kumshtaki mahakamani. Mafarisayo waliamini kwamba kuponya siku ya Sabato kulikuwa dhambi. Sheria ya Mungu iliruhusu uponyaji siku ya Sabato tu wakati mtu alikuwa karibu kufa. Mafarisayo wanajua kwamba Yesu ana nguvu ya kuponya. Lakini wanasubiri kuona kama Yesu atavunja sheria kwa kuponya mtu huyo siku ya Sabato.

Yesu anajua kile ambacho viongozi wa kidini wanafikiria - anajua kwamba hawataki afaulu. Yesu anamwambia mtu huyo asimame katikati ya sinagogi ili kila mtu aweze kumwona. Yesu anajibu fikira za Mafarisayo na swali. Yesu hatarajii swali lake lijibiwe kwa sababu kila mtu tayari anajua jibu. Je, ni halali kufanya mema na kuokoa maisha siku ya Sabato au kufanya uovu? Yesu anafikiri kwamba sheria ya Mungu inasema kwamba unaweza kufanya mema siku ya Sabato. Pia anafikiri kwamba ikiwa una nafasi ya kufanya mema, unapaswa kufanya.

Ukichagua kutofanya mema siku ya Sabato, kwa kweli unafanya uovu. Yesu anawauliza Mafarisayo ikiwa ni halali kuponya siku ya Sabato.

Yesu anamwambia mtu huyo aunyoshe mkono wake. Kwa kawaida, watu hawawezi kusogeza mkono uliopooza. Yesu alimwambia mtu huyo afanye jambo lisilowezezana. Mtu huyo anatii na Yesu anaponya mkono wake kabisa. Mafarisayo wanakasirika sana hivi kwamba hawawezi kufikiri vizuri. Wanaanza kuzungumza kati yao wenyewe kuhusu kile wanachopaswa kumfanyia Yesu. Injili ya Marko na Mathayo inatuambia kwamba wanakasirika sana hivi kwamba wanataka kumuua Yesu.

Hadithi hii inaonyesha kwamba Yesu ni Bwana juu ya Sabato. Yesu ana mamlaka ya kuamua kinachofaa au kisichofaa siku ya Sabato. Luka anaendelea kuonyesha tofauti kati ya viongozi wa kidini na Yesu na wanafunzi wake.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 6:1–11

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wanatembea katika shamba siku ya Sabato. Wanafunzi wanachukua mbegu za nafaka na kuzila. Viongozi wa kidini wanahoji matendo yao. Yesu anajibu kwa kusimulia hadithi ya Daudi. Yesu anasema kwamba ana mamlaka zaidi kuliko Daudi.

Tukio la pili: Siku nyingine ya Sabato, Yesu anafundisha katika sinagogi. Viongozi wa kidini wanangojea Yesu avunje sheria ya Mungu. Yesu anajibu mawazo yao kwa kumponya mtu ambaye mkono wake ulikuwa umepooza. Viongozi wa kidini wanakasirika.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo
- Walimu wa sheria
- Mfalme Daudi
- Kuhani mkuu
- Watu katika sinagogi
- Mtu mwenye mkono uliopooza

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba sheria iliyotolewa na Mungu kwa Musa iliwaruhusu Wayahudi wachukue nafaka kutoka katika mashamba ya Wayahudi wengine. Sheria ilisema kwamba hawakuruhusiwa kuvuna kiasi kikubwa.

Yesu anatembea na wanafunzi wake kupitia mashamba ya nafaka siku ya Sabato. Wanafunzi wa Yesu wanachukua nafaka ili wale. Wanafunzi wa Yesu wanasugua nafaka mikononi mwao ili kuondoa ganda. Wanafunzi wa Yesu wanakula nafaka.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini waliongeza sheria zaidi kwenye sheria ambazo Mungu alimpa Musa. Viongozi wa kidini waliona kwamba hata kuchuna nafaka ilikuwa ni kuvuna. Kuvuna ilikuwa kazi katika utamaduni wa Wayahudi. Kwa namna fulani, viongozi wa kidini wanagundua kile ambacho wanafunzi wa Yesu wanafanya.

Viongozi wa kidini wanawakosoa wanafunzi wa Yesu. Wanazungumza na wanafunzi wakiwaambia kwamba wanafunzi wanafanya kazi siku ya Sabato, ambayo ni kinyume cha sheria ya Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba walimu waliwajibika kwa matendo ya wanafunzi au wafuasi wao. Kwa hivyo, viongozi wa kidini wanamlaumu Yesu kwa kweli.

Baada ya viongozi wa kidini kuzungumza na wanafunzi, Yesu anawajibu kwa kuwaambia hadithi ya Daudi kula mkate uliokuwa wa viongozi wa kidini tu. Yesu anasema kwamba ana mamlaka zaidi kuliko Daudi.

Siku nyingine, Yesu anafundisha katika sinagogi siku ya Sabato. Viongozi wa kidini wako kule.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini wanaanza kumfuata na kumsikiliza Yesu si kwa sababu wanataka kusikia mafundisho yake, bali kwa sababu wanatafuta njia ya kumshtaki Yesu mahakamani. Wanataka Yesu asifaulu na asimamishwe.

Yesu anajua fikira za viongozi wa kidini. Yesu anawauliza viongozi wa kidini swali mbele ya Wayahudi wengine. Yesu anauliza kama inaruhusiwa kufanya mema au mabaya katika siku ya mapumziko. Yesu anajibu swali lake kwa kumponya mtu mwenye mkono uliopooza. Viongozi wa kidini wanakasirika sana.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 6:1–11

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo
- Walimu wa sheria
- Mfalme Daudi
- Kuhani mkuu
- Watu katika sinagogi
- Mtu mwenye mkono uliopooza

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza viongozi wa kidini wakigundua wanafunzi wakivunja nafaka.

Hakikisha kwamba timu inaigiza hadithi ya Daudi wakati Yesu anasimulia.

Hakikisha kwamba timu inaigiza walimu wa sheria na viongozi wa kidini wakimsubiris Yesu amponye mtu lakini bila kuonyesha nia yao.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akitembea shambani pamoja na wanafunzi wake. Wanafunzi wana njaa sana. Wanachukua nafaka na kula. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaowaigiza wanafunzi, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Njaa." "Uchovu." "Maisha kama mfuasi wa Yesu yanaweza kuwa magumu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Mafarisayo wakiona wanafunzi wakichukua nafaka ili wale. Mafarisayo wanawakabili wanafunzi na kuwaambia kwamba ni kosa kufanya kazi siku ya Sabato. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaogiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa." "Kwa nini wanaendelea kutuhukumu?" "Kama ingekuwa makosa, Yesu angetuambia." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anawajibu Mafarisayo. Anawaambia hadithi ya Daudi. Anawaambia kwamba ana mamlaka zaidi kuliko Daudi. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Majibu ya maswali yenu yako kwenye maandiko." "Laiti mngeweza kuelewa tu." "Hii ni sehemu ya mpango wa Mungu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anafundisha katika sinagogi. Mafarisayo wanamngojea Yesu avunje sheria ya Mungu. Yesu anajua mawazo yao na anauliza swali. Anamponya mtu mwenye mkono uliopooza ili kuonyesha kwamba ana mamlaka juu ya Sabato. Mafarisayo wanakasirika na kutaka kumzuia Yesu. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Mungu amenipa mamlaka yote." "Lazima niwaonyeshe ili waelewe." "Ninashukuru kwa nguvu za Mungu ndani yangu."

Muulize mwigizaji anayeigiza mtu aliyeponywa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yesu ana nguvu." "Kushukuru." "Kushangaa." "Kustaajabu."

Waulize waigizaji wanaogiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa." "Yesu haogopi kuwakosoa Mafarisayo." "Ninajinyenyekeza kuwa mfuasi wake."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 6:1–11

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anatembea katika mashamba ya nafaka siku ya Sabato au siku ya mapumziko ya Wayahudi. **Mashamba** ya nafaka ni mashamba ambayo hutumiwa kupanda aina tofauti za mazao yanayozalisha nafaka. Shamba hili lingeweza kuwa la ngano au shayiri. Yesu anatembea pamoja na **wanafunzi** wake. Rejelea faharasa kuu kwa ufafanuzi wa wanafunzi. Hakikisha umetafsiri neno hili kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia.

Ingawa hatujui Yesu yuko wapi, Luka anatuambia kwamba ni **Sabato** au siku ya mapumziko kwa Wayahudi. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi kamili wa Sabato. Tafsiri Sabato kama vile ulivyotafsiri katika vifungu vilivyotangulia.

Wanafunzi wanavunja masuke ya nafaka kutoka shambani. **Masuke ya nafaka** ni sehemu ya juu ya mimea ya nafaka ambapo mbegu hukua. Mbegu au **punje** zingeweza kuliwa mbichi.

Koma hapa na uonyeshe picha ya ngano ikiwa bado hujaonyesha.

Baadhi ya Mafarisayo walio karibu wanaona jambo hili likitendeka. Hakikisha umetafsiri Farisayo kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno farisayo linapatikana kwenye faharasa kuu. Luka anasema **baadhi ya Mafarisayo** kwa sababu hataki kuashiria kwamba Mafarisayo wote walimkosoa Yesu na wanafunzi wake. Mafarisayo wanakasirika kwa sababu wanafikiri kwamba Yesu na wanafunzi wake wanafanya jambo **lisilo halali** siku ya Sabato. Kuuliza kama jambo ni halali au si halali ni kuuliza kama linaruhusiwa na sheria ya Mungu. Mungu aliwapa Wayahudi sheria yake ili wafuate. Mara nyingi, viongozi wa kidini wangetafsiri sheria hizi na kuchukulia tafsiri zao kama sheria ya Mungu. Sheria ya Mungu inasema kwamba Wayahudi hawapaswi

kufanya kazi siku ya Sabato. Mafarisayo walitafsiri sheria ya Mungu kuhusu Sabato kumaanisha kwamba watu hawangeweza kuvunja nafaka.

Yesu anapowauliza Mafarisayo, "**Je, mmesoma...?**", anauliza kama wamesoma maandiko. Maandiko yalikuwa maandiko matakatifu ya Wayahudi na yalijumuisha hadithi ya babu yao **Daudi**. Hakikisha umetafsiri neno maandiko kama vile umelitafsiri hapo awali. Neno maandiko liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anajibu kwa hadithi ya babu yao Daudi. Katika hadithi, Daudi anaingia kwenye nyumba ya Mungu. **Nyumba ya Mungu** inarejelea hema kubwa lililohamishwa kutoka sehemu moja hadi nyingine ambapo Wayahudi walimwabudu Mungu. Nyumba ya Mungu iliitwa maskani. Hapa palikuwa mahali ambapo makuhani walitoa dhabihu kwa niaba ya watu kabla ya mwana wa Daudi kujenga Hekalu. Nyumba ya Mungu iko kwenye faharasa kuu.

Koma hapa na uonyeshe picha ya Nyumba ya Mungu, au maskani, kama bado hujaonyesha.

Sheria ya ilihitaji makuhani wamtotee dhabihu. **Mkate uliowekwa wakfu, au Mkate wa Uwepo**, unarejelea mkate ambao makuhani waliomtolea Mungu katika Mahali Patakatifu pa maskani. Kila Sabato, mkate huo ulibadilishwa na **makuhani** waliruhusiwa kula mkate wa zamani. Mungu aliwaruhusu makuhani tu wale mkate huu. Hakikisha umetafsiri neno kuhani kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno kuhani liko kwenye faharasa kuu.

Yesu alijibu swali la Mafarisayo kuhusu kile ambacho ni halali au si halali siku ya Sabato. Yesu anasema kwamba yeye ni Bwana wa Sabato. Hapa neno **Bwana** linarejelea mtu mwenye mamlaka juu ya kitu fulani. Yesu anajiita Mwana wa Adamu.

Hakikisha kwamba ni wazi kutokana na jinsi unavyotafsiri kwamba Yesu anazungumza juu yake mwenyewe. Tafsiri Bwana na Mwana wa Adamu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Katika Danieli, **Mwana wa Adamu** ni mtu ambaye Mungu anampa mamlaka na nguvu zote. Huenda Yesu anapenda jina hili kwa sababu jina hii linaweza kurejelea mwanadamu wa kawaida au kiumbe asiye wa kawaida kama ilivyo katika maono ya nabii Danieli. Yesu alipenda kutumia jina hili kwa sababu linawalazimisha watu kuamua kama Yesu ni mwanadamu au Mungu. Yesu anasema kwamba ana haki ya kuamua kile ambacho watu wangeweza au hawangeweza kufanya siku ya Sabato. Yesu ana mamlaka hii kwa sababu Mungu amemtuma.

Luka anasimulia hadithi ya pili ambayo pia inafanyika siku ya Sabato. Anafundisha katika sinagogi au mahali pa ibada pa Wayahudi. Hakikisha unatafsiri neno **sinagogi** kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno sinagogi liko kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe ndani ya sinagogi kama bado hujaonyesha.

Kuna mtu mwenye mkono uliopooza. Hapa neno la Kigiriki linalotumika kwa mkono linatia ndani vidole, kiganja, kiwiko na kigasha.

Kila lugha hufafanua sehemu za mwili kwa njia tofauti. Ikiwa kuna neno ambalo linajumuisha sehemu kutoka kwenye kiwiko hadi kwenye vidole, unaweza kutumia neno hilo hapa. Vinginevyo, unaweza kutumia neno la jumla la mkono.

Mkono wa mtu huyo **umepooza**. Neno kupooza linapoelezea sehemu za mwili, linamaanisha kutokuwa na uhai au kulemaa. Mtu huyu hangeweza kusogeza mkono wake wa kuume.

Mafarisayo wanataka **kumshtaki** Yesu. Kushtaki ni neno la kisheria. Inamaanisha kwamba wanataka kumwona Yesu akivunja sheria ya Mungu ili waweze kumshtaki mahakamani.

Yesu anajua kile wanachowaza. Anauliza swali ambalo kila mtu anajua jibu lake. Je, Sabato ni siku **ya kutenda mema au mabaya?** Maneno haya yanaelezea kilicho sawa au kizuri na kile kilicho kiovu au kibaya. Unaweza pia kutumia maneno yanayomaanisha kuwasaidia au kuwaumiza watu. Ni wazi kwamba Mungu aliumba Sabato kwa ajili ya mema. Yesu anaona kwamba kuponya mkono wa mtu huyo ni jambo jema. Yesu anaonyesha kwamba yeye ni Bwana wa Sabato kwa kuponya mkono wa mtu huyo.

Luka anasema kwamba Mafarisayo **walikasirika sana**. Hii inamaanisha kwamba walikasirika sana hivi kwamba hawakuweza kufikiri vizuri.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 6:1–11

Audio Content

[webm zip](#) (13471299 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (13158357 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 6:12–16

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 6:12–16 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 6:12–16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu amekuwa akifundisha na kuponya katika masinagogi ya Galilaya. Siku moja, Yesu anaenda kwenye mlima kusali peke yake. Yesu anasali usiku wote. Mungu anamwongoza Yesu kuchagua wanafunzi 12 ili awazoeze kuwa viongozi. Yesu anachagua viongozi hawa kabla ya kutoa mafundisho marefu ili awaambie jinsi ya kufikiri na kutenda.

Yesu anapanda mlima ili awe peke yake na kuomba. Kwa kawaida Milima ilikuwa mahali ambapo Mungu alikutana na watu Wayahudi. Mlima huu ulikuwa mojawapo wa vilima vilivyozunguka Ziwa la Galilaya.

Koma hapa na uonyeshe picha ya vilima vilivyozunguka Ziwa la Galilaya.

Yesu anasali usiku wote. Anaomba mwongozo wa Mungu. Siku iliyofuata, Yesu aliwaita wanafunzi wake wote wakusanyike karibu naye. Mungu anamwongoza Yesu achague wanafunzi wake 12 ili wawe mitume. Mtume ni mtu anayetumwa kwa mamlaka ili kutimiza kazi ya kipekee. Yesu anachagua wanaume hawa 12 ili kuwazoeza kuwa viongozi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mtu anafanya nini katika utamaduni wako ili kujiandaa kufanya uamuzi mkubwa?

Kisha Luka anaorodhesha majina ya wale mitume 12. Luka anasema kwamba Yesu alimpa Simoni jina Petro. Hili ni jambo ambalo Yesu alifanya katika siku za nyuma. Petro ndilo jina ambalo Simoni ataitwa katika vitabu

vingi vya Luka na Matendo. Petro inamaanisha "mwamba." Mabadiliko haya ya jina yanaonyesha uhusiano mpya wa Simoni na Yesu. Yesu anaona Petro kama mtu anayefuata maneno yake. Nambari 12 pia ni muhimu kwa sababu Israeli ilikuwa na makabila 12. Kwa sababu viongozi wa kidini wa Israeli walikuwa wakimkataa Yesu, Yesu alichagua viongozi wapya wa kiroho 12.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Majina hupeanwaje katika utamaduni wako? Nani anaweza kubadilisha jina la mtu? Je, ni sababu gani zinazofanya mtu abadilishe jina lake?

Luka tayari amewatambulisha Simoni, Yakobo, na Yohana. Luka pia anamtaja Andrea kama mtume. Andrea ni ndugu mdogo wa Petro. Filipo na Bartholomayo pia wanachaguliwa. Bartholomayo pia anajulikana kama Nathanieli. Mathayo na Tomaso wanachaguliwa. Mathayo pia anajulikana kama Lawi. Yeye ni mtoza ushuru aliyetwa na Yesu. Kisha kuna Yakobo ambaye ni mwana wa Alfayo. Luka anatuambia jina la baba yake kwa sababu kuna mitume wawili wanaoitwa Yakobo. Yesu anamchagua Simoni Zelote. Simoni anaitwa zelote kwa sababu kuna mitume wawili wanaoitwa Simoni. Zelote inamaanisha kwamba alitaka Israeli iwe huru kutoka kwa serikali ya Roma. Yesu pia alichagua wanaume wawili wanaoitwa Yuda. Mmoja wa wanaume hao walioitwa Yuda pia alitwa Thaddeo. Alikuwa mwana wa mtu anayeitwa Yakobo. Yule mwanaume mwingine, hata hivyo, ni Yuda Iskariote.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako huzungumzaje kuhusu watu wenye jina moja?

Luka anasisitiza kwamba Yuda Iskariote alikuwa msaliti. Hii inarejelea jambo ambalo litatokea katika siku zijazo wakati Yuda anapomsaliti Yesu. Msaliti ni mtu anayejifanya kuwa rafiki ya mtu lakini anamsaidia adui kumdhuru mtu huyo.

Katika hadithi hii, Luka anawatambulisha mitume 12 wa Yesu. Watatajwa mara nyingi katika kitabu cha Luka na Matendo. Luka anaonyesha umuhimu ambao Yesu anaweka katika sala kabla ya kufanya uamuzi huo muhimu. Mitume wanachaguliwa kabla ya Yesu kutoa mahubiri yake kuhusu jinsi ya kuishi na kutenda kama mfuasi wa Yesu.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 6:12-16

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu alimwomba Mungu usiku mzima kwenye mlima.

Tukio la pili: Yesu aliwaita wafuasi wake na kuchagua kumi na wawili kuwa mitume.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Simoni Petro
- Andrea
- Yakobo
- Yohana
- Filipo
- Bartholomayo
- Mathayo (Lawi)
- Tomaso
- Yakobo (mwana wa Alfayo)
- Simoni Zelote
- Yuda mwana wa Yakobo
- Yuda Iskariote
- Wanafunzi wengine

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kulikuwa na wafuasi zaidi ya kumi na wawili. Yesu aliwaita wanafunzi wengi, au wafuasi, lakini Yesu alichagua kumi na wawili tu kati ya wafuasi hao kuwa mitume.

Inafaa kukumbuka kwamba Simoni Petro, Andrea, Yakobo na Yohana, walikuwa wavuvi. Walifanya kazi pamoja. Andrea ni ndugu ya Simoni Petro. Utakumbuka kutoka kwenye kifungu kilichotangulia kwamba Yakobo na Yohana walikuwa ndugu. Jina la baba yao lilikuwa Zebedayo.

Inafaa kukumbuka kwamba Yesu pia anamwita Filipo, Bartholomayo, Mathayo na Tomaso kuwa mitume. Mathayo huyu ni yule mtoza ushuru ambaye Yesu alimwita amfuate.

Inafaa kukumbuka kwamba Yesu pia anamwita Yakobo, Simoni, Yuda, na Yuda Iskariote. Yakobo anayetajwa hapa si yule Yakobo aliyetajwa hapo awali. Yakobo huyu ni mwana wa mtu anayeitwa Alfayo. Simoni huyu si Simoni yule aliyetajwa hapo awali. Simoni huyu alikuwa Zelote, au mtu ambaye alitaka Israeli iwe huru kutoka kwa serikali ya Roma. Yuda wawili wa mwisho ni tofauti, mmoja ni mwana wa mtu anayeitwa Yakobo, na mwingine anaitwa Yuda Iskariote.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 6:12–16

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Simoni Petro
- Andrea
- Yakobo
- Yohana
- Filipo
- Bartholomayo
- Mathayo (Lawi)
- Tomaso
- Yakobo (mwana wa Alfayo)
- Simoni Zelote
- Yuda mwana wa Yakobo
- Yuda Iskariote
- Wanafunzi wengine

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wafuasi na kuonyesha kwamba kulikuwa na zaidi ya kumi na wawili.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akimwomba Mungu peke yake. Anasali usiku wote kwenye mlima. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Ninajua kwamba Mungu atanisaidia kufanya uamuzi unaofaa." "Kuwezesha na roho." "Ni muhimu kuwaacha viongozi waendeleo kufundisha baada ya mimi kuondoka." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akichagua mitume 12 kutoka kwa wanafunzi wake wengi. Simoni anachaguliwa. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayeigiza Simoni, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Siamini kwamba amenichagua." "Kuheshimiwa." "Mnyenyekevu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anamwita kila mtume kwa jina.

Jisikie huru kukoma wakati wowote wa kuitwa kwa mitume na kumwuliza muigizaji, "Unahisi vipi?"

Yesu anamchagua Mathayo. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaowaigiza wale wanafunzi wengine "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kushangaa." "Lakini alikuwa mtoza ushuru!" "Kukasirika." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaendelea kuwaita wale mitume 12.

Jisikie huru kukoma wakati wowote wa kuitwa kwa mitume na kumwuliza muigizaji, "Unahisi vipi?"

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 6:12-16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anaenda kwenye mlima kusali. Mlima huu ulikuwa mojawapo ya vilima vilivyozunguka Bahari ya Galilaya.

Komea hapa na uonyeshe picha ya vilima vilivyozunguka Bahari ya Galilaya ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu **anamwomba** Mungu usiku wote amwongoze. Omba liko kwenye faharasa kuu. Mungu anamwongoza Yesu kuwachagua wanafunzi 12 kuwa mitume. Hakikisha kwamba unatumia tafsiri ileile ya **wanafunzi** ambayo umetumia katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno wanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Yesu anachagua **mitume** kuwa wawakilishi wake. Kazi kuu ya mtume ni kuhubiri Habari Njema, kuwa waanzilishi wa kanisa, kushikilia mamlaka ya kiroho kanisani, na hatimaye, kuwa mashahidi wa ukweli kwamba Yesu alikuwa amefufuliwa kutoka kwa wafu.

Ikiwa lugha yako ina neno lililokubaliwa la mtume ambalo linaweza kueleweka kwa urahisi na wote, unaweza kutumia neno hilo hapa. Hata hivyo, ikiwa wasikilizaji wako si waumini au ni waumini wapya, huenda wakahitaji maelezo zaidi, na neno tofauti linaweza kuwasaidia. Baadhi ya mapendekezo ni:

wawakilishi wa Yesu Kristo

(maalumu) wajumbe wa Yesu Kristo

watu waliotumwa wa Yesu Kristo

Neno lolote utakalochagua linapaswa kuashiria kuwa watu hawa wako katika nafasi ya uaminifu na mamlaka. Neno mtume liko kwenye faharasa kuu.

Luka anaorodhesha wale mitume 12. Mmoja wa mitume ni Yuda Iskariote. Luka anasema kwamba Yuda ni **msaliti**. Msaliti ni mtu anayejifanya kuwa rafiki ya mtu na kisha anawasaidia watu kumdhuru mtu huyo. Luka alikuwa akizungumza kuhusu matukio ambayo yatatokea wakati ujao. Yuda atamsaliti Yesu kwa kuwasaidia maadui wake kumkamata.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 6:12–16**Audio Content**[webm zip](#) (11445240 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (11150293 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 6:17–19*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

Sikiliza Luka 6:17–19 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 6:17–19

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu yuko kwenye mlima pamoja na wanafunzi wake karibu na Bahari ya Galilaya. Yesu amesali usiku wote ili aweze kuchagua mitume 12, au wawakilishi wake, kutoka kwa wafuasi wake. Wanashuka kutoka mlima hadi mahali tambarare. Umati umekusanyika pale ili kumsikia Yesu akifundisha na kuwaponya wagonjwa.

Yesu anashuka kutoka mlimani pamoja na wanafunzi wake na mitume wake. Mitume walichaguliwa hasa na Yesu kuwa wawakilishi wake. Yesu anasimama mahali tambarare. Hii inamaanisha kwamba Yesu aliacha kushuka na kufika mahali tambarare ambapo watu wangeweza kuketi. Yesu yuko karibu kufundisha umati mkubwa wa watu.

Komea hapa na uonyeshe picha ya eneo tambarare katika vilima vya Galilaya ambapo huenda umati ulikaa.

Umati mkubwa umekusanyika pale wakimngojea Yesu. Huenda watu hao walikuwa elfu kadhaa. Kikundi kikubwa cha wanafunzi, au wafuasi wa Yesu, wako pale pia. Hao walikuwa wanafunzi ambao hawakuwa pamoja na Yesu alipochagua wale mitume 12. Watu walitoka kote Uyahudi au nchi ya Wayahudi. Watu walikuja kutoka Yerusalemu, au mji mkuu wa kidini wa Wayahudi. Watu pia walitoka eneo lililokuwa karibu na Tiro na Sidoni, au miji miwili ya Mataifa ambayo si ya Wayahudi. Tiro na Sidoni ilikuwa miji ya pwani iliyo kwenye Bahari ya Mediterania. Hii inadokeza kwamba Wayahudi na wasio Wayahudi walikuja kumsikia Yesu akifundisha.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya mahali ambapo Tiro, Sidoni, na Bahari ya Galilaya ipo. Habari zinaeneaje katika utamaduni wako? Habari au taarifa za aina gani huwafanya watu kusafiri kutoka katika jamii yao?

Watu pia walikuja ili Yesu aweze kuwaponya wale waliokuwa wagonjwa. Yesu anawakomboa watu waliodhibitiwa na roho waovu au wasio safi. Watu walio wagonjwa au wanaodhibitiwa na roho waovu wanataka kumgusa Yesu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Unajuaje kwamba mtu anadhibitiwa na roho mwovu? Mtu anaonekanaje anapoponywa kutokana na roho mwovu? Nani ana uwezo wa kumponya mtu aliye na roho mwovu?

Watu waliponywa walipomgusa Yesu. Yesu alipomponya mtu, nguvu zake hazikupungua kuliko alivyokuwa nazo kabla ya kumponya. Luka anamaanisha kwamba Yesu alikuwa akimponya kwa nguvu kila mtu aliyemgusa.

Luka anatumia fungu hili kusema Yesu yuko wapi na anazungumza na nani kabla ya kuanzisha mafundisho maalum ya Yesu. Mafundisho haya maalum yanajulikana kama heri. Yesu aliyatumia kuwafundisha wanafunzi wake jinsi ya kufikiri na kutenda kama wafuasi wake.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 6:17-19

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina onyesho moja.

Tukio la kwanza: Yesu anaposhuka kutoka mlimani, kuna umati mkubwa. Umati unasubiri kumsikia Yesu. Pia, watu wanataka kuponywa kutokana na ugonjwa na roho waovu. Kila mtu anajaribu kumgusa Yesu kwa sababu nguvu za uponyaji zinatoka kwa Yesu.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12
- Umati wa wanafunzi wake walioshuka kutoka mlimani pamoja naye
- Umati wa wanafunzi wake wanaomngojea
- Maelfu ya watu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu ametoka tu kuchagua wanafunzi kumi na wawili kuwa mitume wake. Kwa hivyo Yesu anashuka mlimani pamoja na baadhi ya wanafunzi wake na wale mitume 12.

Ni muhimu kukumbuka kutopunguza umuhimu wa kusikia neno la Mungu ukilinganisha na nguvu za Yesu za kuponya.

Watu walikuwa wanatoka katika maeneo tofauti ili kumsikia Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba maeneo haya yalijumuisha Yerusalemu. Huu ulikuwa mji mkuu wa Wayahudi ambapo Hekalu lilikuwa. Watu pia walitoka katika eneo ambalo Watu wa Mataifa waliishi.

Watu wengi walijaribu kumgusa Yesu kwa sababu nguvu za uponyaji zilitoka kwa Yesu. Yesu alimponya kila mtu aliyekuwa mgonjwa. Yesu pia aliwaponya wale waliokuja na roho waovu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 6:17-19

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina onyesho moja.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12
- Umati wa wanafunzi wake walioshuka kutoka mlimani pamoja naye
- Umati wa wanafunzi wake wanaomngojea
- Maelfu ya watu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akishuka kutoka mlimani.

Hakikisha unaigiza baadhi ya wanafunzi wa Yesu wakitembea naye. Onyesha umati wa wanafunzi wake na umati wa watu wakija kutoka kote Yudea. Watu wengi pia wanatoka katika pwani ya Tiro na Sidoni, mahali ambapo Watu wa Mataifa waliishi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza umati wa wanafunzi na umati mkubwa wenye hamu ya kumsikiliza Yesu. Igiza wagonjwa kwenye umati wakimgusa Yesu ili waponywe.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Hadithi hii ina onyesho moja.

Igiza Yesu akishuka kutoka mlimani. Umati mkubwa ulikuja kumsikiliza Yesu. Watu wanataka kumgusa Yesu ili waponywe. Yesu anawaponya watu wenye roho waovu.

Simamisha uigizaji.

Waulize waigizaji wanaowaigiza mitume, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimefurahi sana kujifunza kutoka kwa Yesu.", "Nashangaa kama nitaweza kuponya watu siku moja.", na "Nashangaa kwamba watu wengi sana wamekuja kumsikiliza Yesu."

Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nasubiri sana kusikia kile ambacho Yesu atasema." ", "Natumai naweza kumgusa, nahitaji uponyaji wake.", "Nashukuru sana kwamba Yesu alichukua muda wa kuniponya.", na "Ninafurahi kwamba niko huru kutokana na ushawishi mwovu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 6:17-19

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anashuka kutoka mlimani hadi mahali tambarare karibu na **Bahari ya Galilaya**. Bahari ya Galilaya iko kwenye faharasa kuu. Katika muktadha huu, **mahali tambarare inamaanisha eneo tambarare** ambapo watu wanaweza kukusanyika na kuketi. Ingawa ilikuwa tambarare, sehemu hii bado ingekuwa katika eneo lenye milima.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya vilima vinavyozunguka Bahari ya Galilaya.

Umati unamngojea Yesu ikiwa ni pamoja na kundi la **wanafunzi** wa Yesu, au wafuasi wake. Hakikisha kwamba unatumia tafsiri ileile ya wanafunzi ambayo umetumia katika vifungu vilivyotangulia. Neno wanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Luka anatuambia kwamba watu walitoka kote **Yudea**. Hili ni neno la jumla linaloamaanisha nchi ya Wayahudi. Watu walikuja kutoka **Yerusalem**. Huu ulikuwa mji mkuu wa kidini wa Wayahudi ambapo Hekalu, au mahali pa ibada pa Wayahudi, lilikuwa. Neno Yerusalem liko kwenye faharasa kuu. Watu pia walitoka katika pwani ya **Tiro na Sidoni**. Hii ilikuwa miji miwili ya Mataifa iliyo kwenye pwani ya Bahari ya Mediterania kaskazini mwa Israeli.

Komea hapa na uonyeshe watafsiri ambapo Tiro na Sidoni iko kwenye ramani. Tafakari jinsi watu walivyosafiri mbali ili kumsikiliza Yesu na kuponywa naye.

Kila mtu alitaka kumgusa Yesu kwa sababu **nguvu zilikuwa zinatoka kwake** na kuwaponya wote. Maneno haya yanaonyesha kwa nini watu wanataka kumgusa Yesu.

Hakikisha kwamba hujatafsiri hili kwa njia inayomaanisha kwamba nguvu za Yesu zinapungua baada ya kumponya mtu. Ikiwa haiwezekani kusema kwamba nguvu zilitoka kwa Yesu, unaweza kusema kitu kama, "Yesu alikuwa akimponya kila mtu kwa nguvu."

Watu waliotaka kuponywa ni pamoja na wale **walioreswa na roho waovu**. Hii inarejelea watu ambao walidhibitiwa na roho waovu au mapepo. Roho hao wachafu waliwafanya watu wasistahili kumtumikia Mungu. Yesu aliwaponya kwa kuwakomboa kutokana na udhibiti wa roho waovu. Hakikisha kwamba unatumia neno lile lile kwa roho waovu ambalo umetumia katika vifungu vilivyotangulia. Roho mwovu iko kwenye faharasa kuu.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 6:17-19**Audio Content**

[webm zip](#) (9833093 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (9833510 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 6:20–26

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 6:20–26 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 6:20–26

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu yuko kwenye mlima karibu na Bahari ya Galilaya. Yuko pamoja na mitume wake 12, au wawakilishi wake, na wanafunzi wake, au wafuasi wake. Umati mkubwa umekuja kumsikiliza Yesu akifundisha. Yesu tayari amewaponya wagonjwa wengi na kuwaponya wale waliokuwa na roho waovu. Watu wengi wanaita mafundisho haya maalum ya Yesu heri, ambayo inamaanisha baraka.

Yesu anawageukia wanafunzi wake na kuanza kuwafundisha. Umati pia unasikiliza hotuba ya Yesu na kufikiria kuhusu maana ya kuwa mmoja wa wafuasi wa Yesu. Yesu anaanza hotuba yake na kuwaambia wanafunzi wake kwamba Mungu anawabariki au anawapendelea. Kubarikiwa hakumaanishi hisia au hali ya kifedha. Hata hivyo, mtu aliye katika hali nzuri ya kupata kibali cha Mungu kwa kawaida atakuwa na hisia za furaha na shangwe. Usitumie neno la kubarikiwa ambalo linamaanisha ufanisi au afya tu. Yesu anapotumia neno ninyi, anazungumza kwa ujumla. Yesu anasema kwamba watu walio maskini, wenye njaa, na wanaolia wamebarikiwa. Hamaanishi kwamba kila mtu katika umati ni maskini, ana njaa na analia.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Unazungumzaje na watu kadhaa kwa wakati mmoja lakini bado ufanye ujumbe utumiwe kwa kila mtu?

Maskini ni watu wasio na vile wanavyohitaji. Wasomi wengine pia wanafikiri kwamba neno maskini linaweza kutafsiriwa kiroho. Katika Agano la Kale, watu walitumia neno maskini kuelezea mtu aliyejua kwamba alimhitaji Mungu. Yesu anaposema, "ufalme wa Mungu ni wenu" anamaanisha kwamba wao ni raia wa ufalme wa Mungu. Yesu anawaambia kwamba wakimfuata Yesu kama mfalme wao katika mioyo yao basi kibali cha Mungu kitakuwa juu yao. Wakimfuata Yesu, ingawa wao ni maskini, watakuwa matajiri kwa sababu wanampendeza Mungu na wana hali nzuri.

Komea hapa na mjadili na timu yako. [Mnazungumzia aina gani ya 'maskini' katika utamaduni wako? Je, watu ni maskini wa pesa tu, au vitu vingine pia?"] Watu maskini wanatendewaje tofauti na watu matajiri?

Yesu anasema kwamba wale walio na njaa watashiba. Wasomi wengine hutafsiri njaa katika maana ya kiroho kuwa inamaanisha kumtamani Mungu na uhusiano mzuri naye. Kushiba kunaweza kumaanisha kuridhika na Mungu. Yesu anasema kwamba wataridhika au kushiba katika siku zijazo, kwa hivyo wamebarikiwa.

Kulia huonyesha huzuni. Yesu anasema kwamba wale wanaolia sasa watacheka kwa shangwe katika siku zijazo kwa sababu wao ni sehemu ya ufalme wa Mungu.

Yesu anasema kwamba watu wanaochukiwa kwa sababu wanamfuata wamebarikiwa. Yesu anajiita Mwana wa Adamu. Hili lilikuwa jina lililotumiwa kwa mtu ambaye Mungu anampa nguvu na mamlaka yote. Yesu anasema kwamba Mungu huwabariki wafuasi wake wanapokataliwa au kutukanwa hata ingawa huenda wasihisi hivyo. Hili lilikuwa muhimu kwa wanafunzi wa Yesu waliokuwa wakikabiliwa na hukumu na kukosolewa mara kwa mara na viongozi wa kidini. Yesu anawaambia wafuasi wake waruke kwa shangwe wanapoteseka kwa sababu Mungu ataheshimu uaminifu wao.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Ikiwa utamaduni wako hauonyeshi furaha kwa kuruka, unaielezeaje furaha iliyokithiri?

Mungu atafanya hivyo kwa kuwapa thawabu kubwa mbinguni, au mahali ambapo Mungu anaishi. Yesu anawakumbusha kwamba manabii pia walitendewa vibaya.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Waumini wanakabili mateso ya aina gani katika utamaduni wako?

Kisha Yesu anazungumzia ole nne kwa watu ambao hawamtafuti Mungu. ole nne ni kinyume cha baraka nne ambazo Yesu alizungumzia hapo awali. Yesu anaposema "ninyi", anaendelea kuzungumza kwa ujumla. Ole huonyesha dhiki wakati wa kuja kwa hukumu ya Mungu. Ni onyo kwa wale walio matajiri. Tajiri haimaanishi hali ya kifedha tu. Inaweza pia kumaanisha wale walio na kiburi, wasio waaminifu, au wanaowakandamiza maskini. Yesu anatumia ole hizi kama onyo kwa watu kwamba wanapaswa kubadili njia zao. Kupata hukumu na ghadhabu ya Mungu ni kinyume cha kupata baraka za Mungu.

Yesu anaonya watu matajiri, wenye kushiba, wanaocheka na wanaosifiwa na wengine. Matajiri tayari wana faraja zao katika maisha haya. Walioshiba hawana njaa ili Mungu awashibishe. Wale wanaocheka sasa hawatacheka baadaye wakati hukumu ya Mungu itakapokuja. Wale wanaotafuta kusifiwa hawatafuti kibali cha Mungu. Yesu anawalinganisha na manabii wa uwongo waliosifiwa na mababu wa Wayahudi. Manabii wa uwongo waliwaambia watu kwamba walikuwa na ujumbe kutoka kwa Mungu, lakini Mungu hakuzungumza nao. Lakini watu walipenda yale waliyokuwa wanasema na kuzungumza mambo mazuri kuhusu manabii wa uwongo. Yesu anasema kwamba wale walio maskini, wenye njaa, wenye huzuni, na wanaochukiwa duniani watakataa thawabu na msaada wao mbinguni.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 6:20-26

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anawageukia wanafunzi na kuwaambia kwamba wamebarikiwa katika shida. Yesu anawaambia kwamba kuna thawabu inayowasubiri mbinguni.

Tukio la pili: Yesu anaendelea kuzungumza kuhusu huzuni zinazowasubiri watu ambao wametimiza tamaa zao za kibinadamu kwa wingi.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wafuasi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anazungumza na wanafunzi wake kama njia ya kuwatia moyo. Baraka ni zao kwa sababu wao ni wa ufalme wa Mungu, kumaanisha kwamba wao ni raia wa ufalme wa Mungu. Watu walio karibu wanasikiliza pia. Watu hawa wanaweza kuwa wafuasi katika siku zijazo.

Yesu anawageukia wanafunzi wake na kuwaambia baraka watazokuwa nazo wakati wa shida. Yesu anawaambia jinsi wakati wa shida wanapaswa kuwa na furaha na shangwe. Kuna thawabu kubwa inayowasubiri mbinguni.

Ni muhimu kukumbuka kwamba baada ya Yesu kuwatia moyo wanafunzi wake, Yesu anazungumza na watu ambao hawamtafuti Mungu. Watu hawa hawatafuti vitu vya kutimiza mahitaji yao tu, bali wanatafuta vitu kwa wingi ili wafurahie. Watu hawa watakuwa na huzuni kwa sababu furaha yao ni ya muda.

Yesu anazungumza na watu wanaotafuta kujiridhisha katika utajiri, chakula, kicheko, na sifa kutoka kwa watu wengine. Yesu anawaambia kwamba mambo yote yanayowafanya wawe na furaha yatageuka kuwa huzuni. Yesu anawaonya kuhusu hukumu ya Mungu inayokuja kwa kusema, "Ole wenu."

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 6:20–26

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu.

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akizungumza na wanafunzi wakati Yesu anapozungumzia baraka. Hakikisha unaigiza kwamba umati unasikiliza pia.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Yesu anawageukia wanafunzi wake na kuwaambia kwamba Mungu anabariki wale walio maskini kwa sababu wao ni wa ufalme wa Mungu. Mungu anabariki wale walio na njaa kwa sababu hawataona njaa. Mungu anawabariki wale wanaoalia kwa sababu watakuwa na furaha. Pia, Yesu anawaambia kuhusu baraka watakapowachukia, watakapowakataa, watawatukana, au hata kuwaita waovu kwa sababu ya kumfuata Yesu. Yesu anawaambia wanafunzi wake wafurahi jambo hili linapotokea kwa sababu kuna thawabu kubwa inayowasubiri mbinguni. Yesu anawakumbusha jinsi manabii wa kale walivyotendewa vibaya.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kumfuata Yesu ni ngumu, lakini inafaa.", "Tayari nimehisi njaa na huzuni nilipokuwa nikimfuata Yesu.", na "Ninatiwa moyo kwamba Mungu atanipa thawabu." Anzisha uigizaji tena.

Sasa Yesu anazungumza na watu ambao wametimiza tamaa zao za kibinadamu badala ya kumtafuta Mungu. Yesu anawaambia matajiri kwamba huzuni inawasubiri kwa sababu furaha pekee ambayo watakuwa nayo ni sasa. Yesu anawaambia watu walio na chakula cha kutosha na mafanikio sasa kwamba huzuni inawasubiri wakati ujao. Wakati wa njaa utawakujia. Yesu anawaambia watu wanaochekea sasa kwamba huzuni inawasubiri kwa sababu kicheko chao kitakuwa huzuni. Yesu anaonya watu wanaopokea sifa sasa kwa sababu mababu zao pia walisifu manabii wa uwongo.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza umati, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Lakini ninapenda kuwa na starehe.", "Ninamtafuta Mungu?.", na "Ninatukanwa."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 6:20-26

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawahtubia **wanafunzi** wake au wafuasi wake. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno wanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Yesu anawaambia kwamba **wamebarikiwa** au kupendelewa na Mungu. Neno kubarikiwa liko kwenye faharasa kuu. Yesu anawaambia wale walio maskini, **"Ufalme wa Mungu ni wenu."** Mungu kumpendelea mtu kunamfanya awe tajiri. Hii inamaanisha kwamba wao ni raia wa ufalme wa Mungu na watarithi baraka zote zinazoambatana nao. Ufalme wa Mungu unarejelea uhusiano wao na Mungu. Mungu anajali na kuwalinda watu wake kama mfalme wao. Watu wanamtii, wanamtumaini na kujitiisha kwake kama mfalme wao. **Ufalme wa Mungu** upo kwenye faharasa mkuu.

Yesu anapozungumza kuhusu **wale wanaoalia sasa**, anamaanisha wale walio na huzuni au wanaoonyesha huzuni. Anawaambia kwamba wamebarikiwa na watacheka wakati ujao kwa sababu wao ni wa ufalme wa Mungu.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba wamebarikiwa watu **wanapo kataa jina lao kama neno ovu.** Maneno haya yanamaanisha kuzungumza vibaya kuhusu mtu fulani au kuharibu sifa yake. Katika utamaduni wa Wayahudi, jina la mtu linamwakilisha mtu huyo. Yesu anasema kwamba watakatakiwa kwa sababu wanamfuata **Mwana wa Adamu.** Hili ni jina ambalo Yesu anatumia kujielezea yeye mwenyewe. Hakikisha kwamba unatumia tafsiri ile ile ya Mwana wa Adamu ambayo umetumia katika vifungu vilivyotangulia. Maneno Mwana wa Adamu yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba wanapaswa kuwa na furaha na kuruka kwa shangwe wanapoteswa. **Kuruka kwa shangwe** kunamaanisha kurukaruka kwa sababu ya furaha.

Yesu anasema kwamba wanapaswa kuwa na shangwe wanapotendewa vibaya kwa sababu watapata **thawabu** yao mbinguni. Thawabu ni kitu kizuri ambacho watu hupewa kwa sababu ya yale ambayo wamefanya. Katika muktadha huu, thawabu inamaanisha kuheshimiwa na Mungu kwa kumfuata Yesu. **Mbinguni** inarejelea mahali

ambapo Mungu anaishi. Hakikisha kwamba unatafsiri neno hili kama vile umelitafsiri hapo awali. Neno mbinguni liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba hivyo ndivyo **baba zao walivyowatendea manabii**. Hii inamaanisha tu kwamba mababu wa watu pia waliwatendea manabii vibaya. Yesu anasema kwamba watu kuwatendea vibaya kunathibitisha kwamba wao ni wafuasi wa kweli wa Mungu kama manabii. Tafsiri manabii kama vile umetafsiri hapo awali. **Neno nabii** liko kwenye faharasa kuu.

Baada ya kuwaambia jinsi ambavyo wamebarikiwa, Yesu anazungumza kuhusu ole. **Ole** inamaanisha hali ya dhiki. Yesu hamwambii Mungu awalaani watu, lakini anawaonya watu kwamba hukumu ya Mungu inakuja. Yesu anawaonya watu wabadili njia zao.

Unaweza kueleza hili kwa lugha yako kwa njia ya kawaida. Inaweza kuwa neno moja au maneno machache yanayowasilisha huzuni au majonzi. Mfano unaweza kuwa, "Ni huzuni gani inayowasubiri."

Yesu anawaonya wale **walio matajiri**. Hii inamaanisha wale walio na mali nyingi. Wana vitu vingi kuliko wanavyohitaji. Kwa kawaida, watu matajiri walikuwa na ushawishi na upendeleo mkubwa. Yesu anasema kwamba wale matajiri waliotegemea mali zao badala ya Mungu tayari wamepokea faraja yote watakatayopata. Yesu anasema **mmekwisha kupokea faraja yenu**. Yesu anamaanisha kwamba watu matajiri duniani wana maisha ya urahisi na radhi. Mungu hatawapa faraja hii mbinguni.

Yesu anasema kwamba watu waliwasifu **manabii wa uwongo**. Nabii wa uwongo ni mtu anayesema kwamba anatoa ujumbe kutoka kwa Mungu, lakini Mungu hakuzungumza naye kwa kweli. Hawakuwa manabii wa kweli. Hakikisha umetafsiri neno nabii kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 6:20-26

Audio Content

[webm zip](#) (14198489 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (14172013 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 6:27-36

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 6:27-36 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 6:27-36

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawafundisha wanafunzi wake na umati kwenye mlima karibu na Bahari ya Galilaya. Yesu amewafundisha tu wanafunzi wake kuhusu baraka. Pia aliwaonya watu wale ambao hawakuishi kwa ajili ya Mungu kuhusu hukumu ya Mu inayokuja. Katika kifungu hiki, Yesu anawafundisha wafuasi wake jinsi ya kuwapenda adui zao.

Kisha Yesu anasema, "Lakini nawaambia ninyi mnaonisikia..." Anabadilisha mtazamo wake ili kuwafundisha wafuasi wake waliokuwa katika umati jinsi ya kuwatendea adui zao. Yesu anasema kwamba wanapaswa kupenda, kufanya mema, kubariki, na kuwaomba adui zao. Yesu anasema kwamba wafanye mambo haya hata wakati maadui wao wanawatendea vibaya kimwili au kwa maneno. Yesu anaonyesha kwamba upendo hautegemei jinsi mtu anavyojisikia bali unategemea matendo na mapenzi ya mtu. Mtu akipigwa shavu moja, Yesu anasema kwamba anapaswa kugeuza lile shavu lingine. Katika utamaduni wa Wayahudi, ilikuwa ni kosa kubwa kwa mtu kumpiga mwingine shavuni kwa mkono ulio wazi. Yesu anawaambia wafuasi wake wasilipize kisasi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Unashirikiana vipi na maadui katika utamaduni wako? Unawezaje kutenda kinyume na kile ambacho utamaduni wako unatazamia kwa mtu ambaye ni adui yako?

Kisha Yesu anatoa mifano ya jinsi wafuasi wake wangeweza kuwapenda adui zao. Adui akichukua koti la mtu, au nguo za nje, anapaswa pia kumpa joho lake au nguo ya ndani. Yesu anawaambia wawe wakarimu na wasitake kurudishiwa vitu ambavyo wamepeana. Yesu anataka wafuasi wake wawatendee watu wengine kama ambavyo wanataka kutendewa. Mafundisho haya, yajulikanayo pia kama Kanuni Bora, yalikuwa ya kawaida katika maadili ya Wayahudi na ya Wagiriki. Lakini yalitumika kwa sababu watu walitaka wengine wawatendee vizuri. Yesu analeta uelewaji mpya kwa dhana hii. Yesu anasema kwamba wanapaswa kuwatendea watu vizuri bila kutarajia faida ya kibinafsi.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya koti na picha ya joho.

Yesu anauliza mbona usifiwe kwa kuwapenda watu wanaokupenda au kuwafanyia mema wale wanaokufanyia mema? Kwa kuuliza maswali ambayo Yesu hatarijii kujibiwa, Yesu anafundisha kwamba ni rahisi kujibu kwa fadhili mtu mtu anapokutendea vizuri. Hata wenye dhambi, au wale ambao kwa kawaida hawamtii Mungu, hufanya hivyo. Lakini Yesu anawaamuru wafuasi wake wawapende, wawatendee mema, na kuwapa pesa adui zao bila kutarajia kitu chochote. Wakifanya hivyo, wafuasi wa Yesu wataheshimiwa. Wafuasi wa Yesu wataonyesha kwamba wao ni watoto wa Mungu kwa kutenda kama Baba yao, Mungu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kukopa pesa huonwaje katika utamaduni wako? Nini hufanyika ikiwa mtu hawezi kulipa pesa ambazo amekopa?

Yesu anasema kwamba wanapaswa kuwapenda adui zao kwa sababu hivyo ndivyo Mungu alivyo. Mungu ni mwenye fadhili kwa watu ambao hawana shukrani na wamejaa dhambi au hawamtii. Yesu anawaambia waonyeshe huruma katika hali ngumu kama vile Mungu anavyowaonyesha huruma.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 6:27-36

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina onyesho moja.

Tukio la kwanza: Yesu anazungumza na watu walio tayari kusikiliza. Yesu anawaambia wawapenda adui zao. Yesu anaeleza jinsi wanapaswa kutenda kwa njia mpya isiyotarajiwa kwa hali tofauti maishani.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, wanafunzi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu
- Mwanafunzi anayeitikia hali
- Mtu ambaye anachukia, analaani, anatumkana, anapiga shavu, anachukua koti, anachukua bidhaa, anapeana akitarajia kurejeshewa
- Mtu anayeomba mkopo

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawatofautisha wasikilizaji kwa wakati huu. Yesu anatoa maelekezo kwa wafuasi wa Yesu kuhusu jinsi ya kutenda katika hali mbalimbali.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawapa watu ambao wanamsikiliza amri nne za jinsi ya kuwatendea adui zao: upendo, kutenda mema, kubariki na kuomba. Kisha Yesu anatoa mifano minne ya jinsi watu wanaweza kutii amri hizi: geuzia shavu la pili mtu anapokupiga shavuni, usimzuie mtu asichukue nguo zako, mpe kila akuombaye, usitake mtu akurudishie vitu ambavyo amechukua kutoka kwako. Kisha Yesu anatoa muhtasari wa amri kwa kutoa Kanuni Bora. Yesu anasema watendee wengine kama vile ungependa wakutendee.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatoa mifano mingine mitatu. Yesu anasema kwamba hata wenye dhambi wanawapenda watu wanaowapenda, huwatendea mema watu wanaowatendea mema, na kuwakopesha watu ambao watawarudishia. Yesu anaeleza kwamba katika kila hali hizi, wafuasi wake wakifanya kama wenye dhambi, hawafanyi chochote tofauti na wenye dhambi. Kwa kweli, Yesu anasema kwamba wafuasi wake wanapaswa kupenda, kutenda mema, na kutoa bila kutarajia chochote kutoka kwa adui zao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaamuru matendo na si hisia.

Yesu anawaambia watu wanaomsikiliza wawapende adui zao. Yesu anatoa maagizo ya jinsi ya kuwajibu watu wenye madhara. Yesu anaeleza kwamba hata wenye dhambi wanapenda, wanatenda mema, na kuwakopesha watu wanaojua watajibu vivyo hivyo. Yesu anawaagiza wafanye mema bila kutarajia mema.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 6:27-36

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina onyesho moja.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu
- Mtu anayeitikia hali
- Adui ambaye anachukua, analaani, anatukana, anapiga shavu, anachukua koti, anachukua bidhaa, anapeana akitarajia kurejeshewa
- Mtu anayeomba mkopo

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akiwaambia watu wawapende adui zao si kama sharti la kuwa mwanafunzi wake bali kama mwongozo kwa sababu wao ni wafuasi wake.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza adui akitenda kila tendo kama Yesu anavyolitaja. Pia, mwonyeshe mtu huyo jinsi anavyoitikia hali zinazoigizwa Yesu anapoeleza jinsi anavyopaswa kutenda.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Yesu anawaambia watu watakaosikiliza: wapende adui zako, watendee mema wale wanaokuchukia, wabariki wale wanaokulaani, na waombe watu wanaokuumiza Yesu anawaambia watu kwamba mtu akikupiga shavu moja, mgeuzie lile shavu lingine, mtu akiomba koti lako, mpe mtu huyo shati lako, mpe yeyote anayeomba. Mtu akichukua vitu vyako, usijaribu kuvirudisha. Kisha Yesu anawaambia, ukiwapenda wale wanaokupenda tu, ukiwatendee mema watu wanaokutendee mema tu, ukiwakopesha wale wanaoweza kukulipa tu, kwa nini usifiwe kwa kufanya Hata wenye dhambi hufanya mambo hivi. Yesu anawaambia, wapende adui zao, wawatendee mema, na wawakopeshe bila kutarajia walipe, kisha mtakuwa na thawabu mbinguni. Kisha mtakuwa wana wa Mungu. Mungu ana huruma kwa watu ambao hawana shukrani na ni waovu. Yesu anataka wawahurumie wengine kama Mungu anavyowahurumia.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Inaonekana kuwa mwanafunzi ni ngumu." , "Siwezi kamwe kumtendee adui yangu hivyo", na "Mafundisho ya Yesu ni tofauti sana na kila kitu ambacho nimesikia."

Waulize waigizaji wanaoigiza adui, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Hili ni jambo lisilotarajiwa kabisa." , "Nilidhani mtu huyu angenitukana", "Labda mtu huyu anapanga kulipiza kisasi kikubwa zaidi.", na "Ninaona aibu kwamba nimemtendee mtu huyu vibaya sana."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 6:27-36

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawafundisha **wanafunzi** wake karibu na **Bahari ya Galilaya**. Hakikisha kwamba unatafsiri mwanafunzi na Bahari ya Galilaya kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anaeleza jinsi wafuasi wake wanavyoweza kuwapenda adui zao. Anawaambia wawabariki wale **wanaowalaani**. Neno laani linamaanisha adhabu na kwamba jambo lisilofaa litamfanyikia mtu huyo. Kumlaani mtu kunamaanisha kumwomba Mungu au roho zimfanyie mtu huyo maovu.

Hakikisha kwamba neno analochagua halimaanishi kutumia uchawi.

Yesu anatoa mfano wa jinsi ya kuwa mkarimu kwa adui zako. Anasema kwamba wanapochukua **koti** lako, waruhusu wachukue **joho** lako pia. Koti ni vazi la nje ambalo halibani ambalo linafanana na kasiki au kanzu ndefu. Joho ni kama shati na huvaliwa chini ya koti. Hakikisha kwamba unatafsiri joho kama vile umelitafsiri hapo awali.

Onyesha picha za koti na joho ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anasema kwamba ni rahisi kuwapenda wale wanaokupenda. Anauliza **mwapata sifa gani?** Katika muktadha huu, sifa inamaanisha kufikiriwa vyema na watu au na Mungu. Yesu anasema kwamba kuwapenda watu wanaowapenda si jambo la pekee. Hakutaleta sifa. Yesu anasema kwamba hata **wenye dhambi**, au wale ambao hawamtii Mungu kwa kawaida, hufanya hivyo. Hakikisha kwamba unatumia tafsiri ileile ya wenye dhambi ambayo umetumia katika vifungu vilivyotangulia. Neno dhambi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba wenye dhambi hukopesha pesa na kutarajia **kulipwa kikamilifu**. Maneno haya yanamaanisha kwamba wanatarajia kupokea kiasi kile kile walichokopesha.

Yesu anasema kwamba wafuasi wake wakimtii na kuwapenda adui zao, watakuwa **wana wa Aliye Juu Sana**. Maneno haya yanaashiria uhusiano na Mungu. Wafuasi wa Yesu watakuwa wanatenda kama baba yao, Mungu. Hapa, wana inarejelea wanaume na wanawake. Inajumuisha wanafunzi wa Yesu ambao walikuwa wanawake. Aliye Juu Sana ni jina la Mungu. Ilikuwa desturi ya Wayahudi kutosema jina la Mungu ili kuonyesha heshima. Tafsiri Aliye Juu Sana kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia.

Yesu anawaambia wanafunzi wake **wawe wenye huruma**. Kuwa na huruma kunamaanisha kumhurumia mtu aliye katika hali ngumu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 6:27-36**Audio Content**[webm zip](#) (11426284 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (11367426 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 6:37-42*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

Sikiliza Luka 6:37-42 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZI

Luke 6:37-42

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawafundisha wanafunzi wake karibu na Bahari ya Galilaya. Yesu anawafundisha jinsi ya kuishi na kutenda kama wafuasi wake. Yesu aliwafundisha jinsi ya kuwapenda adui zao. Sasa Yesu anawafundisha mambo mawili wanayopaswa kufanya na mambo mawili ambayo hawapaswi kufanya. Anawataka watende kwa upendo na rehema.

Yesu anasisitiza kwamba wafuasi wake watatendewa kama vile wanavyotendea wengine. Anawaambia wasihukumu, au kumshtaki mtu kwa kufanya jambo lisilofaa. Yesu hakuwa akimaanisha viongozi halisi waliohitaji kuhukumu ikiwa jambo fulani lilikuwa sawa au kosa mahakamani. Yesu pia anawaambia wafuasi wake wasimhukumu mtu, au kumwita mtu mwenye hatia kwa sababu alifanya jambo baya. Yesu anasema kwamba hawapaswi kufanya mambo haya kwa sababu watatendewa vivyo hivyo. Yesu anawaambia wafuasi wake kwamba wanapaswa kusamehe, au kuchagua kutomwadhibu mtu au kufuta hatia ya mtu. Yesu anasema kwamba wanapaswa kutoa, au kuwa wakarimu kwa wale wenye hitaji na Mungu atawafanyia vivyo hivyo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mtu akijulikana kama mwenye hatia katika utamaduni wako, anatendewaje? Nani ana mamlaka ya kuamua kama mtu ana hatia?

Kisha Yesu anatumia mfano wa mfanyabiashara anayeua nafaka. Mfanyabiashara huyo angeshindilia nafaka kwenye chombo cha kupimia. Angesukasuka chombo hicho ili nafaka ijae vizuri. Kisha angeendelea kujaza hadi nafaka imwagike kutoka kwenye chombo hicho. Hii inamaanisha kwamba ukitoa kwa ukarimu utapokea zawadi zenye ukarimu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Wafanyabiashara au wachuuzi wako vipi katika utamaduni wako? Je, tabia ya mfanyabiashara inabadilika ukinunua kutoka kwake mara nyingi?

Yesu anaonya wafuasi wake kwa kuwaambia mithali au usemi wenye hekima, kuhusu vipofu wawili. Yesu anawaonya wasifuata viongozi vipofu au wataanguka kwenye shimo. Yesu anasema kwamba ni muhimu kuwa na mwalimu mzuri. Wanafunzi watafuata mfano wa mwalimu wao, uwe mzuri au mbaya.

Yesu anawafundisha wafuasi wake kuhusu uongozi. Wanafunzi wake hawawezi kuwafundisha wengine ikiwa hawako tayari kuchunguza maisha yao wenyewe kwanza. Wanahitaji kubadili mambo katika maisha yao ambayo hayafuati mafundisho ya Yesu. Ni kwa kufanya hivyo tu ndipo wanaweza kuwasaidia wengine kuchunguza na kubadili maisha yao.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kiongozi mzuri katika utamaduni wako ana sifa gani? Watu wanaonaje viongozi wanaposema jambo moja na kufanya kinyume chake?

Yesu anatumia mfano wa kibanzi kwenye jicho ili kusisitiza jambo hili. Yesu anawakosoa kwa kuona kasoro ndogo, au vibanzi, katika maisha ya watu wengine wakati wao wenyewe walikuwa na kasoro kubwa, au maboriti, katika maisha yao. Watu ambao wamepofushwa na dhambi zao wenyewe hawawezi kuwasaidia wengine. Yesu alitumia neno mnafiki kama onyo. Mnafiki ni mtu anayefanya mambo tofauti na yale anayosema.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

Luke 6:37-42

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anawaambia wafuasi wake wasihukumu au kulaumu wengine, au itawafanyikia.

Tukio la pili: Kisha Yesu anatoa mifano miwili. Mfano wa kwanza unahusu mtu kipofu akimwongoza kipofu mwingine. Mfano wa pili unahusu mtu mwenye boriti kwenye jicho lake akijaribu kuondoa kibanzi kidogo kwenye jicho la rafiki yake.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu
- Vipofu wawili
- Watu wawili wenye kitu machoni mwao

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hazungumzi mahakimu wanadamu bali umati kwa ujumla.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kibanzi kwenye jicho na boriti ndani ya jicho ni mifano inayomaanisha dhambi katika maisha ya mtu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawaambia wanafunzi wake mambo mawili ambayo hawapaswi kufanya, na mambo mawili ambayo wanapaswa kufanya. Yesu anawaambia matokeo ya kila tendo. Kisha Yesu anaeleza jinsi kutoa kwa ukarimu ilivyo. Ni kama muuzaji wa nafaka anayeweka nafaka kwenye chombo cha kupimia. Kisha mfanyabiashara huyo anashindilia na kusukasuka nafaka, kisha muuzaji anaendelea kumwagilia nafaka zaidi hadi ijae kabisa na kumwagika.

Kisha Yesu anatumia maswali kutoa onyo kuhusu uongozi. Yesu hatarajii jibu kwa maswali haya. Yesu anatumia maswali haya kueleza kwamba kipofu anayemwongoza kipofu mwingine hana maana kwa sababu wote wataanguka. Yesu anaeleza umuhimu wa kufundishwa vizuri na mwalimu mzuri, kwa sababu mwanafunzi atakuwa kama mwalimu.

Yesu anatumia tena swali kufanya mafundisho yake yawe wazi kabisa. Yesu analinganisha mtu mwenye boriti ndani ya jicho lake akijaribu kumsaidia mtu mwingine mwenye kibanzi jichoni mwake. Yesu anawaambia wale wanaosikiliza jambo hili ili wachunguze na kubadili tabia zao kabla ya kumwambia mtu mwingine abadilike.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

Luke 6:37-42

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu
- Vipofu wawili
- Watu wawili wenye kitu machoni mwao

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kipofu akimwongoza kipofu mwingine na kutumbukia shimoni. Igiza mtu mwenye boriti kubwa machoni mwake ambaye hawezi kuona vizuri. Anajaribu kuondoa kibanzi kidogo ndani ya jicho la mtu mwingine.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Yesu anaendelea kuwapa wafuasi wake maagizo kuhusu mwenendo. Yesu anawaambia wasihukumu na kulaumu wengine. Ili wasihukumiwe wala kulaumiwa. Kisha Yesu anawaambia wafuasi wake wawasamehe wengine ili Mungu awasamehe. Anawaambia wapeane ili wapewe. Yesu anasema kwamba jinsi unavyopima ndivyo utakavyopimiwa. Kipimo kizuri kitakuwa kama muuzaji anayeshindilia nafaka kwenye chombo cha kupimia, anasukasuka, kisha anaimimina hadi imwagike.

Yesu anatoa mfano kuhusu uongozi kwa kutumia mfano wa kipofu anayemwongoza kipofu mwenzake kwa njia ya swali. Yesu anaeleza kwamba wote wawili wataanguka. Yesu anaeleza jinsi mwanafunzi aliyehitimu kikamilifu anakuwa kama mwalimu. Yesu anatumia mfano wa mtu mwenye boriti kubwa ndani ya jicho lake anayejaribu kumsaidia rafiki yake mwenye kibanzi kidogo machoni mwake. Kisha Yesu anawaita watu hawa wanafiki. Yesu anawaambia waondoe boriti kubwa kwanza ili waweze kuona vizuri ili waweze kumsaidia yule mtu mwingine kuondoa kibanzi kidogo ndani ya jicho lake.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Sitaki kuhukumiwa kama vile ninavyowahukumu wengine.", "Ninahitaji kubadilika. Ninahisi kama nimekuwa kama kipofu anayewaongoza wengine.", na "Ninapaswa kuacha kujaribu kuwarekebisha marafiki zangu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

Luke 6:37-42

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawafundisha **wanafunzi** wake karibu na **Bahari ya Galilaya**. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi na Bahari ya Galilaya kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaambia wanafunzi wake **wasihukumu** au kumlaumu mtu kwa kufanya kosa fulani. Yesu hakutaka wafuasi wake wamlaumu mtu isivyo haki. Hili haliwahusu viongozi ambao walipaswa kufanya maamuzi mahakamani kuhusu ikiwa jambo fulani lilikuwa sawa au kosa.

Yesu anawaambia wanafunzi wake **wasilaumu** au kusema kwamba mtu ana hatia na anastahili kuadhibiwa kwa sababu amefanya jambo baya. Badala yake, wanafunzi wanapaswa **kusamehe**. Hakikisha kwamba unatumia tafsiri ileile ya kusamehe ambayo umetumia katika vifungu vilivyotangulia. Neno kusamehe liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anapotoa mfano wa mfanyabiashara. Mfanyabiashara huyo **anashindilia** nafaka ili ijae nafasi ndogo iwezekanavyo. Hili lilimwezesha kumimina zaidi. Nafaka **ilisukwasukwa** ili ijae vizuri na ahakikishe kwamba chombo hicho kilikuwa kimejaa kabisa. **Kumwagika** kunamaanisha kwamba mfanyabiashara aliweka nafaka nyingi kwenye chombo hicho hadi ikamwagika. Yesu anasema kwamba mfanyabiashara anatoa nafaka nyingi sana hivi kwamba **itamwagika pajani mwako**. Katika muktadha huu, paja linamaanisha mfuko au mkoba uliotengenezwa kwa kukunja joho la mtu. Ilikuwa desturi ya Wayahudi kwa watu wanaonunua nafaka kukunja majoho yao ili kutengeneza mfuko. Mfanyabiashara angemimina nafaka ndani ya mfuko na mnunuzi angebeba nafaka kwa njia hii.

Ikiwa hii sio desturi yenu, unaweza kutumia neno la jumla, kama kikapu, kwa chombo cha nafaka.

Yesu anatumia ulinganisho kuzungumza kuhusu kuwahukumu wengine. Yesu anatumia maneno **kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako** kurejelea kipande kidogo sana cha mbao, majani, au vumbi inayoingia ndani ya jicho la mtu mwingine. Ndugu inamaanisha mtu wa dini moja, si mtu wa ukoo. Yesu analinganisha kibanzi na dhambi ndogo au kosa katika maisha ya mtu. Pia anatumia maneno **boriti iliyo ndani ya jicho lako mwenyewe** kumaanisha kipande kikubwa cha mbao kinachozuia mtu kuona. Haiwezekani kipande kikubwa cha mbao kiwe ndani ya jicho la mtu. Yesu anatia chumvi mfano huu ili kusisitiza tofauti kati ya kitu kidogo na kitu kikubwa. Kupitia ulinganisho huu, Yesu anasema kwamba ni kosa kumshutumu rafiki yako kwa makosa yake ilhali hujachunguza kwanza maisha yako mwenyewe.

Yesu alitumia neno **mnaifiki** kama onyo. Inamaanisha mtu anayejifanya kuwa mtu mwingine. Mnaifiki anaweza kuamini kwamba anamheshimu Mungu, lakini hampendi na kumheshimu kikweli. Neno mnaifiki liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 6:37-42

Audio Content

[webm zip](#) (10913823 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

[mp3 zip](#) (10901335 KB)

- [FIA Step 1](#)
- [FIA Step 2](#)
- [FIA Step 3](#)
- [FIA Step 4](#)
- [FIA Step 5](#)
- [FIA Step 6](#)

Luka 6:43-49

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 6:43-49 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

Luke 6:43-49

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawafundisha wanafunzi wake karibu na Bahari ya Galilaya. Yesu aliwafundisha wafuasi wake jinsi ya kuwa viongozi wazuri. Yesu sasa anatumia mifano miwili kuonyesha kwamba matendo ya mtu yanaonyesha ikiwa kweli anamfuata Yesu. Yesu anataka watu wasikie mafundisho yake na pia kuyatii.

Yesu anatumia mfano wa miti kuonyesha kwamba matendo ya mtu yanaonyesha yeye ni mtu wa aina gani. Yesu anasema kwamba mti mzuri hauwezi kuzaa matunda mabaya. Mti mbaya hauwezi kuzaa matunda mazuri. Hii ilikuwa njia nyingine ya kusema kwamba watu wema hawapaswi kutenda maovu. Yesu anasema kwamba matendo ya mtu yanaonyesha yeye ni nani.

Komea hapa na mjadili na timu yako. "Mtu mwema" hufanya matendo ya aina gani katika utamaduni wako? "Mtu mbaya" hufanya matendo ya aina gani katika utamaduni wako?

Yesu anasema kwamba tini haziwezi kuchunwa kutoka kwa mimea yenye miiba. Tini ni matunda yanayokua kwenye mti. Tini hazikui kwenye mimea yenye miiba, kwa hivyo hili haliwezekani. Yesu pia anatumia mfano wa kuchuna zabibu kwenye michongoma. Zabibu ni matunda matamu yanayokua kwenye matawi. Michongoma ilikuwa aina nyingine ya mmea wenye miiba. Michongoma haizai matunda. Yesu anatoa muhtasari kwa kusema kwamba watu wema hufanya mambo mema na moyo mwovu hufanya matendo maovu. Kwa Wayahudi, moyo ulikuwa sehemu ya mtu iliyotumiwa kufikiri, kuhisi, na kuamua mambo. Yesu anadokeza kwamba mawazo na imani ya mtu hudhibiti mambo anayosema na jinsi anavyotenda.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya tini, picha ya zabibu, na picha ya mmea wa miiba.

Yesu anasema kwamba watu wengi wanamwita Bwana, au sayidi, wamheshimu, lakini hawatii maneno yake. Yesu anatumia mfano, au hadithi fupi inayofundisha maana ya ndani zaidi kuhusu Mungu.

Yesu anatumia ulinganisho wa wajenzi wawili kufundisha tofauti kati ya kusikiliza na kutii. Anasema mjenzi mmoja alichimba sana. Hii inaonyesha kwamba mtu huyo alifanya jitihada kubwa ya kuhakikisha kwamba nyumba yake ilikuwa na msingi thabiti. Msingi ni upande wa chini unaoegemeza nyumba. Mwamba ni safu ya mwamba iliyo chini ya ardhi. Hairejele mawe madogo. Kina chake kinaweza kuwa kati ya sentimita 20 na mita kadhaa. Hii inaonyesha kwamba mtu huyo alihitaji kuchimba sana ili kuhakikisha kwamba nyumba yake ilikuwa imara na salama.

Ikiwa nyumba hujengwa kwa njia tofauti katika eneo lenu, unaweza kubadili mfano huu kulingana na utamaduni wako. Eleza jinsi mtu anavyoweza kujenga nyumba iliyo imara. Kisha ueleze mtu anayejenga kwa njia isiyofaa.

Yule mtu mwingine anajenga nyumba yake kwenye mchanga. Hii inawakilisha mtu anayemsikiliza Yesu lakini hayatii maneno yake. Nyumba yake itaharibika kabisa dhoruba itakapokuja. Yesu anatumia mfano huu kusema kwamba wafuasi wake hawapaswi kusikiliza tu mafundisho yake, bali pia kuyatii.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kuna aina gani ya dhoruba au majanga ya asili katika eneo lako? Nini hufanyikia nyumba ambazo hazijajengwa vizuri wakati dhoruba au majanga ya asili yanapotokea?

Huu ulikuwa mwisho wa mahubiri ya Yesu.

Ujumbe wa Yesu unaonyesha kwamba anataka wafuasi wake waishi kwa njia tofauti na jinsi wengine walivyoishi. Yesu anawafundisha wafuasi wake jinsi ya kutenda na kufikiri kwa njia ambayo inamfurahisha Mungu. Hii ilikuwa ni pamoja na kupenda maadui na kuitikia kwa shangwe wanapokabili mateso. Yesu anawaandaa wafuasi wake kwa ajili ya hali ngumu ambazo watakabiliana nazo.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

Luke 6:43-49

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anaeleza jinsi mtu mwema huzaa mema na mtu mbaya huzaa mabaya. Yesu anaeleza hili kwa kutoa mfano kuhusu miti.

Tukio la pili: Yesu anawahoji watu wanaomwita Yesu "Bwana" lakini hawafanyi yale ambayo Yesu anasema. Yesu anatumia mifano ya kujenga nyumba ili kufundisha somo hili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu
- Watu wawili wanaolinganishwa ni miti
- Wajenzi wawili wa nyumba

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapotaja kuhifadhi vitu vizuri, inamaanisha kuweka vitu vizuri. Ni kama mtu anayeweka vitu vizuri, kama vile vitu vyenye manufaa, au chakula kizuri, ambaye ataweza kuwa na vitu hivyo vya kutumia au chakula hicho cha kula katika siku zijazo. Vivyo hivyo, mtu anayehifadhi vitu vizuri moyoni au akilini mwake ataonyesha na kufanya mambo mazuri.

Yesu anazungumzia matokeo tofauti kutoka moyoni. Mtu hutoa mema ikiwa moyoni mwake ameweka mema. Ikiwa maovu yamewekwa kwenye hazina ya moyo, atatoa maovu katika maisha yake. Yesu alisema kwamba kinywa hunena yaliyo moyoni.

Yesu anatumia Mfano wa watu wawili wanaojenga nyumba. Yesu anaeleza kwamba watu wanaomsikiliza na kufanya yale anayosema ni kama mtu anayejenga nyumba kwenye mwamba na inaimarika. Mtu anayemsikia Yesu na hafanyi yale anayosema ni mtu anayejenga nyumba yake kwenye mchanga. Nyumba yake itaharibiwa dhoruba itakapokuja.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

Luke 6:43-49

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume, au wanafunzi 12 wa karibu
- Umati wa wanafunzi wake
- Umati wa watu
- Watu wawili wanaolinganishwa ni miti
- Wajenzi wawili wa nyumba

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mfano wa miti kama mlinganisho na watu. Huenda timu ikahitaji kutumia vitu fulani ili kuonyesha miti inayozaa matunda mazuri na miti inayozaa matunda mabaya. Wakati huohuo, onyesha mtu mmoja akitoa vitu vizuri na mwingine akitoa vitu vibaya. Timu inahitaji kuweka wazi kwamba kuna ulinganisho.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mfano wa kujenga nyumba wakati uleule ambapo mtu anamsikiliza Yesu na anafanya au hafanyi yale anayosema. Mtu anayejenga kwenye msingi imara anapoigiza, hakikisha kwamba mtu anayemsikiliza Yesu na kufanya yale ambayo Yesu anasema anaigiza wakati huohuo. Kisha, mtu anayejenga bila msingi imara anapoigiza, hakikisha kwamba mtu anayesikiliza lakini hatii anaigiza wakati huohuo.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Yesu anatoa mfano wa mti unaozaa matunda mazuri au matunda mabaya ukilinganisha na mtu anayefanya mambo mema au mambo mabaya. Vitendo vya mtu huonyesha yaliyo moyoni mwake.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nia yangu ni nzuri, lakini ninafanya mabaya.", "Si inatosha kwamba niko hapa nikisikiliza?", na "Nataka kutoa matunda mazuri." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anawahoji watu wanaomwita Bwana lakini hawafanyi yale ambayo Yesu anasema. Yesu anasema kwamba mtu anayekuja kwake na kusikiliza maneno yake na kuyatenda ni kama mtu anayejenga nyumba juu ya msingi imara. Mafuriko yanapokuja, nyumba inasimama kwa sababu ya msingi huo. Lakini mtu anayesikia lakini hafanyi yale ambayo Yesu anasema, ni kama mtu anayejenga bila msingi. Mafuriko yanapokuja nyumba inabomoka.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza wajenzi, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nashukuru nimepata mwamba wa kujenga juu yake.", "Mafuriko hayakutarajiwa", na "Nilipaswa angalau kuweka msingi mzuri chini ya nyumba."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

Luke 6:43-49

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawafundisha **wanafunzi** wake karibu na **Bahari ya Galilaya**. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi na Bahari ya Galilaya kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu analinganisha watu na miti ya matunda. Yesu anatumia mfano wa mtini. **Matini** ni matunda madogo, matamu yanayokua kwenye mti. Haina miiba. Yesu pia anatumia mfano wa zabibu. Zabibu ni matunda matamu yanayokua kwenye matawi. Hazina miiba.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha za tini na zabibu ikiwa bado hujawaonyesha. Ikiwa hakuna tini au zabibu katika eneo lako, unaweza kutumia neno la jumla kama tunda.

Anasema kwamba **mtu mwema hutoa mambo mema kutoka kwenye hazina ya moyo wake**. Sawa na mfano wa mwanabiashara, mfano huo ni mfano wa chombo kilichojaa sana hivi kwamba kinaanza kujaa. Katika muktadha huu, inamaanisha kwamba mawazo na imani ya mtu hudhibiti mambo anayosema. Kwa Wayahudi, moyo ulikuwa sehemu ya mtu iliyotumiwa kufikiri, kuhisi, na kuamua mambo. Maneno ya mtu yanaonyesha mawazo na tabia yake ya kweli. Haya ni maneno yanayopaswa kisisitizwa katika mfano wa Yesu wa miti.

Yesu anasema kwamba watu wanamwita **Bwana**, Bwana. Hapa neno hili linamaanisha bwana au mtu mwenye mamlaka juu ya wengine. Watu walimwita bwana wao lakini hawakutii mafundisho yake. Tafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Nyumba hizo zilijaribiwa na **mafuriko**. Hii inarejelea mto wenye nguvu, unaotiririka kwa kasi. Nyumba iliyojengwa kwenye mwamba ilikuwa imara wakati mafuriko yalipoanza.

Komea hapa na uonyeshe timu yako video ya mafuriko ikiwa bado hujawaonyesha.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 7:1-10

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 7:1-10 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 7:1-10

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya mahubiri ya Yesu, Luka anaendeleza hadithi yake ya huduma ya Yesu. Luka anatuambia kwamba Yesu anarudi Kapernaumu. Hata ingawa Luka hawataji, tunajua kutoka kwa hadithi zinazofuata kwamba baadhi ya wanafunzi wa Yesu wako pamoja naye. Luka anaelezea afisa wa Roma akiwatuma viongozi wa Wayahudi wamwombe Yesu amponye mtumishi wake mgonjwa. Yesu anashangazwa na imani ya afisa wa Roma.

Yesu anamaliza mahubiri yake kuhusu jinsi Mungu anataka watu waishi. Yesu anarudi Kapernaumu. Tayari Yesu alikuwa amefundisha katika sinagogi la Kapernaumu na kuwaponya watu wengi katika mji huu. Kapernaumu iko karibu na Bahari ya Galilaya hivyo Yesu hakuhitaji kusafiri mbali. Baadhi ya wanafunzi wake wako pamoja naye. Kuna jemadari anayeishi Kapernaumu ambaye mtumishi wake ni mgonjwa sana. Jemadari ni afisa wa Roma aliyekuwa akisimamia askari 100. Jemadari huyu ni mtu wa Mataifa. Hata hivyo, mtumishi wa afisa ni mgonjwa. Neno la Kigiriki linalomaanisha mtumishi linamaanisha mtumwa na linamaanisha mtu anayemilikiwa na bwana wake. Watumishi hawakuwa na haki na walimfanyia kazi bwana wao bila kulipwa. Luka anatuambia kwamba afisa huyo anamthamini mtumishi huyu na anamwona kuwa ni muhimu. Lakini mtumishi huyo ni mgonjwa sana hivi kwamba anakaribia kufa.

Komea hapa na uonyeshe picha ya jemadari wa Roma.

Afisa huyo alisikia kwamba Yesu alikuwa akiwaponya watu. Anajua kwamba Yesu ni Myahudi. Afisa huyo hahisi kwamba anastahili kwenda kwa Yesu. Anaamua kuwatuma wazee wa Kiyahudi kwa Yesu kwa niaba yake. Wazee humaanisha wanaume wakongwe. Hapa neno hili linamaanisha wanaume ambao ni viongozi wanaoheshimiwa katika jumuiya yao ya Kiyahudi. Kwa kuwa afisa huyo si Myahudi, anaamini kwamba hawezi kumfikia Yesu. Afisa huyo anawatuma wazee kwa niaba yake wamwombe Yesu amsaidie. Afisa huyo anataka Yesu amponye mtumishi wake.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nini humfanya mtu awe mgeni katika jamii yenu? Mtu mgeni anamfikiaje kiongozi au mwalimu kwa heshima katika jamii yako?

Wazee wa Kiyahudi wanamsihi Yesu amponye mtumishi wa afisa huyo. Wanaeleza kwamba afisa huyo ni mtu mzuri. Wazee wanamwambia Yesu kwamba afisa huyo ni rafiki wa Wayahudi. Wanasema kwamba afisa huyo hata amesaidia kujenga sinagogi la Kapernaum au mahali pa ibada pa Wayahudi ambapo Yesu alikuwa amefundisha hapo awali. Hii haimaanishi kwamba alilijenga kihalisi, lakini kuna uwezekano mkubwa kwamba alilipa ili lijengwe au alipata ruhusa ya kulijenga kutoka kwa serikali ya Roma. Ombi lao kwa Yesu la kumponya mtumishi huyo linaonekana kuwa rahisi. Lakini katika utamaduni wa Wayahudi, viongozi wa kidini na walimu hawangeweza kuingia ndani ya nyumba ya Mtu wa Mataifa au mtu ambaye hakuwa Myahudi. Waliamini kwamba hilo lingewafanya kuwa najisi au wasiofaa kumtumikia Mungu. Huenda wazee walitarajia kwamba Yesu hangetaka kwenda nyumbani kwa afisa huyo. Wanaeleza kwa nini afisa huyo anastahili msaada wa Yesu.

Yesu anakubali kwenda nyumbani kwa afisa huyo. Yesu anapokaribia nyumba hiyo, marafiki wa afisa huyo wanakutana naye na ujumbe. Afisa huyo aliwapa ujumbe huu kwa Yesu: "Bwana, usijisumbue, kwani mimi

sistahili wewe kuingia chini ya dari yangu. Ndiyo maana sikujiona hata ninastahili kuja kwako wewe. Lakini sema neno tu, naye mtumishi wangu atapona. Kwa kuwa mimi mwenyewe ni mtu niliyewekwa chini ya mamlaka, nikiwa na askari chini yangu. Nikimwambia huyu, 'Nenda,' yeye huenda; na mwingine nikimwambia, 'Njoo,' yeye huja. Nikimwambia mtumishi wangu, 'Fanya hivi,' yeye hufanya."

Katika hotuba hii, rafiki ya afisa huyo anamwambia Yesu ujumbe ambao afisa huyo alimwambia aseme. Aliripoti kile ambacho afisa huyo alisema kana kwamba afisa huyo alikuwa akizungumza.

Afisa huyo anatumia neno Bwana kumrejelea Yesu. Hili linamaanisha bwana au mtu mwenye mamlaka juu ya kitu. Afisa huyo alimtambua Yesu kuwa mtu mwenye mamlaka kutoka kwa Mungu. Afisa huyo hataki Yesu aingie nyumbani kwake. Hakuwa fidhuli. Afisa huyo anajua kwamba Yesu, ambaye ni mwalimu wa Kiyahudi, angekuwa najisi kulingana na desturi ya Wayahudi kwa kuingia nyumbani kwake. Angekuwa najisi kwa sababu afisa huyo ni mtu wa Mataifa, au si Myahudi. Afisa huyo ana hakika kwamba neno la Yesu pekee linaweza kumponya mtumishi wake kutoka mbali. Afisa huyo anamwambia Yesu kwamba anajua jinsi ilivyo kuwa chini ya mamlaka na kuwa na mamlaka, au haki ya kutenda. Afisa huyo alipaswa kuwatii wakuu wake, na askari wake walipaswa kumtii. Afisa huyo anaamini kwamba Mungu alimpa Yesu mamlaka. Anajua kwamba Yesu anapoamuru jambo fulani lifanyike litafanyika.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nani ana mamlaka katika utamaduni wako? Nini hufanyika mtu asipotii amri iliyotolewa na mamlaka? Ni muhimu kutii amri katika hali gani?

Maneno ya afisa huyo yanamfurahisha na kumshangaza Yesu. Yesu anafurahi kwamba afisa huyo ana imani kama hiyo. Yesu anageuka kwa umati na kuwaambia kwamba hajawahi kuona imani kubwa kama hiyo hata katika Israeli. Kwa kusema Israeli, Yesu anamaanisha Wayahudi kwa jumla. Yesu alitarajia Wayahudi wamwamini, lakini hakutarajia Mtu wa Mataifa, au asiye Myahudi, amwamini. Luka anafananisha kutoamini kwa Wayahudi na imani ya mtu wa Mataifa. Afisa huyo alijua neno moja kutoka kwa Yesu lingeweza kumponya mtumishi wake. Marafiki wa afisa huyo wanaporejea nyumbani kwa afisa huyo, wanamkuta mtumishi huyo akiwa amepona.

Luka anaandika mengi kuhusu kuwajumuisha watu wasio Wayahudi katika Ufalme wa Mungu. Hii ni moja ya hadithi kuhusu Yesu ambayo Luka anatumia kutukumbusha kwamba Yesu alitaka kuwajumuisha watu wote katika Ufalme wake. Kitu pekee ambacho watu walihitaji kufanya ni kumwamini [.]}. Yesu anafanya hili hasa kwa kuwa tayari kuingia nyumbani kwa afisa huyo na kwa kusifu imani ya afisa huyo. Hadithi hii ni sawa na nabii Elisha ambaye pia alimponya askari wa Mataifa. Yesu anaonyesha mamlaka yake kutoka kwa Mungu na utambulisho wake kama Masihi au Mwokozi Aliyehadiwa.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 7:1-10

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anaingia Kapernaumu pamoja na wafuasi wake baada ya kufundisha nje ya jiji. Wazee wa Kiyahudi wanaenda kwa Yesu. Wanamwomba Yesu kwa niaba ya jemadari amponye mtumishi wake ambaye ni mgonjwa.

Tukio la pili: Yesu anakubali kwenda nyumbani kwa jemadari. Alipokuwa anatembea, marafiki wa jemadari wanakutana na Yesu na ujumbe. Jemadari anamwomba Yesu aseme neno moja na mtumishi wake atapona.

Tukio la tatu: Yesu anashangaa. Anawaambia wafuasi wake kwamba hajawahi kuona imani kama hiyo katika Israeli.

Tukio la nne: Marafiki wa jemadari wanarudi nyumbani kwake na kumpata mtumishi akiwa amepona.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Jemadari
- Mtumishi wa Jemadari
- Wazee wa Kiyahudi
- Marafiki wa Jemadari
- Wafuasi wa Yesu
- Umati

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Baada ya kuwafundisha watu, Yesu anarudi Kapernaumu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kawaida Wayahudi hawakupenda Waroma. Lakini Wayahudi katika mji huu wanampenda afisa huyu wa Roma kwa sababu amekuwa rafiki kwao.

Kuna afisa wa Roma. Mmoja wa watumishi wake ni mgonjwa, yuko karibu kufa. Afisa huyo alikuwa amesikia kuhusu Yesu na miujiza aliyoifanya. Baadhi ya viongozi wa Kiyahudi wanamjia Yesu. Viongozi wa Kiyahudi wanamwomba Yesu amsaidie afisa wa Roma na kumponya mtumishi huyo. Viongozi wa Kiyahudi walieleza jinsi afisa huyu alivyowapenda Wayahudi.

Afisa wa Roma anahisi kwamba hastahili kuwa karibu na Yesu. Ndiyo sababu anawatuma wazee wa Kiyahudi.

Yesu anakubali kumsaidia mtu huyo. Anaanza kutembea kuelekea nyumbani kwa afisa huyo pamoja na wazee wa Kiyahudi. Afisa wa Roma anawatuma marafiki fulani wakutane na Yesu. Marafiki wanamwambia Yesu kwamba afisa huyo hastahili heshima ya Yesu kuingia nyumbani kwake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba afisa wa Roma anajua sana jinsi mamlaka inavyofanya kazi.

Afisa wa Roma anamwomba Yesu azun gumze tu na mtumishi wake atapona.

Afisa wa Roma analinganisha mamlaka juu yake na mamlaka yake juu ya askari na mamlaka ambayo Yesu anayo kutoka kwa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anafanya imani wazi ya afisa huyo ijulikane hadharani. Maneno ya Yesu yanaonyesha ulinganifu kati ya afisa huyo na Wayahudi katika Israeli.

Yesu anashangaa kusikia ujumbe wa marafiki wa afisa huyo. Yesu anawaambia umati kwamba hajawahi kuona imani kama hiyo katika Israeli yote. Marafiki wa afisa huyo wanapofika nyumbani kwa afisa huyo wanapata mtumishi akiwa amepona.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 7:1-10

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Jemadari / afisa wa Kirumi
- Mtumishi wa Jemadari
- Wazee wa Kiyahudi
- Marafiki wa Jemadari
- Wafuasi wa Yesu
- Umati

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwamba Jemadari hamkaribii Yesu, bali yuko nyumbani kwake.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akigeuka kuzungumza na umati. Hili linaonyesha umuhimu wa imani ya afisa huyo.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akitembea huko Kapernaumu. Anasimamishwa na wazee wa Kiyahudi. Wanamwambia Yesu kuhusu jemadari huyo. Wanamwomba amponye mtumishi wa afisa huyo anayependa na kuheshimiwa na afisa huyo. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaoigiza wazee, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Natumai kwamba Yesu atakuja kuja." "Najua kwamba hili ni ombi lisilo la kawaida." "Afisa huyu ni mkarimu sana kwa watu wetu. Anastahili usaidizi wa Yesu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akienda nyumbani kwa jemadari pamoja na umati, wanafunzi wake, na wazee wa Kiyahudi. Jemadari anawatuma marafiki zake kwa Yesu na ujumbe. Anamwaambia Yesu asije, lakini aseme neno tu na mtumishi wake atapona. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza jemadari, "Unahisi Unaweza kusikia, "Sistahili Yesu kuingia nyumbani kwangu." "Ninajua kwamba Yesu ana mamlaka kutoka kwa Mungu." "Ikiwa atasema tu, mtumishi wangu atapona." Anzisha uigizaji tena.

Muulize muigizaji anayeigiza marafiki wa jemadari, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Na mtumishi wake je?" "Hakuna mtu ambaye ana uwezo wa kuponya kutoka mbali." "Kwa nini alimzuia asiingie nyumbani?" Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akishangaa. Anawaambia wafuasi wake kwamba hajawahi kuona imani kama hiyo katika Israeli. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaoigiza wafuasi, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Kuchanganyikiwa." "Mtu wa Mataifa anawezaje kuwa na imani kwa Mungu?" "Je, hatujaonyesha imani?" Anzisha uigizaji tena.

Marafiki wa Jemadari wanarudi nyumbani kwa jemadari na mtumishi amepona kabisa.

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 7:1-10

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anarudi Kapernaumu. Kuna **jemadari** ambaye anaishi Kapernaumu. Jemadari ni afisa wa jeshi anayeongoza askari 100. Jemadari huyu alikuwa mtu wa Mataifa na Mrumi. Kumbuka kutumia neno lile ambalo umetumia hapo awali. Jemadari liko kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe picha ya jemadari ikiwa bado hujaonyesha.

Mtumishi wa jemadari ni mgonjwa. Neno la Kigiriki la **mtumishi** hutafsiriwa kama mtumwa. Watumishi hawakuwa na haki na waliwafanyia kazi mabwana wao bila kulipwa. Neno mtumishi liko kwenye faharasa kuu. Kumbuka kutumia neno lilelile ambalo umetumia katika vifungu vilivyotangulia.

Luka anatuambia kwamba mtumishi huyo **anathaminiwa sana** na jemadari huyo. Hii inamaanisha kwamba alikuwa mwenye thamani na mwenye kuheshimiwa. Jemadari alimpenda mtumishi wake na kumwona kuwa muhimu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Ungeongaje kuhusu mtumishi kama huyu katika utamaduni wako? Ungetumia maneno gani?

Jemadari anawatuma wazee wa Kiyahudi kuzungumza na Yesu. Wanamwomba Yesu amsaidie jemadari kwa sababu **analipenda taifa letu**. Hapa taifa linamaanisha watu wa Kiyahudi wala si serikali ya kisiasa. **Taifa** liko kwenye faharasa kuu. Hii ingekuwa ni pamoja na **wazee** wa Kiyahudi na Yesu. Neno wazee liko kwenye faharasa kuu. Wazee wanasema kwamba afisa wa Roma ni rafiki na huwasaidia Wayahudi. Mojawapo ya njia ambazo afisa huyo alionyesha hili ni kwa kuwasaidia Wayahudi kujenga sinagogi la Kapernaumu. Hakikisha kwamba unatumia tafsiri ileile ya **sinagogi** ambayo umetumia katika vifungu vilivyotangulia. Neno **sinagogi** liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anakubali kwenda nyumbani kwa afisa huyo. Kabla ya kufika, marafiki wa afisa huyo wanakutana na Yesu ili kumpa ujumbe kutoka kwa jemadari huyo. Jemadari anasema, "**Bwana, usijisumbue.**" Hapa neno Bwana linamaanisha sayidi au mtu mwenye mamlaka. Jemadari anatambua kwamba Yesu ana mamlaka kutoka kwa Mungu. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu. Usijisumbue ni njia ya heshima ya kusema, "Sitaki kukusumbua au kukutaabisha." Afisa huyo hataki Yesu awe najisi au asiyefaa kumtumikia Mungu, kwa kuingia nyumbani kwake kwa sababu yeye ni mtu wa Mataifa. Afisa huyo anajua kwamba si lazima aingie nyumbani kwa sababu anaweza kumponya mtumishi wake akiwa mbali. Afisa huyo anaamini kwamba Yesu ana **mamlaka** ya kuponya kutoka kwa Mungu Hakikisha kwamba unatafsiri mamlaka kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mamlaka liko kwenye faharasa kuu.

Jemadari anaposema **ingia chini ya dari yangu**. Hii inamaanisha, "Ingia nyumbani kwangu."

Tumia neno la kawaida katika lugha yako linalomaanisha mtu anayeingia nyumbani kwa mtu mwingine kama mgeni.

Yesu **anashangaa**. Hili ni itikio zuri. Anafurahi na kushangazwa na imani ya jemadari. Yesu anasema, "**Sijaona imani kubwa namna hii hata katika Israeli.**" Hapa imani inamaanisha kuamini na kuwa na hakika kwamba Yesu anaweza kufanya jambo fulani. Hakikisha kwamba unatafsiri imani kama vile umetafsiri hapo awali. Neno **imani** liko kwenye faharasa kuu. Yesu anaposema Israeli, anamaanisha watu wa Kiyahudi kwa jumla. Wayahudi waliamini kwamba Yesu angeweza kumponya mtu kwa kumgusa. Lakini afisa wa Mataifa aliamini kwamba Yesu angeweza kuponya akiwa mbali kwa kusema neno tu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 7:11-17

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 7:11-17 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 7:11-17

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya kumponya mtumishi wa jemadari, Yesu na wanafunzi wake wanasafiri kutoka Kapernaumu hadi mji wa Galilaya unaoitwa Naini. Luka anaangazia huruma ya Yesu kwa mjane ambaye mwanawe amekufa. Yesu anamfufua mwana wake na watu wanashangaa. Umaarufu wa Yesu unaendelea kuenea katika Yudea na nchi jirani.

Muda mfupi baada ya kumponya mtumishi wa jemadari, Yesu anasafiri kutoka Kapernaumu hadi mji unaoitwa Naini. Wanafunzi wa Yesu na umati mkubwa wanamfuata. Mji mdogo wa Naini ulikuwa maili sita au kilomita 9.6 kutoka Nazareti. Ulikuwa maili 25, au kilomita 40.2 kutoka Kapernaumu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya mahali ambapo Naini, Nazareti, na Kapernaumu ipo. Onyesha njia ambayo Yesu angepitia.

Yesu anafika kwenye lango la mji, au mlango ambao watu waliingia na kutoka mjini. Yesu anawaona watu wakibeba maiti nje ya mji ili azikwe. Luka anakazia hasa kwamba yule aliyekufa alikuwa mwana wa pekee wa mjane. Mjane alikuwa mwanamke ambaye mume wake alikuwa amekufa. Umati wa watu kutoka kwa jamii uko naye ili kuomboleza mwana wake wa pekee. Katika desturi ya Kiyahudi, mwana alikuwa na jukumu la kumtunza mamake baba yake alipokufa. Mwanamke huyo hakuwa na msaada wowote bila mume au mwana wa kiume. Sasa alikuwa wa hadhi ya chini sana katika jamii yake.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Utamaduni wako huwachukuliaje wajane? Nani ana wajibu wa kuwatunza?

Luka anamwita Yesu Bwana, au aliye na mamlaka. Wayahudi pia walitumia neno hili kumwita Mungu. Yesu anamwona mwanamke huyo, na anamwonea huruma. Yesu anataka kumsaidia.

Yesu anamwambia mwanamke huyo, "Usilie." Hii inamaanisha kwamba mwanamke huyo alikuwa analia. Yesu anajua kwamba atamfufua mwana wake na kumpa sababu ya kufurahi. Kisha Yesu anakaribia jeneza au machela au ubao uliokuwa ukitumika kubeba maiti. Anagusa jeneza na watu waliokuwa wamebeba maiti wakaacha kutembea na kusimama kimya. Hii ilikuwa muhimu. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kugusa maiti kulimfanya mtu awe najisi, au asiyejaa kumtumikia Mungu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya jeneza/machela iliyotumiwa kubeba wafu.

Yesu anaiambia maiti, "Kijana, nakuambia inuka." Yesu anaita maiti "kijana." Katika utamaduni wa Kiyahudi, neno hili linamaanisha mvulana aliyekuwa na umri wa zaidi ya miaka 14 lakini bado hajaoa. Kwa sababu Yesu alisema, "Nakuambia," hii inaonyesha kwamba anatoa amri. Amri yake ilikuwa yenye nguvu ya kutosha kufufua maiti. Yesu anamfanya kijana huyo awe hai tena na anaketi kwenye machela. Kijana huyo anaanza kuzungumza na Yesu anamkabidhi kwa mama yake.

Watu wanaogopa na kustaajabu kwamba Yesu ana uwezo wa kumfufua mtu. Wanajua kwamba Mungu amempa Yesu nguvu hii, kwa hivyo wanaanza kumsifu Mungu. Watu wamnaita Yesu nabii mkuo, au mwakilishi wa Mungu kwa watu wake. Walimwita nabii mkuu kwa sababu Yesu aliwakumbusha nabii Eliya.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nini kitatokea katika mji wako ikiwa mtu angefufuliwa?

Eliya alikuwa nabii anayejulikana sana kwa Wayahudi. Sababu moja iliyomfanya ajulikane sana ni kwamba alimfufua mwana wa mjane kupitia nguvu za Mungu. Ilimbidi Eliya amwombe Mungu ili mvulana huyo afufuke. Lakini Yesu anazungumza moja kwa moja na maiti na kufanya mvulana huyo afufuke. Hii inaonyesha kwamba Yesu ana mamlaka na nguvu za Mungu. Hii ndiyo sababu Luka anamwita Bwana.

Watu wanasema kwamba Mungu amekuja kuwasaidia watu wake kwa kumtuma Yesu. Watu wake ni Wayahudi. Habari kuhusu Yesu zilienea katika nchi yote ya Wayahudi na maeneo yaliyoizunguka.

Luka anaonyesha kupitia hadithi hii kwamba Yesu ana nguvu na mamlaka ya Mungu ya kufufua wafu. Kwa kumwita Yesu Bwana, Luka pia anaonyesha kwamba yeye ni zaidi ya nabii tu. Muujiza mkubwa hivyo unafanya habari kuhusu Yesu zienee kote Yudea na nchi jirani.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 7:11-17

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anasafiri kutoka Kapernaumu hadi Naini. Umati mkubwa na wanafunzi wake wanamfuata.

Tukio la pili: Yesu anafika Naini na anaona maiti inayobebwa kutoka mjini. Maiti hiyo ni ya mwana wa pekee wa mjane. Umati uko pamoja naye ukiomboleza kifo chake.

Tukio la tatu: Yesu anamwonea huruma mwanamke huyo. Anawaambia asilie. Yesu anagusa jeneza na kumwambia kijana huyo aketi. Kijana huyo an afufuka na kuketi. Anaanza kuzungumza. Yesu anamkabidhi kwa mama yake.

Tukio la nne: Watu wanashangaa. Wanamsifu Mungu. Wanaanza kuzungumza kuhusu Yesu na habari kumhusu zinaenea katika Yudea.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Umati
- Wanafunzi
- Mjane
- Umati wa Naini
- Wabeba jeneza
- Kijana

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Yesu anakaribia kijiji na umati mkubwa unaomfuata. Anafika kwenye lango la mji. Huu ulikuwa mlango wa Naini ambako watu waliingia na kutoka mjini. Msafara wa mazishi unatoka kijijini.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mjane huyo alikuwa wa hadhi ya chini katika jamii yake kwa sababu mwana wake wa pekee alikuwa amekufa. Hakukuwa na mtu aliyebaki katika familia yake ambaye angemtunza.

Mwana wa pekee wa mjane amekufa tu. Umati kutoka Naini uko pamoja naye. Yesu anamhurumia sana. Yesu anamwambia asilie.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kugusa jeneza kulimfanya mtu awe najisi kulingana na sheria ya Wayahudi. Yesu anapuuza sheria hii na kwa nguvu anarudisha uhai kwa mwili uliokufa. Hii inaonyesha kwamba ana nguvu na mamlaka ya Mungu.

Yesu anagusa jeneza. Watu waliokuwa wamebeba jeneza wanasimama. Yesu anazungumza na mtu aliyekufa. Yesu anasema, kijana amka. Mvulana aliyekuwa amekufa akaketi na kuanza kuzungumza. Yesu anamkabidhi kwa mama yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hamrudishi kihaisi mvulana huyo kwa mama yake. Yesu anamkabidhi tu mvulana huyo kwa mama yake sasa kwa kuwa yuko hai.

Umati unamsifu Mungu wakisema kwamba Mungu amewatembelea leo. Habari za tukio hili zilienea katika Yudea na mashambani.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 7:11-17

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Umati
- Wanafunzi
- Mjane
- Umati wa Naini
- Wabeba jeneza
- Kijana

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza makundi mawili tofauti, moja linalomfuata Yesu na lingine linalotoka Naini.

Hakikisha kwamba timu inaigiza umati ukishangazwa kwamba Yesu anakaribia ili kugusa jeneza.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akisafiri kwenda Naini. Umati na wanafunzi wake wanamfuata. Yesu anawaona watu wakibeba maiti kutoka lango la mji. Ni mwana wa pekee wa mjane. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Huruma." "Rehema." "Nataka kumsaidia." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akimwambia mjane huyo asilie. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza mjane, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa." "Anamaanisha nini?" "Ninawezaje kukosa kulia? Mwana wangu amekufa." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akigusa jeneza. Watu waliokuwa wamebeba jeneza wanaacha kutembea. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza wabeba geneza, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa." "Kwa nini awe najisi?" "Atafanya nini?" Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akimwambia kijana huyo aamka. Kijana huyo anaketi na kuanza kuzungumza. Yesu anamkabidhi kwa mama yake. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza mjane, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kustaajabu." "Siamini kile ninachokiona!" "Ninashukuru sana Mungu alimpa Yesu nguvu ya kunirudishia mwanangu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza umati ukistaajabishwa na Yesu. Wanamsifu Mungu. Wanamwita Yesu nabii mkuu. Habari za Yesu zinaenea katika Yudea na nchi jirani. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yeye ni kama Eliya tu." Yesu ametumwa kutoka kwa Mungu kweli." "Lazima niambie kila mtu kilichotokea leo."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 7:11-17

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anasafiri kutoka Kapernaumu hadi Naini. Umati mkubwa na **wanafunzi** wake, au wafuasi wake wa karibu, wako pamoja naye. Hakikisha umetafsiri neno wanafunzi kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya njia ambayo Yesu alifuata kutoka Kapernaumu hadi Naini ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu anafika kwenye lango la mji wa Naini. **Lango la mji** linamaanisha mlango wa mji ambao watu wangeingia na kutoka. Miji mingi ilikuwa na kuta na lango la mji lilikuwa mlango kwenye ukuta. Hata hivyo, kijiji cha sasa cha Naini hakionyeshi dalili zozote za kuwahi kuwa na kuta, kwa hivyo huenda kulikuwa na lango tu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya lango la mji ikiwa bado hujawaonyesha.

Luka anatumia neno lenye maana kama **tazama** ili wasikilizaji wake wamsikilize. Neno hili linamaanisha kwamba atasema jambo muhimu. Luka anataka wasikilizaji wake wasikilize muujiza ambao Yesu atafanya wa kufufua mfu. Matoleo yote hayatumii neno hili, lakini huenda ukataka kutafuta njia ya kawaida ya kuonyesha kwamba Luka anataka watu wasikilize.

Luka anamwita Yesu **Bwana**. Neno hili linamaanisha sayidi au mtu mwenye mamlaka. Wayahudi pia walitumia neno hili kumrejelea Mungu. Hakikisha umetafsiri neno **Bwana** kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. **Neno Bwana** liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anamwona mjane, au mwanamke ambaye mume wake alikuwa amekufa. **Alimhurumia sana**. Hii inamaanisha kwamba Yesu alimwonea huruma.

Je, kuna neno katika lugha yako linaloamaanisha kwamba mtu anamwonea huruma mtu mwingine kwa sababu ya hali yake? Unaweza kutumia neno hilo hapa.

Yesu anamwambia mwanamke huyo asilie. Kisha anagusa **jeneza au machela**. Katika muktadha huu, jeneza, inarejelea machela au ubao uliotumiwa kubeba mtu aliyekufa hadi mahali ambapo angezikwa. Huenda hii haikuwa sanduku la mbao.

Yesu anazungumza na maiti na kumwamuru ainuke. **Mtu huyo aliyekuwa amekufa akaketi**. Hii inamaanisha kwamba Yesu anamfanya mtu huyo awe hai tena na anaketi. Hakikisha kwamba hautafsiri hili kwa njia inayomaanisha kwamba alikuwa bado amekufa alipoketi.

Kwa sababu ya muujiza huo, watu wanashangaa. Wanamwita Yesu nabii mkuu. **Nabii mkuu** ni nabii aliyetumia nguvu za Mungu kufanya miujiza ya ajabu. Huenda Wayahudi walikuwa wakimlinganisha Yesu na Eliya na Elisha ambao walimfufua mtu kutoka kwa wafu. Hakikisha umetafsiri neno nabii kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno **nabii** liko kwenye faharasa kuu.

Watu wanasema kwamba **Mungu amekuja kuwakomboa watu wake**. Watu wake ni Wayahudi. Watu wanatambua kwamba Mungu alikuwa akiwasaidia kupitia Yesu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 7:18-35

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 7:18-35 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 7:18-35

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu alifanya miujiza mingi katika eneo la Galilaya - aliwaponya wagonjwa, akatoa pepo, na hata kufufua kijana. Wafuasi wa Yohana waliripoti mambo haya kwake alipokuwa gerezani. Yohana anawatuma wafuasi wake wawili wamwulize Yesu ikiwa yeye ndiye Masihi, au Mwokozi Aliyeahidiwa. Yesu anajibu kwa kudokeza kwamba yeye ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa.

Habari zilienea haraka baada ya Yesu kumfufua kijana mmoja huko Naini. Wanafunzi au wafuasi wa Yohana, walisikia habari za yale yaliyotukia Naini na kumwambia Yohana. Utakumbuka kutoka kifungu kilichotangulia kwamba Yohana alikuwa gerezani kwa sababu Mfalme Herode, mtawala wa Galilaya, alimtuma huko.

Komea hapa na uulize timu yako: Watu huadhibiwaje katika utamaduni wako? Nani hutoa adhabu?

Yohana anawatuma wafuasi wake wawili kwa Bwana, au Yesu. Luka anatumia jina hili kumaanisha sayidi au aliye na mamlaka. Wayahudi pia walitumia neno hili kumwita Mungu. Kwa kusema Bwana, Luka anawathibitishia wasikilizaji wake kwamba Yesu ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa ingawa wengine walishuku utambulisho wa Yesu. Yohana anawatuma wafuasi wake wamwulize Yesu ikiwa Yesu ndiye "yule aliyekuwa aje." Maneno haya yanarejelea Mwokozi Aliyeahidiwa. Yohana alikuwa nabii, au mjumbe wa Mungu, aliyewatayarisha watu kwa Mwokozi Aliyeahidiwa aliyekuwa anakuja. Yohana anashuku kama Yesu ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa. Yohana hana hakika kwa sababu Yesu hakutimiza matarajio ya watu wengi kuhusu Mwokozi Aliyeahidiwa. Yesu hakuleta hukumu kwa Mataifa, au wale ambao hawakuwa Wayahudi, na viongozi wa kidini wa Wayahudi walipinga huduma yake. Yohana anawatuma wafuasi wake wawili wamwulize Yesu ikiwa Wayahudi wangengojea mtu mwingine aje ambaye angekuwa Mwokozi Aliyeahidiwa.

Yohana alijulikana kama Yohana Mbatizaji kwa sababu alibatiza watu wengi sana hapo awali. Mbatizaji ni mtu anayewabatiza watu. Wakati wafuasi wa Yohana wanapouliza maswali haya, Yesu anawaponya wagonjwa, anawafukuza roho waovu, na kuwapa vipofu uwezo wa kuona. Yesu anafanya mambo haya kabla ya kujibu swali lao kwa sababu anataka waone miujiza.

Yesu anawaambia wafuasi au wajumbe wa Yohana, wamwambie Yohana yale waliyoyaona na kusikia. Yesu anasema kwamba vipofu wanaweza kuona. Viwete wanatembea sasa. Waliokuwa na ukoma au magonjwa ya ngozi, wametakaswa sasa. Waliokuwa viziwi wanasikia sasa. Wafu wanafufuliwa. Yesu anasema kwamba anawahubiria maskini habari njema. Yesu anaorodhesha miujiza hii kwa sababu ilikuwa mambo ambayo Isaya alisema Mwokozi Aliyeahidiwa angefanya. Isaya alikuwa nabii anayejulikana sana, au mjumbe wa Mungu. Yesu hasemi ni nani anayefanya mambo haya, lakini ni wazi kwamba yeye ndiye anayefanya yatendeke. Yesu anadokeza kupitia orodha hii kwamba yeye ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Ushuhuda wa mashahidi ni wa kuaminika kiasi gani wanapoambiwa wakumbuke tukio fulani? Katika utamaduni wako, ungemuuliza nani habari za kweli kuhusu matukio yaliyotukia zamani?

Yesu anasema kuwa amebarikiwa mtu yule asiyejikwaa au asiye na shaka kwa sababu yangu. Maneno haya yanamaanisha kwamba Mungu atamkubali yeyote ambaye hatakuwa na shaka kwamba Yesu ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa. Yesu anaendelea kutimiza unabii wa Simeoni. Simeoni alimwambia mama ya Yesu kwamba angesababisha watu wengi wakwazike. Yesu anadokeza kwamba wengi wanachukizwa naye kwa sababu yeye si yule Mwokozi Aliyeahidiwa waliyemtarajia. Yesu anawatuma wafuasi hao wawili kwa Yohana na jibu lake.

Baada ya wafuasi hao wawili kuondoka, Yesu alizungumza na watu kuhusu Yohana. Yesu anarejelea wakati ambapo Yohana alikuwa akihubiri jangwani, au nyikani. Anawauliza watu maswali matatu na kutoa jibu. Yesu anawauliza kwa nini walienda jangwani. Je, walienda kuona unyasi au mmea mrefu, uliokuwa ukitikiswa na upepo? Swali hili linaweza kutafsiriwa kwa njia mbili. Tafsiri ya kwanza inarejelea mtu mwenye tabia dhaifu ambaye hubadili maoni yake kila mara. Ukifuata tafsiri hii, inaweza kuwa rahisi kusema, "Mlienda nyikani kuona mtu wa aina gani?" Tafsiri ya pili ni halisi na inarejelea unyasi unaotikiswa huku na huko na upepo. Kwa tafsiri yoyote ile, jibu la swali la Yesu lilikuwa "hapana."

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya jangwa na mmea wa unyasi.

Yesu anawauliza kama walienda jangwani kumwona mtu aliyevaa mavazi ya kifahari. Tena, jibu linalodokezwa ni la. Yesu anawaambia kwamba watu wenye mavazi ya kifahari hawaishi au kwenda jangwani. Badala yake, wanaishi katika majumba makubwa na ya kifahari ambapo wanafurahia utajiri wao.

Yesu anauliza swali kwa mara ya tatu, mlikuwa kuona nini, lakini wakati huu anatoa jibu sahihi. Watu walienda jangwani kumwona nabii. Yesu anasema kwamba Yohana alikuwa zaidi ya nabii. Yohana alichaguliwa hasa na Mungu ili kumtengenezea njia Mwokozi Aliyeahidiwa. Yesu anasema kwamba Yohana ndiye yule ambaye nabii Malaki aliandika juu yake mamia ya miaka iliyopita. Malaki aliandika kuhusu Mungu akizungumza na Mwokozi Aliyeahidiwa. Mungu anasema kwamba atamtuma mjumbe awatayarisha watu kwa ajili ya kuja kwa Mwokozi Aliyeahidiwa. Kulingana na desturi ya Wayahudi, mfalme angechagua mjumbe wa kuwaambia watu kwamba anakuja. Yesu anasema kwamba Yohana ndiye mjumbe huyo. Yohana aliwatayarishia watu kwa kuwaambia watubu, au wamrudie Mungu. Watu walibatizwa na Yohana ili kuonyesha kwamba waliacha dhambi na kutaka kumtii Mungu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, umati wa watu huenda kumwona mtu wa aina gani? Wanavaaje au wanazungumzaje? Kuwasili kwa mtu mashuhuri hutangazwaje katika utamaduni wako?

Yesu anasema kwamba hakuna mtu aliye mkuu zaidi kuliko Yohana duniani. Anamaanisha kwamba hapakuwa na mtu aliyekuwa na jukumu muhimu zaidi kuliko kutengeneza njia kwa ajili ya Mwokozi Aliyeahidiwa. Hata hivyo, Yesu pia anasema kwamba hata mtu mwenye hadhi ya chini sana katika ufalme wa Mungu ana hadhi ya juu kuliko Yohana. Yesu anadokeza kwamba Mungu anatawala na kuwatunza watu kwa njia mpya ambayo ni kubwa kuliko njia ya zamani. Njia hii mpya iliwapa upendeleo na nguvu watu waliomwamini Mwokozi Aliyeahidiwa na kujitiisha kwa utawala wa Mungu. Yesu anasema kwamba kuwa raia katika ufalme wa Mungu ni ajabu zaidi kuliko kuwa nabii mkuu duniani.

Watu wa kawaida, ikijumuisha watoza ushuru, walisema kwamba Mungu alikuwa mwenye haki na hakukosea kumtuma Yohana. Mungu hakukosea kuwaambia kupitia Yohana kwamba watubu, au wamrudie Mungu, na

wabatizwe. Lakini Mafarisayo, au viongozi wa kidini, walikataa mpango wa Mungu. Walikataa kutubu na kubatizwa.

Yesu anauliza ni ulinganisho gani ambao anaweza kutumia kueleza jinsi watu wa kizazi hicho walivyo. Yesu anajibu swali lake kwa kusema kwamba wao ni kama watoto wanaocheza sokoni. Watoto wanajifanya kwamba wako kwenye harusi ambapo kuna muziki na dansi lakini marafiki zao hawatcheza. Kisha watoto wanajifanya kwamba wako kwenye mazishi ambapo wanaimba nyimbo za maombolezi na kulia, lakini marafiki zao bado hawatcheza. Wanakataa kuridhika. Yesu anasema kwamba watu wa kizazi chake hawakuridhika naye au Yohana.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watoto hucheza wapi katika utamaduni wako? Wao hucheza michezo ya aina gani? Onyesha picha ya soko la Wayahudi.

Yesu anaeleza jinsi Yohana alivyoishi alipokuwa akihubiri jangwani, au nyikani. Yohana hakula mkate au kunywa divai. Hii inamaanisha kwamba hakula chakula cha kawaida na hakunywa vinywaji viivyotiwa chachu ili kuonyesha wakfu wake kwa Mungu. Yesu anawaambia watu kwamba walimkataa Yohana kwa sababu aliishi kwa njia hii. Viongozi wa kidini walisema kwamba Yohana alikuwa na pepo mchafu kwa sababu hakujiendesha kama mtu wa kawaida. Maneno haya yanamaanisha kwamba walifikiri kuwa pepo mbaya alikuwa akitawala matendo yake. Viongozi wa kidini hawakuamini kwamba Yohana alikuwa mjumbe wa Mungu.

Yesu anasema kwamba Mwana wa Adamu amekuja akila mkate na kunywa divai. Mwana wa Adamu ni jina ambalo Yesu anajiita. Inamaanisha kwamba yeye ni mwanadamu na ana nguvu zote na mamlaka kutoka kwa Mungu. Yesu alikula mkate na kunywa divai kama vile Wayahudi wengine walivyofanya. Lakini watu walimwita mlafi, au mtu anayekula chakula sana. Walimwita pia mlevi, au mtu anayekunywa divai nyingi sana. Watu walimkosoa Yesu kwa kuwa rafiki ya watu waliokuwa na dhambi, au ambao hawakumtii Mungu mara kwa mara. Hii ilikuwa ni pamoja na watoza ushuru. Viongozi wa kidini waliwakataa Yohana na Yesu kwa njia tofauti.

Yesu anajitetea na kumtetea Yohana kwa kutumia methali au msemo wa hekima. Anazungumza kuhusu hekima, au uelewa, kama mtu. Yesu anasema kwamba hekima huthibitishwa kuwa kweli na watoto wake wote. Yesu anamaanisha kwamba wale walio na hekima ya kweli wataonyesha hekima yao kupitia matokeo mazuri ya maishaa yao.

Katika hadithi hii, Yesu anathibitisha jukumu la Yohana Mbatizaji sio kama nabii tu, bali yule ambaye unabii wa Malaki ulizungumzia. Yohana ndiye aliyewatayarishia watu kwa ajili ya kuja kwa Mwokozi Aliyeahidiwa. Yesu pia alimdokezea Yohana kwenye jibu lake kwamba yeye ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa ambaye Yohana aliwatayarishia watu. Yesu anasisitiza kwamba viongozi wa kidini walimkataa Yohana na kumkataa yeye.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 7:18-35

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Wanafunzi wa Yohana Mbatizaji wanamwambia yale ambayo Yesu amekuwa akifanya. Yohana anawatuma wanafunzi wake wawili wamuulize Yesu ikiwa Yesu ndiye Masihi, au wanapaswa kumngojea mtu mwingine. Wanafunzi wanafika kwa Yesu na kuuliza swali hili.

Tukio la pili: Wakati ambapo wanafunzi wa Yohana wanauliza swali hili, Yesu anawaponya wagonjwa, anatoa pepo wachafu na kuponya vipofu. Yesu anawaambia wanafunzi wa Yohana wamwambie Yohana yale ambayo wameyaona na kusikia. Anasema kwamba maskini wamesikia habari njema. Wanafunzi wa Yohana wanaondoka.

Tukio la tatu: Yesu anawaambia umati kuhusu Yohana. Yesu anawaambia ni mtu wa aina gani waliyeenda kumwona nyikani. Yesu anawaambia kwamba Yohana alikuwa nabii. Yesu anaeleza kwamba maandiko yanasema kwamba yeye ndiye anayetayarisha njia.

Tukio la nne: Yesu anawaambia kwamba hakuna aliye mkuu zaidi kuliko Yohana aliyewahi kuishi. Lakini Yesu anawaambia kwamba yule aliye mdogo katika ufalme wa Mungu ni bora kuliko Yohana. Watu wote walikubali kwamba njia ya Mungu ilikuwa sawa. Mafarisayo na wataalam wa kidini wanakataa mpango wa Mungu.

Tukio la tano: Yesu analinganisha kizazi hiki na watoto ambao hawaendi sambamba na muziki unaochezwa. Vivyo hivyo, Yohana hakunywa divai wala kula mkate na watu walimkosoa. Yesu anakula na kunywa na watu pia wanamkosoa.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Yohana mbatizaji
- Wanafunzi wa Yohana
- Watu wanaoponywa, vipofu, viziwi, wenye ukoma, waliokufa, pepo waovu.
- Umati
- Mafarisayo na Wataalam wa kidini

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yohana Mbatizaji yuko gerezeni wanafunzi wake wanapokwenda kumwambia habari kuhusu Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi wengi walikuwa wakimsubiri Masihi ambaye angewaweka huru kutoka Roma.

Wanafunzi wa Yohana wanaenda kumwona Yohana na kumwambia yale ambayo Yesu alikuwa anafanya. Yohana Mbatizaji anawaambia wanafunzi wake wawili wamwulize Yesu ikiwa Yesu ndiye Masihi, au Mwokozi Aliyehidiwa. Wanataka kujua kama wanapaswa kumsubiri mtu mwingine. Wanafunzi walifika kwa Yesu na kuuliza swali hili.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hakujibu mara moja. Kwanza, Yesu anafanya yale ambayo unabii wa Masihi katika Agano la Kale unasema Masihi angefanya - kuwaponya watu.

Wakati ambapo wanafunzi wa Yohana wanauliza swali hili, Yesu anawaponya wagonjwa, anatoa pepo wachafu na kuponya vipofu. Yesu anawaambia wanafunzi wa Yohana wamwambie Yohana yale ambayo wameyaona na kusikia, kwamba uponyaji uliwajia watu. Maskini walisikia habari njema.

Wanafunzi wa Yohana wanaondoka. Yesu anazungumza na umati kuhusu Yohana. Yesu anawaambia ni mtu wa aina gani waliyeenda kumwona nyikani. Je, walienda kumwona mtu mdhaifu kama unyasi unaopeperushwa na upepo? Hapana. Mtu mwenye mavazi ya kifahari? Hapana. Je, walikuwa wakimtafuta nabii?

Ni muhimu kukumbuka kwamba manabii ni muhimu kwa Wayahudi kwa sababu waliwaletea watu neno kutoka kwa Mungu.

Yesu anawaambia kwamba hakuna aliye mkuu zaidi kuliko Yohana aliyewahi kuishi duniani. Lakini Yesu anawaambia kwamba yule aliye mdogo katika ufalme wa Mungu ni bora kuliko Yohana. Watu wote walikubali kwamba njia ya Mungu ilikuwa sawa. Mafarisayo na wataalam wa kidini wanakataa mpango wa Mungu kwa sababu walikataa ubatizo wa Yohana.

Yesu analinganisha kizazi hiki na watoto ambao hawaendi sambamba na muziki unaochezwa. Wanalalamika wakisema tulicheza nyimbo za sherehe na hamkucheza, tulicheza nyimbo za mazishi na hamkulia. Vivyo hivyo,

Yohana hakunywa divai wala kula mkate na watu walimkosoa. Yesu anakula na kunywa na watu pia wanamkosoa.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 7:18-35

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio matano.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Yohana Mbatizaji
- Wanafunzi wa Yohana
- Watu wanaoponywa, vipofu, viziwi, wenye ukoma, waliokufa, pepo waovu.
- Umati
- Mafarisayo na Wataalam wa kidini.

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yohana akiwa gerezeni wakati wanafunzi wake wanapokuja kumwambia yale ambayo Yesu amefanya.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanafunzi wa Yohana wakija kwa Yesu na kuuliza kama yeye ndiye Masihi ambaye Wayahudi wanamsubiri. Yesu hajibu hadi baada ya kufanya miujiza ili wanafunzi wa Yohana waone. Kisha Yesu anajibu.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza wanafunzi wa Yohana wakija kumwambia Yohana yale ambayo wameyaona. Yohana anawaita wanafunzi wake wawili na kuwatuma kwa Yesu ili waulize kama Yesu ndiye Mwokozi Aliyehidiwa au wanahitaji kumtafuta mtu mwingine.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza Yohana Mbatizaji, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilikuwa na hakika kwamba Yesu alikuwa Masihi," "Je, ninafanya vibaya kutafuta uhakikisho?" "Ikiwa kuna mtu mwingine ninayehitaji kumtafuta, ninahitaji kujua." Anzisha uigizaji tena.

Wanafunzi wa Yohana wanampata Yesu. Wanafunzi wa Yohana wanamwambia Yesu kwamba Yohana amewatuma. Wanauliza ikiwa yeye ndiye Masihi ambaye watu wanamsubiri, au wanapaswa kumtafuta mtu mwingine. Wakati huo huo, Yesu anawaponya wagonjwa, anawatoa pepo wachafu na kuwaponya vipofu. Kisha Yesu anawaambia waende wakamwambie Yohana yale ambayo wameyaona na kusikia. Vipofu wanaona, vilema wanatembea, wenye ukoma wanaponywa, viziwi wanasikia na wafu wanafufuliwa. Maskini wanasikiliza Habari Njema.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yohana anapitia wakati mgumu," "Anahitaji kujua kinachofanyika," "Maandiko yalinisaidia nyikani, yatamsaidia." "Atajua mimi ni nani." Anzisha uigizaji tena.

Wanafunzi wa Yohana wanaondoka. Yesu aliwaambia umati kuhusu Yohana. Yesu anawauliza umati walikwenda nyikani kumwona mtu wa aina gani? Mtu ambaye ni kama unyasi unaopeperushwa na upepo? Yesu anasema hapana. Yesu aliendelea kuuliza, mtu anayevaa kama tajiri? Yesu akajibu hapana. Kisha Yesu akauliz tena, je, mlikuwa mnamtafuta nabii? Yesu anasema, ndio. Anasema Yohana ni zaidi ya nabii. Yohana anatumiza yale ambayo neno la Mungu linasema. Hakuna aliye mkuu kuliko Yohana, lakini aliye mdogo kabisa katika ufalme wa mbinguni ni mkuu kuliko Yohana.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninafurahi kwamba Yohana alituelekeza kwa Yesu," "Mtu mwingine anawezaje kuwa mkuu kuliko Yohana?" "Nawezaje kuwa katika ufalme wa mbinguni." Anzisha tena uigizaji.

Watu waliposikia hivyo walikubali kwamba njia ya Mungu ilikuwa sawa, kwa sababu walikuwa na ubatizo wa Yohana. Lakini Mafarisayo na wataalam wa kidini walikataa mpango wa Mungu kwa sababu walikuwa wamekataa ubatizo wa Yohana.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza Mafarisayo na wataalam wa kidini, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nadhani Yesu amekosea. Sihitaji kutubu," "Nakasirika kwa sababu Yesu anasema kwamba Yohana ndiye nabii mkuu," "Je, kama nilikosea? Sikuamini maneno ya Yohana." Anzisha uigizaji tena.

Yesu aliuliza jinsi anavyoweza kulinganisha kizazi hiki. Yesu anawalinganisha na watoto wanaocheza mchezo. Watoto wanalamika kwa marafiki zao kwa sababu hawachezi dansi wanaposikia nyimbo za furaha na hawalii wanaposikia nyimbo za mazishi. Yesu anasema kwamba Yohana hakula mkate wala kunywa divai na viongozi wa kidini wanasema kwamba ana pepo. Yesu anakula na kunywa na viongozi wa kidini wanasema kwamba Yesu ni mlafi na mlevi.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Naweza kuwasaidiaje kuelewa wanachofanya?" "Nimekuwa nikiwaonyesha ishara zote wanazohitaji," "Ninahuzunika kwamba hawawezi kuona wazi Yohana ni nani na mimi ni nani."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 7:18-35

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Wanafunzi au wafuasi wa Yohana, wanasikia kwamba Yesu amemfufua mtu. Wanamletea Yohana habari hii gerezani.

Yohana anawatuma wafuasi wake wawili kwa **Bwana**, au Yesu. Neno Bwana linamaanisha sayidi au mtu mwenye mamlaka. Luka anatumia jina hili kuthibitisha kwamba Yesu ni Mungu. Hakikisha umetafsiri neno Bwana kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Wanafunzi wa Yohana wanamwuliza Yesu ikiwa yeye ndiye **yule aliyekuwa aje**, au Mwokozi Aliyeahidiwa. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Kabla ya kujibu, Yesu anawaponya watu kuwatoa **pepo waovu**. Hakikisha umetafsiri pepo waovu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno pepo waovu yako kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kwamba wanapaswa kumwambia Yohana yale ambayo wameyaona na kusikia. Kisha anaorodhesha mambo ambayo amefanya katika huduma yake. Yesu anasema kwamba wale wenye **ukoma** wanatakaswa. Ukoma unarejelea magonjwa ya ngozi. **Kutakaswa** kunamaanisha kwamba walifanywa kustahili kumtumikia Mungu. Maneno ukoma na kutakaswa yako kwenye faharasa kuu. Hakikisha umetafsiri maneno yote mawili kama vile umetafsiri hapo awali.

Yesu pia anasema kwamba maskini wanahubiriwa **habari njema**. Habari njema ilikuwa kuhusu ufalme wa Mungu na mambo mazuri ambayo Mungu angefanya ili kuwasaidia maskini. Hakikisha umetafsiri habari njema kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia.

Yesu anasema **amebarikiwa mtu yule asiyechukizwa na mimi**. Kubarikiwa kunamaanisha kwamba Mungu anaonyesha kibali au fadhili zake kwa mtu. Neno kubarikiwa liko kwenye faharasa kuu. Kuchukizwa kunamaanisha kutilia shaka au kuudhiwa na mtu. Yesu anasema kwamba Mungu angewapenda wale ambao hawakutilia shaka kwamba alikuwa Mwokozi Aliyeahidiwa.

Yesu anauliza umati mara tatu kwa nini walienda **jangwani**. Hakikisha umetafsiri neno jangwa kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno jangwa liko kwenye faharasa kuu. Yesu anajibu swali lake kwa kusema watu walienda kumwona **nabii**. Tafsiri nabii kama vile umetafsiri hapo awali. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu.

Onyesha picha ya jangwa ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anasema kwamba maandiko katika yalizungumza kuhusu Yohana yaliposema, "Nitamtuma mjumbe wangu mbele yako." **Mjumbe** aliwaambia watu watengeneze njia kwa sababu mfalme alikuwa anakuja. Yohana alikuwa mjumbe aliyewatayarisha Wayahudi kwa ajili ya kuja kwa mfalme wa kweli - Yesu. Mjumbe alitengeneza njia kwa ajili ya mfalme. Ulinganisho huu unamaanisha kwamba barabara zingetengenezwa kwa ajili ya kuja kwa mfalme. Mungu alimtuma Yohana awatayarisha watu kwa ajili ya Mwokozi Aliyeahidiwa kwa kuwaambia waache dhambi na kumgeukia Mungu.

Yesu anasema **kwamba miongoni mwa wale waliozaliwa na wanawake** Yohana ndiye aliye mkuu zaidi. Hii inamaanisha miongoni mwa watu wote. **Mkuu** zaidi inamaanisha kwamba alikuwa muhimu zaidi kwa sababu jukumu lake lilikuwa ni kutengeneza njia kwa ajili ya Mwokozi Aliyeahidiwa. Hii haimaanishi kwamba alikuwa mkuu kuliko Yesu.

Yesu anasema kwamba Mafarisayo na wataalam katika mafundisho ya Musa walikataa mpango wa Mungu kwao. **Wataalamu katika mafundisho** ya Musa ni wasomi ambao walisoma, kufundisha na kutafsiri sheria ya Mungu. Huenda walikuwa watu wale wale ambao Luka anawaita walimu wa sheria. Yesu anasema kwamba viongozi wa kidini walikataa kufanya yale ambayo Mungu alitaka wafanye. Walikataa kumgeukia Mungu. Hawakuwa tayari kwa kuja kwa Mwokozi Aliyeahidiwa na kuwa sehemu ya ufalme wake. Hakikisha umetafsiri **neno Mafarisayo** kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. **Neno Farisayo** linapatikana kwenye faharasa kuu.

Yesu anatumia mfano wa watoto wanaocheza **sokoni**. Hapa ni mahali ambapo watu walinunua na kuuza bidhaa. Ilikuwa ni eneo kubwa ambalo ni wazi ambapo watoto wangeweza kucheza. Ikiwa hii si kawaida katika utamaduni wako, unaweza kutumia neno ambalo linamaanisha mahali ambapo watoto hucheza.

Onyesha picha ya soko la Kiyahudi ikiwa bado hujaonyesha.

Katika mfano wa Yesu, watoto wanasema kwamba walicheza **filimbi**. Hii ilikuwa ni ala ya muziki iliyokuwa na mrija mmoja au mbili. Kwa kawaida ilitengenezwa kwa mbao, mrija au mfupa. Ilichezwa kwa kupuliza hewa kwenye mirija. Watoto pia wanataja wimbo wa **maombolezo**. Huu ni wimbo wa huzuni au maombolezo unaoimbwa kwenye mazishi.

Onyesha picha ya filimbi.

Yesu anasema kwamba Yohana **hakula mkate wala kunywa divai**. **Mkate** unamaanisha chakula kwa jumla na **divai** ni kinywaji kilichotiwa chachu. Hii haimaanishi kwamba Yohana hakula chakula chochote bali hakula chakula cha kawaida. Injili ya Marko inasema kwamba alikula nzige na asali ya mwituni. Hakikisha umetafsiri mkate na divai kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia.

Yesu anajiita **Mwana wa Adamu**. Jina hili linamaanisha kwamba alikuwa mwanadamu na yule ambaye Mungu alimpa nguvu na mamlaka yote. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Adamu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno Mwana wa Adamu yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba watu walimwita **mlafi**, au mtu anayekula sana, na **mlevi**, au mtu anayekunywa divai nyingi. Maneno hayakuwa ya kumsifu bali yalikuwa ya kumkosoa Yesu. Yesu anasema **kwamba hekima huthibitishwa kuwa kweli na watoto wake**. Hii inamaanisha kwamba hekima ya kweli, au uelewa, inaonyeshwa na tabia njema na matokeo mema katika maisha ya mtu.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 7:36-8:3*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

Sikiliza Luka 7:36 - Luka 8:3 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 7.36-8.3

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Muda fulani baada ya Yesu kujibu maswali ya Yohana Mbatizaji, Mfarisayo anayeitwa Simoni anamwalika Yesu nyumbani kwake. Mji wa mwisho ambao Luka anataja ni Naini. Hatujui kama Yesu bado yuko katika mji huu au kama ameendelea kwenda mahali pengine. Luka hatuambii mahali ambapo tukio hili linalofuata linafanyika. Alipokuwa akila na Simoni, mwanamke anayejulikana kama mwenye dhambi anakuja na kuosha miguu ya Yesu. Luka anatumia hadithi kuonyesha imani ya mwanamke huyo na mamlaka ya Yesu ya kusamehe dhambi.

Baada ya Yesu kuwaambia wafuasi wa Yohana kwamba alikuwa Mwokozi Aliyehidiwa, Farisayo, au kiongozi wa kidini, anamwalika Yesu nyumbani kwake kwa chakula. Jina la Farisayo huyo ni Simoni. Kulingana na desturi ya Kiyahudi, Yesu alikuwa amelala kwenye mto karibu na meza ya chini. Miguu yake ilikuwa mbali na meza kwa kuwa miguu ilichukuliwa kuwa chafu.

Koma na uonyeshe timu yako picha ya chumba cha kulia chakula cha Kiyahudi ikiwa ni pamoja na meza ya chini matakia ambayo watu wangelalia.

Kama mwalimu wa kidini, Yesu alikuwa akila na mwenyeji, Simoni, na wageni wengine walioalikwa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, watu ambao hawakuwa wamealikwa wangeweza kuingia kimyakimya na kumsikiliza mwalimu. Hawakupaswa kujiunga na wageni walioalikwa. Kwa kawaida wanawake hawakuwapo katika mazingira haya.

Koma hapa na mjadili desturi za kuwakaribisha watu nyumbani katika utamaduni wako. Wana wajibu wa kufanya au kuleta nini? Wakishaingia nyumbani, wana uhuru gani ndani ya nyumba?

Wakati wanakula, mwanamke fulani anaingia nyumbani. Alikuwa amesikia kwamba Yesu alikuwa nyumbani kwa Simoni. Mwanamke huyu alikuwa na sifa mbaya mjini, na alionwa kuwa mwenye dhambi. Huenda alikuwa kahaba. Mafarisayo walimwona mwanamke huyu kuwa najisi, au asiyefaa kumtumikia Mungu. Hatujui mwanamke huyo ni nani, lakini ni wazi kwamba Yesu anamjua mwanamke huyo kutokana na kukutana naye hapo awali. Mwanamke huyo analeta manukato, au mafuta yenye harufu nzuri, kwenye chupa ya alabasta. Chupa hiyo iikuwa na shingo ndefu na ilikuwa imefungwa ili marashi yasimwagike. Ilikuwa lazima shingo ivunjwe ili marashi yamwagwe. Alabasta ilikuwa jiwe maridadi jeupe na manjano lililotoka Misri. Bei ya chupa ya aina hii ilikuwa sawa na mshahara wa siku 300.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya chupa ya marashi ya alabasta. Jadili na timu yako: Kwa nini wanawake wanatengwa katika utamaduni wako? Wao hutendewaje hadharani? Je, kuna kitu ambacho mwanamke anaweza kufanya katika utamaduni wako ili asitengwe tena?

Mwanamke huyo anasimama kwenye miguu ya Yesu akilia. Anashukuru kwamba Yesu alikuwa amemsamehe dhambi zake, au kutotii kwake kwa Mungu, hapo awali. Anapiga magoti kwa miguu ya Yesu na machozi yake yanaanza kulowesha miguu yake. Anatumia nywele zake kama kitambaa na kufuta machozi. Katika desturi ya Kiyahudi, ilikuwa aibu kwa mwanamke kuonyesha nywele zake hadharani. Mwanamke huyo anaanza kubusu, au kugusisha midomo yake kwa miguu ya Yesu ili kuonyesha unyenyekevu na heshima kubwa. Alikuwa pia anaonyesha shukrani zake.

Mwanamke huyo "anamtia mafuta" Yesu kwa kumwaga manukato yake kwenye miguu yake na kuanza kumimina mafuta. Katika muktadha huu, kutia mafuta hakumaanishi tendo la kidini, bali hutumiwa kuonyesha kwamba mwanamke huyo anamheshimu Yesu. Kwa kawaida, kutia mafuta kulifanywa kwa kuyamimina kichwani. Huenda mwanamke huyo alikuwa na nia ya kuyamimina kichwani mwa Yesu. Lakini anashindwa sana na hisia hivi kwamba anayamimina kwenye miguu yake. Kwa kuosha miguu ya Yesu, kubusu miguu yake, na kumimina mafuta miguu pake, mwanamke huyo anaonyesha heshima na upendo wake kwa Yesu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mtu anaonyeshaje shukrani au heshima kwa mtu mwingine katika utamaduni wako? Katika utamaduni wako, mwanamke ataonwaje ikiwa ataonyesha shukrani au heshima kwa mwanamume hadharani?

Simoni anamwona Yesu akimruhusu mwanamke huyo asafishe miguu yake. Simoni anafikiri kwamba Yesu si nabii, au mjumbe kutoka kwa Mungu. Simoni anafikiri hivi kwa sababu nabii angejua kwamba mwanamke huyo alikuwa mwenye dhambi. Nabii angejua pia kwamba mwanamke anayemgusa angemfanya awe najisi. Simoni hadhani Yesu anatenda kama mtu aliyetumwa na Mungu.

Lakini Yesu anajua mawazo ya Simoni. Yesu anajibu mawazo ya Simoni kwa kumsimua mfano, au hadithi ya pekee ili kueleza mambo ya ndani zaidi kuhusu Mungu. Yesu anasimulia hadithi ya wanaume wawili. Kuna

mkopeshaji, au mtu ambaye kazi yake ni kupeana mikopo. Mkopeshaji anampa mtu pesa akitarajia kurudishiwa pesa nyingi kuliko alizopeana. Mkopeshaji huyu anawakopesha watu wawili. Mtu mmoja alikuwa na deni la denari 500, au sarafu za fedha. Yule mwingine alikuwa na deni la denari 50. Walipokuwa hawawezi kulipa, mtu aliyewakopesha pesa hizo alifuta madeni au pesa alizokuwa anawadai watu hao wawili. Hii inamaanisha kwamba alifuta madeni yao wawili kwa fadhili.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Baadhi ya matarajio ya watu wanaokopa pesa ni gani katika utamaduni wako? Matokeo huwa nini mtu asipolipa alichokopa?

Yesu anamwuliza Simoni ni yupi kati yao aliyempenda mkopeshaji zaidi. Simoni anajibu kwamba yule aliyekuwa na deni kubwa ndiye aliyempenda zaidi. Yesu anamwambia kwamba ni kweli. Yule aliyeondolewa deni kubwa zaidi anajitoa na kumpenda zaidi mkopeshaji. Yesu anajilinganisha na mkopeshaji na kulinganisha deni na dhambi. Mwanamke huyo alimpenda Yesu sana kwa sababu alikuwa amemsamehe dhambi nyingi. Simoni alimpenda Yesu kidogo tu kwa sababu alifikiri kwamba hakuhitaji msamaha mwingi kutoka kwa Yesu.

Kisha Yesu anamgeukia mwanamke huyo na anaendelea kuzungumza na Simoni. Yesu anamlinganisha mwanamke huyo na Simoni. Yesu anasema kwamba Simoni hakumpa maji ya kunawa miguu yake. Katika utamaduni wa Kiyahudi, ilikuwa kawaida kuwapa wageni bakuli la maji ili kuondoa vumbi kwenye miguu yake. Katika familia tajiri, mwenyeji angekuwa na watumishi wa kuosha miguu ya wageni wake kama njia ya kuwaonyesha heshima. Kisha wangeikausha kwa kitambaa. Lakini Simoni hakumpa Yesu maji ya kuosha miguu yake au kumpa mtumishi wa kuosha miguu ya Yesu. Kinyume chake, mwanamke huyo anaosha miguu ya Yesu kwa machozi yake na kuyafuta kwa nywele zake.

Yesu anasema kwamba Simoni hakumsalimu kwa busu. Katika utamaduni wa Kiyahudi, ilikuwa desturi kwa wanaume kusalimiana kwa kubusu shavu au mkono. Kinyume chake, mwanamke huyo alibusu miguu ya Yesu. Hii ilionyesha heshima na unyenyekevu mkubwa zaidi kuliko busu kwenye shavu. Yesu anasema kwamba mwanamke huyo hajakoma kubusu miguu yake tangu alipoingia nyumbani. Maneno haya hayamaanisha kwamba mwanamke huyo alikuwa akibusu miguu ya Yesu tangu alipofika huko. Mwanamke huyo alikoma ili kuikausha na kuipaka mafuta. Yesu anasema hivi ili kusesitiza matendo ya mwanamke huyo kwa kulinganisha na matendo ya Simoni.

Yesu anasema kwamba Simoni hakumtia mafuta kichwani mwake. Hii ilikuwa desturi ya Kiyahudi iliyotumiwa kumwonyesha mgeni heshima. Kinyume chake, mwanamke huyo alimwaga mafuta kwenye miguu ya Yesu. Mafuta aliyotumia yalikuwa ghali kuliko mafuta yaliyotumiwa kumimina kichwani mwa mtu. Yesu anasema kwamba mwanamke huyo anampenda sana kwa sababu amemsamehe dhambi nyingi. Shukrani na upendo wake kwa Yesu unathibitisha kwamba Yesu alikuwa amewasamehe dhambi zake. Yesu anadokeza kwamba Simoni anampenda kidogo kwa sababu anafikiri kwamba ametenda dhambi kidogo na hahitaji msamaha mwingi. Yesu anarudia kwamba dhambi za mwanamke huyo zimesamehewa. Anamhakikishia mwanamke huyo kwamba dhambi zake zimesamehewa na kuwatangazia wageni wengine kwamba amesamehewa.

Wanaume waliokuwa mezani wanashangaa na kukataa Yesu anaposema kwamba ana uwezo wa kusamehe dhambi. Wanaamini kwamba Mungu tu ndiye ana uwezo wa kusamehe dhambi. Yesu anamwambia mwanamke huyo kwamba imani yake imemwoko. Imani inamaanisha kumwamini Mungu. Yesu anasema kwamba kwa sababu ya imani ya mwanamke huyo, Mungu amemwoko kutokana na maisha yake ya dhambi na hatamwadhibu kwa dhambi zake. Yesu anamwambia mwanamke huyo aende kwa amani, au kwa baraka za Mungu. Sasa mwanamke huyo anaweza kufurahia uhusiano na Mungu kwa sababu hakuwa najisi tena.

Baada ya hapo, Yesu anasafiri kwenda miji tofauti katika eneo hilo pamoja na wale mitume 12, au wale aliochagua kuwa wawakilishi. Yesu anafundisha kuhusu ufalme wa Mungu, au habari za Mungu zinazotawala na kuwatunza watu kama mfalme wao. Wanawake wengi pia wanasafiri na Yesu. Baadhi ya wanawake hawa walikuwa wameponywa magonjwa au pepo waovu waliokuwa wakiwadhibiti. Mmoja wa wanawake hawa ni Maria, aliyekuwa anatoka Magdala. Luka anataja mji wa Maria ili kusiwe na mkanganyiko na wanawake wengine walioitwa jina hilohilo. Yesu alikuwa amewafukuza pepo saba kutoka kwa Maria. Luka anamtaja Yoana. Huenda kazi ya mume wake ilikuwa kusimamia biashara ya kibinafsi ya Mfalme Herode. Luka pia anamtaja Susana. Wanawake hawa walisafiri na Yesu na wale 12 na waliwatunza kifedha kwa kutumia pesa zao wenyewe.

Luka anatumia hadithi hii kuonyesha Yesu ni nani. Yesu ni zaidi ya nabii kwa sababu ana mamlaka ya kusamehe dhambi. Muktaadha wa msamaha wa dhambi kupitia imani katika Yesu pia inaonyeshwa. Luka anaonyesha wale

wanaosafiri pamoja na Yesu anapofundisha kote nchini kabla ya kusimulia mifano hususa ambayo Yesu anafundisha katika masimulizi yanayofuata.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 7:36-8:3

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Farisayo alimwalika Yesu nyumbani kwake kwa chakula. Yesu anakula nyumbani kwa Farisayo huyo wakati mwanamke mwenye dhambi anapoingia na kulia miguuni pa Yesu. Machozi yake yanaosha miguu ya Yesu. Anatumia nywele zake kufuta miguu ya Yesu. Anabusu miguu ya Yesu na kuimiminia marashi.

Tukio la pili: Simoni anafikiri kwamba matendo ya mwanamke huyo si ya heshima. Simoni anafikiri kwamba Yesu hafanyi kama nabii wa kweli. Yesu anajibu mawazo ya Simoni kwa kumwambia mfano kuhusu mkopeshaji. Yesu anauliza ni nani aliyempenda mkopeshaji zaidi? Simoni anajibu, yule aliyesamehewa zaidi. Yesu anasema kwamba ni kweli.

Tukio la tatu: Yesu analinganisha mwanamke huyo na Simoni. Yesu anadokeza kwamba mwanamke huyo anampenda zaidi. Yesu anathibitisha kwamba dhambi za mwanamke huyo zimesamehewa na anamwambia aende kwa amani.

Tukio la nne: Yesu anafundisha kutoka kijiji kimoja hadi kingine pamoja na mitume wake 12. Wanawake wanamfuata na kuwatunza kifedha.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Simoni, Farisayo
- Mwanamke mwenye dhambi
- Wageni
- Mkopeshaji
- Wakopaji wawili
- Wanawake (Maria, Joanna, pamoja na Susana)

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Kiyahudi, mwalimu alipoalikwa kwa ajili ya chakula cha jioni watu wengine wangeweza kuingia nyumbani kimya kimya ili kumsikiliza.

Ni muhimu kukumbuka kwamba uwepo wa mwanamke haukuwa wa kawaida katika hali hii.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kawaida mwenyeji huwapa wageni maji ya kuosha miguu yao, na ikiwezekana, mtumishi wa kuwaosha miguu.

Farisayo alimwalika Yesu kwa chakula cha jioni. Yesu anahudhuria na kulala kando ya meza ili ale. Mwanamke anayechukuliwa kuwa mwenye dhambi anakuja nyuma ya Yesu na analia miguuni pa Yesu. Machozi yake

yanagusa miguu ya Yesu na anatumia nywele zake kuyafuta. Anabusu miguu ya Yesu na kumimina manukato ya bei ghali miguuni pa Yesu.

Farisayo huyo anafikiri kwamba kama Yesu ni nabii wa kweli angejua kwamba mwanamke huyo ni mwenye dhambi.

Kisha Yesu anatumia jina la Farisayo, Simoni, na kujibu mawazo yake. Yesu anajibu kwa kutumia mfano, au simulizi linalotumia hali za kila siku kufundisha somo. Fikiria jinsi unavyoweza kusimulia mfano katika utamaduni wako.

Mtu aliwakopesha wanaume wawili vipande 500 vya fedha na vipande 50 vya fedha. Hawawezi kumlipa. Mkopeshaji huyo aliwasamehe madeni yote mawili.

Kisha Yesu aliuliza, "Sasa ni yupi kati yao atakayempenda yule aliyewasamehe zaidi?"

Simoni akajibu, "Nadhani ni yule aliyesamehewa deni kubwa zaidi."

Yesu anasema kwamba ni kweli. Kisha Yesu anamwambia Simoni jinsi mwanamke huyo alikuwa amefanya yale ambayo Simoni hakuwa amefanya. Aliosha miguu ya Yesu kwa machozi na kuikausha kwa nywele zake. Aliimiminia manukato na hakuwa ameacha kubusu miguu ya Yesu. Simoni hata hakuwa amempa Yesu maji ya kunawa miguu yake. Simoni hakumtia Yesu mafuta kichwani ili kumwonyesha heshima kama mgeni maalum.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anazungumzia jambo ambalo limeshatokea kabla mwanamke huyo hajamwendea Yesu nyumbani kwa Simoni. Yesu ndiye aliyesamehe dhambi za mwanamke huyo alipokutana naye hapo awali.

Yesu anamwambia Simoni kwamba mwanamke huyo ana dhambi nyingi lakini amepokea msamaha kwa dhambi zake. Yesu anasema kwamba ndiyo sababu anampenda Yesu sana. Yule ambaye hana mengi ya kusamehewa hupenda kidogo. Kisha Yesu anamwambia mwanamke huyo kwamba dhambi zake zimesamehewa.

Wanaume hao waliokuwa mezani wanaulizana, "Huyu ni nani ambaye hata anasamehe dhambi?"

Yesu anamwambia, "Imani yako imekuokoa; nenda kwa amani."

Yesu anaenda kwenye vijiji na miji ya karibu akitangaza Habari Njema kuhusu Ufalme wa Mungu. Yesu anaenda pamoja na wanafunzi wake kumi na wawili na baadhi ya wanawake, na wengine wanaochangia mali ili kumtegemeza Yesu na wanafunzi wake.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 7:36-8:3

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Simoni, Farisayo
- Mwanamke mwenye dhambi
- Wageni
- Mkopeshaji
- Wakopaji wawili
- Wanawake (Maria, Joanna, pamoja na Susana)

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza watu waliokuwa wakila wakiwa wameketi sakafuni na miguu yao ikiwa mbali na chakula.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mwanamke yule akija baada ya wao kuketi mezani. Anakuja kimya kimya. Yuko nyuma ya miguu ya Yesu.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mwanamke huyo akileta chupa nzuri. Chupa hiyo imefungwa kabisa. Anahitaji kuivunja ili aweze kuitumia.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wakopaji wakiwa na wasiwasi kuhusu kile kinachoweza kuwapata kwa sababu ya deni lao kubwa. Mkopeshaji angeweza kuwafanyia wakopaji chochote alichotaka.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Farisayo aliyemwalika Yesu kwa chakula cha jioni nyumbani kwake. Yesu alienda nyumbani kwa Farisayo huyo na kuketi mezani. Wageni wengine walikuwepo pia.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Farisayo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimesisimka kwamba mwalimu yuko nyumbani kwangu," "Najiona wa maana," "Ninajisikia kuheshimiwa," "Nisingetarajia chochote kidogo." Anzisha uigizaji tena.

Mwanamke asiye na maadili anakuja na kupiga magoti miguuni pa Yesu. Analia na machozi yake yanaanguka miguuni pa Yesu. Anatumia nywele zake kufuta miguu ya Yesu. Anaibusu miguu ya Yesu bila kukoma. Kisha anafungua chupa nzuri ya alabasta iliyojaa manukato ya bei ghali. Anaimimina manukato miguuni pa Yesu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza wageni, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nahisi nikiwa hatarini ya kuwa najisi ikiwa atanigusa. Simoni anapaswa kumwambia aondoke," "Kwa nini Yesu hamwambii aende zake?" "Labda Yesu hajui yeye ni nani," "Nimesikitika. Nilidhani Yesu alikuwa nabii." Anzisha uigizaji tena.

Farisayo anaona hili. Anafikiri kwamba kama Yesu ni nabii, Yesu angejua kwamba mwanamke anayemgusa ni mwenye dhambi. Yesu alijibu fikira za Farisayo. Yesu anamwambia hadithi. Mkopeshaji anakopesha vipande 500 vya fedha kwa mtu mmoja na vipande 50 vya fedha kwa mtu mwingine. Wote wawili hawakuweza kumlipa. Kwa hivyo mtu aliyewakopesha alifuta madeni yao wanaume wote wawili.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza wakopaji, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilikuwa na hofu kwamba mkopeshaji angeniadhibu," "Nilidhani sikuwa na namna yoyote ya kujiondoa kwenye deni langu," "Kushangaa," "Mnyenyekevu. Nilikuwa na deni lake mara 10 zaidi ya yule mtu mwingine, lakini bado alinisamehe." Anzisha uigizaji tena.

Yesu alimuuliza Simoni, "Sasa ni yupi kati yao atakayempenda yule aliyewasamehe zaidi?" Simoni akajibu, "Nadhani ni yule aliyesamehewa deni kubwa zaidi." Yesu alimwambia Simoni, "Umehukumu kwa usahihi."

Kisha Yesu akamgeukia yule mwanamke na kumwambia Simoni aone mambo yote aliyokuwa amefanya. Yesu anasema jinsi Simoni hakumpa Yesu maji, hakumsalimu kwa busu wala kumtia mafuta kichwani.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza Simoni, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilijitahidi kwa uwezo wangu wote kwa kumwandalia Yesu chakula," "Alijua mawazo yangu?," "Ninaona aibu," "Ninaona aibu kwamba Yesu alisema haya yote mbele ya kila mtu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaendelea kuzungumza na Simoni na kumwambia kwamba dhambi nyingi za mwanamke huyo zimesamehewa. Hiyo ndiyo sababu anaonyesha upendo mwingi kwa Yesu. Lakini mtu anayefikiri kwamba anahitaji msamaha mdogo anaonyesha upendo mdogo kwa Yesu.

Wanaume hao waliokuwa wameketi mezani walifikiri, "Huyu ni nani ambaye hata anasamehe dhambi?"

Kisha Yesu anamwambia mwanamke huyo, "Imani yako imekuokoa; nenda kwa amani."

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mwanamke huyo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yesu anasema mbele ya kila mtu kwamba nimesamehewa," "Ninahisi kwamba nimekubaliwa kwa sababu Yesu hakunikata," "Ninafurahi kupata amani ambayo Yesu alinipa." Anzisha uigizaji tena.

Muda mfupi baadaye Yesu alianza kwenda miji na vijiji tofauti, akihubiri Habari Njema ya Ufalme wa Mungu. Wanafunzi kumi na wawili wako pamoja na Yesu, pia baadhi ya wanawake. Yesu amewaponya wanawake hawa kutokana na magonjwa mabaya na pepo. Wengi walikuwa wakitoa pesa zao za kibinafsi kumsaidia Yesu na wanafunzi wake.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanawake walimsaidia Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ni heshima kwangu kumsaidia Yesu," "Yesu alibadili maisha yangu," "Nataka kumtumikia Yesu kwa njia yoyote ile."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 7:36-8:3

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anaalikwa kula nyumbani kwa **Farisayo**, au kiongozi wa kidini. Hakikisha umetafsiri Farisayo kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Farisayo liko kwenye faharasa kuu.

Wakati wa mlo, Yesu **ameegemea mezani**. Hii inamaanisha kwamba analala kwenye mto karibu na meza ndogo. Ilikuwa desturi kulala kwa upande wa kushoto ukiegemea kiwiko cha kushoto. Miguu yao ingekuwa mbali zaidi na meza wakiwa wamekaa hivi. Hii ingefanya iwe rahisi zaidi kwa mwanamke huyo kufikia miguu ya Yesu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya jinsi Wayahudi walivyoketi wakati wa kula ikiwa bado hujawaonyesha.

Mwanamke anaingia na **chupa ya alabasta yenye marashi**. Alabasta ni jiwe jeupe na la njano kutoka Misri. Chupa hiyo ilikuwa bei ghali. Ilikuwa na shingo ndefu na haikuwa na mikono. Ilikuwa lazima shingo ya chupa ivunjwe ili manukato yamwagwe. Manukato yaliyokuwa ndani yalikuwa ni mafuta yenye harufu nzuri. Zawadi hiyo ingekuwa ya bei ghali sana yenye thamani ya dinari 300, au mshahara wa siku 300.

Simoni anashangazwa na tabia ya mwanamke huyo. Anashutumu kwamba Yesu alimruhusu mwanamke huyo anawe miguu yake. Simoni hadhani kwamba Yesu anatenda kama **nabii**. Hakikisha kwamba unatafsiri neno nabii kama vile umelitafsiri hapo awali. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasimulia **mfano** wa kufundisha Simoni somo kumhusu Mungu. Mfano ni hadithi ya pekee ambayo hutumiwa kuwafundisha watu mambo ya ndani zaidi kumhusu Mungu. Neno mfano liko kwenye faharasa kuu. Mfano wa Yesu unahusu mkopeshaji. **Mkopeshaji** ni mtu anayefanya biashara ya kuwakopesha wengine pesa. Mtu anayekopa pesa anapaswa kulipa pesa alizokopa pamoja na riba, au pesa za ziada, kwa mkopeshaji. Katika

mfano huu, wanaume hao wanakopa dinari. **Dinari** ni sarafu za fedha ambazo Waroma walitumia kama pesa. Sarafu moja ilikuwa sawa na mshahara wa siku moja.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya dinari.

Mkopeshaji huyo **alipofuta madeni**, hii inamaanisha kwamba wanaume hao wawili hawakupaswa kulipa mkopeshaji. Kufuta kunaweza kumaaniisha fadhili zozote ambazo mtu huonyeshwa bila kufanya jambo lolote linalostahili. Ikiwezekana, unaweza kutumia neno linalomaanisha kufuta deni na dhambi. Yesu anajifanisha na mkopeshaji na dhambi zinafananishwa na deni. Hakikisha umetafsiri **dhambi** na **msamaha** kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno dhambi na msamaha yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba imani ya mwanamke huyo **imemwoko**. Kuokolewa kunaweza kumaanisha kuponywa, lakini katika muktadha huu inamaanisha kuokolewa. Kwa sababu ya imani ya mwanamke huyo, Mungu alimwoko kutokana na maisha yake ya dhambi na hakutaka kumwadhibu kwa sababu hiyo. Saved iko katika kamusi kuu. **Imani** inarejelea tumaini la mwanamke huyo kwa Mungu. Yesu anamwambia mwanamke huyo aende kwa **amani**, au kwa usalama katika uhusiano wake na Mungu. Maneno imani na amani yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anaendelea kusafiri kutoka sehemu moja hadi nyingine akihubiri **habari njema** kuhusu **Ufalme wa Mungu**. Hakikisha umetafsiri habari njema na ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno hayo mawili yako kwenye faharasa kuu.

Wanawake wengi wanamfuata Yesu, pia. Mmoja wao ni Maria. Yesu aliwafukuza **pepo** saba kutoka kwa Maria. Wayahudi wanaamini kwamba roho waovu waliishi ndani ya mtu, kwa hivyo Yesu alilazimika kuwatoa. Hakikisha umetafsiri pepo kama vile ulivyotafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno bwana liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 8:4-15

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 8:4-15 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 8:4-15

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika hadithi hii, Luka anabadilika kutoka kuwaambia wasikilizaji wake kuhusu huruma ya Yesu na uthibitisho wa utambulisho wake. Luka sasa anaangazia Yesu akihubiri habari njema na matokeo ya kuikataa. Yesu anafundisha kwa kutumia mifano, au hadithi maalum ambazo zinaelezea mambo ya ndani zaidi kumhusu Mungu.

Mfano huu ni mojawapo ya hadithi chache ambazo zinapatikana katika Injili tatu kati ya nne. Ni ya kipekee kwa sababu ina maelezo. Toleo la Luka ni tofauti kidogo kwa sababu ni fupi.

Yesu anaendelea kufundisha kutoka kijiji hadi kijiji katika eneo la Galilaya. Wanafunzi wa Yesu na wanawake wanaomsaidia wako pamoja naye. Umati unaanza kukusanyika karibu na Yesu ili kusikia mafundisho yake. Watu wamekuja kutoka vijiji vingi jirani. Yesu anawafundisha kwa mfano.

Yesu anasema kwamba kuna mkulima anayeenda kwenye mashamba yake kupanda mbegu. Kupanda kunamaanisha kwamba mkulima angetupa mbegu mbele yake kutoka upande mmoja hadi mwingine alipokuwa akitembea. Hii ilikuwa njia ya kawaida iliyotumiwa na wakulima Wayahudi ambayo iliwawezesha kupanda eneo kubwa haraka.

Koma hapa na uonyeshe picha ya mkulima anayetupa mbegu ikiwa hii si kawaida katika utamaduni wako. [Mbigu gani hutumiwa kupanda mbegu katika utamaduni wako? Je, ni sawa na au ni tofauti vipi na jinsi mpandaji katika hadithi hii alivyopanda mbegu zake?]{.mark}

Baadhi ya mbegu zilianguka njiani. Njia hii ni njia ambayo watu walitumia kutembea shambani au kando ya shamba. Udongo ulikuwa mgumu kwa sababu watu wengi walitembelea juu yake. Mbegu zinazoanguka kwenye njia zinakanyagwa na watu wanaotembea. Ndege wa angani walikula mbegu hizi.

Koma hapa na uonyeshe picha ya udongo kwenye njia shambani.

Mbegu nyingine zinaanguka kwenye mwamba. Katika muktadha huu, udongo ulikuwa na mwamba chini yake. Mwamba ungeonekana wakati kulikuwa na udongo usio na kina. Mbegu zinazoanguka kwenye mwamba ziliota lakini mimea midogo ilikauka kwa kukosa maji ya kutosha kutoka kwenye udongo usio na kina. Mimea hiyo haikupata kile kilichohitajiwa ili kukua kutoka kwa udongo kwa sababu ya mwamba.

Koma hapa na uonyeshe picha ya udongo wenye miamba.

Mbegu nyingine zinaanguka ambapo kuna miiba. Hii inamaanisha juu ya udongo ambapo miiba au mbegu za miiba zilipokuwa. Miiba ni mimea yenye nguvu inayokua haraka ambayo inashindana na nafaka na inawakera wakulima. Miiba ilikua pamoja na nafaka na kuifanya nafaka isipate nafasi, udongo, maji, au jua ya kutosha kukua vizuri. Kwa hivyo nafaka hiyo ilikauka na haikuzaa mazao.

Koma hapa na uonyeshe picha ya udongo ambao una miiba.

Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo mzuri. Mzuri unamaanisha wenye rutuba au wenye kutoa mazao mazuri. Udongo huo haukuwa umeshikamana, ulikuwa na kina na haukuwa na miiba. Udongo mzuri unafanya mbegu zikue na kuwa mimea inayozaa nafaka. Mimea iliyokua ilizaa mara 100 zaidi ya mbegu ambazo mkulima alizipanda. Haya yangukuwa mavuno ya kipekee huko Israeli. Kwa wastani, kila mbegu iliyopandwa ilizaa mbegu 10.

Koma hapa na uonyeshe picha ya udongo mzuri. Jadili na timu yako: Unaweza kuelezeaje udongo mzuri katika utamaduni wako? Unajuaje maeneo ambayo unapaswa kupanda na yale ambayo hupaswi kupanda?

Yesu anamalizia mfano huo na kusema, "Mwenye masikio ya kusikia, na asikie." Yesu anasema kwamba umati unapaswa kufikiria yale aliyosema kwa makini. Yesu anataka wafikirie na pia kutenda yale waliyojifunza kutoka kwa hadithi hiyo.

Koma hapa na uulize timu yako: Mwalimu katika utamaduni wako angesema nini ili wasikilizaji wake wasikilize?

Wanafunzi au wafuasi wa Yesu wanamwuliza mfano huo unamaanisha nini. Yesu analinganisha wanafunzi wake na watu wengine wanaosikia hadithi hiyo. Yesu anasema kwamba anafundisha kwa mifano kwa sababu imeficha ukweli kuhusu ufalme wa Mungu. Yesu anawafundisha watu fulani tu ukweli huo. Yesu anachagua kufunua maana ya mfano huo kwa wanafunzi wake. Watu wengine wanaosikiliza mfano huo hawangeweza kuelewa ukweli kuhusu ufalme wa Mungu.

Yesu anatoa sababu ya kufundisha kwa mifano kwa kunukuu maandiko, au maandiko matakatifu ya Kiyahudi. Yesu ananukuu kutoka kwa nabii au mjumbe mashuhuri wa Mungu, Isaya. Isaya alisema,

" 'ingawa wanatazama, wasione;

ingawa wanasikiliza, huenda

wasielewe."

Kuona kwa mara ya kwanza kunamaanisha kuona kitu kama mtu au kitu. Kuona kwa mara ya pili kunamaanisha kuona na pia kuelewa maana ya kile kinachoonekana. Ndivyo ilivyo kwa kusikia. Kusikia kwa mara ya kwanza kunamaanisha kusikia kimwili na kwa mara ya pili kunamaanisha kuelewa yale yaliyosikika. Yesu anasema kwamba watu wengine hawataki kumwamini na kumtii. Yesu hatawafundisha ukweli wa ufalme wa Mungu.

Yesu anawaeleza wanafunzi wake mfano huo. Tafsiri ya msingi ya mfano huo ni kwamba mbegu zinawakilisha ujumbe kutoka kwa Mungu, kupanda kunawakilisha kuwaambia watu ujumbe, na aina tofauti za udongo zinawakilisha njia tofauti ambazo watu husikia ujumbe.

Yesu anaeleza kwamba mbegu zinazoanguka kando ya njia zinawakilisha ibilisi akiondoa ujumbe ambao watu wamesikia. Kisha Yesu anaeleza kwamba mbegu zinazoanguka kwenye udongo wenye miamba zinawakilisha watu wanaopokea ujumbe kwa shangwe lakini wakati wa majaribu, wanaanguka.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu hukabiliana na majaribu ya aina gani?

Kisha Yesu anaeleza kwamba mbegu zinazoanguka kati ya miiba zinawakilisha watu wanaosikia ujumbe lakini wanasongwa na wasiwasi na utajiri.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, unaweza kuelezeaje utajiri? Hali gani huwapa watu wasiwasi katika utamaduni wako?

Ni muhimu kukimbuka kwamba kuna tafsiri nyingi tofauti kuhusu maana ya mbegu baada ya kupandwa. Wasomi wengine wanaamini kwamba mbegu zinaendelea kurejelea ujumbe wa Mungu na udongo

unawakilisha njia nne tofauti ambazo watu husikia na kujibu ujumbe wa Mungu. Wasomi wengine wanaamini kwamba udongo unarejelea watu wa aina mbalimbali.

Yesu haelezi ikiwa anazungumza kuhusu wafuasi wake wanaohitaji kukua kiroho, au kuhusu wale ambao si wafuasi wake wakisikia na kukubali ujumbe kutoka kwa Mungu. Mara nyingi, mifano huwa na maana pana zaidi kuliko hali au wakati mmoja maalum. Usiue mfano maana au ufafanuzi usiokuwa katika maandiko.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 8:4-15

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Watu huja kutoka miji mingi ili kumsikia Yesu. Yesu anawasimulia watu waliokusanyika hadithi kwa kutumia mfano.

Tukio la pili: Hadithi hiyo inahusu mkulima anayetawanya mbegu ili kuzipanda. Yesu anasimulia kile kilichofanyika mbegu zinazoanguka kwenye maeneo tofauti ya shambani. Mwishoni, Yesu anasema mtu mwenye masikio ya kusikia na na asikie na kuelewa.

Tukio la tatu: Wanafunzi wa Yesu wanamwuliza Yesu maana ya mfano huo. Yesu anawaeleza kwamba wanaruhusiwa kuelewa mfano huo ili kutimiza maandiko.

Tukio la nne: Yesu anatoa maelezo ya maana ya mfano huo.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Umati
- Wanafunzi
- Mtu anayewakilisha njia
- Mtu anayewakilisha eneo lenye miamba
- Mtu anayewakilisha eneo lenye miiba
- Mtu anayewakilisha eneo lenye udongo wenye rutuba
- Ndege
- Ibilisi

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuna njia ambayo mkulima anatembelea. Mkulima atatawanya mbegu kwenye njia hiyo. Kwa sababu njia hii hutumiwa kila wakati, ni ngumu.

Watu wanakuja kutoka miji mingi na kukusanyika ili kumsikia Yesu. Kisha Yesu anasimulia hadithi kwa kutumia mfano. Katika mfano huo, huenda timu ikahitaji kurekebisha mfuatano wa matukio ili kuonyesha kwamba mbegu zilianguka kwanza kwenye udongo tofauti. Muda fulani baadaye, zile zinazoanguka kwenye njia hukanyagwa na kisha huliwa na ndege. Zile zinazoanguka kwenye mwamba hukua baada ya muda lakini hukauka kwa kukosa unyevu. Zile zinazoanguka kati ya miiba hukua baada ya muda lakini miiba huziua. Zile zinazoanguka kwenye udongo wenye rutuba hukua baada ya muda na kuzalisha mara mia.

Baada ya kusimulia mfano huo Yesu alisema, "Mwenye masikio ya kusikia, na asikie."

Wanafunzi wa Yesu wanauliza maana ya mfano huo. Yesu anawageukia wanafunzi wake ili kuwaeleza mfano huo. Yesu anawaambia wanafunzi wake, "Ninyi mmepewa kufahamu siri za Ufalme wa Mungu." Yesu anasema kwamba anatumia mifano ili maandiko yatimizwe. Yesu anasema kwamba watu wataona lakini hawataona kwa kweli, watasikiliza lakini hawataelewa kwa kweli.

Yesu anasimulia tafsiri ya mfano huo.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 8:4-15

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Umati
- Wanafunzi
- Mtu anayewakilisha njia
- Mtu anayewakilisha eneo lenye miamba
- Mtu anayewakilisha eneo lenye miiba
- Mtu anayewakilisha eneo lenye udongo wenye rutuba
- Ndege
- Ibilisi

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza watu wakija kutoka miji tofauti ili kumsikia Yesu. Yesu anasimulia mfano.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mkulima akitembea kwenye njia katika shamba lake, akitawanya mbegu zinazopandwa katika shamba lake.

Mkulima anapotawanya mbegu, zingine zinaanguka kwenye njia, zingine zinaanguka kwenye miamba, zingine zinaanguka kati ya miiba, na zingine zinaanguka kwenye udongo wenye rutuba. Mbegu zinakua. Ndege wanazila mbegu zilizoko kwenye njia. Mimea kwenye mwamba zinakauka kwa sababu ya kukosa unyevu. Mimea iliyokuwa na miiba ilikauka kwa sababu miiba ilizuia kukua kwao. Mimea kwenye udongo wenye rutuba inazaa mara mia moja zaidi ya zile zilizopandwa.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mpandaji akipanda mbegu mara nyingine tena. Wakati huu, igiza maelezo ambayo Yesu anatoa mkionyesha watu wa aina mbalimbali wakati huo huo.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza watu wakija kutoka miji tofauti ili kumsikia Yesu. Yesu anasimulia mfano kuhusu mkulima anayetawanya mbegu.

Yesu anaposimulia sehemu hii ya hadithi, watu wanne wanaowakilisha mashamba wanatenda kana kwamba wanapokea mbegu. Kwa mtu anayeigiza njia, acha mbegu imwangukie lakini mbegu inakaa juu. Kwa mtu anayeigiza kama eneo lenye miamba, acha mbegu imwangukie lakini mbegu haibaki juu. Hii inawakilisha ikiota mizizi kati ya miamba. Kwa mtu anayeigiza kama eneo lenye miiba, acha mbegu ianguke juu na kisha iote mizizi kati ya miiba. Kwa mtu anayeigiza kama eneo lenye udongo wenye rutuba, acha mbegu ianguke juu na pia iote mizizi. Baada ya muda, muigizaji anayewakilisha ndege anakuja na kuchukua mbegu kwenye njia. Kisha mmea uliokua kwenye eneo lenye miamba unakauka kwa sababu hakukuwa na maji. Kisha mmea uliokua kati ya miiba unakauka kwa sababu miiba inasonga mmea huo. Mimea iliyokua kwenye udongo wenye rutuba ilizaa mara mia moja zaidi ya mbegu zilizopandwa.

Yesu anapomaliza anasema, "Mwenye masikio ya kusikia, na asikie."

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilieywa yale ambayo Yesu alitambua," "Kwa nini Yesu anazungumza kuhusu kilimo," "Napenda kumsikia Yesu akizungumza," "Nimechanganyikiwa." Anzisha uigizaji tena.

Igiza wanafunzi wakimwuliza Yesu kuhusu maana ya mfano huo. Yesu anajibu akisema kwamba wanafunzi wanaruhusiwa kuelewa siri za ufalme wa Mungu. Yesu pia aliwaeleza kwamba Yesu anatumia mifano ili maandiko yatimizwe. Andiko ambalo Yesu anazungumzia linasema, "Ingawa wanatazama, wasione; ingawa wanasikiliza, wasielewe."

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninahisi nimeheshimiwa kupata maelezo kutoka kwa Yesu," "Ninahisi furaha kwamba Yesu alinichagua kumfuata kwa karibu," "Sasa naelewa kwamba ni lazima nisikilize hadithi za Yesu kwa makini." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akieleza maana ya mfano. Mbegu zinazoanguka kwenye njia zinawakilisha watu wanaoisikia ujumbe lakini ibilisi anaondoa neno la Mungu. Wakati huo huo, igiza ibilisi akiondoa neno la Mungu kutoka kwa mtu anayewakilisha njia.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mtu anayesikia ujumbe lakini ibilisi anaiondoa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilisahauje yale ambayo Yesu alisema," "Ni sawa, walimu wengine watakuja," "Ujumbe huo ni wa mtu aliye mbaya sana, si kwa ajili yangu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akieleza kwamba mbegu zinazoanguka kwenye miamba zinawakilisha watu wanaoisikia ujumbe na kuupokea kwa furaha lakini wanaanguka jaribu linapokuja. Wakati huo huo, acha mtu anayeigiza udongo wenye miamba awe mwenye shangwe lakini majaribu yanafanya ukuaji ukome.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mtu anayekoma kwa sababu ya majaribu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilikuwa nikitarajia ujumbe kama huo kwa muda mrefu," "Nilisikia ujumbe, lakini sihitaji kubadilika," "Ilikuwa ujumbe mzuri, lakini nina maisha yangu mwenyewe." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akieleza kwamba mbegu zinazoanguka kati ya miiba zinawakilisha watu wanaoisikia ujumbe lakini wasiwasi, utajiri, na raha za maisha haya zinawazuia kukomaa. Wakati huo huo, acha mtu anayeigiza udongo wenye miiba asikie ujumbe. Igiza mtu huyu akipenda utajiri na raha. Igiza jinsi mtu huyu anakufa kabla ya kuzaa matunda yoyote.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mtu ambaye hajakomaa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilisikia yale ambayo Yesu alisema, lakini nahitaji kudumisha hadhi yangu." "Napenda kwenda kwenye karamu, labda baadaye ninaweza kufanya yale ambayo Yesu alisema," "Nahitaji kutimiza malengo yangu yote kwanza." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akieleza kwamba mbegu zinazoanguka kwenye udongo wenye rutuba zinawakilisha watu waaminifu, wenye mioyo minyoofu wanaoisikia neno la Mungu, wanaoshikamana nayo, na kuzaa mazao makubwa. Wakati huo huo, acha mtu anayeigiza udongo mzuri asikie neno la Mungu na asiliruhusu liondoke. Igiza kuzaa matunda mengi.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mtu anayezaa mavuno mengi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Hili ndilo nimekuwa nikisubiri wakati huu wote," "Nina furaha, nitafanya chochote ambacho Yesu ataniambia." "Nataka kuwaambia wengine kuhusu Yesu."

*Kujaza Mapengo**Kujaza Mapengo*

KUJAZA MAPENGO

LUKA 8:4-15

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha umati kwa kutumia mfano. **Mfano** ni hadithi ya pekee ambayo inatumia mambo ya kawaida kuelezea mambo ya ndani zaidi kuhusu Mungu. Mara nyingi ni vigumu kuelewa mifano isipokuwa watu wajaribu kabisa kusikiliza. Hakikisha umetafsiri mfano kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mfanoo liko kwenye faharasa kuu.

Mfano huu unahusu mkulima anayepanda mbegu. Kupanda ni **kutawanya** mbegu kutoka upande hadi mwingine mkulima anapotembea. Hii ilikuwa njia ya kawaida kwa wakulima Wayahudi kupanda mbegu za nafaka. [Mbegu zilipandwa kwenye ardhi ambayo mkulima alikuwa amelima au angelima baada ya kupanda mbegu.] Njia hii iliawezesha wakulima kupanda eneo kubwa haraka.

Koma hapa na uonyeshe picha ya mkulima anayepanda mbegu ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anamalizia mfano wake kwa kusema, "**mwenye masikio ya kusikia, na asikie.**" Yesu anataka umati usikilize na usikilize kwa makini ili wajaribu kuelewa yale anayosema. Yesu anataka watu wasikilize na kutenda yale ambayo wamejifunza kutoka kwa mfano huo.

Wanafunzi au wafuasi wa Yesu wanamwuliza mfano huo unamaanisha nini. Hakikisha umetafsiri neno wanafunzi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anawapa wanafunzi wake ujuzi **kuhusu siri za Ufalme wa Mungu** kwa kuwaeleza maana yake. Siri au ukweli **unahusu** Ufalme wa Mungu. Mungu pekee anaweza kufunua siri au ukweli huu kuhusu Ufalme wa Mungu. Hakikisha kwamba tafsiri ya siri hiyo haina maana mbaya.

Ufalme wa Mungu unarejelea Mungu akitawala katika mioyo ya watu wake kama mfalme wao. Yesu ataonyesha watu siri za Mungu ikiwa wao ni udongo mzuri, ambayo inamaanisha ikiwa wanamsikiliza na kumwamini kweli. Ikiwa watu ni kama udongo mbaya watachanganyikiwa au kusahau kile ambacho Yesu anasema. Hakikisha umetafsiri Ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Ufalme wa Mungu uko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba mbegu ni neno la Mungu. **Mbegu** ni umoja katika lugha ya asili, lakini inaweza kurejelea mbegu nyingi za mmea wa aina moja. Mbegu ya nafaka ilikuwa ya kawaida katika utamaduni huu.

Koma na uonyeshe timu yako picha ya mbegu za nafaka.

Neno la Mungu linamaanisha ujumbe kutoka kwa Mungu. Yesu anarejelea mafundisho yake. Hasa, mafundisho kuhusu ufalme wa Mungu.

Yesu anataja **ibilisi** akija na kuondoa neno kutoka kwenye mioyo ya watu. Ibilisi ni Shetani ambaye ni mkuu wa roho zote mbaya. Hakikisha umetafsiri ibilisi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno ibilisi liko kwenye faharasa kuu.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 8:16–18

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 8:16–18 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 8:16–18

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Luka anasimulia mfano au hadithi nyingine ya pekee ambayo inafundisha mambo ya ndani kuhusu Mungu. Kama vile mfano ambayo Yesu amefundisha hapo awali, mfano huu unawafundisha wanafunzi wa Yesu kwamba wanapaswa kusikiliza kwa makini yale anayofundisha. Maneno haya pia yanaonyesha yale ambayo Yesu aliwaambia wanafunzi wake kuhusu mfano. Maana itafichwa kwa wengine lakini wanafunzi wake wanapaswa kuelewa.

Yesu amesimulia tu mfano wa udongo wa aina nne kwa umati wa wanafunzi au wafuasi wake. Yesu aliwaeleza wanafunzi wake mfano huo akisema wanapaswa kusikiliza kwa makini ili waelewe yale anayofundisha. Kisha Yesu anasimulia mfano wa taa.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Masomo muhimu hufundishwaje katika utamaduni wako? Je, maana za masomo huwa wazi kila wakati au huwa zimefichwa wakati mwingine? Watu wa aina gani huelewa maana ya siri?

Haijulikani kama Yesu anazungumza na umati wote au wanafunzi wake tu.

Yesu anaanza kwa kuelezea kitendo ambacho hakuna mtu angefanya. Watu hawangewasha taa na kuiweka mahali ambapo mwanga ulikuwa umefichwa. Gudulia na mvunguni mwa kitanda ni mifano ya pahali mwanga ungefichwa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, taa ilikuwa taa ndogo ya udongo iliyotumia mafuta ya zeituni. Kila mtu katika wakati wa Yesu angekuwa na moja nyumbani kwake. Kinyume chake, Yesu anasema kwamba watu huweka taa zao juu ya kinara ili kila mtu aweze kuona mwanga.

Koma na uonyeshe picha ya taa ya mafuta na kinara. Jadili na timu yako, unahakikishaje kwamba mwanga unaonekana katika utamaduni wako? Mwanga unaweza kufichwa kwa njia gani katika utamaduni wako?

Yesu anasema kwamba hakuna kitu kilichofichwa ambacho Mungu hataonyesha au kuleta kwenye nuru. Anasema hili kwa njia mbili tofauti. Huenda hilo lamaanisha kwamba Mungu hataki ukweli wake ubaki kuwa siri kama taa iliyo ndani ya gudulia au mvunguni mwa kitanda. Msemo huu pia unahusu mafundisho ya Yesu kuhusu Ufalme wa Mungu. Mungu atafunua maana ya ufalme wake kwa watu kwa wakati wake.

Kwa kuwa Mungu hufunua kweli yake, Yesu anasema kwamba watu wanapaswa kusikiliza kwa makini mafundisho yake na kuwa tayari kuamini na kuyatii. Watu wanaomsikiliza na wanaotaka kuelewa zaidi wataelewa zaidi. Tofauti na hilo, wale wasiotaka kuelewa mafundisho ya Yesu watafikiri kwamba wanaelewa Ufalme wa Mungu lakini baadaye watatambua kwamba walikosea.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 8:16–18

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anasimulia mfano wa mtu anayeweka taa. Baada ya mtu kuwasha taa, anaifunika taa kwa gudulia. Watu wanaoingia kwenye nyumba hawawezi kuona. Kisha mtu huyo anaweka taa mvunguni mwa kitanda. Watu wanaoingia hawawezi kuona. Kisha mtu huyo anachukua taa hiyo na kuiweka juu ya kinara. Kila mtu anayeingia ndani ya nyumba anaweza kuona.

Tukio la pili: Yesu anasema kwamba kile kilichofichwa kitaletwa kwenye nuru na kitajulikana.

Tukio la tatu: Yesu anasema tusikilize kwa makini mafundisho yake ili watu waweze kuelewa. Watu wasiosikiliza watapoteza hata kile wanachokifikiri wanaelewa.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wale wanaosikiliza
- Mtu mwenye taa
- Mtu anayemsikiliza Yesu
- Mtu asiyemsikiliza Yesu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba si wazi kama Yesu anaendelea kuzungumza na wanafunzi wake pekee au anazungumza na umati wote.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapendekeza matendo ambayo alijua wasikilizaji wake hawangefanya. Hakuna mtu angeweza kuwasha taa na kisha kujificha mwanga wake. Yesu anafanya hili ili kukazia jambo fulani kuhusu mafundisho yake.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 8:16-18

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wale wanaosikiliza
- Mtu mwenye taa
- Mtu anayemsikiliza Yesu
- Mtu asiyemsikiliza Yesu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza umati na wanafunzi wakimsikiliza Yesu.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza mtu akiwasha taa na kuifunika kwa gudulia. Hili linapoendelea, Yesu anaweka wazi kwamba hakuna mtu ambaye angefanya hivyo. Mtu anaingia ndani ya nyumba na hawezi kuona chochote. Kisha mtu huyo anaweka taa mvunguni mwa kitanda. Yesu anaweka wazi kwamba hakuna mtu ambaye angefanya hivyo. Mtu anaingia ndani ya nyumba na hawezi kuona. Mtu anaweka taa juu ya kinara na kila mtu ndani ya nyumba anaweza kuona kila kitu. Yesu anaweka wazi kwamba hii ndiyo kazi ya taa, kutoa mwanga.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mtu mwenye taa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nahisi kama nilikuwa na mawazo mawili ambayo hayakufanya kazi," "Nimefurahi kuona taa ikiwa juu ya kinara," "Ninafurahi kwamba watu wanaweza kuingia na kuona wanapoingia nyumbani kwangu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anasema kwamba hakuna kilichofichwa kitakachobaki kufichwa. Anasema kilicho siri kitafunuliwa kwa sababu ya mwanga.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaogiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Sielewi siri ambazo Yesu anazungumzia," "Nadhani anazungumzia siri zangu. Ninaona aibu," "Nataka kujua kilichofichwa." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anasema wawe waangalifu jinsi wanavyosikia. Mtu anayesikiliza ataelewa zaidi. Lakini kwa mtu asiyesikiliza, uelewa anaofikiri kwamba anao utachukuliwa. Yesu anaposema hivi, mwigize mtu anayesikiliza na uwakilishe mtu anayepata uelewa. Kisha uigize mtu asiyesikiliza na anadhani kwamba ana uelewa. Baadaye, anapoteza uelewa huo.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mtu anayepoteza uelewa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Sihitaji kusikiliza zaidi," "Nimewahi kusikia kitu kama hicho hapo awali," "Mafundisho ya Yesu hayanihusu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 8:16-18

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anasema kwamba hakuna mtu anayeficha taa ndani ya gudulia au mvunguni mwa kitanda. Katika utamaduni wa Kiyahudi, **taa** inarejelea taa ndogo ya mafuta inayotengenezwa kwa udongo. Ilitumia mafuta ya zeituni. Kila mtu katika wakati wa Yesu angekuwa na moja nyumbani kwake.

Maana ya taa ni muhimu zaidi kuliko aina ya taa. Ikiwa hamtumii taa katika utamaduni wako, unaweza kutumia neno la jumla linalomaanisha kitu kinachowapa mwanga.

Yesu anapotaja **gudulia**, anamaanisha aina yoyote ya sufuria, bakuli, au chombo kinachoweza kuficha mwanga. Gudulia hairejelei chupa ya glasi. Badala yake, inamaanisha chombo chochote kinachofunika taa na kuficha mwanga wake.

Vitanda katika utamaduni wa Kiyahudi ni fanicha ambavyo watu hulalia au kuegemea wakati wa kulala au kula. Muktaba unaonyesha kwamba kitanda huinuliwa kutoka sakafuni ili taa iwekwe chini.

Ikiwa vitanda katika utamaduni wako vinawekwa sakafuni, hakikisha umetafsiri hili kwa njia inayomaanisha kwamba kitanda huinuliwa kutoka sakafuni.

Yesu anasema kwamba watu badala yake wanaweka taa yao juu ya **kinara**. Hii ilikuwa fanicha inayoweza kusongeshwa. Kwa kawaida kinara hutengenezwa kwa chuma au mbao na kilitumiwa kuinua au kuwekelea taa.

Ikiwa vitu katika mfano huu kama taa za mafuta, vinara na kitanda kilichoinuliwa si vitu vya kawaida katika eneo lenu, unaweza kubadilisha na vitu sawa na hivyo. Maana inapaswa kuonyesha kwamba watu hawafuniki kuficha chanzo chao cha mwanga.

Yesu anasema kwamba yule asiye na kitu, **hata kile anachodhani anacho atanyang'anywa**. Huenda ikawa vigumu kuelewa jambo hili mtu anapoona kwamba haiwezekani kuchukua kitu ambacho hakipo. Lakini Yesu anasema kwamba watu hao watapoteza ujuzi au uelewa mdogo ambao wanafikiri kwamba wanao.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 8:19-21

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 8:19-21

Sikiliza Luka 8:19-21 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

1. Unapenda nini katika hadithi hii?
2. Je, ni nini hupendi ama huelewi?
3. Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
4. Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
5. Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
6. Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 8:19-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu amekuwa akifundisha umati katika eneo la Galilaya. Wanafunzi au wafuasi wake wa karibu, na kikundi cha wanawake ambao wamekuwa wakimsaidia pia wako pale. Luka hasemi mahali hasa ambapo Yesu yuko, lakini anafundisha kwa kutumia mifano. Mifano ni hadithi maalum zinazofundisha masomo ya ndani kuhusu Mungu. Yesu alitumia mifano kuwafundisha watu kwamba hawapaswi tu kusikiliza mafundisho yake, bali pia kuyatii. Familia ya Yesu inakuja kuzungumza naye. Yesu anatumia hili kufundisha umati. Mifano ya Yesu ilionyesha umuhimu wa kumtii. Yesu anatumia kuwasili kwa familia yake kufundisha umati jinsi anavyowaona wale wanaomtii.

Yesu anafundisha na kuna umati mkubwa karibu naye. Mama ya Yesu, Maria, na ndugu zake walikuja kumwona. Katika Kiebrania, neno hilo hilo linatumiwa kumrejelea kaka kama binamu. Huenda ndugu ni watoto wengine wa Yusufu waliokuwa wadogo kuliko Yesu. Lakini pia inaweza kurejelea binamu za Yesu. Ikiwa unaweza, ni bora kutumia neno la jumla ambalo linaweza kurejelea wote.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Jamaa huenda kutembelea jamaa zao mara ngapi au katika hali gani?

Mama na ndugu wa Yesu wanataka kuzungumza naye, lakini hawawezi kumfikia kwa sababu ya umati. Hii inaonyesha kwamba watu wengi walikuwa wameketi karibu na kumzunguka Yesu alipokuwa akifundisha. Mtu

anamwambia Yesu kwamba familia yake wako nje na wamekuja kumwona. Hatujui mtu huyu ni nani. Hii inaonyesha kwamba familia yake walikuwa wamesimama nje, au kando ya umati. Yesu anamjibu yule mjumbe na umati wote. Anafanya hivi ili kufundisha somo. Yesu anasema kwamba yeyote anayesikiliza mafundisho yake, au neno la Mungu, na kuyatii ni sawa na mama na ndugu zake. Haikuwa lazima watu wawe jamaa zake ili Yesu awaone kuwa familia.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nani anaweza kuonwa kuwa sehemu ya familia na kwa njia gani? Inamaanisha nini kuonwa kuwa familia katika utamaduni wako?

Luka hatuelezi kinachofuata. Si wazi kama familia ya Yesu waliweza kuzungumza naye au la. Tunajua kwamba Yesu anatumia kufika kwa familia yake kama njia ya kuwafundisha watu kuhusu kuwa familia ndani ya ufalme wa Mungu. Kuwa familia hakutegemei babu wa mtu, lakini kunategemea mtu kusikia na kutii mafundisho ya Yesu.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 8:19-21

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina tukio moja.

Tukio la kwanza: Yesu alipokuwa akifundisha, mama na ndugu wa Yesu wanakuja kumwona. Mtu anamwambia Yesu kuhusu familia yake kuja kumwona. Yesu anasema kwamba ndugu na mama yake ni wale wanaosikia neno la Mungu na kulitii.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mama ya Yesu
- Ndugu za Yesu
- umati

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu amekuwa akifundisha kuhusu jinsi ya kuishi kama mtoto wa Mungu. Yesu alitoa mifano ya mtazamo ambao wafuasi wake wanapaswa kuwa nao.

Kuna umati unaomsikiliza Yesu. Mama na ndugu wa Yesu wako kando ya umati. Wanataka kuzungumza na Yesu lakini hawawezi kumfikia. Mtu anamwambia Yesu kwamba mama na ndugu zake wamefika.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia fursa hii kuzungumza kuhusu maana ya kuwa familia yake. Yesu anaeleza kwamba familia kwa wafuasi wake haitegemei uhusiano wa kimwili, bali inategemea kusikia neno la Mungu na kufanya yale ambayo neno la Mungu linasema. Kwa njia hii Yesu anahitimisha mafundisho yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hapuuzi familia yake, bali anatumia kile kilichotokea kama fursa ya kuwafundisha watu kuhusu ufalme wa Mungu.

*Kuleta Maandishi Hai**Kudhihirisha Maandiko*

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 8:19-21

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina tukio moja.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mama ya Yesu
- Ndugu za Yesu
- umati

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, ifanye timu igize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Angalia sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwamba Yesu anafundisha mama na ndugu zake wanapokuja kumwona.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Yesu anafundisha umati mkubwa wa watu wakati mama na ndugu zake wanapokuja kumwona. Mtu anamwambia Yesu kwamba mama na ndugu zake wako nje na wanataka kumwona. Yesu anajibu akisema kwamba wale wanaosikia neno la Mungu na kulitii ni mama na ndugu wa Yesu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mama ya Yesu "Unahisi vipi?"

Huenda ukasikia mambo kama, "Kwa nini Yesu alisema jambo kama hili? Hii inanikumbusha wakati alipobaki hekaluni.", "Siwezi kuichukulia vibaya. Yesu anatumia hali hii kufundisha.", "Nataka kumkaribia Yesu ili niweze kuzungumza naye."

Muulize mwigizaji anayeigiza ndugu za Yesu "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yesu anamaanisha nini?," "Kwa nini watu wengi wanomfuata Yesu?" "Yesu anafikiri kwamba yeye ni muhimu sana."

Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninafurahi kwamba nikitii neno la Mungu, nitakuwa familia yake", "Nashangaa kuwa familia ya Yesu inamaanisha nini?," "Nimevunjika moyo. Ni vigumu kulitii neno la Mungu."

*Kujaza Mapengo**Kujaza Mapengo*

KUJAZA MAPENGO

LUKA 8:19-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha umati. **Mama na ndugu** wa Yesu wanafika na wanataka kumwona Yesu. Neno la Kiebrania la "ndugu" linatumiwa kumaanisha kaka na binamu. Hii inaweza kurejelea wana wa Yusufu na Maria

waliozaliwa baada ya Yesu. Inaweza kurejelea binamu za Yesu, au inaweza kurejelea watoto wa Yusufu wa mama mwingine.

Ikiwa lugha yako inaruhusu, chagua neno la jumla linaloweza kutumika kurejelea hao wote. Ikiwa unahitaji kutofautisha kati ya ndugu mkubwa au ndugu mdogo, ni bora kutumia neno linalomaanisha ndugu mdogo.

Familia ya Yesu **ilikuja kumwona**. Hii inamaanisha kwamba walitaka kumwona Yesu na kuzungumza naye. Hawakutaka kumwona kwa mbali.

Yesu alisema, "Mama yangu na ndugu zangu ni wale wote wanaolisikia **neni la Mungu na kulifanya**." Neno la Mungu linamaanisha ujumbe unaotoka kwa Mungu. Katika hali hii, ilikuwa mafundisho ya Yesu. Kulifanya humaanisha kutii au kufanya yale ambayo Yesu anasema.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 8:22-25

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 8:22-25

Sikiliza Luka 8:22-25 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 8:22-25

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika hadithi zilizotangulia, Luka amezingatia mafundisho na mahubiri ya Yesu. Katika hadithi hii, Luka anaonyesha nguvu za Yesu juu ya asili. Yesu na wanafunzi wake wanavuka Bahari ya Galilaya kwa mashua. Yesu amelala wakati dhoruba inaposababisha mashua karibu kuzama. Yesu anaonyesha nguvu zake kwa kutuliza dhoruba.

Yesu yuko pamoja na wanafunzi wake katika Ziwa la Genesaret, au Bahari ya Galilaya. Yesu anawaambia wanafunzi au wafuasi wake wa karibu kwamba anataka kuvuka mpaka ng'ambo ya pili. Hii ingemaanisha kuvuka kutoka Kapernaumu kwenye pwani ya kaskazini magharibi hadi pwani ya kaskazini ya ziwa. Watu wa Mataifa tu waliishi katika eneo hili.

Koma na uonyeshe timu yako picha ya Bahari ya Galilaya. Onyesha njia ambayo Yesu na wanafunzi wake wangetumia kwenye ramani.

Yesu na wanafunzi wake wanaingia ndani ya mashua na kuanza kusafiri hadi upande wa pili wa ziwa. Huenda mashua hiyo ilikuwa mashua ya mbao yenye matanga na makasia. Huenda ilikuwa na urefu wa mita 9 na upana wa mita 2.5 au urefu wa futi 30 na upana wa futi 8.

Koma na uonyeshe timu yako picha ya mashua ya uvuvi yenye tanga na makasia.

Wanaenda kwa mashua, jambo linalomaanisha kwamba huenda wanafunzi waliweka matanga ili upepo uendeshe mashua au walitumia makasia kuendesha mashua. Yesu analala ndani ya mashua. Amelala futi chache kutoka kwa wanafunzi wake. Upepo mkali sana unashuka kutoka kwenye milima inayozunguka ziwa hilo. Upepo unasababisha mawimbi makubwa kwenye ziwa. Mawimbi yalikuwa makali na makubwa hivi kwamba maji yalianza kujaza mashua. Kulikuwa na maji mengi ndani ya mashua hivi kwamba mashua ilikuwa karibu kuzama. Ikiwa mashua ingezama, wanaume hao wangekuwa katika hatari ya kuzama au kufa ndani ya maji.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Dhoruba huonekanaje katika utamaduni wako? Watu huhisi vipi wanapokumbwa na dhoruba? Kuwa nje wakati wa dhoruba huwa na hatari gani?

Wanafunzi wanakuja kwa Yesu na kumwamsha. Wanasema Bwana, Bwana. Jina lililoonyesha heshima na lilimrejelea mtu aliyekuwa na mamlaka. Kusema Bwana mara mbili kunaonyesha hofu na kukata tamaa kwa wanafunzi. Wanamwambia Yesu, "Tunaangamia." Wanafunzi wanamjumuisha Yesu katika kauli hii. Wanafunzi wanataka Yesu awasaidie na kuwaokoa.

Yesu anaamka na kukemea upepo na maji. Katika muktadha huu, kukemea kunamaanisha kuamuru kukoma. Yesu anazungumza kwa nguvu na upepo na maji kana kwamba ni watu. Upepo ukakoma mara moja na kukawa shwari. Kukawa na utulivu tena, kila kitu kilikuwa kimya na tulivu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu huamini nini kuhusu hali ya hewa katika utamaduni wako? Je, kuna watu ambao wanaweza kudhibiti hali ya hewa? Watu hufanya nini ili kujaribu kubadili hali ya hewa?

Yesu anawauliza wanafunzi wake, "Imani yenu iko wapi?" Yesu alitumia swali hili kuwakemea wanafunzi wake kwa sababu ya kukosa imani au kutomtumaini. Yesu anadokeza kwamba wanafunzi wanapaswa kuamini kwamba angewalinda wakati wa dhoruba. Wanafunzi walijibu kwa woga na mshangao. Wanashangaa kwamba Yesu ana nguvu na mamlaka za kutuliza dhoruba hivi kwamba dhoruba inamtii. Wanafunzi wanauliza, "Huyu ni nani?" si kwa sababu hawamjui Yesu ni nani, bali kuonyesha mshangao wao kwa muujiza aliofanya.

Luka anatumia hadithi hii kuonyesha nguvu na mamlaka ambayo Yesu anayo juu ya asili. Anaitumia pia kuonyesha kwamba wanafunzi hawakutambua kikamilifu nguvu na kusudi la Yesu. Muujiza huu unahusiana kwa karibu na muujiza unaofuata ambao Yesu atafanya ng'ambo ya ziwa.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 8:22-25

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anawaambia wanafunzi wake wavuke naye mpaka ng'ambo ya ziwa. Wote wako ndani ya mashua. Yesu analala wakati wanafunzi wanaendesha mashua.

Tukio la pili: Dhoruba kali inatokea mle ziwani. Maji yanaanza kujaa kwenye mashua. Wanafunzi wako katika hatari kubwa.

Tukio la tatu: Wanafunzi walienda kumwamsha Yesu wakisema kwamba watazama. Yesu aliamka na kukemea upepo na mawimbi. Kila kitu ni shwari sasa. Yesu aliwauliza wanafunzi wake, "Imani yenu iko wapi?" Wanafunzi wanaulizana, "Huyu ni nani, ambaye anaamuru hata upepo na maji, navyo vikamtii?"

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba baadhi ya wanafunzi wa Yesu walikuwa wavuvi stadi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa futi chache kutoka kwa wanafunzi wake wakati walipoenda kumwamsha.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 8:22-25

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wanafunzi wakiingia ndani ya mashua kwa kujiamini kwa sababu baadhi yao walikuwa wavuvi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akiwa amechoka baada ya kufundisha na kuwaponya watu wengi sana.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake kwamba watawuka mpaka ng'ambo ya ziwa. Wote wanaingia ndani ya mashua na kuanza kusafiri. Walipokuwa wakisafiri, Yesu analala.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninafurahi kwamba wanafunzi wangu wako kando yangu," "Nimechoka. Nitawaacha wanafunzi waendeshe mashua," "Ninafurahi kwamba naweza kupumzika." Anzisha uigizaji tena.

Muda si muda dhoruba kali inatokea ziwani. Mashua ikawa inajaa maji. Wanafunzi wako katika hatari kubwa.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimekata tamaa," "Sijawahi kuona dhoruba kali hivi," "Yesu anawezaje kulala?" Anzisha uigizaji tena.

Wanafunzi walimwamsha Yesu wakisema, "Bwana, Bwana, tunaangamia!" Yesu alipoamka, alikemea upepo na mawimbi. Dhoruba inakoma na kukawa shwari. Yesu aliwauliza, "Imani yenu iko wapi?" Wanafunzi wanashangaa Yesu ni nani kwa sababu upepo na mawimbi yanamtii.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Wataendelea kushuku hadi lini?," "Wanahitaji kuona nini kingine ili washawishike," "Nahitaji kuendelea kuwafundisha. Najua kwamba watajifunza."

Waulize waigizaji wanaowaigiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa," "Yesu anawezaje kuwa na nguvu nyingi hivi?" "Naona aibu kwamba sikumwamini Yesu anitunze."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 8:22-25

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba anataka kuvuka kwenda ng'ambo ya ziwa. **Wanafunzi** ni wafuasi wa Yesu wa karibu zaidi. Kwa sababu ya ukubwa wa mashua, inawezekana kwamba ni mitume 12 tu. Hakikisha umetafsiri neno wanafunzi kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno wanafunzi liko kwenye faharasa kuu.

Ziwa hili ni Ziwa la Genesareti, au Bahari ya Galilaya. Ziwa hili ni karibu kilomita 21 kwa urefu na kilomita 10 kwa upana. Yesu na wanafunzi wake wangeingia ndani ya mashua karibu na Kapernaumu, na walikuwa wakielekea pwani ya kaskazini ya ziwa hilo. Hakikisha unatafsiri Bahari ya Galilaya kama vile umetafsiri katika vifungu vya Luka vilivyotangulia. Neno Bahari ya Galilaya liko kwenye faharasa kuu.

Koma hapa na uonyeshe timu yako ramani na picha za ziwa hili kama bado hujawaonyesha. Jadili neno ambalo unaweza kutumia kuelezea maji haya.

Yesu na wanafunzi wake wako ndani ya **mashua**. Yaelekea mashua hii ilikuwa mashua ya mbao ya kuvua samaki. Mashua hii ilikuwa na urefu wa takriban mita 8 na upana wa mita 2 ½. Yalikuwa na kina cha mita 11/4. Watu kumi na watatu wangetoshea kwenye mashua yenye ukubwa huu. Hakikisha kwamba unatafsiri neno mashua kama vile umelitafsiri hapo awali. Neno mashua liko kwenye faharasa kuu.

Onyesha watafsiri wako picha ya boti na uchague namna ya kuonesha ukubwa wa boti, pengine kwa kutumia kijiti kuchora vipimo kwenye sakafu na uwaombe waingie ndani ya mistari uliyochora.

Yesu na wanafunzi wake wanasafiri ndani ya mashua. **Kusafiri** kunamaanisha kusafiri kwa mashua majini. Wanafunzi wangeweza kuweka matanga ili upepo upeperushe mashua au kutumia makasia.

Walipokuwa wanasafiri kwa meli, upepo mkali ukatokea ziwani. Upepo mkali ni upepo mkali ambao ungeshuka kutoka kwenye milima inayozunguka **ziwa**. Upepo ulivuma sana kwenye maji na kusababisha mawimbi makubwa. Mawimbi yalisababisha maji kuingia ndani ya mashua. Kulikuwa na maji mengi hivi kwamba mashua **ilijaa maji**. Hii inamaanisha kwamba mashua ilikuwa karibu kuzama kwa sababu ilikuwa imejaa maji.

Yesu amelala kwenye mashua wakati wa dhoruba. Wanafunzi wake wanaenda kumwamsha. Wanamwita Bwana. **Bwana** ni jina linaloonyesha heshima na linatumiwa kwa mtu mwenye mamlaka. Hakikisha kwamba unatafsiri bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno bwana liko kwenye faharasa kuu.

Wanafunzi wanaogopa kwamba watazama. **Kuzama** maana yake ni kufia majini. Yesu anaamka na kukemea dhoruba. Katika muktadha huu, **kukemea** kunamaanisha kuamuru kukoma. Pia kunaweza kumaanisha kumshutumu mtu anayefanya makosa. Yesu anazungumza na upepo na mawimbi kana kwamba ni mtu.

Yesu anahoji **imani** au tumaini la wanafunzi kwake. Hakikisha kwamba unatafsiri imani kama vile umetafsiri hapo awali. Neno imani liko kwenye faharasa kuu.

Wanafunzi wanaitikia kwa **hofu na mshangao**. Wanafunzi waliogopa kwa sababu ya nguvu kuu za Yesu. Hawakuogopa kwamba Yesu angewaumiza bali waliogopa sana jinsi upepo na mawimbi yalivyoitikia amri ya Yesu.

Wanafunzi wanapouliza, "**Huyu ni nani?**" sio kwa sababu hawajui Yesu ni nani. Wanauliza swali hili kuonyesha kushangazwa kwao kwa nguvu na mamlaka ya Yesu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 8:26–39

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 8:26–39

Sikiliza Luka 8:26–39 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 8:26–39

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Hadithi hii inatokea mara tu baada ya Yesu kutuliza dhoruba kutoka kwa mashua kwenye Bahari ya Galilaya. Luka anaendeleza hadithi yake ya Yesu na wanafunzi wake baada ya kuvuka Bahari ya Galilaya. Yesu anafika ng'ambo ya bahari ambako watu wa Mataifa waliishi. Yesu anakutana na mtu mwenye pepo waovu naye anawafukuza. Watu wa Mataifa wanaitikia kwa woga na kumkataa Yesu. Katika hadithi hii, Luka anaonyesha kwamba masomo ya mfano wa mpandaji yanatumika kwa watu wa Mataifa pia.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya Bahari ya Galilaya na ya mashua ya uvuvi.

Baada ya kutuliza dhoruba, Yesu na wanafunzi wake wanawasili kwenye pwani ya kaskazini ya Bahari ya Galilaya. Eneo hili lilikuwa eneo la Wagerasa, au watu kutoka mji wa Gerasa. Watu wengi walioishi huko walikuwa watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi. Eneo hili lilikuwa ng'ambo ya pili ya bahari kutoka Galilaya.

Koma hapa na uonyeshe timu yako ramani ya Bahari ya Galilaya, Galilaya, na Gerasa. Onyesha njia ambayo Yesu na wanafunzi wake walipitia.

Luka anapoeleza hadithi hiyo, mara nyingi anaongeza habari za msingi kuhusu mambo yaliyotukia zamani. Fikiria njia bora ya kuelezea tofauti kati ya vitendo na habari za msingi katika lugha yako.

Yesu na wanafunzi au wafuasi wake wa karibu wanashuka kutoka kwenye mashua na kukanyaga ufuoni. Mtu aliyepagawa na pepo au roho wachafu, aliyetoka kwenye mji huo anakuja mahali ambako Yesu alikuwa. Kupagawa kunamaanisha kwamba matendo na mawazo ya mtu huyo yaliongozwa na pepo wachafu. Mtu huyu alikuwa mtu wa Mataifa. Kwa sababu mtu huyo alikuwa amepagawa na pepo, alionwa kuwa najisi, au asiyefaa kumtumikia Mungu, na Wayahudi. Huenda mtu huyo aliishi Gerasa hapo awali lakini kwa sababu ya mapapo wachafu, hakuishi huko tena. Kisha Luka anatoa habari za msingi kuhusu mtu huyo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu wanaodhibitiwa na roho waovu hutendewaje katika utamaduni wako? Unajuaaje kwamba mtu anadhibitiwa na roho mwovu?

Mtu huyo hakuwa amevalia nguo au kuishi nyumbani kwa muda mrefu. Badala yake, aliishi makaburini, au mapango ambako miili ya wafu iliwekwa. Hili lilikuwa jambo lingine lililomfanya mtu huyo awe najisi machoni pa Wayahudi. Pepo wachafu walimfanya mtu huyo atengwe na jamii na familia yake.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya kaburi. Jadili na timu yako, watu huwekwa wapi baada ya kufa katika utamaduni wako? Kuna imani gani kuhusu mahali ambapo wafu huwekwa?

Pepo wachafu wanaomdhibiti mtu huyo wana uhasama kwa Yesu. Wanamfanya mtu huyo apige kelele na kujitupa chini miguuni pa Yesu. Pepo wachafu ndani ya mtu huyo wanamwita Yesu Mwana wa Mungu Aliye Juu Sana kwa sababu wanatambua kwamba Yesu ana nguvu nyingi kuwaliko. Baada ya Yesu kuwaamuru pepo wachafu wamtoka mtu huyo, pepo wachafu wanamsihi Yesu asiwatese. Katika muktadha huu, kutesa kunamaanisha kuadhibu kwa mateso na maumivu.

Kisha Luka anatoa habari za msingi kuhusu mtu huyo. Luka anaeleza kwamba pepo wachafu walikuwa walikuwa wamemdhibiti mtu huyo kwa jeuri mara nyingi wakati uliopita. Watu wa mji huo walimfunga kwa minyororo mikono na miguu ili kumzuia wakati alipokuwa anadhibitiwa na pepo wachafu. Ilibidi wanaume wamlinde mtu huyo aliyekuwa amepagawa ili asiepuke na kuwadhuru watu. Lakini pepo wachafu waliokuwa wamemdhibiti walimfanya awe na nguvu sana hivi kwamba alikata hiyo minyororo. Walifanya mtu huyo aende akae mahali ambako watu wachache waliishi.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya minyororo.

Kisha Luka anarudi kwenye hadithi. Yesu anauliza jina la mtu huyo na pepo wachafu wanamjibu Yesu kupitia mtu huyo. Wanasema, "Legioni." Legioni ni neno la kijeshi linalomaanisha kitengo kikubwa cha wanajeshi Waroma katika jeshi. Legioni ilikuwa na askari kati ya elfu nne na elfu sita. Hii haimaanishi kwamba kulikuwa na pepo wachafu elfu nne hadi sita ndani ya mtu huyo. Pepo mchafu anajiita Legioni kwa sababu kuna pepo wengine wengi wachafu wanaomdhibiti mtu huyo pamoja naye. Pepo wachafu wanamsihi Yesu asiwatume kwenda abiso, au mahali ambapo pepo wachafu waliwekwa wangojee adhabu yao ya mwisho. Wayahudi waliamini kwamba mahali hapo palikuwa chini ya ardhi. Abiso ni "mateso" ambayo pepo walikuwa wakirejelea wakati walizungumza na Yesu.

Luka tena anatoa habari za msingi kwamba kulikuwa na nguruwe waliokuwa wakila kando ya kilima. Yesu angeweza kuona nguruwe kutoka mahali alipokuwa amesimama ufuoni na mtu aliyekuwa amepagawa na pepo na wanafunzi wake. Tunajua kutoka kwa Injili nyingine kwamba kulikuwa na nguruwe wapatao 2,000.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya nguruwe.

Kwa kuwa Yesu alikuwa ameamuru pepo wachafu wamtoka mtu huyo, pepo wachafu wanamsihi Yesu awaruhusu wawaingie hao nguruwe. Yesu anawapa ruhusa ya kudhibiti nguruwe. Pepo wachafu wanamtoka mtu huyo na kusababisha kundi la nguruwe kushuka mlimani kwa kasi. Wanakimbia kwa kasi sana hivi kwamba wanaanguka ndani ya ziwa na kuzama, au kufa majini. Wachungaji, au watu waliochunga nguruwe, waliona kilichotokea na kukimbia kwa hofu. Walikimbia kuwaambia watu wengine mjini na mashambani kuhusu yaliyotokea. Watu wanasikia hadithi ya wachungaji na kwenda kujiona. Wanafika na kumpata yule mtu aliyekuwa amepagawa na pepo wachafu akiwa amekaa miguuni pa Yesu. Mtu huyo alikuwa amevaa nguo na kukaa kwa amani. Hakuwa tena mkali na asiyeweza kudhibitiwa, bali alikuwa na akili timamu. Hii inamaanisha kwamba alikuwa akifanya mambo ya kawaida na hakuwa mwendawazimu tena. Katika utamaduni wa Kiyahudi, watu mara nyingi waliketi miguuni pa walimu. Hii ilionyesha utii na unyenyekevu wao.

Watu wa mji huo walimwogopa Yesu kwa sababu alikuwa ameonyesha nguvu za ajabu kwa kumkomboa mtu huyo kutoka kwa pepo wachafu. Watu walioshuhudia kile kilichotokea waliambia umati jinsi Yesu alivyomponya, au kumweka huru mtu huyo kutoka kwa pepo wachafu. Hii ingalikuwa ni pamoja na wachungaji na wanafunzi wa Yesu. Kwa hivyo watu wa eneo hilo waliogopa na kumwomba Yesu aondoke. Jibu lao linaonyesha kwamba hata wakati watu wengine walipoona nguvu za Yesu, bado hawangeamini au kumkubali kama Mwokozi Aliyehidiwa.

Yesu anaingia ndani ya mashua pamoja na wanafunzi wake tayari kuondoka. Mtu aliyekuwa amepagawa na pepo wachafu anataka kwenda pamoja na Yesu na kuwa mfuasi wake. Lakini Yesu alimpa mtu huyo kazi badala

yake. Yesu anataka mtu huyo arudi kwenye mji wake na kuwaambia watu wote katika eneo lake yale ambayo Mungu amemtendea. Mtu huyo anamtii na kurudi kwenye mji wake. Anawaambia watu wote habari njema kuhusu Yesu.

Katika hadithi hii, Luka anaonyesha nguvu na mamlaka ya Yesu juu ya pepo wachafu. Luka pia anaonyesha kwamba mafundisho na uponyaji wa Yesu sio kwa Wayahudi tu, bali watu wa Mataifa pia. Hatuoni tu mtu wa Mataifa akija kuwa mfuasi wa Yesu, bali Yesu anamtuma mtu wa Mataifa awaambie wengine juu yake.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 8:26–39

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio sita.

Tukio la kwanza: Mtu aliyekuwa amepagawa na pepo anaishi makaburini. Anajitenga na havai nguo. Anapowasumbua watu mjini, wanamfunga kwa minyororo na kumlinda. Mtu huyo anakata minyororo ili aishi mbali na watu.

Tukio la pili: Yesu na wanafunzi wake wako kwenye mashua katika Bahari ya Galilaya. Wanafika ufuoni. Yesu anashuka kwenye mashua. Yesu anawaambia pepo wamtoke mtu huyo. Mtu aliyekuwa na pepo anakwenda kukutana naye. Pepo na Yesu wanazungumza.

Tukio la tatu: Yesu anawaruhusu pepo wachafu wamtoke mtu huyo na kuwaingia nguruwe. Pepo wanawaingia nguruwe na kuwafanya wateremke kwenye vilima kwa kasi, kuingia ziwani na kuzama. Wachungaji wanakimbia na kuwaambia watu wote waliokutana nao kilichotokea.

Tukio la nne: Watu wa mjini wanaenda mahali ambapo Yesu yuko na mtu huyo. Mtu aliyekuwa amepagawa na pepo ametulia, amevaa nguo na ameketi miguuni pa Yesu. Watu wanaogopa na kumwambia Yesu aondoke.

Tukio la tano: Yesu na wanafunzi wake wanaingia kwenye mashua ili waondoke. Mtu huyo anaomba kwenda pamoja na Yesu. Yesu anamwambia abaki na awaambie watu wote kilichotokea.

Tukio la sita: Mtu huyo anakaa na kumtii Yesu. Anawaambia watu wote yale ambayo Yesu alimtendea.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Mtu aliyepagawa na pepo
- Pepo
- Nguruwe
- Wachungaji
- Watu wa mjini
- Walinzi wa mtu aliyepagawa na pepo

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kutambua kwamba katika sehemu hii ya simulizi la Luka, Luka anasimulia matukio na kuwasilisha habari za msingi mara tatu katika kifungu hiki. Mara mbili za kwanza, habari hizo za msingi zinahusu maisha ya mtu aliyepagawa na pepo. Mara ya tatu zinahusu nguruwe.

Baada ya Yesu kutuliza dhoruba, Yesu na wanafunzi wake walifika ng'ambo ya ziwa.

Ni muhimu kujua kwamba inaweza kuwa vigumu katika lugha zingine kutoka kusimulia tukio hadi kutoa habari za msingi. Timu inaweza kurekebisha mfuatano wa matukio kwa kuunganisha habari zote kuhusu mtu huyo aliyepagawa na pepo wakati Luka anapotambulisha mji ambao mtu huyo aliishi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba makaburi yalionwa kuwa machafu na Wayahudi kwa sababu ya miili ya wafu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba minyororo hiyo ilikuwa ya chuma, kwa hivyo mtu huyo alihitaji nguvu za ajabu ili kuzikata tena na tena.

Kulikuwa na mtu aliyepagawa na pepo. Kwa muda mrefu alikuwa havai nguo wala kuishi nyumbani na aliishi makaburini nje ya mji. Roho hii ilimdhhibiti mtu huyo mara nyingi. Hata alipowekwa chini ya ulinzi na kuwekwa minyororo na vifungo, aliikata na kukimbilia nyikani, akiwa chini ya udhibiti wa pepo mchafu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi wa Yesu wako pamoja naye wakati anapomkuta mtu huyo hata kama hawajatajwa.

Yesu alipokuwa akishuka kwenye mashua, mtu aliyepagawa na pepo alikuja kukutana na Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka anaeleza kwamba pepo wanalalamika kwa sababu Yesu alikuwa ameshawaambia watokwa mtu huyo. Timu inaweza kutaka kurekebisha mfuatano wa sehemu hii kuonyesha hatua ya Yesu kuwaambia pepo watokwa kabla hawajalalamika. Katika kisa hiki, unaweza kusema: "Yesu alipoanza kumwambia yule pepo amtoke yule mtu, yule mtu aliyekuwa amepagawa na pepo akaja mbio kukutana na Yesu."

Yesu aliamuru pepo mchafu amtoke mtu huyo.

Mara tu alipomwona Yesu, alipiga kelele na kuanguka mbele ya Yesu. Kisha akasema kwa sauti kubwa, "Una nini nami, Yesu, Mwana wa Mungu Aliye Juu Sana? Nakuomba, usinitese!"

Ni muhimu kukumbuka kwamba nguruwe walionwa na Wayahudi kama wanyama wachafu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba nguruwe tayari walikuwa wakila kando ya kilima, hawakuwa kwenye ufuo wa ziwa ambako Yesu na mtu aliyepagawa na pepo walikuwa wamesimama.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ilibidi pepo wamwombe Yesu ruhusa kabla ya kuruhusiwa kufanya chochote. Hii inaonyesha mamlaka ya Yesu juu yao.

Yesu anauliza jina la mtu huyo. Mtu huyo anajibu Legioni kwa sababu kulikuwa na pepo wengi ndani ya mtu huyo. Pepo wanamwomba Yesu asiwatume kwenye shimo lisilo na mwisho. Pepo pia wanamwomba Yesu awaruhusu wawaingie nguruwe waliokuwa sehemu ya kundi kubwa la nguruwe waliokuwa wakila kwenye mlima uliokuwa karibu.

Yesu aliwapa ruhusa. Pepo hao walimtoka mtu huyo na kuwaingia nguruwe, nalo kundi lote likateremkia gengen kwa kasi, likatumbukia ziwani na kuzama.

Wachungaji walikimbia kuwaambia watu yale waliyoona. Watu wanakuja mbio kumwona na kumzunguka Yesu. Watu wanaogopa wanapoona kwamba mtu huyo hakuwa na pepo wachafu tena. Watu katika eneo hilo walimsihi Yesu aondoke na awaache.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ikiwa timu itaweka wazi kwamba wanafunzi wa Yesu walitoka kwenye mashua pamoja na Yesu, basi timu inapaswa kueleza wazi kwamba wanafunzi wa Yesu warudi kwenye mashua pamoja na Yesu.

Kwa hivyo Yesu alipanda tena kwenye mashua. Mtu aliyetokwa na pepo wachafu alimwomba aende naye. Lakini Yesu alimwambia, "Rudi nyumbani ukawaeleze mambo makuu Mungu aliyokutendea." Mtu huyo alitii na kwenda mjini akitangaza mambo makuu ambayo Yesu alikuwa amemtendea.

*Kuleta Maandishi Hai**Kudhihirisha Maandiko*

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 8:26-39

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio sita.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Mtu aliyepagawa na pepo
- Pepo
- Nguruwe
- Wachungaji
- Watu wa mjini
- Walinzi wa mtu aliyepagawa na pepo

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu aliyepagawa na pepo wachafu akifanya na kuishi kama Luka anavyoeleza kuanzia mwanzo wa uigizaji.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wachungaji wanaowachunga nguruwe kwenye kilima kuanzia mwanzo wa uigizaji.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wanafunzi wakishuka kutoka kwenye mashua pamoja na Yesu. Pia, wanafunzi wakishuka mwanzoni, basi mwishoni timu inapaswa kuigiza wanafunzi wakiingia kwenye mashua pamoja na Yesu wakati anaanza kuondoka.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akiamuru pepo wachafu wamtoke mtu huyo kabla ya pepo wachafu kumlalamikia Yesu.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza mtu aliyepagawa na pepo wachafu akiishi makaburini. Watu mjini wanajaribu kumfunga kwa minyororo, lakini pepo wanamfanya awe na nguvu na anaikata minyororo. Anaishi mbali na watu mjini. **Simamisha uigizaji.** Muulize muigizaji anayeigiza mtu aliyepagawa, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimechoka.", "Mpweke.", "Nimenaswa.", na "Kukosa matumaini."

Waulize waigizaji wanaowaigiza wanakijiji, "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Hofu", "Natumai kwamba hatarudi.", na "Anakuwaje na nguvu hivyo?" Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu na wanafunzi wake wakifika ufuoni. Mtu aliyepagawa na pepo wachafu anamkimbilia Yesu na kumlilia. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaowaigiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Hofu", "Mtu huyu ni mwendawazimu na asiye safi!", "Je, tuko hatarini?", na "Yesu atafanya nini?" Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akizungumza na mtu huyo na kuuliza jina lake. Pepo wanaitika na kuomba ruhusa ya kuwaingia nguruwe. Yesu anawapa ruhusa na pepo wanasababisha nguruwe kuteremka kwa kasi na kuzama ziwani. Wachungaji wanaogopa na kukimbia kuwaambia wengine kilichotokea. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaowaigiza wachungaji "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Siamini kwamba wote wamekufa. Nitalishaje familia yangu sasa?", "Nguruwe walikuwa wazimu!", "Hasira.", na "Yule mtu alisababisha hili!" Anzisha uigizaji tena.

Igiza watu wa mjini wakisikia kile kilichotokea na wakija kumwona Yesu. Wanamwona mtu aliyetokwa na pepo wachafu akiwa ameketi kando ya Yesu akiwa na akili timamu. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza mtu aliyetokwa na pepo wachafu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimefarijika sana. Yesu aliniokoa!", "Mwishowe, nahisi kama mimi tena.", "Nataka kwenda popote Yesu aendapo.", na "Sijawahi kukutana na mtu mwenye nguvu nyingi hivi." Anzisha uigizaji tena.

Igiza watu wa mjini wakiwa na hofu. Wanamwomba Yesu aondoke.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza watu wa mjini "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninafurahi kwamba anaondoka. Natumai ataenda pamoja na yule mtu", "Yesu ni mwenye nguvu sana.", na, "Kwa nini alimsaidia mtu huyo?" Anzisha tena uigizaji.

Yesu anaingia katika mashua ili waondoke na mtu aliyetokwa na pepo wachafu anataka kwenda naye. Yesu anamwambia akae na awaambie wengine kuhusu yale ambayo Mungu amemfanyia. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza mtu aliyetokwa na pepo wachafu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninahuzunika kwamba siwezi kwenda na Yesu.", "Ninasisimka kuwaambia wengine jinsi alivyoniiponya.", "Nataka familia yangu ijue kuhusu Yesu.", na "Sitawahi kusahau yale ambayo Yesu alifanya."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 8:26-39

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu na wanafunzi wake walisafiri kwa mashua hadi **nchi ya Wagerasi**. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi kama vile umetafsiri hapo awali. **Mwanafunzi** liko kwenye faharasa kuu. Wagerasi ni watu walioishi katika mji wa Gerasa. Watu hawa walikuwa watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi. Eneo hili lilikuwa ng'ambo ya Bahari ya Galilaya au upande wa pili wa ziwa kutoka Galilaya. Bahari ya Galilaya ni maneno ambayo yako kwenye faharasa kuu.

Koma hapa na uonyeshe timu yako ramani ya Bahari ya Galilaya, Galilaya, na Gerasa.

Yesu anakutana na **mtu aliyepagawa na pepo mchafu**. Hii inamaanisha kwamba pepo wengi wachafu au wasio safi, walidhibiti mawazo na matendo ya mtu huyo. Hakikisha umetafsiri pepo mchafu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno, pepo mchafu na roho mwovu, yako kwenye faharasa kuu.

Mtu huyu alikuwa akiishi **makaburini**. Katika muktadha huu, makaburi yanarejelea pango au chumba kidogo kilichochongwa kwenye mwamba mlimani. Miili ya wafu iliwekwa makaburini. Haikuwa kawaida kwa mtu kuishi mahali ambapo maiti zinazikwa au mifupa inawekwa. Wayahudi waliona maeneo hayo kuwa machafu kwa sababu ya maiti. Neno kaburi linapatikana kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya makaburi kama bado hujawaonyesha.

Mtu aliyepagawa na pepo wachafu anamwita Yesu **Mwana wa Mungu Aliye Juu Sana**. Hili ni jina la Yesu. Kumwita Yesu mwana wa Mungu kunaonyesha kwamba uhusiano wake na Mungu ni kama uhusiano wa baba na mwana. Inaonyesha kwamba Yesu ana asili kama ya Mungu. Mungu Aliye Juu Sana inamaanisha kwamba Mungu ana nguvu na ni mkuu zaidi kuliko mungu mwingine yeyote. Mwana wa Mungu ni kishazi kilicho kwenye faharasa kuu.

Zamani, mtu huyo alikuwa amewekwa minyororo. **Minyororo**, au vifungo, ni vitu vinavyotumiwa kumzuia mtu. Neno hilo linamaanisha minyororo ya chuma ambayo ilitumiwa kumfunga mtu mikono na minyororo ya chuma

ambayo ilitumiwa kumfunga viwiko. Pepo wachafu walimfanya mtu huyo awe na nguvu sana hivi kwamba alivunja minyororo na kukimbia kwenda mahali **pa upweke**, au nyikani. Hakikisha kwamba unatafsiri nyika kama vile umetafsiri hapo awali. Neno nyika liko kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya minyororo ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu anapouliza jina la mtu huyo, pepo wachafu wanajibu, "**Legioni**." Legioni ni neno la Kirumi linalorejelea kundi la askari 4,000 hadi 6,000. Pepo mchafu alijiita hivi kwa sababu kulikuwa na pepo wengi wachafu ndani ya mtu huyo, si kwa sababu kulikuwa na pepo 4,000 hadi 6,000 ndani ya mtu huyo.

Pepo wachafu wanamwomba Yesu asiwatume **Abiso**. Neno la Kigiriki linalotafsiriwa Abiso linamaanisha shimo lenye kina kirefu sana lisilo na mwisho. Katika muktadha huu, ni mahali ambapo pepo wachafu wachafu wanawekwa ili kungoja hukumu ya Mungu. Wayahudi waliamini kwamba mahali hapo palikuwa chini ya ardhi. Abiso ni "mateso" ambayo pepo walikuwa wakirejelea wakati walizungumza na Yesu.

Baada ya nguruwe kuzama au kufa majini, wachungaji wanawaambia watu wa mjini kile kilichotokea. Watu wa mjini wanaenda mahali ambapo Yesu yuko na kumwona mtu aliyepagawa na pepo wachafu sasa **akiwa na akili timamu**. Hii inamaanisha kwamba akili ya mtu huyo ilikuwa sawa na hakuwa mwendawazimu tena. Mawazo na matendo yake hayakudhibitiwa tena na pepo wachafu. Watu waliona kwamba mtu huyo alikuwa **ameponywa**. Kponywa ni neno linalotumiwa katika Biblia kumaanisha kuokoka au kuokolewa. Likitumiwa katika maana ya kiroho, linamaanisha kuokolewa kutoka kwa dhambi. Katika muktadha huu, linamaanisha kuokolewa kutoka kwa udhibiti wa pepo wachafu.

Ikiwa kuna neno katika lugha yako linaloweza kumaanisha kuokolewa kutoka kwa dhambi na kuokolewa kutoka kwa pepo wachafu, unaweza kutumia neno hilo hapa.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 8:40–56

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

SIKILIZA NA MOYO

LUKA 8:40–56

Sikiliza Luka 8:40–56 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 8:40–56

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu amemponya mtu wa Mataifa, au mtu asiye Myahudi, aliyepagawa na pepo wachafu. Luka anaendeleza hadithi ya Yesu na wanafunzi wake baada ya kuvuka Bahari ya Galilaya na kufika katika eneo la Galilaya. Luka anasimulia hadithi ndani ya hadithi ya Yesu akifanya miujiza miwili. Miujiza ya Yesu inaonyesha nguvu na mamlaka yake ya pekee ambayo Mungu amempa kama Mwokozi Aliyehidiwa.

Yesu na wanafunzi au wafuasi wake wa karibu zaidi, wanarudi kutoka eneo ambalo watu wa Mataifa waliishi na kuvuka Bahari ya Galilaya hadi eneo la Galilaya. Kuna umati wa Wayahudi wanaomngojea Yesu wakati anapofika. Luka anadokeza kwamba Yesu alifika karibu na mahali palepale alipoondoka kwa kuwa umati ulikuwa ukimngojea. Walikuwa wakingoja na kutazamia kurudi kwa Yesu. Yesu anafika kwenye pwani ya kaskazini-magharibi ya Bahari ya Galilaya. Wasomi wengi wanafikiri kwamba mji huo ulikuwa Kapernaumu.

Komea hapa na uonyeshe ramani ya njia ambayo Yesu na wanafunzi wake walifuata kutoka Gerasa hadi pwani ya kaskazini-magharibi ya Bahari ya Galilaya.

Kuna mtu mashuhuri kwenye umati. Jina lake ni Yairo na yeye ni kiongozi katika sinagogi au mahali pa ibada ya Wayahudi. Kila sinagogi lilikuwa na kiongozi mmoja au wawili ambao walikuwa na jukumu la kutunza jengo na kupanga shughuli katika sinagogi. Katika hadithi zilizotangulia, Luka alionyesha jinsi viongozi wa kidini walivyompinga Yesu. Tofauti na hilo, Yairo anamjia Yesu kwa unyenyekevu na kuanguka miguuni mwake. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kuinama kunaonyesha staha na heshima kubwa. Yairo anamsihi Yesu aje nyumbani kwake na kumponya binti yake. Binti yake alikuwa na umri wa karibu miaka 12, au umri wa kuwa mtu mzima na kuweza kuolewa katika utamaduni wa Kiyahudi. Yairo anasema kwamba binti yake wa pekee ni mgonjwa sana na yuko karibu kufa.

Yesu anakubali kwenda na Yairo na yeye na wanafunzi wake wanaanza kutembea na Yairo kwenda nyumbani kwake. Kulikuwa na barabara nyembamba katika mji huo. Kuna watu wengi sana katika umati hivi kwamba wanakaribia kumpona Yesu. Hii inamaanisha kwamba watu walikuwa wamemkaribia na kumsonga sana Yesu

walipokuwa wakitembea. Neno la Kigiriki linalotumiwa kwa kuponda pia linamaanisha "kusonga." Neno hili lilitumiwa katika mfano wa Yesu wa mpanzi wakati alipoelezea miiba ikisonga mimea.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya barabara nyembamba za Kapernaumu.

Kisha Luka anasimulia hadithi ya mwanamke katika umati katikati ya hadithi ya Yairo. Luka anatoa habari za msingi kuhusu mwanamke huyo. Alikuwa akiugua ugonjwa wa wanawake uliomfanya atokwe na damu kwa muda wa miaka 12. Wayahudi waliwaona wanawake waliokuwa wakitokwa damu kuwa najisi, au wasiostahili kumtumikia Mungu. Hakuna mtu aliyeweza kumponya.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, magonjwa ya aina gani huwafanya watu wajitengwe na wengine? Mtu huyo anaishije asipopata tiba ya ugonjwa wake?

Mwanamke huyo anapita katikati ya umati na kufika nyuma ya Yesu. Hataki kuonekana. Kulingana na Injili ya Marko, mwanamke huyo anagusa upindo wa vazi la Yesu, au vazi lake la nje kwa sababu anataka kuponywa. Upindo wa vazi unaweza kurejelea tamvua au kifundo cha vazi ambalo kwa kawaida wanaume Wayahudi walivaa. Matamvua yaliwakumbusha wanaume hao waendeleo kujitoa kwa Mungu.

Komea hapa na uonyeshe picha ya tamvua au kifundo kwenye vazi la mwanaume Myahudi.

Mara tu mwanamke huyo alipogusa mavazi ya Yesu, aliponywa na kutokwa damu kwake kukakoma. Hili ni suala muhimu. Kwa kawaida, katika utamaduni wa Kiyahudi, mtu alipomgusa mtu ambaye alikuwa najisi, yeye pia angekuwa najisi. Badala yake, mwanamke huyo anamgusa Yesu na anaponywa mara moja kutokana na kile kilichomfanya kuwa najisi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kugusa kunaonwaje katika utamaduni wako? Je, watu fulani tu wanaruhusiwa kugusa? Unaweza kuelezeaje kutembea katika jiji lenye shughuli nyingi katika eneo lako ambako watu wengi wanaishi?

Yesu anazungumza na watu waliomzunguka na kuuliza, "Ni nani aliyenigusa?" Yesu anataka mtu huyo ajitokeze. Watu waliomzunguka Yesu wanasema kwamba hawakumgusa. Petro, mwanafunzi wa Yesu, haelewi kwa nini Yesu anauliza swali hili. Petro anamwita Yesu Bwana, neno linaloonyesha heshima. Anamwambia Yesu kwamba kila mtu anamgusa kwa sababu umati ulikuwa ukiwasukuma kutoka pande zote.

Yesu anamjibu Petro na kudokeza kwamba mtu alimgusa kimakusudi na si kwa bahati mbaya. Yesu anaeleza kwamba alihisi au kutambua nguvu za uponyaji zikitoka mwilini mwake. Nguvu hii hairejelea nguvu za kimwili bali nguvu za kuponya na kufanya miujiza kutoka kwa Mungu. Haimaanishi kwamba Yesu hakuwa tena na nguvu kama alivyokuwa nazo kabla ya kumponya mwanamke huyo.

Mwanamke huyo anagundua kwamba Yesu anazungumza juu yake. Akitetemeka kwa hofu, anainamisha uso wake chini miguuni pa Yesu. Hii ilionyesha heshima na unyenyekevu mwingi. Mwanamke huyo alimwambia Yesu hadithi yake mbele ya umati. Mwanamke huyo alieleza jinsi alivyoponywa mara moja alipogusa vazi la Yesu. Yesu anajibu na kumwita, "binti," ili kuonyesha kwamba anamjali. Hili lilikuwa neno linalofaa kwa mwalimu kama Yesu kuzungumza kwa fadhili na mwanamke. Yesu anamwambia kwamba imani yake, au imani katika nguvu za Yesu, imemponya. Kwa sababu mwanamke huyo alimwamini Yesu, aliokoka au kuokolewa kutokana na ugonjwa wake. Kisha Yesu anasema baraka ya kawaida ya Kiyahudi mtu anapomuaga mwanamke huyo. Anamwambia, "Nenda kwa amani."

Kisha Luka anarudi kwa Yairo na kuendeleza hadithi yake. Yairo alikuwa akisubiri katika umati wakati Yesu alipokutana na mwanamke huyo. Yesu alipokuwa bado akizungumza na mwanamke huyo, mjumbe anafika na kumwambia Yairo kwamba binti yake amekufa. Mjumbe huyo anasema kwamba Yairo hapaswi kumsumbua Mwalimu tena au kumtarajia aje nyumbani kwa Yairo. Jina Mwalimu linamrejelea Yesu na lilikuwa jina la heshima kwa kiongozi wa kidini wa Kiyahudi. Mjumbe huyo alidhani Yesu hangweza kufanya chochote kwa wafu.

Yesu alisikia yale ambayo mjumbe alimwambia Yairo na kumjibu Yairo. Yesu anamtia moyo Yairo na kumwambia asiogope bali aamini kwamba Yesu bado angeweza kumsaidia binti yake. Yairo akiamini, Yesu anasema kwamba binti yake atapona. Yesu anafika nyumbani kwa Yairo. Kulikuwa na umati wa waombolezaji waliokuwa wakiomboleza kifo cha msichana yule. Watu hawa huenda wangukuwa majirani, marafiki, watu wa ukoo, au waombolezaji wa kuajiriwa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, waombolezaji walijiririwa kulia na kuomboleza kwa sauti kubwa. Yesu anawaambia watu waache kulia, kwamba wasiomboleze msichana huyo.

Yesu anasema kwamba analala tu. Yesu alijua kwamba msichana huyo alikuwa amekufa, lakini alisema alikuwa amelala kwa sababu alijua kwamba alikuwa karibu kumfufua.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu huombolezaje wafu? Mnatumia maneno gani kwa mtu ambaye amekufa tu?

Waombolezaji wanaacha kulia na kucheka haraka. Wanamcheka Yesu kwa sababu hawakuelewa kile ambacho Yesu alimaanisha. Walifikiri kwamba alikuwa mpumbavu kwa sababu walikuwa na uhakika kwamba msichana huyo alikuwa amekufa. Kisha, akimchukua Petro, Yakobo, Yohana, Yairo na mke wa Yairo tu, Yesu anaingia chumbani ambako mwili wa msichana huyo ulikuwa. Yesu anakwenda kwa msichana huyo, anashika mkono wake na kumwambia aamke, au afufuke kutoka kwa wafu. Roho ya msichana huyo ilikuwa imemwacha alipokufa lakini sasa ilimrudia, na aliishi tena. Msichana huyo anainuka na Yesu anamwambia mtu amletee chakula. Yairo na mke wake walijawa na hofu na kushangazwa na muujiza ambao Yesu alikuwa amefanya kwa kumfufua binti yao. Lakini Yesu anawaambia wasimwambie mtu yeyote kilichotokea.

Luka anaunganisha hadithi mbili za muujiza ya uponyaji ambayo Yesu alifanya. Katika visa vyote viwili, Yesu aligusa wale waliokuwa najisi, wenye kutokwa na damu na wafu. Yesu hawi najisi, bali anawafanya wawe safi kidesturi kwa kuwaponya. Katika hadithi zote mbili, Yesu anasema kwamba imani ndiyo inayoleta uponyaji au kuokolewa kutoka kwa kifo. Mwanamke yule aliamini na Yesu alimponya. Yairo aliamini na Yesu alimfufua binti yake.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 8:40-56

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Yesu anafika baada ya kuvuka Bahari ya Galilaya Umati unasubiri. Mtu mashuhuri katika umati, Yairo, anamwomba Yesu aende naye ili amguse binti yake na kumponya. Binti ya Yairo ni mgonjwa sana na anakufa.

Tukio la pili: Yesu anatembea na wanafunzi wake na Yairo kwenda nyumbani kwa Yairo. Umati unamsonga. Mwanamke mgonjwa katika umati anagusa vazi la Yesu. Nguvu zinatoka kwa Yesu na mwanamke huyo anaponywa mara moja.

Tukio la tatu: Yesu anauliza, "Ni nani aliyenigusa?" Petro anamwambia Yesu kwamba kuna watu wengi sana katika umati, kila mtu anamgusa. Mwanamke huyo anainama mbele ya Yesu na kumwambia hadithi yake. Yesu anamwambia aende kwa amani.

Tukio la nne: Mjumbe kutoka kwa Yairo anafika na kumwambia kwamba binti ya Yairo amekufa. Yesu anamsikia jumbe huyo na kumwambia Yairo awe na imani. Wanaendelea kutembea kuelekea nyumbani kwa Yairo.

Tukio la tano: Yesu anamchukua Petro, Yohana na Yakobo pamoja naye na wanaingia nyumbani kwa Yairo pamoja na Yairo na mke wake. Waombolezaji ndani ya nyumba wanamdhihaki Yesu. Yesu anamwambia msichana huyo aamke. Yesu anampa msichana huyo uhai tena.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi ndani ya mashua
- Umati unaomngojea Yesu
- Yairo
- Binti ya Yairo
- Mwanamke mwenye tatizo la kutokwa na damu
- Petro
- Mjumbe kutoka nyumbani kwa Yairo
- Yohana
- Yakobo
- Mama ya binti huyo
- waombolezaji

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alirudi kutoka ng'ambo ya ziwa ambako alimtoa mtu pepo wachafu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini walimpinga Yesu kwa kawaida. Yairo alikuwa tofauti na viongozi wa kidini wa kawaida. Yairo alijinyenyekeza mbele ya Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watu walikuwa walingojea kurudi kwa Yesu. Watu hawa walimsikia Yesu au kusikia kuhusu Yesu kutoka kwa watu wengine.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mwanamke mwenye tatizo la kutokwa na damu alionwa kuwa najisi na Wayahudi. Hii inamaanisha kwamba Wayahudi hawangemgusa. Watu waliepuka kutangamana naye. Hakupaswa kuwa kwenye umati.

Ni muhimu kukumbuka kwamba inaposema hakuna mtu angeweza kumponya mwanamke huyo, inamaanisha kwamba alikuwa akitafuta uponyaji, lakini hakuweza kupata uponyaji.

Ni muhimu kukumbuka kwamba maiti ya binti ya Yairo ilikuwa najisi kidesturi. Mtu yeyote aliyegusa mwili wa wafu angekuwa najisi.

Timu inaweza kutaka kupanga upya tarehe ili kuonyesha hali ya mwanamke na jaribio lake la kutafuta msaada na kutopata usaidizi mwanzoni. Pia, timu inaweza kuonyesha hali ya msichana huyo kabla ya Yesu kufika ufuoni.

Huenda pia ikafaa kurekebisha utaratibu wa matukio Yesu anapowasili nyumbani kwa Yairo. Yesu anazungumza na waombolezaji kwanza, kisha anamchukua Yairo, mke wa Yairo, Petro, Yakobo, na Yohana chumbani ambako mwili wa msichana huyo ulikuwa na kumfufua.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 8:40-56

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio matano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi ndani ya mashua
- Umati unaomngojea Yesu
- Yairo
- Binti ya Yairo
- Mwanamke mwenye tatizo la kutokwa na damu
- Petro
- Mjumbe kutoka nyumbani kwa Yairo
- Yohana
- Yakobo
- Mama ya binti huyo
- waombolezaji

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza umati ukimsukuma Yesu.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mjumbe anayekuja na kuzungumza na Yairo wakati Yesu alipokuwa akizungumza na mwanamke yule.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza mwanamke mwenye kutokwa na damu kwa miaka 12. Alikuwa akitafuta msaada lakini hakuna mtu aliyeweza kumsaidia. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza mwanamke mwenye tatizo la kutokwa na damu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nina huzuni. Ninawakosa familia na marafiki wangu.", "Nimechoka kupambana na ugonjwa huu", "Mimi ni mpweke." Anzisha uigizaji tena.

Kuna msichana mwenye umri wa miaka 12 anayeumwa. Baba yake ni Yairo. Yeye ni kiongozi wa sinagogi. Yeye ni binti yake wa pekee.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yairo, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninahitaji msaada kwa binti yangu.", "Nina huzuni, yeye ni mdogo sana", "Kwa nini yeye ni mgonjwa na ninamtumikia Bwana?" Anzisha uigizaji tena.

Umati wa watu unamkaribisha Yesu, kisha Yairo anaanguka miguuni mwa Yesu akimsihi Yesu aje nyumbani kwake kwa sababu binti yake mwenye umri wa miaka 12 anakufa.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Yesu ni muhimu kuliko Yairo.", "Nimevutiwa kwamba Yairo alijinyenyekeza mbele ya Yesu", "Yesu yuko tayari kumsaidia." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anatembea na Yairo kwenda nyumbani kwake. Umati unamzunguka Yesu. Mwanamke mwenye tatizo la kutokwa na damu anakuja nyuma ya Yesu na kugusa pindo la vazi lake. Kutokwa kwa damu kunakoma mara moja.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mwanamke huyo, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimeshangazwa na kile kilichotokea.", "Hatimaye maombi yangu yamejibiwa.", "Ninashangazwa na nguvu na mamlaka ya Yesu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anauliza ni nani aliyemgusa. Kila mtu anakana. Petro anamwambia Yesu kwamba umati wote unamsukuma.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi wa Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kuchanganyikiwa kwamba Yesu aliuliza hilo. Anajua kwamba kuna watu wengi.", "Lazima swali lake lina maana nyingine.", "Lazima mtu aliyemgusa Yesu ni mtu wa pekee."

Anzisha uigizaji tena.

Lakini Yesu alisema kwamba mtu alimgusa kimakusudi kwa sababu nguvu za uponyaji zilimtoka Yesu. Mwanamke huyo alijua kwamba hangeendelea kujificha. Alianza kutetemeka na kuanguka miguuni mwa Yesu. Kila mtu alisikia maelezo ya kwa nini alimgusa Yesu na kwamba aliponywa mara moja.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yairo, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimekata tamaa, binti yangu ni mgonjwa sana na Yesu anauliza ni nani aliyemgusa?", "Lazima hii ni muhimu sana kwake ili asimame sasa hivi.", "Nina matumaini kwamba Yesu anaweza kumponya binti yangu pia."

Anzisha uigizaji tena.

Yesu alimwambia mwanamke huyo, "Binti, imani yako imekuponya. Nenda kwa amani."

Mjumbe alikuja wakati Yesu alipokuwa akizungumza na mwanamke huyo. Mjumbe huyo alimwambia Yairo asimsumbue Yesu kwa sababu mtoto huyo alikuwa amekufa. Yesu aliposikia kuhusu mtoto huyo, Yesu alimwambia Yairo, Usiogope. Kuwa na imani naye atapona. Kisha Yesu alifika nyumbani. Kila mtu ndani ya nyumba alikuwa akilia kwa sauti na huzuni. Hii ilikuwa ni pamoja na waombolezaji wa kulipwa. Yesu aliwaambia msilie, hajakufa amelala. Watu walimcheka Yesu kwa sababu walikuwa na uhakika kwamba alikuwa amekufa.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza waombolezaji "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kwa nini mtu huyu anakuja kukomesha maombolezo yetu?", "Ninahisi nimedharauliwa. Naweza kuona tofauti kati ya kifo na usingizi", "Lazima mtu huyu ni mwendawazimu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu hakumruhusu mtu yeyote kuingia chumbani ambako mwili wa msichana huyo ulikuwa isipokuwa Yohana, Petro, Yakobo na mama na baba ya mtoto huyo. Kisha Yesu akashika mkono wa yule mtoto na kumwambia aamke na ainuke. Roho yake ikamrudia mara moja na akaamka. Kisha Yesu akaamuru apewe chakula. Yesu aliwaambia wazazi wasimwambie mtu yeyote kuhusu kile kilichotokea.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza wazazi wanaolia "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kushukuru.", "Nimeshangaa. Nilijua kwamba Yesu aliweza kumponya, lakini Yesu alifanya zaidi ya hilo", "Ninaona aibu. Nilikasirika kwamba Yesu alisimama na kuzungumza na mwanamke yule."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 8:40-56

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anaporudi Galilaya pamoja na wanafunzi wake, kuna umati wa watu unaomngojea. Mtu mmoja kwenye umati anaitwa Yairo. Yairo ni **kiongozi wa sinagogi**, au mahali pa ibada ya Wayahudi. Kila mji wa Kiyahudi ulikuwa na sinagogi na kila sinagogi lilikuwa na kiongozi mmoja au zaidi. Watu hawa walikuwa na jukumu la kutunza jengo la sinagogi na walikuwa na jukumu la kupanga shughuli na huduma. Watu hawa hawakuwa makuhani au marabi. Hakikisha umetafsiri sinagogi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno sinagogi liko kwenye faharasa kuu.

Yairo anamjia Yesu na **kuanguka miguuni pa Yesu**. Hii inamaanisha kwamba alipiga magoti na kuinamisha uso wake chini. Hakuanguka kwa bahati mbaya. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kuinama kwa njia hii kulionyesha heshima na staha kwa mtu mwenye cheo cha juu. Yesu anakubali kwenda nyumbani kwa Yairo kumponya binti yake ambaye anakufa.

Kuna mwanamke katika umati ambaye **alikuwa ametokwa damu kwa miaka 12**. Hii inarejelea kutokwa damu mara kwa mara kutoka kwenye tumbo la uzazi au uterasi wakati ambapo si kawaida. Hii inamaanisha kwamba kwa Wayahudi, mwanamke huyo alikuwa ameonwa kuwa najisi, au asiyejaa kumtumikia Mungu, kwa miaka 12.

Jadili na timu yako ikiwa ni jambo linalofaa kuzungumzia ugonjwa kama huu katika utamaduni wenu. Ikiwa haifai, unaweza kurejelea hali yake kwa maneno ya jumla zaidi, kama vile, "Alikuwa ametokwa damu kwa miaka 12."

Mwanamke huyo anakuja nyuma ya Yesu na kugusa **upindo wa vazi lake**. Vazi hili ni nguo ndefu inayovaliwa juu. Hakikisha kwamba unatafsiri vazi kama vile umetafsiri hapo awali. Vazi liko kwenye faharasa kuu. Upindo wa vazi hasa unarejelea tamvua au kifundo ambacho wakati mwingine kilikuwa sehemu ya vazi ambalo wanaume Wayahudi walivaa. Vifundo vilikuwa kikumbusho kwa mtu huyo kwamba ni lazima aendelee kujitoa kwa Mungu.

Koma hapa na uonyeshe picha ya vazi lenye vifundo kwenye upindo ikiwa bado hujaonyesha.

Mwanamke aliponywa mara moja. Yesu anasimama na kuuliza ni nani aliyemgusa. Petro anajibu na kumwita Yesu, "**Bwana**." Neno hili linaonyesha heshima na lilitumiwa kumwita mtu aliyekuwa na hadhi ya juu. Hakikisha kwamba unatafsiri bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Bwana linapatikana kwenye faharasa kuu. Petro anadokeza kwamba kila mtu katika umati anamgusa Yesu. Mwanamke huyo anajitokeza na kuinama miguuni pake, akitetemeka kwa hofu. Baada ya kuelezea hadithi yake, Yesu anamwita, "**Binti**." Neno hili linaonyesha kwamba Yesu anamjali mwanamke huyo na alikusudia kumfariji. Ni neno linalofaa ambalo mwalimu hutumia kuzungumza kwa fadhili na mwanamke. Haimaanishi kwamba mwanamke huyo alikuwa binti ya Yesu. Haijulikani pia kama mwanamke huyo alikuwa mdogo au mkubwa kuliko Yesu.

Ikiwa si kawaida kutumia binti katika muktadha huu katika utamaduni wako, unaweza kutumia neno linalofaa katika lugha yako.

Yesu anamwambia mwanamke huyo, "**imani yako imekuponya**." Imani inarejelea imani na tumaini la mwanamke huyo katika Yesu na uwezo wake wa kumponya. Hakikisha umetafsiri neno imani kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno imani liko kwenye faharasa kuu. Neno la Kigiriki **linalomaanisha kuponywa** ni neno lililotelele linalotumiwa mara nyingi katika Biblia kumaanisha kuokoka au kuokolewa. Katika muktadha huu, linamaanisha kuokolewa kutokana na ugonjwa.

Ikiwa kuna neno katika lugha yako ambalo linaweza kutumika kwa kuokolewa kutokana na dhambi na kuokolewa kutokana na ugonjwa, unaweza kulitumia hapa.

Mjumbe anamwambia Yairo kwamba binti yake amekufa; anasema kwamba Yairo asimsumbue mwalimu. Hapa, **mwalimu** inamrejelea Yesu. Hili lilikuwa jina la heshima kwa kiongozi wa kidini wa Kiyahudi. Hakikisha umetafsiri mwalimu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mwalimu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anamtia moyo Yairo na kumwambia **aamini** tu. Yesu hasemi hasa ni nani au nini anachopaswa kuamini, lakini inadokezwa kwamba Yairo anapaswa kuendelea kuamini kwamba Yesu angeweza kumsaidia binti yake. Yesu anamaanisha kwamba Yairo anapaswa kumwamini na asiogope au kuwa na shaka.

Yesu anaingia nyumbani. Anamkaribia yule msichana, anashika mkono wake, na anamwambia aamke. Roho ya msichana **huyo ikarudi**. Hii inamaanisha kwamba msichana huyo alifufuka. Roho yake ilimtoka msichana huyo alipokufa, lakini iliporudi, aliishi tena.

Jadili na timu yako. Neno gani hutumiwa kurejelea maisha au roho ya mtu inapotoka mwilini mtu anapokufa? Fikiria kutumia maneno kama hayo kumfafanua mtu anayefufuliwa. Mfano unaweza kuwa "pumzi yake ikarudi."

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 9:1–17

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

SIKILIZA NA MOYO

LUKA 9:1–17

Sikiliza Luka 9:1–17 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 9:1–17

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Muda fulani baada ya Yesu kumfufua msichana mdogo, Yesu anawatuma mitume wake 12 aliowachagua au kuwatuma, wawafundishe watu kuhusu ufalme wa Mungu na kuwaponya watu. Baada ya wao kurudi, umati

unakusanyika ili kumsikiliza Yesu akifundisha nje ya mji wa Bethsaida. Yesu anafanya muujiza ili kulisha umati. Wakati huu, Herode, mtawala wa Galilaya, anaanza kuuliza Yesu ni nani hasa.

Yesu anawakusanya wale Kumi na wawili, au mitume, pamoja. Luka anatumia mitume na wanafunzi kurejelea kikundi kimoja cha wafuasi 12 wa Yesu wa karibu zaidi. Hata hivyo, Luka anaanza kwa kuwaita mitume, au waliotumwa, kwa sababu Yesu anawatuma kufanya kazi fulani maalum. Yesu anakusanya mitume ili kuwatayarisha kwa ajili ya kile ambacho alikuwa karibu kuwatuma wafanye. Yesu anawapa nguvu, au uwezo wa kufanya jambo fulani, na mamlaka, au haki ya kufanya jambo fulani. Nguvu na mamlaka hii itawawezesha kuwaweka huru watu waliodhibitiwa na pepo wachafu na kuponya magonjwa. Yesu anataka mitume wake waambie watu kuhusu ufalme wa Mungu, au Mungu anayetawala katika mioyo ya watu kupitia kumwamini Yesu kama mfalme wao, na kuwaponya watu.

Yesu anawapa mitume wake maagizo hususa kabla ya kuondoka kwenda kwenye miji tofauti. Yesu anawaambia wasichukue chochote safarini- hakuna fimbo, wala mkoba, wala chakula, wala fedha, na hakuna kanzu au nguo ya ziada. [Huenda Yesu alitaka kuwatia moyo mitume wamtegemee Mungu tu. Alitaka wategemee ukarimu wa Wayahudi wengine.]{mark}

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kanzu. Jadili na timu yako: unajitayarishaje kwa safari ndefu katika utamaduni wako? Je, unachukua vitu gani?

Yesu pia anawaambia mitume wake wakae mahali pa kwanza ambapo walialikwa wakati wote walipokuwa katika mji huo. Hii inamaanisha kwamba Yesu hakutaka waondoke na kutafuta mahali pazuri pa kukaa.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Ukarimu unafanyikaje katika utamaduni wako? Wageni katika kijiji hutendewaje wanapofika na kutafuta mahali pa kukaa?

Hata hivyo, ikiwa watu katika mji fulani hawakukubali ujumbe wa mtume huyo, Yesu anawaambia mitume wake wakung'ute mavumbi ya mji huo kutoka miguuni au viatu vyao. Katika utamaduni wa Wayahudi, kukung'uta vumbi ya mahali fulani kutoka miguu ya mtu kuliashiria kwamba mtu huyo hakuwa na uhusiano wowote na watu wa mahali hapo. Iliamaanisha kwamba watu hao hawakuwa watu wa Mungu. Kwa kufanya hivyo, mitume walionyesha kwamba hawakuwajibika kwa hukumu ya Mungu juu ya mji huo kwa kutokubali ujumbe wao. Mitume walimtii Yesu. Walisafiri kutoka mji hadi mji wakiwaponya watu na kuwaambia watu habari njema kuhusu ufalme wa Mungu hadharani.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya viatu vya Wayahudi. Jadili na timu yako: unaonyeshaje kukataliwa kwa watu au mji katika utamaduni wako? Mtu hutendewaje ikiwa amekataliwa kitamaduni mahali unapoishi?

Kwa kutumia neno "sasa," Luka anabadilisha mada ili kuzungumza kuhusu Herode, mtawala wa Galilaya. Neno "sasa" halimaanishi kuwa katika wakati huo huo. Herode tetraki, au mtawala wa robo moja ya nchi, alisikia kuhusu mambo ya ajabu ambayo Yesu na mitume wake walikuwa wakifanya. Watu walikuwa wakisema mambo tofauti kuhusu Yesu. Wengine walidhani alikuwa nabii, au mjumbe wa Mungu. Wengine walifikiri kwamba Yesu alikuwa Yohana Mbatizaji ambaye alikuwa amefufuka. Ingawa Luka hakutaja, Herode tayari alikuwa amemua Yohana Mbatizaji kabla ya matukio haya kutokea. Herode alichanganyikiwa kwa sababu alijua kwamba alikuwa ameamuru askari wake wakate kichwa cha Yohana Mbatizaji. Watu wengine waliamini kwamba Yesu alikuwa nabii wa Kiyahudi Eliya ambaye alikuwa amerudi kutoka mbinguni kama Yesu. Eliya alikuwa nabii maarufu wa Kiyahudi ambaye alifanya miujiza mingi kupitia nguvu za Mungu. Eliya hakufa bali alichukuliwa mbinguni katika gari la kukokotwa na farasi. Wayahudi waliamini kwamba Eliya angetokea kabla ya Masihi kuja. Herode hakujua cha kufikiria kuhusu Yesu na alitaka kukutana naye.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Habari hueneaje mahali unapoishi? Watu hupataje habari sahihi kuhusu tukio ambalo limetokea?

Mitume wanarudi kwa Yesu baada ya kuhubiri na kuponya katika miji tofauti. Wanamwambia Yesu yote ambayo wamefanya. Yesu anawapeleka mitume wake mahali ambapo wanaweza kuwa peke yao. Anawapeleka kuelekea mji unaoitwa Bethsaida. Mji huu ulikuwa ufuo wa kaskazini-magharibi wa Bahari ya Galilaya. Yesu aliwapeleka mitume wake mahali pa faragha pasipokuwa na watu, mbali na jiji.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ambapo mji wa Bethsaida uko kwenye ramani.

Hata hivyo, umati wa watu unajua mahali ambapo Yesu yuko na kumfuata. Injili za Mathayo na Marko zinamtaja Yesu na wanafunzi wakivuka Bahari ya Galilaya katika mashua, kwa hiyo hakikisha kwamba tafsiri yako

haimaanishi umati ulikuwa ukitembea nyuma ya Yesu. Hii inamaanisha kwamba walikwenda mahali ambapo Yesu alikuwa. Yesu anawakaribisha umati. Hata ingawa alipanga kuwa peke yake na mitume wake, Yesu hakuwafukuza. Yesu anaanza kuwafundisha kuhusu Ufalme wa Mungu na kuponya wagonjwa.

Baadaye wakati wa jioni, wakati ambapo watu walikula chakula chao cha jioni kwa kawaida, wanafunzi 12 wanaenda kwa Yesu na kumwambia awaage umati. Ombi hili halikuwa la kukosa adabu, ila wanafunzi walitaka Yesu awaage watu ili warudi nyumbani kwao. Wanafunzi walitaka umati uende kwenye vijiji au mashamba jirani na kununua au kupewa chakula na mahali pa kulala usiku. Walitaka watu hao waondoke kwa sababu hakuna mtu aliyeishi karibu na mahali ambapo Yesu alikuwa akifundisha.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba wanapaswa kuwapa umati kitu cha kula. Wanafunzi wanadokeza kwamba ombi hilo haliwezekani kwa sababu walikuwa na mikate mitano tu na samaki wawili. Mkate unarejelea mikate midogo ya mviringo iliyotengenezwa kwa shayiri. Samaki ni samaki ambao tayari wamepikwa au kutiwa chumvi.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya jinsi mkate na samaki waliopikwa katika utamaduni wa Kiyahudi. Jadili na timu yako: watu katika jamii yako hufanyaje mtu anapoomba kitu ambacho kinaonekana kuwa hakiwezekani?

Wanafunzi wanasema njia pekee ya kulisha umati ni kununua chakula. Lakini wanafunzi hawadhani Yesu anataka wafanye hivyo. Hawakuwa na pesa za kutosha kulisha watu wote.

Kisha Luka anatoa habari za msingi ili kuelezea jibu la wanafunzi. Anatuambia kwamba kulikuwa na wanaume 5,000 katika umati. Hii haijumuishi wanawake na watoto waliokuwapo pia.

Yesu anawaambia wanafunzi wawaketishe katika makundi ya watu 50. Kisha Yesu anachukua mkate na samaki na anatazama mbinguni, au mahali ambapo Mungu anaishi. Ilikuwa kawaida katika utamaduni wa Kiyahudi kwa watu kutazama mbinguni walipokuwa wakiomba. Yesu anamshukuru Mungu kwa chakula na kisha anaanza kuvunja samaki na mkate kwa vipande vipande. Yesu anawapa wanafunzi wake vipande hivyo ili waweze kuwapa vikundi vya watu. Yesu alipomaliza, watu wote walikuwa wamekula na kushiba. Chakula kingi kilibaki hivi kwamba kilijaza vikapu 12.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 9:1-17

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Yesu anakusanya pamoja wanafunzi wake 12, wakati mwingine wanaitwa mitume au waliotumwa. Anawapa nguvu na mamlaka ya kuwafukuza pepo wachafu na kuponya wagonjwa. Yesu anawapa maagizo maalum kwa safari yao ya kwenda miji tofauti ili kuwaambia watu kuhusu Ufalme wa Mungu.

Tukio la pili: Wanafunzi wanatii. Hawachukui chochote na kuhubiri habari njema katika miji tofauti na kuponya wagonjwa.

Tukio la tatu: Baada ya wanafunzi kumtii Yesu, Herode anasikia kuhusu yale ambayo Yesu na mitume wamekuwa wakifanya. Anaanza kuuliza Yesu ni nani. Herode anataka kukutana na Yesu.

Tukio la nne: Wanafunzi wanarudi kwa Yesu na kumwambia kile kilichotokea. Yesu anawachukua na kwenda nao faraghani hadi Bethsaida. Umati unawafuata na Yesu anaanza kuwafundisha.

Tukio la tano: Baadaye, wakati jua linapotua, wanafunzi wanataka kuwaaga umati kwa sababu wako mahali ambapo watu wachache waliishi. Yesu anawaambia wanafunzi walishe umati. Wanafunzi wanasema kuwa hawana pesa za kutosha. Yesu anachukua chakula walichokuwa nacho na kumshukuru Mungu. Anakivunja

vipande na wanafunzi wanalisha umati katika vikundi vya watu 50. Zaidi ya watu 5,000 wanalishwa na kushiba. Vikapu 12 vinabaki.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume 12
- Herode, mtawala wa Galilaya
- Umati

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba tayari Herode alikuwa amekata kichwa cha Yohana Mbatizaji kabla ya hadithi hii kutokea. Mara ya mwisho Luka alimtaja Yohana, Yohana alikuwa gerezani.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kukung'uta vumbi kutoka kwa miguu ya mtu kulikuwa desturi ya Wayahudi kwa kuonyesha kukataliwa kwa mji. Kulionyesha kwamba watu hao hawakuwa watu wa Mungu na kwamba Mungu angewahukumu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa akiwachukua wanafunzi wake kuelekea mji wa Bethsaida lakini hawako mjini humo. Badala yake, walikuwa wakienda mahali pa faragha ili wawe peke yao. Tunajua hili kwa sababu inasemekana kwamba walikuwa mahali ambapo watu wachache waliishi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka anaposema kuna wanaume 5,000, hii haimaanishi kwamba wanaume tu walikuwa wakimsikiliza Yesu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 9:1-17

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio matano.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume 12
- Herode, mtawala wa Galilaya
- Umati

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza mitume au wanafunzi 12, wakifurahi kuhusu mambo ambayo waliweza kufanya na mamlaka ya Yesu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Herode akiuliza ukweli kuhusu Yesu wakati anapouliza, "Huyu ni nani?"

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wanafunzi wakishangaa wakati Yesu anapowaambia walishe umati.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wasichukue chochote. Yesu anawaambia wakae na mtu wa kwanza anayewakaribisha kwake. Pia anawaambia wakung'ute vumbi ya miji inayokataa ujumbe wao kutoka miguu yao. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuogopa. Watu wakiwa wajeuri na kukataa ujumbe wetu?"; "Nimefurahi kwamba Yesu ananitume na kunipa nguvu na mamlaka yake.", "au" Wasiwasi. Kama hatuna chakula cha kutosha je?" Anzisha uigizaji tena.

Igiza Herode akishangazwa na mambo ambayo alisikia kuhusu Yesu. Watu walikuwa wakisema kwamba alikuwa Yohana Mbatizaji au Eliya. Watu wengine walidhani kwamba alikuwa nabii aliyefufuliwa kutoka kwa wafu. Herode anasema kwamba hawezi kuwa Yohana Mbatizaji kwa sababu alikata kichwa cha Yohana. Herode alisema kwamba amesikia hadithi nyingi kuhusu Yesu. Herode anauliza, "Mtu huyu ni nani?". Herode anataka kumwona Yesu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza Herode, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuchanganyikiwa. Nani anaweza kufanya mambo ambayo Yesu anafanya?", "Hofu. Nimefanya makosa kwa kumkata kichwa Yohana.", "Nahitaji kujua mwenyewe kuhusu Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza wanafunzi wakirudi na kumwambia Yesu mambo yote ambayo wamefanya. Yesu anawachukua kimya wanafunzi kumi na wawili kimya. Umati unajua walipokuwa wakienda na kuwafuata. Yesu aliwakaribisha umati na kuwafunza kuhusu Ufalme wa Mungu na kuwaponya wagonjwa. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi, "Mnahisi vipi?", Huenda ukasikia mambo kama, "Kuchoka. Tunahitaji kukaa na Yesu kwa faragha.", "Kuhuzunika. Kwa nini Yesu hawafukuzi?", au "Yesu ni mwenye fadhili sana. Anawezaje kuendelea bila kukoma?"

Waulize waigizaji wanaoigiza umati. "Mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nahisi kupendwa. Yesu alitupa nafasi.", "Ninahisi kuthaminiwa. Yesu kweli anazingatia mahitaji yangu.", au "Nimeshangaa, Yesu anasema mambo ya ajabu na kufanya maajabu kati yetu.". Anzisha tena uigizaji.

Baadaye wanafunzi wanamwambia Yesu awaage watu ili watafute chakula na mahali pa kulala kwa sababu wako katika eneo la mbali. Yesu anawaambia wanafunzi wake wawalishe. Wanafunzi wanajibu kwamba wana mikate mitano tu na samaki wawili. Wanafunzi wanamwuliza Yesu ikiwa wanahitaji kwenda kununua chakula cha kutosha watu wote. Kulikuwa na wanaume 5,000. **Simamisha uigizaji.** Waulize wanafunzi, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimechanganyikiwa. Tunawezaje kupata chakula cha kutosha watu wengi hivyo?", "Nina kujua jinsi Yesu atakavyotusaidia kulisha watu." au "Nina njaa na niko tayari kupumzika. Kwa nini Yesu hawaachi watu waende nyumbani?" Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiombea samaki na mkate. Yesu anawaambia wanafunzi wawaketishe watu katika makundi ya watu 50. Kisha Yesu anaivunja kwa vipande na kuwapa wanafunzi ili wawape watu. **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kutaka kujua. Yesu anafanyia nini chakula?", "Njaa." au "Kukosa utilivu. Kwa nini tumeketi chini? Nahitaji kuondoka na kutafuta mahali pa kulala usiku."

Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Sijui jinsi itakavyokuwa lakini nitamtii Yesu.", "Chakula kinaendelea kutoka wapi?" "Aibu. Samahani nilitilia shaka." au "Kushangazwa. Napaswa kuwa tayari kila wakati kwa Yesu kufanya muujiza." Anzisha uigizaji tena.

Mwishoni, wanafunzi walikusanya vikapu kumi na viwili vya chakula kilichobaki.

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 9:1-17

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawaita **wale Kumi na Wawili** pamoja. Wale kumi na wawili ni **mitume**, au wawakilishi waliochaguliwa na Yesu. Hawa ni wale wanafunzi kumi na wawili. Hakikisha umetafsiri mitume kama vile umetafsiri katika

vifungu vilivyotangulia. Neno mitume liko kwenye faharasa kuu. Yesu anawapa nguvu, au uwezo wa kufanya jambo fulani, na **mamlaka**, au haki ya kufanya jambo fulani. Hapa, ilikuwa ni kuponya watu na kutoa pepo. Hakikisha kwamba unatafsiri mamlaka kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mamlaka liko kwenye faharasa kuu.

Pepo wachafu ni roho mbaya zinazodhibiti mawazo na matendo ya watu. Hakikisha umetafsiri pepo wachafu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno pepo mchafu liko kwenye faharasa kuu. Yesu anawatuma mitume kutangaza **ufalme wa Mungu**. Ufalme wa Mungu unarejelea Mungu kutawala katika mioyo ya watu wake. Hakikisha umetafsiri ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Ufalme wa Mungu uko kwenye faharasa kuu.

Yesu anawapa mitume wake maagizo maalum kabla ya kuwatuma. Anawaambia wasichukue fimbo, wala fimbo ya kutembea, wala kanzu. **Kanzu** ni shati. Hakikisha umetafsiri kanzu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno kanzu liko kwenye faharasa kuu.

Herode **tetraki** anasikia habari kuhusu Yesu. Tetraki inamaanisha kwamba alikuwa mtawala wa robo ya ufalme. Herode anasikia kwamba Yesu huenda alikuwa **nabii**, au mjumbe wa Mungu. Hakikisha kwamba unatafsiri neno nabii kama vile umelitaftari hapo awali. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu.

Luka anaposema kwamba Yesu anazungumza na **wanafunzi** au wafuasi wake, hii inarejelea mitume hasa. Hakikisha umetafsiri neno wanafunzi kama vile umelitaftari katika vifungu vilivyotangulia. Mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anaangalia **mbinguni**, au mahali ambapo Mungu anaishi, na kuomba. Tafsiri mbinguni kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mbinguni liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 9:18-27

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

SIKILIZA NA MOYO

LUKA 9:18-27

Sikiliza Luka 9:18-27 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 9:18-27

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Mtawala wa Galilaya, Herode, alikuwa akiuliza Yesu ni nani. Yesu alionyesha nguvu zake na kufanya muujiza kwa kulisha watu zaidi ya 5,000. Yesu sasa anafanya mazungumzo mbali na umati pamoja na wanafunzi au wafuasi wake. Yesu anawauliza wanafikiri yeye ni nani. Yesu anawaambia kile kitakachomfanyikia. Kisha anaelezea kile ambacho mtu lazima afanye ili awe mfuasi wake.

Luka anapotumia maneno "sasa ilitokea" au "mara" ni njia yake ya kuanzisha mada mpya. Luka hasemi hadithi hii inapotokea, lakini anazingatia Yesu akisali au kuzungumza na Mungu, mbali na umati. Yesu yuko peke yake na kikundi kidogo cha wanafunzi au wafuasi wake wa karibu. Yesu anamaliza kusali na kuwauliza wanafunzi wake watu hudhani yeye ni nani. Yesu hakuwa akiuliza ikiwa walijua jina lake au mji wake. Badala yake, alikuwa akiuliza watu walidhani jukumu lake katika mpango wa Mungu ni nini.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu huitikiaje mtu anapouliza jinsi wanavyoonwa na watu wengine?

Wanafunzi wanajibu kwa habari ileile ambayo Herode alisikia. Watu walisema kwamba huenda Yesu ni Yohana Mbatizaji. Yohana Mbatizaji alitumwa na Mungu kuwaandaa watu kwa ajili ya Yesu. Yohana aliwaandaa watu kwa kuwabatiza, au kufanya ibada ya pekee inayotumia maji ili kuashiria kwamba watu wanatakaswa dhambi zao. Wanafunzi wanamwambia Yesu kwamba watu wengine wanafikiri kuwa yeye ni Eliya, au nabii maarufu wa Kiyahudi ambaye hakufa bali alienda moja kwa moja mbinguni, au mahali ambapo Mungu anaishi. Wanafunzi wanasema watu wengine wanadhani Yesu ni nabii au mjumbe wa Mungu, wa kale aliyekuwa amekufa na kufufuka kama Yesu.

Yesu anawajibu kwa kuuliza, "Je, ninyi mnasema mimi ni nani?" Kwa kuuliza hili, Yesu anakataa majibu hayo kuhusu utambulisho wake kwa kuwauliza wanafunzi wake wanadhani yeye ni nani. Petro anajibu kwamba Yesu ni Kristo au Masihi wa Mungu. Kristo ni mtu ambaye Mungu aliahidi kumtuma kama mfalme na mwokozi aliyeteuliwa kwa kazi maalum. Yesu anawaamuru wanafunzi wake wasiwaambie watu kwamba yeye ndiye Masihi. Jibu la Petro lilikuwa sahihi lakini haukuwa wakati mwafaka kwa watu kujua.

Yesu anaeleza kwamba lazima Mwana wa Adamu ateseke, afe na afufuke siku ya tatu kabla ya watu wajue kwamba yeye ndiye Masihi. Yesu anazungumzia mambo yatakayomfanyikia wakati ujao. Mambo haya yalikuwa muhimu kwa sababu yalikuwa sehemu ya mpango wa Mungu. Yesu anajiita Mwana wa Adamu. Yesu anataja wazee, makuhani wakuu na waandishi - makundi haya matatu yaliwakilisha uongozi wa Wayahudi. Yesu anasema watamkataa kwa kutomkubali kama Masihi wao.

Kisha Yesu anaacha kuzungumza na kundi lake dogo la wanafunzi na kuzungumza na watu wote waliotaka kumfuata. Imedokezwa kwamba kulikuwa na umati karibu. Yesu anawaambia wanafunzi wake na watu wengine waliokuwa pale kile ambacho mtu lazima afanye ili awe mwanafunzi wake. Anatoa amri tatu: kana, chukua msalaba, na afuate. Mtu anayetaka kuwa mwanafunzi wa Yesu lazima afanye yote matatu. Yesu anasema kuwa watu wanaotaka kumfuata wanapaswa kujikana, au kukataa kujipendeza. Mwanafunzi anafanya kile ambacho bwana wake anataka hata kama mwanafunzi hataki kukifanya.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kujikana mwenyewe kunaonekanaje katika utamaduni wako? Huwezi kushiriki katika mila au desturi gani kama mfuasi wa Yesu?

Yesu anasema wale wanaotaka wafuasi lazima wachukulie msalaba wao. Msalaba ni mbao mbili zilizounganishwa. Katika utamaduni wa Warumi, mhalifu aliyeshitakiwa alipaswa kuuchukua msalaba wake wa mbao na kuubeba hadi mahali ambapo angeuawa. Kisha Waroma walimpiga msumari mhalifu msalabani ili afe. Yesu alikuwa akisema kwamba mtu yeyote anayetaka kumfuata lazima awe na uwezo wa kukataa kujipendeza kila siku. Lazima awe tayari kuteseka ili kutii mafundisho ya Yesu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya msalaba wa mbao uliotumiwa na Warumi kusulubisha. [Wahalifu huadhibiwa katika jamii yako? Ipi kati ya aina hizi za adhabu hufanywa hadharani?]{.mark}

Yesu anasema kuwa yeyote anayetaka kuokoa maisha yake atayapoteza, lakini yeyote anayepoteza maisha yake kwa ajili yangu atayaokoa. Maisha inamaanisha njia ya mtu ya kuishi katika ulimwengu huu. Neno "atayapoteza" linamaanisha maisha ya kweli ya mtu na Mungu. Mtu anayepoteza maisha yake kwa ajili ya Yesu anaacha haki yake ya kufuata njia yake ya maisha na badala yake anamfuata Yesu. Mtu "akiokoa maisha yake," au hayuko tayari kuteseka kwa ajili ya Yesu, hatimaye atakufa na kupoteza nafasi ya kuwa na maisha ya kweli na Mungu duniani au mbinguni.

Kisha Yesu anauliza, "Je, itamfaidi nini mtu kuupata ulimwengu wote, lakini akapoteza au kuangamiza nafsi yake?" Kupata ulimwengu wote maana yake ni kumiliki ulimwengu wote. Kunamaanisha kufanikiwa sana na kupata pesa nyingi ili mtu awe na vitu vingi vya kimwili. Mtu akipoteza nafsi yake, inamaanisha kwamba anapoteza nafsi yake, au sehemu ya mtu ambayo haifi kamwe. Yesu anauliza swali hili ili kusesitiza kwamba ulimwengu wote hauna thamani ya kutosha kwa mtu kuacha maisha na Mungu milele. Yesu hakutarajia swali hili kujibiwa.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Utamaduni wako huzungumzaje kuhusu nafsi, au sehemu ya mtu ambayo haifi kamwe? Kuna itikadi gani za kitamaduni kuhusu nafsi?

Kisha Yesu anasema kwamba yeyote anayeamua kutomfuata kwa sababu hataki kuaibishwa au kudhihakiwa na wengine katika maisha haya ataaibishwa katika hukumu ya mwisho. Anasema kwamba maamuzi ya sasa ya watu yanaathiri msimamo wao wa baadaye na Mungu. Yesu anazungumzia kile kinachomfanyikia mtu ambaye si mfuasi wake baada ya kufa. Yesu tena anajiita Mwana wa Adamu na anasema kuwa atamwonea aibu mtu ambaye hakubali mafundisho yake. Hii haimaanishi kwamba Yesu ataaibika. Badala yake, [Yesu atakana kwamba mtu kama huyo ni wake wakati atakaporudi duniani na kuwaonyesha watu ukuu na nguvu za Mungu ndani yake. Hata malaika watakatifu, au malaika waliojitolea kwa Mungu wote huonyesha ukuu na nguvu za Mungu. Yesu ataonyesha nguvu na ukuu huu wote wakati atakaporudi kutoka mbinguni na kuja duniani.]{.mark}

Yesu anasema, "Amin, nawaambia." Maneno haya ni ya kusesitiza na inamaanisha kwamba Yesu anataka wasikilizaji wake wasikilize kwa makini. Pia inamaanisha kwamba yale ambayo Yesu alikuwa karibu kusema yalikuwa muhimu na yenye kutegemeka kabisa. Yesu anasema kwamba baadhi ya wanafunzi wake hawataonja kifo, au hawatakuwa, bila kuuona ufalme wa Mungu. Ingawa kuna tafsiri nyingi, ni bora kutafsiri ufalme wa Mungu kwa ujumla kwa kuwa Yesu hakutaja matukio hususa. Ufalme wa Mungu unamaanisha kwamba wanafunzi wangemwona Mungu akiwatawala watu wake kama mfalme kwa njia mpya.

*Kufafanua Matukio**Kufafanua Matukio*

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 9:18-27

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anasali faraghani. Anapomaliza, Yesu anawauliza wanafunzi wake watu husema yeye ni nani. Wanafunzi wanamwambia Yesu yale ambayo umati husema. Kisha Yesu anauliza wanafunzi wanasema Yesu ni nani. Petro anajibu kwamba Yesu ni Kristo wa Mungu, au Mwokozi Aliyehidiwa aliyetumwa na Mungu.

Tukio la pili: Yesu anawaambia wanafunzi wake wasimwambie mtu yeyote. Yesu anasema kwamba atateseka, atakataliwa na kuuawa lakini atafufuka siku ya tatu.

Tukio la tatu: Kisha Yesu anazungumza na watu wote waliokuwa karibu. Yesu anaeleza maana ya kuwa mwanafunzi. Yesu anatoa masharti matatu: kujikana mwenyewe, kuwa tayari kufa kwa ajili ya Yesu, na kumfuata Yesu. Yesu anaeleza kwamba kupoteza maisha ya mtu ni faida ikiwa ni kwa ajili ya Yesu. Yesu anaeleza kwamba atamwonea aibu mtu mbele za Mungu Baba ikiwa mtu huyo anamwonea aibu Yesu.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Wanafunzi wengine
- Umati

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika kifungu cha awali, tunaona kwamba Herode anataka kujua Yesu ni nani. Luka hakujibu swali la Herode hadi sasa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba hili linatokea baada ya muujiza wa Yesu kulisha watu 5,000.

Yesu anasali faraghani. Anamaliza na kuwauliza wanafunzi wake watu husema yeye ni nani. Kisha Yesu anawauliza wanafunzi wake wao wanasema yeye ni nani. Petro anajibu, "Kristo, Mwokozi Aliyehidiwa." Yesu anawaamuru wasimwambie mtu yeyote.

Ni muhimu kutambua kwamba Yesu kuwaambia wanafunzi wake wasimwambie mtu yeyote kuhusu jibu la Petro haimanishi kwamba haikuwa sahihi. Inamaanisha tu kwamba haukuwa wakati mwafaka kwa watu kujua.

Yesu anaeleza kitakachomfanyikia Mwana wa Adamu: atateseka, kufa na kufufuliwa siku ya tatu. Kisha Yesu anageukia umati wote na kuzungumza nao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Kristo, Masihi, au Mwana wa Adamu anapotajwa hapa, Yesu ndiye anayerejelewa.

Yesu anauliza, "Je, itamfaidi nini mtu kuupata ulimwengu wote, lakini akapoteza au kuangamiza nafsi yake?"

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapouliza swali hili, linatumiwa kusesitiza kwamba ni bora kupata uzima wa milele na Mungu kuliko kupata kila kitu katika ulimwengu wote.

Yesu anawaambia wanafunzi wake, "Baadhi ya watu waliosimama hapa hawataonja mauti kabla ya kuuona Ufalme wa Mungu."

Ni muhimu kukumbuka kwamba hili linapotajwa, kuna tafsiri nyingi za maana ya kuuona ufalme wa Mungu. [Kwa ujumla, watu wanaouona Ufalme wa Mungu wanaona kwamba Mungu anawatawala watu wake kwa njia mpya. Wanafunzi na watu wa sasa wanaona sehemu za Ufalme wa Mungu hata sasa.]{.mark}

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 9:18-27

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Wanafunzi wengine
- Umati

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akisali faraghani. Wanafunzi wake wako pamoja naye. Yesu anamaliza kuomba na kuwauliza wanafunzi wake watu husema yeye ni nani. Wanafunzi wake wakajibu, "Yohana Mbatizaji, wengine husema ni Eliya, na bado wengine husema kwamba ni mmoja wa manabii wa kale amefufuka kutoka kwa wafu." Kisha Yesu anawauliza, "Je, ninyi mnasema mimi ni nani?" Petro anajibu, "Wewe ndiwe Kristo wa Mungu."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Wasiwasi, huu ni mtihani?", "Kuchanganyikiwa, Yesu anajali watu wanafikiria nini juu yake?", "Labda watu hawajakosea", "Kusisimka. Yesu ndiye tumekuwa tukimsubiri." na "Kufurahi tutakuwa huru." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia wasimwambie mtu yeyote. Yesu anawaambia kwamba Mwana wa Adamu atateseka, atakatiliwa na kuuawa. Lakini siku ya tatu, atafufuka.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Petro, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kukata tamaa, kwa nini alisema mambo kama hayo?", "Kuchanganyikiwa, Yesu anazungumza juu yake mwenyewe?" na "Kukasirika, siamini kwamba atateseka, siwezi kuruhusu hilo lifanyike." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwafundisha umati wote kwamba mtu akiamua kuwa mfuasi wake, mtu huyo lazima ajikane mwenyewe, awe tayari kufa na kumfuata Yesu kikamilifu. Yesu anaendelea kueleza akisema, "Kwa maana yeyote anayetaka kuyaokoa maisha yake atayapoteza." Yesu anaeleza kwamba yeyote anayepoteza maisha yake kwa ajili ya Yesu ataokoa maisha yake. Hakuna faida kwa mtu kupata ulimwengu wote na kujipoteza mwenyewe. Mtu akimwonea aibu Yesu na maneno yake, basi Yesu atamwonea aibu mbele za Mungu na malaika.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nina huzuni, inaonekana ni vigumu kumfuata Yesu.", "Kukata tamaa, najua sina nguvu za kufanya hayo yote.", "Nina matumaini, Yesu ameonyesha kwamba anaweza kufanya yasiyowezekana. Ninaweza kumfuata kwa msaada wake.", na "Sitaki anionee aibu mbele za Mungu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia umati, "Wako baadhi ya watu waliosimama hapa ambao hawataonja mauti kabla ya kuuona Ufalme wa Mungu." **Simamisha uigizaji.** Waulize waigizaji wanaowaigiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kusisimka, naweza kuuona Ufalme wa Mungu.", "Kutiwa moyo, naweza kujikana mwenyewe ili niuone Ufalme wa Mungu.", na "Kushangaa, hiyo ni ahadi kubwa. Ninashangaa kama nitauona ufalme?"

Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nataka kuuona Ufalme wa Mungu.", "Inaonekana haiwezekani.", na "Kuchanganyikiwa, nahitaji kuwa mwanafunzi wake ili niuone Ufalme wa Mungu?"

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 9:18-27

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya **kusali**, au kuzungumza na Mungu, Yesu anazungumza na **wanafunzi** au wafuasi wake wa karibu. Hakikisha umetafsiri kusali na wanafunzi kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anauliza umati husema yeye ni nani. Jibu moja lilikuwa **nabii**, au mjumbe wa Mungu. Hakikisha umetafsiri neno nabii kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu. Lakini Petro anajua Yesu ni nani. Anasema Yesu ndiye **Kristo**, au yule aliyeteuliwa na Mungu kwa kazi ya pekee. Tafsiri Kristo kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Kristo liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anajiita **Mwana wa Adamu**, au yule ambaye Mungu alimpa nguvu na mamlaka yote. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Adamu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Mwana wa Adamu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema atakataliwa na **wazee**, **makuhani** wakuu, na **walimu wa sheria** - au uongozi wa Wayahudi. Wazee walikuwa viongozi wa jamii walioheshimiwa. Makuhani wakuu walikuwa viongozi wa makuhani wengine wa Wayahudi waliotoa dhabihu kwa Mungu kwa niaba ya watu. Walimu wa sheria walikuwa waandishi ambao walisoma na kufasiri sheria ya Musa. Hakikisha umetafsiri wazee, makuhani, na walimu wa sheria kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote matatu yanapatikana kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba wale wanaotaka kumfuata wanapaswa kubeba **msalaba** wao kila siku. Msalaba unarejelea mbao mbili zilizounganishwa pamoja. Waroma walitumia misalaba kuwaua wahalifu. Askari wa Roma waliweka miguu na mikono ya mhalifu kwenye mbao na kuipigilia misumari. Mfungwa alikufa masaa kadhaa baadaye wakati hangeweza kupumua tena. Kifo cha aina hii kiliitwa kusulubiwa. Neno msalaba liko kwenye faharasa kuu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya msalaba ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu anasema atawaonea aibu wale wanaomwonea aibu duniani atakaporudi katika utukufu wake. **Utukufu** unarejelea nguvu na ukuu wa Mungu - uwepo wake katika mwangaza wenye kuvutia. Neno utukufu liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema atakuja katika utukufu sawa na Mungu na **malaika watakatifu**, au wajumbe wa Mungu ambao wamejitolea kwa malengo yake. Hakikisha umetafsiri takatifu na malaika kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba baadhi ya wanafunzi hawatakufa kabla ya kuuona **ufalme wa Mungu**, au Mungu akitawala katika mioyo ya watu wake kama mfalme. Hakikisha umetafsiri ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri hapo awali. Ufalme wa Mungu uko kwenye faharasa kuu.

Orodha ya Rasilimali za Vyombo vya habari:

-picha ya msalaba

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 9:28-36*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

LUKA 9:28-36

Sikiliza Luka 9:28-36 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZILUKA 9: 28-36

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kifungu kilichotangulia, Yesu alizungumza na wanafunzi wake kuhusu jinsi atakavyoteseka, kufa, na kufufuliwa. Yesu pia aliwaambia kwamba atarudi duniani kutoka mbinguni na watu wangeona utukufu wake. Siku nane hivi baadaye, Yesu anawachukua wanafunzi wake watatu, Petro, Yakobo, na Yohana juu ya mlima kuomba. Mungu anatukuza, au kuonyesha nguvu na utukufu wake, kwa Yesu kwa muda mfupi. Musa na Eliya pia wanatokea kutoka mbinguni ili kuzungumza na Yesu.

Hadithi hii inatokea siku nane hivi baada ya Yesu kuzungumza kuhusu jinsi Mungu angeonyesha nguvu na utukufu wake kupitia Yesu, na maana ya kuwa mwanafunzi wake. Yesu anamchukua Petro, Yakobo, na Yohana mlimani kuomba. Luka anaonyesha uhusiano kati ya maombi na Mungu kufunua mapenzi yake. Yesu anapanda mlima pamoja na Petro, Yakobo na Yohana. Wasomi wengi wanaamini kwamba huu ulikuwa Mlima Hermoni, kwa hivyo ilikuwa vigumu kupanda. Mlima Hermoni una urefu wa futi 9320 au mita 2814 na uko kwenye mpaka wa Lebanoni. Katika utamaduni wa Wayahudi, milima ilikuwa mahali pa ufunuo wa Mungu. Hasa, hadithi hii ina mambo mengi yanayofanana na kukutana kwa Musa na Mungu kwenye Mlima Sinai katika kitabu cha Kutoka.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kilele cha Mlima Hermoni na mahali ulipo kwenye ramani.

Yesu anapoomba, uso wake unabadilika na kuwa tofauti. Ulianza kuangaza. Mavazi ya Yesu yanaanza kungaa na kuwa meupe. Katika vitabu vya Luka na Matendo, Luka anumia nguo kuonyesha hadhi ya mtu. Nguo zenye kuvutia zilionyesha utukufu wa mbinguni, au nguvu na utukufu wa Mungu. Bado wanafunzi hawakuelewa Yesu alikuwa nani kama Kristo, au Mwokozi Aliyehidiwa. Hapa, jinsi Yesu alivyo kwa ndani inaonyeshwa kwa wanafunzi wake nje.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Viumbe wenye nguvu zisizo za kawaida au wa kimbangu huelezwe katika utamaduni wako? Watu mashuhuri huvaaje katika utamaduni wako? Kuna tofauti gani kati ya hiyo na watu wa kawaida?

Ghafla Musa na Eliya wanatokea. Walikuwa manabii, au wajumbe wa Mungu, walioishi muda mrefu kabla ya Yesu. Mungu aliwaleta mlimani ili kuzungumza na Yesu. Musa alikuwa mtu aliyeishi miaka mingi iliyopita. Mungu alikutana na Musa mlimani na kumpa sheria yake kwa watu wake. Baadaye, Eliya alikuwa nabii mwingine maarufu wa Wayahudi ambaye alifanya miujiza mingi kupitia nguvu za Mungu. Eliya hakufa bali alichukuliwa mbinguni na Mungu. Walipotokea, Musa na Eliya pia walizungukwa na nuru yenye kuvutia. Waliongea na Yesu kuhusu kuondoka kwake kutoka ulimwenguni - hii inarejelea kifo cha Yesu kinachokuja. Pia inaweza kurejelea ufufuo wake au Mungu kumfanya awe hai tena. Yesu alikuwa karibu kutimiza kazi maalum ambayo Mungu alikuwa amemtuma kufanya. Hii inamaanisha kifo cha Yesu (na ufufuo) kilikuwa sehemu ya mpango wa Mungu. Kifo cha Yesu kingetokea katika jiji la Yerusalemu, mji mkuu wa kidini wa Wayahudi.

Wanafunzi watatu wa Yesu, Petro, Yakobo, na Yohana, walikuwa wamelala Yesu alipokuwa akizungumza na Musa na Eliya. Walipoanza kuamka, waliwawona Musa na Eliya wakiwa pamoja na Yesu. Petro, Yakobo na Yohana hawajawahi kumwona Musa au Eliya lakini kwa njia fulani wanafunzi waliwatambua wote wawili*. Wanafunzi walimwona Yesu akiangaza kwa utukufu kama kiumbe wa mbinguni. Musa na Eliya walikuwa karibu kuondoka Petro alipozungumza. Petro anamwita Yesu bwana, jina linaloonyesha heshima. Inaonyesha kwamba Petro alikuwa na uhusiano wa karibu na Yesu kama kiongozi wake wa kiroho. Petro anasema ni vizuri kwamba yeye na wanafunzi wengine waliweza kushuhudia tukio la ajabu hivyo. Petro anapendekeza kwamba yeye, Yakobo, na Yohana wajenge vibanda vitatu kwa ajili ya Yesu, Musa na Eliya. Wangejenga vibanda hivyo kwa kutumia chochote kilichopatikana juu ya mlima. Petro ana usingizi na anazungumza kabla ya kufikiria kuhusu kile alichosema. Petro pia alifanya kosa la kumfanya Yesu awe sawa na Musa na Eliya, lakini hawakuwa sawa. Musa na Eliya walikuwa watumishi wa Mungu waliochaguliwa lakini Yesu ni Mwana wa Mungu, Aliyechaguliwa.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Ni mipango gani unayofanya nyumbani mwako wakati mtu muhimu anapokuja kutembelea? Je, unafanya jambo maalum ili kuwafanya wahisi wamekaribishwa? Unaelezeaje hamu yako ya kukaa nyumbani kwa mtu mwingine?

Petro anapozungumza, wingu linatokea na kuwafunika. Wingu linawakilisha uwepo wa Mungu. Wanafunzi waliogopa. Sauti ya Mungu inatoka kwenye wingu na kusema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa, niliyemchagua. Msikieni yeye." Mungu alimchagua Yesu na kumteua kwa kusudi maalum. Yesu pekee ndiye angeweza kutimiza kusudi hilo kwa sababu alikuwa Mwana wa pekee wa Mungu. Mwana wa Mungu inarejelea uhusiano kati ya Mungu na Yesu. Ni sawa na uhusiano kati ya baba wanadamu na watoto. Lakini Yesu amekuwapo sikuzote

pamoja na Mungu akiwa Mwana. Mungu anasisitiza kwamba wanafunzi wanapaswa kumsikiliza Yesu tu, si Musa au Eliya. Hapa, kusikiliza hakumaanishi kusikiliza tu, bali kutii pia.

Baada ya Mungu kuzungumza, wanafunzi waliona kwamba Yesu alikuwa peke yake na Musa na Eliya walikuwa wameondoka. Wanafunzi hawakumwambia mtu yeyote kile walichoona na kusikia mlimani. Injili za Mathayo na Marko zinasema kwamba Yesu aliwaambia wasimwambie mtu yeyote mpaka baada kifo na kufufuka kwake. Kwa hivyo wanafunzi hawakumwambia mtu yeyote wakati huo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Simulia hadithi kuhusu wakati ulipaswa kuweka siri kwa muda mrefu.

Luka anatumia hadithi hii kuthibitisha utambulisho na kusudi la Yesu. Wanafunzi wanaona na kusikia Yesu ni nani hasa. Musa anawakilisha sheria ya Mungu na Eliya anawakilisha manabii. Utume wa Yesu kama mwana mteule wa Mungu ulikuwa kuendeleza kazi ambayo Mungu alianza kupitia Musa na Eliya. Yesu alikuwa akiishi maisha yaliyotimiza sheria ya Mungu kikamilifu na kufanya unabii wote utimizwe. Yesu alifanya hivyo kama sehemu ya mpango wa Mungu.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 9:28-36

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anaenda mlimani kuomba. Anamchukua Petro, Yakobo na Yohana pamoja naye.

Tukio la pili: Yesu anapoomba, wanafunzi watatu wamelala. Uso na sura ya Yesu inabadilika ili kuonyesha utukufu wa Mungu. Musa na Eliya wanatokea na kuanza kuzungumza na Yesu kuhusu kifo chake kinachokuja.

Tukio la tatu: Wale wanafunzi watatu wanaamka na kumwona Yesu, Musa na Eliya wakiangaza katika utukufu wa Mungu. Petro anasema kwamba wanapaswa kuwajengea vibanda vitatu. Uwepo wa Mungu unawafunika katika wingu. Mungu anasema, "Huyu ni mwanangu ambaye nimemchagua. Msikieni yeye."

Tukio la nne: Wanafunzi wanaona kwamba Yesu yuko peke yake. Yesu anawaambia wasimwambie mtu yeyote kilichotokea wakati huo.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Yakobo
- Yohana
- Musa
- Eliya
- Mungu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vituvu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika historia ya Wayahudi milima ilikuwa mahali ambapo Mungu alijidhihirisha.

Yesu anaenda mlimani kuomba. Anamchukua Petro, Yakobo na Yohana pamoja naye. Yesu anapoomba, wanafunzi watatu wamelala. Uso na sura ya Yesu inabadilika ili kuonyesha utukufu wa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Wayahudi, mavazi ni njia ya kuonyesha hali. Uso na nguo za Yesu zinabadilishwa. Hii inaonyesha hali halisi ya Yesu kama Mwana wa Mungu.

Musa na Eliya wanatokea na kuanza kuzungumza na Yesu kuhusu kifo chake kinachokuja. Wale wanafunzi watatu wanaamka na kumwona Yesu, Musa na Eliya wakiangaza katika utukufu wa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Musa na Eliya ni watu muhimu sana katika historia ya Wayahudi. Waliishi duniani miaka mingi kabla ya mitume. Musa anawakilisha Sheria ambayo Mungu aliwapa watu wake. Eliya anawakilisha manabii ambao Mungu aliwatumia kuwapa watu wake ujumbe. Petro, Yakobo na Yohana hawajawahi kuwaona Musa au Eliya lakini kwa namna fulani, Petro, Yakobo na Yohana waliwatambua wote wawili.

Petro anazungumza bila kufikiri. Anasema kwamba wanapaswa kuwajengea vibanda vitatu. Uwepo wa Mungu unawafunika katika wingu. Wanafunzi wanaogopa.

Ni muhimu kutambua kwamba mabadiliko kati ya matukio ni ya haraka sana. Musa na Eliya wanapoondoka, Petro anapendekeza kujenga vibanda. Wakati Petro bado anapozungumza, wingu linakuja na Mungu anazungumza na wanafunzi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Wayahudi wingu linawakilisha uwepo wa Mungu. Wayahudi walijua kwamba hawangeweza kusimama mbele ya Mungu, kwa hivyo wakaogopa.

Sauti inazungumza kutoka kwa wingu na kusema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa, niliyemchagua. Msikieni yeye."

Ni muhimu kukumbuka kwamba sauti inatoka kwa wingu. Wayahudi hao walijua kwamba sauti hiyo ilikuwa sauti ya Mungu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 9:28-36

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Yakobo
- Yohana
- Musa
- Eliya
- Mungu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Petro, Yakobo na Yohana wakiwa wamelala wakati wa mazungumzo kati ya Yesu, Musa na Eliya. Petro, Yakobo na Yohana hawakusikia kweli kuhusu kuondoka kwa Yesu ambako kungetokea Yerusalemu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Petro akiamka Musa na Eliya walipokuwa wakiondoka mlimani. Petro, akizungumza bila kujua asemacho, anapendekeza kwamba wanafunzi wajenge vibanda vitatu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Petro, Yakobo na Yohana wakiogopa wingu linaposhuka juu yao. Sauti inayotoka kwenye wingu ni sauti ya Mungu.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akienda mlimani pamoja na Petro, Yakobo na Yohana. Yesu anaomba na Petro, Yakobo na Yohana wamelala. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji Yohana, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimefurahi kwenda mlimani kuomba na Yesu." "Nimechoka sana.", na "Nahisi kama ninamkatisha Yesu tamaa, usingizi unanilemea." Anzisha uigizaji tena.

Igiza uso wa Yesu ukibadilishwa. Nguo zake zinang'aa na kuwa nyeupe nyeupe. Musa na Eliya wanazungumza na Yesu kuhusu kuondoka kwa Yesu kutakaofanyika Yerusalemu. **Simamisha uigizaji.**

Muulize mwigizaji anayemwigiza Musa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ni ajabu kwamba Mungu alimtuma mwana wake wa pekee ili aishi maisha makamilifu." "Yesu ni kiongozi mwenye subira sana kwa wafuasi wake." "Hatimaye! Mtu anayetimiza viwango vya Mungu!"

Muulize mwigizaji anayemwigiza Eliya, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ni ajabu kwamba mpango wa Mungu hatimaye unatokea." "Kusikitika, inaonekana kama safari ngumu kwa Yesu. Najua jinsi ilivyo kukataliwa." "Hatimaye! Uhuru kwa watu, uhuru kutoka kwa kifo!" Anzisha uigizaji tena.

Igiza Petro, Yakobo na Yohana wakiamka, wanaona utukufu wa Yesu, na pia wanaona watu wawili wakiwa wamesimama karibu na Yesu. Musa na Eliya wanaanza kuondoka. Petro anazungumza haraka. Petro hakujua alichokuwa akisema. Petro anamwambia Yesu, "Bwana, ni vizuri tukae hapa! Tutajenga vibanda vitatu: kimoja chako, kingine cha Musa na kingine cha Eliya." **Simamisha uigizaji.**

Muulize mwigizaji anayemwigiza Petro, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimefurahi kuwa hapa na kuwaona manabii wawili wakuu na Yesu." "Sitaki wakati huu uishe." na "Nataka kufanya jambo la kuwaonyesha heshima wote watatu."

Muulize muigizaji anayeigiza Yohana, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ni heshima kwangu kuwa hapa na Yesu katika wakati muhimu kama huu." "Sijui jinsi Petro ana ujasiri wa kuzungumza wakati kama huu." na "Nangoja sana kuwaambia wengine kilichotokea."

Muulize mwigizaji anayemwigiza Yakobo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimeshangaa, sura ya Yesu ni tofauti sana." "Kutiwa moyo, pendekezo la Petro ni zuri, tukaeni hapa." na "Nahisi nikiwa na amani, tuko hapa na Musa na Eliya." Anzisha uigizaji tena.

Wakati Petro bado anazungumza, wingu linawafunika na wanaogopa sana. Sauti kutoka kwa wingu ilizungumza ikisema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa, niliyemchagua. Msikieni yeye." Baada ya sauti kumaliza kuzungumza. Yesu alikuwa peke yake. Wanafunzi hawakumwambia yeyote kuhusu jambo hilo. **Simamisha uigizaji.**

Muulize mwigizaji anayeigiza sauti ya Mungu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninajivunia mwanangu." "Lazima nivumilie kutokuamini kwao.", na "Wanahitaji kumsikiliza Yesu ili waelewe mipango yangu kwake."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 9:28-36

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anawachukua **wanafunzi** au wafuasi wake watatu juu mlimani. Hakikisha umetafsiri mwanafunzi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Yesu anaenda **mlimani** kuomba, au kuwasiliana na Mungu. Hakikisha kwamba unatafsiri kuomba kama vile umetafsiri hapo awali. Neno kuomba liko kwenye faharasa kuu.

Musa na Eliya wanatokea na kuzungumza na Yesu kuhusu kifo chake kinachokuja katika **Yerusalem**, au mji mkuu wa kidini wa Wayahudi. Hakikisha umetafsiri Yerusalem kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Yerusalem liko kwenye faharasa kuu.

Petro na wanafunzi wengine wanapoamka, wanamwona Yesu katika **utukufu** wake. Utukufu unarejelea nguvu na utukufu wa Mungu, au uwepo wa Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri utukufu kama vile umetafsiri hapo awali. Utukufu liko kwenye faharasa kuu.

Musa na Eliya wanatokea na kuzungumza na Yesu. Mungu alimpa Musa sheria yake miaka mingi iliyopita. Eliya alikuwa nabii aliyefanya miujiza mingi kupitia nguvu za Mungu miaka mingi iliyopita. Eliya hakufa bali alichukuliwa mbinguni moja kwa moja na Mungu. Petro anapowaona Musa na Eliya, anapendekeza wanafunzi wajenge **vibanda** kwa ajili ya wote watatu. Vibanda vilikuwa makao ya muda yaliyojengwa kwa matawi, majani na vitu vingine vilivyopatikana kwa urahisi. Vilitumika kama kivuli na kuzuia upepo.

Petro anamwita Yesu Bwana. **Bwana** ni jina linaloonyesha heshima kwa mtu mwenye cheo cha juu. Hakikisha kwamba unatafsiri bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno bwana liko kwenye faharasa kuu.

Wingu linapotokea na Mungu anazungumza na wanafunzi, Mungu anamwita Yesu mwana wake. Mwana wa Mungu ni Yesu na hii inaonyesha uhusiano wake wa pekee na Mungu. Yesu ana tabia na maumbile kama ya Mungu. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Mungu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Mwana wa Mungu ni kishazi kilicho kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 9:37-45

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

SIKILIZA NA MOYO

LUKA 9:37-45

Sikiliza Luka 9:37-45 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 9:37-45

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu aliwapa wanafunzi wake nguvu za kutoa pepo na kuponya magonjwa. Baada ya kufunua utukufu wake kwa Petro, Yakobo, na Yohana juu ya mlima mrefu, Yesu anashuka kutoka mlimani siku iliyofuata na anakuta umati ukimngojea. Mtu fulani anamwomba Yesu atoe pepo mchafu kutoka kwa mwana wake wa pekee kwa sababu wanafunzi waliokuwa wamebaki chini ya mlima hawakuweza kufanya hivyo. Yesu anamtoa pepo mchafu na watu wanashangazwa. Yesu anawakemea watu kwa kukosa imani na anawakumbusha wanafunzi kwamba anakaribia kuwaacha.

[Yesu na wanafunzi wake watatu wa karibu, Petro, Yakobo na Yohana wanarudi baada ya kukaa usiku kucha juu ya mlima mrefu ili kusali.]{.mark}

Koma na uonyeshe picha ya Mlima Hebroni.

Asubuhi, wanarudi na umati ukimsubiri Yesu chini ya mlima. Mtu mmoja katika umati anaongea kwa sauti kubwa ili Yesu asikie. Mtu huyo anamwita Yesu mwalimu, jina la heshima linalotumiwa kwa viongozi wa dini la Kiyahudi. Mtu huyo anamwomba Yesu amponye mwana wake, au kumtoa pepo mchafu au roho mbaya, aliyekuwa akimdhibiti. Katika utamaduni wa Wayahudi, pepo mchafu alimfanya mvulana huyo awe najisi au asiyestahili kumtumikia Mungu.

Mvulana huyo ni mwana wa pekee wa mtu huyo. Hili lilikuwa jambo la maana katika utamaduni wa Wayahudi kwa kuwa mtu huyo hakungekuwa na mtu yeyote wa kumpa urithi na kuendeleza familia yake ikiwa mvulana huyo hangeponywa. Mtu huyo anaeleza hali ya mwana wake na kile ambacho roho mchafu anayemwongoza alimfanya afanye. Kila mara pepo mchafu alipomdhibiti mvulana huyo, alikuwa anapiga kelele na kuanza kupatwa na kifafa. Kifafa kilimfanya mvulana huyo aanguke chini na kutokwa na povu kinywani mwake. Pepo huyo alimdhibiti mvulana huyo wakati mwingi na alikuwa akimdihuru sana.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu hufanya nini ili kudhibiti au kutibu mtu anayeonyesha dalili kama za mvulana katika kifungu hiki? Wanatendewaje na wengine? Hawawezi kufanya mambo ya aina gani ?

Mtu huyo anamwambia Yesu kwamba aliwaomba wanafunzi wake wamsaidie lakini hawakuweza kumtoa pepo huyo. Hii inadokeza kwamba wanafunzi tisa waliobaki walikuwa wamejaribu kumwamuru pepo mchafu amtoke mvulana huyo lakini hawakufanikiwa. Utakumbuka kwamba Yesu alikuwa ameshawapa wanafunzi wake nguvu na mamlaka ya kutoa pepo wote na kuponya wagonjwa.

Kisha Yesu anazungumza sio tu na wanafunzi wake au umati, bali na watu wote wanaomsikiliza. Yesu anawaita "kizazi kisichoamini na kilichopotoka." Kupotoka kunamaanisha kufuata njia ambazo ni mbaya kimaadili. Maneno haya yalitumiwa na Musa katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati kuelezea watu wa Israeli, au Wayahudi. Alipokuwa nyikani na Musa, Israeli walishindwa mara nyingi kuwa na imani na kumtumaini Mungu. Huenda Yesu alikuwa akimaanisha kwamba watu hao walikuwa kama mababu zao. Katika muktadha huu, watu hawakuamini kwamba Mungu angeweza kuponya na kufanya miujiza kupitia Yesu.

Kisha Yesu anauliza swali ambalo hatarajii kujibiwa. Yesu anauliza atalazimika kukaa nao kwa muda gani na kuvumilia kutokuamini kwao. Yesu alivunjika moyo na watu kwa sababu hawakumtumaini Mungu na hawakumtumaini yeye. Yesu anamwambia mtu huyo amlete mvulana huyo, ambaye angekuwa mwana wa kati ya umri wa miaka 6 na 13. Mvulana huyo anapokaribia, pepo mchafu anamfanya mvulana huyo aanguke chini na kumtia kifafa. Yesu anamwamuru pepo mchafu amtoke mvulana huyo na anamtii. Yesu anamrudisha mvulana huyo kwa baba yake. Umati unastaajabishwa na jinsi Yesu alivyoonyesha nguvu za Mungu.

Kisha Luka anaeleza mazungumzo kati ya Yesu na wanafunzi wake kuhusu kifo chake kinachokuja. Luka anaweka mazungumzo haya moja kwa moja baada ya muujiza wa kumponya mvulana huyo. Hii inafanywa ili kulinganisha mshangao wa watu kwa muujiza na ufahamu wa Yesu wa mateso aliyojua angevumilia.

Yesu anawaambia wanafunzi wake wasikilize kwa makini. Yesu anajiita Mwana wa Adamu, au yule ambaye Mungu anampa nguvu na mamlaka zote. Yesu anasema kuwa atasalitiwa au kukabidhiwa kwa mikononi mwa mtu mwingine ambaye angemdhuru. Yesu anarejelea jambo litakalofanyika wakati ujao.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu huwasilishaje habari mbaya?

Ingawa maandishi hayasema ni nani angemsaliti Yesu, tunajua kutoka kwa vifungu vya baadaye kwamba ni Yuda, mmoja wa wanafunzi wa Yesu. Hii ingetimiza mpango wa Mungu. Si lazima umateje Mungu au Yuda hapa. Lakini maana ya maneno ya Yesu ilikuwa imefichwa kutoka kwa wanafunzi na hawakuelewa. Wanafunzi waliogopa sana kumuuliza Yesu alichomaanisha.

Luka anaonyesha kwamba Yesu anajitayarisha kwa ajili ya kuondoka au kutoka ulimwenguni. Tayari amewaambia wanafunzi wake kwamba atateseka, afe na afufuke. Sasa anawaambia kwamba atasalitiwa. Hata ingawa Yesu amewapa wanafunzi nguvu na mamlaka, bado hawako tayari kwa Yesu kuondoka.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 9:37-45

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Wanafunzi wanabaki chini ya mlima wakati Yesu, Petro, Yakobo na Yohana walienda kuomba. Kuna umati. Mtu mmoja katika umati anawaomba wanafunzi wamponye mwana wake wa pekee kutokana na pepo mchafu. Wanafunzi wanajaribu kuamuru pepo huyo mchafu aondoke lakini pepo huyo hasikii na anaendelea kumtesa mvulana huyo.

Tukio la pili: Yesu, Petro, Yakobo na Yohana wanarudi kutoka mlimani. Umati unawasubiri na pia wale wanafunzi wengine. Mtu huyo anapiga kelele na kumwomba Yesu amponye mwana wake ambaye amepagawa na pepo mchafu. Mtu huyo anamwambia Yesu kuwa wanafunzi hawakuweza kumponya.

Tukio la tatu: Yesu anauliza atalazimika kuvumilia kutoamini kwa watu kwa muda gani. Yesu anamwambia mtu huyo amlete mwana wake. Pepo mchafu anamwangusha chini mvulana huyo alipokuwa akija. Yesu anamtoa pepo huyo. Yesu anamrudisha mvulana huyo kwa baba yake na watu wanashangaa.

Tukio la nne: Yesu anazungumza na wanafunzi wake pekee. Yesu anawaonya kwamba wakati atakaposalitiwa kwa adui zake unakaribia. Wanafunzi wake hawaelewi.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Yakobo
- Yohana
- Wale wanafunzi wengine waliobaki chini ya mlima
- Umati
- Mtu anayeomba msaada
- Mwana wa mtu huyo
- Pepo mchafu anayemdhiti mwana huyo

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Yesu anapanda juu mlimani kuomba na Petro, Yakobo na Yohana. Wale wanafunzi wengine wanabaki chini ya mlima. Mtu mmoja katika umati anawaomba wanafunzi wamtoe pepo mchafu ndani ya mwana wake wa pekee. Wale wanafunzi wanajaribu na hawakuweza kufanya hivyo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu tayari amewapa wanafunzi wake kumi na wawili nguvu na mamlaka ya kuponya magonjwa yote na kuwatoa pepo wote kabla ya kuwatumia vijijini.

Yesu na wanafunzi watatu wanateremka kutoka mlimani. Umati mkubwa unakutana na Yesu. Mtu mmoja anaomba msaada wa Yesu. Mtu huyo anaeleza kwamba pepo mchafu humpagaa mwana wake. Mtu huyo alisema kwamba aliomba msaada kutoka kwa wanafunzi wa Yesu, lakini hawakuweza kumtoa pepo huyo mchafu.

Yesu anasema, kizazi kisichoamini na kilichopotoka, nitakaa nanyi na kuwavumilia mpaka lini. Kisha Yesu akasema mvulana huyo aletwe kwake. Yesu anamkemea pepo mchafu na kumponya mvulana huyo. Yesu anamrudisha mvulana huyo kwa baba yake. Kila mtu alistaajabishwa na uweza wa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika kifungu hiki, Luka anaonyesha tofauti kati ya watu wanaostaajabu kwa sababu Yesu alimtoa pepo mchafu, na Yesu kuwakumbusha wanafunzi wake kwamba mtu atamsaliti.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia jina la Mwana wa Adamu kujirejelea mwenyewe. Yesu anasema kutiwa mikononi mwa watu kumaanisha kuwa atasalitiwa.

Watu wote walipokuwa wanastaajabu, Yesu aliwaambia wanafunzi wake, "Sikilizeni kwa makini haya nitakayowaambia sasa: Mwana wa Adamu atasalitiwa na kutiwa mikononi mwa watu."

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi walielewa maneno ya Yesu, lakini hawakuelewa maana kwa sababu maana ilikuwa imefichwa kutoka kwao.

Wanafunzi hawakuelewa kile ambacho Yesu alisema. Waliogopa kumuuliza Yesu kile alichomaanisha.

*Kuleta Maandishi Hai**Kudhihirisha Maandiko*

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 9:37-45

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Yakobo
- Yohana
- Wale wanafunzi wengine waliobaki chini ya mlima
- Umati
- Mtu anayeomba msaada
- Mwana wa mtu huyo
- Pepo mchafu anayemdhambi mwana huyo

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akiwa mlimani pamoja na Petro, Yakobo na Yohana huku wanafunzi waliobaki wakiwa chini ya mlima.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu mmoja akiomba kusaidiwa na wanafunzi wa Yesu. Wanafunzi wa Yesu walijaribu kumtoa pepo mchafu kabla ya Yesu kuwasili lakini walishindwa.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akizungumza na watu wote, si umati tu, wala wanafunzi tu.

Hakikisha timu inamwigiza pepo mchafu akimdhambi mvulana huyo. Mwigizaji anayemwigiza pepo mchafu ndiye anayepaswa kudhibiti vitendo vya mvulana huyo. Pepo mchafu ndiye anayepaswa kumwangusha mvulana huyo chini.

Hakikisha timu inamwigiza pepo mchafu akimtoka mvulana huyo, na Yesu akimrudisha kwa baba yake bila pepo mchafu.

Hakikisha timu inamwigiza Yesu akizungumza na wanafunzi wake mbali na umati huku watu wakistaajabu. Yesu anawaambia kuhusu usaliti ambao Yesu atapitia.

Hakikisha timu inawaigiza wanafunzi wakiogopa kumuuliza Yesu kuhusu mada hii.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu, Petro, Yakobo na Yohana wakiwa juu mlimani. Chini ya mlima kuna umati. Mtu mmoja anakuja kuomba mwanawe asaidiwe. Mwana wake anadhibitiwa na pepo mchafu. Mtu huyu anaomba msaada kutoka kwa wanafunzi wa Yesu walio chini ya mlima. Wanafunzi hawawezi kumsaidia mvulana huyo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi wa Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimefadhaika, nilidhani Yesu alitupa mamlaka ya kutoa pepo wachafu.", "Ninaona aibu. Yesu atasema nini?," na "Nashangaa umati unafikiria nini juu yetu?." Anzisha uigizaji tena.

Yesu, Yakobo, Petro na Yohana wanateremka kutoka mlimani. Mtu huyo anamsihi Yesu amponye mwana wake. Mtu huyo anasema kuwa wanafunzi hawakuweza kumponya. Yesu anasema "kizazi kisichoamini na kilichopotoka." Yesu anamwambia baba ya mvulana huyo amlete mvulana huyo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza sehemu ya umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimekasirika. Kwa nini Yesu alituambia hivyo?," "Nina huzuni kwamba Yesu alituita waliopotoka.", na "Nina matumaini. Yesu alimwita mvulana huyo." Anzisha uigizaji tena.

Mvulana huyo anaenda kwa Yesu. Pepo mchafu anamtupa chini na mvulana huyo anapatwa na kifafa. Yesu anaamuru pepo huyo mchafu amtoke na Yesu anamponya mvulana huyo. Yesu anamrudisha mvulana huyo kwa baba yake. Kila mtu anastaajabu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza baba, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimefurahi kwamba Yesu alimsaidia mwanangu.", "Huku kumsubiri kulikuwa na faida.", na "Yesu alikuwa jibu kweli."

Muulize mwigizaji anayeigiza mwana wake, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kufarijika. Sina pepo mchafu.", "Sasa naweza kuwa karibu na familia yangu tena.", na "Nashukuru sana kwamba Yesu alinisaidia." Anzisha uigizaji tena.

Watu wanapostaajabu, Yesu anawaambia wanafunzi wake kando kwamba atasalitiwa na kutiwa mikononi mwa watu. Wanafunzi hawaelewi hili. Wanafunzi wanaogopa kumuuliza Yesu kuhusu hilo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Bado hawaelewi utume wangu. Nimewaambia hili zaidi ya mara moja.", "Kwa nini wanaogopa kuuliza? Ningejibu maswali yao.", na "Hamtaniamini kwa muda gani?"

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 9:37-45

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anarudi na wanafunzi wake watatu kutoka mlimani. Umati unamngojea. Mtu mmoja anapaza sauti kutoka kwa umati na kumwita, "**Mwalimu.**" Mwalimu ni jina la heshima kwa kiongozi wa dini ya Kiyahudi. Hakikisha umetafsiri Mwalimu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mwalimu liko kwenye faharasa kuu.

Mtu huyo anamwomba Yesu amponye mwana wake ambaye anadhibitiwa na roho. Hapa, **roho** inarejelea roho mwovu au pepo mchafu. Roho waovu ni viumbe wa kiroho wanaomtumikia Shetani. Wanaweza kudhibiti vitendo na mawazo ya mtu. Hakikisha umetafsiri roho mwovu au pepo mchafu kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno roho mwovu na pepo mchafu yanapatikana kwenye faharasa kuu.

Mtu huyo anamwambia Yesu kwamba **wanafunzi** au wafuasi wake wa karibu, hawakuweza kumtoa roho mwovu. Hii inamaanisha kwamba walikuwa wameamuru roho mwovu aondoke lakini hawakufanikiwa. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mwanafunzi kama vile umelitafsiri hapo awali. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu.

Kisha Yesu anazungumza na kila mtu anayesikiliza, ikiwa ni pamoja na wanafunzi wake na umati. Anawaita **kizazi** kisichoamini na kilichopotoka. Kizazi kinarejelea watu wanaoishi wakati mmoja. Neno kizazi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anaamuru pepo huyo mchafu aondoke na kumponya mvulana huyo. Umati unastaajabu. Yesu anajiita **Mwana wa Adamu** na anawaambia wanafunzi wake kwamba atasalitiwa kwa maadui wake katika siku zijazo.

Mwana wa Adamu ni jina ambalo Yesu anatumia kujielezea mwenyewe kama yule ambaye Mungu alimpa nguvu na mamlaka zote. Hakikisha kwamba umetafsiri Mwana wa Adamu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Mwana wa Adamu liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 9:46–62

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

Sikiliza Luka 9:46–62 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 9:46-62

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya Yesu kumponya mvulana mwenye pepo mchafu, wanafunzi wanabishana kuhusu nani aliye mkuu zaidi, na Yesu anawafundisha kuhusu unyenyekevu. Luka hasemi mazungumzo haya yanafanyika wapi, ingawa Marko anayaweka huko Kapernaumu. Kisha Yesu na wanafunzi wake wanaanza safari kutoka eneo la Galilaya kwenda Yerusalemu. Yesu anafundisha kuhusu gharama ya kumfuata.

Wanafunzi wanabishana kuhusu nani aliye mkuu kati yao, au nani alikuwa na cheo cha juu zaidi lakini Yesu alitambua mawazo yao. Yesu anamleta mtoto aliyekuwa karibu na kumsimamisha kando yake. Neno la Kigiriki la mtoto mdogo hurejelea mtoto-mvulana au msichana-ambaye alikuwa na umri wa chini ya miaka kumi. Yesu anaeleza kwamba yeyote anampokea au kumkubali mtoto mdogo kama huyu anamheshimu Yesu. Katika ulimwengu wa Warumi, watoto walikuwa na hadhi ya chini zaidi. Kwa kawaida watoto walipaswa kufanya kazi za kukaribisha wageni kama vile kuosha miguu ya mgeni. [Yesu anamtumia mtoto kuonyesha kwamba anataka wanafunzi wake wawaheshimu wale wasio na hadhi kabisa.]{.mark} Yesu anasema kwamba kumkaribisha au kumheshimu, ni sawa na kumkaribisha yule aliyemtuma, au Mungu. Yesu anazungumzia tofauti ya jinsi watu wanavyofikiri na jinsi Mungu anavyofikiri. Huenda watu wakadhani mtu si muhimu zaidi, lakini kwa Mungu, huenda mtu huyo ni mkuu zaidi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu wa aina gani huwa na hadhi ya juu katika utamaduni wako? Nani wana hadhi ya chini? Kuna tofauti gani katika jinsi wanavyotendewa?

Yohana, ndugu wa Yakobo na mwanafunzi wa Yesu, anamjibu Yesu kwa kumwita Bwana. Hili lilikuwa jina la heshima ambalo lilitumiwa kwa mtu mwenye hadhi ya juu. Yohana anasema kuwa kulikuwa na mtu ambaye hakuwa mmoja wa wanafunzi 12 aliyekuwa akiwatoa watu pepo au roho wachafu kwa jina la Yesu. [Walikuwa wanajaribu kutumia nguvu na mamlaka ya Yesu mwenyewe.]{.mark} Wanafunzi walijaribu kumwambia mtu huyo aache kutoa pepo wachafu lakini hakuacha. Wanafunzi walifanya hivyo kwa sababu hawakufikiri kwamba mtu huyo alikuwa na hadhi ile ile waliyojipa wenyewe kama wanafunzi wa Yesu. Yesu anasema kwamba wasimzuie mtu anayefanya mambo mema kwa jina la Yesu. Yesu anasema yeyote asiyewapinga wanafunzi alikuwa upande wao.

[Mwelekeo wa hadithi unabadilika hapa. Yesu anaanza kusafiri kwenda Yerusalemu, mji mkuu wa kidini wa Wayahudi. Yesu ameazimia kwenda Yerusalemu, ingawa anajua kwamba atateseka huko.]{.mark} [Mungu tayari amepanga wakati hususa ambao atamrudisha Yesu mbinguni, mahali anapoishi. Wakati huo unakaribia.]{.mark} [Katika sehemu inayofuata tunaona majibu tofauti ya kumfuata Yesu - majibu mazuri na mengine mabaya.]{.mark} Yesu anawatuma watu fulani mbele yake ili kuwatayarisha watu kwa ajili ya kuja kwake. Wanawasili katika kijiji cha Wasamaria.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya Israeli ikiwa ni pamoja na Galilaya, Yudea, Samaria, na mji wa Yerusalemu.

Samaria lilikuwa wilaya kati ya Galilaya na Yudea. Wasamaria walikuwa Wayahudi nusu na nusu watu wa Mataifa au wasio Wayahudi. Wasamaria walimwabudu Mungu kwa njia tofauti na Wayahudi. Badala ya kuabudu Yerusalemu kwenye Hekalu, waliabudu kwenye mlima uliokuwa karibu nao uitwao Mlima Gerasim.

Wasamaria hawakutaka Wayahudi wanaosafiri kupitia kijiji chao wakielekea Yerusalemu kuabudu, kwa hiyo wanamkataa Yesu.

Yesu na wanafunzi wake wanatembea barabarani. Yakobo na Yohana wanaposikia kuhusu jinsi Wasamaria wanavyoitikia, wanamwuliza Yesu kama anataka waamuru moto ushuke kutoka kwa Mungu mbinguni ili uwaangamize Wasamaria. Yesu anageuka na kuwakemea, au anaonyesha wazi kwamba kile ambacho wanafunzi walitaka kufanya kilikuwa kibaya. Badala yake, wanasafiri hadi kijiji kingine.

Ingawa Wasamaria walimkataa, Yesu anakutana na watu watatu wanaotaka kumfuata barabarani akielekea Yerusalemu. Yesu anajibu kwa kumwambia mtu wa kwanza jinsi ilivyo vigumu kuwa mwanafunzi wake. Yesu anasema kwamba mbweha wana mapango ya kulala nao ndege wana viota, lakini Mwana wa Adamu hana mahali pa kulaza kichwa chake. Mbweha ni wanyama wa porini wanaofanana na mbwa wadogo. Wao huhamahama kutoka sehemu moja hadi nyingine lakini huishi katika mashimo ardhini au kwenye mapango.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mbweha.

Lakini Yesu anasema kwamba yeye, Mwana wa Adamu, na wanafunzi wake hawana mahali pa kuita nyumbani na hawana mahali pa kulala. Watu wa Nazareti, Wasamaria na wengine wengi tayari walikuwa wamemkataa Yesu.

Katika mfano unaofuata, Yesu anamwita mtu fulani aje ajifunze kutoka kwake kama mwanafunzi wake. Lakini mtu huyo alitaka kutimiza wajibu wake kama mwana na kumzika baba yake kwanza. Hatujui kama baba yake alikuwa akifa, amekufa au alikuwa karibu kufa, ila tu kwamba mtu huyo alihisi ni jukumu lake kukaa hadi kazi yake ikamilike.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watoto wana majukumu gani kwa wazazi wao linapokuja suala la mazishi katika utamaduni wako? Mazishi hufananaje katika utamaduni wako?

Yesu anasema waacheni wafu wazike wafu wao. Hamaanishi hivyo kihalisi kwa kuwa wafu hawawezi kuzika wafu. Yesu alikuwa akisema kwamba wale walio wafu kiroho, au hawakuwa na uhusiano wa kweli na Mungu, wangeweza kuzika wale ambao walikuwa wamekufa kimwili kama wao. Yesu anamwambia mtu huyo kuwa jambo muhimu zaidi analoweza kufanya ni kwenda kuwaambia watu habari njema kuhusu Mungu akija kutawala kama mfalme wao.

Mtu wa tatu pia anataka kuwa mwanafunzi wa kawaida wa Yesu. Lakini kwanza, mtu huyo anataka kuwaaga familia yake kabla ya kuwa mwanafunzi. Hii ingejumuisha siku za karamu na kutembelea. Yesu anajibu kwa kutoa mfano wa mkulima anayetumia plau. Plau ni chombo cha mbao chenye makali kinachotumiwa kuvunja udongo ili kupanda mbegu. Ilivutwa na farasi au ng'ombe na mkulima alishika plau ili iende kwa mwendo ulionyooka.

Komea hapa na uonyeshe timu yako video ya plau na mistari inayofanya ardhini. Watu katika utamaduni wako hutayarishaje udongo kwa ajili ya mbegu? Je, kuna ukulima kama huu katika mazingira yako unaoweza kulinganishwa na huu?

Mtu ambaye analima kwa plau na kutazama nyuma atafanya mistari isiyonyooka ardhini. Vivyo hivyo hivyo, mtu anayesema kuwa atamfuata Yesu lakini anataka kurudi katika maisha yake ya zamani hawezi kufanya kazi yenye manufaa katika ufalme wa Mungu. [Hawezi kumtumikia na kumtii Mungu vizuri. Hawezi kuwaambia watu Habari Njema kuhusu Ufalme wa Mungu.]{.mark}

Wasomi wengi huita sehemu hii ya Luka Hadithi ya Safari kwa sababu Luka anazingatia uamuzi wa Yesu wa kusafiri kwenda Yerusalemu. Yesu alijua ni wakati wa kutimiza mpango wa Mungu wa wokovu kwa watu wote na kukataliwa kwa sababu yake. [Unakumbuka unabii wa Simoni kwamba Yesu atafunua mioyo ya watu? Tunaanza sasa kuona kwamba watu wengine watamkataa Yesu. Pia tunaanza kumwona Yesu akijaribu kuwatayarisha wanafunzi wake kwa wakati atakapowaacha.]{.mark}

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 9:46-62

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Wanafunzi wanabishana kuhusu ni nani aliye mkuu kati yao. Yesu anafundisha unyenyekevu kwa kutumia mtoto kama mfano. Yesu anawaambia kwamba mdogo zaidi kati yao ndiye aliye mkuu zaidi.

Tukio la pili: Yohana anaomba ruhusa ya kumzuia mtu anayetumia jina la Yesu kutoa pepo wachafu. Yesu anamwambia Yohana asimzuie kwa sababu yeyote ambaye si kinyume nanyi yu upande wenu.

Tukio la tatu: Yesu na wanafunzi wake wako njiani kuelekea Yerusalemu. Kijiji cha Wasamaria kinamkataa Yesu na hawataki asafiri kupitia mji wao. Yakobo na Yohana wanamwuliza Yesu kama waagize moto kutoka mbinguni ili uangamize kijiji hicho. Yesu anawakemea Yakobo na Yohana.

Tukio la nne: Yesu anazungumza na watu watatu wanaoweza kuwa wafuasi. Yesu anaeleza kwamba ni vigumu kuwa mwanafunzi wake.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mtoto
- Yohana
- Mtu anayefanikiwa kutoa pepo wachafu
- Wajumbe
- Wasamaria
- Yakobo
- Wanaume watatu wanaotaka kumfuata Yesu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka alisimulia kuhusu utukufu wa Yesu kwenye mlima na kuelezea Yesu akimponya mvulana aliyekuwa na pepo mchafu. Katika visa vyote viwili, mashahidi walistaajabu. [Baada ya hapo, Yesu alitangaza kifo na usaliti wake unaokuja, lakini wanafunzi hawakuelewa. Walifikiri kwamba Yesu alikuwa mkuu sana asiweze kusalitiwa na kuuawa.]{mark}

Wanafunzi walianza kubishana kuhusu ni nani kati yao aliye mkuu zaidi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wakati huo, mtoto angekuwa na hadhi ya chini zaidi katika jamii. Yesu anapomchukua mtoto kando yake, anamweka mtoto huyo katika nafasi ya heshima.

Yesu alijua kile ambacho wanafunzi walikuwa wakifikiria. Yesu anamweka mtoto kando yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika jamii, watu humkaribisha tu mtu aliye na hadhi sawa au ya juu. Kwa hivyo Yesu anawaambia kwamba wanapaswa kuwa na hadhi ya chini zaidi au hadhi kama ya mtoto ili kumkaribisha Yesu. Yeyote anayemkaribisha Yesu anamkaribisha Mungu Baba.

Kisha Yesu akasema yeyote amkaribishaye mtoto huyu mdogo kwa Jina langu, anikaribisha mimi, na yeyote atakayenikaribisha mimi atakuwa amemkaribisha Baba aliyenituma. Yeye aliye mdogo miongoni mwenu, ndiye aliye mkuu kuliko wote.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kulikuwa na kikundi cha wanafunzi waliokuwa na Yesu daima. Wanafunzi hawakufikiria uwezekano kwamba Mungu alikuwa akifanya kazi nje ya kikundi chao.

Yohana alimwambia Yesu kwamba mtu fulani anatumia jina la Yesu kutoa pepo wachafu na kwamba wanafunzi wa Yesu walimzuia. Yesu alijibu akisema wasimzuie kwa sababu yeyote ambaye si kinyume nanyi yu upande wenu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu tayari amewaambia wanafunzi wake kuhusu kifo chake kinachokuja na usaliti atakaokabili Yerusalemu. Yesu anajua kwamba wakati wa mpango wa Mungu kutimizwa unakuja.

Wakati wa Yesu kwenda mbinguni uko karibu, kwa hivyo Yesu anaamua kwenda Yerusalemu. Kwa hivyo Yesu alituma wajumbe watangulie katika kijiji cha Wasamaria ili wamwandalie kila kitu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wasamaria hawakuwa Wayahudi, walikuwa nusu Wayahudi na nusu watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi. Wasamaria walimwabudu Mungu kwa njia tofauti na Wayahudi. Wayahudi walimwabudu Mungu katika Hekalu huko Yerusalemu, na Wasamaria walimwabudu kwenye mlima. Kwa kawaida Wasamaria waliwachukia Wayahudi waliokuwa wakipitia kijiji chao kwenda kuabudu huko Yerusalemu.

Lakini watu Wasamaria walimkataa Yesu kwa sababu alikuwa anaenda Yerusalemu. Yakobo na Yohana walimwuliza Yesu kama waagize moto kutoka mbinguni ili uwaangamize. Yesu aliwakemea. Kisha wakaenda kijiji kingine.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu yuko njiani kuelekea Yerusalemu na akiwa njiani kuna watu wanaotaka kumfuata. Mtu wa kwanza ana hamu ya kwenda popote Yesu aendapo lakini Yesu [anamwambia kwamba itakuwa vigumu kumfuata Yesu.]{.mark} Wawili wanaofuata wanataka kutekeleza wajibu wa kifamilia ambao ungewachelewesha kumfuata Yesu.

Yesu yuko njiani na mtu mmoja anamwambia nitakufuata popote uendapo. Yesu anamwambia mtu huyu kwamba wanyama wana mahali pa kukaa, lakini Yesu hana mahali pa kupumzika.

Kisha Yesu akamwita mtu mwingine akisema, nifuate. Mtu huyo anataka kumzika baba yake kwanza.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawaita wale ambao hawakumfuata wafu kiroho.

Yesu anajibu kwa kusema, "Waache wafu wawazike wafu wao, bali wewe nenda ukautangaze Ufalme wa Mungu."

Kisha mtu mwingine akasema, "Bwana, nitakufuata lakini naomba kwanza nikawaage jamaa yangu."

Ni muhimu kukumbuka kwamba mtu akiangalia nyuma wakati anapolima shamba, mistari anayotengeneza kwa ajili ya mimea haitanyooka.

Yesu anajibu, "Mtu yeyote atiaye mkono wake kulima, kisha akatazama nyuma, hafai kwa Ufalme wa Mungu."

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 9:46-62

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mtoto
- Yohana
- Mtu anayefanikiwa kutoa pepo wachafu
- Wajumbe
- Wasamaria
- Yakobo
- Wanaume watatu wanaotaka kumfuata Yesu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wanafunzi wakistaajabu Yesu alipomchukua mtoto kando yake.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza wanafunzi wakibishana kuhusu nani aliye mkuu zaidi. Yesu, akijua mawazo yao, anamchukua mtoto mdogo kando yake. Yesu anawaambia kwamba yeyote anayemkaribisha mtoto huyo kwa niaba ya Yesu anampokea Yesu mwenyewe. Pia anasema yeyote anayemkaribisha Yesu anamkaribisha Baba aliyemtuma Yesu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mtoto huyo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Furaha. Yesu anapendezwa nami", "Kuheshimiwa. Yesu aliniweka kando yake.", na "Kwa nini wote wananiangalia hivi?" Anzisha uigizaji tena.

Yohana anamwambia Yesu kwamba walimwona mtu aliyekuwa akitoa pepo kwa jina la Yesu. Yohana alisema kwamba walikuwa wanajaribu kumzuia kwa sababu mtu huyu hakuwa mfuasi kama wanafunzi. Yesu alijibu akisema kwamba yeyote ambaye si kinyume nao yuko upande wao.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza Yohana, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Aibu, sikupaswa kutaka kumzuia", "Kuchanganyikiwa, Yesu alitoa nguvu na mamlaka kwa watu wengine?", na "Nilidhani sisi tu ndio tuliomfuata Yesu." Anzisha uigizaji tena.

Siku ya Yesu kwenda mbinguni ilikuwa imekaribia. Yesu aliazimia kwenda Yerusalemu. Yesu alituma wajumbe mbele yake. Wajumbe hawa waliingia katika kijiji cha Wasamaria ili kufanya maandalizi kwa ajili ya kuwasili kwa Yesu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaoigiza wajumbe, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kila kitu kitakuwa tayari.", "Tutafanya tuwezavyo ili kutayarisha mambo," na "Watafurahia kuwa na Yesu pamoja nao." Anzisha uigizaji tena.

Watu katika kijiji cha Wasamaria hawakumpokea Yesu kwa sababu aliazimia kwenda Yerusalemu. Yakobo na Yohana waliona hili na kumuuliza Yesu, "Bwana, unataka tuagize moto kutoka mbinguni ili uwaangamize?" Yesu aliwakemea na wakaenda kwenye kijiji kingine.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yakobo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kukasirika. Wanathubutuje kumkataa Yesu!", "Kuchanganyikiwa, je, hawajasikia kile ambacho Yesu anaweza kufanya?", na "Kuaibika. Nilipaswa kuwa na huruma kama Yesu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu na wanafunzi wake walikuwa njiani. Mtu fulani anamwambia Yesu nitakufuata popote uendapo. Yesu anajibu, ndege na mbweha wana mahali pa kupumzika, lakini Yesu hana mahali pa kupumzika.

Yesu anamwambia mtu fulani amfuate. Mtu huyu anasema, "Bwana, niruhusu kwanza nikamzike baba yangu." Yesu anajibu, "Waache wafu wawazike wafu wao, bali wewe nenda ukautangaze Ufalme wa Mungu."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu huyo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kufa moyo. Lakini ni lazima nimtunze baba yangu kwanza!", "Kuchanganyikiwa, Yesu anamaanisha nini anaposema kuacha wafu wawazike wafu?", na "Nahitaji kuelewa mafundisho ya Yesu vizuri kabla ya kumfuata." Anzisha uigizaji tena.

Mtu mwingine anamwambia Yesu, "Bwana, nitakufuata lakini naomba kwanza nikawaage jamaa yangu." Yesu alijibu akisema, "Mtu yeyote atiaye mkono wake kulima, kisha akatazama nyuma, hafai kwa Ufalme wa Mungu."

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yesu anasema mambo waziwazi sana. Je, hataki kuwa na wafuasi zaidi?", "Ufalme wa Mungu ni muhimu zaidi kuliko majukumu ya familia", na "Tumeacha mambo nyuma. Nadhani tunastahili ufalme wa Mungu."

Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Hawaelewi jinsi ilivyo vigumu kunifuata.", "Ninahisi huzuni kwa kile ninachojua lazima nifanye.", na "Najua kwamba mimi tu ndiye ninayeweza kukamilisha mpango wa Baba yangu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 9:46–62

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu yuko pamoja na **wanafunzi** au wafuasi wake wa karibu. Hakikisha umetafsiri neno wanafunzi kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Wanafunzi walianza kubishana kuhusu nani aliye mkuu kati yao. Yesu anaonyesha kwamba unyenyekevu ndio njia ya kuwa mkuu machoni pa Mungu.

Yohana anajibu na kumwita Yesu, **Bwana**. Hili lilikuwa jina ambalo lilionyesha heshima kwa mtu aliye na hadhi ya juu. Hakikisha kwamba unatafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno bwana liko kwenye faharasa kuu. Yohana anasema walijaribu kumzuia mtu aliyekuwa akiwafukuza **pepo wachafu au roho waovu**, kwa jina la Yesu. Kufukuza kunamaanisha kuamuru kuondoka. Hakikisha kwamba umetafsiri pepo mchafu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno pepo mchafu liko kwenye faharasa kuu. Yesu anamwambia kwamba yeyote ambaye si kinyume nao yuko upande wao.

Wakati ulikuwa unakaribia kwa Yesu kurudi **mbinguni**, au mahali ambapo Mungu anaishi. Maneno haya yanarejelea kupaa kwa Yesu, au wakati ambapo Mungu angemrudisha Yesu mbinguni. Hakikisha kwamba umetafsiri mbingunii kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mbinguni liko kwenye faharasa kuu. Kwa hivyo Yesu anaamua kuanza safari yake kuelekea **Yerusalemu**, au mji mkuu wa kidini wa Wayahudi, ambako alijua angekufa na kufufuliwa tena. Neno Yerusalemu liko kwenye faharasa kuu.

Kijiji cha Wasamaria kinapomkataa Yesu akiwa njiani kuelekea Yerusalemu, Yakobo na Yohana wanamwita Yesu **Bwana** na kuuliza kama anataka wamwombe Mungu awaue Wasamaria kwa moto kutoka mbinguni. Bwana lilikuwa jina la heshima ambalo wanafunzi walitumia kuonyesha kwamba Yesu alikuwa Mungu na alikuwa na mamlaka juu yao. Hakikisha umetafsiri neno Bwana kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu. Yesu anawakemea, au anaonyesha wazi kwamba kile walichopendekeza kilikuwa kibaya.

Mtu fulani anapotaka kumfuata Yesu na kuwa mwanafunzi wake, Yesu anaeleza kile kitakachomgharimu. Yesu anajiita **Mwana wa Adamu**, jina alilojiita mwenyewe linaloonyesha kuwa ana nguvu na mamlaka zote. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Adamu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Mwana wa Adamu liko kwenye faharasa kuu.

Mtu mwingine anataka kumfuata Yesu lakini anasema kuwa lazima asubiri hadi amzike baba yake. Yesu anamwambia, acha wafu wawazike wafu wao wenyewe lakini wewe nenda **ukautangaze ufalme wa Mungu**. Yesu alikuwa anamwambia mtu huyo kwamba ni afadhali aende kuwaambia watu hadharani kuhusu Mungu anayetawala mioyoni mwa watu kupitia imani yao katika Yesu akiwa Masihi, au Mwokozi Aliyeahidiwa. Hakikisha umetafsiri ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Ufalme wa Mungu uko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 10:1–16

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 10:1–16

Sikiliza Luka 10:1–16 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 10:1–16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Hapo awali, Yesu alituma wanafunzi wake 12 na maagizo maalum kwenye miji mbalimbali ili kuponya na kutangaza ufalme wa Mungu. [Kisha Yesu aliwafundisha wanafunzi wake maana ya kuwa mwanafunzi wake.] Sasa, Yesu anatuma kikundi kikubwa cha wanafunzi 72 kwenye miji mingi ili kujua miji ambayo ingempokea Yesu. Yesu anawatuma wanafunzi hawa njiani akielekea Yerusalemu.

[Yesu anachagua wanafunzi wake wengine 72 ili watangulie kwenye miji anayopanga kutembelea. Ingawa tunajua kwamba huenda Yesu hataenda kwenye miji 36, Yesu anataka kuona miji ambayo iko tayari kukubali ujumbe wake wa Ufalme wa Mungu.] Luka anatumia jina Bwana kwa Yesu. Neno hili linamaanisha bwana au mtu mwenye mamlaka juu ya wengine. Yesu anawatuma wanafunzi wake wawili wawili. Kila wanafunzi wawili walikwenda mji tofauti ambako Yesu alipanga kwenda. Yesu anawapa maagizo hususa kabla ya kuondoka.

[Yesu analinganisha kushiriki ujumbe kuhusu Ufalme wa Mungu na kuvuna mazao.] Yesu anasema kwamba kuna mazao mengi yaliyo tayari kuvunwa au kukusanywa, lakini watendakazi wa kuvuna mazao shambani ni wachache. Mazao yanawakilisha watu wanaohitaji kusikia ujumbe wa Yesu. Watendakazi wanawakilisha watu wanaowaambia wengine kuhusu ujumbe wa Yesu. [Yesu alikuwa akiwatuma wanafunzi

wake wawe kama watendakazi shambani, wanaokusanya mazao. Wanafunzi wa Yesu wangekusanya wanafunzi wapya.]{.mark}

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kuvuna shamba huonekanaje katika utamaduni wako? Huwa inachukua watu wangapi kuvuna shamba moja kubwa? Nini hufanyika mazao yasipokusanywa kwa haraka?

Yesu anawaambia wamwombe Bwana wa mavuno awatume watendakazi zaidi. Bwana wa mavuno ina maana mbili. Bwana wa mazao alikuwa mmiliki aliyekuwa na jukumu la kutafuta watendakazi wa kuvuna mazao. Lakini neno la Kigiriki linalomaanisha mmiliki au bwana lilikuwa neno lilelile ambalo Wayahudi walitumia kurejelea Mungu. Ingawa Luka alitumia jina Bwana kurejelea Yesu hapo awali, katika mfano huu, neno Bwana linamrejelea Mungu. Mungu analinganishwa na mmiliki wa shamba la mavuno. Yesu anawaambia wanafunzi wake wamwombe mmiliki wa shamba awatume watendakazi zaidi ili kuvuna mazao. Hii inamaanisha kuwa Yesu anataka wanafunzi wamwombe Mungu awatume watu wengi zaidi wawasaidie kueneza habari kuhusu Yesu.

Yesu anaonya wanafunzi kwamba wao ni kama wanakondoo au kondoo wachanga wasiojiweza. Watu wengine ni kama mbwa mwitu. Watapinga wanafunzi na kujaribu kuwadhuru kama mbwa mwitu wanavyojaribu kuwadhuru wanyama wadogo.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha za mwanakondoo na mbwa mwitu. Ikiwa hamna wanyama hao katika utamaduni wenu, utatumia wanyama gani kufafanua mnyama ambaye ni dhaifu na mnyama ambaye ni mwindaji hatari?

Yesu anawapa wanafunzi 72 maagizo yale yale ambayo aliwapa wanafunzi wake 12 kabla ya kuwatuma. Yesu anawaambia wasichukue chochote cha ziada katika safari zao.

Kisha Yesu anawaambia wanafunzi 72 wasimsalimu mtu yeyote njiani kwa sababu salamu ilichukua muda mrefu. Yesu hakutaka wachelewe kufika miji aliyowatuma. Wanafunzi walipofika kwenye nyumba ambayo walitaka kukaa, Yesu alitaka wabariki nyumba hiyo kwanza kabla ya kufanya chochote. "Amani iwe kwenu" ilikuwa salamu ya kawaida ya Wayahudi inayomaanisha kuwa msemaji anamwomba Mungu awabariki watu wa nyumba hiyo kwa kuwapa amani. Katika utamaduni wa Kiyahudi, amani inamaanisha kutokuwepo kwa vita na hali ya usalama, afya, na mafanikio. Mungu ndiye chanzo cha mambo hayo yote kwa wale walio na uhusiano naye.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Baraka au salamu za aina gani husemwa unapoingia nyumbani kwa mtu katika utamaduni wako? [Watu hufanya nini ili kumkaribisha mtu nyumbani mwao katika utamaduni wako?]{.mark}

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba ikiwa kiongozi wa nyumba hiyo ni mtu [anayetaka amani na Mungu, basi atapokea baraka za wanafunzi na kuwaruhusu wanafunzi wakae nyumbani mwake.]{.mark} Ikiwa kiongozi wa nyumba hatawakubali wanafunzi hao, basi watu katika nyumba hiyo hawatapokea baraka za Mungu za amani. Wanafunzi walipompata mtu wa amani, Yesu alitaka walale katika nyumba hiyo wakati wote walipokuwa katika mji huo. Huenda "mtendakazi anastahili malipo yake" ulikuwa msembo wa kawaida katika wakati wa Yesu. Yesu anautumia kuashiria kwamba ilikuwa haki kwa wanafunzi wake kupokea chakula na vinywaji kutoka kwa mwenyeji wao bila kulipa kwa kuwa walikuwa wakifundisha na kutumikia mji huo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Utamtambuaje mwanaume au mwanamke wa amani katika utamaduni wako? Watu wa amani katika utamaduni wako hufanya matendo gani yanayoonyesha kuwa wanapenda amani?

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba mji ukiwapokea kwa furaha basi wale chochote wanachopewa na wawaponye wagonjwa katika mji huo. Yesu alitaka wanafunzi wake wawaambie [watu wa mji huo kwamba Mungu alikuwa anakuja hivi karibuni kutawala katika mioyo yao.]{.mark} [Yesu alionyesha nguvu za Mungu kupitia mafundisho na miujiza yake. Hii ilionyesha kwamba Ufalme wa Mungu ulikuwa umekuja!]{.mark} Kinyume na hilo, Yesu anawaambia kuwa mji ukiwakataa, waende katika eneo la umma ambapo watu wengi wangeweza kuwasikia. Yesu anasema wayakung'ute mavumbi ya mji huo kutoka kwa miguu yao. [Ishara hii ilikuwa onyo - Mungu atakuja kuhukumu mji huo wasipobadilisha mienendo yao na kumfuata Mungu.]{.mark}

Yesu sasa anaanza kuelezea kitakachofanyikia miji itakayomkataa katika siku ambayo Mungu atakuja kuhukumu ulimwengu. Miaka mingi iliyopita wakati wa Abrahamu, watu wasio Wayahudi wa mji wa Sodom walitenda dhambi sana. Lakini watu katika miji sasa wakimkataa Yesu, watahukumiwa kwa ukali zaidi kuliko

Sodoma. Miji mingine isiyo ya Wayahudi kama Tiro na Sidoni pia ilitenda dhambi sana, lakini Yesu anasema kwamba miji ya Kiyahudi ya Korazini na Bethsaida itaadhibiwa kwa ukali zaidi! Yesu anahuzunika kwa sababu alifundisha na kufanya miujiza katika Korazini na Bethsaida, na hawakutubu au kuziacha dhambi zao. Lakini ikiwa Yesu angefanya miujiza katika Tiro na Sidoni, wangetubu. Wangevaa mavazi ya magunia na kujipaka majivu vichwani mwao ili kuonyesha kwamba wanahuzunika kwamba walitenda dhambi.

Komea hapa na uonyeshe picha ya mavazi ya magunia. Watu huonyeshaje huzuni na majuto katika utamaduni wako? Wao huvaa nini?

Hata watu wa mji wa Kapernaumu wanafikiri kwamba Mungu atawainua mbinguni. Lakini Yesu anasema kwamba kwa sababu watu wengi kule hawakumwamini, watatupwa Kuzimu au jehanamu. Hii inamaanisha kwamba Mungu atawaadhibu na kuwaibisha.

[Yesu anayafupisha mafundisho yake. Anasema kwamba mtu akiwakubali wanafunzi wake, ni sawa na kumkubali Yesu. Akimkataa Yesu, ni sawa na kumkataa Mungu.]^{.mark} Yesu alipomaliza kutoa maagizo haya, wanafunzi 72 walitii na kuanza safari zao.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 10:1–16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wako njiani kwenda Yerusalemu. Yesu anakusanya wanafunzi wake 72 ili watangulie katika miji ambayo Yesu alitaka kwenda. Yesu anawapa maagizo hususa kabla ya kuondoka.

Tukio la pili: Yesu anaelezea utume wa wanafunzi kwa kutumia mfano wa kuvuna. Yesu analinganisha wanafunzi wake na wana-kondoo wanaoenda mahali penye mbwa mwitu.

Tukio la tatu: Yesu anawaambia wanafunzi kile hawafai kuchukua, na cha kufanya wanapokaribishwa katika nyumba.

Tukio la nne: Yesu anawaeleza cha kufanya wakikataliwa. Yesu analinganisha miji inayomkataa na miji inayojulikana katika historia ya Wayahudi.

Tukio la tano: Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba watu wanaowasikia wanamsikia Yesu, na wale wanaowakataa wamkataa Yesu na kumkataa Mungu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtendakazi shambani
- Mmiliki wa shamba
- Mwanakondoo
- Mbwa Mwitu
- Wanafunzi 72
- Watu katika nyumba yenye amani
- Watu katika nyumba isiyo na amani
- Watu katika mji unaokubali
- Watu katika mji usiokubali

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu tayari ameelezea maana ya kuwa mwanafunzi.

Yesu aliwakusanya wanafunzi wake 72 na kuwatuma watangulie kwenye miji na mahali ambapo Yesu alikuwa karibu kwenda.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaanza kwa kutoa maagizo na kutumia mfano wa msimu wa mavuno ambapo Bwana wa mavuno anarejelea Mungu.

Yesu alisema kuna mazao mengi ya kuvuna lakini kuna watendakazi wachache wa kuvuna. Yesu anawapa wanafunzi wake maagizo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanakondoo ni wanyama wadogo ambao mbwa mwitu hushambulia wanapopata fursa. Yesu analinganisha wanafunzi wake na wanakondoo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hakuwa akiwaambia wasiwe na adabu kwa kutowasalimu watu. Badala yake, Yesu anawaambia wasikawie kwa kuwasalimu watu njiani. Kazi aliyowapa ilikuwa ya haraka.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu sasa anatoa maagizo ya mambo ya kufanya wanafunzi wanapokubaliwa. Yesu anarejelea ulinganisho wa kazi mashambani.

Yesu anawaambia wakae katika nyumba ile ile na kula na kunywa kile wanachopewa. Yesu anasema kuwa mtendakazi anastahili malipo yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu sasa anatoa maagizo ya wakati wanafunzi wanapokataliwa katika kijiji.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kitendo cha kukung'uta mavumbi kutoka miguuni kinaashiria hukumu ya Mungu ambayo itaujia mji huo wasipobadilika.

Yesu anawaambia ikiwa mji hautawapokea basi nendeni katika barabara na kusema, "Hata mavumbi ya mji wenu yaliyoshikamana na miguu yetu, tunayakung'uta dhidi yenu. Lakini mjue kwamba Ufalme wa Mungu umekaribia."

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walijua hadithi ya Sodoma. Katika historia yao, Sodoma ulikuwa mji uliotenda dhambi sana. Kusema hivi hufanya kumkataa Yesu kuwa mbaya hata kuliko dhambi ya Sodoma.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema "siku hiyo," anazungumzia siku ambayo Mungu atawahukumu watu wote.

Yesu anawaambia kwamba dhambi ya Sodoma inastahimiliwa zaidi siku hiyo kuliko ile ya mji unaomkataa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anataja miji miwili aliyotembelea. Karibu na Bethsaida, Yesu aliwalisha watu elfu tano. Yesu pia anataja Tiro na Sidoni, miji miwili isiyo ya Wayahudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hasemi kuwa Tiro na Sidoni haitahukumiwa, lakini kwamba Bethsaida na Korazimu watakata adhabu kubwa kwa sababu walimkataa Yesu na wanafunzi wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Kapernaumu ulikuwa mojawapo ya miji ya kwanza ambapo Yesu alifanya miujiza. Watu wengi mjini humo hawakumwamini Yesu kama Mwokozi wa Mungu Aliyehidiwa.

Yesu anasema, "Nawe, Kapernaumu, je, utainuliwa hadi mbinguni? La hasha, utashushwa mpaka kuzimu."

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawapa wanafunzi wake mamlaka yake wakati wanapozungumza. Ni muhimu pia kukumbuka kwamba yule aliyemtuma Yesu ni Mungu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 10:1–16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio matano.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtendakazi shambani
- Mmiliki wa shamba
- Mwanakondoo
- Mbwa Mwitu
- Wanafunzi 72
- Watu katika nyumba yenye amani
- Watu katika nyumba isiyo na amani
- Watu katika mji unaokubali
- Watu katika mji usiokubali

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Timu inaweza kuigiza maagizo ya Yesu. Wakati Yesu anapotoa maagizo, timu inaweza kuigiza hali ambayo Yesu anaeleza.

Igiza Yesu akiwapa wanafunzi wake maagizo huku timu ikiigiza maagizo anayowapa.

Igiza mtendakazi shambani akiangalia mazao makubwa akimwomba mwenye shamba awatume wafanyakazi zaidi kwa sababu kazi ni kubwa. Ikiwezekana, igiza wanakondoo wakiwa kati ya mbwa mwitu. Igiza wanafunzi

wakiacha mikoba ya pesa, mifuko ya kusafiri na viatu vya ziada. Wanafunzi wanapotembea njiani, hawasimami kuwasalimu watu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mtendakazi shambani, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Furaha, shamba ni kubwa na tayari kwa mavuno.", "Kuvunjika moyo, hatuna watendakazi wa kutosha kuvuna shamba.", na "Kuwa na hakika, mwenye shamba atatuma watendakazi zaidi."

Muulize mwigizaji anayemwigiza mwanafunzi anayeacha vitu vyake vyote, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Natumai sitahitaji hivi vitu vyote.", "Naamini Mungu atatuandalia.", na "Nimefurahi kumtii Yesu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza wanafunzi wakiingia katika nyumba wakisema, amani iwe kwenu. Watu wanaoishi katika nyumba hiyo ni wenye amani, amani inakaa nao. Igiza wanafunzi wengine wawili wakienda kwenye nyumba ambayo watu katika nyumba hiyo hawana amani. Baraka zao hazikubaliwi na nyumba hiyo inaendelea kukosa amani. Igiza wanafunzi wakiwa hawaendi kutoka nyumba moja hadi nyingine, bali wakikubali ukarimu wa mtu wa kwanza anayewakaribisha. Igiza wanafunzi wakila kile kinachotolewa kama njia ya kukubali malipo yao.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza watu wa nyumba isiyo na amani, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Wanataka nini?", "Sina wakati wa wageni", na "Si wao ni wafuasi wa yule anayesababisha matatizo katika miji mingine?"

Muulize mwigizaji anayewaigiza watu wa nyumba yenye amani, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimefurahi kusikia kile ambacho wafuasi wa Yesu wanasema", "Ninashukuru kwa baraka zao", na "Sasa ninaelewa kwamba Mungu alimtuma Yesu kama Mwokozi Aliyehidiwa." Anzisha uigizaji tena.

Igiza wanafunzi wakiingia mjini. Mji unawapokea. Wanafunzi wanakula chochote kiwekwacho mbele yao. Wanafunzi wanawaponya wagonjwa na kuwaambia watu kwamba ufalme wa Mungu umekaribia. Igiza wanafunzi wengine wakienda kwenye mji unaowakataa. Wanaenda barabarani na kusema, "Hata mavumbi ya mji wenu yaliyoshikamana na miguu yetu, tunayakung'uta dhidi yenu. Lakini mjue kwamba Ufalme wa Mungu umekaribia."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza watu wa mji unaokubali, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Hii ni habari njema. Nangoja sana kumwona Yesu", "Tumekuwa tukisubiri hili kwa miaka mingi", na "Mungu alisikia maombi yetu, watu wanaponywa."

Muulize mwigizaji anayewaigiza watu wa mji unaokataa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Watu hawa wanafaa kuadhibiwa kwa kusema uongo.", "Huyu Yesu ni msumbufu tu", na "Sitawaamini isipokuwa viongozi wa dini wakiwaamini." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akimaliza maagizo yake kwa kuwaambia wanafunzi wake kwamba katika Siku ya Hukumu itakuwa afadhali kwa Sodoma kuliko kwa mji uliowakataa. Yesu anasema kwamba watu wa Korazini na Bethsaida watahuzunika sana. Anasema kuwa watu wa miji ya watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi wangemgeukia Mungu ikiwa miujiza ya Yesu ingefanywa katika miji hiyo. Miji ya watu wa Mataifa ya Tiro na Sidoni, ingekuwa afadhali siku ya Hukumu. Yesu anasema kwamba mji wa Kapernaumu hauna sababu ya kuinuliwa bali utashushwa mpaka kuzimu.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza wanafunzi, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilifikiri ufalme wa Mungu ulikuwa wa Wayahudi wote." "Lakini Sodoma ulikuwa mji wenye dhambi sana. Natumai miji haitatukataa.", na "Sioni Tiro na Sidoni wakimgeukia Mungu. Watu wa Mataifa wanawezaje kuwa na dhambi kidogo kuliko watu wetu?"

Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninahuzunika kwamba waliona nguvu za Mungu lakini bado hawaniamini." "Wanahitaji nini zaidi kuniamini?," na "Nahitaji kumwamini Baba yangu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake kwamba yeyote anayekubali ujumbe wao anamkubali Yesu. Mtu yeyote anayewakataa wanafunzi anamkataa Yesu, na yeyote anayemkataa Yesu anamkataa Mungu kwa sababu Mungu ndiye aliyemtuma Yesu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Najua watakumbana na mateso kama mimi.", "Kukataliwa kunaweza kuwa ngumu, lakini watapokea amani kutoka kwa Baba yangu.", na "Ninashukuru kwa wachache watakaokubali ujumbe wangu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 10:1-16

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Bwana, au Yesu, anachagua **wanafunzi** au wafuasi⁷², kwa kazi ya pekee. Luka anatumia neno Bwana kurejelea Yesu. Hakikisha umetafsiri Bwana na wanafunzi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaambia wanafunzi **wamwombe**, au kumsihi Bwana wa mavuno awatume watendakazi zaidi. Hapa, kuomba kunaweza kumaanisha kusihi au kusali. Ni bora kutumia neno la jumla ambalo linaweza kumaanisha yote mawili.

Yesu anawapa wanafunzi 72 maagizo maalum kabla ya kwenda kwenye miji ambayo Yesu alikuwa anapanga kwenda. Mojawapo ya maagizo hayo yalikuwa kusema "**amani** iwe kwenu" wanafunzi walipoingia katika nyumba ya kukaa. Hii ilikuwa salamu ya jadi ya Kiyahudi walipoingia katika nyumba. Inamaanisha kwamba msemaji anamwomba Mungu alete amani kwa watu wanaoishi ndani ya nyumba hiyo. Dhana ya Kiyahudi ya amani inamaanisha kutokuwepo kwa vita na hali ya ustawi, usalama, afya na mafanikio. Mungu ndiye chanzo cha mambo haya yote kwa wale walio na uhusiano naye. Hakikisha unatumia neno ambalo lina maana nyingi tofauti za neno "amani" iwezekanavyo. Neno amani liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaambia wanafunzi wake **waponye** wagonjwa na kuwaambia watu **ufalme wa Mungu** umekaribia. Hapa, kuponya kunamaanisha kufanya watu waliokuwa wagonjwa wapone kimwili tena. Ufalme wa Mungu unarejelea Mungu kutawala katika mioyo ya watu wake kupitia imani yao katika Yesu. Hakikisha umetafsiri kuponya na ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri hapo awali. Ufalme wa Mungu uko kwenye faharasa kuu.

Yesu anaonyesha huzuni yake kwa miji ambayo ilimkataa. Hata ingawa waliona **miujiza** ya Yesu, bado hawakumwamini. Miujiza inarejelea matendo yenye nguvu ambayo Mungu tu anaweza kufanya. Hakikisha umetafsiri neno muujiza kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno muujiza liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kama miji isiyo ya Kiyahudi ingeona miujiza hiyo basi **wangetubu** kitambo sana. Kutubu kunamaanisha kuacha dhambi na kumtii Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kutubu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno kutubu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anataja kuvaa nguo ya magunia kama njia ya kuonyesha maombolezo. **Nguo ya magunia** ni nguo ya kuparua ambayo haikupendeza kuvaa. Kwa kawaida ilitengenezwa kwa manyoya ya wanyama.

Koma hapa na uonyeshe picha ya nguo ya magunia ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anazungumza kuhusu Kapernaumu, mahali ambapo alifanya sehemu kubwa ya huduma yake huko Galilaya. Anasema kwamba wanadhani watainuliwa **mbinguni**, au mahali ambapo Mungu anaishi. Badala yake, Yesu anasema kuwa watashushwa mpaka Kuzimu au jehanamu. **Kuzimi** inaweza kumaanisha mahali pa wafu, mahali pa adhabu, au mahali pa wafu wasio waadilifu. Katika muktadha huu, ni kinyume cha mbinguni na kuinuliwa na huenda inamaanisha jehanamu, mahali ambapo wasioamini wanaadhibiwa na kufedheheshwa baada ya kufa. Hakikisha umetafsiri neno mbinguni kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno mbinguni na Kuzimu yako kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 10:17-24

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 10:17-24

Sikiliza Luka 10:17-24 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 10:17-24

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anasafiri na wanafunzi wake barabarani kwenda Yerusalemu ambako anajua atakufa na kufufuka. Yesu alituma wanafunzi au wafuasi 72, na maagizo hususa watangulie kwenda kwenye miji ambayo alikuwa karibu kwenda. Simulizi hilo linaanza wanafunzi wanaporudi kwa Yesu wakiwa na furaha kwa sababu ya mambo yaliyotukia katika majiji mbalimbali.

Wanafunzi hao 72 wanarudi kwa Yesu kutoka katika miji mbalimbali ambayo walikuwa wametembelea kabla ya Yesu. Walifurahi sana kwa kile kilichotokea katika safari zao. Wanamwambia Yesu kwamba waliweza kutoa pepo wachafu au roho waovu, popote walipoenda kwa sababu walitumia jina la Yesu. Hii inamaanisha kwamba pepo wachafu walitambua mamlaka ambayo Yesu alikuwa amewapa wanafunzi wake. Wanafunzi walipotumia nguvu za jina la Yesu kuwaambia pepo wachafu waondoke, pepo walilazimika kutii.

Yesu anawajibu wanafunzi na kudokeza kwamba tayari ana mamlaka juu ya Shetani, au kiongozi wa pepo wote. [Yesu anasema, "Nilimwona Shetani akianguka kutoka mbinguni, au angani, kama umeme wa radi." Yesu anasema kwamba wanafunzi wanapotoa pepo kwa jina la Yesu, Shetani, kiongozi wa pepo wote, anapoteza nguvu zake. Katika hadithi hii, Shetani anapoteza nguvu zake haraka, kama mwendo wa umeme unaogonga ardhi.]{.mark}

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kiongozi wa roho waovu anachukuliwaje katika utamaduni wenu? Nani ana nguvu zaidi kuliko kiongozi huyu na/au anaweza kuzuiliwaje?

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba kabla hawajaondoka, aliwapa mamlaka ya kumwakilisha na kufanya mambo ambayo hawakuweza kufanya wenyewe. Mojawapo ya mambo hayo ilikuwa kukanyaga nyoka na nge wenye sumu. Mara nyingi, nyoka hutumiwa katika Biblia kurejelea Shetani. Nge ni viumbe wadogo, ngumu vinavyoweza kufikia urefu wa sentimita 20 au inchi 8. Vina miguu minane na mwiba kwenye mkia unaoweza kusababisha maumivu makali. Yesu analinganisha wanyama hawa na wanafunzi wakikanyaga au kuwashinda pepo wachafu. Kama nyoka na nge, pepo wachafu ni hatari na huwaumiza watu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya nge na nyoka. Ikiwa hakuna nge katika eneo lako, unaweza kutumia neno la jumla kama "viumbe hatari wanaochoma."

Yesu pia anawaambia wanafunzi wake kwamba aliwapa nguvu ambazo zilikuwa kubwa kuliko nguvu za adui, au Shetani. Shetani anaitwa adui kwa sababu anapinga Mungu, Yesu, na wafuasi wake wote. Kwa sababu Yesu aliwapa nguvu hizi, adui hatawadhuru wanafunzi.

Kisha Yesu analinganisha mambo mawili ambayo wanapaswa kushangilia. Yesu anapowaambia wanafunzi "msifurahi kwa kuwa pepo wachafu wanawatii," hamaanishi kwamba wanafunzi hawapaswi kufurahi kwamba pepo walikuwa wamewatii. Badala yake, Yesu anasema kwamba wanapaswa kuwa na furaha zaidi kwamba majina yao yaliandikwa mbinguni, au mahali ambapo Mungu anaishi. Hii inamaanisha kwamba majina ya wanafunzi yamerekodiwa na Mungu. [Mungu ameandika majina yao mbinguni. Hii inamaanisha kwamba Mungu ameandika mahali fulani majina ya watu wote watakaoishi naye milele.]{.mark}

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, wenye mamlaka au viongozi huwekaje rekodi ya watu wanaoishi katika jamii?

Wakati huo huo Yesu anapozungumza na wanafunzi wake, Roho ya Mungu inamfanya Yesu awe na shangwe, au afurahi sana.

Yesu anazungumza na Mungu na kumwita Baba yake, Bwana wa mbingu na dunia mfalme wa kila kitu. Yesu anafurahi na kumshukuru Mungu kwa kuonyesha ukweli kuhusu Ufalme wa Mungu kwa watu ambao ni wanyenyekevu na wa kawaida - watu ambao ni kama watoto wadogo kwa njia hiyo. Watu hawa wanyenyekevu na wa kawaida ni wanafunzi 72 walioondoka. Walikuwa tayari kusikiliza mafundisho ya Jesus, kwa hivyo Mungu aliwapa maarifa. Lakini Mungu hakuwapa maarifa kuhusu ufalme wake wale waliofikiri walikuwa na hekima.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watoto huonwaje katika utamaduni wako? Wana hadhi gani katika jamii? Inamaanisha nini kulinganishwa na mtoto katika utamaduni wako?

Kisha Yesu anabadili na kuzungumza na wanafunzi wake na watu wengine waliokuwepo. Yesu anasema kwamba Mungu alimpa maarifa, nguvu na mamlaka ambayo Mungu mwenyewe anayo. Hii ilimwezesha Yesu afunue au kushiriki maarifa na mamlaka hii na yeyote aliyetaka. Yesu anasema kwamba hakuna mtu anayeelewa kikamilifu uhusiano wake na Mungu isipokuwa Mungu, Baba yake. Na Yesu pekee, ambaye ni Mwana, anajua Baba yake ni nani kweli. Hata hivyo, kama Mwana, Yesu anaweza kumfunua au kumfanya Mungu ajulikane kwa mtu yeyote anayechagua.

Tena, Yesu anabadili wasikilizaji wake na anazungumza na wanafunzi tu. Hii inaweza kumaanisha kwamba aligeuka kutoka kwa umati na kuzungumza kwa sauti ya chini. Yesu anawaambia kwamba wamebarikiwa au

kwamba wamepokea heshima kubwa kutoka kwa Mungu. Wamebarikiwa kwa sababu wamekuwa wakisafiri na Yesu wakati huu wote na wameona miujiza yote aliyoifanya! Hata viongozi mashuhuri wa zamani, kama vile wafalme na manabii, au wajumbe wa Mungu, hawakuwa na nafasi ya kumwona Yesu. Viongozi hawa walitaka kumwona Yesu na kusikia kile ambacho Yesu alifundisha kwa sababu alikuwa Masihi, au Mwokozi Aliyeahidiwa wa Mungu. Lakini walikufa muda mrefu kabla ya Yesu kuzaliwa.

Kifungu hiki kinaonyesha kundi kubwa la wanafunzi likiwa sehemu ya utume wa Yesu. Wanatenda kama wawakilishi wake na kwa mamlaka yake. Wanaelewa umuhimu wa kumwambia kila mtu kuhusu ufalme wa Mungu bila kujali ikiwa ujumbe wa Yesu unakubaliwa au kukataliwa.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 10:17-24

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Wanafunzi 72 walitii amri ya Yesu kisha wakurudi. Wanafunzi wanashangaa kwa sababu pepo wachafu walitambua mamlaka ya jina la Yesu. Yesu anawaambia kwamba Yesu alimwona Shetani akianguka. Yesu anawaambia kuhusu mamlaka ambayo Yesu aliwapa. Yesu anawaambia kwamba hawatajeruhiwa. Yesu anawaambia kwamba wanafunzi hawapaswi kufurahi kwamba pepo wanawatii, bali kwamba Mungu ameandika majina yao.

Tukio la pili: Yesu anasali akimshukuru Mungu kwa kuwaficha mambo haya wenye hekima na wenye akili na kuyafunua kwa watu walio kama watoto.

Tukio la tatu: Yesu anawaambia umati kwamba hakuna mtu anayemjua mwana ila Baba, na hakuna mtu anayemjua Baba ila mwana, na wale ambao mwana anaamua kuwafunulia Baba.

Tukio la nne: Yesu anawageukia wanafunzi wake wanapokuwa peke yao na kuwaambia kwamba wamebarikiwa kwa sababu wameona yale ambayo wafalme na manabii walitaka kuona lakini hawakuona.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Roho Mtakatifu
- Roho waovu
- Roho waovu wanaowakilishwa na nge na nyoka
- Umati

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi walitumwa na wamefanya kile ambacho Yesu aliwaamuru. Timu inaweza kuigiza wanafunzi wakiamuru pepo wachafu wawatoke watu katika jina la Yesu. Timu inaweza kuigiza wanafunzi wakitembea katikati ya pepo waovu wanaowakilishwa na nyoka na nge bila madhara au kuumia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi walikazia mamlaka ya Yesu wanaposema kwamba walitumia jina la Yesu.

Wale sabini na wawili walirudi kwa furaha wakisema kwamba pepo wachafu walitii jina la Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba nyoka na nge ni ishara ya uovu, Shetani na pepo wachafu. Yesu hamaanishi kwamba wana nguvu za kumwagamiza Shetani na pepo wachafu, lakini watawashinda bila kuumizwa.

Yesu anawaambia kwamba Yeye alimwona Shetani akianguka ghafla kama umeme wa radi. Yesu anawaambia kwamba Yeye alikuwa amewapa mamlaka juu ya nguvu zote za adui, nao watakanyaga nyoka na nge wanapotembea kati yao. Yesu pia anawaambia kwamba hakuna chochote kitakachowadhuru.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema majina yao yameandikwa mbinguni, inamaanisha kwamba Mungu ana rekodi ya majina yao.

Yesu pia anawaambia kwamba hawapaswi kufurahi kwamba pepo waovu wanawatii, bali kwamba majina yao yameandikwa mbinguni.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapofurahi, sehemu ya kwanza ni Yesu akizungumza na Baba yake mbinguni. Baada ya hapo Yesu anawaeleza wasikilizaji wake kwamba Yesu anachagua wale atakaowafunulia Baba. Roho ya Mungu inampa Yesu furaha na anamwomba Baba yake. Yesu anamshukuru Mungu kwa kuficha maarifa yake kutoka kwa wale wanaofikiri ni wenye hekima na kuyafunua kwa wale ambao ni kama watoto. Yesu anawaeleza wasikilizaji wake kwamba yeye tu ndiye anayejua Mungu ni nani na Mungu pekee anamwelewa Yesu kama Mwana wake. Yesu humchagua yule atakayemfunulia Mungu.

Yesu alipokuwa peke yake na wanafunzi wake, Yesu anawaambia kwamba wanafunzi wamebarikiwa kwa sababu wameona yale ambayo manabii na wafalme walitaka kuyaona na kuyasikia lakini hawakuyaona wala kuyasikia.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 10:17-24

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Roho Mtakatifu
- Roho waovu
- Roho waovu wanaowakilishwa na nge na nyoka
- Umati

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wanafunzi wakitumia jina la Yesu kutoa pepo wachafu.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wanafunzi wakitembea kati ya nyoka na nge. Nyoka na nge wanaweza kuwakilishwa na watu wanaoigiza kama pepo waovu wanaojaribu kuwashambulia wanafunzi lakini hawawezi kuwadhuru.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Roho Mtakatifu akimwongoza Yesu kuomba kwa Baba. Timu inaweza kuamua jinsi ya kuonyesha hali hii. Ikiwezekana, mtu mmoja anaweza kuigiza kama Roho Mtakatifu akimnong'oneza Yesu wakati anapoomba.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza wanafunzi wakitii amri za Yesu na kisha kurudi kwa furaha. Wanamwambia Yesu jinsi pepo wachafu waliwatii walipotumia jina la Yesu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimetwa moyo kwamba walikuwa na imani", "Wamefurahi sana, natumai hili litawasaidia kujitayarisha kwa kile kinachokuja", "Natumai hawatasahau kwamba hawakudhuriwa na adui."

Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimeshangazwa na nguvu tulizokuwa nazo", "Nimefurahi na kushukuru kwamba Yesu alinichagua nimsaidie katika utume wake muhimu", "Nimefurahi kwamba watu wanaanza kuona Yesu ni nani."

Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia kuhusu mamlaka waliyo nayo juu ya nguvu zote za adui na jinsi hawatadhuriwa na nge au nyoka.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza roho waovu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Wao wanakuwaje na nguvu nyingi hivyo?.", "Siwezi kupinga amri zao.", na "Nakasirika kwamba lazima niondoke." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake kwamba wasifurahi kwa sababu pepo wachafu waliwatii bali kwa sababu majina yao yameandikwa mbinguni.

Simamisha uigizaji. Waulize waigizaji wanaowaigiza wanafunzi "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yesu anasema kweli. Hakuna jambo bora kuliko kuishi na Mungu milele.", "Nina hamu sana ya kwenda mbinguni.", na "Nimefurahi Yesu hunikumbusha kile kilicho muhimu kila wakati." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiomba baada ya kutiwa moyo na furaha ya Roho Mtakatifu. Yesu anamshukuru Mungu kwa sababu Mungu anaficha mambo haya kutoka kwa watu wanaojiona kuwa wenye hekima na busara. Mungu amechagua kuwaonyesha wale ambao ni kama watoto.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza Roho Mtakatifu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimejawa na furaha kwamba Yesu anawatayarisha wanafunzi kwa ajili ya mpango wa Mungu.", "Nimefurahi kuwa na uhusiano na Mungu Baba na Yesu Mwana.", na "Ninajivunia Yesu kwa kujinyenyekeza na kuwafundisha wengine kuhusu Mungu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiwaambia watu karibu naye kwamba Baba yake amempa maarifa na mamlaka yote. Yesu anawaambia kwamba hakuna mtu anayemjua mwana ila Baba. Anasema hakuna mtu anayemjua Baba ila Mwana na pia watu ambao Mwana anaamua kuwafunulia Baba.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza watu wanaosikiliza, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimechanganyikiwa.", "Nataka Yesu anionyeshe Baba.", na "Kwa nini Yesu huzungumza kwa mafumbo kila wakati?" Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiwa peke yake na wanafunzi wake na akiwaambia kwamba wamebarikiwa kwa sababu wameona na kusikia yale ambayo wafalme na manabii walitaka kuyaona na kuyasikia, lakini hawakuyaona na kuyasikia.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuheshimiwa.", "Siamini Yesu alinichagua.", na "Hiyo ni kweli! Maandiko yalizungumza daima kuhusu Mwokozi Aliyehidiwa." Anzisha tena uigizaji.

*Kujaza Mapengo**Kujaza Mapengo*

KUJAZA MAPENGO

LUKA 10:17-24

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya kutumwa na Yesu, **wanafunzi** au wafuasi 72 wa Yesu wananurudi kwa furaha. Hakikisha umetafsiri mwanafunzi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Wanafunzi wanafurahi na kumwita Yesu, **Bwana**. Jina hili la heshima lina maana sawa na sayidi au mtu mwenye mamlaka. Ni neno ambalo Wayahudi humwita Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Wanafunzi wanafurahi kwa sababu **pepo wachafu** au roho waovu, waliwatii walipotumia jina la Yesu lenye nguvu. Hakikisha kwamba umetafsiri pepo mchafu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno pepo mchafu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anajibu akisema alimwona **Shetani** akianguka kama umeme wa radi kutoka **mbinguni**. Shetani ndiye mkuu wa pepo wote waovu na mbinguni ni mahali ambapo Mungu anaishi. Katika muktadha huu, mbinguni ni angani ambapo umeme wa radi huanguka. Hakikisha umetafsiri Shetani na mbinguni kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kwamba alimwona Shetani akishindwa haraka.

Yesu anasema aliwapa wanafunzi **mamlaka** au haki ya kutenda, kabla ya kuondoka kwenda miji tofauti. Hakikisha kwamba umetafsiri mamlaka kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mamlaka liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema majina ya wanafunzi yameandikwa **mbinguni**. Hapa, anarejelea mahali ambapo Mungu anaishi. Hakikisha kwamba umetafsiri mbingunii kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mbinguni liko kwenye faharasa kuu.

Luka anasema kwamba Yesu alijawa na furaha kutoka kwa **Roho Mtakatifu**. Roho Mtakatifu ni Roho wa Mungu. Roho wa Mungu anaweza kuwapa watu hekima maalum, nguvu, na mamlaka ya kufanya kazi zisizo za kawaida. Hakikisha umetafsiri Roho Mtakatifu kama vile umetafsiri hapo awali. Jina Roho Mtakatifu linapatikana kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaita wanafunzi wake **waliobarikiwa** kwa sababu wamemwona akifanya miujiza na kusikia mafundisho yake. Barikiwa inamaanisha kwamba Mungu aliwaonyesha kibali chake. Hakikisha kwamba umetafsiri barikiwa kama vile umetafsiri hapo awali. Neno barikiwa liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema **manabii** wengi, au wajumbe wa Mungu, na wafalme walitaka kuona na kusikia yale ambayo wanafunzi wameyasikia na kuyaona. Hakikisha umetafsiri neno nabii kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anapomzungumzia Mungu kama Baba yake, anajiita Mwana. Hii inamaanisha **Mwana wa Mungu**. Jina hili linaonyesha kwamba Yesu ana asili na tabia sawa na Mungu. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Mungu kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno Mwana wa Mungu yako kwenye faharasa kuu.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 10:25-37

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 10:25-37

Sikiliza Luka 10:25-37 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Mungu au Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 10:25-37

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

[Katika kifungu kilichotangulia wanafunzi 72 walirudi kutoka utume wao na kumwambia Yesu kile kilichotokea. Yesu na wanafunzi wake wanaendelea kusafiri kwenda Yerusalemu.]{.mark} Wakiwa njiani, Yesu anasimama ili kuwafundisha watu na anajadiliana na mtaalamu katika sheria ya kidini ya Kiyahudi. Yesu anatumia mfano au hadithi maalum, kujibu swali la mtu huyo.

Luka anaanza hivi, "wakati mmoja" au katika tafsiri fulani "na, tazama!" Maneno haya yanatambulisha tukio jipya ambalo Luka anataka kusisitiza na kuhakikisha kwamba wasikilizaji wake wanasikiliza kwa makini. Luka anamtambulisha mtaalamu wa sheria kama mtu muhimu katika hadithi hiyo. Mtaalamu wa sheria ni mtu aliyesoma, kuelezea na kuwafundisha watu sheria ya Mungu. Sheria ya Mungu inarejelea vitabu vitano vya kwanza vya Agano la Kale ambavyo vilieleza sheria ambayo Mungu alimpa Musa. Mtaalamu huyu wa sheria alikuwa wa kikundi kimoja cha watu ambacho Luka anawaita "walimu wa sheria."

Yesu alikuwa akifundisha kikundi cha watu wakati mtaalamu huyo aliposimama. Kwa kawaida wanafunzi waliketi walipomsikiliza mwalimu. Mtu alipotaka kuuliza swali, angesimama.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kuna kanuni zipi za kijamii kwa mwalimu anayeheshimiwa na wasikilizaji wake katika utamaduni wako? Ni njia gani inayofaa kwa mtu kuuliza swali au kupinga yale ambayo mwalimu anasema?

Mtaalamu huyo anataka kujaribu uwezo wa Yesu wa kufundisha na kuelezea sheria ya Mungu. Mtaalamu huyo anamwita Yesu "Mwalimu." Hili lilikuwa jina la heshima kwa kiongozi wa kidini wa Kiyahudi. Mtu huyo anataka kujua kile anachohitaji kufanya ili kurithi, au kupata, uzima wa milele na Mungu. Hii inarejelea kuishi milele na Mungu mbinguni, au mahali ambapo Mungu anaishi.

Yesu anajibu swali la mtu huyo kwa swali lingine. Yesu anauliza, "Imeandikwaje katika Sheria?" Yesu anapojuliza, "Kwani unasoma nini humo?" Anamwambia mtu huyo kufafanua kile anachokifikiri sheria ya Mungu inasema kuhusu suala hilo. Mtaalamu huyo anajibu kwa kunukuu kutoka kwa moja ya vitabu vya Sheria. Anasema kwamba mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote, kwa nguvu zako zote, na kwa akili zako zote. [Mtu anapompenda Mungu kwa moyo, roho, nguvu, na akili zake zote, anampenda Mungu kwa uwezo wake wote.]{.mark} Hii ilikuwa amri kwa watu wote Wayahudi. Bwana lilikuwa jina la kibinafsi la Mungu. Bwana Mungu wako ni Mungu ambaye watu wana uhusiano naye.

Mtaalamu huyo pia ananukuu kutoka kwa kitabu kingine cha sheria, Mambo ya Walawi. [Sheria hii inasema kwamba mpende jirani yako, au mtu yeyote anayeishi karibu, kama vile unavyojipenda mwenyewe.]{.mark} [Wayahudi wengi walidhani kwamba jirani ilimaanisha Wayahudi wengine tu.]{.mark}

Yesu anajibu na kusema kuwa mtu huyo amejibu kwa usahihi. Yesu anamwambia mtu huyo afuate amri ambazo amezinukuu na kwa sababu hiyo, ataishi milele pamoja na Mungu. Mtu huyo alikubaliana na Yesu, lakini alitaka aonekane kuwa mwenye hekima, kwa hivyo aliliza swali lingine. "Jirani yangu ni nani?" Mtu huyo alitaka kujua maoni ya Yesu kuhusu ni nani aliyetarajiwa amwonyeshe upendo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mtu hufanyaje ili aonekane mwenye hekima zaidi katika utamaduni wako? Mtu mwenye hekima ana ujuzi au uzoefu wa aina gani?

Yesu anajibu swali la mtu huyo kwa kusimulia mfano. Mfano ni hadithi maalum ambayo Yesu alisimulia ili kufundisha maana za ndani zaidi za Mungu. Ilikuwa vigumu kuelewa mifano isipokuwa watu wakisikiliza kwa makini. Hadithi ya Yesu inahusu mtu aliyekuwa akisafiri kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko. Yeriko ilikuwa kilomita 27 au maili 17 kutoka Yerusalemu na iko karibu na Mto Yordani. Yerusalemu ilikuwa juu ya mlima. Yeyote aliyesafiri kupitia barabara hiyo alihitaji kuteremka chini ya mlima. Barabara ya Yeriko ilikuwa na milima na ilipitia sehemu iliyojitenga na yenye miamba ambapo wezi walijificha ili kuwashambulia wasafiri.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya njia kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko. Onyesha picha ya barabara iliyojitenga na yenye miamba.

Mtu huyo alikuwa akitembea kwenda Yeriko wakati wezi walipomshmbulia. Walimpiga na kumnyang'anya kila kitu, pamoja na nguo zake. Alikuwa amelala kando ya barabara akiwa karibu kufa. Kwanza kuhani alipita, akavuka barabara, na kupita upande mwingine. Kisha Mlawi, mfanyakazi wa kidini aliyewasaidia makuhani, alipita upande mwingine pia. Watu hawa wawili walikuwa wafanyakazi wa kidini wenye cheo cha juu. Baadhi ya watu waliokuwa wakisikiliza hadithi hii wangekubali kwamba watu hawa mashuhuri hawakuhitaji kusimama ili kumsaidia mtu aliyekuwa na matatizo.

Kisha mtu mmoja Msamaria akapita barabarani. Wasamaria na Wayahudi walichukiana kwa sababu Wasamaria walikuwa wazao wa Wayahudi waliooa wageni.

[Msamaria alipomwona mtu huyo aliyekuwa amejeruhiwa, alimwonea huruma]{.mark}. Msamaria alienda alipokuwa mtu huyo na kutibu majeraha yake. Hii inamaanisha kwamba alimwaga mafuta na divai kwenye majeraha yake. Wakati huu, watu walitumia mafuta ya zeituni na divai kama dawa. Pombe iliyoko kwenye divai ilisafisha kidonda. Kisha akafunga majeraha yake kwa kutumia nguo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu hutibuje majeraha katika utamaduni wako? Ikiwa watu hawatumii mafuta na divai, watu hutumia nini kama dawa mahali unapoishi?

Kisha Msamaria huyo akamwinua mtu huyo aliyejeruhiwa kwenye punda wake. Punda ni mnyama anayeweza kubeba mizigo au mtu.

Komea hapa na uonyeshe picha ya punda ikiwa hakuna wanyama hawa mahali unapoishi.

Kisha Msamaria huyo akampeleka punda mpaka kwenye nyumba ya wageni. Nyumba ya wageni ilikuwa mahali ambapo wasafiri wangelipa ili kupumzika na kula. Msamaria huyo aliendelea kumtunza mtu huyo kwenye nyumba ya wageni. [Msamaria huyo alilala usiku huo, na kisha akamlipa mlinda nyumba ya wageni]{.mark}, au mwenye nyumba ya wageni, ili aendeleo kumtunza mtu huyo aliyejeruhiwa. Msamaria huyo alilipa mwenye nyumba ya wageni dinari mbili au sarafu mbili za fedha za Roma. Hii ilikuwa sawa na malipo ya kazi ya siku mbili. Msamaria huyo hakujua kama mwenye nyumba ya wageni angetumia zaidi ya sarafu mbili kumtunza mtu huyo. Alimwambia mwenye nyumba ya wageni kwamba angemlipa gharama yoyote ya ziada aliyotumia kumtunza atakaporudi. Hii inatamatisa mfano huo.

Kisha Yesu anamuuliza mtaalamu yule nani kati ya wale watu watatu alikuwa jirani kwa mtu aliyejeruhiwa. Mtaalamu huyo anajibu kwamba jirani wa kweli alikuwa yule mtu - Msamaria - aliyeonyesha rehema, au huruma, kwa wale waliokuwa wakiteseka au wenye uhitaji. Yesu anamwambia mtaalamu huyo aende akafanye kama yule mtu Msamaria.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 10:25-37

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio sita.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wako barabarani kwenda Yerusalemu. Yesu anasimama ili kufundisha umati. Mtaalamu wa sheria yuko kwenye umati.

Tukio la pili: Mtaalamu huyo anasimama na kumuuliza Yesu swali ili kumjaribu. Yesu anawajibu kwa swali lingine. Mtaalamu huyo anajibu kwa usahihi na wote wawili wanakubali. Kisha mtaalamu huyo anauliza, "jirani yangu ni nani?" Yesu anajibu kwa kusimulia mfano.

Tukio la tatu: Msafiri anatembea barabarani kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko anaposhambuliwa, kupigwa na kuibiwa. Wezi hao wanamwacha bila nguo na akiwa amejeruhiwa vibaya barabarani.

Tukio la nne: [Kuhani Myahudi anapita karibu na mtu aliyejeruhiwa, anavuka barabara, naye hamsaidii. Kisha Mlawi anafanya vivyo hivyo.]{.mark} Hatimaye, Msamaria anaona mtu huyo, anamsaidia, na kumchukua kwenye nyumba ya wageni.

Tukio la tano: Msamaria anafika kwenye nyumba ya wageni. Anakaa usiku na mtu aliyejeruhiwa. Siku iliyofuata analipa mwenye nyumba ili amtunze mtu huyo.

Tukio la sita: Yesu anauliza mtaalamu yule mtu yupi alikuwa jirani mwema. Mtaalamu huyo anajibu, Ni yule aliyemhurumia." Yesu anamwambia aende na afanye vivyo hivyo.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mtaalamu wa sheria
- Msafiri
- kuhani
- Mlawi
- Msamaria
- Mwenye nyumba ya wageni

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Wayahudi, watu waliketi mwalimu alipokuwa akizungumza ili kuonyesha unyenyekevu na hamu ya kujifunza.

Yesu yuko pamoja na wanafunzi wake. Anasimama ili kufundisha umati. Wameketi wakimsikiliza mtaalamu wa sheria anaposimama na kumwuliza Yesu kile anachohitaji kufanya ili awe na uzima milele pamoja na Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mtaalamu wa sheria alikuwa kwenye kikundi kimoja na walimu wa sheria. Kikundi hiki cha viongozi wa kidini walisoma, kufasiri na kufundisha sheria ya Mungu. Luka tayari ametuonya kwamba kikundi hiki cha watu kingesababisha kukataliwa na kuteswa kwa Yesu katika siku zijazo.

Yesu anamwuliza, "Imeandikwaje katika Sheria?" Mtaalamu huyo anajibu kwa kumnukuulia Yesu sheria ya Mungu. Yesu anasema kuwa alijibu kwa usahihi. Lakini kwa sababu mtaalamu huyo alitaka aonekane mwenye hekima, anamwuliza Yesu jirani yake ni nani. Yesu anajibu kwa kusimulia mfano.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alitumia mifano, au hadithi fupi, ili kufundisha maana ya ndani zaidi kuhusu Mungu. Yesu anasimulia mfano ili kujibu swali la mtaalamu huyo. Mifano ya Yesu iliwataka watu wasikilize kwa makini ili waelewe kwa kweli.

Mfano wa Yesu unahusu msafiri anayeshambuliwa na wezi barabarani kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko.

Ni muhimu kukumbuka kwamba barabara kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko ni mteremko na ni hatari.

kuhani na Mlawi wanamwona mtu aliyejeruhiwa lakini wanavuka barabara kwanza, kisha wanaenda bila kumsaidia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yerusalemu ni mahali ambapo Hekalu, au mahali pa ibada pa Wayahudi liko. Hii inamaanisha kwamba kuhani na Mlawi walikuwa wakisafiri barabarani baada ya kufanya kazi zao hekaluni.

Msamaria alikuwa akisafiri kwenye barabara ile. Alipomwona mtu huyo, aliyafunga majeraha na kuyatibu kwa mafuta na divai. Mtu huyo angeyafunga majeraha baada ya kuyamiminia mafuta na divai. Unaweza kupata ni rahisi kupanga upya utaratibu wa matukio ili iwe rahisi kuelewa utaratibu ambao Msamaria alimtunza mtu huyo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watu walitumia mafuta na divai kama dawa. Msamaria alimwaga mafuta na divai kwenye majeraha kwanza ili kuyasafisha kabla ya kuyafunga kwa nguo.

Msamaria huyo anampandisha mtu huyo kwenye punda wake na kumpeleka kwenye nyumba ya wageni. Analala usiku huo. Asubuhi iliyofuata Msamaria anamlipa mwenye nyumba ya wageni ili amtunze mtu huyo. Anasema kuwa atarudi kulipa mwenye nyumba ya wageni zaidi ikiwa pesa alizompa hazitatosha kumsaidia mtu huyo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mfano huu unaishia hapa. Sasa, Yesu anaacha kusimulia hadithi hiyo na kumuuliza mtaalamu huyo wa dini, "Ni yupi basi miongoni mwa hawa watatu wewe unadhani ni jirani yake?"

Yesu anamwuliza mtaalamu huyo nani alikuwa jirani mzuri kwenye hadithi hiyo. Mtaalamu anajibu, "Ni yule aliyemhurumia."

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 10:25-37

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio sita.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mtaalamu wa sheria
- Msafiri
- kuhani
- Mlawi
- Msamaria
- Mwenye nyumba ya wageni

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akifundisha umati anapojibu swali la mtaalamu huyo kwa kusimulia hadithi. Waigizaji wanaweza kuigiza mfano wakati Yesu anaposimulia mfano huku umati na mtaalamu wakiangalia.

Hakikisha unaigiza itikio la umati la kuchukizwa au kutopenda Msamaria anapotajwa katika hadithi ya Yesu. Kisha igiza mshangao wao Msamaria anaposimama ili kumsaidia mtu yule.

Timu inaweza kurekebisha utaratibu wa matendo ya Msamaria anapoyatunza majeraha ya mtu huyo. Kwanza alimimina mafuta na divai kwenye majeraha kisha akayafunga kwa vitambaa.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akisafiri na wanafunzi wake. Anasimama ili kufundisha umati. Wameketi wakimsikiliza mtaalamu wa sheria anaposimama. Anamjaribu Yesu na kumuuliza kile anachohitaji kufanya ili apate uzima wa milele pamoja na Mungu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mtaalamu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Natumai atasema jambo ambalo litawaonyesha watu kwamba amekosea.", "Labda mwishowe naweza kumfanya Yesu afanye kosa.", na "Nataka kujua kile atakachosema." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anamwuliza, "Imeandikwaje katika Sheria?" Mtaalamu huyo anajibu kwa kumnukuulia Yesu sheria ya Mungu. Yesu anasema kuwa alijibu kwa usahihi. Lakini kwa sababu mtaalamu huyo alitaka aonekane mwenye

hekima, anamwuliza Yesu jirani yake ni nani. Yesu anajibu kwa kusimulia hadithi kuhusu msafiri. Wanyang'anyi wanamshambulia msafiri kwenye barabara inayotoka Yerusalemu kwenda Yeriko. Kuhani na Mlawi wanamwona mtu aliyejeruhiwa lakini wanampita bila kumsaidia.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza kuhani, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nilijua barabara hii ni hatari! Nahitaji kuendelea kwenda.", "Kusumbuliwa. Sitaki kuwa najisi kwa kumgusa.", na "Mtu huyo maskini. Nina hakika mtu mwingine atamsaidia."

Muulize mwigizaji anayemwigiza mtu aliye kando ya barabara, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kufa moyo. Hakika wanataka kunisaidia!", "Sina tumaini, hakuna mtu atakayenisaidia.", na "Kujeruhiwa na kuogopa." Anzisha uigizaji tena.

Msamaria alikuwa akisafiri kwenye barabara ile. Alipomwona mtu huyo, aliyafunga majeraha na kuyatibu kwa mafuta na divai.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza Msamaria, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninamhurumia. Anahitaji msaada.", "Ninahuzunika kwamba watu wengi hujeruhiwa kwenye barabara hii.", na "Natumai atapona." Anzisha uigizaji tena.

Msamaria huyo anampandisha mtu huyo kwenye punda wake na kumpeleka kwenye nyumba ya wageni. Anakaa usiku huo kisha analipa mwenye nyumba ya wageni ili amtunze mtu huyo. Anasema kuwa atarudi kulipa mwenye nyumba ya wageni zaidi ikiwa pesa alizompa hazitatosha kumsaidia mtu huyo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Siwezi kufikiria Msamaria akitaka kumsaidia mtu yeyote.", "Yesu anajaribu kusema nini?", na "Siamini Yesu anamsifu Msamaria."

Muulize mwigizaji anayemwigiza mtaalamu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuvunjika moyo. Najua kile ambacho Yesu atasema.", "Nawezaje kukosa kujibu jinsi Yesu anavyotaka nijibu?", na "Yesu ni mwangalifu sana anapozungumza." Anzisha tena uigizaji

Yesu anamwuliza mtaalamu huyo nani alikuwa jirani mzuri kwenye hadithi hiyo. Mtaalamu anajibu, ni yule aliyemhurumia.

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 10:25-37

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu yuko njiani kwenda Yerusalemu. Anafundisha umati. **Mtaalamu wa sheria** anasimama ili kumuuliza Yesu swali. Mtaalamu wa sheria ni mtu aliyesoma, kufasiri na kuwafundisha watu sheria ya Mungu. Sheria ya Mungu inarejelea vitabu vitano vya kwanza vya Agano la Kale [ambavyo vinatoa sheria ambayo Mungu alimpa Musa kwa ajili ya Wayahudi.]{mark} Uwepo wa mtaalamu huyu unaonyesha kwamba alikuwa pale ili aone kama Yesu alikuwa akifundisha sheria ya Mungu kwa usahihi. Mtaalamu huyu wa sheria alikuwa wa kikundi cha watu walioitwa walimu wa sheria. Maneno walimu wa sheria yanapatikana kwenye faharasa kuu.

Tafsiri zingine hutumia neno mwanasheria badala ya mtaalamu wa sheria. Kumbuka kwamba mtaalamu huyu ni tofauti na mwanasheria wa leo kwa sababu sheria inarejelea sheria ya kidini, au sheria ya Musa.

Hata ingawa mtaalamu anataka kumjaribu Yesu, bado anamwita Yesu "**Mwalimu**," ambalo lilikuwa jina la heshima kwa viongozi wa kidini wa Kiyahudi. Hakikisha umetafsiri Mwalimu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mwalimu liko kwenye faharasa kuu.

Mtaalamu huyo anamuuliza Yesu kile anachohitaji kufanya ili apate **uzima wa milele**. Uzima wa milele ni maisha yasiyo na mwisho. Hapa, inamaanisha kuishi milele na Mungu mahali anapoishi, mbinguni. Maneno uzima wa milele yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anamuuliza mtaalamu kile **ambacho sheria** inasema kuhusu swali lake. Hakikisha kwamba umetafsiri sheria kama vile umetafsiri hapo awali. Neno sheria liko kwenye faharasa kuu.

Mtaalamu anajibu kwamba mpende **Bwana** Mungu wako **kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote, kwa nguvu zako zote na kwa akili zako zote**, au kumpenda Mungu kwa nafsi yako yote. Maneno haya manne hayakusudiwi kuelezea sehemu maalum za mtu. Badala yake, zinafanya kazi pamoja kama tabia na uwezo wa mtu.

Katika lugha yako, huenda kukawa na sehemu zaidi ya au chini ya nne za mtu zinazoweza kuelezea hili. Hakikisha kwamba unatumia usemi unaopatana na lugha yako. Cha muhimu ni kuonyesha kwamba mtu anapaswa kumpenda Mungu kwa nafsi yake yote.

Hapa, **Bwana** ni jina la kibinafsi la Mungu. Hakikisha umetafsiri neno Bwana kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno **Bwana** liko kwenye faharasa kuu.

Mtaalamu pia anasema mpende **jirani** yako. Jirani inaweza kumaanisha mtu yeyote anayeishi karibu. Pia inaweza kumaanisha watu wa kikundi kimoja cha kijamii wanaozungumza lugha moja. Wayahudi walidhani ilimaanisha Wayahudi wenzao tu. Hii ilimaanisha kwamba walifikiri walihitajika kuwapenda Wayahudi wengine tu. Hata hivyo, Yesu anaonyesha katika mfano wake kwamba jirani anaweza kuwa mtu yeyote. Hakikisha umetafsiri jirani kwa njia ya jumla.

Katika hadithi yake, Yesu anaelezea mtu anayesafiri kutoka **Yerusalem** kwenda Yeriko anaposhambuliwa na wezi. Yerusalem ni mji mkuu wa kidini wa Kiyahudi ambapo Hekalu lipo. Hakikisha umetafsiri Yerusalem kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Yerusalem liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema **kuhani** anampita mtu aliyejeruhiwa na hakumsaidia. Huenda kuhani alikuwa akisafiri kutoka nje ya mji baada ya kufanya kazi zake hekaluni. Hakikisha umetafsiri neno kuhani kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno kuhani liko kwenye faharasa kuu.

Mlawi pia anampita mtu huyo bila kumsaidia. Walawi walikuwa wafanyakazi wa kidini waliowasaidia makuhani hekaluni. Walikuwa wa mojawapo ya makabila 12 ya Israeli yaliyoitwa Lawi. Walawi walikuwa wazao wa mwana wa Yakobo, Lawi. Katika utamaduni wa Kiyahudi, Walawi walikuwa na cheo cha juu lakini si cha juu kama kuhani.

Msamaria katika hadithi hii anamhurumia mtu aliyejeruhiwa na kumsaidia. Anamchukua mtu huyo kwenye **nyumba ya wageni**. Hakikisha umetafsiri nyumba ya wageni kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Nyumba ya wageni iko kwenye faharasa kuu. Msamaria anamlipa mwenye nyumba ya wageni ili amtunze mtu huyo kwa sarafu mbili za fedha, au dinari. Hakikisha umetafsiri **dinari** kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno dinari liko kwenye faharasa kuu.

Yesu alipomuuliza mtaalamu nani alikuwa jirani mzuri, mtaalamu huyo alijibu kwamba ni mtu aliyeonyesha huruma. **Huruma** inamaanisha kuwahurumia wale wanaoteseka au wanaohitaji msaada. Hakikisha umetafsiri huruma kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno huruma liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 10:38-42

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 10:38-42

Sikiliza Luka 10:38-42 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 10:38-42

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika hadithi iliyotangulia, Yesu alifundisha mtaalamu wa sheria kwamba kila mtu, si Wayahidi tu, ni jirani yetu. Baadaye, Yesu na wanafunzi au wafuasi wake, waliendelea kusafiri kutoka mji mmoja hadi mwingine wakielekea Yerusalemu. Wakati wa safari zao, wanatembelea nyumba ya dada wawili, Maria na Martha.

Yesu na wanafunzi wake wako njiani kwenda Yerusalemu wanaposimamama kwenye nyumba hiyo. Tunajua kutoka kwenye Injili ya Yohana kwamba nyumba ya Martha ilikuwa Bethania.

Koma hapa na uonyeshe timu yako ramani inayoonyesha Bethania na Yerusalemu.

Martha alimwalika Yesu na wanafunzi wake wakae nyumbani kwake kama wageni. Yesu na wanafunzi wake wanakaa na Martha kama Yesu alivyowafundisha wanafunzi wake wafanye alipowatuma. Martha ana dada mdogo anayeitwa Maria aliyeishi katika nyumba ile. Tunajua kutoka kwenye Injili ya Yohana kwamba walikuwa na ndugu anayeitwa Lazaro. Martha anaanza kuwaandalia chakula mara moja. Alipokuwa akihudumu, Yesu alifundisha watu nyumbani ikiwa ni pamoja na wanafunzi wake. Maria aliketi kwenye miguu ya Yesu na kusikiliza mafundisho yake. Luka anamwita Yesu Bwana katika hadithi hii. Hapa, Bwana ni jina la

Yesu ambalo linamaanisha sayidi au mtu mwenye mamlaka. Katika utamaduni wa Kiyahudi, wanafunzi waliketi kwenye miguu ya mwalimu ili kuonyesha unyenyekevu na hamu ya kujifunza.

Luka anatumia neno "lakini" kuonyesha tofauti kati ya kile dada hao wawili walikuwa wakifanya. Dada hao waliona mambo tofauti kuwa muhimu. Wakati Maria aliketi na kumsikiliza Yesu, Martha alikuwa akihangaika na kushughulika na kazi zote zilizohitaji kufanywa. Kazi hiyo ingehusisha kuandaa na kupakua chakula ili kuwaheshimu wageni wao. Kwa sababu ya shughuli zake nyingi, Martha hakuweza kusikiliza mafundisho ya Yesu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, wanawake wana majukumu gani wanapomkaribisha mtu? Mwanamke mwenye nyumba huhisije watu wanapokuja nyumbani kwake bila kutarajia?

Martha anamjia Yesu na kumuuliza swali ambalo hatarajii amjibu. Amekuwa akifanya kazi peke yake kwa muda fulani. Martha anamwita Yesu Bwana, na kumuuliza kama anajali kwamba Maria hamsaidii kufanya kazi. Martha anauliza swali hilo ili kuonyesha kufadhaika kwake kwamba Yesu anamruhusu dada yake asimsaidie. Martha anaona sio haki na anatarajia Yesu amwambie Maria amsaidie. Hakikisha kwamba tafsiri yako inaonyesha ombi la adabu na si Martha akimwamuru Yesu afanye jambo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, [mtu huhisije watu wanapomlalamikia mtu mwenye mamlaka?]{.mark}

Yesu anajibu kwa kuita jina la Martha mara mbili. Anafanya hivyo ili kuonyesha kwamba anamjali na kumpenda hata ingawa alikuwa akimrekebisha kwa upole. Yesu anamwambia kwamba anahangaika na kufadhaika kuhusu mambo mengi. Hata hivyo, Yesu anamwambia kuna jambo moja tu ambalo ni muhimu katika maisha ya mtu. Ingawa Yesu hasemi wazi jambo hili ni nini, muktadha huu unaonyesha kwamba alikuwa akizungumza kuhusu kile ambacho Maria alichagua kufanya - kusikiliza mafundisho ya Yesu kuhusu Mungu na ufalme wake, au Mungu anayetawala katika mioyo ya watu kwa njia mpya. [Yesu anasema kwamba Maria amechagua kumsikiliza kwanza kabla ya kufanya kazi. Hili ni jambo zuri la kufanya. Ni pendeleo kumsikiliza Yesu, na hakuna mtu anayepaswa kumnyang'anya Maria pendeleo hilo.]{.mark} Hii inamaanisha kwamba Yesu hangemlazimisha Maria afanye kazi wakati alitaka kumsikiliza.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 10:38-42

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wako njiani kwenda Yerusalemu. Wanasimama kwenye nyumba ya Martha. Martha anamkaribisha Yesu na wanafunzi wake kama wageni wake. Dada ya Martha, Maria pia anaishi nyumbani humo.

Tukio la pili: Yesu anawafundisha watu kwenye nyumba wakati Martha anafanya kazi na kuandaa mlo mkubwa. Maria ameketi miguuni pa Yesu, akisikiliza mafundisho yake.

Tukio la tatu: Martha anafadhaika. Martha anamuuliza Yesu ikiwa anajali kwamba dada yake hamsaidii. Yesu anajibu kwa kumwambia kwamba Maria amechagua jambo jema.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Maria
- Martha

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ingawa Luka hakuwataja, wanafunzi bado wako pamoja na Yesu.

Yesu yuko njiani kwenda Yerusalemu. Anasimama kwenye nyumba ya Martha. Martha anamkaribisha Yesu na wanafunzi wake kama wageni wake. Dada ya Martha, Maria pia anaishi nyumbani humo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu amewafundisha tu wanafunzi wake jambo la kufanya nyumba inapowakaribisha. Martha ni mfano wa nyumba inayowakaribisha Yesu na wanafunzi wake.

Yesu anawafundisha watu ndani ya nyumba na Martha anafanya kazi na kuandaa mlo mkubwa. Maria anasikiliza mafundisho ya Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba huenda Maria ameketi chini karibu na miguu ya Yesu anapofundisha kikundi ndani ya nyumba.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kula chakula pamoja kulikuwa sehemu muhimu ya ukarimu wa Wayahudi. Hii ilikuwa njia ya kuwaonyesha heshima wageni maalum kama Yesu.

Martha anafadhaika. Martha anamuuliza Yesu ikiwa anajali kwamba dada yake hamsaidii.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Martha anamuuliza Yesu swali kwa sababu anatarajia Yesu amwambie Maria amsaidie kufanya kazi.

Yesu anajibu kwa kumwambia kwamba Maria amechagua jambo muhimu zaidi. Maria amechagua kumsikiliza badala ya kuhangaika kumfanyia Yesu mambo.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 10:38-42

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Maria
- Martha

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wanafunzi wakienda kwenye nyumba na kuingia pamoja na Yesu wakati Martha anapowaalika wawe wageni wake.

Hakikisha kwamba unaigiza Martha akifanya kazi kwa bidii ili kuwatayarishia wageni wake waheshimiwa mlo mkubwa huku Maria akiwa ameketi miguuni pa Yesu, akisikiliza kila neno lake.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu na wanafunzi wake wakisafiri kwenda Yerusalemu. Wanasimama kwenye nyumba. Mwenye nyumba hiyo, Martha, anawakaribisha ndani ili wawe wageni wake. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza Martha, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimefurahi sana kwamba Yesu yuko nyumbani kwangu!", "Nataka kumwonyesha heshima kwa kupika mlo mkubwa.", na "Nahitaji kuwa tayari kuwalisha watu wengi kwa wakati mmoja. Sikuwa tayari kwa ziara yao." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwafundisha watu kwenye nyumba huku Martha akifanya kazi na kuandaa mlo mkubwa. Dada ya Martha, Maria hasaidii. Badala yake, ameketi miguuni pa Yesu, akisikiliza kila neno alilosema.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza Maria, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Sijawahi kusikia mtu akifundisha kama Yesu.", "Kwa kweli, lazima yeye ndiye yule ambaye tumesubiri. Mwokozi wa Mungu aliyeahidiwa.", na "Nimebarikiwa sana kuwa mbele yake. Nataka kumfuata popote aendapo."

Muulize mwigizaji anayemwigiza Martha, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuvunjika moyo. Kwa nini Maria hanisaidii?", "Kufadhaika. Sikutarajia watu wengi wawe nyumbani kwangu.", na "Kuhangaika. Nataka kumsikiliza Yesu pia lakini lazima mtu afanye kazi yote." Anzisha uigizaji tena.

Martha anafadhaika. Martha anamuuliza Yesu ikiwa anajali kwamba dada yake hamsaidii. Yesu anajibu kwa kumwambia kwamba Maria amechagua jambo muhimu zaidi. Maria amechagua kumsikiliza badala ya kuhangaika kumfanyia Yesu mambo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Martha, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Aibu. Yesu hajakosea, nilikuwa nashughulika sana kumhudumia hata sikuwa nikifurahia ziara yake.", "Kuaibika. Nilizungumza haraka sana, lakini Yesu alikuwa mwenye fadhili sana aliponijibu.", na "Labda nahitaji kumsikiliza Yesu mara nyingi zaidi."

Muulize muigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Najua Martha anataka kunihudumia, lakini sitaki ahangaike.", "Nashukuru kwamba Martha ametukaribisha nyumbani kwake.", na "Nataka Martha aelewe kilicho muhimu zaidi."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 10:38-42

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu na **wanafunzi** au wafuasi wake, wanasafiri wanaposimama kwenye nyumba moja. Nyumba hiyo ilikuwa ya mwanamke anayeitwa Martha. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Wanasafiri kwenda Yerusalemu, mji mkuu wa Wayahudi ambapo Hekalu liko. Neno Yerusalemu liko kwenye faharasa kuu.

Martha **anawaalika nyumbani kwake**, au anawakaribisha nyumbani kwake na kuanza kuwahudumia kwa kuandaa mlo. Ana dada anayeitwa Maria. Yesu alipokuwa akifundisha ndani ya nyumba, Maria aliketi miguuni pa Bwana. **Bwana** ni neno linalomrejelea Yesu na linamaanisha sayidi au mtu mwenye mamlaka. Hakikisha kwamba umetafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Martha anafadhaika kwamba Maria hamsaidii. Yesu anamwambia, "**kunahitajika kitu kimoja tu.**" Muktaadha huu unadokeza kwamba Yesu anamwambia Martha kwamba jambo muhimu zaidi ambalo mtu anaweza

kufanya ni kumsikiliza. Yesu anadokeza kwamba kumsikiliza ni muhimu zaidi kuliko kuhangaika na kufanya mambo mengi.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 11:1-13

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 11:1-13

Sikiliza Luka 11:1-13 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 11:1-13

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika hadithi iliyotangulia, Yesu na wanafunzi au wafuasi wake, walikaa nyumbani kwa Martha na Maria. Yesu alifundisha Martha umuhimu wa kusikiliza mafundisho yake. Sasa, Yesu anawafundisha wanafunzi wake kuhusu maombi.

Luka hasemi mahali na wakati ambapo hadithi hii inatokea. Yesu anaomba au kuzungumza na Mungu. Kwa sababu Yesu aliomba mara kwa mara, wanafunzi wake walitaka awafundishe jinsi ya kuomba. Katika utamaduni wa Kiyahudi, ilikuwa kawaida kwa mwalimu wa kidini kuwafundisha wanafunzi wake maombi rahisi ya kuomba mara kwa mara. Yohana Mbatizaji alikuwa amewafundisha wafuasi wake jinsi ya kuomba, kwa hivyo wanafunzi wa Yesu wanataka Yesu awafundishe jinsi ya kuomba. Yesu anajibu kwa kuwapa mfano wa sala. Ulikuwa mfano wa mambo ambayo wanafunzi wa Yesu wanapaswa kuomba. Watu wengi huita maombi haya "Sala ya Bwana." Sala hii inapatikana katika Injili ya Mathayo, lakini toleo la Luka ni fupi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu husali vipi katika utamaduni wako?

Yesu anaanza maombi yake kwa kumwita Mungu, Baba. Yesu anatumia jina hili kwa Mungu kama mfano kwa wale wanaomfuata tu. Yesu na wafuasi wake tu wana kibali na haki ya kutumia jina hili kwa Mungu. Kisha Yesu anaomba, "jina lako litukuzwe." Neno tukuza linamaanisha kufanya kitu kiwe kitakatifu. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kuheshimu jina la mtu ni sawa na kumheshimu mtu huyo. Yesu anataka Mungu afanye jina lake liheshimiwe au kutambuliwa kama takatifu. Neno takatifu linamaanisha tofauti na viumbe vyake na kamilifu kiadili. Mungu anafanya jina lake liwe takatifu kwa kuwaonyesha watu kwamba yeye ni mtakatifu. Watu hufanya jina la Mungu liwe takatifu kwa kumtii na kumwabudu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako huzungumzaje kuhusu Mungu? Wao hutumia jina au maneno gani kumwelezea Mungu?

Yesu anaomba kwamba ufalme wa Mungu utakuja. Tunajua kutoka kwa vifungu vilivyotangulia kwamba ufalme wa Mungu unarejelea Mungu akitawala katika mioyo ya watu. Hili ni jambo lililokuwa likifanyika wakati huo kwa kuwa watu walimpokea Yesu kama Mwokozi Aliyeahidiwa. Lakini Yesu anazungumzia pia mambo yatakayotukia wakati Mungu atakapoanzisha utawala wake juu ya dunia yote. Kisha Yesu anaomba kwamba Mungu atatoa chakula kinachohitajika kila siku. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mkate unawakilisha vyakula vyote.

Yesu anamwomba Mungu "tusamehe dhambi zetu." Huu ni mfano kwa wanafunzi wake kwa kuwa Yesu hakutenda dhambi. Kwa kawaida, neno deni humaanisha kumdai mtu pesa, lakini mara nyingi Wayahudi walitumia neno hilo kumaanisha dhambi. Kusamehe dhambi za mtu humaanisha kwamba Mungu anachagua kutomwadhibu mtu kwa mambo maovu aliyofanya. Mungu anafuta hatia au deni la mtu huyo na kumtendea kana kwamba hajawahi kumwasi. Yesu anadokeza kwamba wafuasi wake wanaweza kumwomba Mungu msamaha kwa sababu hata watu wenye dhambi huwasamehe wengine.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako hutendewaje na mtu anayewadai pesa? Nini hufanyika mtu anaposhindwa kulipa deni lake?

Yesu anamwomba Mungu awalinde, au aongoze maisha yao, kutokana na hali au watu ambao wanaweza kuwashawishi watende dhambi. Hii haimaanishi kwamba Mungu mwenyewe anawajaribu watu.

Yesu anamalizia maombi yake na anawaambia wanafunzi wake hadithi. Kwa Kigiriki, "ni nani miongoni mwenu" ni swali. Yesu anaanza hadithi hii kwa kuuliza swali ambalo hatarajii kujibiwa. Utangulizi huu unaonyesha kuwa hadithi ambayo Yesu anawaambia haikutokea. Yesu anasimulia kuhusu mtu anayemwomba rafiki yake mkate. Mtu huyo alikuwa na mgeni asiyetarajiwa aliyekuwa akipanga kukaa nyumbani kwake. Hakuwa na chakula cha kutosha kumlisha mgeni wake. Katika utamaduni wa Kiyahudi, wenyeji walikuwa na jukumu la kuwalisha wageni wao. Yesu anawauliza wanafunzi wake kama mtu aliye ndani ya nyumba angejibu kwa kusema, "usinisumbue." Wanafunzi walijua kwamba jibu ni "hapana." Rafiki aliye ndani ya nyumba anampa mtu yule kile alichokiomba hata ingawa ilikuwa usiku wa manane. Kwa kawaida, familia za Wayahudi walilala katika chumba kimoja kwenye mikeka. Kufungua mlango usiku wakati kila mtu alikuwa tayari amelala kulikuwa ni tatizo kubwa. Yesu anasema kwamba hata ikiwa mtu aliye ndani ya nyumba hawezi kumsaidia kwa sababu ya urafiki, basi bila shaka atamsaidia kuepuka kutenda jambo la aibu. Ingekuwa aibu kutomsaidia jirani aliyehitaji chakula cha kumkaribisha mgeni. Hii ingelea aibu kwa mji mzima.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mwenyeji anatarajiwa kuwapa wageni wake nini katika utamaduni wako? Wanaweza kwenda wapi kuomba chakula cha kuwalisha wageni wao?

Yesu anatumia maneno "Kwa hiyo nawaambia" ili kusisitiza. Anataka wanafunzi wake wasikilize kwa makini. Yesu anawaambia wanafunzi wake kile anachotaka wajifunze kutokana na hadithi hiyo. Yesu anaonyesha kwa njia tatu tofauti kwamba Mungu atawapa wanachohitaji wanapomwomba kupitia maombi. "Bisheni nanyi mtafunguliwa mlango" inalinganisha kumwomba Mungu kitu na kubisha mlango. Katika utamaduni wa Kiyahudi, watu walibisha mlango walipofika nyumbani kwa mtu. Yesu anasema kuwa Mungu atafungua mlango au kujibu maombi ya wale wanaobisha.

Yesu anatoa mifano miwili ya baba na mtoto wake. Yesu anatoa mifano hii kwa kuuliza maswali ambayo hatarajii kujibiwa kwa sababu jibu ni dhahiri. Baba binadamu hangempa mtoto wake kitu hatari kama nyoka au nge, ikiwa mtoto wake angemwomba kitu kizuri cha kula. Nyoka na nge walikuwa hatari na hawakufaa kuliwa.

Komea hapa na uonyeshe picha ya nyoka na nge ikiwa wanyama hawa hawaishi katika eneo lako.

Yesu anasema watu ambao ni wenye dhambi wanajua jinsi ya kuwapa watoto wao zawadi nzuri. Kwa hivyo, Mungu, ambaye ni Baba wa mbinguni, yuko tayari zaidi kuwapa wale wanaomwomba zawadi nzuri. Mbinguni inarejelea mahali ambapo Mungu anaishi. Mungu yuko tayari kutoa zawadi iliyo bora zaidi kwa wale wanaomwomba - Roho wake mwenyewe.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 11:1-13

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anaomba. Yesu anamaliza kuomba na mwanafunzi anamjia. Mwanafunzi huyo anamwomba Yesu awafundishe jinsi ya kuomba. Yesu anawapa mfano wa sala.

Tukio la pili: Yesu anatoa mfano wa mtu anayemwomba rafiki yake mkate kwa sababu anamkaribisha mgeni. Rafiki huyo anampa mtu huyo kile anachoomba hata ingawa si rahisi.

Tukio la tatu: Yesu anamalizia mfano aliotoa. Yesu anarudia umalizio kwa njia tatu tofauti.

Tukio la nne: Yesu anaeleza kwamba hata baba wenye dhambi huwapa watoto wao vitu vizuri. Yesu anasema kwamba Baba aliye mbinguni atawapa watu wanaomwomba Roho Mtakatifu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Mtu anayeomba mkate
- Mgeni
- Rafiki aliye na mkate
- Familia ya rafiki aliye na mkate
- Mtu anayeomba, kutafuta na kubisha
- Baba
- Mtoto anayeomba samaki na yai

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi hawaulizi utaratibu wa kuomba, bali sala ambayo ni ya kipekee kwa wanafunzi wa Yesu. Yohana Mbatizaji pia aliwafundisha wanafunzi wake sala ya kipekee.

Huenda Yesu anaomba katika eneo la faragha. Yesu alimaliza kuomba na mmoja wa wanafunzi wake alimwambia awafunze wanafunzi kuomba.

Ni muhimu kukumbuka Yesu anaposema, "mnapoomba," Yesu anatumia wingi. Unapoigiza, tumia neno, ishara ya mkono au kitendo kinachoonyesha kuwa anamaanisha wanafunzi wote.

Kisha Yesu anawaonyesha jinsi ya kuomba.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema tusamehe dhambi zetu, Yesu haombi msamaha kibinafsi kwa sababu Yesu hakutenda dhambi.

Ni muhimu kukumbuka msisitizo wa neno Baba wakati Yesu anapowafundisha wafuasi wake kuomba. Yesu anatumia mfano wa baba ili kuelezea sala vizuri zaidi. Wafuasi wa Yesu wanaweza kumwita Mungu "Baba."

Ni muhimu kukumbuka kwamba sala ina sehemu tatu. Yesu anamtukuza Baba. Yesu anaomba ufalme uje hivi karibuni. Ufalme huo ulirejelea kuenea kwa ufalme wa Mungu wakati huo na pia wakati ujao Mungu atakapowatawala watu wote. Mwishowe Yesu anataja mahitaji matatu ya binadamu - chakula, msamaha na ulinzi dhidi ya majaribu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wasikilizaji wanajua sheria za Wayahudi za ukarimu. Mwenyeji alikuwa na jukumu la kumlisha mgeni.

Timu inaweza kuratibu upya mfuatano wa matukio katika sehemu ya kwanza ya simulizi la Yesu. Wazia kwamba rafiki anakuja kumtembelea mmoja wa wanafunzi wake. Mwanafunzi huyo anaenda kwa rafiki yake jirani na kumweleza kwamba ana mgeni. Mwanafunzi huyo anaeleza kwamba hana chakula. Mwanafunzi huyo anaomba mikate mitatu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kawaida familia nzima ililala katika chumba kimoja kwenye mikeka. Kufungua mlango usiku wakati kila mtu alikuwa amelala ilikuwa ni shida kubwa kwa mtu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hatoi amri ya kuomba, kutafuta na kubisha, bali ni mwaliko wa kufanya hivyo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaonyesha jinsi baba anavyowatunza watoto wake.

Mwishowe, Yesu anaeleza jinsi Mungu ni Baba wa mbinguni.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 11:1-13

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wa Yesu
- Mtu anayeomba mkate
- Mgeni
- Rafiki aliye na mkate
- Familia ya rafiki aliye na mkate
- Mtu anayeomba, kutafuta na kubisha
- Baba
- Mtoto anayeomba samaki na yai

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akiomba peke yake mwanzoni.

Hakikisha kwamba kuna mfuasi mmoja tu anayekuja kwa Yesu kumwomba awafundishe wanafunzi jinsi ya kuomba.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akiwapa wanafunzi wake mfano wa sala. Hakikisha kwamba inaeleweka kwamba Yesu haombi msamaha wa dhambi zake kwa sababu hakuwahi kutenda dhambi. Badala yake, Yesu anaonyesha wanafunzi wake jinsi ya kuomba msamaha.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu aliye na mkate na familia yake yote wakilalia mikeka sakafuni kwa njia ambayo inafanya iwe vigumu kwake kutoa mkate.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza baba akiwa na chaguo la kumpa mtoto wake samaki au nyoka. Baba huyo anampa samaki. Vivyo hivyo, baba ana chaguo la kumpa yai au nge. Baba huyo anampa mtoto wake yai.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akiomba. Mwanafunzi anamjia Yesu. Mwanafunzi huyo alisema kwamba Yohana alifundisha wanafunzi wake kuomba. Kwa hivyo anamwomba Yesu awafundishe jinsi ya kuomba. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nataka kujua jinsi ya kuzungumza na Mungu.", "Yesu anaomba kila wakati. Tunataka kuwa kama Yesu.", na "Kwa nini Yesu bado hajatufundisha kuomba?" Anzisha uigizaji tena.

Yesu anawaambia jinsi wanavyopaswa kuomba.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninafurahi kuwa wanataka kujifunza.", "Wanahitaji kujua mtazamo unaofaa kwa sala.", na "Nataka wajihisi wenye ujasiri wakijua kwamba Mungu ni Baba yao." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anawafundisha zaidi kuhusu sala kwa kuwaambia hadithi. Anawaambia wanafunzi wake wawazie rafiki anakuja kumtembelea mmoja wao, na mwanafunzi huyo anaenda kwa rafiki yake katika eneo hilo. Mwanafunzi huyo anaeleza kwamba hana chakula cha kumpa mgeni wake. Mwanafunzi huyo anamwomba rafiki yake mikate mitatu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mwanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimekata tamaa, sina chakula cha kumpa mgeni wangu.", "Naona aibu, mgeni wangu atanionaje nisipompa chakula?" na "Nina matumaini. Nadhani rafiki yangu ataweza kunisaidia." Anzisha uigizaji tena.

Rafiki ya mwanafunzi huyo anajibu kutoka nyumbani kwamba mlango umefungwa na kila mtu amelala. Rafiki huyo anasema kwamba hawezi kumsaidia. Mwanafunzi huyo anaendelea kuomba mkate mpaka aipate. Wakati huo huo Yesu anasimulia hadithi akisema kwamba akiendelea kubisha kwa muda mrefu, rafiki huyo atampa mwanafunzi mkate si kwa sababu ya urafiki bali kwa sababu hataki kufanya jambo la aibu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza rafiki, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimekasirika, huu sio wakati wa kuomba msaada.", "Kuvunjika moyo. Familia yangu tayari wamelala; atawaamsha.", na "Nisipomsaidia rafiki huyu, mgeni atadhani sisi ni wenyeji wabaya." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaeleza kwamba mtu anapaswa kuendelea kuomba, kutafuta na kubisha kwa sababu mtu huyo atapokea, atapata na mlango utafunguliwa.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nafurahi kwamba tunaweza kuendelea kuomba.", "Mungu, Baba yangu lazima ana subira sana nami.", na "Nahisi kuheshimiwa kwamba Mungu anasikia maombi yangu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaeleza tabia ya baba akisema kuwa mtoto akiomba samaki au yai, baba wa dunia wenye dhambi hawatampa nyoka au nge. Hata wao wanajua jinsi ya kutoa zawadi nzuri. Hakika Baba aliye mbinguni atawapa Roho Mtakatifu wale wamwombao.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nahisi kutiwa moyo kwamba wanataka kujifunza kuhusu sala.", "Nataka wafuasi wangu wajue kwamba Mungu ni Baba yao, pia.", na "Nataka waelewe kwamba Roho Mtakatifu ni zawadi bora zaidi wanayoweza kupokea kutoka kwa Mungu."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 11:1-13

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu **anaomba**, au kuwasiliana na Mungu. Hakikisha kwamba unatafsiri kuomba kama vile umetafsiri hapo awali. Omba liko kwenye faharasa kuu. Yesu yuko na **wanafunzi** au wafuasi wake. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mwanafunzi kama vile umelatafsiri hapo awali. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu.

Wanafunzi wanamwita Yesu **Bwana** na kumuuliza jinsi ya kuomba. Bwana ni jina la heshima kwa mtu mwenye mamlaka. Hakikisha kwamba umetafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anawapa wanafunzi wake mfano wa kufuata wanapoomba. Anamwita Mungu Baba na kusema jina lako litukuzwe. **Litukuzwe** inamaanisha kufanya iwe **takatifu**. Neno takatifu linapomrejelea Mungu, linamaanisha kuwa mkamilifu kiadili na linarejelea nguvu na ukuu wake. Hakikisha umetafsiri neno takatifu kama vile umelatafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Takatifu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anaomba ufalme wako uje. Ufalme unarejelea **Ufalme wa Mungu**, au Mungu akitawala katika mioyo ya watu wake. Yesu hasa anarejelea wakati ujao baada ya kifo na ufufuo wake. Siku moja Yesu atarudi na kutawala dunia nzima katika ufalme mkamilifu wa Mungu. Hakutakuwepo na mateso au uovu tena na watu wote watamtii. Hakikisha umetafsiri Ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno Ufalme wa Mungu yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anaposema tupe **mkate** wetu wa kila siku, anamaanisha chakula. Ilikuwa kawaida katika utamaduni wa Kiyahudi kutumia neno mkate kumaanisha chakula kwa jumla kwa sababu mkate uliliwa mara nyingi.

Yesu anaomba "**tusamehe dhambi zetu**," au kutomtii Mungu. Mungu husamehe anapoamua kutomwadhibu mtu kama anavyostahili. Kwa Mungu, msamaha hupatikana kwa wote wanaoacha kutenda maovu na kumgeukia Mungu. Kisha uhusiano wao na Mungu unarejeshwa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mtu alipotenda dhambi au kumkosea mtu mwingine, alikuwa na deni la mtu huyo. Mtu anapomsamehe mtu mwingine, mtu anayesamehewa hana deni tena. Hakikisha kwamba umetafsiri kusamehe na dhambi kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Ili kuelewa msamaha vizuri, acha timu yako ya watafsiri iigize tukio ambapo mtu anamsamehe mtu mwingine. Angalia matendo wanayofanya ili kuonyesha msamaha. Waulize waigizaji waeleze hisia za kila mhusika katika sehemu hii.

Yesu anasimulia **hadithi** ya mtu anayemwomba jirani yake mikate mitatu. Hapa, mkate unarejelea mikate myembamba ambayo kwa kawaida ilikuwa sehemu kuu ya mlo. Hairejelei chakula kwa jumla.

Yesu anasema mtu aliye ndani ya nyumba atampa mtu aliye mlangoni kile alichoomba kwa sababu ya **ujasiri** au kutokuwa na haya kwa mtu huyo. Baadhi ya wasomi wanafikiri neno hili linatumika kwa mtu anayebisha mlango na kuendelea kubisha mlango. Hata hivyo, kulingana na utamaduni wa Kiyahudi, inaelekea sana kwamba kukosa haya kunaelezea mtu aliye ndani ya nyumba kwa sababu alitaka kuepuka aibu. Ukarimu wa mtu mmoja uliwakilisha ukarimu wa jamii yote ya Wayahudi. Kwa hivyo kama mtu aliye ndani hangempa rafiki yake mkate, watu wa mji wake wangemwona kuwa ni aibu. Angeleta aibu kwa kutokumsaidia rafiki yake kuwa mwenyeji mzuri kwa mgeni wake.

Yesu anasema kwamba hata watu wenye dhambi hawawapi watoto wao zawadi zenye madhara kama vile **nyoka** na **nge** wanapoomba chakula. Nyoka walikuwa na sumu na nge ni viumbe vidogo, wenye mwiba kwenye mkia wao. Wanyama wote wawili ni hatari na hawafai kuliwa.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya nyoka na nge ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu analinganisha baba wa duniani na Baba yao aliye **mbinguni**, au Mungu aliye mbinguni. Mbinguni ni mahali ambapo Mungu anaishi. Neno mbinguni liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kuwa Mungu atawapa **Roho Mtakatifu**, au Roho wa Mungu, wale wanaomba. Hakikisha umetafsiri Roho Mtakatifu kama vile umetafsiri hapo awali. Jina Roho Mtakatifu linapatikana kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 11:14-32

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 11:14-32

Sikiliza Luka 11:14-32 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 11:14-32

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu na wanafunzi au wafuasi wake, wanasafiri kwenda Yerusalemu. Katika hadithi ya iliyotangulia, Yesu aliwafundisha wanafunzi wake kuhusu sala. Sasa, Yesu anatoa pepo mchafu kutoka kwa mtu fulani katika umati na watu wanafikiri kwamba anatumia nguvu za Shetani. Watu wengine wanaomba ishara. Yesu anasahihisha mawazo yao na kusimulia hadithi ambayo inaonyesha kuwa ana nguvu zaidi kuliko Shetani. Yesu anatoa ishara ya Yona.

Luka hatuelezi wakati au mahali ambapo hadithi hii inatokea. Kulikuwa na pepo au roho mwovu, aliyekuwa akimdhibiti mtu fulani na kumfanya awe bubu, au asiyeweza kuzungumza. Yesu alimtoa pepo mchafu na mtu huyo anaweza kuzungumza tena. Watu katika umati huitikia kwa njia tofauti. Kama vile hapo awali, watu wengine wanashangaa, lakini wengine wanasema kwamba Yesu anatumia nguvu ya Beelzebuli, au Shetani, kumtoa pepo huyo. Hii ingemaanisha kwamba Yesu alikuwa nabii wa uongo na hakuwa akitumia nguvu ya Mungu. Wengine katika umati walitaka kumjaribu Yesu au kujaribu kuthibitisha kwamba alikuwa amekosea. Walifanya hivyo kwa kuomba ishara kutoka mbinguni, au mahali ambapo Mungu anaishi. Hapa, mbinguni inawakilisha Mungu mwenyewe. Watu hawa walitaka Yesu afanye muujiza kuthibitisha kwamba nguvu yake ilikuwa imetoka kwa Mungu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nani ana nguvu zaidi katika ulimwengu wa kiroho katika utamaduni wako? Simulia hadithi kuhusu wakati ambapo mtu alikuwa na ishara kutoka kwa Mungu kuhusu kitu fulani. Watu huchukulia vitu vya aina gani kama "ishara" kutoka kwa Mungu?

Yesu alijua watu walikuwa wanasema nini na nia zao zisizosemwa ni zipi. Yesu anajitetea kwa kusema kwamba kama alikuwa akitumia nguvu ya Shetani basi Shetani angekuwa akipigana na pepo wake mwenyewe, kwa kuwa Shetani ni kiongozi wa pepo wote wachafu. Mgawanyiko huu ungekuwa unaharibu nyumba au ufalme wa Shetani. Yesu anapouliza, "Ufalme wa Shetani unawezaje kusimama?" Yesu anauliza jinsi utawala wa Shetani unavyoweza kuendelea kuwepo. Yesu hakutarajia swali lake lijibiwe.

Yesu anasema ikiwa anatumia nguvu za Shetani basi washtaki wake wangehitaji kueleza kwa nini hawakuwa wanawashtaki wafuasi wao, ambao walikuwa wakitoa pepo, kwa kutumia nguvu za Shetani. Kulingana na Mathayo, wakosoaji wa Yesu walikuwa Mafarisayo, au viongozi wa kidini. Huenda Yesu alikuwa akimaanisha wafuasi wao. Yesu hasemi kwamba alitumia nguvu za Shetani. Wafuasi wa viongozi wa kidini hawakutumia nguvu za Shetani. Wangekuwa waamuzi kwa kuthibitisha kwamba mambo ambayo viongozi wa kidini walisema kumhusu Yesu hayakuwa ya kweli.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu wa aina gani wana nguvu juu ya pepo wachafu?

Yesu anasema kwamba ikiwa anatoa pepo wachafu kwa kidole cha Mungu, basi ufalme wa Mungu umekuja karibu na watu. Kidole cha Mungu kilikuwa neno lililotumiwa sana kumaanisha nguvu amilifu ya Mungu. Yesu alikuwa akisema kwamba Mungu tayari ameanza kutawala katika mioyo ya watu aliokuwa akizungumza nao. Mungu alikuwa akitumia nguvu na mamlaka yake kupitia Yesu na ndiyo maana Yesu angeweza kumtoa pepo huyo.

Yesu anasimulia kuhusu watu wawili wenye nguvu kama njia ya kufundisha kuhusu yeye mwenyewe na Shetani. Yesu analinganisha Shetani na mtu mwenye nguvu aliyevaa silaha. Anawalinda watu ambao ana nguvu juu yao.

Komea hapa na uonyeshe picha ya silaha ikiwa silaha si kitu cha kawaida katika utamaduni wako.

Yesu anajilinganisha na mtu mwenye nguvu zaidi kumlika anayepigana na mtu huyo mwenye nguvu na kumshinda. Anachukua silaha za mtu mwenye nguvu na kugawanya nyara zake, au mali za adui aliyeshindwa. Vivyo hivyo, Yesu anachukua nguvu za Shetani juu ya watu. Kwa kutoa pepo wachafu, Yesu alionyesha kwamba alikuwa na nguvu zaidi kuliko pepo wachafu na mkuu wao, Shetani. Yesu anamletea mtu huyo baraka baada ya pepo kuondoka. Baada ya kutumia mfano huo, Yesu anadokeza kwamba mtu yeyote ambaye si rafiki wa Yesu ni rafiki wa Shetani. Yesu pia anatumia mfano wa kukusanya na kutawanya kusema kwamba wale ambao hawamsaidii kuwakusanya watu kwa Mungu kwa kweli wanawasukuma kutoka kwa Mungu.

Kisha Yesu alizungumza kuhusu watu waliookolewa kutoka kwa pepo wachafu. Pepo mchafu amtokapo mtu, hutembea katika maeneo yaliyotengwa bila kutafuta mahali pa kukaa. Badala yake, pepo mchafu anataka kurudi kwa mtu aliyekuwa akimdhhibiti hapo awali. Yesu analinganisha nyumba safi na mtu ambaye ni mtupu kiroho na anapatikana kwa ajili ya roho, awe mzuri au mbaya. Pepo mchafu anapomrudia mtu ambaye aliishi ndani yake hapo awali na kumkuta mtu huyo akiwa mtupu kiroho, huenda na kuchukua pepo wengine saba wabaya zaidi kuliko yeye. Pepo wote wanane wanamdhhibiti mtu huyo, au wanaishi ndani ya nyumba, na wao husababisha mambo mabaya zaidi kutokea kwa mtu aliye na pepo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu huamini nini kuhusu pepo katika utamaduni wako? Pepo huishi wapi? Kuna pepo wa aina gani na wanawafanya watu wafanye nini?

Yesu alipokuwa akifundisha, mwanamke alisema kwa sauti kwamba mama ya Yesu amebarikiwa, au ana kibali cha Mungu. Alikuwa akimsifu Yesu. Yesu hakatai bali anamrekebisha kwa heshima kwa kumwambia kile kilichokuwa muhimu zaidi - watu wanaosikia ujumbe wa Mungu na kuutii.

Watu wengi zaidi walikuja kumsikiliza Yesu. Yesu aliwajibu watu waliomwomba ishara ili kuthibitisha kwamba alikuwa ametoka kwa Mungu kwa kuwaita waovu. Hata ingawa tayari alikuwa amewafanyia miujiza, bado hawakuamini kwamba alitoka kwa Mungu. Yesu anasema kwamba Mungu atawaadhibu kwa kutokuamini kwao. Yesu anatoa ishara ya Yona. Yona alikuwa nabii wa Mungu aliyeishi muda mrefu kabla ya Yesu. Samaki mkubwa alimmeza, lakini baada ya siku tatu, Mungu alimfanya samaki huyo amtapike Yona kwenye nchi. Injili

ya Mathayo inasema kwamba kilichomtokea Yona ni ulinganisho wa kile kitakachomfanyikia Yesu wakati ujao. Yesu atakufa na kuzikwa kwa siku tatu kabla ya kufufuka. Kilichomtokea Yona kiliwathibitishia watu wa Ninawi kwamba ujumbe wake ulikuwa umetoka kwa Mungu. Yesu anamlinganisha Yona na yeye mwenyewe, Mwana wa Adamu. Mungu alimwokoza Yona kutokana na kifo, na Mungu atamwokoza Yesu kwa kumfanya aishi tena. Miujiza hii ilikuwa ni ishara kwamba Yona na Yesu walizungumza kwa mamlaka ya Mungu.

Yesu anawakumbusha kwamba Malkia wa Sheba alitoka nchi ya kigeni ili kusikia na kujibu maneno ya Solomoni. Solomoni alikuwa mfalme wa Kiyahudi anayejulikana kwa hekima yake. Malkia alilazimika kusafiri mbali sana na nchi yake.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya Israeli, Ninawi, na Sheba.

Yesu anasema kuwa malkia na watu wa Ninawi watasimama ili kuwahukumu wale ambao hawakumwamini Yesu katika siku ya hukumu, au wakati wa mwisho wa ulimwengu ambapo Mungu atawahukumu wote. Watu wa wakati wa Yesu walikuwa na pendeleo la kumwona Mungu akijifunua mwenyewe kwa njia iliyo kubwa zaidi, lakini bado hawakuamini.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 11:14-32

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wanasafiri kwenda Yerusalemu. Umati unakusanyika. Pepo mchafu anampagawa mtu fulani na kumfanya awe bubu. Yesu alimtoa pepo mchafu na mtu huyo anaweza kuzungumza tena. Umati huo unaitikia kwa njia tatu tofauti.

Tukio la pili: Yesu anawajibu watu wanaofikiri kwamba anatumia nguvu za Shetani. Yesu anatumia mfano wa watu wawili wenye nguvu.

Tukio la tatu: Yesu anazungumzia wale ambao walikuwa wamepagawa na pepo. Pepo anamtoka mtu na kwenda jangwani. Anamrudia mtu huyo aliyekuwa akimdhibiti, anampata akiwa msafi, kisha analeta pepo wengine saba ili kumpagawa mtu huyo. Mwanamke mmoja anapaza sauti na kusifu mafundisho ya Yesu. Yesu anamweleza kile kilicho muhimu zaidi.

Tukio la nne: Yesu anazungumzia ishara ya Yona. Yona anawaendea watu wa Ninawi na wanasikiliza ujumbe wake. Malkia wa Sheba anamwendea Solomoni na anasikiliza ujumbe wake. Yesu anazungumza na watu, lakini hawasilizi ujumbe wake.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mtu aliyepagawa na pepo
- Pepo mchafu
- Viongozi wa kidini
- Wafuasi wa viongozi wa kidini
- Wale wanaotaka ishara
- Shetani
- Pepo wachafu 8
- Mtu ambaye pepo mchafu anarudi kwake
- Mwanamke anayepaza sauti
- Watu wa Ninawi
- Yona
- Solomoni
- Malkia wa Sheba

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vituvavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mtu huyo hawezi kuzungumza kwa sababu ya pepo mchafu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba tukio la pili linaanza na Yesu akijibu kile anachojua watu wanafikiria. Yesu anaeleza kwamba nyumba au ufalme hauwezi kugawanyika dhidi yake. Kisha Yesu anatumia neno kama "sasa," ili kuonyesha kwamba anabadili mada. Yesu anasema kwamba ikiwa wanafikiri anatumia nguvu za Shetani ili kuwafukuza pepo wachafu, basi lazima wanatumia nguvu fulani kuwafukuza pepo pia. Nani anatoa nguvu ambazo wanatumia kuwafukuza pepo? Wafuasi wa viongozi wa kidini wanaowatoa roho waovu watathibitisha kwamba yale ambayo viongozi wa kidini wanasema kumhusu Yesu si ya kweli. Kisha Yesu anafika kwenye hoja yake kwa neno la mpito: LAKINI ikiwa Yesu anawafukuza pepo kwa nguvu za Mungu, basi ufalme wa Mungu umekuja.

Komea hapa na usikilize hoja ya Yesu. Unaonyeshaje katika lugha yako kwamba mtu anatoa hoja mpya katika majadiliano?

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapozungumza kuhusu watu wawili wenye nguvu, anamlinganisha Shetani na yeye mwenyewe. Mfano wa Yesu unaashiria falme mbili zinazoshindana, ufalme wa Shetani na ufalme wa Mungu. Shetani anaonyeshwa kuwa kamanda wa majeshi ya roho waovu na Yesu anaonyeshwa kuwa yule anayemshinda kwenye uwanja wa vita na kumnyang'anya mali zake. Yesu anaonyesha kwamba ufalme au nyumba ya Mungu itakuwa na ushindi mwishoni.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watu wanaoomba ishara wanataka kumjaribu Yesu. Hawaamini kwamba Yesu anatumia nguvu za Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu analinganisha ndani ya mtu na nyumba. Ikiwa mtu si nyumba ya Roho wa Mungu, basi mtu huyo anaweza kuwa nyumba ya roho waovu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yona alikaa siku tatu ndani ya samaki mkubwa chini ya bahari kabla ya Mungu kumfanya samaki huyo amtapike kwenye ufuio. Katika siku zijazo, Yesu atakuwa kaburini kwa siku tatu kabla ya Mungu kumpa uhai tena. Hii ni ishara ya Yona.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watu wa Ninawi na Malkia wa Sheba walikuwa watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi. Yesu anatumia maelezo yale yale kuzungumza kuhusu watu wa Ninawi na Malkia wa Sheba. Katika visa vyote viwili 'watasimama na kuwahukumu' na Yesu anasema "kitu kikubwa kiko hapa."

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 11:14-32

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mtu aliyepagawa na pepo
- Pepo mchafu
- Viongozi wa kidini
- Wafuasi wa viongozi wa kidini
- Wale wanaotaka ishara
- Shetani
- Pepo wachafu 8
- Mtu ambaye pepo mchafu anarudi kwake
- Mwanamke anayepaza sauti
- Watu wa Ninawi
- Yona
- Solomoni
- Malkia wa Sheba

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mifano ya Yesu anapoisimulia kwa umati. Kwa mfano, Yesu anapozungumza na umati, timu inaweza kuigiza watu wawili wenye nguvu wakipigana. Kisha wanaweza kuigiza pepo mchafu aliyetolewa kwa mtu hivi karibuni. Pepo mchafu anaenda nyikani na kumrejelea mtu huyo. Kisha analeta pepo

wachafu wengine 7 ili kumdhibiti mtu huyo. Mwishowe, timu inaweza kuigiza Yona akiwahubiria watu wa Ninawi nao wakimgeukia Mungu na Malkia wa Sheba akisafiri mbali sana ili kumsikiliza Mfalme Solomoni.

Hakikisha kwamba Yesu anageukia umati anapozungumza kuhusu mtu mkuu kuliko Solomoni akiwa hapa.

Timu inaweza kupanga upya hadithi wanapoigiza ili ionyeshe zaidi kile kilichotokea. Timu inaweza kumwonyesha mtu ambaye hawezi kuzungumza akiwa amepagawa na pepo mchafu. Yesu alimtoa pepo mchafu na mtu huyo anaweza kuzungumza tena. Umati unaitikia kwa njia tofauti, na Yesu anaanza kuwafundisha.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza mtu mwenye pepo mchafu ambaye hawezi kuzungumza. Yesu anamfukuza pepo mchafu kutoka kwa mtu huyo na anaweza kuzungumza tena. Baadhi ya watu kwenye umati wanashangaa. Wengine wanafikiri kwamba Yesu anatumia nguvu za Shetani. Wengine wanataka Yesu atoe ishara ya kuthibitisha kwamba anatumia nguvu za Mungu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu anayeweza kuzungumza, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Hatimaye niko huru kutokana na nguvu za pepo mchafu.", "Wanawezaje kufikiri kuwa Yesu anatumia nguvu za Shetani? Najua nguvu yake na si kitu ikilinganishwa na nguvu za Yesu.", na "Nashukuru. Nitamsifu Mungu kwa yale ambayo Yesu amefanya." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akijitetea kwa kusema kwamba nyumba haiwezi kusimama ikiwa watu wanaoishi ndani yake wanapigana. Yesu anasema kwamba haina maana kwa Shetani kugawanya ufalme wake kwa kupigana na pepo wake. Yesu anauliza kwa nini viongozi wa kidini hawawatumia wafuasi wao wanaowatoa pepo wachafu kwa kutumia nguvu za Shetani.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza washtaki, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuvunjika moyo. Yesu daima ana jibu kwa kila kitu!", "Nilidhani watu wangeamini kwa hakika kwamba alikuwa akitumia nguvu za Shetani.", na "Najua kwamba wafuasi wangu wanatumia nguvu za Mungu. Sitaki wanihoji." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akitoa mfano wa watu wenye nguvu wanaopigana. Mtu mwenye nguvu zaidi anamshinda mtu mwenye silaha. Watu aliokuwa akiwalinda wanaachiliwa. Yesu anasema kuwa yeyote asiye pamoja naye yuko kinyume naye.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza watu walioachiliwa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kufurahi! Hatimaye tuko huru!", "Sikufikiri kwamba kunaweza kuwa na mtu mwenye nguvu kuliko Shetani," na "Nataka kumfuata mtu mwenye nguvu zaidi. Najihisi salama naye." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akitoa mfano wa pepo mchafu aliyetolewa kutoka kwa mtu. Pepo mchafu anaenda nyikani, anarudi, kisha anarejea na pepo waovu wengine saba ili kumdhibiti mtu yule yule aliyekuwa akiishi ndani yake. Mtu huyo yuko katika hali mbaya zaidi kuliko hapo awali.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu aliyekuwa na pepo mchafu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Siwezi kufikiria kuwa ni mbaya zaidi kuliko yule pepo aliyekuwa akiishi ndani yangu.", "Hofu. Sitaki pepo wachafu wanirudie." na "Kufa moyo. Nataka kuwa na roho wa Mungu. Yeye ana nguvu zaidi kuliko Shetani." Anzisha uigizaji tena.

Igiza mwanamke akipaza sauti kwamba mama wa Yesu amebarikiwa. Yesu anamweleza kwamba kusikiliza neno la Mungu na kulitii ni muhimu zaidi. Yesu anawaita watu walitaka ishara waovu. Anawapa ishara ya Yona. Yesu anasema kuwa mtu mkuu zaidi kuliko Yona na Solomoni yuko hapa.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kusikitika. Kwa nini alituita waovu? ", "Mwenye hasira. Yesu anawezaje kuwasifu wasio Wayahudi kwa kumwamini Mungu? ", na "Kuchanganyikiwa. Nani angeweza kuwa mkuu zaidi kuliko mfalme mwenye hekima wa Israeli? Yesu anazungumzia ishara gani?"

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 11:14-32

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anamfukuza **pepo mchafu**, au roho mwovu kutoka kwa mtu aliyekuwa bubu. Hakikisha umetafsiri pepo mchafu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno pepo mchafu liko kwenye faharasa kuu. Umati wa watu unaitikia muujiza wa Yesu kwa njia tofauti. Watu wengine walidhani kwamba Yesu alikuwa akitumia nguvu za **Beelzebuli, mkuu wa pepo wachafu**. Beelzebuli, ni mungu wa kipagani, lakini watu walitumia jina lake kurejelea **Shetani**, mkuu wa pepo wote wachafu na adui wa Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri Shetani kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Shetani liko kwenye faharasa kuu.

Jadili na watafsiri wako ikiwa kutumia neno Shetani badala ya Beelzebuli, ni rahisi katika lugha yako.

Watu wengine katika umati walimjaribu Yesu na kuomba **ishara** kutoka **mbinguni**, au mahali ambapo Mungu anaishi. Katika muktadha huu, mbinguni inarejelea Mungu mwenyewe. Ishara ni dalili au kidokezo kwamba jambo fulani ni la kweli au litatokea. Watu hawa walitaka Yesu afanye muujiza ili kuthibitisha kwamba alikuwa akitumia nguvu za Mungu. Hakikisha umetafsiri ishara na mbinguni kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anazungumza kuhusu **ufalme** kugawanyika dhidi yake. Hii inaweza kurejelea nchi ambayo makundi tofauti nchini yanapigana. Lakini Yesu harejelea nchi inayoongozwa na mfalme. Badala yake anaongea kwa ujumla. Nchi yoyote au kabila linalojipinga lenyewe litaangamia, au watu wachache watabaki hai katika nchi hiyo. Ufalme wa Shetani unarejelea nguvu zake na utawala wake juu ya pepo wote wachafu. Ikiwa Shetani anapigana na pepo wake, anagawanya ufalme wake mwenyewe. Hakikisha umetafsiri ufalme kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno ufalme liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba ikiwa anatumia nguvu za Mungu, basi **ufalme wa Mungu** umekuja karibu nao. Hapa, ufalme wa Mungu unarejelea Mungu anayetawala katika mioyo ya watu kupitia kumwamini Yesu kama Mwokozi aliyeahidiwa. Hakikisha umetafsiri Ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno Ufalme wa Mungu yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema **kwamba mtu ambaye hakusanyi pamoja nami, hutawanya**. Yesu hakumaanisha jambo hili halisi bali alimaanisha kwamba mtu yeyote ambaye hakuwa akiwaita watu kwa Mungu alikuwa akiwasukuma mbali na Mungu.

Jadili na watafsiri wako njia bora ya kutafsiri picha hii. Unaweza kutumia mfano maalum zaidi kama vile kukusanya kondoo au mazao. Au inaweza kuwa bora kutafsiri kukusanya kwa ujumla zaidi, kama vile, "Yule asiye fanya kazi pamoja nami anafanya kazi dhidi yangu."

Yesu anaposema **roho mchafu**, hii inamaanisha pepo mchafu, au roho mchafu, ambaye alionekana kuwa mchafu, au asiyo faa kwa utumishi kwa Mungu, katika utamaduni wa Kiyahudi. Yesu anasema kwamba pepo mchafu atakaporudi kwa mtu aliyekuwa akimdhibiti hapo awali, anapata nyumba ikiwa **imefagiliwa na kuwa safi**. Kufagia nyumba kunamaanisha kusafisha sakafu kwa kufagia kwa ufagio.

Mwanamke katika umati anapaza sauti na kusema mama wa Yesu **amebarikiwa**, au ana kibali cha Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri kubarikiwa kama vile umetafsiri hapo awali. Neno kubarikiwa liko kwenye faharasa kuu. Yesu anamkosoa kwa kusema watu wanaosikiliza **neno la Mungu** na kutii wamebarikiwa. Neno la Mungu linamaanisha ujumbe ambao Mungu aliwasilisha kupitia Yesu na maandiko yaliyoandikwa. Hakikisha umetafsiri Neno la Mungu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno la Mungu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema, "Hiki ni **kizazi** kiovu." Hapa, kizazi kinarejelea watu wanaoishi wakati mmoja. Hakikisha umetafsiri kizazi kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno kizazi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anazungumza kuhusu Yona, aliyetumwa kuhubiri kwa **Waninawi**, au watu walioishi katika mji wa Ninawi. Ninawi lilikuwa jiji kuu la Ashuru na liko kaskazini mwa Israeli. Yesu anasema **kuwa Mwana wa Adamu** atakuwa ishara kwa kizazi chake kama vile Yona alivyokuwa ishara kwa Waninawi. Yesu anatumia jina, Mwana wa Adamu, kujirejelea mwenyewe kama yule aliye na nguvu na mamlaka yote. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Adamu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Mwana wa Adamu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu pia anataja **Malkia wa Kusini**, au Malkia wa Sheba. Aliishi karibu miaka 1000 kabla yake na kutawala juu ya nchi iliyo kusini mwa Israeli. Huenda alitawala katika nchi ambayo sasa ni Uhabeshi. Yesu anaposema alitoka kwenye **miisho ya dunia**, anamaanisha kwamba alitoka mbali sana.

Komea hapa na uonyeshe timu yako ramani ya Israeli, Ninawi, na Sheba ikiwa bado hujawaonyesha.

Alikuwa kusikiliza **hekima** ya Mfalme Solomoni, au mawazo yake yaliyokuwa ya kweli. Mungu pekee anaweza kumpa mtu hekima. Neno hekima liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 11:33-54

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 11:33-54

Sikiliza Luka 11:33-54 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 11:33-54

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu yuko pamoja na wanafunzi wake wakifundisha umati kwenye barabara ya kwenda Yerusalemu. Katika hadithi iliyotangulia, alimtoa pepo na watu walisema alitumia nguvu za Shetani. Yesu alieleza kwamba yeye ana nguvu zaidi kuliko Shetani. Yesu anasema kwamba Mungu alimtuma akiwa mtu mkuu lakini wanakataa kumkubali. Katika hadithi hii, kiongozi wa kidini anamwalika Yesu nyumbani kwake. Yesu anawakemea viongozi wa kidini kwa kutoamini mafundisho yake, na wanakasirika.

Yesu anaendelea kufundisha umati. Yesu anatumia milinganisho miwili ya taa ili kueleza mafundisho yake na jinsi watu wanavyoyapokea. Katika wakati wa Yesu, taa ilikuwa ni chombo kidogo ambacho watu walitia mafuta ndani yake. Ilikuwa na utambi ambao waliwasha usiku ili kumulika nyumba zao.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya taa ya mafuta.

Taa juu ya kinara cha taa ilikuwa ulinganisho ambao Yesu alitumia hapo awali, lakini anautumia hapa kufundisha kweli tofauti ya kiroho. Taa na nuru inamwakilisha Yesu na mafundisho yake. Maisha na mafundisho ya Yesu yanamfunua Mungu kwa wale wanaomzunguka kama taa inavyomulika chumba. Yesu alifundisha hadharani ambapo watu wangeweza kumwona na kumsikia. Mafundisho yake hayakufichwa kama taa iliyowekwa chini ya bakuli. Katika mfano wa pili, Yesu analinganisha jicho la mtu, au mtazamo wake kwake, na taa. Taa inampa mtu mwanga, au ufahamu wa kiroho. Macho ya mtu yanapokuwa na afya, anakubali ujumbe wa Yesu na yamejaa nuru. Anaelewa ukweli wa Yesu na kutenda kulingana nao. Watu ambao macho yao ni mabaya wanakataa mafundisho ya Yesu na hawawezi kukubali ukweli kumhusu Yesu. Yesu anawaonya watu wawe na uhakika kwamba nuru wanayofikiri wanayo si giza kwa kweli. Yesu anataka wawe na uhakika kwamba kile wanachojua kumhusu ni sahihi. Nuru ya Mungu ikimjaza mtu na anaelewa kwa usahihi ukweli kumhusu Yesu, basi maisha yake yote yatakuwa angavu kama nuru yenye nguvu inayomulika mtu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako huzungumzaje kuhusu "nuru" na "giza"? Watu katika utamaduni wako hutumia ishara gani kuzungumza kuhusu kufundisha na kuelewa?

Yesu anapomaliza kufundisha, Farisayo, au kiongozi wa kidini, anamwalika Yesu nyumbani kwake kwa chakula. Yesu alikuwa mgeni mheshimiwa aliyetarajiwa kuzungumza. Alikaa mezani kwenye mto, kama ilivyokuwa desturi ya Kiyahudi. Ilikuwa ni desturi ya Mafarisayo kuosha mikono yao kabla ya kula. Walifanya hivyo ili kujisafisha, au kuwa wenye kufaa kwa utumishi wa Mungu. Farisayo anashangaa anapona kwamba Yesu hakunawa mikono yake. Bwana, au Yesu, anajibu mawazo ya Farisayo. Yesu anasema Mafarisayo wana wasiwasi juu ya utakaso wa nje wa kiibada lakini wanapuuza uchoyo na uovu katika mioyo na akili zao. Yesu analinganisha hili na Mafarisayo kuosha vikombe na sahani zao nje lakini hawazioshi ndani.

Yesu anawaita Mafarisayo wapumbavu, au watu wasiofikiri vizuri. Yesu anauliza swali ambalo hatarajii kujibiwa, "Hamjui kuwa yeye aliyetengeneza nje ndiye alitengeneza na ndani pia?" Mwili wa ndani unarejelea akili, hisia, na mapenzi ya mtu, ilhali mwili wa nje unarejelea mwili wa kimwili. Yesu alikuwa akimaanisha kwamba ni jambo la maana kwa Mungu kwa mtu kuwa safi ndani, au anayefaa kumtumikia Mungu. Badala ya

kuhangaika kuhusu usafi wa kiibada, wanapaswa kutumia kile walicho nacho kuwasaidia maskini. Yesu anasema kuwa wakiwa wakarimu kwa maskini basi Mungu atapendezwa nao ikiwa walikuwa wameosha mikono au la.

Komea hapa na ujadili na timu yako. Kuna viwango gani vya usafi katika utamaduni wako? Watu ambao si wasafi hutendewaje na wengine? Mtu anakuwaje msafi kiroho?

Yesu anasema "ole" ili kuonyesha huzuni kwa adhabu ya Mungu inayokuja kwa Mafarisayo. Mafarisayo walikuwa waangalifu kumtolea Mungu zaka, au sehemu ya kumi ya mnanaa, mchicha na kila aina ya mboga, lakini hawakuwatendea wengine kwa haki au kwa upendo. Kulingana na sheria ya Mungu, Wayahudi walihitajika kumpa Mungu sehemu ya kumi ya chochote walichopata kutoka kwa wanyama wao, mazao ya nafaka, au matunda ya bustani. Yesu alikuwa akisema kwamba kutoa zaka za mimea midogo haikuwa muhimu kuliko kuwatendea watu vizuri. Mafarisayo walihitaji kuwatendea watu kwa haki huku wakiendelea kutoa zaka hiyo. Yesu anaonyesha huzuni kwa sababu ya kiburi cha Mafarisayo: walipenda kukalia viti vya heshima katika maeneo ya ibada ya Kiyahudi na kusalimiwa kwa heshima na watu hadharani.

Yesu analinganisha Mafarisayo na makaburi yasiyokuwa na alama. Yesu harejelei mapango ya kuzikia bali anarejelea makaburi yaliyoonyesha mahali ambapo maiti zilizikwa chini. Kwa kawaida, makaburi yalipakwa rangi nyeupe ili watu wajue mahali yalipokuwa.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kaburi la Kiyahudi. Makaburi huwekwaje alama katika utamaduni wako?

Yesu alikuwa akirejelea makaburi ambayo hayakuwa na alama. Watu walipotembea juu ya makaburi haya bila kutambua kuwa kulikuwa na maiti chini, walikuwa najisi bila kujua, au wasiostahili kumtumikia Mungu. Baada ya kugusa kaburi, Myahudi alikuwa najisi siku saba. Mafarisayo walikuwa kama makaburi haya yasiyokuwa na alama kwa sababu walifanya watu waliowapenda kuwa najisi bila kujua. Watu hawa walijifunza njia mbaya za Mafarisayo za kufikiri na kutenda.

Mwalimu wa sheria, au mtaalam katika kutafsiri sheria ya Mungu, anamwambia Yesu kwamba anawaabisha pia. Walimu wengi wa sheria pia walikuwa Mafarisayo. Lakini Yesu anasema kuwa Mungu pia atawaadhibu walimu wa sheria. Kama mtu anayempa mtu kitu kizito sana, waliwafundisha watu kwamba lazima wafuate sheria nyingi ngumu ili kumpendeza Mungu. Mungu alitoa sheria yake ili ifuatwe lakini wataalamu waliongeza sheria nyingi za ziada kwa sheria ya Mungu ambazo ziliifanya iwe vigumu kutii. Wataalamu wa sheria hawakuinua kidole, au hawakufanya jitihada za kuwasaidia wengine kufuata sheria zao.

Komea hapa na ujadili na timu yako. Katika utamaduni wako, nani hutengeneza sheria? Nani huamua kama mtu anavunja sheria? Watu hutafsiri vipi sheria katika hali tofauti?

Yesu anawakosoa wataalamu kwa kuwajengea manabii au wajumbe wa Mungu makaburi, wakati hawakuwaheshimu manabii kwa kutii mafundisho yao. Makaburi ya manabii yalikuwa makaburi ya kifahari ambayo yanatofautiana sana na jinsi Yesu alivyoieleza Mafarisayo kama makaburi yasiyokuwa na alama. Badala yake, wataalamu walikubaliana kwamba manabii wanapaswa kufa. Mungu alisema kwa hekima kwamba atatuma manabii na mitume zaidi, au wale waliotumwa, kwa watu wake, lakini Israeli itawasaliti wengine na kuwaua wengine. Yesu anasema kuwa Mungu atawahukumu watu wanaoishi katika wakati wa Yesu kwa vifo vya manabii wote kati ya kifo cha Abeli na kifo cha Zekaria. Abeli, mwana wa Adamu, alikuwa mtu wa kwanza kuuawa na Zekaria, kuhani aliyeuawa na Wayahudi kwa kuzungumza neno la Mungu, alikuwa wa mwisho. Mababu wa Kiyahudi walimuua Zekaria katika bustani ya hekalu kati ya madhabahu ya dhabihu na jengo la hekalu. Yesu analinganisha ujuzi na nyumba ambayo imefungwa. Ufunguo unawakilisha njia ya kumjua Mungu. Viongozi wa kidini walichukua ufunguo kutoka kwa watu kwa kuwazuia kumjua Mungu. Yesu anasema kuwa wataalamu wenyewe hawakumjua Mungu kwa kweli.

Yesu anatoka nyumbani kwa Farisayo. Viongozi wa kidini walikuwa wamekasirika. Tangu siku hiyo, walimchukulia Yesu kama adui wao. Walimuuliza Yesu maswali magumu wakijaribu kumnasa akisema jambo baya.

*Kufafanua Matukio**Kufafanua Matukio*

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 11:33-54

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha umati pamoja na wanafunzi wake barabarani kwenda Yerusalemu. Farisayo anamwalika Yesu ale chakula nyumbani kwake. Yesu anakubali na kwenda nyumbani kwake.

Tukio la pili: Yesu yuko mezani katika nyumba ya Farisayo. Anakula bila kunawa mikono yake. Farisayo anashangaa. Yesu anawakemea Mafarisayo kwa kuwalinganisha na sahani chafu na makaburi yasiyokuwa na alama.

Tukio la tatu: Mtaalamu wa sheria anasema kwamba Yesu pia anawatukana wataalamu wa sheria. Yesu anawakosoa wataalamu wa sheria kwa kutowaamini manabii na kutomwamini yeye. Yesu anasema kuwa kizazi chao kitawajibika kwa vifo vyote vya manabii.

Tukio la nne: Yesu anaondoka nyumbani kwa Farisayo na viongozi wa kidini wanakasirika. Tangu siku hiyo, wanamwona Yesu kama adui wao. Wanamuuliza maswali magumu wakijaribu kumnasa akisema jambo baya.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Farisayo aliyemwalika Yesu
- Mtaalamu wa sheria

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Yesu anafundisha umati kwa kutumia mfano wa taa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaelezea kwamba kazi ya taa ni kutoa nuru. Katika mfano huu, taa ni Yesu na nuru ni mafundisho yake. Jicho lenye afya linawakilisha mtu anayeona taa na kupokea nuru katika maisha yake. Jicho lisilo na afya hupokea giza tu kwa sababu hakubali mafundisho ya Yesu.

Yesu anamaliza kufundisha na Farisayo anamwalika ale nyumbani kwake. Kila mtu yuko karibu kula lakini Yesu hakunawa mikono yake. Mafarisayo wanashangaa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walifuata desturi ya kunawa mikono. Mafarisayo walifuata sana desturi hii, lakini hawakuelewa maana ya kuwa safi. Yesu anawaambia maana ya kuwa safi kwa kweli, au kustahili kumtumikia Mungu.

Yesu anajua fikira za Farisayo. Yesu anawakemea viongozi wa kidini kwa kujifanya wasio na lawama lakini kuwa na mioyo mibaya. Yesu anasema kuwa wanawaongoza watu kwa njia mbaya.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anasisitiza kwamba Mafarisayo wanapaswa kutoa zaka. Hata hivyo, Yesu anawaambia kwamba zaka haichukui nafasi ya haki na upendo wa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Kiyahudi, kukanyaga makaburi kuliwafanya kuwa najisi kwa siku saba kwa sababu walikuwa wakikanyaga maiti. Yesu anatumia wazo hili kuwaita Mafarisayo najisi na waliokufa ndani.

Mtaalamu wa sheria anamwambia Yesu kuwa anawatukana wataalamu wa sheria, pia. Yesu anajibu akisema kwamba watahukumiwa na Mungu kwa kuwaua manabii wa Kiyahudi. Yesu anasema kuwa wanawazuia watu wasijue ukweli kuhusu ufalme wa Mungu kwa sababu wanafanya iwe vigumu sana kutii sheria ya Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wataalamu wa sheria hutafsiri sheria ya Mungu kwa watu. Kwa njia hiyo walitoa sheria au njia za kufuata ambazo zingewasaidia watu kutii sheria ya Mungu. Lakini kwa sababu waliongeza sheria nyingi za ziada, ikawa mzigo mkubwa kwa watu. Hawakutoa kiasi kidogo cha msaada.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawaambia viongozi wa kidini kwamba wanajifanya kuwaheshimu manabii, lakini hawatii au kutilia maanani yale ambayo manabii walifundisha. Kwa hivyo Mungu atawahukumu kama wauaji wa manabii kama vile babu zao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema kwamba wataalamu wa sheria ya kidini huondoa ufunguo wa maarifa, Yesu anasema kwamba wanajua yale ambayo manabii walisema kuhusu Yesu, lakini hawawaamini manabii. Hawashiriki maarifa hayo na watu.

Yesu anaondoka nyumbani humo na viongozi wa kidini wanakasirika sana.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 11:33-54

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Farisayo aliyemwalika Yesu
- Mtaalamu wa sheria

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inatumia vifaa ili kuonyesha jinsi nuru inavyoondoa giza. Timu inaweza kufunga madirisha yote na kuzima taa zote katika chumba. Kisha mtu anaweza kuwasha mshumaa, taa, au tochi na kuonyesha jinsi kila mtu anavyoweza kuona tena.

Onyesha jinsi macho yasiyokuwa na afya yanamfanya mtu atembeze gizani. Hii inaweza kufanywa kwa kumfanya mtu atembeze akiwa amefunga macho.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza viongozi wa kidini wakinawa mikono yao kabla ya kula. Yesu hanawi mikono yake kabla ya kula na viongozi wa kidini wanashangaa.

Hakikisha kwamba timu inatumia kikombe au sahani kama kifaa cha kuonyesha mfano. Farisayo anaweza kusafisha nje vizuri sana, lakini ndani ni chafu sana. Wakati huo huo, hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akisema kwamba kwa kuwasaidia maskini wangukuwa safi kabisa.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza Mafarisayo wakiwa wasio haki kwa kutowasaidia maskini huku wakiwa makini kutoa zaka za mimea midogo midogo. Yesu anawaambia kwamba Mafarisayo hutoa zaka lakini hawawasaidii maskini, ambalo ni jambo la maana zaidi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza Mafarisayo wakitafuta kuheshimiwa hadharani lakini wakiwa najisi kwa siri ndani. Yesu anawafananisha na makaburi ambayo hayajulikani ambayo huwafanya wale wanaoyakanyaga kuwa najisi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtaalamu wa sheria ya kidini akikasirika kwa sababu anahisi kama Yesu amewatukana.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akifundisha kuhusu taa inayotoa mwangaza ili kuona ndani ya nyumba. Yesu kwanza analinganisha taa na mafundisho yake. Kisha Yesu analinganisha macho na kuwa taa. Yesu anaeleza kwamba macho yasiyokuwa na afya husababisha giza ndani ya mwili.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninapenda mfano wa Yesu. Najua mafundisho yake yalifunua mambo kuhusu maisha yangu kwangu.", "Ningependa watu waelewe Yesu ni nani hasa.", na "Huzuni. Watu wengi huchagua kuishi gizani kwa sababu hawamkubali Yesu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Farisayo akimwalika Yesu kwa chakula nyumbani kwake. Yesu hakunawa mikono yake kabla ya kukaa mezani kama Mafarisayo walivyofanya.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Farisayo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa. Anawezaje kusema kwamba yeye ni mwalimu wa kidini lakini asifuate sheria?.", "Yesu anafanya mambo tofauti sana na sisi. Hafanani na mwalimu yeyote wa kidini ninayemjua.", na "Kukasirika. Siamini watu wengi sana humfuata Yesu wakati hafuati sheria zetu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia kwamba wanasafisha nje ya kikombe kwa makini sana lakini hawasafishi ndani. Yesu anawaambia Mafarisayo kwamba huzuni inawasubiri kwa sababu hata ingawa wanatoa zaka, wanapuuza haki. Yesu anawaambia wawe safi kikweli kwa kuwapa maskini. Yesu anasema kwamba wao huwafanya watu kuwa najisi bila kujua kama makaburi yasiyokuwa na alama.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza viongozi wa kidini, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kukasirika. Anatutukana sisi sote.", "Lakini ninaishi maisha ya kumcha mungu. Mimi ni mfano mzuri kwa watu!", na "Siamini kwamba Yesu alisema hivyo wakati yeye ndiye mgeni mheshimiwa." Anzisha uigizaji tena.

Wataalamu wa sheria walihisi kama maneno ya Yesu yaliwatukana. Yesu anawaambia kwamba huzuni inawasubiri pia kwa sababu kwa tafsiri yao ya sheria inawaweka mizigo mizito kwa watu. Hawawasaidii watu kutii sheria ya Mungu. Yesu anawaambia wana hatia ya kuwaua manabii katika historia ya Wayahudi.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza wataalamu wa sheria, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Angewezaje kusema hivyo? Ninaweza kunukuu manabii wote.", "Lakini sheria ya Mungu ni jambo jema la kufuata! Si kosa langu ikiwa watu si watakatifu ya kutosha.", na "Yesu ni nani ili atuhukumu? Mungu pekee anaweza kutuhukumu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anawaambia kwamba wanaondoa ufunguo wa maarifa kutoka kwa watu. Yesu anawaambia kwamba hawataingia katika ufalme wa mbinguni na kwamba wanawazuia wengine kuingia.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Huzuni. Hawaelewi kwa nini Mungu alitoa sheria kwanza.", "Kukasirika. Wanatumia sheria ili waonekane kuwa wazuri bila kuwasaidia na kuwapenda wengine.", na "Najua lazima wanikatae kama sehemu ya mpango wa baba yangu." Anzisha uigizaji tena.

Mafarisayo na wataalamu wa sheria wanakasirika. Wanajaribu kumtega Yesu kwa kumuuliza maswali mengi.

*Kujaza Mapengo**Kujaza Mapengo*

KUJAZA MAPENGO

LUKA 11:33-54

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha umati kwa kujilinganisha mwenyewe na mafundisho yake na **taa**. Katika wakati wa Yesu, taa ilimaanisha taa ya mafuta. Wayahudi waliweka mafuta katika chombo kidogo na kilikuwa na utambi ambao waliwasha usiku. Taa iliwekwa mahali pa juu ili kumulika nyumba. Hakikisha kwamba umetafsiri taa kama vile umetafsiri hapo awali.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya taa ya mafuta ikiwa bado hujawaonyesha. Ikiwa hakuna neno taa katika utamaduni wako, unaweza kutumia neno linalomaanisha mshumaa, taa, au tochi inayowaka moto.

Yesu anapomaliza kufundisha, **Farisayo**, au kiongozi wa kidini wa Kiyahudi, anamwalika Yesu ale nyumbani kwake. Hakikisha kwamba umetafsiri Farisayo kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Farisayo liko kwenye faharasa kuu. Luka anatumia jina **Bwana** kumrejelea Yesu wakati anapojibu mawazo ya Farisayo. Neno Bwana linamaanisha sayidi au mtu mwenye mamlaka. Wayahudi pia walitumia neno Bwana kumrejelea Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anatumia mfano kuwaambia Mafarisayo kwamba wanapenda kuwa **safi** nje, lakini kwamba wamejaa **pupa** na uovu ndani yao. Hapa, safi inamaanisha kutakasa au kufanya safi kidesturi. Ikiwa mtu ni msafi, anafaa kumhudumia Mungu. Hakikisha umetafsiri safi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno safi liko kwenye faharasa kuu. Yesu anaposema kwamba Mafarisayo wamejaa pupa, anamaanisha kwamba wana hamu ya kuchukua mali ya watu kwa nguvu.

Yesu anatumia neno **ole**, anaeleza huzuni kwa hukumu ya Mungu inayokuja. Hakikisha kwamba umetafsiri ole kama vile umetafsiri hapo awali. Yesu anasema kwamba Mafarisayo walitoa sehemu ya kumi au zaka za **mnanaa na mchicha** lakini hawawatendei watu kwa haki. Mnanaa na mchicha ilikuwa mimea midogo ambayo watu walitumia kuongeza ladha kwa chakula chao. Pia ilitumiwa kama dawa.

Yesu anasema kwamba Mafarisayo wanapenda kukalia viti vya heshima katika **masinagogi**, au mahali pa ibada pa Wayahudi. Hakikisha kwamba umetafsiri sinagogi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno sinagogi liko kwenye faharasa kuu. Baada ya Yesu kuwakemea Mafarisayo, **mtaalamu wa sheria** anasema kwamba Yesu anawatukana pia. Wataalamu wa sheria walijifunza, walifasiri, na kuwafundisha watu sheria ya Mungu. Wataalamu wa sheria walikuwa kikundi cha watu walioitwa walimu wa sheria. Hakikisha kwamba umetafsiri walimu wa sheria kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno walimu wa sheria yako kwenye faharasa kuu.

Mtaalamu wa sheria anamwita Yesu, **Mwalimu**. Mwalimu ni jina la heshima kwa kiongozi wa dini ya Kiyahudi. Hakikisha kwamba umetafsiri Mwalimu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mwalimu liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kwamba viongozi wa kidini walijenga **makaburi** kwa **manabii**, au wajumbe wa Mungu. Hapa, kaburi linamaanisha mnara maridadi wa mawe. Ulikuwa tofauti na pango la kuzika. Hakikisha kwamba umetafsiri nabii kama vile umetafsiri hapo awali. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kwamba walijenga makaburi kwa sababu walifikiri **mababu** au babu zao, walikuwa na haki ya kuwaua manabii.

Yesu anatumia maneno "Mungu katika **hekima** yake alisema." Anazungumzia hekima ya Mungu kana kwamba ni mtu. Hekima inamaanisha mawazo ambayo ni ya kweli. Mungu anajua kila kitu na kwa hivyo hekima ya kweli inaweza kutoka kwake tu. Hakikisha kwamba umetafsiri hekima kama vile umetafsiri hapo awali. Neno hekima liko kwenye faharasa kuu. Mungu alisema kwa hekima kwamba angewatuma manabii na **mitume** zaidi, au waliotumwa lakini kwamba wao pia watateswa na wengine hata kuuawa. Hakikisha umetafsiri mtume kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mtume liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba watu wa **kizazi** hicho, au watu wote walioishi wakati huo, watawajibika kwa vifo vya manabii wote. Hakikisha kwamba umetafsiri kizazi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno kizazi liko kwenye faharasa kuu.

Usasishaji wa Fahaarasa:

kaburi

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 12:1–12

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 12:1–12

Sikiliza Luka 12:1–12 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 12:1-12

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Katika hadithi iliyotangulia, Yesu aliwakosoa viongozi wa kidini alipokuwa akila nyumbani kwa Farisayo, au kiongozi wa kidini. Yesu alipoondoka, viongozi wa kidini walimkasirika na walitaka kutafuta njia ya kumwadhibu. Maelfu ya watu wako nje ya nyumba wakijaribu kumkaribia Yesu. Yesu anawageukia wanafunzi wake na kuwafundisha kuhusu mateso, au wengine wanaowafanya wateseke kwa sababu wanamufuata.

Ndani ya nyumba ya Farisayo, Yesu aliwakosoa viongozi wa kidini kwa kutomwamini na kwa kuwaongoza watu waliowafuata kwa njia mbaya. Viongozi wa kidini walikasirika sana na walitaka kutafuta njia ya kumwadhibu Yesu. Wakati huo huo, Yesu alipokuwa ndani ya nyumba, umati uliendelea kukua nje hadi kukawa na maelfu ya watu waliokuwa wakikanyagana wakijaribu kumkaribia Yesu. Luka anatumia umati kuonyesha Theofilo kwamba ingawa viongozi wa kidini hawakumkubali Yesu, Yesu alikuwa na umaarufu miongoni mwa watu wengi. Yesu anawageukia wanafunzi wake kwanza na kuwafundisha kuhusu mateso kabla ya kuzungumza na umati. Umati bado ungemsikia Yesu alipokuwa akifundisha wanafunzi wake.

Komea hapa na ujadili na timu yako, umati huonwaje katika utamaduni wako? Je, wao husaidia au huumiza? Nini hufanya umati ukusanyike mahali unapoishi?

Yesu anawaonya wanafunzi wake dhidi ya unafiki, au mtu anayejifanya kuwa ni tofauti na jinsi alivyo kweli. Yesu analinganisha unafiki wa Mafarisayo, au viongozi wa kidini, na chachu. Mtu anaongeza chachu kwa unga wa mkate ili upanuke na kuinuka. Yesu alilinganisha hili na Mafarisayo waliozungumza na kutenda kana kwamba hawakuwa na lawama na walimpenda Mungu, lakini nia zao halisi zilikuwa ni dhambi. Kama chachu inavyoenea haraka kwenye unga, mitazamo ya Mafarisayo inaweza kuwaathiri wale waliowafuata haraka. Yesu anatumia misemo miwili inayojulikana ya Kiyahudi ili kuelezea jambo lile lile - kwamba Mungu atafunua chochote ambacho mtu anaficha. Siku ya hukumu, Mungu atafunua nia ya kweli ya kila mtu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu hufanya wakati jambo ambalo wamefanya kwa siri linapogunduliwa na kushirikiwa hadharani?

Yesu anaposema "Lolote mliosema gizani litasikiwa nuruni," anamaanisha kwamba kile ambacho wanafunzi wanasema kwa siri kitasikika hadharani na watu wengi. Yesu anatumia mfano wa kitamaduni - kile mlichonong'ona masikioni mkiwa kwenye vyumba vya ndani, kitatangazwa juu ya paa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, chumba cha ndani kinarejelea chumba kilicho ndani ya nyumba. Nyumba za Kiyahudi zilikuwa na kuta nyembamba kwa hivyo watu wanaotembea nje wangeweza kusikia kile kilichokuwa kikisemwa ndani. Mapaa ya nyumba za Kiyahudi yalikuwa tambarare. Mtu alipotaka kutangaza jambo muhimu kwa jamii, angesimama juu ya paa na kuzungumza na watu mitaani kwa sauti ya juu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako nyumba ya Kiyahudi iliyo na paa tambarare.

Yesu anasema "Nawaambia" ili kukazia kile alichokuwa anakaribia kusema. Yesu anawaambia wote wanaosikiliza kwamba hawapaswi kuwaogopa watu ambao wanaweza kudhuru au kuua mwili tu kwa sababu

hawawezi kuamua mahali ambapo mtu anakwenda baada ya kufa. Badala yake, wanapaswa kumwogopa Mungu aliye na nguvu na mamlaka ya kuwaadhibu watu ambao wanastahili kuadhibiwa kwa kuwatupa Gehanamu au kuzimu. Matumizi haya ya kuogopa humaanisha kuogopa hasira ya Mungu.

Kisha Yesu anawahimiza wanafunzi wake kwa kuuliza swali ambalo hatarajii kujibiwa, "Mnajua kwamba shomoro watano huuzwa kwa senti mbili?" Shomoro walikuwa ndege wadogo ambao waliuzwa sokoni ili kula. Senti zilikuwa sarafu za Kirumi ambazo zilikuwa na thamani ya sehemu moja ya kumi na sita ya mshahara wa siku. Yesu anaonyesha kwamba shomoro walikuwa na thamani kidogo sana, na bado Mungu alijali kila mmoja.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya shomoro.

Yesu anaposema "Kwa kweli", anatofautisha jinsi Mungu anavyowajali shomoro na jinsi Mungu anavyowajali wanafunzi. Mungu aliwathamini wanafunzi zaidi kuliko shomoro. Hata alijua walikuwa na nywele ngapi kichwani! Yesu anawaambia hili ili wasiogope mateso duniani lakini watatumaini kwamba Mungu atawatunza.

Yesu anazungumza kuhusu mtu ambaye anatangaza hadharani kwamba anamfuata Mwokozi aliyeahidiwa au Yesu. Mbele ya Mungu na malaika wake, Mwana wa Adamu, au Yesu, atamwita mtu huyo mtu wake. Yesu anajiita Mwana wa Adamu ili kuonyesha kwamba alikuwa mwanadamu wa kweli na aliwakilisha watu wote. Lakini wakati huo huo, Yesu alitoka kwa Mungu na alikuwa na mamlaka ya Mungu. Mtu anamkiri Yesu kwa kuwaambia watu hadharani kwamba anamfuata Yesu na pia kuishi maisha ya kutii amri za Mungu. Lakini yeyote anayemkataa Yesu hadharani, Yesu atamkataa mbele ya Mungu na malaika wake, ambayo ina matokeo ya milele. Watu waliomwasi Yesu au kumkataa bado wangeweza kusamehewa na Mungu ikiwa mtu huyo angemgeukia Mungu. Lakini ikiwa mtu alimchukiza Roho wa Mungu, basi Mungu hangemsamehe. Injili ya Mathayo inasema kuwa mfano mmoja wa watu waliotukana roho ya Mungu ni wale walioona kazi Yake na kusema ilikuwa ni nguvu ya Shetani. Hii ilikuwa imetokea tu wakati Yesu alipotoa pepo kutoka kwa mtu aliyekuwa bubu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu hufanyaje wanapokataliwa? Watu wanaweza kurekebisha mahusiano yao? Uhusiano hauwezi kurekebisha katika hali gani?

Yesu anawaambia wanafunzi wake wanapokamatwa na kushtakiwa katika masinagogi, au sehemu za mikutano ya Kiyahudi. Hii ilimaanisha kwamba viongozi wa kidini wangukuwa maadui wa wanafunzi wakati ujao. Viongozi wa Kiyahudi wangewachukua kwenye sinagogi ili kuamua ikiwa wangedhibiwa kwa sababu walikuwa waaminifu kwa Yesu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya sinagogi.

Yesu anawaambia wasiwe na wasiwasi kuhusu namna watakavyojitetea mahakamani kwa sababu Roho wa Mungu angewasaidia kujua cha kusema wakati huo huo.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 12:1-12

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Umati ulikusanyika nje wakati Yesu alipokuwa nyumbani mwa Farisayo. Yesu anatoka nje na kuwafundisha wanafunzi wake kuhusu unafiki.

Tukio la pili: Yesu anafundisha wanafunzi kwamba wanapaswa kumwogopa Mungu. Yesu pia anawaambia jinsi walivyo wenye thamani.

Tukio la tatu: Yesu anawafundisha wanafunzi wake kuhusu kumkiri mbele ya wengine. Yesu anaeleza kwamba kumkataa Roho Mtakatifu hakutasamehewa.

Tukio la nne: Yesu anafundisha jinsi ya kufanya wanafunzi wake wanapokabili majaribu katika masinagogi mbele ya watawala na wenye mamlaka. Yesu anawaambia wasiogope kwa sababu Roho Mtakatifu atawaambia kile cha kusema.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mafarisayo
- Umati mkubwa
- Wanafunzi
- Mungu
- Malaika wa Mungu
- Mtu anayemkana Yesu
- Mtu anayemtambua Yesu
- Roho Mtakatifu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mambo mawili yanatokea kwa wakati mmoja. Yesu yuko pamoja na viongozi wa kidini ndani ya nyumba watu wanapokusanyika nje.

Yesu anaondoka nyumbani kwa Farisayo na kuanza kuwafundisha wanafunzi wake kuhusu unafiki. Umati mkubwa unasikiliza hapo karibu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba unafiki unaweza kuwaathiri pia. Kwa hiyo wanapaswa kuwa waangalifu kwa sababu chochote kinachofanywa kisiri kitafunuliwa hadharani.

Yesu anafundisha kwamba Mungu anawathamini wanafunzi. Ikiwa Mungu anawajali shomoro, basi hakika atawajali wao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba shomoro waliuzwa sokoni ili waliwe. Walikuwa chakula kizuri na cha bei nafuu. Yesu anasema kwamba Mungu hasahau shomoro hata ingawa waliuzwa ili waliwe.

Yesu anasema kuwa mtu yeyote akimkubali hadharani, atasema kwamba ni wake mbele ya Mungu na malaika. Lakini yeyote anayemkana Yesu duniani, Yesu atamkana mtu huyo mbinguni. Yesu anasema kwamba Mungu anaweza kuwasamehe wale wanaomkataa, lakini Mungu hatawasamehe wale wanaomkataa Roho Mtakatifu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anazungumzia matokeo ya milele ya kumkana au kumtambua mbele ya watu duniani. Yesu pia anasema kwamba kumkana Roho Mtakatifu hakusamehewi, hata zaidi ya kumpinga Yesu.

Yesu anawaambia wanafunzi kwamba watakabiliana na mashtaka lakini anasema Roho Mtakatifu atawafundisha cha kusema wakati huo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawaambia kwamba Roho Mtakatifu atawaongoza kusema wanachopaswa kusema. Yesu anaposema kufundisha, hamaanishi kuwafundisha wanafunzi darasani bali kuwapa wanafunzi maneno ya kusema wakati wa mashtaka.

*Kuleta Maandishi Hai**Kudhihirisha Maandiko*

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 12:1–12

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mafarisayo
- Umati mkubwa
- Wanafunzi
- Mungu
- Malaika wa Mungu
- Mtu anayemkana Yesu
- Mtu anayemtambua Yesu
- Roho Mtakatifu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza watu wakikusanyika Yesu akiwa nyumbani kwa Farisayo. Yesu anapozungumza na wanafunzi wake, timu inaweza kumwigiza Farisayo anayetafuta kuheshimiwa lakini anawadharau watu kwa siri. Yesu anapofundisha kuhusu Mungu akifunua kile kinachosemwa kwa siri, timu inaweza kumwigiza Farisayo akinong'oneza, na mtu mwingine akiwaambia watu wote kile alichosema kwa sauti.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu anayemkana Yesu na mtu mwingine anayemtambua. Kisha onyesha jinsi Yesu anamkana mtu aliyemkana mbele ya Mungu na malaika wake. Pia mwonyeshe Yesu akimtambua mtu aliyemtambua mbele ya Mungu na malaika wake.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Roho Mtakatifu akijaribu kuongoza maisha ya mtu, lakini mtu huyo anamkana Roho Mtakatifu, kuwakilisha kumkataa Roho Mtakatifu.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Roho Mtakatifu akinong'oneza maneno kwa mmoja wa wanafunzi akiwa kwenye mashtaka.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akila na viongozi wa kidini huku umati mkubwa ukikusanyika nje. Yesu anatoka nyumbani na watu wote wamekusanyika karibu. Yesu alizungumza na wafuasi wake kwanza akiwaambia wajihadhari na chachu ya Mafarisayo, ambayo ni unafiki wao. Yesu anasisitiza kwamba Mungu atafunua kila kitu kwa siri, kila kitu kinachosemwa faraghani kitasikika hadharani.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Sidhani kwamba sisi ni kama Mafarisayo.", "Ninaona aibu kwamba watu watajua siri zangu.", na "Nahitaji kufanya yote ninayofanya kwa uwazi." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake wasiomwogope yule anayeweza kuua mwili lakini Mungu anaweza kuua nafsi na ana nguvu ya kuitupa jehanamu. Yesu anaeleza kwamba Mungu huwatunza ndege wa kawaida ambao ni wa bei rahisi sana. Watu ni muhimu zaidi kwa Mungu kuliko ndege hao. Yesu anasema kwamba Mungu anajua kila nywele kichwani mwao. Yesu anawaambia wasiogope.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Sitaki kwenda jehanamu.", "Najihisi mwenye thamani.", na "Mungu ananijua vizuri kuliko mimi mwenyewe." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akielezea, Yeyote atakayenikiri mbele ya watu, Mwana wa Adamu naye atamkiri mbele za malaika wa Mungu. Lakini yeye atakayenikana mimi mbele ya watu, Mwana wa Adamu naye atamkana mbele ya malaika wa Mungu.

Naye kila atakayenena neno baya dhidi ya Mwana wa Adamu atasamehewa, lakini yeyote atakayemkufuru Roho Mtakatifu hasamehewa."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza malaika, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Siamini kwamba watu wengine hawataki kumfuata Yesu.", "Walimkana Yesu, wanawezaje kutarajia kwamba Yesu atawatambua hapa?", na "Tunafurahi kwamba hawakumkana Yesu katika majaribu na matatizo yao. Furaha iliyoje kwamba Yesu anawatambua hapa." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake kwamba wanaposhtakiwa, wasiwe na wasiwasi kuhusu maneno ya kusema, Roho Mtakatifu atawafundisha cha kusema kwa wakati huo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza Roho Mtakatifu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninafurahi walisikiliza kile ambacho Yesu alisema, wanaweza kutumia maneno haya sasa.", "Ninamfurahia Yesu. Watafuata uongozi wangu.", na "Wanahitaji kusikiliza na kurudia kwa wakati huu."

Muulize mwigizaji anayeigiza mwanafunzi anayeshtakiwa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nina hofu, lakini nakumbuka kile ambacho Yesu aliniambia.", "Ninashukuru kuteseka kama Yesu.", na "Nina hakika kuhusu kile ninachohitaji kusema kwa sababu Roho Mtakatifu ananipa maneno yake."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 12:1-12

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Baada ya Yesu kuwakosoa viongozi wa kidini, Yesu aliwafundisha **wanafunzi**, au wafuasi wake, kuhusu **mateso**, au watu wengine wanaowafanya watu wa Mungu wateseke. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno mwanafunzi na mateso yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaonya wanafunzi wake wasifanye **unafiki** kama **Mafarisayo**, au viongozi wa kidini wa Kiyahudi. Mnafiki ni mtu asiye mkweli. Anasema jambo lakini haliadini kabisa. Hakikisha umetafsiri Farisayo na unafiki kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaambia wafuasi wake kwamba hawapaswi kuwaogopa watu wanaoweza kuwadhuru na kuwaua kwa sababu watu hao hawangeweza kuamua mahali ambapo wafuasi wa Yesu walienda baada ya kifo. Ila, wanapaswa **kumwogopa** Mungu. Hapa, kuogopa kunamaanisha kumhofu na kumheshimu Mungu na kuishi kwa kumtii Mungu kwa sababu ya hofu hiyo. Yesu anawaambia wafuasi wake kwamba Mungu pekee ana **mamlaka**, au haki ya kuwatuma watu **jehanamu**. Hakikisha kwamba umetafsiri mamlaka kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mamlaka liko kwenye faharasa kuu.

Hapa, neno **jehanamu** linarejelea jina la Kiebrania la Bonde la Hinomu. Hili lilikuwa bonde lililokuwa kusini mwa Yerusalemu ambalo watu walitupa taka na maiti za wahalifu. Kwa Wayahudi, bonde hilo liliwakilisha mahali ambapo Mungu angewaadhibu watu waovu baada ya kufa. Hakikisha umetafsiri jehanamu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno jehanamu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba yeyote anayesema waziwazi kwamba anamfuata Yesu na kutii mafundisho yake, Mwana wa **Adamu** pia atasimama mbele ya Mungu na **malaika** na kusema kwamba mtu huyo ni wake. Hapa, Mwana wa Adamu ni jina linalomrejelea Yesu kama yule aliye na nguvu na mamlaka yote. Malaika ni viumbe wa kiroho ambao ni wajumbe wa Mungu. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Adamu na malaika kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anafundisha kwamba yeyote anayemkana Yesu anaweza **kusamehewa** na Mungu. Kusamehe kunamaanisha kwamba Mungu hatamwadhibu mtu kama anavyostahili akiacha kutenda uovu na kumgeukia. Hata hivyo, Yesu anasema kwamba watu **wanaomkufuru Roho Mtakatifu**, au Roho wa Mungu, hawatasamehewa. Kukufuru kunamaanisha kumdharau Mungu. Mfano wa kutoheshimu Roho wa Mungu unaweza kuwa kuona kazi ya Roho wa Mungu na kusema ilikuwa ni kupitia nguvu za Shetani, au adui wa Mungu. Hakikisha umetafsiri kusamehe, kukufuru, na Roho Mtakatifu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote matatu yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba wanafunzi hawapaswi kuhangaika wanapohukumiwa katika **masinagogi**, au mahali pa ibada pa Kiyahudi. Hakikisha kwamba umetafsiri sinagogi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno sinagogi liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 12:13-21*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

LUKA 12:13-21

Sikiliza Luka 12:13-21 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 12:13-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Katika hadithi iliyotangulia, Yesu aliondoka nyumbani kwa viongozi wa kidini wenye hasira waliotaka kutafuta njia ya kumwadhibu. Wakati huo huo, maelfu ya watu walikusanyika nje ya nyumba wakijaribu kumkaribia Yesu. Yesu kwanza anawafundisha wanafunzi wake kuhusu mateso na kuwaonya kuhusu unafiki wa Mafarisayo. Alipokuwa akifundisha, mtu fulani katika umati anamwita na anataka asuluhishe mzozo wa ardhi. Yesu anatumia swali la mtu huyo kufundisha kuhusu pupa kwa kutumia mfano, au hadithi fupi.

Mtu huyo anamkatiza Yesu na kumwita Mwalimu, au jina la heshima kwa kiongozi wa kidini wa Kiyahudi. Mtu huyo ana kaka mkubwa na baba yake alikufa. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mtu alipokufa, aliwaachia wanawe urithi, au shamba lake lote na mali zote. Kwa kawaida, mwana mkubwa alipokea mara mbili zaidi ya wana wengine. Mtu huyo katika umati alikuwa akilalamika kwa sababu ndugu yake mkubwa hakuwa akigawa naye urithi. Mtu huyo anataka Yesu atumie mamlaka yake, au haki ya kutenda, kumsaidia kupata kile anachofikiri ni sehemu yake ya urithi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nini hufanyikia mali ya mtu anapokufa? Watu katika utamaduni wenu huamujaje ni nani anayepewa vitu gani mtu anapokufa ikiwa kuna ubishi?

Yesu anasema, "Rafiki, ni nani aliyeniweka mimi kuwa hakimu wenu au msuluhishi juu yenu?" Hakimu na msuluhishi walikuwa watu waliokuwa na mamlaka ya kutatua migogoro ya ardhi na kugawanya mali ifaavyo. Swali la Yesu halikupaswa kujibiwa lakini lilidokeza kwamba hakukubali ombi la mtu huyo. Yesu anamwita rafiki, ambayo ilikuwa njia ya kawaida kumwita mgeni. Kwa kawaida watu walienda kwa viongozi wa kidini kutatua migogoro lakini Yesu anakataa kukubali jukumu hilo.

Yesu anazungumza na watu wote wanaomsikiliza na anawapa onyo. Yesu anawaonya vikali wawe makini wasije wakawa wachoyo kwa njia yoyote. Uchoyo unamaanisha kutamani sana vitu vingi zaidi. Uchoyo hamaanishi tu kutaka pesa zaidi bali pia tamaa ya kutaka watu wengine wakuone kuwa muhimu. Katika kisa cha mtu huyo, kumiliki ardhi zaidi kungemruhusu kufurahia hadhi ya juu zaidi katika jamii. Yesu anadokeza kwamba kumiliki vitu vingi zaidi hakufanyi maisha ya mtu kuwa ya maana au muhimu zaidi.

Yesu anasimulia mfano au hadithi fupi kuhusu mkulima mwenye uchoyo. Kulikuwa na mtu tajiri sana aliyekuwa na mashamba yaliyozalisha mavuno mengi. Mashamba hayo huenda yalikuwa mashamba ya nafaka au shayiri. Kwa sababu mashamba ya mtu huyo yalizalisha mazao mengi hivyo, ilibidi aamue cha kuyafanyia. Mtu huyo alikuwa na maghala au majengo yaliyotumiwa kuhifadhi vitu, lakini yalikuwa yamejaa sana hivi kwamba hakukuwa na nafasi kwa mazao yake.

Komea hapa na uonyeshe picha ya ghala. Watu katika utamaduni wako huhifadhije chakula au mali?

Mtu huyo anajiambia kwamba atawaambia watumishi wake wabomoe maghala hayo na kujenga maghala makubwa ili aweze kuhifadhi nafaka na mali yake yote. Mtu huyo alijiambia kwamba angejipongeza siku zijazo wakati atakapokuwa na maghala mapya yaliyojaa vitu vyema vya kutosha miaka mingi. Mtu huyo anafikiri kwamba akifanya hivi anaweza kula, kunywa, na kuwa na furaha. Kwa maneno mengine, ataweza kuishi maisha rahisi siku zijazo na kufurahia katika karamu na sherehe.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Unaweza kumwelezeaje mtu anayejiongelesha katika utamaduni wako? Watu hupangaje wakati ujao katika utamaduni wako?

Lakini maneno ya Mungu yanakatiza yale ambayo mtu huyo anajiwazia. Mungu anamwita mpumbavu, au mtu asiyeifikiri vizuri. Mungu anaposema "uhai wako unatakiwa," Mungu anawaambia mtu huyo kwamba atachukua uhai wake, au kwamba mtu huyo atakufa usiku huo. Mungu anauliza, "Sasa hivyo vitu ulivyojiwekea akiba vitakuwa vya nani?" Anauliza swali hili kuisitiza kwamba mali zote za mtu huyo alizokuwa akijiwekea zingepewa mtu mwingine. Yesu anamalizia mfano huo na kutoa hitimisho kwa wanafunzi wake na umati.

Yesu anasema kwamba yeyote anayekiwekea akiba ya mali duniani ataishia kama yule mkulima tajiri. Atakufa, amwachie mtu mwingine mali yake, na Mungu atamwona kuwa mpumbavu. Yesu anasema kwamba yeye ni kama mkulima kwa sababu hajitajirishi kwa Mungu. Hii inamaanisha kwamba hafanyi kile ambacho Mungu anaona ni cha thamani. Hamwamini Mungu na anatumia utajiri na mali yake kumtumikia Mungu na wengine.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako hutumiaje vitu walivyo navyo kumtumikia Mungu na wengine?

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 12:13-21

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Mtu fulani katika umati anamkatiza Yesu akifundisha wanafunzi wake ili kutatua mgogoro kuhusu urithi. Yesu anakataa jukumu la msuluhishi kati ya ndugu hao. Yesu alionya kila mtu kuhusu uchoyo.

Tukio la pili: Yesu anasimulia mfano kuhusu mtu tajiri. Shamba la tajiri huyo lilizaa kwa wingi. Tajiri huyo alipanga kuharibu na kujenga upya maghala yake ili kuhifadhi mazao yote na mali yake. Mungu anamwita na kuuliza nani atapata vitu vyote alivyoacha. Yesu anamalizia kwa kusema kwamba tajiri huyo ni kama mtu anayekiwekea hazina lakini hamtumaini Mungu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati mkubwa
- Mtu kwenye umati
- Ndugu wa mtu huyo
- Mtu tajiri
- Mungu

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba bado huu ni ule umati wa kifungu kilichotangulia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mtu huyo anamwomba Yesu amwambie ndugu yake afanye kile ambacho sheria inasema kuhusu urithi, au fedha, na mali ambayo baba yake aliacha.

Mtu kwenye umati anamwomba Yesu amwambie ndugu yake agawe urithi naye.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hakukataa wazo la kuhukumu vizuri wakati kuna ugomvi. Badala yake, anakataa ombi la mtu huyo kwa sababu ya uchoyo wake.

Yesu anamwambia mtu huyo kwamba hakuteuliwa kuwa hakimu wa aina hii ya ugomvi. Yesu anawaambia kwamba uhai ni zaidi ya mali na kujilinda dhidi ya uchoyo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba tajiri huyo alikuwa na mahali pa kuhifadhi mazao yake, lakini hakukuwa na nafasi ya kutosha kwa mazao yote. Mtu huyo alikuwa na mazao mengi sana kuliko maghala yake.

Yesu anasimulia hadithi ya mtu tajiri. Tajiri huyu alikuwa na kipande cha ardhi. Mazao yalikuwa mengi. Mtu huyo anafikiria kubomoa maghala na kujenga makubwa ili kuhifadhi mazao yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba lengo la tajiri lilikuwa kufurahia kile alichokihifadhi wakati ujao.

Kisha mtu huyo alisema kwamba ana kiasi cha kutosha kufurahia maisha na kutofanya kazi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Mungu anamwambia kwamba atakufa. Mungu anatumia swali kumwonyesha kwamba mali yake yote ingemwendea mtu mwingine.

Kisha katika mfano huo Mungu anamwambia mtu huyo kuwa atataka uhai wake usiku huo. Mungu anamuuliza nani atapata vitu vyake vyote.

Mwishowe, Yesu anasema kwamba yeyote anayejiwekea akiba na hajitajirishi kwa Mungu ni kama mtu huyu tajiri.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 12:13-21

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati mkubwa
- Mtu kwenye umati
- Ndugu wa mtu huyo
- Mtu tajiri
- Mungu

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza umati uleule uliokuwa kwenye kifungu kilichotangulia.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu kwenye umati akiwa haombi haki, lakini ana tamaa ya mali.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akiwaonya dhidi ya uchoyo. Yesu hapuuzi ombi la unyofu.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza tajiri akijifikiria na kufikiria jinsi ya kufurahia utajiri wake wakati ambapo Yesu anasimulia mfano huo.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Mungu akiuliza swali kuhusu nani atapata vitu vyake vyote. Mungu hatarajii jibu kwa swali lake.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza mtu akimwomba Yesu amwambie ndugu yake agawanye urithi. Yesu anakataa kuhukumu kisa hicho. Yesu anawaambia umati kwamba wanahitaji kujilinda dhidi ya uchoyo kwa sababu maisha hayategemei vitu ambavyo mtu anavyo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu anayemkatiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Sielewi. Ni haki kwamba nipate sehemu yangu ya urithi. Je, Yesu hajali haki?," "Nahisi nimekosewa na Yesu anapodokeza kwamba mimi ni mchoyo.", na "Najihisi mwenye hatia, labda nia yangu si safi." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia mfano. Yesu anasimulia kuhusu mtu tajiri aliye na ardhi ambayo ilitoa mazao kwa wingi. Tajiri huyu alishangaa jinsi angehifadhi mazao na vitu vyote alivyokuwa navyo. Kisha alipanga kubomoa majengo yake na kujenga makubwa zaidi. Alipanga kuhifadhi mazao na vitu vyote huko. Mtu huyo anajiambia kwamba atasema, "Nina vitu vya kutosha kuishi kwa miaka mingi. Nitapumzika, nile, ninywe na nifurahi."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza mtu tajiri, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Najihisi nimefanikiwa, kazi hii yote ngumu itaniruhusu nipumzike.", "Nahisi nimefanya ya kutosha, na ni wakati wa kupumzika.", na "Ninastahili kufurahia maisha sasa." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiendelea kusimulia mfano. Yesu anasema kwamba Mungu anamwambia mtu huyo kwamba yeye ni mpumbavu. Mungu anasema, "Usiku huu uhai wako unatakiwa. Sasa hivyo vitu ulivyojiwekea akiba vitakuwa vya nani?" Yesu anamalizia kwa kusema kwamba mtu anayejiwekea mali na hajitajirishi kwa Mungu ni kama tajiri katika hadithi hiyo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Mungu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kwa nini unafikiri vitu hivyo vyote vitakupa furaha?," "Hata hukunifikiria wakati ulipopata mavuno mengi.", na "Huna wakati wa kubadili matendo yako kufikia usiku wa leo."

*Kujaza Mapengo**Kujaza Mapengo*

KUJAZA MAPENGO

LUKA 12:13-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Yesu anafundisha wafuasi wake wakati mtu anapomkatiza na kumwita, "**Mwalimu**." Mwalimu ni jina la heshima kwa kiongozi wa dini ya Kiyahudi. Hakikisha kwamba umetafsiri mwanafunzi na mwalimu kama vile ulitafsiri hapo awali. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Mtu huyo anamwomba Yesu amwambie ndugu yake ampe **urithi** wake, au sehemu yake ya ardhi, pesa na mali ya baba yake. Hakikisha kwamba umetafsiri urithi kama vile umetafsiri hapo awali. Yesu anamwambia kwamba hahukumu migogoro ya ardhi.

Yesu anapojibu, anamwita mtu huyo, "Rafiki." Katika utamaduni wa Kiyahudi, hii ilikuwa njia ya kumwita mgeni. Haikuwaa dharau lakini katika muktadha huu, inadokeza kwamba Yesu alikataa ombi la mtu huyo.

Jadili na timu yako mtu mgeni ataitwaje katika muktadha huu katika lugha yako.

Badala yake, Yesu anasimulia **mfano**, au hadithi fupi inayokusudiwa kufundisha kweli zaidi kuhusu Mungu. Hakikisha umetafsiri mfano kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mfano liko kwenye faharasa kuu.

Mkulima mchoyo kwenye hadithi anataka kubomoa **maghala** yake na kujenga makubwa zaidi. Maghala yalikuwa majengo yaliyotumiwa kuhifadhi mazao na mali.

Komea hapa na uonyeshe picha ya ghala ikiwa bado hujaonyesha.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 12:22-34*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

LUKA 12:22-34

Sikiliza Luka 12:22-34 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 12:22-34

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Hapo awali, Yesu aliwafundisha wanafunzi wake pamoja na umati mkubwa kuhusu uchoyo kwa kutumia hadithi kuhusu mkulima. Mkulima huyo hakumtumaini Mungu na maisha yake na badala yake alijaribu kujihifadha utajiri wake wote. Sasa, Yesu anawafundisha wanafunzi wake kuwa wasisumbukie watakachokula na kuvaa kwa sababu Mungu atawalinda na kuwaandalia kwa kila njia.

Yesu anazungumza na wanafunzi wake, au wafuasi wake wa karibu sana, lakini umati mkubwa pia ukamkaribia ili kusikiliza mafundisho yake. Yesu anawapa wanafunzi wake ushauri muhimu baada ya kuwasimulia hadithi ya mkulima mpumbavu. Wanafunzi hao hawahitaji kuwa na wasiwasi kuhusu watakachokula au nguo watakazovaa. Yesu anaashiria kwamba Mungu aliwapa maisha yao, kwa hiyo wanafunzi hao wanaweza kumtumaini Mungu awape vitu muhimu kama chakula na nguo.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wenu hujitayarishaje kwa ajili ya mahitaji ya siku zijazo? Ni lini na kwa nini watu hufikiria juu ya maisha yao ya baadaye?

Katika mafundisho ya awali, Yesu aliwaambia wanafunzi wake kwamba wao ni wa maana zaidi kuliko ndege na kwamba Mungu alijua idadi ya nywele za vichwa vyao. Mara nyingine tena, Yesu anawafundisha wanafunzi wake kwamba Mungu anawathamini, na kwamba Mungu atawaandalia mahitaji yao ya kimwili. Yesu anatumia mfano wa kunguru, au ndege wakubwa weusi ambao Wayahudi waliwaona kuwa hawana thamani kwa kuwa hawangeweza kuliwa. Kunguru hawakupanda wala kuvuna. Kupanda ni kutawanya mbegu kwa mkono na kuvuna ni kukusanya mazao yaliyoiva. Kunguru hawajiandalii chakula. Lakini Mungu bado anawatunza kwa kuwapa chakula. Yesu anasema kwamba wanafunzi hao ni wa thamani zaidi kwa Mungu kuliko ndege hao.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kunguru na ghala.

Yesu anauliza swali ili kusesitiza kwamba hakuna mtu anayeweza kuongeza dhiraa moja, au saa moja, kwa maisha yao kwa kuyahangaikia. Dhiraa ni kipimo cha urefu ambacho ni karibu sentimita 45 au inchi 18. Katika muktadha huu, dhiraa unarejelea muda mfupi kama vile saa moja. Yesu anawakemea wanafunzi wake kwa upole kwa kuwauliza, "Mbona mnahangaikia hayo mengine?" ili kusesitiza kuwa kuhangaika hakufai. Ikiwa mtu

hawezi kufanya jambo dogo kama kuongeza saa moja kwenye maisha yake, basi hapaswi kuhangaikia mambo mengine.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wenu hufanya nini ili kujaribu kurefusha maisha yao au kuishi muda mrefu zaidi?

Yesu anatumia mfano mwingine. Wakati huu anazungumzia mayungiyungi, au maua maridadi yanayokua mwituni. Huenda Yesu aliashiria maua fulani yaliyokuwa karibu alipokuwa akizungumzia maua hayo.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya ua wa mwituni ambalo hukua katika nyasi za Israeli.

Yesu anasema maua hayakufanya kazi au kusokota nyuzi pamoja ili kutengeneza nyuzi za kusuka nguo. Lakini Yesu anasema maua yalikuwa yanapendeza zaidi kuliko mavazi ya Mfalme Sulemani! Jambo hilo lilikuwa la kushangaza kwa kuwa Mfalme Sulemani alijulikana sana na Wayahudi kuwa tajiri na mwenye hekima zaidi kati ya wafalme wote wa Israeli. Sulemani aliishi muda mrefu kabla ya wakati wa Yesu, lakini kila mtu alijua jinsi alivyoonyesha utajiri wake kwa kuvaa mavazi ya bei ghali na maridadi.

Yesu anafundisha kwamba ikiwa Mungu huwapa mimea ya mwituni yenye thamani ndogo uzuri mkubwa, bila shaka atawaandalia wanafunzi wake, watoto wake mwenyewe. Yesu anaposema, "Mungu huivika nyasi ya shambani", anamaanisha Mungu hufanya nyasi za mwituni kupendeza. Nyasi ya shambani inarejelea mimea ndogo ya mwituni iliyoote shambani. Uzuri huo haukutarajiwa kwa kuwa nyasi za mwituni haziishi muda mrefu. Yesu anaposema, "Leo iko, kesho itatupwa motoni", hakumaanisha kwamba nyasi ziliishi kwa siku moja tu, bali ziliishi kwa muda mfupi tu. Huko Israeli, mimea ilikauka haraka kwa sababu ya joto jingi. Kisha watu walitumia kuwasha moto. Yesu anasema ikiwa Mungu anajali mimea ya muda mfupi, bila shaka atawaapa wanafunzi hao nguo. Yesu anawakemea kwa kutokuwa na imani zaidi, au kutomwamini Mungu.

Yesu anawaambia wafuasi wake wasihangaikie chakula na mavazi. Ikiwa wangehangaikia mambo hayo, basi wanafunzi wangukuwa kama watu wasiomcha Mungu, au watu wa mataifa ambao hawakumtegemea Mungu. Yesu anasema wanafunzi hao ni tofauti na watu ambao hawakumtumaini Mungu. Wanafunzi wanguweza kumtumaini Mungu akiwa Baba yao wa mbinguni ili ajue wanachohitaji na kuwaandalia mahitaji yao kama watoto wake.

Badala yake, Yesu anasema wafuasi wake wanapaswa kuzingatia ufalme wa Mungu, au kuruhusu Mungu kutawala mioyo yao. Wanapaswa kutaka kuishi chini ya utawala wa Mungu na kuwasaidia wengine kufanya vivyo hivyo. Wanafunzi wanapoishi chini ya utawala wa Mungu, anawapa mahitaji yao ya kimwili. Yesu anawaambia wanafunzi wake, "Msiogope." Kama kondoo walio na mchungaji mzuri, wanafunzi wanguweza kumtumaini Mungu awajali. Yesu analinganisha wanafunzi wake na kundi la kondoo, au kundi dogo la kondoo, kwa sababu kondoo wana maadui wengi na wanahitaji mtu wa kuwalinda.

Komea na kuonyeshe timu yako picha ya mchungaji na kundi la kondoo.

Yesu anawapa faraja kwamba Mungu atawajali bila kujali ugumu watakaokabiliana nao katika siku zijazo. Mungu atafanya hivyo kwa sababu Mungu alipendekwa kuwachagua na kuwaruhusu waingie katika ufalme wake.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kuuza vitu vyao na kutumia fedha hizo kuwapa maskini, au wale wenye mahitaji. Yesu anamaanisha kwamba wanaweza kufanya hivyo kwa sababu wanamtumaini Mungu kama mfalme na mchungaji wao kuwaandalia vitu wanavyotaka. Yesu anasema, "jiandalieni mikoba ambayo haitaharibika." Mikoba ilikuwa mifuko midogo ambapo watu waliweka pesa zao. Mikoba ilipoharibika, au ilikuwa na mashimo ndani yao, haikufaidi tena kuhifadhi pesa ndani yao.

Komea hapa na uonyeshe picha ya mkoba. Watu katika utamaduni wako huhifadhi wapi pesa zao?

Ikiwa wanafunzi wanguwapa maskini basi wangepata utajiri ambao hautatoweka. Wanguweza kupata hazina mbinguni, au baraka za kiroho mahali ambapo Mungu anaishi. Aina hii ya utajiri haitapungua au kuisha. Yesu anasema hakuna mwizi angeweza kuiba na hakuna nondo anayeweza kuharibu utajiri huo wa mbinguni. Nondo ni wadudu wanaoruka wanaotafuna nguo na kusababisha matundu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya Nondo.

Yesu anasema wafuasi wake wanapaswa kuhifadhi hazina zao mbinguni badala ya duniani kwa sababu mahali hazina yako ilipo, hapo ndipo moyo wako utakapokuwa pia. Yesu anaposema moyo, anazungumzia sehemu ya

mtu ambapo mawazo na hisia zinatokea. Ikiwa mtu angehifadhi utajiri wao duniani, mioyo yao ingekuwa na tamaa na kutaka kuongeza utajiri wao. Lakini ikiwa utajiri wa mtu uko mbinguni, basi wanafikiria juu ya mbinguni na kujitolea kwa Mungu na ufalme wake.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 12:22-34

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anawaambia wanafunzi wake wasihangaike kuhusu maisha, kile wanachokula au jinsi wanavyovaa, kwa sababu maisha ni zaidi ya hayo. Yesu anawasilisha mifano mitatu kulinganisha jinsi Mungu anavyojali maisha ambayo ni ya thamani kuliko maisha ya binadamu.

Tukio la pili: Yesu anawaambia wanafunzi wake wasiwe kama mataifa yasiyo na imani, ambayo siku zote yana wasiwasi kuhusu kile wanachokula na jinsi watakavyovaa.

Tukio la tatu: Yesu anawaambia wanafunzi wake kuhusu vitendo wanavyopaswa kuvitenda badala ya kuhangaikia siku zijazo.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtu mwenye wasiwasi
- Wanafunzi
- Mungu
- Kunguru
- Mayungiyungi
- Nyasi
- Mtu anayetupa nyasi kwenye moto
- Sulemani
- Mtu anyetafuta chakula na nguo
- Mwanafunzi anayeuzua mali yao
- Mtu hohehahe (maskini)
- Mwizi
- Nondo

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mwishoni mwa kifungu cha mwisho, Yesu alikuwa anazungumzia mtu anayehifadhi hazina duniani lakini hakumtumaini Mungu na utajiri wake wa baadaye. Kifungu hiki ni muendelezo wa mada ambayo Yesu alielezea mwishoni mwa kifungu cha mwisho.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anageuka kuzungumza na wanafunzi wake. Anaanza kwa kuelezea matokeo ya kile alichosema hapo awali kwa kutumia neno sawa na "kwa hiyo". Yesu anawaambia wanafunzi wake wasihangaike kuhusu maisha, kile wanachokula au kile wanachovaa. Yesu anasema kwamba maisha ni zaidi ya hayo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hakuwapa watu habari mpya kuhusu kunguru au maua ya mweituni. Hawadhihaki wala kuwaita wapumbavu. Badala yake, Yesu anatumia mifano katika uumbaji wake ili kisisitiza kwamba Mungu angewatunza watu wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu aliposema kunguru hawapandi mbegu, hawavuni wala hawahifadhi chakula, ilikuwa kuonyesha kwamba shughuli hizo hazihitajiki ili Mungu awalishe. Yesu anawaambia watu kwamba wao ni wa thamani zaidi kwa Mungu kuliko ndege.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anauliza maswali mawili asiyohitaji majibu. Yesu anauliza ikiwa wasiwasi unaweza kuongeza saa moja kwenye maisha. Kwa sababu hakuna mtu anayeweza kufanya jambo kama hilo, Yesu anauliza, "Kwa nini uwe na wasiwasi kuhusu mambo mengine?"

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapozungumzia kwamba mayungiyungi hayatengenezi nguo, ni kuonyesha kwamba ni Mungu ndiye anayewajali. Yesu analinganisha mayungiyungi na Mfalme Sulemani. Sulemani hakuvalia nguo ya kupendeza kuliko mayungiyungi. Yesu anasema kwamba Mungu alivika nyasi ingawa nyasi hizo zitaishia kuchomwa.

Yesu anawaambia wanafunzi wake wasitafute chakula, kinywaji, au jinsi watakavyovalia kama mataifa mengine wanaojaribu kupata vitu hivyo.

Mwishowe, Yesu anawasilisha tofauti ya tabia kwa kutumia neno kama "badala yake". Anawaambia wanafunzi wake waangalie ufalme wa Mungu na Mungu atawaandalia vitu vingine vyote wanavyohitaji.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema, "kundi dogo la kondoo," ni njia ya kuwaambia kwamba wao ni wa ufalme, kama kondoo walivyo mali ya mchungaji.

Yesu anawaambia wasiogope kwa sababu Baba anafurahi kuwapa ufalme.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anamalizia sehemu hii kwa kutumia mambo ya kawaida na kuyanganisha na mambo ya kiroho.

Yesu anawaambia wafuasi wake wauze mali zao na kuwapa maskini. Yesu anawaambia watafute mikoba isiyozeeka au kuharibika. Mikoba hii itakuwa na hazina mbinguni ambayo haitaisha kamwe, mahali ambapo hakuna wezi na hakuna nondo wa kuharibu.

Ni muhimu kukumbuka Yesu anaposema, "hapo ndipo moyo wako utakapokuwa pia," inamaanisha kwamba tamaa na mwelekeo wa mtu huyo utakuwa mahali ambapo hazina yao iko.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 12:22-34

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Mtu mwenye wasiwasi
- Wanafunzi
- Mungu
- Kunguru
- Mayungiyungi
- Nyasi
- Mtu anayetupa nyasi kwenye moto
- Solomoni
- Mtu anayetaka kula, kunywa, na kuvaa
- Wanafunzi wanaouza mali yao
- Mtu hohehahe (maskini)
- Mwizi
- Nondo

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu mwenye wasiwasi akitafuta vitu vya kula na mavazi bali Yesu anawaambia wanafunzi wake wasiogope.

Hakikisha timu inawaigiza ndege wakilishwa na mayungiyungi ikilinganishwa na Mfalme Solomoni. Igiza mtu akitembea kando ya nyasi na kutoa maoni juu ya jinsi ilivyo maridadi. Baadaye, mtu huyo anakuta nyasi hiyo ikiwa imenyaunya na kufa, kwa hiyo anarusha kwa moto. Fanya hivyo Yesu anapozungumza. Timu inaweza kutumia vifaa vingine kuwakilisha vifaa ambavyo ndege na mayungiyungi hayatumii. Ndege na mayungiyungi huona vifaa hivyo lakini havitumii.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu anayehangaikia kama mwanzoni. Yesu anapozungumza, anaweza kufanya jambo la kuwaonyesha wanafunzi hao wasiwe kama wao.

Hakikisha timu inamwigiza mwanafunzi wa Yesu anayeuzi mali yake na kumsaidia mtu masikini. Timu inaweza kutumia vifaa vya kuonyesha mkoba uliojaa pesa ukiwa karibu na Mungu, mahali ambapo nondo au wezi hawawezi kufikia au kuharibu.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake wasihangaika kwa sababu maisha ni muhimu kuliko chakula na mwili ni muhimu kuliko mavazi. Yesu anatoa mfano wa kunguru. Hawatavuni wala kupanda, lakini Mungu anawatunza. Yesu anasema wanafunzi hao ni wa thamani zaidi kuliko ndege. Yesu anasema ikiwa hawawezi kuongeza saa moja kwenye maisha yao kwa kuhangaika, basi kwa nini wahangaika na mambo mengine?

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninaona aibu. Siku zote nina wasiwasi kuhusu mahali ambapo tutapata chakula tunaposafiri na Yesu.", "Yesu ni wa kweli. Ikiwa anaweza kuzidisha samaki na mkate, sihitaji kuhangaika mambo ya kimwili.", na "Ni vigumu kutohangaika, Yesu ametuonya kuwa tutateswa." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake jinsi maua ya mwituni hayatengenezi mavazi yao wenyewe, lakini yanavutia sana kuliko Mfalme Solomoni. Yesu anasema ikiwa Mungu anajali maua ambayo ni ya muda, basi hakika atawatunza. Yesu anawaambia wana imani kidogo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa. Maua yanawezaje kuwa mazuri zaidi kuliko Mfalme Solomoni?.", "Kuchanganyikiwa. Wanafunzi wa Yesu waliondoka nyumbani kwao na kusafiri na mali kidogo. Hawatawezaje hangaikia chakula na mavazi?.", na "Yesu ni wa kweli. Mungu ananithamini zaidi ya ndege na maua." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake wasitamani mambo kama yale ya mataifa yasiyo na imani bali watamani kumtii Mungu. Ikiwa wataweka ufalme wa Mungu kwanza, Mungu atawaandalia vitu vingine vyote wanavyohitaji kwa sababu yeye ni Baba yao.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Naheshimiwa kumwita Mungu, Baba.", "Nimeamua. Nahitaji tu kuzingatia kumfuata Yesu. Hajashindwa kuniandalia chochote ninachohitaji.", na "Nataka watu waone tofauti kati yangu na mtu wa taifa la kigeni. Nataka watu waone kwamba sina wasiwasi kwa sababu ninamfuata Yesu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake wasiogope. Anawaambia wauze vitu vyao na kuwapa maskini pesa hizo. Yesu anawaambia watwae mifuko isiyochakaa na kujiwekea hazina mbinguni pamoja na Mungu, mahali ambako wezi wala nondo hawawezi kuharibu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ikiwa wangeweza kuelewa jinsi maisha yalivyo kwa muda mfupi.", "Kupenda. Wanahitaji kunitumaini na wasiogope sana.", na "Kuwa na subira. Wafuasi wangu wanahitaji kukua na kujifunza kutamani Mungu zaidi ya pesa."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 12:22-34

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Yesu anawafundisha **wanafunzi** wake, au wafuasi wake, karibu na umati mkubwa sana. Hakikisha kwamba unatafsiri wanafunzi kama vile umetafsiri hapo awali. Neno mwanafunzi liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema hapaswi kuhangaikia maisha yao kwa sababu ikiwa Mungu anawatunza kunguru, basi bila shaka angewatunza. **Kunguru** anarejelea ndege wowote ambao ni sehemu ya familia ya kunguru. Wao ni ndege wakubwa ambao hawakuwa na thamani kwa Wayahudi kwa kuwa walichukuliwa kuwa najisi na hawangeweza kuliwa.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kunguru ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu anasema kunguru **hawapandi** wala **kuvuna**. Kupanda ni kupanda mbegu kwa kutawanya chini kwa mkono. Kuvuna ni kukata mazao yanayoiva, yanapokuwa tayari kutolewa shambani. Hakikisha kwamba unatafsiri mbinu hizi za kupanda na kuvuna kama vile ulivyofanya hapo awali. Kunguru hawahifadhi chakula chao katika stoo au **maghala**, au majengo yaliyotumiwa kuhifadhi nafaka. Hakikisha kwamba umetafsiri ghala kama vile umetafsiri hapo awali.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya ghala ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anawaambia wanafunzi kwamba hawawezi kuongeza **dhiraa** moja kwa maisha yao kwa kuhangaikia. Dhiraa ni urefu wa karibu sentimita 45 au inchi 18. Katika muktadha huu, inarejelea muda mfupi kama ilivyo katika saa moja tu. Neno dhiraa liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema **mayungiyungi** ya shambani yalivutia sana kuliko Mfalme Solomoni na **fahari** yake yote. Neno kama mayungiyungi linaweza kurejelea ua mahususi, lakini pia linamaanisha maua yoyote mazuri katika Israeli. Ingawa mara nyingi fahari hutafsiriwa kuwa utukufu, katika muktadha huu, inarejelea utajiri na nguvu za Mfalme Solomoni. Hili lilihusisha mavazi mazuri ambayo alivaa kama mfalme.

Yesu anasema kwamba wanafunzi wake wana **imani** kidogo, au matumaini madogo kwa Mungu. Hakikisha kwamba unatafsiri imani kama vile umetafsiri hapo awali. Neno imani liko kwenye faharasa kuu. Yesu anaposema, "usiweke **moyo** wako," anamaanisha kwamba usitafute au kufanya jambo kuwa lengo la maisha yako. Kwa Wayahudi, moyo ulikuwa mahali ambapo hisia na maamuzi ya mtu hutokea. Hakikisha kwamba umetafsiri moyo kama vile umetafsiri hapo awali. Neno moyo liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema wafuasi wake wanapaswa kutamani **ufalme**, au ufalme wa Mungu, kwanza, na Mungu angewaandalia mahitaji yao yote. Hakikisha umetafsiri ufalme kama vile umetafsiri hapo awali. Ufalme wa Mungu uko kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaita wanafunzi wake kundi au kundi dogo la **kondoo**. Hili halikuwa dhahira lakini ulinganisho ulioonyesha wanafunzi hao walihitaji kutunzwa. Hakikisha umetafsiri kondoo kama vile umetafsiri hapo awali.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya kundi la kondoo na mchungaji ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu anasema kwamba kwa kuwapa maskini mali zao, wafuasi wake hupata **mikoba** ambayo haitaisha. Mikoba inaweza kurejelea mifuko midogo au mikoba iliyotengenezwa kwa ngozi au kitambaa. Wanaume kwa wanawake walibeba pesa kwenye mifuko hii. Katika muktadha huu, Yesu anatumia neno mkoba kurejelea yaliyomo ndani ya mkoba.

Komea hapa na uonyeshe picha ya mkoba ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anasema wanapaswa kuhifadhi utajiri wao **mbinguni**, au mahali ambapo Mungu anaishi. Hakikisha umetafsiri neno mbinguni kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mbinguni liko kwenye faharasa kuu. Anasema hakuna **nondo** atakayoharibu utajiri wao mbinguni. Nondo inarejelea wadudu wanaoruka na kusababisha matundu kwa kutafuna nguo.

Komea hapa na uonyeshe picha ya nondo ikiwa bado hujaonyesha. Ikiwa huna nondo unapoishi, inaweza kuwa rahisi kutumia neno maalum kwa mdudu anayeharibu mavazi, kama kriketi au mchwa. Au unaweza kutumia maelezo ya jumla kama vile "mdudu anayetafuna."

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 12:35-48

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 12:35-48

Sikiliza Luka 12:35-48 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 12:35-48

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu amewafundisha tu wanafunzi wake na umati mkubwa unaomsikiliza kuhusu kutokuwa na wasiwasi na kumwamini Mungu kwamba atawatunza. Yesu anaendelea kuwafundisha wanafunzi wake kwa kutumia mifano mitatu tofauti kuwahimiza wafanye kazi yao kwa uaminifu hadi atakaporudi duniani wakati ujao. Yesu anaonya wanafunzi wake kuhusu mgawanyiko utakaokuja na anatumia hadithi kuwaonya umati kuhusu hukumu ya Mungu.

Yesu anawafundisha wanafunzi wake karibu na umati mkubwa. Anatumia mifano mitatu kuwaambia wanafunzi wake wawe tayari kwa kurudi kwake duniani wakati ujao: kuweni tayari mkiwa mmevikwa kwa ajili ya huduma na taa zenu zikiwa zinawaka, kama watumishi wanaomngojea bwana wao arudi. Yesu anaelezea tabia ya watumishi Wayahudi wanaomngojea bwana wao arudi kutoka kwenye harusi. Sherehe za harusi za Kiyahudi ziliendelea hadi usiku sana kwa hivyo watumishi walihitaji kufunga mikanda yao ili wawe tayari kufanya kazi. Watumishi pia waliwasha taa usiku kucha mpaka bwana wao aliporudi. Kama watumishi, Yesu anataka wanafunzi wake wawe tayari.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya taa ya mafuta na picha ya mtu aliyefunga mkanda. Watu huvaliaje katika utamaduni wako ili kuonyesha kuwa wako tayari kufanya kazi?

Yesu anasema mtumishi anafanya hivi ili awe tayari kumfungulia bwana aingie nyumbani anapobisha mlango. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mtu alibisha mlango ili kutangaza kuwasili kwake. Yesu anasema kuwa watumishi walio tayari kwa kurudi kwa bwana wao wamebarikiwa, au wana kibali cha pekee. Neno mtumishi pia linamaanisha mtumwa na linamaanisha mtu anayemilikiwa na bwana wake na hapokei malipo. Yesu anasisitiza kwamba bwana atawalipa watumishi kwa kufunga vazi lake kwa mshipi na kuwapakulia watumishi chakula wakiwa wameegemea mezani. Kuegemea mezani ilikuwa njia ya kawaida ya kula chakula rasmi katika utamaduni wa Kiyahudi. Yesu anaposema zamu ya pili au ya tatu, anazungumzia wakati ambapo walinzi walifanya kazi. Hii ilikuwa kuanzia usiku wa manane hadi karibu na mapambazuko. Ilikuwa vigumu sana kwa watumishi kukaa macho wakati huu. Yesu anasema kuwa bwana atawabariki watumishi kwa kukaa macho na kuwa tayari wakati bwana alipofika.

Katika mfano huu, Yesu anazungumza kuhusu mtu ambaye nyumba yake ilikuwa imeibiwa. Huu si mwendelezo wa watumishi wanaomngoja bwana wao. Mtu huyo hangeweza kuzuia wizi kwa sababu hakujua saa ambayo mwizi angekuja. Yesu anaposema wanafunzi wanapaswa kuwa tayari kama mwenye nyumba, anamaanisha kuwa tayari kila wakati kwa sababu Mwana wa Adamu au Yesu, angeweza kuja wakati wowote. Inadokezwa kwamba Yesu atarudi kutoka mbinguni, au mahali ambapo Mungu anaishi, kuja duniani. Yesu anasema kuwa atarudi wakati ambapo hakuna mtu anayemtazamia.

Petro anamwuliza Yesu kama mfano wake, au hadithi yake fupi, ni kwa watu wote au kwa wanafunzi wake tu. Yesu anajibu swali la Petro kwa mfano mwingine. Yesu anauliza swali ndefu, "Ni yupi basi wakili mwaminifu na mwenye busara..." ili kuanzisha hadithi yake inayofuata. Hatarajii lijibiwe. Yesu anaposema kuwa mwaminifu, anamaanisha mwenye kuaminika. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mara nyingi bwana alichagua msimamizi awasimamie watumishi wake aliposafiri. Katika muktadha huu, msimamizi pia ni mtumishi. Majukumu ya msimamizi yalijumuisha kuwapa watumishi kipimo chao cha kawaida cha chakula. Katika utamaduni huu, mabwana waliwapa watumishi kipimo cha chakula kila siku, kila wiki, au kila mwezi. Katika hadithi ya Yesu, bwana anarudi na kumbariki mtumishi aliyemtii na kujitayarishwa kwa kurudi kwake. Lakini bwana anamwadhibu sana mtumishi asiyejitayarisha. Yesu anasema kuwa mtumishi huyu asiyetii atawekwa sehemu moja, au hatima, na wale wasioamini, au watu ambao bwana hawezi kuwaamini. Hata hivyo, watumishi wengine wanafanya makosa, lakini ni kwa sababu hawaelewi kile ambacho bwana anataka. Bwana hatawaadhibu watumishi hawa kwa ukali.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, nini humfanyikia mtu anapoajiriwa kufanya kazi lakini hamalizi kazi yake?

Katika mfano huu, bwana anapompa mtumishi wake mapendeleo ya pekee, anatarajia mtumishi huyo amtumikie vizuri. Huyu ni kama Mungu. Anapowapa watu wake zawadi na kuwabariki, anatarajia wawe waaminifu kwa kile ambacho Mungu anawapa. Yesu anarudia kanuni hii mara mbili ili kusesitiza. Katika mithali ya Kiyahudi, au misemo ya hekima, kurudia-rudia kulionwa kuwa jambo linalofaa. Yesu anamweleza Petro wazi kwamba anazungumza na watumishi wake wote, ikiwa ni pamoja na wanafunzi.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 12:35-48

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anatoa mifano mitatu ya kuwa tayari. Katika mfano wa kwanza, bwana wa nyumba anaondoka kuhudhuria karamu ya harusi. Mtumishi wake anamngoja bwana wake arudi hata ingawa anachelewa. Mtumishi huyo huweka taa tayari na kuvalia tayari kumtumikia bwana wake anapokuja. Bwana anafika na mtumishi anamfungulia nyumbani. Bwana anamtuza mtumishi kwa kumpakulia chakula mezani.

Tukio la pili: Yesu anatoa mfano wa mwizi anayeiba nyumba. Bwana wa nyumba hajui saa ambayo mwizi atakuja, kwa hivyo nyumba yake inaibiwa. Yesu anasema kuwa hii ni kama kurudi kwake, hakuna mtu atakayejua wakati itakapofanyika.

Tukio la tatu: Yesu anatoa mfano wa bwana anayemweka mmoja wa watumishi wake kuwa msimamizi. Msimamizi mzuri anafanya kile ambacho bwana wake anasema na anawatendea watumishi vizuri. Msimamizi mbaya anawapiga watumishi na kulewa. Yesu anasema kuwa bwana atamtuza msimamizi anayemtii. Bwana atamwadhibu msimamizi asiyemtii bila kujua. Lakini atamwadhibu zaidi msimamizi asiyemtii kimakusudi.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Petro
- Mtumishi aliye macho
- Bwana
- Mwenye nyumba aliye macho
- Mwizi
- Mtumishi mwaminifu
- Watumishi wengine
- Mtumishi asiye mwaminifu
- Mtumishi asiyejua

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu amekuwa akijibu maswali na kueleza mambo mengi. Yesu anatumia hadithi kuelezea mambo hususa ya hotuba yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa ametoka tu kueleza jinsi ya kujiwekea hazina mbinguni. Yesu anawaambia wanafunzi wake wawe tayari kama mtumishi anayemngojea bwana wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaashiria kwamba mwenye nyumba hajui mwizi atakapokuja, kwa hivyo anahitaji kuwa macho wakati wote.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Petro anamwuliza Yesu ikiwa ujumbe ni kwa watu wote au kwa wanafunzi tu kwa sababu Yesu anazungumza na wanafunzi wake wakiwa karibu na umati.

Petro anamuuliza Yesu ikiwa mifano hiyo ni kwa ajili ya wanafunzi tu au ni kwa kila mtu. Yesu anajibu swali la Petro kwa kutoa mfano wa bwana anayemweka mtumishi mmoja awasimamie watumishi wengine.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 12:35-48

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Petro
- Mtumishi aliye macho
- Bwana
- Mwenye nyumba aliye macho
- Mwizi
- Mtumishi mwaminifu
- Watumishi wengine
- Mtumishi asiye mwaminifu
- Mtumishi asiyejua

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akizungumza na wanafunzi wake karibu na umati.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akiwaambia kuhusu watumishi walio tayari kwa bwana kuja. Wakati huo huo, timu iigize watumishi walio macho wanaomsubiri bwana.

Yesu anapofundisha kuhusu mwenye nyumba, hakikisha kwamba timu inamwigiza mwenye nyumba anayejua wakati mwizi atakapokuja na mwenye nyumba yuko hapo akimngojea mwizi. Mwizi hachukui chochote. Kisha mwenye nyumba huyo hajui wakati mwizi atakapokuja, kwa hivyo anakuwa tayari kwa mwizi kuja wakati wowote.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Petro akimuuliza Yesu ikiwa mfano huo ni kwa wanafunzi au kwa umati wote.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akijibu kwa kusimulia hadithi. Igiza hadithi Yesu anapoisimulia. Igiza mtumishi mwaminifu juu ya watumishi wengine. Anawapa chakula wanapohitaji. Pia, timu inapaswa kumwigiza mtumishi asiye mwaminifu. Kisha mtumishi mwaminifu anaweza kuigiza kama mtumishi anayejua kile ambacho bwana anataka na kuifanya. Kisha timu inamwigiza mtumishi asiyejua kile ambacho bwana anataka.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akisimulia hadithi ya mtumishi aliye macho.

Simamisha uigizaji.

Muulize mwigizaji anayemwigiza mtumishi mwaminifu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Ninahitaji kukaa macho. Sitaki kumvunja moyo bwana wangu.", "Mwaminifu. Sitaki bwana wangu asubiri nje anapofika.", na "Nimechoka, lakini sitalala hadi bwana wangu atakapofika.."

Igiza Yesu akisimulia hadithi ya mwenye nyumba aliye macho.

Simamisha uigizaji.

Muulize mwigizaji anayeigiza mwenye nyumba, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Siamini hili lilitokea. Nilipaswa kuwa tayari.", "Kama ningejua tu wakati ambapo mwizi alipanga kuniibia, ningeweza kumzuia.", na "Huzuni. Vitu vyangu vyote vimeibiwa." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Petro akimuuliza Yesu ikiwa hadithi hii ni funzo kwa wanafunzi tu au kwa umati, pia.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Petro, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kuchanganyikiwa. Je, baadhi yetu ni watumishi wasio waaminifu?," "Nataka kuhakikisha kwamba ninaelewa kile ambacho Yesu anasema kweli.", na "Kutaka kujua zaidi. Tunapaswa kusubiri nini ikiwa Yesu yuko pamoja nasi?"

Anzisha uigizaji tena.

Yesu anajibu kwa hadithi kuhusu mtumishi mwaminifu anayesimamia nyumba na anafanya kama bwana alivyotarajia wakati bwana anapofika. Bwana anamfanya awe msimamizi wa mali yake yote. Kisha Yesu anaendelea kusimulia hadithi ya mtumishi asiye mwaminifu ambaye hafanyi kile kinachotarajiwa na bwana anafika. Bwana anamwadhibu na kumtuma kwa wasio waaminifu. Yesu anaendelea kusema kwamba mtumishi aliyejua mapenzi ya bwana na hakufanya hivyo atapata adhabu kali. Lakini mtumishi ambaye hakujua kile ambacho bwana alitarajia na kufanya makosa atapata adhabu ndogo.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuchochewa. Tunahitaji kuwatunza watu vizuri.", "Ni kazi ngumu kuwafundisha umati na kufanya kile ambacho Yesu alitufundisha.", na "Ni heshima kubwa kwamba Yesu anatuamini tuwatunze watumishi wengine."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 12:35-48

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha wafuasi wake na umati. Anatumia hadithi kuhusu **bwana** aliye na **watumishi** wengi au **watumwa** kuwafundisha wafuasi wake kuwa tayari kwa ajili ya kurudi kwake. Hapa, bwana ni mtu mwenye hadhi ya juu ambaye ana mamlaka juu ya watumishi wake. Watumishi ni watumwa waliomilikiwa na mabwana wao, hawakuwa na haki na hawakupokea malipo. Hakikisha kwamba unatafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Bwana, mtumishi na mtumwa ni maneno yaliyo kwenye faharasa kuu.

Yesu anaposema "Itakuwa heri kwa watumwa hao...", hii inatafsiriwa kama **wamebarikiwa** watumishi hao. Hapa, kubarikiwa kunamaanisha kwamba watumishi wana upendeleo wa pekee wa bwana. Huu ni ulinganisho na wafuasi wa Yesu ambao wamebarikiwa au kupendelewa na Mungu kwa sababu ya utii wao kwa mafundisho ya Yesu. Hakikisha kwamba umetafsiri kubarikiwa kama vile umetafsiri hapo awali. Neno kubarikiwa liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba kama mwizi usiku, Mwana wa Adamu atarudi bila kutarajia. **Mwana wa Adamu** ni jina ambalo linamrejelea Yesu mwenyewe ambalo linaonyesha kuwa ana nguvu na mamlaka yote. Hakikisha umetafsiri Mwana wa Adamu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Mwana wa Adamu liko kwenye faharasa kuu.

Petro anamwita Yesu **Bwana**, na Luka anamwelezea Bwana, au Yesu, kama alijibu swali la Petro. "Bwana" huonyesha heshima kubwa na ina maana sawa na bwana. Hakikisha kwamba umetafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 12:49–59

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 12:49–59

Sikiliza Luka 12:49–59 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 12:49–59

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu ametoka tu kutumia mifano mitatu tofauti kuwahimiza wafuasi wake wafanye kazi yao kwa uaminifu hadi atakaporudi duniani wakati ujao. Sasa, Yesu anaonya wanafunzi wake kuhusu mgawanyiko utakaokuja na anatomia hadithi kuwaonya umati kuhusu hukumu ya Mungu.

Yesu anawafundisha wanafunzi wake karibu na umati mkubwa. Yesu anawaonya kwa kutumia mfano. Anasema kwamba amekuja kuleta moto duniani. Moto unaweza kuashiria hukumu ya Mungu, Mungu kuondoa uovu au mgawanyiko uliotokana na familia kutokubaliana kuhusu ujumbe wa Yesu. Yesu anasema kwamba moto ulikuwa tayari unaenea. Lakini kabla ya kuenea, Yesu anahitaji kubatizwa. Hii haimaanishi maji. Hapa, ubatizo unarejelea kustahimili hali ngumu sana. Yesu anarejelea mateso ambayo angevumilia ambayo yangeleta utakaso. Anahangaishwa na kusumbuliwa nalo. Yesu anauliza swali ambalo hatarajii kujibiwa ili kusisitiza kwamba hakuja kuleta amani, au ukosefu wa vita, bali kuleta mgawanyiko. Yesu anaeleza kuhusu familia katika nyumba moja zilizogawanyika kwa sababu ya kumfuata au kutomfuata Yesu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nini hufanyika mtu anayeishi na familia ya wasioamini anapoanza kumfuata Yesu katika utamaduni wako?

Kisha Yesu anazungumza na umati na kuwakemea. Katika Israeli, mvua ilitoka Bahari ya Mediterania kwa hivyo watu walipoona mawingu meusi upande wa magharibi walijua kwamba mvua itanyesha. Hali ya hewa yenye joto na kavu ilitoka Kusini kwa sababu kuna jangwa kubwa huko. Kwa hivyo upepo ulipotoka Kusini, watu walijua joto lilikuwa likija. Kwa njia hii, wangeweza kuelewa ishara za hali ya hewa. Yesu anawaita wanafiki, au watu ambao hawaamini kile wanachosema. Yesu anasema kwamba wanaweza kufafanua ishara za hali ya hewa, lakini hawaamini miujiza au ishara kwamba Mungu alimtuma kama Mwokozi Aliyeahidiwa.

Komea hapa na uonyeshe ramani ya Israeli inayoonyesha mahali ambapo Bahari ya Mediterania na jangwa lipo. Watu husoma au kutafsiri ishara gani za hali ya hewa mahali unapoishi?

Yesu anawakemea watu kwa sababu hawakujihukumu wenyewe, au kufikiria kwa makini kuhusu jambo fulani na kufanya uamuzi. Yesu anatumia mfano kuwaonya watu wafanye amani na Mungu kabla hajawahukumu. Yesu anaeleza kuhusu mtu anayesafiri na mshtaki wake au mtu anayetaka kumshtaki mahakamani. Hakimu ni jaji wa mahakama aliyesuluhisha migogoro ya kiraia. Yesu anasema kwamba ni bora kulipa madeni ya mtu huyo njiani kabla hajafika mahakamani na hakimu anamwamuru afisa amtupe gerezani. Afisa alikuwa mtu aliyetekeleza amri za jaji. Angeweza kuwa askari jela au polisi. Yesu anasema kwamba wakitupwa gerezani hawatatoka mpaka watakapokuwa wamelipa deni lao lote. Katika muktadha huu, deni huenda linarejelea mtu anayedaiwa pesa na mshtaki wake.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Nani husuluhisha migogoro katika utamaduni wako? Watu huadhibiwa kwa kuwa na madeni ambayo hawawezi kulipa?

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 12:49–59

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba amekuja kuleta mafarakano. Watu watano katika nyumba wamegawanyika. Wengine katika familia wanaamini ujumbe wa Yesu lakini wengine hawauamini.

Tukio la pili: Yesu anawaambia umati kwamba wanaweza kufafanua ishara za hali ya hewa, lakini hawawezi kufafanua ishara za kile kinachotokea wakati huo.

Tukio la tatu: Yesu anatoa mfano wa mtu anayesuluhisha ugomvi kabla ya kupatwa na matokeo mabaya.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Watu watano katika nyumba waliogawanyika
- Baba
- Mwana
- Mama
- Binti
- Mama mkwe
- Mkwe
- Mtu anayetabiri hali ya hewa
- Mshtaki
- Mshtakiwa anayelipa deni
- Mshtakiwa asiyelipa deni
- Hakimu
- Afisa

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu yuko pamoja na wanafunzi wake na umati mkubwa. Umati unaweza kusikia kila kitu anachowafundisha wanafunzi wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba moto huenda unaashiria hukumu ya dhambi, mgawanyiko au mgogoro, au utakaso. Wazo la moto ni tukio lenye nguvu na la kuteketeza au la ghafla.

Yesu anasema kwamba amekuja kama moto duniani na kwamba ataleta mgawanyiko katika familia. Yesu anasema kwamba familia zitagawanyika katika nyumba zao.

Ni muhimu kumkumbuka kuwa Yesu anaendelea kuzungumza na umati anapozungumza kuhusu kufafanua hali ya hewa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ufafanuzi huu wa hali ya hewa ni wa eneo maalum ambalo Yesu alikuwa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu analinganisha uwezo wa kutafsiri ishara katika hali mbili tofauti. Yesu hasemi kwamba hawakuweza kufafanua, lakini kwamba hawataki kutafsiri ishara ambazo Yesu alikuwa ameonyesha.

Yesu anazungumza kuhusu watu kufafanua. Wanaweza kutafsiri hali ya hewa mahali ambapo wanaishi lakini hawawezi kuelewa kile ambacho Mungu anafanya kupitia Yesu mbele yao!

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaacha kulinganisha uwezo wao wa kutafsiri na kuwasimulia hadithi fupi. Anafanya hivyo ili kuwaambia kwamba wanapaswa kutatua matatizo yao ili wasipatwe na matokeo mabaya.

Yesu anasimulia hadithi kuhusu mtu anayelipa deni lake kabla ya hakimumu kumtupa gerezeni.

*Kuleta Maandishi Hai**Kudhihirisha Maandiko*

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 12:49–59

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Watu watano katika nyumba waliogawanyika
- Baba
- Mwana
- Mama
- Binti
- Mama mkwe
- Mkwe
- Mtu anayetabiri hali ya hewa
- Mshtaki
- Mshtakiwa anayelipa deni
- Mshtakiwa asiyelipa deni
- Hakimumu
- Afisa

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akizungumza na wanafunzi wake karibu na umati.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kile ambacho Yesu anaeleza baada ya Yesu kusema, "La, nawaambia sivyo, nimekuja kuleta mafarakano." Igiza familia ya watu watano ikiwa imegawanyika na haina amani.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu anayeangalia anga na kutabiri jinsi hali ya hewa itakavyokuwa. Utabiri wao ni sahihi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu ambaye amekata tamaa kwa sababu anajua kiasi cha deni alilonalo. Igiza mtu huyo akijaribu kutatua tatizo hilo. Kisha timu inamwigiza mtu asiyelipa deni na hakimumu anamkabidhi kwa afisa ili amfungue gereza.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akisema kwamba amekuja kama moto duniani, na kwamba ataleta mgawanyiko katika familia. Yesu anasema kwamba familia zitagawanyika katika nyumba zao.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza umati, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kuchanganyikiwa. Nilidhani Mwokozi Aliyeahidiwa angeleta amani kwa kuwashinda Warumi?," "Hilo haliwezekani. Familia yangu kamwe haiwezi kugawanyika.", na "Kuwa na hakika. Tayari nimeona mgawanyiko katika familia yangu kutokana na kumfuata Yesu."

Muulize mwigizaji anayeigiza wanafamilia ndani ya nyumba iliyogawanyika, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kukasirika. Kwa nini wanamfuata Yesu? Hata viongozi wa kidini hawafikiri kwamba yeye ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa.", "Kukata tamaa. Kwa nini familia yangu haimwamini Yesu? Hawaelewi kwamba Mungu atawahukumu?," na "Kuumia. Kumfuata Yesu ni ngumu inapogeza familia yangu dhidi yangu." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akizungumza kuhusu watu kutafsiri ishara. Wanaweza kutafsiri hali ya hewa mahali ambapo wanaishi lakini hawawezi kuelewa kile ambacho Mungu anafanya kupitia Yesu mbele yao!

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu anayetabiri hali ya hewa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Bila shaka naweza kutabiri hali ya hewa. Nimeishi hapa maisha yangu yote," "Kila mtu anajua mwingu yakitoka upande ule kwamba mvua itanyesha." na "Anamaanisha nini anaposema kwamba sielewi kile kinachotokea mbele yangu? Ninamwona."

Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akisimulia hadithi kuhusu mtu anayelipa deni lake kabla ya hakimu kumtupa gerezeni.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza mtu katika umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Ninaogopa adhabu.", "Nataka kurekebisha uhusiano wangu.", na "Ninafurahi kwamba bado nina wakati wa kurekebisha kabla ya kukabiliana na hakimu."

Muulize mwigizaji anayemwigiza mtu anayetupwa gerezeni, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kujuta. Ningelipa deni langu kabla ya kwenda mahakamani.", "Kukosa matumaini. Sijui jinsi nitakavyolipa deni langu sasa.", na "Laiti nisingekuwa na kiburi na kwamba ningeomba msaada."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 12:49-59

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha wafuasi wake na umati. Yesu anasema kwamba lazima **abatizwe** wakati ujao. Ubatizo huu haurejelei maji bali unaashiria utakaso wa kiibada kwa kupitia jambo lenye kulemea. Yesu anarejelea mateso mabaya atakayopitia wakati ujao. Mukstadha wa awali wa ubatizo unaweza kupatikana katika faharasa kuu.

Ikiwa haiwezekani katika lugha yako kutumia neno lilelike katika mukstadha huu kama ulivyotumia kwa maji, unaweza kutumia tafsiri zifuatazo: kuanzishwa kwa utakaso au utakaso wa mateso.

Yesu anawaita umati **wanafiki** kwa sababu wanaweza kutafsiri ishara za hali ya hewa lakini hawawezi kuelewa kile ambacho Yesu anafanya mbele yao. Mnafiki ni mtu asiye mwaminifu. Hakikisha kwamba umetafsiri mnafiki kama vile umetafsiri hapo awali. Neno unafiki liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anatoa mfano wa hakimu anayeamuru mtu mwenye deni afungwe gerezeni. Yesu anasema kwamba hataweza kutoka gerezeni hadi atakapolipa deni lake lote ikiwa ni pamoja na senti ya mwisho. **Senti** ni sarafu ya Kirumi yenye thamani ndogo zaidi. Hakikisha kwamba umetafsiri senti kama vile umetafsiri hapo awali.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 13:1-9*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

LUKA 13:1-9

Sikiliza Luka 13:1-9 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 13:1-9

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu amekuwa akiwafundisha wanafunzi wake na umati mkubwa sana. Alifundisha umati kwamba wanapaswa kumgeukia Mungu kabla Mungu hajawahukumu. Katika hadithi hii, mtu anamwambia Yesu kwamba kiongozi mmoja wa Roma alikuwa amewaua Wayahudi kutoka Galilaya. Yesu anajibu kwa kufundisha kuhusu haja ya toba, au kumgeukia Mungu, na uhakika wa hukumu ya Mungu.

Yesu anafundisha umati mkubwa na wanafunzi au wafuasi wake. Mtu fulani katika umati ambaye alikuwa akimsikiliza Yesu anampa habari. Anamwambia Yesu kwamba Pilato, gavana wa Roma, alikuwa ameamuru askari wake wawaue wanaume Wayahudi. Kwa sababu askari waliwaua wanaume hao walipokuwa wakitoa dhabihu Hekaluni, damu yao ilichanganyika na damu ya wanyama waliokuwa wakitolewa kama dhabihu. Wanaume hao Wayahudi walitoka eneo la Galilaya, eneo ambalo Yesu alitoka, lakini waliuawa Yerusalemu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Habari mbaya huenezwa vipi katika jamii yako? Watu huitikiaje msiba mahali unapoishi?

Kwa sababu Yesu alijua mawazo ya watu, alijibu kwa swali ambalo hakuwatarajia wajibu. Je, walidhani watu waliokufa walikuwa wenye dhambi kuwazidi Wayahudi wengine walioishi Galilaya? Mwenye dhambi ni mtu ambaye hakutii sheria ya Mungu. Watu walifikiri kwamba wanaume waliokufa walipata mateso kwa sababu walifanya dhambi nzito zaidi au walitenda dhambi mara nyingi zaidi kuliko wengine waliotoka Galilaya. Katika utamaduni wa Kiyahudi, iliainika sana kwamba mambo mabaya yalitokea kwa sababu ya dhambi. Walidhani jinsi kifo cha mtu kilivyokuwa kibaya zaidi, ndivyo dhambi ilivyokuwa mbaya zaidi katika maisha ya mtu huyo. Yesu anauliza swali hili ili kupinga dhana hii.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako huamini nini kuhusu jinsi mtu anavyokufa? Nini kinamfanye mtu afe vibaya zaidi kuliko mtu mwingine?

Yesu anajibu swali lake mwenyewe. Anasema "Nawaambia" ili kusisitiza kwamba dhana ya watu ilikuwa si kweli kabisa. Yesu anawaonya watubu, au waache kutenda dhambi, wamgeukie Mungu na kumtii Mungu au wangeteseka na kufa kama vile Wagalilaya. Neno la Yesu linaweza kutafsiriwa kwa njia mbili. Tafsiri moja ni kwamba wangekumbana pia na hukumu ya Mungu na kufa na dhambi zao ambazo hazijasamehewa. Tafsiri nyingine ni kwamba wangekufa cha kimwili cha kikatili na kuangamizwa kama taifa. Hii inaweza kuashiria kile kilichowapata Wayahudi wengi mwaka 70 AD wakati Warumi walipoharibu Yerusalemu. Ni bora kuweka tafsiri ya jumla zaidi kwa sababu msisitizo wa Yesu ni toba. Mtu yeyote anayeacha kutenda dhambi na kumgeukia Mungu hataona kifo cha milele, lakini hii haimaanishi kwamba ataepuka kifo cha kimwili cha kikatili.

Kisha Yesu anaongea kuhusu tukio la kutisha la hivi karibuni ambalo wasikilizaji wake tayari walijua. Yesu anazungumzia watu 18 waliokufa kutokana na ajali wakati mnara wa Siloamu ulipowaangukia. Siloamu ni jina la bwawa na eneo lililozunguka bwawa hilo Yerusalemu. Huenda mnara wa Siloamu ulikuwa jengo kubwa ambalo lilikuwa sehemu ya ukuta wa jiji.

Komea hapa na uonyeshe picha ya mnara kwenye ukuta unaozunguka Yerusalemu.

Yesu anauliza swali kama hilo ili kuendelea kupinga dhana ya uongo ya watu kwamba watu waliokufa Yerusalemu walikuwa wenye dhambi zaidi kuliko wengine wanaoishi huko. Yesu tena anasema kwamba dhana zao si sahihi. Anarudia tena ili kusisitiza kwamba Mungu atahukumu kila mtu asiyetubu na kifo cha milele.

Kisha Yesu anasimulia mfano, au hadithi fupi, ili kuonyesha toba na hukumu ya Mungu inayokuja. Hadithi hiyo inahusu mtu aliye na mtini. Mitini ilikuwa kawaida Israeli na ilizaa matunda ambayo yangeweza kuliwa. Mtu mmoja alipanda mtini katika shamba lake la mizabibu, au shamba ambalo mizabibu ilipandwa ili kuzalisha zabibu.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mtini wenye matunda na picha ya zabibu kwenye mizabibu.

Mwenyewe alitafuta matunda kwenye mti huo kwa miaka mitatu, lakini haukuzaa kamwe. Yuko tayari kukata mti wote ikiwa ni pamoja na mizizi yake. Anauliza swali la kuonyesha maoni yake kwamba mtini haupaswi kutumia udongo mzuri tena katika shamba la mizabibu. Lakini mtunza shamba, au mtumishi aliyetunza mizabibu, anamwomba mtu huyo aruhusu mti huo uishi mwaka mwingine. Mtumishi huyo anasema atatunza mti huo. Atapalilia mti huo na kuweka mbolea kwenye udongo ili kuuboresha udongo huo. Hii ingesaidia mti huo kukua vizuri na kuzaa matunda. Mtumishi huyo anasema kwamba ikiwa utazaa matunda, hatakata mti huo.

Usipozaa matunda kwa mwaka mmoja, atakata mti huo. Yesu anaashiria kwamba sasa ni wakati wa watu kutubu na kuanza kuishi maisha yenye kuzaa matunda. Kila mtu anatenda dhambi na anastahili hukumu ya Mungu. Lakini Mungu ni mwenye rehema, pia. Kwa sababu ya huruma ya Mungu, wakati mwingine anashikilia hukumu yake kwa muda mfupi.

Tunajua kutoka kwa hadithi zilizotangulia kwamba Yesu anaelekea Yerusalemu ambako anajua atateseka na kufa. Katika hadithi hii, Yerusalemu inaendelea kuwa mahali pa kutisha palipozungukwa na kifo. Lakini Yesu anasisitiza kwamba msiba na hukumu ya Mungu haina maana sawa. Dhambi ya mtu haisababishi msiba.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 13:1-9

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anawafundisha wanafunzi wake na umati. Mtu fulani katika umati anamjulisha Yesu kwamba Pilato aliwaua Wayahudi kutoka Galilaya waliokuwa wakitoa dhabihu Yerusalemu. Watu wanadhani kwamba walikufa kwa njia hiyo kwa sababu walikuwa wenye dhambi zaidi. Yesu anauliza maswali ili kurekebisha dhana yao. Yesu anatumia mifano ya kile kilichotokea Galilaya na ajali huko Yerusalemu ili kufundisha toba.

Tukio la pili: Yesu anafundisha kwamba kila mtu anahitaji kumgeukia Mungu kabla ya kucheleva sana kwa kutumia mfano. Yesu anafundisha kuhusu mtu anayepanda mtini usiozaa matunda.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mtu anayemjulisha Yesu
- Mtu anayepanda bustani
- mtini
- Mtunza-bustani

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Yesu anafundisha umati mtu anapomweleza kwamba Pilato, gavana wa Roma, aliwaua Wayahudi Yerusalemu. Mtu huyo anasema kuwa Pilato alichanganya damu yao na damu ya dhabihu zao. Wayahudi hao walitoka Galilaya.

Ni muhimu kukumbuka kwamba neno kama "sasa" halitumiwi kuonyesha wakati bali linatumiwa kuonyesha kwamba tukio jipya linatokea.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alitoka katika eneo la Galilaya.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walitoa dhabihu za wanyama katika Hekalu la Yerusalemu. Walifanya hivyo ili kumshukuru Mungu au kumwomba msamaha wa kutotii kwao. Kwa kuwa askari hao waliwaua Wayahudi walipokuwa wakitoa dhabihu, damu yao ilichanganyika na damu ya wanyama.

Watu wanadhani kwamba Wayahudi hao walikufa kwa njia hiyo kwa sababu walikuwa wenye dhambi zaidi. Yesu anauliza maswali ili kurekebisha dhana yao. Yesu anatumia mifano ya kile kilichotokea Galilaya na ajali huko Yerusalemu ili kuwafundisha toba.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia maswali kushughulikia dhana za watu zisizofaa. Walidhani kwamba watu waliokufa kikatili walikuwa wenye dhambi zaidi au walitenda dhambi mara nyingi zaidi kuliko wengine. Yesu anawaambia kuwa dhana hii si sahihi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hapuuzi jinsi watu walivyokufa. Lakini katika hali zote mbili, Yesu alielekeza dhana za watu kuhusu umuhimu wa toba, au kuachana na dhambi na kumgeukia Mungu.

Yesu anasema kwamba watu wangeangamia au kufa, kwa njia hiyohiyo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hasemi kwamba wangekufa kwa njia hiyohiyo, lakini Yesu anasisitiza kwamba wale wasiotubu watakufa kifo cha kiroho.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaacha kutumia matukio halisi ya maisha na kuanza kufundisha toba kwa kusimulia hadithi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia hadithi hii kuonyesha hukumu ya Mungu na pia tumaini la toba. Mtunza-bustani anaupa mti wakati wa kuzaa matunda badala ya kuukata. Kwa njia hiyohiyo, Mungu anaonyesha huruma kwa watu kwa kuwapa muda wa kuacha kutenda dhambi na kumtii. Hata hivyo, wasipomtii Mungu, watakabiliwa na hukumu ya Mungu kama vile mti usiozaa matunda utakavyotwa.

Yesu anafundisha kwamba kila mtu anahitaji kumgeukia Mungu kabla ya kuchelewa kwa kutumia mfano. Yesu anafundisha kuhusu mtu anayepanda mtini usiozaa matunda.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 13:1-9

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mtu anayemjulisha Yesu
- Mtu mwenye bustani
- Mtini
- Mtunza-bustani

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akijibu maoni ya mtu fulani kuhusu mauaji ya Wagalilaya fulani. Yesu anawakumbusha kuhusu vifo vingine vya kusikitisha. Katika visa vyote viwili, Yesu hazingatii vifo, bali anazingatia haja ya watu wote kutubu ili wasione kifo kibaya cha kiroho.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mfano wakati Yesu anapousimulia. Huku wakiigiza hadithi, timu inaweza kuonyesha uwezekano wa mti kuzaa matunda katika siku zijazo.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza mtu katika umati akimwambia Yesu kuhusu Wagalilaya ambao Pilato aliwaua walipokuwa wakitoa dhabihu. Yesu anaelekeza maoni hayo kwa kuuliza swali ambalo halihitaji kujibiwa. "Mnadhani kwamba hawa Wagalilaya ambao walikufa kifo cha namna hiyo walikuwa na dhambi kuwazidi Wagalilaya wengine wote?" Kisha Yesu anawaambia watubu au wataangamia vivyo hivyo. Yesu anatumia mfano mwingine wa watu waliokufa mnara ulipoanguka na kuuliza swali kama hilo. Yesu anajibu kwa njia hiyohiyo: anawaambia watubu au wafe kwa njia hiyo hiyo

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu aliyemjulisha Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nimechanganyikiwa. Nilifikiri kwamba kifo hicho cha kutisha kinaweza kumpata mtenda dhambi mbaya tu.", "Nimechukizwa, Yesu anasema kwamba hawakuwa wabaya kutuliko?.", "Ninaona aibu. Nilidhani nilikuwa bora kuwaliko."

Muulize mwigizaji anayeigiza mtu katika umati, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Yesu anasema kweli. Nahitaji kuacha kutenda dhambi na kumgeukia Mungu.", "Ninaogopa. Sijui kifo kitakuja lini.", na "Nilikosea, mimi si bora kuliko wengine." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akisimulia mfano kuhusu mtini ambao haukuwa unazaa matunda. Mwenye shamba la mizabibu anaamua kuukata. Lakini mfanyakazi shambani aliomba mwaka mmoja wa kuweka mbolea kwenye mtini kwa matumaini kwamba utazaa matunda katika siku zijazo. Usipozaa matunda, mwenye shamba atakata mti.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mwenye shamba la mizabibu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuvunjika moyo. Mmea huu unapaswa kuwa unanipa matunda tayari.", "Bado ninataka mmea huu shambani mwangu, lakini usipozaa matunda unatumia nafasi ambayo mimea mingine ingeweza kutumia.", na "Ninahisi huruma, mtunza-bustani atautunza mmea kwa matumaini kwamba utazaa."

Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Nataka kujua matunda ambayo nahitaji kuzaa.", "Ninahisi utulivu kwamba Mungu ana subira nami.", na "Ninahitaji kukua zaidi ili nizae matunda nitakayowapa wengine."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 13:1-9

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha umati. Mtu fulani katika umati anamweleza Yesu kwamba Pilato aliwaamuru askari wake wawaue Wayahudi kutoka Galilaya walipokuwa wakitoa **dhabihu** kwa Mungu. Hapa, dhabihu inarejelea dhabihu ya damu iliyofanywa kwa kuua na kumchoma mnyama. Wayahudi walitoa dhabihu kwa Mungu katika Hekalu la **Yerusalemu**. Hakikisha kwamba umetafsiri dhabihu kama vile umetafsiri hapo awali. Dhabihu na Yerusalemu yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anaposema kuwa watu walidhani kwamba Wayahudi waliokufa walikuwa **wenye** dhambi zaidi, neno mwenye dhambi linamaanisha mtu asiyetii sheria ya Mungu mara kwa mara. Hakikisha umetafsiri neno mwenye dhambi kama vile umelitafsiri hapo awali. Neno dhambi liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anaonya watu kwamba wanapaswa **kutubu** kabla Mungu hajawahukumu kwa kifo cha milele. Kutubu kunamaanisha kuacha kutenda dhambi, kumgeukia Mungu, na kumtii. Hakikisha umetafsiri kutubu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno kutubu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anauliza swali lilelile lakini kwa njia tofauti anapozungumza kuhusu ajali huko Yerusalemu. Anauliza umati kama walidhani Wayahudi waliokufa walikuwa **na hatia zaidi** kuliko Wayahudi wengine walioishi Yerusalemu. Hapa, hatia zaidi inaweza kutafsiriwa kama wenye deni. Mara nyingi, Wayahudi walitumia neno deni kumaanisha dhambi. Katika muktadha huu, Yesu anafafanua dhambi kuwa deni ambalo ni lazima lilipwe kwa Mungu. Ni njia nyingine ya kusema kwamba umati walidhani kwamba watu hao walikuwa wenye dhambi zaidi kuliko wengine.

Yesu anafundisha **umati** kwa mfano au hadithi fupi. Hakikisha umetafsiri mfano kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mfano liko kwenye faharasa kuu.

Mfano huo unahusu **mtini** unaokua katika shamba la mizabibu. Mitini ilikuwa kawaida Israeli na ilizaa matunda madogo yanayoliwa yanayoitwa matini.

Komea hapa na uonyeshe picha ya mtini unaozaa matunda ikiwa bado hujafanya hivyo.

Mti huo ulikuwa unakua katika shamba la **mizabibu**, au shamba ambalo mizabibu huzaa matunda yanayoitwa zabibu. Hakikisha kwamba umetafsiri shamba la mizabibu kama vile umetafsiri hapo awali. Neno shamba la mizabibu liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 13:10-17

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 13:10-17

Sikiliza Luka 13:10-17 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 13:10-17

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika hadithi iliyotangulia, Yesu alifundisha umati kuhusu haja ya kutubu na hukumu ya Mungu inayokuja. Katika hadithi hii, Yesu anafundisha katika sinagogi siku ya Sabato, siku ya kupumzika ya kidini, na anamponya mwanamke mlemavu. Hii inamfanya kiongozi wa kidini akasirike.

Yesu na wanafunzi wake wanaendelea kuelekea Yerusalemu ambako Yesu anajua atakufa. Ingawa Luka hasemi hadithi hii inatokea lini, anakazia mahali na siku inapotokea. Yesu anafundisha katika sinagogi, au mahali pa ibada ya Wayahudi. Hii ni mara ya kwanza ambapo Luka anazungumza kuhusu Yesu akifundisha katika sinagogi tangu Yesu alipoamua kuelekea Yerusalemu. Hadithi hii inawakumbusha wasikilizaji wa Luka kuhusu huduma ya Yesu huko Galilaya alipofundisha kuhusu habari njema kwa maskini na habari njema za ufalme wa Mungu.

Yesu anafundisha siku ya Sabato, au siku ya Wayahudi ya kupumzika na kuabudu. Wayahudi waliadhimisha siku ya Sabato tangu Mungu alipowapa amri hii. Lakini katika wakati wa Yesu, viongozi wa kidini waliongeza sheria nyingi kali sana, za sheria maalum kuhusu kazi gani zingeweza au hazingeweza kufanywa siku hii.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu hupumzika vipi katika utamaduni wako? Ongea kuhusu siku maalum za kupumzika au siku za kawaida ambazo Mungu au miungu wengine hutukuzwa. Nyinyi hufanya nini siku hizo?

Ndani ya sinagogi, kulikuwa na mwanamke aliyekuwa akimsikiliza Yesu aliyekuwa kilema au kibiongo, kwa miaka 18. Pepo mchafu alimfanya mwanamke huyo awe na ugonjwa huu uliomfanya apinde mgongo. Mwanamke huyo hangeweza kusimama wima kwa sababu mgongo wake ulikuwa umepinda sana. Yesu amesimama mbele ya sinagogi. Yesu anamwita mwanamke huyo aje kwake ili amwekee mikono. Yesu anamwita "mwanamke," ambayo ilikuwa njia ya fadhili ya kuzungumza na mwanamke katika utamaduni wa Kiyahudi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Unamwitaje mwanamke asiyejulikana kwa heshima na fadhili katika utamaduni wako?

Yesu anasema kwamba amewekwa huru au ameponywa kabisa ugonjwa wake. Yesu anamgusa mwanamke huyo, inaelekea zaidi mgongoni na anasimama wima mara moja. Inashangaza kwamba Yesu angemwita mwanamke wa hadhi ya chini aende mbele. Anampa heshima. Anamponya kimwili, na pia anamrudisha katika jamii yake. Mwanamke huyo anamsifu Mungu kwa sababu anatambua Mungu akifanya kazi kupitia Yesu. Huu ni mfano wa ufalme wa Mungu ukishinda ufalme wa Shetani.

Kiongozi wa sinagogi, au mtu aliyetunza jengo hilo na kupanga shughuli, alikasirika sana. Viongozi wa Kiyahudi waliona ni osa kuponya siku ya Sabato kwa sababu walifikiri kwamba kuponya ni kazi. Kiongozi wa sinagogi anapinga mamlaka ya Yesu hadharani na kujithibitisha tena kama mfasiri halisi wa maandiko. Kiongozi huyo anawageukia watu na kuwaambia kuwa kuna siku sita ambazo Mungu aliwaruhusu wafanye kazi. Anawaambia

watu kwamba wanaweza kuleta wagonjwa wao waponywe na Yesu siku hizo lakini si siku ya saba, siku ya Sabato. Kiongozi huyo anafanya hivyo kwa kunukuu sehemu ya sheria ambayo Mungu alimpa Musa.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu katika utamaduni wako hukosoaje mamlaka hadharani? Wenye mamlaka huitikiaje wanapokosolewa?

Bwana, au Yesu, anajibu kiongozi huyo na wale ambao walidhani hivyo. Luka anatumia jina la Bwana, au bwana, ili kuwakumbusha wasikilizaji wake kwamba Yesu alikuwa mteule wa Mungu ambaye alikuwa na mamlaka ya kweli ya kutafsiri mapenzi ya Mungu. Yesu anawaita wanafiki, au watu ambao maneno yao hayapatani na tabia zao. Katika kisa hiki, inamaanisha watu wanaotarajia wengine wafuate viwango tofauti na vyao. Yesu anawakumbusha kwamba sheria ya Mungu haikuruhusu wanyama wafanye kazi siku ya Sabato. Yesu anamkemea kiongozi huyo kwa kuwakosoa wengine wakati kiongozi huyo alichunga wanyama wake siku ya Sabato. Yesu pia anamshutumu kiongozi huyo kwa kujifanya kwamba alikuwa akiwakosoa watu ilhali alikuwa akimkosoa Yesu.

Yesu anawauliza swali ambalo hatarajii wajibu. Je, kila mmoja wao hakumfunguliai ng'ombe wake au punda wake kutoka zizini akampeleka kumnywesha maji siku ya Sabato? Ng'ombe ni mnyama yeyote ambaye ni kama ng'ombe.

Koma hapa na uonyeshe timu yako picha ya ng'ombe na picha ya punda ikiwa hakuna wanyama hao katika utamaduni wako.

Kufungua na kupeleka wanyama kunywa maji ilikuwa kazi ambayo Wayahudi waliona kuwa kazi lakini waliifanya kwa sababu ilikuwa muhimu. Yesu anauliza swali lingine ambalo hatarajii watu wajibu. Anataka kusisitiza kwamba hakuosea kumponya mwanamke huyo siku ya Sabato. Ikiwa ilikuwa lazima kuachilia wanyama ili kutosheleza mahitaji yao, je, haikuwa muhimu hata zaidi kumweka mtu mwenye thamani huru kutokana na ugonjwa wake siku ya Sabato? Yesu anamwita mwanamke huyo binti wa Abrahamu ili kusisitiza kwamba mwanamke huo ni mwenye thamani. Binti inamaanisha kwamba alikuwa mzao wa Abrahamu. Wayahudi pia waliitwa wazao wa Abrahamu. Yesu anataka kuonyesha kwamba Mungu anamwona kuwa sehemu ya watu wake wa pekee.

Yesu anasema kwamba ni kwa sababu ya Shetani, au kiongozi wa roho wote waovu, kwamba mwanamke huyo alikuwa amelemaa. Shetani alikuwa amemfanya asiweze kusonga kwa uhuru kana kwamba alikuwa amefungwa kwa miaka 18. Yesu anatumia mfano kusema kwamba amemwachilia huru mwanamke huyo kama mnyama anayefunguliwa baada ya kufungwa kwa kamba. Wapinzani wa Yesu waliona aibu kwa sababu Yesu alionyesha hadharani kwamba walikosea. Lakini watu wengine wote katika umati walifurahi kuona miujiza ambayo Yesu alikuwa akifanya.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 13:10–17

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wako njiani kwenda Yerusalemu. Yesu anasimama kufundisha siku ya Sabato katika sinagogi. Yesu anamponya mwanamke mlemavu na anamsifu Mungu.

Tukio la pili: Kiongozi wa mahali pa ibada pa Wayahudi anamshutumu Yesu kwa njia isiyo ya moja kwa moja. Yesu analinganisha matendo ya watu kwa wanyama wao na matendo yake kwa mwanamke huyo. Jibu la Yesu liliwaibisha wapinzani wake na watu walifurahi kwa sababu ya mambo ambayo Yesu alifanya.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mwanamke mlemavu
- Mtawala wa sinagogi
- Wasikilizaji
- Ng'ombe
- Punda
- Shetani

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vituvavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Sabato ilikuwa siku ya Wayahudi ya kupumzika. Lakini kulikuwa na sheria nyingine nyingi zilizowekwa na viongozi wa kidini ili kuwasaidia Wayahudi wasifanye kazi siku ya Sabato. Sheria hizo hazikuwa sehemu ya sheria ya Mungu.

Yesu na wanafunzi wake wako njiani kwenda Yerusalemu. Yesu anasimama kufundisha siku ya Sabato katika sinagogi. Yesu anamponya mwanamke mlemavu na anamsifu Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba hadithi inaanza na Yesu akifundisha katika sinagogi. Yesu amesimama mbele na watu wameketi chini wakimsikiliza akifundisha.

Ni muhimu kukumbuka kwamba huenda mwanamke huyo alikuwa ameketi nyuma ya sinagogi kwa kuwa alikuwa na hadhi ya chini. Yesu alipomwita aende mbele, huenda alihitaji kupita watu waliokuwa wameketi ili amfikie.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaweka wazi kwamba mwanamke huyo alikuwa amefungwa na Shetani, jambo lililomfanya awe amepinda kwa miaka 18.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kiongozi wa sinagogi alikiri kwamba uponyaji ulitokea, lakini lengo lake lilikuwa ni kushika Sabato na si ishara ambazo Yesu alifanya.

Ni muhimu kukumbuka kwamba hali ya mwanamke huyo haikuwa ya kuhatarisha maisha. Kwa hivyo kiongozi huyo ananukuu sehemu ya sheria ya Mungu ambayo Musa alipewa. Lakini Yesu anajibu kwa kulinganisha matendo yao na sheria ya Musa ambayo inasema kwamba hata wanyama hawawezi kufanya kazi siku ya Sabato. Lakini Wayahudi waliwafungua wanyama wao na kuwapeleka kunywa maji ingawa haikuwa hatari kwa maisha yao kusubiri siku moja.

Kiongozi wa sinagogi anamshutumu Yesu kwa njia isiyo ya moja kwa moja kwa kuwaambia watu kwamba wanaweza kuponywa siku hizo zingine sita. Yesu analinganisha matendo ya watu kwa wanyama wao na hatua yake ya kumponya mwanamke huyo. Jibu la Yesu hadharani lilimwaibisha kiongozi huyo na wale waliofikiri kama yeye. Watu wengine waliokuwa wakisikiliza walifurahia muujiza ambao Yesu alifanya.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 13:10-17

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mwanamke mlemavu
- Mtawala wa sinagogi
- Wasikilizaji
- Ng'ombe
- Punda
- Shetani

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Shetani akimpinda mwanamke huyo kwa miaka 18. Wakati huo huo, timu inaweza kuigiza ng'ombe na punda wakifungwa kwa masaa kadhaa tu.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza kiongozi wa sinagogi akiwa amesimama katika hali ya kujiona mwadilifu akiwakumbusha watu kuhusu sheria ya Mungu aliyopewa Musa baada ya Yesu kumponya mwanamke huyo siku ya Sabato.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtu anayepeleka ng'ombe na punda kunywa maji siku ya Sabato. Huyu anaweza kuwa mwigizaji sawa na kiongozi wa sinagogi.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akifundisha katika sinagogi siku ya Sabato. Yesu alimwita mbele mwanamke aliyekuwa mlemavu kwa miaka 18.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mwanamke huyo, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuaibika. Sitaki kila mtu aniangalie..", "Kushangaa. Siamini Yesu anataka niwe mahali pa heshima.", na "Kuguswa. Alinitambua."

Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akiweka mkono wake juu ya mwanamke huyo, na anasimama wima. Anamsifu Mungu.

Simamisha uigizaji. Muulize muigizaji anayeigiza mwanamke huyo, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Hatimaye niko huru! Uzito umeondolewa. Sasa, naweza kushiriki katika jamii yangu.", "Furaha! Nataka kila mtu ajue kile ambacho Yesu alinifanyia.", na "Kustaajabu. Yesu ni mwenye nguvu zaidi kuliko yule aliyenifanya mlemavu."

Muulize mwigizaji anayeigiza kiongozi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kukasirika. Yesu anawahimiza watu wavunje sheria zetu..", "Ninahitaji kuwadhhibiti watu. Yesu anahitaji kukosolewa.", na "Kukasirika. Mwanamke huyo angeweza kusubiri hadi kesho!" Anzisha uigizaji tena.

Igiza kiongozi akiwakosoa watu katika sinagogi. Anawaambia kama wanataka kuponywa wasije siku ya Sabato. Yesu anajibu kwa kusema kwamba wao ni wanafiki kwa sababu wanawafungua wanyama wao ili wanywe maji. Yesu anasema kuwa mwanamke huyo ni wa thamani zaidi kuliko wanyama hao. Adui wa Yesu wanaaibika lakini watu wanafurahi kwa ajili ya mambo yote ambayo Yesu anafanya.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kukasirika. Wanatakiwa kuwatunza watu, lakini wanafanya iwe vigumu kwao kufuata sheria ya Mungu.",

"Huruma. Nimefurahi mwanamke huyo yuko huru.", na "Tumaini. Nitawakamilishia sheria ya Mungu hivi karibuni."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 13:10-17

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha katika **sinagogi**, au mahali pa ibada pa Wayahudi, siku ya **Sabato**, au siku ya Wayahudi ya kupumzika na kuabudu. Hakikisha kwamba umetafsiri sinagogi na Sabato kama ulivyotafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Koma na uonyeshe picha ya sinagogi ikiwa timu yako inahitaji marejeleo.

Katika sinagogi, kuna mwanamke **aliyelemaa** kutokana na ugonjwa. Hapa, kulemaa au kibiongo inamaanisha kuwa mwanamke huyo hakuweza kusimama wima kwa sababu mgongo wake ulikuwa umepinda au haunyooki. **Roho** au pepo mchafu ndiye aliyesababisha ugonjwa wa mwanamke huyo. Hakikisha kwamba umetafsiri roho kama vile umetafsiri hapo awali. Roho mwovu iko kwenye faharasa kuu.

Kiongozi wa sinagogi anakasirika kwa sababu Yesu aliponya siku ya Sabato. Kila sinagogi lilikuwa na kiongozi mmoja au zaidi. Viongozi hao walikuwa na wajibu wa kutunza jengo hilo na kupanga shughuli na ibada. Hawakuwa makuhani na hawakutoa dhabihu kwa niaba ya watu.

Luka anamwita Yesu, **Bwana**. Jina hili linaashiria kuwa Yesu ndiye aliyekuwa na mamlaka halisi kutoka kwa Mungu ya kutafsiri sheria ya Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba Shetani alimfunga mwanamke huyo kwa miaka 18. **Shetani** ni mkuu wa pepo wote wachafu na ni adui wa Mungu na watu wake. Hakikisha kwamba umetafsiri Shetani kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Shetani liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anamwita mwanamke huyo **mzao wa Abrahamu**. Hili lilikuwa jina lingine la Wayahudi kwa kuwa Abrahamu alikuwa babu yao. Yesu alikuwa akisema kwamba Mungu anamkubali mwanamke huyo kama mmoja wa watu wake wa pekee.

Yesu anamwita kiongozi wa sinagogi na wale wanaofikiri kama yeye **wanafiki**, au watu wanaotarajia wengine waishi kwa njia moja lakini wao wenyewe hawaishi kwa njia hiyo. Hakikisha umetafsiri mnafiki kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mnafiki liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 13:18-21

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 13:18-21

Sikiliza Luka 13:18-21 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 13:18-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa zaidi.

Katika hadithi iliyotangulia, Yesu alimponya mwanamke mlemavu katika sinagogi, au mahali pa ibada pa Wayahudi, katika siku ya mapumziko. Baadaye, kiongozi wa sinagogi alishutumu mafundisho ya Yesu. Yesu alimkabili kiongozi wa sinagogi na kusema kwamba haikuwa kosa kumponya mwanamke huyo siku ya Sabato. Sasa, Yesu anasimulia mifano miwili kuhusu ufalme wa Mungu.

Luka hatuelezi kama Yesu alisimulia mifano hii miwili katika sinagogi au baadaye, baada ya kumponya mwanamke mlemavu. Ni wazi kutokana na maudhui kwamba mafundisho ya Yesu kuhusu ufalme wa Mungu, au Mungu anayetawala katika mioyo ya watu, yalihusiana na uponyaji alioufanya. Kulingana na viongozi wa kidini, uponyaji wa Yesu haukufaa kwa sababu ulikuwa katika sinagogi. Uponyaji ulifanyika wakati usiofaa kwa sababu ilikuwa siku ya Sabato. Na kulingana na viongozi wa kidini, uponyaji wa Yesu ulielekezwa kwa mtu asiye faa kwa sababu alikuwa mwanamke aliyetengwa. Lakini Yesu anatofautisha imani za viongozi wa kidini kwa kueleza jinsi ufalme wa Mungu ulivyo. Haelezei ufalme wa Mungu kwa taswira ya kifalme lakini badala yake, anauelezea kwa taswira ya maisha ya kila siku ya kijijini.

Mfano wa kwanza wa Yesu unafananisha ufalme wa Mungu na mbegu ya haradali ili kuonyesha jinsi ufalme wa Mungu unavyokua na kupanuka. Yesu anaanza kwa kuuliza maswali mawili ambayo yanamaanisha kitu kimoja.

Kurudia huku kunasisitiza yale aliyokaribia kusema na kutanguliza mada mpya katika mafundisho yake. Kwa Wayahudi, mbegu ya haradali iliashiria kila kitu kilichokuwa kidogo. Hata ingawa mbegu hiyo ilikuwa ndogo, mtu alipopanda mbegu hiyo, ilikua na kuwa mti uliokuwa na urefu wa mita tatu au futi kumi. Kama mbegu ya haradali, ufalme wa Mungu huanza kama kitu kidogo sana, lakini muda unapokwenda, unakua na kuwa mkubwa sana. Mti huo hukua mrefu sana hivi kwamba ndege wanaweza kujenga viota kwenye matawi yake.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mbegu ya haradali na mti unaokua.

Yesu analinganisha mara nyingine kwa kusimulia mfano wa pili. Yesu anauliza swali la hapo awali tena, "Nitaufananisha Ufalme wa Mungu na nini?" na hatarajii swali hilo lijibiwe. Badala yake, anatoa jibu kwa kufananisha ufalme wa Mungu na chachu. Katika mfano huo, mwanamke fulani anatengeneza mkate. Anaongeza kiasi kidogo cha chachu, au kitu kinachotumiwa kufanya unga wa mkate upanuke na kuongezeka, kwenye kiasi kikubwa cha unga. Wasomi hawajui vipimo halisi vya seah katika vipimo vya kisasa. Tunajua kwamba unga huu ungetosha kuoka mkate wa kulisha watu zaidi ya 100! Chachu inaenea kwenye unga hadi unga wote unaumuka. Kwa kawaida hii ilichukua masaa kadhaa. Matokeo ya utawala wa Mungu katika maisha ya watu wachache huenea ulimwengu kote kwa njia hii.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mwanamke anayechanganya chachu na unga ili kutengeneza mkate. Jadili na timu yako. Watu hutengenezaje mkate mahali unapoishi? Eleza jinsi ya kufanya hivyo.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 13:18-21

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha. Anafananisha ufalme wa Mungu na mbegu ya haradali. Mtunza-bustani anapanda mbegu ya haradali. Baada ya muda, inakua na kuwa mti mkubwa na ndege wanajenga viota juu yake.

Tukio la pili: Yesu anafananisha ufalme wa Mungu na chachu. Mwanamke anachanganya kiasi kidogo cha chachu na kiasi kikubwa cha unga. Anatengeneza mkate na unatosha kulisha watu 100.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wale wanaomsikiliza Yesu
- Mtunza-bustani
- Mwanamke anayekanda unga

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anasimulia mifano mara tu baada ya kumponya mwanamke mwenye hadhi ya chini katika siku ya mapumziko ya Wayahudi. Hili halikuwa jambo ambalo viongozi wa kidini walimtarajia afanye.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anafundisha jinsi ufalme wa Mungu ni tofauti na jinsi watu wanavyotarajia. Analinganisha na vitu ambavyo watu wa kawaida wanaoishi vijijini wangetambua.

Yesu anauliza, "Ufalme wa Mungu unafanana na nini? Nitaufananisha na nini?"

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaanza kwa kuuliza swali ambalo hatarajii wasikilizaji wajibu. Katika mifano yote miwili, Yesu anajiuliza swali. Hii inaweza kufananishwa na Yesu kutafakari.

Yesu anafananisha ufalme wa Mungu na mbegu ya haradali. Mtunza-bustani anapanda mbegu ya haradali. Baada ya muda, inakua na kuwa mti mkubwa na ndege wanatengeneza viota vyao juu yake. Kisha Yesu anafananisha ufalme wa Mungu na chachu. Mwanamke anachanganya kiasi kidogo cha chachu na kiasi kikubwa cha unga. Anatengeneza mkate na unatosha kulisha watu 100.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alitumia ufananisho wa chachu hapo awali. Mara ya mwisho, Yesu alitumia chachu kurejelea unafiki wa viongozi wa kidini. Sasa, anaitumia kama mfano mzuri wa ufalme wa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mifano yote miwili inaonyesha jinsi jambo dogo sana linavyoweza kuwa na matokeo makubwa. Yesu alitumia hadithi hizi mbili kueleza jinsi ufalme wa Mungu ulivyo; utanza ukiwa mdogo lakini utakua baada ya muda na kuwa mkubwa kuliko inavyotarajiwa.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 13:18-21

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wale wanaomsikiliza Yesu
- Mtunza-bustani
- Mwanamke anayekanda unga

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mtunza-bustani anayepanda mbegu ya haradali. Timu inaweza kutumia vifaa kama vile tawi au ufagio kuonyesha jinsi mbegu ya haradali ilivyokuwa mtu na ndege walivyojenga viota kwenye matawi yake.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mwanamke anayetumia chachu kutengeneza mkate. Timu inaweza kutumia vifaa kama vile matope yenye mawe madogo au unga wenye rangi ili kuonyesha kwamba chachu imeenea kwenye unga wote.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu akitoa mfano wa mbegu ya haradali inayokua na kuwa mti. **Simamisha uigizaji.** Muulize mwigizaji anayemwigiza mtunza-bustani, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nimefurahishwa na jinsi mbegu hii ndogo ilikua ndefu sana.", "Ninafurahi kwamba mbegu haikufa bali ilikua na kuwa mti wenye afya.", na "Amani. Ni jambo zuri kuwaona ndege."

Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akitoa mfano wa kiasi kidogo cha chachu kinachofanya unga wote uumuke.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wasikilizaji, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kutarajia. Ufalme wa Mungu utakua!", "Je, haya ni mapinduzi ambayo tumekuwa tukisubiri? ", na "Ninafurahi kwamba Yesu anatumia mifano ninayoweza kuelewa."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 13:18-21

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anafundisha na anafananisha **ufalme wa Mungu** na vitu viwili tofauti. Ufalme wa Mungu unarejelea Mungu akitawala katika mioyo ya watu kwa njia mpya. Hakikisha umetafsiri Ufalme wa Mungu kama vile umetafsiri hapo awali. Ufalme wa Mungu uko kwenye faharasa kuu.

Yesu anafananisha ufalme wa Mungu na mbegu ya **haradali**. Mbegu ya haradali iliashiria udogo miongoni mwa Wayahudi.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mbegu ya haradali na ulinganishe na jinsi inavyokua ikiwa hujafanya hivyo.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 13:22-30

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 13:22-30

Sikiliza Luka 13:22-30 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 13:22-30

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Hapo awali, Yesu alimponya mwanamke mlemavu na kisha akafundisha kuhusu jinsi ufalme wa Mungu ulivyokuwa. Katika hadithi hii, Yesu na wanafunzi wake wanaendelea na safari yao kuelekea Yerusalemu ambako anajua atakufa. Njiani, Yesu anasimama vijijini na kuwafundisha watu. Mtu anamwuliza ikiwa ni watu wachache tu wataokolewa.

Yesu na wanafunzi wake wanapitia vijijini wakiwa njiani kwenda Yerusalemu. Katika kila mji, Yesu alisimama kuwafundisha watu. Wakati mmoja, mtu anamwuliza Yesu, "Bwana, ni watu wachache tu wataokolewa?" Hapa, kuokolewa kunamaanisha kukombolewa kutoka kwa adhabu ya Mungu kwa ajili ya dhambi, au kukosa kumtii Mungu. Luka hasemi mtu huyu ni nani, ambayo inamaanisha kwamba jibu la Yesu ni kwa kila mtu.

Yesu anajibu sio kwa kuzungumza kuhusu watu wachache wataokolewa, lakini kuhusu watu wengi ambao hawataokolewa. Yesu analinganisha ufalme wa Mungu, au Mungu kutawala katika mioyo ya watu, na nyumba yenye mlango mwembamba. Ni vigumu kuingia katika Ufalme wa Mungu na mlango mwembamba.

Komea hapa na uonyeshe picha ya mlango wa mbele wa nyumba ya Kiyahudi. Jadili na timu yako: Milango ya nyumba huonekanaje katika utamaduni wako? Mtu hutangazaje kuwasili kwake? Watu wangapi wanaweza kuingia ndani ya nyumba kwa wakati mmoja?

Yesu anasema kwamba watu lazima wajitahidi au watie bidii ili kuingia katika ufalme wa Mungu. Hii haimaanishi kwamba watu huingia katika ufalme wa Mungu kwa kufanya mambo mazuri. Yesu anaeleza kwamba watu wengi watataka kuingia katika ufalme wa Mungu, lakini hawataweza kwa sababu mlango umefungwa. Mwenye nyumba alifunga mlango. Yeye tu ndiye anayeweza kufungua mlango na kuwapa watu ruhusa ya kuingia. Yesu anasema kwamba mwenye nyumba akishasimama kufunga mlango, hakuna mtu atakayeweza kuingia. Yesu anawahimiza watu wajitahidi kumtii Mungu sasa ili waweze kuingia katika ufalme wa Mungu wakati ujao.

Watu wanaojaribu kuingia mlangoni baada ya mwenye nyumba kufunga mlango wanasimama nje na kuitana. Katika wakati wa Yesu, watu walibisha mlango ili wafunguliwe. Mwenye nyumba anajibu kwa kusema kwamba hajui watu walio nje ni wa familia gani. Hii inamaanisha kwamba hakuwa na uhusiano nao. Mwenye nyumba

hakuwa anarejelea mahali ambapo watu hao walitoka. Watu walio nje wanataka mwenye nyumba aseme kwamba aliwajua. Wanajaribu kuthibitisha hili kwa kusema kwamba wamekula chakula pamoja. Katika utamaduni wa Kiyahudi, hii ilikuwa ishara ya urafiki. Pia wanasema kwamba amefundisha katika miji ambako waliishi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu huthibitishaje kwamba wanamjua mtu katika utamaduni wako? Matukio gani yanayoshirikiwa huimarisha uaminifu mahali unapoishi?

Watu wengine walitaka kuingia kwa sababu walikuwa wamemsikia Yesu akifundisha. Hawataruhusiwa kuingia. Mwenye nyumba atawaambia watu walio nje kwamba hawajui kwa kweli. Mwenye nyumba anawakataa watu walio nje na kuwaambia waondoke. Anawaita watenda maovu, au wale wenye mazoea ya kufanya mabaya.

Kisha Yesu anaacha kusimulia hadithi ya mwenye nyumba na kuzungumza kuhusu ufalme wa Mungu. Yesu anazungumza kuhusu makundi mawili ya watu: wale ambao ni sehemu ya ufalme wa Mungu na wale watakaokuwa mahali pa adhabu nje ya ufalme wa Mungu. Watu walio nje ya ufalme wa Mungu watalia na kusaga meno, au kusaga meno yao pamoja ili kuonyesha hasira, uchungu na chuki.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu huonyeshaje hasira, uchungu au chuki katika utamaduni wako? Eleza ishara zao za mwili.

Yesu anasema kwamba wakati ujao, watu walio nje ya ufalme wa Mungu watawaona mababu zao na manabii, au wajumbe wa Mungu, waliomwamini na kumtii Mungu wakiwa katika ufalme wa Mungu. Hawataweza kujiunga na mababu zao Abrahamu, Yakobo, na Isaka wala manabii, wajumbe wa Mungu, ambao walikuwa wamekufa. Badala yake, watatupwa nje ya ufalme wa Mungu kwa sababu hawakumwamini Yesu. Kutupwa nje kunamaanisha kutengwa au kufukuzwa.

Wayahudi waliamini kwamba wakati Mwokozi Aliyehidiwa alipokuja, kutakuwa na karamu kubwa. Yesu anatumia mfano huu kusema kwamba watu watatoka pande zote, ikiwa ni pamoja na wasio Wayahudi, ili kukaa mezani. Hii inamaanisha kuwa sehemu ya karamu katika ufalme wa Mungu. Kisha Yesu anasema jambo ambalo halikutarajiwa. Yesu anasema kwamba Mungu atawaona watu fulani wakiwa wa maana sana katika ufalme wake ambao Wayahudi hawakuwaheshimu au kuwaona kuwa muhimu. Hii ingejumuisha watu wa Mataifa, au watu wasio Wayahudi. Yesu pia anasema kwamba kinyume chake ni kweli: watu walio na hadhi ya juu duniani watakuwa na hadhi ya chini katika ufalme wa Mungu.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 13:22-30

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha katika miji akiwa njiani kwenda Yerusalemu. Mtu anamwuliza Yesu ikiwa ni wachache tu watakaokolewa.

Tukio la pili: Yesu anawaambia umati watie bidii ili waingie kwenye mlango mwembamba wa ufalme wa Mungu. Yesu anawaambia kile kitakachotokea wasipoweza kuingia katika ufalme wa Mungu. Yesu anazungumza kuhusu wale ambao hawakuingia kupitia mlango mwembamba.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wasikilizaji
- Mtu anayemwuliza Yesu
- Mwenye nyumba
- Watu walio ndani
- Watu walio nje
- Abrahamu
- Isaka
- Yakobo
- Watu wa Mataifa kutoka sehemu zote

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Mtu anamwuliza Yesu swali kuhusu ni nani atakayeokolewa wakati Yesu anapofundisha. Yesu anajibu kwa kusimulia mfano kuhusu mwenye nyumba na mlango mwembamba.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mlango unampa mwenye nyumba uwezo wa kufunga au kufungua mlango wakati anapotaka.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuingia kupitia mlango mwembamba kunamaanisha kuamua kuwa karibu na mwenye nyumba, yaani kumfuata.

Watu wengi hujaribu kuingia mlangoni lakini hawawezi kwa sababu mwenye nyumba ameufunga. Wanapojaribu kumfanya mwenye nyumba awatambue, hawatambui. Anafunga mlango na kuwaambia waondoke. Wanahuzunika kwa sababu wanawaona mababu zao kwenye karamu ya ufalme wa Mungu wakiwa na watu wasio Wayahudi na hawawezi kuhudhuria.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa Wayahudi, karamu na Abrahamu, Isaka na Yakobo ilikuwa kitu ambacho wangependa walipokuwa sehemu ya ufalme wa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema watu wanaotoka mashariki, magharibi, kusini na kaskazini, anamaanisha watu kutoka kila taifa duniani kote. Watakuja mezani katika ufalme wa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa Wayahudi ilikuwa ni jambo la kuchukiza kushiriki chakula pamoja na watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia neno kama "Hakika" au "tazama" ili kuwaambia wasikilizaji wake wasikilize kwa makini. Yesu alikuwa akisisitiza kwamba atasema jambo ambalo halikutarajiwa. Yesu anawaambia kwamba katika ufalme wa Mungu, utaratibu wa umuhimu utakuwa kinyume cha kile kilicho duniani.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 13:22-30

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wasikilizaji
- Mtu anayemwuliza Yesu
- Mwenye nyumba
- Watu walio ndani
- Watu walio nje
- Abrahamu
- Isaka
- Yakobo
- Watu wa Mataifa kutoka sehemu zote

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaanza kuigiza kwa kuonyesha mwenye nyumba akila na kunywa na watu fulani. Wanampa Yesu kisogo wakati anapowasimulia mfano. Baadaye, mwenye nyumba anaenda kuwafundisha watu barabarani. Anaporudi nyumbani kwake, baadhi ya watu wanageuka na kumfuata mwenye nyumba, lakini wengine hawamfuati. Mwenye nyumba anasubiri kwa muda, kisha anafunga mlango.

Hakikisha kwamba timu inaigiza watu wakijaribu kupitia mlango mwembamba.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza mwenye nyumba akifunga mlango baada ya muda. Watu waliobaki nje wana huzuni na hasira. Wanaangalia ndani ya nyumba kwenye meza ambako Abrahamu, Isaka na Yakobo wanakula pamoja na mwenye nyumba.

Hakikisha kwamba timu inaonyesha watu wakija kutoka kote ili kuketi mezani.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Yesu na wanafunzi wake wakipita mijini wakifundisha wanapoelekea Yerusalemu. Mtu katika mji mmoja anamwuliza Yesu ikiwa ni wachache tu watakaokolewa.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nahisi nikiwa na uhakika. Sisi ni sehemu ya hao wachache.", "Kuchanganyikiwa, nilidhani Yesu alikuja kumwoko kila mtu katika Israeli.", na "Yesu atajibu swali hili? Huwa ana njia isiyotarajiwa ya kujibu." Anzisha uigizaji tena.

Yesu anawaambia wote wanaomsikiliza wajitahidi kuingia kupitia mlango mwembamba. Anasema kwamba watu wengi wanajaribu kuingia lakini hawataweza kufanya hivyo. Yesu anasema, "Wakati mwenye nyumba atakapoondoka na kufunga mlango, mtasimama nje mkibisha mlango na kusema, 'Bwana! Tufungulie mlango!' Lakini yeye atawajibu, 'Siwajui ninyi, wala mtokako.' Ndipo mtamjibu, 'Tulikula na kunywa pamoja nawe, tena ulifundisha katika mitaa yetu.' Lakini yeye atawajibu, 'Siwajui ninyi, wala mtokako. Ondokeni kwangu, ninyi watenda maovu!'"

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wasikilizaji, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nilidhani nilihitaji kuwa pamoja na Yesu tu.", "Kuwa na wasiwasi. Sikujua kwamba kuingia katika ufalme wa

Mungu ilikuwa vigumu sana.", na "Kukasirika. Sisi ni watu wa Mungu. Yesu anawezaje kusema kwamba Mungu hatatutambua?" Anzisha uigizaji tena.

Yesu anaendelea kufundisha. Anasema, "Ndipo kutakuwako kilio na kusaga meno, mtakapowaona Abrahamu, Isaki, Yakobo na manabii wote wakiwa katika Ufalme wa Mungu, lakini ninyi mkiwa mmetupwa nje. Watu watatoka mashariki na magharibi, kaskazini na kusini, nao wataketi kwenye sehemu walizoandaliwa karamuni katika Ufalme wa Mungu. Tazama, kuna walio wa mwisho watakaokuwa wa kwanza, nao wa kwanza watakaokuwa wa mwisho."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza watu walio nje, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuvunjika moyo. Kwa nini watu ambao si wazao wa Abrahamu wanaruhusiwa kuingia ndani?," "Nilifanya niwezavyo ili niwe wa kwanza, kwa nini niwe wa mwisho?," na "Huzuni, laiti ningemsikiliza Yesu na kutii kile alichosema."

Muulize mwigizaji anayeigiza watu wa Mataifa, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Furaha. Sijawahi kufikiria kuwa sehemu ya karamu kama hii.", "Ninafurahi kwamba mwenye nyumba alifanya mpango ili nihudhurie.", na "Kwa nini watu wake wengi hawakufanya kile alichosema?"

Muulize mwigizaji anayeigiza Abrahamu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Huzuni. Laiti wazao wangu wote wangukuwa na imani katika Mwokozi wa Mungu tu.", "Mungu ni mwaminifu. Anaendelea kuweka ahadi yake kwa kunileta mimi na wengine wengi kwenye nchi ya kweli ya ahadi.", na "Kunyenyekea. Mungu aliweza kumtoa mwana wake kwa njia ambayo sikuweza kufikiria."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 13:22-30

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu na wanafunzi au wafuasi wake, wako njiani kwenda **Yerusalemu**, au mji mkuu wa kidini wa Wayahudi. Neno Yerusalemu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anapofundisha katika mji mmoja, mtu anamwuliza, "**Bwana**, ni watu wachache tu **watakaookolewa?**" Hapa, Bwana ni cheo cha heshima ambacho kinamaanisha kitu kimoja kama sayidi. Kuokolewa kunamaanisha kukombolewa kutokana na adhabu ya Mungu ya dhambi, au kutomtii Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri Bwana na kuokolewa kama vile ulivyotafsiri hapo awali. Maneno Bwana na wokovu yako kwenye faharasa kuu.

Katika hadithi ya Yesu ya mwenye nyumba, mwenye nyumba anawaita watu walio nje **watenda maovu** na anawaambia waondoke. Watenda maovu ni wale wenye mazoea ya kufanya makosa. Neno maovu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba watu waliotupwa nje watawaona mababu zao na wajumbe wa Mungu, **manabii**, wakiwa katika **ufalme wa Mungu**, mahali ambapo Mungu anatawala. Hawataweza kujiunga nao. Hakikisha kwamba unatafsiri manabii na ufalme wa Mungu kama vile ulivyotafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba watu watatoka **pande zote**, Kaskazini, Kusini, Mashariki na Magharibi, ili wawe sehemu ya karamu katika ufalme wa Mungu. Yesu anamaanisha kwamba watu hawatatoka Israeli tu, bali watatoka duniani kote.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu huzungumzaje kuhusu pande katika utamaduni wako? Hakikisha kwamba tafsiri yako inaonyesha kwamba watu watatoka duniani kote.

*Kuongelea Neno**Kunena Neno*

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihisha katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 13:31–35*Kusikiliza na Moyo**Sikiliza na Moyo*

LUKA 13:31–35

Sikiliza Luka 13:31–35 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

*Kuweka Jukwaa**Kufanya Maandalizi*

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 13:31–35

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika hadithi iliyotangulia, Yesu na wanafunzi wake walikuwa njiani kwenda Yerusalemu. Yesu alisimama na kufundisha katika vijiji tofauti njiani. Katika sehemu moja, Yesu alijibu swali la mtu kuhusu nani atakayeokolewa. Muda mfupi baadaye, viongozi fulani wa kidini wanamwonya Yesu aondoke kwa sababu Herode alitaka kumuua.

Yesu yuko pamoja na wanafunzi au wafuasi wake wa karibu, akiwafundisha watu katika mji ulio njiani kwenda Yerusalemu. Mara tu baada ya Yesu kufundisha kuhusu ufalme wa Mungu kuwa kama nyumba yenye mlango mwembamba, Mafarisayo, au viongozi wa kidini, wanamwambia Yesu aondoke. Wanamwambia Yesu kwamba Herode, gavana wa Galilaya, anataka kumuua. Utakumbuka kutoka kifungu kilichotangulia kwamba Herode Antipa alikuwa mtawala aliyemuua Yohana Mbatizaji kwa kukata kichwa chake. Mafarisayo wanasema hili kama onyo la kiheshima na sio kama amri. Hatujui kama Mafarisayo hawa walikuwa wanyoofu katika onyo lao kwa Yesu, au kama walimtaka aondoke tu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu huwaambiaje wengine waondoke katika jamii yao kwa heshima?

Yesu anajibu kwa kuwapa Mafarisayo ujumbe kwa Herode. Yesu anamlinganisha Herode na mbweha. Ingawa Yesu alitumia mfano wa mbweha hapo awali, ulinganisho huu na mbweha una maana tofauti. Huenda Yesu alikuwa akisema Herode alikuwa mjanja au kwamba alikuwa mwenye uharibifu kama mbweha.

Komea hapa na uonyeshe timu yako picha ya mbweha. Jadili na timu yako: Watu hulinganishwaje na wanyama katika utamaduni wako? Mnyama yupi huelezwa kama mjanja katika utamaduni wako?

Yesu anataka Mafarisayo wamwambie Herode kwamba ataendelea huduma yake kwa muda mfupi kabla ya kumaliza. Yesu anamaanisha kwamba ataendelea kuponya na kufukuza pepo wachafu kutoka kwa watu. Yesu anaposema "leo na kesho," hamaanishi kihalisi siku mbili zaidi. Badala yake, anamaanisha kwa muda mfupi. Mwishoni mwa muda huo, Yesu "angelifikia lengo lake." Inaelekea zaidi kwamba Yesu alikuwa akirejea kifo chake huko Yerusalemu. Kufa msalabani kungekuwa tendo la mwisho la Yesu kuwaokoa watu kutokana na kutotii kwao kwa Mungu.

Yesu anasisitiza kwa kurudia kwamba lazima aendeele kusaliri kwenda Yerusalemu ili kutimiza kusudi ambalo Mungu alimtuma. Ilikuwa mpango wa Mungu kwa Yesu kufa huko Yerusalemu. Yesu anasema kwamba Yerusalemu ni mahali ambapo manabii, au wajumbe wa Mungu, hufa. Hii ilikuwa kinaya au kinyume cha kile kilichotarajiwa, kwa sababu Yerusalemu ilionekana kama mahali patakatifu, au mahali palipowekwa kwa Mungu. Hekalu, mahali pakuu pa ibada pa Wayahudi, lilikuwa Yerusalemu. Hata hivyo, manabii wengi waliuawa huko Yerusalemu hivi kwamba ilijulikana kama mahali ambapo manabii walikufa. Yesu alikuwa anadokeza kwamba alikuwa nabii na kwamba watu wa Yerusalemu wangemuua.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika eneo lako, sehemu zipi huchukuliwa kuwa takatifu, au zilizowekwa kwa Mungu? Watu hutarajia mambo gani yafanyike au yasifanyike katika maeneo matakatifu katika eneo lako?

Kisha Yesu anaongelea mji wa Yerusalemu kwa huzuni kubwa kana kwamba ni mtu. Yesu anasema, "Ee Yerusalemu, Yerusalemu." Kurudiwa kwa jina la jiji kunaonyesha huzuni na kutokubali.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu huomboleza au kuzungumza kwa huzuni katika utamaduni wako?

Katika Injili za Mathayo na Marko, Yesu anasema maneno yale yale, lakini Yesu alikuwa hekaluni alipoyasema. Inawezekana kwamba Yesu alisema kitu kimoja zaidi ya mara moja. Yesu anazungumza na watu wa Yerusalemu na anawaeleza kama watu wanaowaua manabii waliotumwa na Mungu. Kwa kawaida viongozi wa kidini wa Wayahudi waliwaua wahalifu kwa kuwarushia mawe hadi wafe. Yesu anaposema kwamba anataka "kuwakusanya watoto wako pamoja," anazungumzia watu wa Yerusalemu. Yesu anatumia mfano wa kuku na vifaranga wake kusema kwamba alitaka kuwalinda watu wa Yerusalemu kutokana na hatari na hukumu. Tofauti na mbweha, kuku anataka kulinda, si kuharibu. Lakini watu wa Yerusalemu walikataa kumruhusu Yesu awalinde. Hawakumwamini Yesu kama Mwokozi Aliyehadiwa. Kwa sababu ya hilo, hawangepokea ulinzi wa Yesu kutokana na hukumu ijayo ya Mungu.

Komea hapa na uonyeshe picha ya kuku mwenye vifaranga wake chini ya mabawa yake.

Yesu anatoa unabii kwa kuzungumza kuhusu kile kitakachotokea wakati ujao. Anasema, "Tazama nyumba yenu imeachwa ukiwa." Kutokana na kutomkubali Yesu kama Mwokozi Aliyeahidiwa, Mungu atawaacha watu wa Yerusalemu na Hekalu ndani yake. Mungu hatawalinda tena. Wasomi wengi wanaamini kwamba hili ndilo lililotokea wakati Warumi walipoharibu Yerusalemu takriban miaka 40 baada ya Yesu kufa.

Yesu anasema kwamba watu hawatamwona tena hadi watakapomkaribisha. Hii inaweza kurejelea kuingia kwa Yesu Yerusalemu, kurudi kwa Yesu duniani kutoka mbinguni, au wakati Wayahudi watakapomkubali Yesu kama Mwokozi Aliyeahidiwa. Yesu anatabiri kile watakachosema kwa kunukuu maandiko kutoka katika kitabu cha Zaburi. Yesu anasema, "Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina la Bwana." Nukuu hii inamtukuza Yesu kama Mwokozi Aliyeahidiwa ambaye Mungu alimbariki, au kumpa kibali. "Yule ajaye kwa jina la Bwana" ni jina ambalo Wayahudi walitumia kumrejelea Mwokozi Aliyeahidiwa. Linamaanisha yule ajaye kama mwakilishi wa Bwana. Bwana ni jina la kibinafsi la Mungu, Yahweh. Yesu alijua kwamba alipoingia Yerusalemu katika siku zijazo, watu wangepiga kelele za sifa kwa ajili ya miujiza yote ambayo Mungu alifanya kupitia kwake. Lakini hatimaye, wangemuua Yesu, kama vile walivyowaua manabii.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 13:31–35

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Tukio la kwanza: Mafarisayo wanamwambia Yesu aondoke kwa sababu Herode anataka kumuua. Yesu anawapa Mafarisayo ujumbe kwa Herode. Yesu anasema kwamba ataendelea na huduma yake kwa muda kabla afe. Kama vile manabii waliokuja mbele yake, Yesu anasema kwamba hatauawa mahali pengine isipokuwa Yerusalemu.

Tukio la pili: Yesu anahuzunika juu ya Yerusalemu kwa sababu watu walioishi huko waliwaua manabii. Yesu anasema kwamba hivi karibuni watu hawatamwona tena hadi watakaposema, "Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina la Bwana."

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo
- Manabii waliouawa
- Watu wa Yerusalemu
- Kuku
- Kuku

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anasafiri kuelekea Yerusalemu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Mafarisayo wanamwambia Yesu aondoke wakisema kwamba Herode anataka kumuua. Yesu anajibu kwa kusema kwamba ataendelea kufanya kazi zake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anamrejelea Herode anaposema mbweha.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anasema leo, kesho na siku inayofuata, ili kuonyesha kwamba Yesu bado atafanya ishara na miujiza kwa muda mfupi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawakumbusha Mafarisayo kwamba mababu zao waliwaua manabii, au wajumbe wa Mungu, huko Yerusalemu, mji mtakatifu ambapo Wayahudi walimwabudu Mungu. Yesu anaposema, "haiwezekani nabii kufa mahali pengine isipokuwa Yerusalemu," anakejeli au kutia chumvi kwamba Yerusalemu lilikuwa jiji linalojulikana kwa kuwatesa manabii. Yesu anasema kwamba atafuata hatua sawa na manabii. Vitisho vya Herode havikuwa na maana.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Maneno au misemo gani hutumiwa kutia chumvi au kukejeli katika lugha yako?

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anazungumza na Yerusalemu kama vile angeongea na mtu. Yesu anazungumza kuhusu Yerusalemu kana kwamba jiji hilo lilikuwa na uwezo wa kuwaua watu. Pia, anarejelea Yerusalemu kana kwamba lilikuwa na uwezo wa kumzuia Yesu kuwalinda watu wa Yerusalemu.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 13:31-35

Sikiliza maandiko kwa mara nyingine tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo
- Manabii waliouawa
- Watu wa Yerusalemu
- Kuku
- Vifaranga

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Mafarisayo wakimwambia Yesu aondoke.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza manabii na wajumbe fulani wakiuawa kwa mawe huko Yerusalemu wakati Yesu anapoelezea vitendo hivyo.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akalia, au kusema kwa sauti yenye huzuni, "Ee Yerusalemu.."

Hakikisha kwamba timu inamwigiza kuku akijaribu kukusanya vifaranga wake chini ya mabawa yake lakini vifaranga wanamkataa kwa kukimbia.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Mafarisayo wakimwambia Yesu aondoke kwa sababu Herode anataka kumuua. Yesu anajibu kwa kusema kwamba ataendelea kufanya miujiza kwa sababu nabii hawezi kufa nje ya Yerusalemu. Yesu anasema kwa huzuni kwamba Yerusalemu ni jiji ambalo linawaua wajumbe wa Mungu na kuwapiga mawe wale waliotumwa Yerusalemu.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayewaigiza Mafarisayo, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kuchanganyikiwa. Kwa nini ana ujasiri sana?," "Kukasirika, nia yangu ilikuwa aondoke haraka.", na "Kuudhika. Najua kwamba mababu zetu waliwaua manabii wengine, lakini sisi sio kama wao."

Muulize mwigizaji anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kuvunjika moyo. Watu wangu wanaendelea kukataa ujumbe wa Mungu na wajumbe.", "Uzito. Najua kifo changu kinakuja hivi karibuni," na "Siogopi. Najua Baba yangu anatawala." Anzisha uigizaji tena.

Igiza Yesu akisema kwamba amekuwa akijaribu kuwakusanya watu wa Yerusalemu kama kuku anavyojaribu kukusanya vifaranga wake. Yesu anawaambia kwamba hawakutaka. Mwishowe, Yesu anasema kwamba hawatamwona hadi watakaposema, "Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina la Bwana."

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wanafunzi, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kuchanganyikiwa. Kwa nini Yesu anazungumza kuhusu kufa?," "Huzuni, nakumbuka jinsi Yesu alivyokataliwa katika nyakati tofauti.", na "Kutiwa moyo, kutakuwa na wakati ambapo watu watasema "Amebarikiwa yeye ajaye kwa jina la Bwana.""

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 13:31-35

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Baada ya Yesu kufundisha kundi la watu, baadhi ya **Mafarisayo**, au viongozi wa kidini wanamwonya Yesu kwamba Herode anataka kumuua. Hakikisha kwamba umetafsiri Farisayo kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Farisayo liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anawaambia kwamba ataendelea kuwaponya watu na kuwafukuza **pepo** wachafu au roho waovu, kutoka kwa watu. Hakikisha umetafsiri pepo mchafu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno pepo mchafu liko kwenye faharasa kuu. Yesu anasema kwamba atafanya hivyo hadi atakapofika **Yerusalemu**, au mji mkuu wa kidini wa Wayahudi, ambako alijua atakufa. Neno Yerusalemu liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema Yerusalemu ni mji ambao watu hua **manabii**, au wajumbe wa Mungu. Hakikisha kwamba unatafsiri neno nabii kama vile umetafsiri hapo awali. Neno nabii liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anasema kwamba watu hawatamwona tena hadi wakati watakapomkaribisha. Watamkaribishwa kwa kusema kwamba **amembarikiwa**, au amepewa kibali na Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri kubarikiwa kama vile umetafsiri hapo awali. Neno kubarikiwa liko kwenye faharasa kuu. Yule ajaye kwa jina la **Bwana** ni jina ambalo linamrejelea Mwokozi Aliyehidiwa. Hapa, jina Bwana linamrejelea Mungu mwenyewe kwa sababu Wayahudi hawakutumia jina halisi la Mungu, Yahweh, kwa sababu ya heshima. Hakikisha kwamba umetafsiri Bwana kama vile umetafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 14:1-14

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 14:1-14

Sikiliza Luka 14:1-14 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 14:1-14

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu na wanafunzi wake wanaendelea kwenda Yerusalemu. Katika hadithi ya iliyotangulia, viongozi wa kidini walionya Yesu kwamba Herode alitaka kumuua. Yesu alisema kwamba ataendelea kuwaponya watu hadi wakati wake wa kufa huko Yerusalemu. Sasa, Yesu anakula katika nyumba ya kiongozi wa kidini siku ya Sabato, au siku ya Wayahudi ya kupumzika.

Huenda Yesu aliendelea na tabia yake ya kufundisha siku ya Sabato akiwa njiani kwenda Yerusalemu. Ilikuwa desturi kwa Wayahudi kula pamoja baada ya ibada katika sinagogi. Farisayo mashuhuri, au kiongozi wa kidini,

anamwalika Yesu nyumbani kwake. Kula chakula pamoja katika utamaduni wa Wayahudi kulikuwa muhimu na kulionyesha hadhi ya mwenyeji na wale walioalikwa. Farisayo aliyemwalika Yesu alikuwa mashuhuri kwa sababu alikuwa kiongozi wa Mafarisayo wengine. Farisayo huyo angewaalika tu wale waliokuwa wa hadhi sawa na yake au ya juu zaidi, kwa hivyo hatujui ni kwa nini Mafarisayo walimruhusu mtu mgonjwa awe kwenye mlo. Katika vifungu vilivyotangulia, mara nyingi Luka anaonyesha kwamba Yesu alikula na watu wa hadhi ya chini, ambao walikuwa watu wasiofaa kulingana na viongozi wa kidini.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Watu fulani hawawezi kuhudhuria matukio ya aina gani katika utamaduni wako kwa sababu hawana utajiri wa kutosha au wanatoka katika jamii ya hadhi ya chini?

Mara ya mwisho Yesu alipozungumza na viongozi wa kidini, aliwaacha wakiwa na hasira na wakipanga njama ya kumshtaki kwa kufanya kosa. Luka anatukumbusha uadui huu kwa kusema kwamba viongozi wa kidini walikuwa wakimwagalia Yesu kwa makini. Mbele ya Yesu, kuna mtu anayeugua ugonjwa wa kuvimba mwili, au uvimbe usio wa kawaida wa mikono na miguu kuwa na maji. Yesu anawauliza Mafarisayo wote na wataalamu wa sheria waliopo kile ambacho sheria ya Mungu inasema kuhusu kumponya mtu siku ya Sabato. Yesu hawaambi habari, bali anataka watoe maoni yao hadharani. Lakini viongozi wa kidini hawajibu, huenda wanaogopa kukosolewa kwa jibu lolote wanalotoa. Yesu anamgusa mtu huyo, anamponya na kumpa ruhusa ya kuondoka na kwenda nyumbani.

Yesu anatumia uponyaji wake kufundisha kuhusu Sabato. Yesu anauliza swali la kuashiria kwamba viongozi wa kidini wangemsaidia mtoto au ng'ombe aliyetumbukia katika kisima siku ya Sabato. Ng'ombe ni mnyama yeyote ambaye ni kama ng'ombe. Kisima ni shimo lenye kina ambalo watu huchimba ili kupata maji kutoka ardhini. Ikiwa mtu angetumbukia, hangeweza kutoka yeye mwenyewe. Mtu angelazimika kumsaidia mara moja na asisubiri siku inayofuata kwa sababu mtu au mnyama huyo anngeweza kuzama.

Koma na uonyeshe timu yako picha ya kisima na ng'ombe.

Viongozi wa kidini wananyamaza kwa sababu hawakutaka watu wafikiri kwamba walikubaliana na Yesu. Hawakutaka kukubali kwamba Yesu hakukosea kumponya mtu huyo. Kwa kuwa kimya, viongozi wa kidini wanathibitisha kwamba Yesu ni mwalimu mwenye mamlaka. Viongozi wa kidini hawawezi kubishana na Yesu. Walipokuwa nyumbani kwa Farisayo, Yesu anaona jinsi wageni walivyowasili na kuchagua mahali pa kukaa. Wote walitaka kukaa katika viti vya heshima, au viti ambavyo watu mashuhuri zaidi waliketi.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Katika utamaduni wako, watu huchaguaje mahali pa kuketi wakati wanapoalikwa kwa chakula nyumbani kwa mtu? Mipangilio ya viti huwaje na kwa nini?

Yesu anawashauri wageni kwa kusimulia mfano, au hadithi fupi. Muktaadha wa hadithi hii ni karamu ya harusi ya Kiyahudi. Familia zilifanya karamu kama matukio rasmi ambapo wageni waliketi kulingana na umuhimu wao. Mgeni mashuhuri zaidi anakaa karibu na mwenyeji. Yesu anataka wasikilizaji wake wafikirie kile ambacho wangepanya kama mtu angewaalika kwenye karamu hii. Yesu anasema kwamba mtu akijichagulia nafasi ya heshima, basi mwenyeji aliyemwalika anaweza kumwambia ampishe mtu mheshimiwa zaidi kiti chake. Mwenyeji angemwaibisha mgeni huyo hadharani, na angehitaji kukalia kiti kibaya zaidi, au kiti kilicho mbali zaidi na mwenyeji. Badala yake, anapaswa kuchagua kiti kisicho muhimu zaidi ili mwenyeji anapomwona, atamwita rafiki na kumwambia aende kwenye kiti muhimu zaidi. Wageni wengine wote wangemwona mwenyeji akimheshimu. Yesu anatumia mfano huu kufundisha kwamba kila mtu ajikwezaye atapokea aibu. Lakini wale wanaojinyenyekeza na kuchukua nafasi ya chini wataheshimiwa na Mungu.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Mambo ya aina gani huamua hadhi ya mtu katika utamaduni wako? Mtu angeweza kupunguza hadhi yake?

Yesu anamwambia mwenyeji wake, au Farisayo aliyemwalika, kwamba asiwaalike familia na majirani matajiri tu nyumbani kwake. Mara nyingi mwenyeji waliwaalika watu tu ambao walijua wangewaalika nyumbani kwao kwa ajili ya mlo. Kwa kukubali mwaliko, mgeni alijua kwamba alikuwa na deni kwa mwenyeji. Yesu anasema kwamba wakiwaalika tu wale ambao ni matajiri, basi kula nyumbani kwa watu wengine kutakuwa ni thawabu yao pekee. Badala yake, Yesu anasema kwamba wanapaswa kuwaalika maskini, vilema, vipofu, na viwete, au wale ambao hawawezi kutembea vizuri. Watu hawa walikuwa watu maskini au dhaifu sana kuwaalika viongozi wa kidini kwenye karamu zao. Yesu anasema kwamba Mungu atawabariki au kuwalipa kwa kuwajumuisha maskini. Ufufuo wa waadilifu unarejelea wakati ujao wakati ambapo Mungu atasababisha watu wote waadilifu, au walio sawa machoni pa Mungu, waishi tena.

*Kufafanua Matukio**Kufafanua Matukio*

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 14:1-14

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha siku ya Sabato. Farisayo muhimu alimwalika Yesu kwa mlo nyumbani kwake. Yesu amezungukwa na viongozi wa kidini na mtu mgonjwa. Yesu anauliza kama ni halali kuponya siku ya Sabato. Viongozi wa kidini hawajibu. Yesu anamponya mtu huyo na kuwafundisha kuhusu uponyaji siku ya Sabato kwa kutumia kisima kama mfano.

Tukio la pili: Yesu anaona wageni wakichagua viti vyao. Anasimulia mfano kuhusu karamu ya harusi ili kuwafundisha unyenyekevu.

Tukio la tatu: Yesu anamshauri mwenyeji na anamwambia kwamba anapaswa kuwaalika maskini kwenye karamu yake hata ingawa hawangeweza kumlipa.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mwenyeji (Farisayo)
- Mtu mwenye ugonjwa wa kuvimba mwili
- Wageni (Mafarisayo wengine na wataalamu wa sheria)

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu amekuwa akifundisha siku ya Sabato na kufanya miujiza.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mtu mgonjwa ameketi mbele ya Yesu wakati wa mlo. Hatujui jinsi alivyoingia nyumbani kwa Farisayo kwa sababu uwepo wake ungewafanya viongozi wa kidini kuwa najisi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anajua kile ambacho viongozi wa kidini wanafikiria. Yesu anajibu fikira zao kwake kwa kuuliza kama ni halali kuponya siku ya Sabato. Yesu anatumia mfano wa kumvuta na kumtoa ng'ombe au mtoto kisimani ili kuonyesha kwamba uponyaji siku ya Sabato haukuwa kosa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ingawa viongozi wa kidini walikuwa wakimwangelia Yesu kwa makini, Yesu aliwaangalia kwa makini na kujibu kwa kusimulia hadithi kuhusu tabia zao za kuchagua viti.

Wageni wote walitaka kukalia viti vya heshima zaidi, lakini Yesu anatumia hadithi hii kuwaambia kwamba wanapaswa kuwa wanyenyekevu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Kiyahudi, kuketi karibu na mwenyeji kulionwa kuwa mahali pa heshima.

Yesu anamshauri mwenyeji wake awaalike watu waliotengwa kwenye karamu zake hata ingawa haingewezekana wamlipе kwa kumwalika kwenye karamu zao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Kiyahudi, maskini, vilema na vipofu walitengwa na jamii. Hawangeweza kushiriki kikamilifu katika jamii zao na hawangeweza kuwaalika Mafarisayo kwenye karamu kwa sababu walikuwa maskini sana au dhaifu sana kufanya hivyo.

*Kuleta Maandishi Hai**Kudhihirisha Maandiko*

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 14:1-14

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mwenyeji (Farisayo)
- Mtu mwenye ugonjwa wa kuvimba mwili
- Wageni (Mafarisayo wengine na wataalamu wa sheria)

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza viongozi wa kidini wakimwangukia Yesu kwa makini ili kuona kama atafanya kosa. Igiza Yesu akiangalia wageni wanapochagua viti vyao. Wote wanajaribu kupata viti bora zaidi karibu na mwenyeji.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Igiza Farisayo mashuhuri akimwalika Yesu nyumbani kwake kwa chakula. Wageni wengine ni viongozi wengine wa kidini na mtu aliye mgonjwa. Kila mtu anamwangukia Yesu kwa makini ili kuona kama atafanya kosa. Yesu anawauliza kama ni halali kuponya siku ya Sabato, lakini viongozi wa kidini wananyamaza.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mwenyeji, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kutarajia. Labda sasa naweza kumkamata Yesu akisema jambo baya.", "Sitaki kujibu swali la Yesu. Anaweza kunifanya nionekane kuwa mbaya mbele ya wageni wangu.", na "Kutaka kujua zaidi. Sheria ya Mungu haisemi kwamba ni kosa kuponya siku ya Sabato." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akimponya mtu huyo na kumtuma nyumbani. Yesu anatumia mfano wa kumvuta na kumtoa ng'ombe au mtoto kisimani siku ya Sabato ili kuonyesha kwamba uponyaji siku ya Sabato si kosa. Yesu anaona wageni wote wakijaribu kuchagua viti vya heshima. Anasimulia hadithi kuhusu karamu ya harusi ili kufundisha unyenyekevu.

Sasa watu waigize hadithi ambayo Yesu alisimulia kuhusu karamu ya harusi.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu ambaye alilazimika kumwachia kiti chake mtu muhimu zaidi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Aibu. Kila mtu ananiona nikihamia kwenye kiti kisicho muhimu.", "Kuudhika. Nilidhani nilikuwa muhimu kwa mwenyeji kuliko hivyo!.", na "Kukasirika. Sitamwalika mwenyeji nyumbani kwangu." Anzisha uigizaji tena.

Muulize mwigizaji anayeigiza mtu ambaye mwenyeji anampa kiti bora zaidi, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kuheshimiwa. Mwenyeji ananithamini sana.", "Ninashukuru kwa urafiki wetu..", na "Nimefurahi kwamba sikuchagua kujikweza na kuonekana mpumbavu kwa kila mtu."

Igiza Yesu akimwambia mwenyeji kwamba asiwaalike tu marafiki zake na wale anaowaona ni muhimu, bali kwamba anapaswa pia kuwaalika maskini, vilema, vipofu na viwete. Yesu anasema kwamba Mungu atamlipa kwa kuwajumuisha waliotengwa.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mwenyeji, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kuudhika. Yesu ni mgeni wangu! Hapaswi kuniambia ni nani ninayepaswa kualika nyumbani kwangu.", "Huo ni wazimu. Kuwaalika watu hao nyumbani kwangu kutanifanya nionekane mbaya.", na "Kufikiria. Yesu yuko sahihi? Labda napaswa kutafuta kumheshimu Mungu kwa kuwajumuisha maskini." Anzisha uigizaji tena.

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 14:1-14

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Yesu anakula nyumbani kwa **Farisayo**, au kiongozi wa kidini, siku ya **Sabato**, au siku ya kupumzika. Farisayo huyo alikuwa mashuhuri kwa sababu alikuwa kiongozi wa Mafarisayo wengine. Alikuwa amealika viongozi wengine wengi wa kidini nyumbani kwake ikiwa ni pamoja na **wataalamu au walimu wa sheria**, au wale waliotafsiri na kufundisha sheria ya Mungu. Wote walikuwa wakimwangalia Yesu kwa makini ili kuona kama angeivunja sheria ya Mungu. Hakikisha umetafsiri Farisayo, Sabato na walimu wa sheria kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote matatu yako kwenye faharasa kuu.

Mtu amekaa mbele ya Yesu ambaye ana ugonjwa wa **kuvimba mwili**. Ugonjwa wa kuvimba mwili ni ugonjwa unaosababisha miguu na mikono ya mtu kufura na kujaa maji. Kwa sababu alikuwa mgonjwa, uwepo wa mtu huyo ungewafanya viongozi wa kidini wawe najisi, au wasiostahili kumtumikia Mungu.

Yesu anawauliza kama ni **halali** kumponya mtu siku ya Sabato. Alikuwa akiuliza viongozi wa kidini kile ambacho sheria ya Mungu ilisema kuhusu kuponya siku ya Sabato. Sheria ni inarejelea sheria ambazo Mungu alimpa Musa kwa ajili ya watu wake. Hakikisha kwamba umetafsiri sheria kama vile umetafsiri hapo awali. Neno sheria liko kwenye faharasa kuu.

Yesu anamponya mtu huyo na kusema kwamba wangewaokoa watoto wao au **maksai** ikiwa wangetumbukia ndani ya kisima siku ya Sabato. Maksai ni mnyama yeyote ambaye ni kama ng'ombe. Mara nyingi hutumika kurejelea mnyama anayefanya kazi ya shamba. Kisima ni shimo lenye kina ambalo watu huchimba ili kupata maji kutoka ardhini.

Komea hapa na uonyeshe picha ya maksai na kisima ikiwa bado hujaonyesha.

Yesu anasema kuwa viongozi wa kidini wakiwajumuisha maskini kwa kuwaalika nyumbani kwao basi Mungu atawalipa wakati wa **ufufuo wa wenye haki**. Ufufuo unarejelea wakati ujao wakati ambapo Mungu atasababisha watu wafufuke kutoka kwa wafu kama mtu yule yule. Yesu anarejelea hasa wale wanaofufuka kutoka kwa wafu ambao ni **wenye haki**, au wana uhusiano unaofaa na Mungu. Hakikisha umetafsiri wenye haki kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno ufufuo na wenye haki yako kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 14:15-24

Kusikiliza na Moyo

Sikiliza na Moyo

LUKA 14:15-24

Sikiliza Luka 14:15-24 na uitie moyoni mwako. Sikiliza maandishi mara tatu (katika tafsiri tatu tofauti, kama inawezekana). Kisha kama timu mjadili maswali yafuatayo:

- Unapenda nini katika hadithi hii?
- Je, ni nini hupendi ama huelewi?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu Yesu?
- Hadithi hii inatuambia nini kuhusu watu?
- Hadithi hii inaathiri vipi maisha yetu ya kila siku?
- Je, unajua mtu anayehitaji kusikia hadithi hii?

Kuweka Jukwaa

Kufanya Maandalizi

KUFANYA MAANDALIZI

LUKA 14:15-24

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Hapo awali, Yesu alikuwa nyumbani kwa kiongozi wa kidini siku ya Sabato, au siku ya Kiyahudi ya kupumzika. Yesu alimponya mtu mgonjwa na kuwafundisha viongozi wa kidini kwamba wanapaswa kuwaonyesha maskini ukarimu. Sasa mtu anazungumzia karamu katika ufalme wa Mungu. Yesu anamjibu kwa kusimulia hadithi.

Baada ya Yesu kumaliza kuwafundisha viongozi wa kidini kuhusu kuwajumuisha maskini katika nyumba zao, mtu anayekula pamoja na Yesu alisema kwamba mtu yeyote anayekula karamu katika ufalme wa Mungu amebarikiwa, au amepokea heshima kubwa kutoka kwa Mungu. Wayahudi wengi waliamini kwamba wakati Mwokozi Aliyehidiwa alipokuja, kutakuwa na karamu kubwa. Watu waliokuwa waaminifu kwa Mungu wangekuja karamuni na kufurahia baraka za Mungu za kuishi chini ya utawala wa Mwokozi Aliyehidiwa. Yesu anamjibu mtu huyo kwa kusimulia mfano, au hadithi yenye maana ya ndani.

Katika hadithi hiyo, mtu fulani alikuwa akipanga karamu, au mlo mkubwa nyumbani kwake. Anatuma watumishi wake wawaambie wageni walioalikwa waje kwa sababu chakula kilikuwa tayari. Lakini wageni wote waliwapa watumishi sababu za kutoweza kwenda hata ingawa walikuwa wameazimia kwenda. Mtu mmoja alinunua shamba na alitaka kulikagua, mwingine alinunua jozi tano za ng'ombe wa kulimia na alitaka kuona jinsi wangepanya kazi na mwingine alisema alikuwa ameo hivi karibuni. Hakuna visingizio hivyo vilivyokuwa sababu halisi za wageni kukosa kuhudhuria karamu. Mtu hangenunua shamba au ng'ombe bila kukagua kwanza. Kuoa pia hakukuwa kisingizio halali. Kiutamaduni, visingizio hivi vya wageni matajiri vingemwaibisha mwenyeji hadharani. Kukataa kwao kunaonyesha kwamba hadhi ya mwenyeji huyo haikutosha wao kuhudhuria karamu yake.

Komea hapa na mjadili na timu yako. Kukataliwa hadharani kunaathirije hadhi ya mtu katika utamaduni wako?

Watumishi waliporipoti visingizio hivyo kwa bwana, alikasirika sana. Bwana anawaamuru watumishi wake waende mitaani, mahali ambapo waombaji na waliotengwa hukaa. Anataka watumishi waalike maskini, vilema, vipofu, na viwete kwa karamu yake. Hawa ni wale watu ambao Yesu aliwashauri viongozi wa kidini wawatunze hapo awali. Viongozi wa kidini waliwatenga watu hao kutoka katika watu wa Mungu. Watumishi walimtii bwana, lakini bado kulikuwa na nafasi kwa wageni zaidi. Kwa hivyo bwana anawaambia waende wakatafute wageni zaidi katika barabara za nje ya mji na barabara za mashambani. Hizi zilikuwa ua zilizogawanya mashamba mashambani.

Koma na uonyeshe timu yako picha ya ua zilizogawanya mashamba mashambani.

Huenda watu maskini walisita kuja karamuni kwa sababu walikuwa maskini sana kumwalika mwenyeji nyumbani kwao. Watumishi wangepitaji kuwashawishi watu waliowapata waje hata hivyo. Bwana anafanya hivyo kwa sababu anataka kila kiti mezani pake kikaliwe. Bwana anazungumza kwa nguvu na kusema kwamba hakuna mmoja wa wageni wa awali waliokataa mwaliko wake ataruhusiwa kuhudhuria karamu au kula chakula chochote.

Yesu anatumia mfano huo kufundisha umuhimu wa kukubali mwaliko wa Mungu wa kuwa sehemu ya ufalme wake. Watu wanaokataa mwaliko wa Mungu ni wale ambao hawangependa kuwa sehemu ya ufalme wa Mungu. Wale wanaokubali mwaliko wanafurahia kuwa sehemu ya ufalme wa Mungu. Hawajali hadhi ya kijamii bali huonyesha upendo na ukarimu kwa waliotengwa.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio

KUFAFANUA MATUKIO

LUKA 14:15-24

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kuelewa hadithi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, muktadha, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu yuko mezani na wageni wengine nyumbani kwa Farisayo siku ya Sabato. Mtu mmoja anazungumza mezani. Yesu anaitikia kwa kusimulia mfano kuhusu bwana anayeandaa karamu na kutuma watumishi wake wakawaalike wageni.

Tukio la pili: Bwana anatuma mialiko kwa wageni muhimu kwa ajili ya mlo nyumbani kwake. Wageni wanakubali mwaliko wake. Chakula kinapokuwa tayari, mwenyeji anawatuma watumishi wake wawaambie wageni waje.

Tukio la tatu: Mgeni mmoja anasema hawezi kuja na anaenda kuangalia shamba lake. Mgeni mwingine anasema kwamba hawezi kuja na anaenda kuangalia ng'ombe wake wa kulimia. Mgeni mwingine anasema kwamba hawezi kuja na anaka na mke wake. Watumishi wanamwambia bwana kwamba hakuna anayekuja. Bwana anakasirika.

Tukio la nne: Bwana anawatuma watumishi wake mitaani na barabara za mashambani kutafuta wageni zaidi. Watumishi wanawashawishi maskini, vilema, na vipofu waje kwenye karamu ya bwana wao. Nyumba ya bwana na meza yake inajaa. Bwana anasema wageni ambao hawakuja hawatawahi kuonja chakula kwenye karamu yake.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mwenyeji (Farisayo)
- Wageni (Mafarisayo wengine na wataalamu wa sheria)
- Mgeni anayezungumza
- Bwana
- watumishi
- Wageni wanaokataa
- Wageni wanaoshawishiwa kuja

Katika kipindi hiki, tumia mfululizo wa picha zenye madokezo, chora, au tumia nyenzo mbalimbali (vitu ambavyo unaweza kusongesha kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kufafanua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu ameketi mezani na wageni wengine nyumbani kwa Farisayo mmoja siku ya Sabato. Yesu amemponya mtu na kuwafundisha viongozi wa kidini kwamba wanapaswa kuwaalika maskini nyumbani kwao kwa ajili ya milo.

Mgeni mmoja mezani anasema kwamba yeyote anayekula katika karamu katika ufalme wa Mungu amebarikiwa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi waliamini kwamba wangealikwa kwenye karamu ya Mwokozi Aliyehidiwa katika ufalme wa Mungu kwa sababu walikuwa wazao wa Abrahamu. Lakini Yesu anasema hii si kweli wasipomtii Mungu kwa kumkubali Yesu na mafundisho yake na kujumuisha maskini.

Yesu anajibu kwa mfano kuhusu bwana anayetuma mialiko ya karamu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kukataa mwaliko wa mtu wa kuja kwenye karamu kulileta aibu kwa mwenyeji, hasa ikiwa mgeni huyo alikuwa tajiri

Ni muhimu kukumbuka kwamba sababu za wageni za kutokuja si halali kitamaduni.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kujumuisha watu wasiotarajiwa kwenye karamu yake, Yesu anawaonyesha viongozi wa kidini kwamba Mungu anawajali waliotengwa na atawajumuisha katika ufalme wake.

Kuleta Maandishi Hai

Kudhihirisha Maandiko

KUDHIHIRISHA MAANDIKO

LUKA 14:15-24

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mwenyeji (Farisayo)
- Wageni (Mafarisayo wengine na wataalamu wa sheria)
- Mgeni anayezungumza
- Bwana
- watumishi
- Wageni wanaokataa
- Wageni wanaoshawishiwa kuja

Ifanye timu iigize hadithi hii mara mbili. Kwanza, ifanye timu iigize hadithi bila kusimama. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti katika hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wageni waliokubali mialiko na kukataa kwenda kwenye karamu wakati chakula kilipokuwa tayari.

Hakikisha kwamba timu inaigiza nyumba ikijaa watu walioshawishiwa kuja tu. Baadhi ya watu hawa wanaweza kuchechemea au kuelekezwa kama vipofu ili kuonyesha kwamba walikuwa watu waliotengwa.

Mara ya pili timu inapoigiza hadithi hii, wasimamishe kwenye sehemu tofauti.

Mgeni mmoja anasema kuwa yeyote anayehudhuria karamu katika ufalme wa Mungu amebarikiwa. Yesu anajibu maneno haya kwa kusimulia mfano.

Sasa igiza mwenyeji akiwatuma watumishi wake waende wakaalike wageni karamuni. Wageni wengi matajiri wanakubali mwaliko wake.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mwenyeji, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kutarajia. Nimefurahi kuwa na wageni mashuhuri kama hao nyumbani kwangu." "Kuwa tayari. Sasa najua kiasi cha chakula na vinywaji vya kuwaambia watumishi wangu waandae kwa ajili ya karamu." na "Natazamia kualikwa nyumbani kwa wageni wangu wakati ujao." Anzisha tena uigizaji.

Igiza mwenyeji akiwatuma watumishi wake tena kuwaambia wageni waje kwa sababu chakula kiko tayari. Mgeni mmoja anasema kwamba hawezi kuja kwa sababu anahitaji kukagua shamba lake. Mgeni mwingine anasema kwamba hawezi kuja kwa sababu anahitaji kukagua ng'ombe wake wa kulimia. Mgeni mwingine anasema kwamba hawezi kuja kwa sababu alioa hivi majuzi.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza wageni wanaosikiliza hadithi ya Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushangaa. Siamini walikataa mwaliko wake kwa sababu kama hizo za kijinga.", "Ninahisi vibaya kwa ajili ya mwenyeji. Lazima anaona aibu sana.", na "Labda mwenyeji hakuwa muhimu kama wageni wake." Anzisha uigizaji tena.

Igiza mwenyeji akikasirika. Anatuma watumishi wake mitaani na katika barabara za mashambani. Watumishi wanawapata maskini, viwete na vilema na kuwashawishi waje kwenye karamu. Wanaingia nyumbani kwa mwenyeji na kula mezani mwake. Kila kiti kimejaa. Mwenyeji anasema wageni waliomkataa hawatawahi kuonja chakula chake.

Simamisha uigizaji. Muulize mwigizaji anayeigiza mtu maskini mezani, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kunyenyekea. Sikuwazia kamwe kwamba ningelikwa kwenye nyumba nzuri hivyo.", "Kuhangaika. Siwezi kumlipa mwenyeji." na "Kushirikishwa. Ni vizuri kuonwa na kutunzwa."

Muulize kiongozi wa kidini anayesikiliza hadithi ya Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Siwezi kufikiria kuwaalika watu wa aina hiyo nyumbani kwangu. Hakika hamaanishi kwamba watu wasio

Wayahudi watakuwa kwenye karamu ya Mungu?" "Kukasirika. Yesu anamrejelea nani?" na "Kufikiria. Labda ninahitaji kusoma maneno ya nabii kwa karibu zaidi."

Kujaza Mapengo

Kujaza Mapengo

KUJAZA MAPENGO

LUKA 14:15-24

Sikiliza maandiko mara moja katika toleo ambalo ni rahisi kuelewa.

Mtu mmoja mezani anasema kwamba wale wanaokula katika karamu katika **ufalme wa Mungu wamebarikiwa**. Ufalme wa Mungu unarejelea Mungu akitawala katika mioyo ya watu kama mfalme wao. Kubarikiwa humaanisha kwamba Mungu amempendelea au kumheshimu mtu fulani. Mtu huyo aliamini kwamba Mwokozi Aliyehidiwa atakapokuja kutawala angeandaa karamu kubwa na kwamba wale waliohudhuria wangebarikiwa. Hakikisha umetafsiri ufalme wa Mungu na kubarikiwa kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Yesu anasimulia **mfano**, au hadithi fupi, ili kumjibu mtu huyo. Hadithi inahusu **bwana**, au mtu mwenye mamlaka, anayewaamuru watumishi wake waalike watu kwenye karamu yake, au karamu kubwa. Hakikisha umetafsiri mfano na bwana kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili yako kwenye faharasa kuu.

Kuongelea Neno

Kunena Neno

Kunena Neno

Sikiliza toleo la sauti la kifungu katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, simulia tena kifungu hicho, mkiwa kikundi, katika lugha yenu.

Kwanza, kikundi kizima kifanye mazoezi ya kusimulia kifungu hicho katika lugha yenu. Kumbukeni kujumuisha vitu ambavyo mliamua katika hatua zilizotangulia, kama vile mfuatano wa matukio, maneno, mafungu ya maneno, hisia, au kitu kingine chochote mlichochungumzia.

Mtu mmoja kwenye kikundi anapaswa kusimulia sentensi chache za kifungu hicho kisha asitishe. Mtu mwingine kwenye kikundi anapaswa kusimulia sehemu inayofuata ya kifungu hicho kisha asitishe. Fanyeni hivi hadi kikundi kisimulie tena kifungu kizima. Wanakikundi wanaweza kusahihishana katika hatua hii. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kila mtu kwenye kikundi anapaswa kusimulia kifungu kizima bila kukatiza angalau mara moja. Mwanakikundi anaweza kutumia vitu fulani, miondoko au ubao wake wa hadithi ili kumsaidia kukumbuka kifungu hicho. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Kisha, kikundi kinaweza kuamua wanapendelea toleo la nani la kifungu hiki. Mwaweza kuamua kwamba mlipenda jinsi ambavyo mwanakikundi mmoja alivyosimulia tukio moja lakini mlipenda jinsi mwanakikundi mwingine alivyosimulia tukio lingine. Sitisha rekodi hii ya sauti hapa.

Mwishowe, kikundi kinaweza kuweka pamoja toleo la mwisho la kifungu ambalo kila mtu anakubaliana nalo. Kila mtu kwenye kikundi anapaswa kufanya mazoezi ya kusimulia toleo hili la mwisho la kifungu hiki.

Luka 14:25-35

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Hapo awali, Yesu aliwafundisha viongozi wa kidini katika nyumba ya Farisayo siku ya Sabato. Yesu aliwaonya kuhusu kukataa mwaliko wa Mungu wa kujiunga na ufalme wake. Yesu anaendelea kusafiri na wanafunzi wake wakielekea Yerusalemu ambapo alijua kwamba atakufia. Umati mkubwa unamfuata kila aendapo.

Yesu anatembea na wanafunzi wake au wafuasi wake wa karibu, kutoka mji hadi mji. Neno "sasa" halijatumika kuonyesha wakati bali kuanzisha tukio jipya. Umati mkubwa wa watu unamfuata nyuma. Yesu anasimama na anageuka kuwafundisha wale ambao kwa kweli walitaka kuwa wanafunzi wake. Tunajua kutoka kwenye vifungu vya hapo awali kuwa neno wanafunzi linarejelea wasomi walio katika uhusiano wa pekee na mwalimu wao. Mwanafunzi alimfuata mwalimu popote alipoenda. Walijitolea maisha yao kujifunza kutoka kwa mwalimu na kuishi kulingana na mafundisho yake na kama mfano. Yesu anasema kwamba ikiwa yeyote atakuja kwake na kutaka kuwa mwanafunzi wake, ni lazima aichukie familia yake. Hapa, Yesu anatumia neno kuchukia kumaanisha kuwa wanapaswa kumpenda Yesu kuliko wanavyopenda familia zao. Katika utamaduni wa kiyahudi, watu walitazama familia na mababu wa mtu ili kuamua ikiwa walikuwa ya maana au la. Yesu anasisitiza kuwa ni lazima wampende yeye hata kuliko wajipendavyo wenyewe. Hii inaonyesha kuwa wanapaswa kuwa tayari kufa kwa ajili ya Yesu ikiwa ilihitajika. Yesu anaposema "yeyote," anaonyesha kuwa mwaliko wake uko wazi kwa kila mmoja. Lakini ikiwa mtu hana upendo kama huu kwa Yesu, basi hawezi kuwa mwanafunzi wake.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Je, utambulisho wa mtu huelezewa vipi katika utamaduni wako? Je, nini kitatokea mtu akiyaacha mambo yanayomfanya kuwa wa maana?

Vivyo hivyo, yeyote asiyebeba msalaba wake hawezi kuwa mwanafunzi wa Yesu. Warumi waliwaua wahalifu msalabani. Wahalifu walilazimika kubeba msalaba hadi mahali ambapo wangepia. Yesu anatumia msembo huu akijua kwamba hivi karibuni atakufa kwa njia hii. Yesu anaashiria kuwa yeyote anayetaka kuwa mwanafunzi wake ni lazima awe tayari kuteseka na hata kufa ili kumtii.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya mwanaume anayebeba mhimili wa msalaba.

Yesu anasimulia mfano, au hadithi fupi, ili kusisitiza kwamba mtu anapaswa kufikiria kwa makini kuhusu matatizo na mateso kabla ya kujitolea kuwa mwanafunzi wake. Yesu anauliza, "Je, kwanza hamtaketi chini na kukadiria gharama ili kuona ikiwa mna pesa za kutosha kuikamilisha?" kusisitiza kuwa jibu ni ndio. Kila mmoja angefikiria kwa makini kiasi ambacho ingemgharimu kujenga mnara kabla ya kuanza kuujenga. Mnara ungerejelea jengo refu, ghali ambalo watu wengi walikuwa wanalitumia kuangalia mashamba ya mizabibu, au mashamba yaliyotumiwa kupanda mizabibu ya zabibu.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya mnara wa kutumia kutazama shamba la mizabibu. Jadili na timu yako. Je, watu hufanya mambo gani ili kuonyesha kuwa hawawajibikii pesa? Je, ni miradi gani ambayo ni lazima ikamilishwe mara inapoanzishwa katika jamii yako?

Ikiwa hawatahesabu gharama basi mtu atajenga msingi, au sehemu ya chini, lakini hatakuwa na pesa za kutosha za kukamilisha mnara huo. Hii ingesababisha watu kumdhihakiki au kumuaibisha hadharani mjenzi huyo. Watu wanamcheka mjenzi na kumrejelea kwa njia ya kumdhihakiki.

Kisha Yesu anasimulia mfano mwingine ili kufundisha jambo lilo hilo. Yesu anauliza, "Je, kwanza hataketi chini ili kuamua ikiwa ataweza kwa watu 10,000 kumpinga yule ajaye dhidi yake na watu 20,000?" kusisitiza kuwa jibu ni ndio. Bila shaka mfalme kwanza angeketi na washauri wake ili kuamua ikiwa jeshi lake lingelishinda jeshi la adui kabla ya kwenda vitani. Katika mfano huu, mfalme adui anakuja kumshambulia mfalme wa kwanza. Lazima mfalme aamue ikiwa atapigana na adui huyo au kujisalimisha. Ikiwa mfalme angeamua kwamba hangeweza kushinda, basi angetuma ujumbe, au kikundi kidogo cha watu, kwa mfalme adui ili kuuliza kile alichotaka ili kuwe na amani. Mfano huu unaashiria kuwa mtu anapaswa kufikiria kwa makini kabla ya kufanya uamuzi muhimu. Yesu anataka wale wanaotaka kuwa wanafunzi wake kufikiria kwa makini kabla ya kumfuata. Yesu anawaambia kwamba watalazimika kuacha chochote kitakachowafanya wasimfuate Yesu.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Eleza wakati ambapo watu wa jamii yako walienda vitani au karibu waende vitani. Mazungumzo ya amani yalikuwaje?

Kisha Yesu anawalinganisha wanafunzi wake na chumvi. Chumvi ilikuwa ya thamani kwa kuwa ilifanya chakula kuwa na ladha nzuri na iliifadhi chakula kisiribike. Yesu anauliza, "Je, chumvi inaweza kufanywa kuwa chumvi tena?" si swali la kujibiwa, ila kusisitiza kuwa jibu ni hapana. Ikiwa chumvi haikuwa imechakatwa, au kutengenezwa vyema, ilipoteza ladha yake. Haikuwa nzuri hata kutengeneza mbolea ya kuboresha udongo.

Chumvi ingetumika kama mbolea kwa njia mbili. Ingeongezwa moja kwa moja kwenye udongo, au ingeongezwa kwenye rundo la mbolea kwenye udongo baadae. Badala yake, watu huitupa chumvi isiyo na ladha. Yesu anasema, "Yeyote aliye na masikio, hebu asikie." Hii ilikuwa njia nyingine ya Yesu kuwasihi wasikilizaji wake wasikilize kwa makini. Yesu anataka wasiyasikilize tu maneno yake, ila wayafikirie na kujibu kile walichojifunza.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kupata taswira ya hadithi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anasafiri na wanafunzi wake na umati mkubwa unamfuata. Yesu anageukia umati na anawafundisha kuwa ni lazima wazichukie familia zao na wabebe msalaba wao ikiwa kweli wanataka kuwa wanafunzi wake.

Tukio la pili: Yesu anafundisha umati kuwa wanahitaji kufikiria kwa makini kabla ya kuwa wanafunzi wake. Anatomia mifano mitatu kufunza somo hili. Yesu anauambia umati kuwa hawapaswi kusikia tu ila pia watumie kile walichojifundisha kutoka kwa mifano yake.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Wale waliotaka kuwa wanafunzi wa Yesu
- Mtu anayepanga na kisha kujenga mnara
- Mtu ambaye hapangi na hawezi kuukamilisha mnara wake
- Watu wanaomdhihaki mtu ambaye hawezi kuukamilisha mnara wake
- Mfalme anayekutana na washauri
- Mfalme ambaye hakutani na washauri
- Mfalme adui
- Mtu anayeitupa chumvi isiyo na ladha

Katika kipindi hiki, kikundi kiwe na ubao wa hadithi, kuchora, au kutumia aina fulani ya nyenzo (vitu ambavyo vinaweza kuzunguka kama vile miamba, vijiti, vinyago vya watoto) ili kuibua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watu wengi wakati huu walikuwa wakimfuata Yesu, lakini si wote waliokuwa wanafunzi wake.

Neno sasa linaanzisha tukio jipya. Yesu anageukia umati na anawafundisha kile inachogharimu kuwa mwanafunzi wake.

Ni muhimu kukumbuka kuwa Yesu hamaanishi kuwa watu wanaotaka kuwa wanafunzi wake wanapaswa kuzichukia familia zao. Badala yake, anamaanisha kwamba wanapaswa kumpenda Yesu kuliko wazipendavyo familia zao. Upendo wao kwa Yesu ungekuwa mkubwa kulinganisha na upendo kwa familia zao. Vivyo hivyo, mtu alipaswa kumpenda Yesu kuliko alivyojipenda mwenyewe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapozungumzia kuhusu kubeba msalaba, anajua kuwa hivi karibuni atakufa masalabani.

Kisha Yesu anasimulia mifano midogo miwili, au hadithi fupi.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Je, watu katika lugha yako hutokaje kutoka kwenye mfano mmoja kwenda mwingine? Je, hutumia maneno gani ya kuunganisha? Jaribu kusimulia hadithi yenye orodha ya mifano na utambue jinsi ya kuiunganisha pamoja.

Yesu anatumia mfano wa mtu aliyekuwa akijenga mnara kufundisha kuhusu umuhimu wa kufikiria kwa makini kabla ya kutenda.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anauliza maswali ambayo hayatarajii kujibiwa kwa kuwa majibu yalikuwa ya kawaida kwa wasikilizaji wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba msingi ulikuwa muundo wa jengo ambao ulilifanya kusimama imara na kuwa dhabiti.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watu hawa wanawarejelea wajenzi kwa njia ya kuwadhihaki.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema, "Kuacha kila alichonacho," anamaanisha kuwa mtu hapaswi kuendelea kuwa na chochote ambacho kingemzuia kumtii Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba chumvi isipotengenezwa inavyofaa, hupoteza ladha yake. Yesu anaashiria kwamba wasikilizaji wake wanahitaji kuwa waangalifu katika kuelewa kwa kweli inavyomaanisha kuwa mwanafunzi wake kabla ya kuamua kumfuata.

Yesu anasema, "Kila aliye na masikio, na asikie."

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio mawili.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Wale waliotaka kuwa wanafunzi wa Yesu
- Mtu anayepanga na kisha kujenga mnara
- Mtu ambaye hapangi na hawezi kuukamilisha mnara wake
- Watu wanaomdhihaki mtu ambaye hawezi kuukamilisha mnara wake
- Mfalme anayekutana na washauri
- Mfalme ambaye hakutani na washauri
- Mfalme adui
- Mtu anayeitupa chumvi isiyo na ladha

Waelekeze wahusika waigize simulizi hii mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, wasitisha katika sehemu tofauti za hadithi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kuwa timu inaigiza umati mkubwa ukimfuata Yesu na wanafunzi wa Yesu.

Hakikisha kuwa timu inaigiza mmoja wa wanafunzi akiiacha familia yake ili kumfuata Yesu huku Yesu akitoa hotuba yake na kusimulia mfano.

Hakikisha kuwa timu inaigiza mtu anayejenga mnara wake baada ya kupanga vyema. Timu inaweza kutumia nyenzo kuwakilisha mnara unaojengwa.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mfalme mezani akipanga ulinzi wake dhidi ya taifa lingine ambalo linakaribia kushambulia. Timu inaweza kutumia nguzo kama vipande vya chesi kuwakilisha vita dhidi ya mfalme adui.

Hakikisha kuwa timu inaigiza mtu anayetengeneza chumvi. Mtu huyu anaweza kupata bechi zuri ya chumvi na kuonyesha furaha. Kisha mtu huyo anategeneza bechi nyingine ya chumvi na mchakato unaharibika na chumvi haina ladha.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Igiza Yesu akisafiri na wanafunzi wake kuelekea Yerusalemu. Umati mkubwa unamfuata. Yesu anageuka kuufundisha umati. Anawaambia kuwa ni lazima wazichukie familia zao na kuubeba msalaba wao ikiwa wangependa kuwa wanafunzi wake.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya umati, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kuchanganyikiwa. Lakini mbona niichukie familia yangu?" "Ninaogopa kufa msalabani," na "Kuvunjika moyo. Kumfuata Yesu kunaonekana kuwa vigumu." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya mwanafunzi wa Yesu, "Unahisi vipi?" Anaweza kukujibu, "Kuamua. Ninajua kwamba mateso yatakuja lakini Yesu ameahidi kuwa Roho Mtakatifu atakuwa nami," "Yesu anasema ukweli. Ilikuwa vigumu kuiacha familia yangu," na "Ninatumi kuwa wengine pia, watamfuata Yesu." Anzisha igizo upya.

Igiza Yesu akizungumza kuhusu mtu anayejenga mnara. Mtu anayekadiria gharama anaweza kukamilisha mnawara wake. Mtu asiyepanga anauweka msingi lakini anashindwa kuukamilisha. Kisha watu wanamdhihaki.

Sitisha igizo: Muulize mwigizaji anayemwigiza mtu ambaye hakupanga, "Unahisi vipi?" Anaweza kukujibu, "Kujuta. Ningeepanga vyema," "Kuona haya. Uamuzi wangu mbaya sasa unajulikana kwa umma," na "Kukata tamaa. Ninahitaji kupata pesa zaidi ili kuukamilisha mnara." Anzisha igizo upya.

Igiza Yesu akizungumza kuhusu mfalme akiamua ikiwa atajitetea au atajisalimisha. Yesu anasema kuwa wale wasioacha kila kitu hawawezi kuwa wanafunzi wake. Yesu anafundisha kuhusu chumvi kupoteza ladha yake. Yesu anasema "Wale walio na masikio, na wasikie."

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu, "Je, unahisi vipi?" Anaweza kukujibu, "Huzuni. Watu wengi wananifuata kwa sababu mbaya," "Huruma. Mara watakapoacha kushikilia vitu vyao wanaweza kumwona Mungu kama baba yao wa mbinguni anayetoa kila wanakichotaka," na "Ninataka wajue jinsi ilivyo ngumu kunifuata."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anasafiri kwenda Yerusalemu na umati mkubwa unamfuata. Yesu anageuka na anawafundisha kile inachogharimu kuwa **mwanafunzi** au mfuasi wake. Katika utamaduni wa Wayahudi, neno mwanafunzi linarejelea wasomi ambao walimfuata mwalimu wao popote alipoenda. Walijitolea maisha yao kujifunza na kuishi kulingana na mafunzo na mfano wa mwalimu wao. Yesu hakuwa anazungumza kuhusu kuwa mmoja wa mitume 12 waliochaguliwa ambao pia walikuwa wanafunzi. Hakikisha kuwa umetafsiri neno mwanafunzi kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno mwanafunzi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kuwa wale wanaomfuata na kumwamini kama Mkombozi Aliyeahidiwa ni lazima wachukue **msalaba** wao na wamfuata. Msalaba unarejelea mhimili wa mbao ambao Warumi waliwalazimisha wahalifu kubeba hadi mahali ambapo wangekufia. Hakikisha kwamba umetafsiri neno msalaba kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno msalaba linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Sitisha hapa na uonyeshe timu yako mwanaume anayebeba msalaba ikiwa bado hujawaonyesha.

Yesu anatumia hadithi fupi kuashiria kwamba watu walihitajika kufikiria kwa makini kabla ya kuamua kumfuata. Analinganisha hili na mtu anayejenga mnara bila kuhesabu gharama kwanza. Anaweza kujenga **msingi** au muundo wa mnara tu kabla ya kuishiwa pesa na hawezi kuendelea. Hapo awali Yesu alifundisha

kuhusu jinsi nyumba zilizo na misingi imara hujengwa kwa kuchimba ardhini ili kupata safu ya mwamba. Hii huifanya nyumba kuwa imara ikiwa majanga ya asili yatatokea.

Ikiwa watu hawajengi nyumba kwa kuweka msingi katika utamaduni wako, jadili neno la kiujenzi la safu ya kwanza ya nyumba kabla ya kukamilika kabisa.

Yesu anasimulia hadithi nyingine kuhusu **wafalme** wawili wenye vita, au viongozi wa maeneo yanayopingana. Yesu anasema kuwa ikiwa mfalme hataketi chini na kuamua cha kufanya kwanza basi atalazimika kujisalimisha, au kumuuliza mfalme adui kile anachotaka ili kuwe na **amani**. Hapa, neno amani linamaanisha kutokuwepo kwa vita. Hakikisha kuwa umetafsiri neno amani kama ulivyolitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno amani linapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Luka 15:1-10

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika hadithi iliyopita, Yesu alifundisha umati akielekea Yerusalemu kile inachogharimu kuwa mwanafunzi wake. Yesu alitumia mifano kuwafundisha kuwa wanapaswa kufikiria kwa makini kabla ya kuwa mfuasi wake. Sasa Yesu anawajibu viongozi wa kidini wanaomhukumu kwa kukaa na wenye dhambi.

Hatujui Yesu alipo katikia hadithi hii. Ila tunajua kwamba Yesu na wanafunzi wake, au wafuasi wake wa karibu, wako njiani wakielekea Yerusalemu na umati mkubwa unamfuata. Neno sasa linaashiria mwanzo wa tukio jipya. Si neno la wakati. Yesu anaanza kufundisha na watoza ushuru wengi na wenye dhambi wanaojulikana wanakusanyika karibu na Yesu ili kumsikiliza vyema. Watoza ushuru walikuwa wanaume Wayahudi ambao walikusanya pesa kwa niaba ya serikali ya Kiroma kutoka kwa Wayahudi wengine. Walionekana kama wenye dhambi, au wale waliokuwa wamezoea kumuasi Mungu. Wayahudi wengi walikataa kujihusisha nao. Mafarisayo na walimu wa sheria, au viongozi wa kidini wa Kiyahudi, pia walikuwepo. Walinung'unika, au kulalamika, kuwa Yesu alikuwa rafiki wa wenye dhambi. Wanapomwita Yesu "mtu huyu," wanaonyesha kumkataa. Walikuwa wamekasirika kwa kuwa Yesu alionyesha kuwa na furaha kuwa na wenye dhambi karibu naye na hata kula katika nyumba zao. Kama unavyokumbuka, kushiriki mlo pamoja kulikuwa ishara ya kukubalika na urafiki katika utamaduni wa Kiyahudi.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Je, ni aina gani ya kazi ambazo hazikubaliki kijamii katika utamaduni wako? Je, ni nini hutokea ikiwa mtu ambaye hakubaliwi kijamii atajihusisha na mtu ambaye anaonekana kama aliyeheshimika katika utamaduni wako?

Yesu anatumia hadithi tatu zinazohusiana kujibu ukosoaji wa viongozi wa kidini. Hadithi hizi zote tatu zina mhusika mkuu ambaye anapoteza kitu, anakipata na kusherehekea kurejeshwa kwa kitu kilichopotea. Kitu kilichopotea kinawakilisha watu wenye dhambi. Hadithi hizi zinaonyesha furaha ambayo Mungu huhisi wakati hata mtu mmoja mwenye dhambi anapotubu na kurejeshwa kwenye uhusiano mwema na yeye.

Yesu anaanzisha mfano wake wa kwanza kwa kuuliza swali refu: "Je, na ikiwa mtu ana kondoo 100, hawezi kuwaacha kondoo 99 katika uwanja wazi na kwenda kumtafuta aliyepotea?" Yesu hatarajii jibu kwa kuwa kila mmoja alijua kwamba jibu ni ndiyo. Katika utamaduni wa kiyahudi, wachungaji waliwachunga kondoo wao kwenye vilima katika maeneo ya malisho ambapo kondoo wangeweza kupumzika na kula nyasi. Wachungaji waliwalinda kondoo wao kwenye maeneo yaliyofungwa usiku, hivyo mtu kuwaacha kondoo wake ili kwenda kumtafuta aliyepotea haikuwa kitendo cha ukatili au ujinga. Mchungaji angemtafuta kondoo aliyepotea hadi ampate. Kisha angembeba kondoo huyo kwa kuliweka tumbo lake nyuma ya shingo lake na kuishikilia miguu yake mbele.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya mchungaji wa Kiyahudi akiwa amebeba kondoo katika vilima vya Israeli. Katika utamaduni wako, je, ni lipi jibu la kawaida mnyama anapopotea?

Mchungaji husherehekea kwa kuwaita marafiki na jirani zake pamoja, zaidi kama kwenye karamu. Anataka wafurahi naye kuwa alimpata kondoo wake aliyepotea. Msemu "Nawaambia" unamaanisha kuwa Yesu anakaribia kusema jambo muhimu. Yesu anaposema, "vivyo hivyo," anaonyesha kuwa anakaribia kutoa maana

ya mfano huo. Kama mchungaji, Mungu na malaika husherehekea mbinguni, au mahali ambapo Mungu huishi, mwenye dhambi mmoja anapotubu. Mungu hufurahi zaidi kuhusu mwenye dhambi mmoja kumgeukia kuliko wenye haki 99, au wale ambao hawahitaji kutubu. Hatujui ikiwa Yesu alikuwa anarejelea watu wanaofikiri kuwa ni wenye haki, au watu ambao tayari walikuwa na uhusiano mwema na Mungu. Ni vyema kuacha tafsiri yako wazi kwa tafsiri zote mbili.

Yesu anatumia maneno na misemo ileile kusimulia mfano kuhusu sarafu iliyopotea. Yesu anatumia swali kusisitiza kuwa mwanamke, sanasana mjane, bila shaka angeitafuta sarafu ya thamani iliyopotea. Yesu anaposema sarafu 10 za fedha, anarejelea sarafu ya Kigiriki ambayo ilikuwa na thamani ya malipo ya siku moja. Mwanamke huyu anawasha taa, au kifaa kidogo kilichojaa mafuta na chenye utambi. Anafagia sakafu kwa ufagio na kutafuta kwa makini hadi anapoipata sarafu iliyopotea. Kama vile mchungaji, anawaita marafiki na majirani wake ili washerehekee naye kuwa ameipata sarafu yake iliyopotea. Yesu anasisitiza kuwa vivyo hivyo, Mungu na malaika wake hufurahi mwenye dhambi anapotubu.

Sitisha hapa na uonyeshe timu yako picha ya taa ya mafuta na sarafu ya fedha.

Katika hadithi inayofuata, Yesu anasimulia mfano wa tatu na wa mwisho ili kufundisha jinsi Mungu anavyohisi mwenye dhambi mmoja anapotubu na kumgeukia. Mifano hii yote mitatu ilisimuliwa wakati mmoja katika kujiwabu viongozi wa kidini waliomhukumu Yesu kwa kuwa karibu na wenye dhambi.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, utasaidia kikundi kupata taswira ya hadithi hii. Utawasaidia kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi hii ina matukio matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha. Amezungukwa na umati ikiwa ni pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi. Viongozi wa kidini wanalalamika kuwa Yesu anawakubali wenye dhambi.

Tukio la pili: Yesu anasimulia mfano kuhusu mchungaji. Mchungaji anawaacha kondoo 99 ili kumtafuta kondoo aliyepotea. Anampata kondoo aliyepotea na kuwaita marafiki ili washerehekee. Yesu anasema kuwa Mungu hufurahi kama huyo mchungaji mwenye dhambi mmoja anapotubu.

Tukio la tatu: Yesu anasimulia mfano kuhusu sarafu iliyopotea. Mwanamke anapoteza mojawapo ya sarafu kumi za fedha. Anawasha taa na kuipata sarafu hiyo. Anawaita marafiki wake ili washerehekee. Yesu anasema Mungu na malaika hufurahi vivyo hivyo kama mwanamke huyo mwenye dhambi mmoja anapotubu.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo na walimu wa sheria
- Watoza ushuru
- Wenye dhambi
- Mchungaji
- Kondoo (99 na kondoo aliyepotea)
- Marafiki wa mchungaji
- Mungu
- Mwanamke
- Marafiki wa mwanamke
- Malaika
- Mwenye dhambi anayetubu

Katika kipindi hiki, kikundi kiwe na ubao wa hadithi, kuchora, au kutumia aina fulani ya nyenzo (vitu ambavyo vinaweza kuzunguka kama vile miamba, vijiti, vinyago vya watoto) ili kuibua hadithi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kawaida wenye dhambi waliepukwa na kukataliwa na Wayahudi wengine. Hawakuruhusiwa kushiriki kikamilifu katika jamii.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mifano yote anayosimulia Yesu inaongeza umuhimu wa kile kilichopotea. Katika hadithi ya kwanza, 1 kutoka kwa kondoo 99 anapotea. Lakini kwa mwanamke huyu, 1 kutoka kwa sarafu 10 inapotea. Na mwisho, katika hadithi inayofuata, 1 kutoka kwa wana 2 wa baba anapotea.

Ni muhimu kukumbuka kuwa Yesu anaanza hadithi hii ya kondoo aliyepotea kwa swali. Yesu hatarajii watu wajibu swali lake kwa kuwa kila mmoja tayari alijua kuwa jibu lilikuwa ndiyo. Yesu alikuwa akisisitiza kuwa ndiyo, kila mmoja angeenda kutafuta kondoo aliyepotea!

Ni muhimu kukumbuka kuwa Yesu anaposema "Nakwambia," anasisitiza kwamba anakaribia kusema jambo muhimu na kuwa anataka wasikilizaji wake wasikilize kwa makini. Msemo "vivyo hivyo" unaonyesha kwamba Yesu anakaribia kuwaambia wasikilizaji wake hoja kuu ya mfano huo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia swali lingine kuanzisha mfano wa sarafu iliyopotea. Tena, Yesu anajua kuwa wasikilizaji wake tayari wanajua kuwa jibu ni ndiyo. Anatumia swali hilo kuisisitiza kuwa bila shaka mwanamke huyo angetafuta sarafu yake iliyopotea. Kitamaduni, haya yalikuwa majibu ya kawaida kwa wasikilizaji wa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mwanamke huyo anapowaita marafiki zake waje washerehekee pamoja naye walikuwa wanawake wenzake kwani kuna uwezekano kuwa alikuwa mjane.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio matatu.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo na walimu wa sheria
- Watoza ushuru
- Wenye dhambi
- Mchungaji
- Kondoo (99 na kondoo aliyepotea)
- Marafiki wa mchungaji
- Mungu
- Mwanamke
- Marafiki wa mwanamke
- Malaika
- Mwenye dhambi anayetubu

Waelekeze wahusika waigize simulizi hii mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mchungaji akitia bidii yake yote katika kumtafuta kondoo wake aliyepotea. Hatakoma hadi ampate.

Hakikisha kwamba timu inagiza mchungaji akifurahi kwa sababu ya kondoo ambaye alikuwa amepotea wakati huohuo Mungu akifurahi kwa sababu ya mwenye dhambi aliyemrudia. Vivyo hivyo, igiza mwanamke akifurahi kwa sababu ya kuipata sarafu yake wakati huohuo Mungu na malaika wakifurahi kwa sababu ya mwenye dhambi aliyemrudia. Hawa wanaweza kuwa baadhi ya wahusika wale wale waliokuwa wamekusanyika karibu na Yesu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Igiza Yesu akifundisha na wenye dhambi na watoza ushuru wakikusanyika karibu naye ili kusikia anachosema. Mafarisayo na walimu wa sheria wanalalamika kuwa Yesu anawakubali wenye dhambi.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya mtoza ushuru, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kunyenyekea. Yesu ananikubali," "Yesu anazungumza kwa mamlaka kutoka kwa Mungu. Ninataka kumfuata," na "Kutaka kujua. Yesu ni tofauti sana na viongozi wengine wa kidini." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya viongozi wa kidini, "Unahisi vipi?" Anaweza kukujibu, "Kushtuka. Je, Yesu hajui mtu huyo ni nani?" "Kuchukizwa. Je, Yesu anawezaje kujiita mwalimu wa kidini na kuwa rafiki wa wenye dhambi? Anakuwa najisi," na "Kukata tamaa. Nataka kumshika Yesu akifanya jambo baya kulingana na sheria ya Mungu." Anzisha igizo upya.

Igiza Yesu akisimulia mfano wa kondoo aliyepotea. Mchungaji anasherehekea na marafiki zake anapompata kondoo huyo aliyepotea. Yesu anasema kuwa hii ni kama Mungu ambaye hufurahi mwenye dhambi mmoja anapotubu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya mchungaji, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Furaha. Nimefurahi sana kuwa nilimpata kondoo wangu aliyepotea," "Kujali. Kila kondoo ni wa maana kwangu," na "Kufurahi. Hili ni jambo la kufurahia na marafiki zangu." Anzisha igizo upya.

Igiza Yesu akisimulia mfano wa sarafu iliyopotea. Mwanamke huyo anasherehekea na marafiki zake anapopata sarafu iliyopotea. Yesu anasema kuwa hii ni kama Mungu ambaye hufurahi mwenye dhambi mmoja anapotubu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya mwanamke, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Ninahisi vyema. Sijui ni jinsi gani ningelipia vitu ikiwa nisingepata sarafu yangu iliyopotea," Kufurahi. Ninataka kusherehekea kupata sarafu yangu iliyopotea," na "Kushukuru. Nimefurahi sana kwamba niliweza kuipata." Anzisha igizo upya.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anafundisha na **watoza ushuru** na **wenye dhambi** wanakusanyika karibu naye. Watoza ushuru walikuwa wanaume Wayahudi ambao walifanya kazi katika serikali ya Kiroma wakikusanya kodi au pesa, kutoka kwa Wayahudi. Walidharauliwa na Wayahudi na kuchukuliwa kuwa wenye dhambi. Neno wenye dhambi linarejelea yeyote ambaye amezoea kutomtii Mungu. Hakikisha kuwa umetafsiri neno mtoza ushuru kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno mwenye dhambi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Mafarisayo na **walimu wa sheria**, au viongozi wa kidini wa Wayahudi, wanalalamika kwa kuwa wanamuona Yesu akiwakubali wenye dhambi. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno Farisayo na walimu wa sheria kama ulivyoyatafsiri hapo awali. Maneno haya mawili, Farisayo na walimu wa sheria, yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anayajua mawazo yao na anasimulia **mifano** mitatu, au hadithi fupi zinazoonyesha maana ya ndani kuhusu Mungu. Hakikisha kuwa umetafsiri neno mfano kama ulivyolitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno mfano linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Hadithi hii ni kuhusu mchungaji anayepoteza kondoo. Anapompata kondoo huyo, mchungaji huyo anafurahi. Yesu anasema kuwa hii ni kama Mungu ambaye hufurahi **mbinguni** mwenye dhambi mmoja **anapotubu**. Hapa, neno mbinguni linarejelea mahali ambapo Mungu anaishi. Kutubu inamaanisha kuwa mtu anaamua kuacha dhambi na kumgeukia Mungu ili kurejesha uhusiano wake na yeye. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kutubu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Maneno haya mawili, mbingu na kutubu, yanapatikana kwenye Faharasa Kuu., yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kuwa Mungu atafurahi zaidi kwa ajili ya mwenye dhambi mmoja anayetubu kuliko **wenye haki** 99 ambao hawahitaji kutubu. Hapa, neno mwenye haki linarejelea watu wanaoishi kulingana na viwango vya Mungu. Huenda ikawa Yesu alikuwa anawarejelea wale waliofikiri kuwa ni wenye haki au wale ambao tayari walikuwa wametubu hivyo Mungu aliwaona kama wenye haki. Ni vyema kuacha tafsiri yako wazi kwa tafsiri zote mbili. Hakikisha kuwa umetafsiri neno wenye haki kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno wenye haki linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasimulia hadithi nyingine kuhusu mwanamke anayepoteza mojawapo ya **sarafu** zake 10 za fedha. Sarafu za fedha zinarejelea drakma, au sarafu za fedha za Kigiriki ambazo zilikuwa malipo ya siku ya mfanyakazi wa kawaida. Mwanamke huyo anawasha **taa** ili kuweza kutafuta sarafu yake iliyopotea. Neno taa linarejelea chombo kidogo kilichojaa mafuta amabacho kiliwashwa kwa kutumia utambi. Hakikisha kwamba umetafsiri neno taa kama ulivyolitafsiri hapo awali.

Sitisha hapa na uionyeshe timu yako picha ya drakma na picha ya taa kwa ajili ya kumbukumbu.

Yesu anasema kuwa mwanamke huyo anafurahi kwa kupata sarafu kama vile **malaika** hufurahi uweponi mwa Mungu mwenye dhambi mmoja anapotubu. Neno malaika linarejelea viumbe wa kiroho ambao ni wajumbe wa Mungu. Hakikisha kuwa umetafsiri neno malaika kama ulivyolitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno malaika linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 15:11-32

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika hadithi iliyopita, Yesu alikuwa na wanafunzi wake na umati mkubwa wakielekea Yerusalemu. Yeu alisimulia mifano miwili ili kuwajibu viongozi wa kidini ambao walimhukumu kwa kukaa na wenye dhambi. Mifano hiyo ilikuwa kuhusu kondoo aliyepotea na sarafu iliyopotea. Sasa, Yesu anaendelea kufundisha kwa kusimulia mfano wake wa tatu na wa mwisho kuhusu mtu na wana wake wawili.

Mfano wa tatu wa Yesu unahusu mtu aliyekuwa na wana wawili. Mwana mdogo anamuomba baba yake kwa heshima ampe sehemu ya mali yake. Hii ilikuwa sehemu ya mali ya familia ambayo wana walipokea baba yao alipokuwa mzee sana au kufa. Lakini mwana mdogo hataki kusubiri. Hii ilikuwa kutomheshimu baba yake. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mwana mkubwa kuliko wengine alipokea mali mara mbili ya mwana mdogo. Hivyo kuna uwezekano mkuu kwamba baba alimpa mwana mdogo theluthi ya mali yake. Mwana mdogo aliuza kwa haraka mali yake yote ili apate pesa, ambayo ilikuwa ni kumkosea baba yake heshima hata zaidi. Mwana mdogo alipanga vitu vyake na kuhamia katika nchi iliyokuwa mbali na nyumbani. Yesu anaposema kwamba "alifuja mali yake yote kwa maisha ya anasa," anamaanisha kuwa mwana huyo alitumia pesa zake kwa njia isiyo ya hekima kwa vitu kama vile kamari, kulewa na kusherehekea.

Mwana huyo alipotumia mali yake yote, alianza kushinda njaa kwa kuwa kulikuwa na njaa katika nchi hiyo. Njaa inarejelea wakati katika nchi ambapo kuna chakula kidogo sana kwa binadamu au wanyama. Anaamua kumfanyia kazi mfugaji wa nguruwe aliyeishi katika nchi hiyo. Wayahudi wengi walichukia nguruwe kwa kuwa walichukuliwa kuwa najisi, au kutoweza kuliwa. Mwana huyo alikuwa amekata tamaa sana kiasi kwamba alikuwa na njaa vyakutosha kula chakula cha nguruwe! Chakula hiki kilijumuisha maganda ya miti ambayo kwa kawaida yalitumiwa kulisha wanyama tu. Lakini hakuna aliyempa mwana huyo kitu chochote cha kula, hata maganda.

Sitisha na uionyeshe timu yako picha ya nguruwe na maganda ya karibu. Je, ni wanyama wapi wanaoonekana kuwa najisi katika utamaduni wako? Je, mtu angehisi vipi ikiwa angefanya kazi na wanyama kama hao?

Hadithi hii inabadilika mtu huyu akili inapomrudia, au anapoanza kufikiria inavyofaa. Mwana huyo anajua kwamba wafanyakazi walioajiriwa na baba yake wana chakula kingi. Anaamua kurudi nyumbani na kumuomba baba yake amruhusu afanye kazi kwenye shamba lake. Anahisi kwamba kamwe hastahili heshima ya kuitwa mwana. Istilahi watu walioajiriwa hairejelei watumwa ila watu huru wanaofanya kazi ili kulipwa. Mwana huyo anapofikiria kuhusu kile atakachosema anasema, "Nimekosa dhidi ya mbingu na dhidi yako." Neno mbingu ilikuwa njia nyingine ya kumrejelea Mungu. Mwana huyo alikuwa anasema kwamba alikuwa amemkosea Mungu na kumkosea baba yake. Mwana huyo alifikiria kwamba alikuwa amefanya makosa sana kwamba hangetarajia baba yake kumchukulia kama mwana.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Je, watu humtendea vipi mtu katika utamaduni wako ambaye anarejea kwa familia yake baada ya kuishi kwa njia isiyo pendeza?

Kisha Yesu anabadilisha mtazamo wake na kumwangazia baba. Baba namuona mwana wake akija na kumtambua kutoka mbali. Akiwa amejaa hamu ya kuonyesha rehema, baba anakimbia na kumsalimia mwana. Ingekuwa jambo lisilo la kawaida kwa mtu mzee kukimbia hivyo. Katika utamaduni wa Kiyahudi, ilikuwa jambo la kawaida kuisalimia familia kwa kuwakumbatia na kuwabusu mara moja kwenye kila shavu. Mwana huyo anaanza hotuba yake aliyoiandaa lakini baba yake anamkatisha. Baba anafanya kinyume cha kile ambacho mwanawe anatarajia. Baba anawaambia watumishi wake wamvalishe mwanawe mavazi yake yalio bora, pete na viatu mara moja. Hii inamaanisha kwamba hataki wakawie. Hizi zote zilikuwa njia za kitamaduni za kuonyesha heshima na upendo kwa mwana.

Sitisha hapa na uionyeshe timu yako picha ya mavazi na viatu vya Wayahudi. Sitisha na mjadili na timu yako, je, ni nguo au vipande gani vya vito ambavyo huonyesha mtu heshima katika utamaduni wenu?

Baba anawaambia watumishi walete ndama aliye nona, au ng'ombe mdogo. Familia tajiri za Kiyahudi kwa kawaida zilimlisha ndama mmoja nafaka za ziada ili anone. Walimhifadhi ili auawe na kuliwa wakati wa hafla maalum. Baba anataka kula karamu kubwa pamoja ili kusherehekea kurejea kwa mwanawe. Baba anasema,

"Huyu mwanangu alikuwa amekufa lakini sasa yuko hai tena," kumaanisha kwamba mwanawe alikuwa kama mtu aliyekuwa amekufa na kurudi kuishi tena. Baba hakuwa anatarajia kumuona tena. Baba anamlinganisha na kitu ambacho kimepotea na kupatikana.

Wakati huu, mwana yule mkubwa alikuwa akifanya kazi katika shamba la baba yake. Anaporudi na kusikia sauti ya sherehe, anatambua kwamba wanasherehekea kurejea kwa baba yake. Mwana yule mkubwa anakasirika na anakataa kwenda nyumbani. Kwa kukataa kuingia nyumbani, mwana mkubwa alikuwa anakataa kushiriki mlo na ndugu yake. Katika utamaduni wa Kiyahudi, hii ilikuwa njia ya kumkataa ndugu yake. Baba yake anapomsihi aingie, mwana huyo anamjibu kwa njia isiyo ya heshima na hamwiti Baba. Analalamika kwamba ingawa alifanya kazi kama mtumwa kwa miaka na kamwe hajawahi kumkosea baba yake, baba yake kamwe hajawahi kumpa kitu chochote asherehekee, hata mbuzi mdogo. Mbuzi wadogo walikuwa wa thamani ya chini kuliko ndama mdogo. Mwana mkubwa anamlaumu mwana mdogo kwa kupoteza pesa za baba yake kwa wanawake wenye sifa mbaya.

Baba anamjibu mwana mkubwa kwa ukarimu. Anamwambia mwanawe kwanza hakuwahi kuondoka hivyo hakukuwa na haja ya kusherehekea kurejea kwake. Mali yote ya baba yake tayari yalikuwa ya kwake. Baba anasema kuwa mwanawe anapaswa kumsherehekea ndugu yake kwa kuwa alikuwa amepotea na sasa amepatikana. Baba anasema kuwa alikuwa amekufa na sasa yuko hai. Hamaanishi kwamba mwanawe kwa kweli alikuwa amekufa, ila kuwa ni kama alikuwa amekufa. Lakini kama vile Mafarisayo, ndugu mkubwa alikuwa anakataa kusherehekea. Ndugu mkubwa alitaka kutambulika kwa kutii na hadhi yake kama mwana. Lakini baba anataka amkubali ndugu yake mdogo kama vile Baba alivyomkubali. Mfano huo unaisha kwa uwazi kwa mwaliko kutoka kwa baba wa kukubali wale waliokuwa wamepotea lakini sasa wamepatikana.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha. Amezungukwa na umati ikiwa ni pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi. Viongozi wa kidini wanalalamika kuwa Yesu anawakubali wenye dhambi. Yesu anafundisha kwa kusimulia mifano miwili.

Tukio la Pili: Yesu anasimulia mfano wa tatu kuhusu mwanaume aliyekuwa na wana wawili. Mwana yule mdogo anaomba urithi wake mapema. Anauza shamba na kuhamia mbali. Anatumia pesa zake zote na ana njaa kwa kuwa kuna njaa katika nchi hiyo. Anamfanyia kazi mfugaji wa nguruwe, lakini bado ana njaa.

Tukio la Tatu: Mwana huyo mdogo anaamua kurudi kwa baba yake na kumfanyia kazi. Baba anamwona akirudi na kukimbia kumsalimia. Baba anamkaribisha kwa furaha na kumheshimu. Baba anaandaa karamu kubwa ya ndugu huyo mdogo.

Tukio la nne: Ndugu mkubwa anarudi kutoka shambani. Mtumishi anamwambia kwamba baba yake anamsherehekea ndugu yake mdogo. Anakasirika na kukataa kujiunga na sherehe. Baba yake anamwambia kwamba anapaswa kufurahi kwa kuwa ndugu yake alikuwa amepotea lakini sasa amepatikana.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo na walimu wa sheria
- Watoza ushuru
- Wenye dhambi
- Baba
- Mwana mdogo
- Mwana mkubwa
- Watumishi wa baba
- Mkulima wa nguruwe
- Nguruwe

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba huu ni mfano wa tatu ambao Yesu alifundisha ili kusisitiza kwamba Mungu hufurahi wenye dhambi wanapomrudia Yeye.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mwana huyo alikuwa na njaa na hakuwa na chochote cha kula kwa kuwa kulikuwa na njaa katika nchi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba nguruwe walikuwa najisi na walidharauliwa na Wayahudi. Kulingana na sheria ya Mungu, Wayahudi hawangewala. Lazima mtu huyo alikuwa amekata tamaa sana kukubali kumfanyia kazi mfugaji wa nguruwe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema akili zilipomrejea, kuwa hii ndiyo ilikuwa mwanzo wa mabadiliko katika hadithi. Hii inahitaji kusisitizwa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mwana anaposema, "Nimetenda dhambi dhidi ya mbingu," kwamba neno mbingu linamwakilisha Mungu mwenyewe. Mwana huyo anamaanisha kwamba alikuwa amefanya makosa mbele ya Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba vazi la baba yake, pete yake na kuvaa viatu haya yote yalikuwa ishara ya heshima katika utamaduni wa Kiyahudi. Kumuuu ndama aliyenona ilikuwa hata njia kuu zaidi ya kuonyesha heshima na kumsherehekea mwana mdogo. Mbuzi wadogo kwa kulinganisha hawakuwa muhimu au wa thamani kiwango hicho.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mambo mawili yanatokea kwa wakati mmoja. Mwana mdogo anarudi na anasalimiwa na baba yake na wakati huohuo ndugu mkubwa anafanya kazi shambani.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ndugu mkubwa anajitenga na kumkataa ndugu yake mdogo kwa kukataa kuingia nyumbani na kushiriki naye mlo. Mwana mkubwa anamkosea heshima baba yake kwa kutomwita baba.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo na walimu wa sheria
- Watoza ushuru
- Wenye dhambi
- Baba
- Mwana mdogo
- Mwana mkubwa
- Watumishi wa baba
- Mkulima wa nguruwe
- Nguruwe

Waelekeze wahusika waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mchungaji akitia bidii yake yote katika kumtafuta kondoo wake aliyepotea. Hatacoma hadi ampate.

Hakikisha kwamba timu inagiza mchungaji akifurahi kwa sababu ya kondoo ambaye alikuwa amepotea wakati huohuo Mungu akifurahi kwa sababu ya mwenye dhambi aliyemrudia. Vivyo hivyo, igiza mwanamke akifurahi kwa sababu ya kuipata sarafu yake wakati huohuo Mungu na malaika wakifurahi kwa sababu ya mwenye dhambi aliyemrudia. Hawa wanaweza kuwa baadhi ya wahusika walewale waliokuwa wamekusanyika karibu na Yesu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mwana mkubwa akishtuka na kukasirika ndugu mdogo anapoomba urithi wake mapema na kisha kuondoka.

Hakikisha kwamba timu inaigiza ndugu mdogo akitumia pesa zake katika njia mbaya na wakati huohuo nduguye mkubwa anamfanyia baba yake kazi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza ndugu mdogo akiwa na njaa sana. Amechukizwa na nguruwe, lakini amekasirika sana kwamba aliamua kumfanyia kazi mkulima wa nguruwe.

Hakikisha kwamba timu inaigiza ndugu mdogo akili zikimrejea anapoanza kuona chakula cha nguruwe kama kisichofaa. Anaamua kurudi kwa baba yake.

Hakikisha kwamba timu inaigiza ndugu mdogo akiwa amevishwa mavazi bora ya baba yake na pete kwenye kidole chake na viatu kwenye miguu yake anaposherehekea karamu na familia yake. Wakati huohuo, igiza ndugu mkubwa akiwa anafanya kazi shambani.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yesu akifundisha na wenye dhambi na watoza ushuru wakikusanyika karibu naye ili kusikia anachosema. Mafarisayo na walimu wa sheria wanalalamika kuwa Yesu anawakubali wenye dhambi. Yesu anasimulia mfano wa tatu wa mtu aliyekuwa na wana wawili. Mwana yule mdogo anaomba urithi wake mapema. Anauza mali ya baba yake ili apate pesa na kisha anahamia mbali.

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza nafasi ya baba, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Huzuni. Haelewi jinsi familia ilivyo muhimu," "Kutoheshimiwa. Mwanangu anatamani ningekufa," na "Kuvunjika moyo. Mwanangu hata hakuthamini urithi wake." Anzisha igizo upya.

Igiza mwana mdogo akitumia pesa zake zote kwa kuishi kwa njia isiyofaa. Njaa inakuja na anabaki bila chakula na bila pesa akiwa mbali na nyumbani.

Sitisha igizo: Muulize muigizaji anayeigiza nafasi ya mwana mdogo, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Upweke. Ninaikosa familia yangu," "Kujuta. Nisingetumia pesa zangu zote haraka sana," na "Kukata tamaa. Ninahisi njaa sana ningefanya chochote ili kupata chakula." Anzisha igizo upya.

Igiza mwana mdogo akimfanyia kazi mkulima wa nguruwe. Ana njaa sana hadi anatamani chakula cha nguruwe. Anaamua kurudi kwa baba yake na kuwa mtumishi wake wa kulipwa. Anajua kwamba amemkosea Mungu na amemkosea baba yake. Anaanza safari yake kwenda nyumbani.

Sitisha igizo: Muulize muigizaji anayeigiza nafasi ya mwana mdogo, "Je, unahisi vipi?" Anaweza kukujibu, "Kuamua. Nitamfanyia baba yangu kazi hata asiponiita mwana wake," Kuona haya. Naona aibu kwamba nilipoteza pesa za baba yangu," na "Nina hofu. Nashangaa familia yangu itafikiria nini kunihusu?" Anzisha igizo upya.

Igiza baba akimwona mwanawe mdogo akija kutoka mbali. Baba anamtambua na anakimbia kumsalimia. Anamheshimu mwanawe kwa mavazi, pete na viatu miguuni mwake. Baba anawaambia watumishi wake kwamba wawe na sherehe kubwa kwa ajili ya mwanawe kwa kuwa amerudi.

Sitisha igizo: Muulize muigizaji anayeigiza nafasi ya mwana mdogo, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kutoamini. Siwezi kuamini jinsi baba yangu alivyofurahi," "Kunyenyekea. Alinikubali hata baada ya maovu yote niliyofanya," na "Sistahili heshima ambayo baba yangu ananipa." Anzisha uigizaji tena. Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya baba, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Faraja. Mwanangu yuko nyumbani tena," "Furaha. Hii ni sababu ya kusherehekea," na. "Wasiwasi. Anaonekana kuwa amekonda sana. Nitaandaa karama kwa ajili yake." Anzisha igizo upya.

Igiza ndugu mkubwa akiwa anafanya kazi shambani. Anarudi nyumbani na kusikia sherehe. Anatambua kwamba ndugu yake amerudi na kwamba baba yake alimchinja ndama mnono ili kumheshimu. Ndugu mkubwa anakataa kuingia na kusherehekea. Baba yake anamwambia kwamba anapaswa kufurahi kwa kuwa ndugu yake alikuwa amepotea lakini sasa amepatikana.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya mwana mkubwa, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kufadhaika. Ndugu yangu hastahili kuheshimiwa," "Wivu. Ninataka baba yangu atambue kutii kwangu hadharani," na "Ninafurahi kuwa ndugu yangu amerudi, lakini ni vigumu kumsherehekea." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya viongozi wanaosikiliza mfano huu, "Mnahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Ni vibaya kuwasifu wenye dhambi!" "Mbona baba amsherehekee wakati ambapo alimkosea Mungu?" na "Kutotulia. Yesu anatumia hadithi za busara kutukosoa."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anasimulia mfano, au hadithi fupi, kuhusu mtu aliyekuwa na wana wawili. Mwana mdogo anaomba urithi wake mapema kisha anahamia mbali. Baada ya njaa kuja na anamfanyia kazi mkulima wa **nguruwe**, mwana huyo mdogo anaamua kurudi nyumbani. Wayahudi walichukulia nguruwe kuwa najisi kwa kuwa hawangeweza kuliwa.

Sitisha hapa kisha uonyeshe picha ya nguruwe ikiwa bado hujafanya hivyo.

Kijana huyo mdogo anarejea nyumbani na baba yake anamsalimia. Kijana huyo mdogo anaposema, "Nimekosea **mbingu** na nimekukosea," katika muktadha huu, neno mbingu linarejelea Mungu mwenyewe. Mwana huyo alikuwa anasema kwamba alikuwa amemkosea Mungu na kumkosea baba yake. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mbinguni kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Mbinguni linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Baba anawaamuru watumishi wake kuleta mavazi, viatu na pete yake bora wamvalishe mwanawe ili kumheshimu. Neno **mtumishi** linarejelea mtu aliyeishi katika nyumba ya bwana wake na hushughulikia mahitaji ya bwana wake. Unapotafsiri neno mtumishi, hakikisha tafsiri yako inalingana na tafsiri za awali. Neno mtumishi linapatikana kwenye Kamusi Kuu.

Luka 16:1-15

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anaendelea kuwafundisha wanafunzi wake. Kumbuka kwamba mfano ni hadithi inayotumia hali za kila siku kuelezea maana ya ndani. Yesu anazungumzia mfano huu kwa wanafunzi Wake, au wafuasi Wake. Hata hivyo, Yesu anajua kwamba Mfarisayo, au viongozi wa kidini, bado wanasikiliza kila kitu. Yesu anasimulia mfano kwa wanafunzi ili kuwavunja moyo kuwa na mtazamo unaoshikiliwa sana na Mafarisayo. Mfano huo unawafunza wanafunzi kuwa wasimamizi wema wa pesa bila kujiruhusu kuwa watumwa wa pesa.

Yesu anasimulia hadithi ya mtu tajiri aliye na msimamizi wa mali yake yote. Msimamizi ni yule anayesimamia shughuli za kaya. Kuna uwezekano kwamba tajiri huyo alisafiri sana na hivyo alihitaji mtu wa kusimamia shughuli zake. Msimamizi alikuwa na majukumu mengi ya kisheria kwa tajiri huyo. Msimamizi alikuwa na wajibu wa kutoa mikopo kwa wakulima na kisha kukusanya madeni hayo. Myahudi hangeweza kumtoza Myahudi mwingine riba. Hata hivyo, zaidi ya inavyotarajiwa, msimamizi huyo alikubali kupokea riba kutoka kwa mavuno ya wakulima.

Mtu fulani, haisemi nani, anamshtaki msimamizi kwa kupoteza mali ya tajiri huyo. Tajiri huyo anauliza, "Je, ni jambo gani hilo nililosikia kukuhusu?" Hatarajii jibu kwa swali hili. Swali hili linachukulia kwamba tajiri huyo na msimamizi huyo wanajua kile ambacho tajiri huyo anazungumzia. Hadithi hii haisemi ikiwa mashtaka hayo ni ya kweli au si ya kweli. Jinsi ambavyo tajiri huyo na msimamizi wanajibu mashtaka hayo inaifanya kuonekana kuwa kweli.

Sitisha na mjadili kama kikundi: Katika utamaduni wako, je, kuna jukumu la mtu kuitunza kaya ya mtu mwingine? Sitisha na mjadili mtu huyo anasimamia nini na ana kiwango gani cha mamlaka?

Tajiri huyo anamwambia msimamizi atoe ripoti ya akaunti. Ripoti hiyo ingekuwa kumwambia tajiri huyo kile ambacho msimamizi alipokea na kile ambacho alitumia na kile ambacho alikuwa akidai. Kisha tajiri huyo anamwambia msimamizi kwamba kamwe hatafanya kazi tena kama msimamizi.

Sitisha hapa na mjadili kama timu: Katika utamaduni wako, je, ni nini ambacho hufanyika mtu anaposhtakiwa kufanya jambo baya? Je, jamii humchukulia vipi mtu huyo? Je, marafiki wa mtu huyo hujibu vipi? Je, ni nini ambacho hufanyika kwa kazi au pesa zake?

Msimamizi huyo anajiambia, "Nitafanya nini?" Msimamizi huyo anatazama maisha yake ya baadaye, si kwa taarifa anayopaswa kuitoa. Nafasi ya usimamizi ingempa msimamizi huyo mahali pa kuishi na hadhi ya juu ya kijamii. Msimamizi huyo aipotezapo kazi yake, angepoteza hadi na nyumani mara moja. Msimamizi huyo hana chaguo jingine la kazi. Msimamizi huyo hawezi kufanya kazi ngumu kama vile kuandaa shamba ili kulima na ana kiburi sana hawezi kuombaomba. Kazi hizi zingemfanya msimamizi huyo huwa katika ngazi ya chini. Msimamizi huyo angekuwa najisi katika utamaduni wa Wayahudi ikiwa angeombaomba. Wengine wangesikia kuhusu matatizo ya msimamizi huyo, hivyo hakuna uwezekano wa msimamizi huyo kupata kazi nyingine katika nafasi sawa ya mtu mwingine.

Msimamizi anapanga mpango utakaohakikisha kwamba wengine watamuonea rehema baada ya kupoteza kazi yake. Msimamizi huyo anawaita watu, mmoja baada ya mwingine, awenye deni na yule tajiri. Kisha msimamizi huyo akapunguza kila deni lao kabla ya kurejesha akaunti kwa tajiri.

Hadithi hii inatwambia tu kuhusu watu wawili ambao deni lao lilipunguzwa, lakini inachukuliwa kwamba kulikuwa na wengi zaidi. Tunajua kwamba deni lao ni kubwa, lakini hatujui hasa ni kiwango gani. Toleo moja linasema galoni 800 za mafuta na vipimo 1000 vya ngano. Msimamizi anawaambia wanaume hao waketi chini haraka. Msimamizi huyo anafanya hivi haraka na kwa siri. Mfano huu hautwambii ikiwa kile ambacho msimamizi anafanya kupunguza deni lilikuwa jambo la kisheria au la kimaadili.

Katika utamaduni huo, msimamizi aliwafanyia upendeleo wale waliokuwa na deni na kisha wale waliokuwa wanadaiwa, wangukuwa na deni fulani la kumlipa msimamizi. Msimamizi huyo anaamini kwamba atamfanyia kitendo cha rehema wakati ambapo hatakuwa na mahali pa kuishi. Msimamizi huyo ameyalinda maisha yake ya baadaye.

Sitisha na mjadili kama timu: Je, kuna matarajio ya kubadilishana manufaa katika utamaduni wako? Je, hiyo huonekana vipi? Simulia hadithi kuhusu wakati ambapo mtu alikufanyia upendeleo au ukamfanyia upendeleo. Je, ni nini kilichokuwa kinatarajiwa kwako au kwake baadaye?

Tajiri huyo hana chaguo ila kushukuru wazo la msimamizi la kupunguza deni kwa manufaa ya msimamizi na pia faida ya wadaiwa. Matoleo mengi husema msimamizi huyo alitenda "kiujanja." Kuwa mjanja ni kutenda kwa ufahamu na kuelewa hali fulani. Kuwa mjanja sio kuzuri wala kubaya, lakini ni kuwa na uwezo wa kutathmini hali na kutenda inavyofaa ili kupata matokeo yanayohitajika. Ingawa tajiri huyo anamsifu msimamizi huyo kwa kuwa mwenye busara katika hili, Yesu anamwita msimamizi huyo mtu asiye mwaminifu. Yesu anasema kwamba msimamizi hakuwa mwaminifu katika kazi yake, sio tu wakati ambapo msimamizi alipunguza madeni ya watu.

Yesu analinganisha vikundi hivi viwili vya watu. Kikundi kimoja ni "wana wa zama hizi," au watu wanaozifuata njia za ulimwengu. Kikundi kingine ni "wana wa nuru," au watu wanaofuata njia za Ufalme wa Mungu. Watu wanaofuata njia za ulimwengu ni wazuri katika kutumia mfumo wa ulimwengu. Hatupaswi kuchukua mfano wa msimamizi asiye mwenye haki kuonyesha kutokuwa mwaminifu. Hata hivyo, msimamizi asiye mwenye haki alikuwa mjanja na watu wanaofuata ufalme wa Mungu wakati mwingine wanaweza kujifunza kutokana na wale walio wajanja.

Sitisha hapa na mjadili kama kikundi: Je, kuna wanaume au wanawake wa kidunia katika utamaduni wako ambao hutumia uelewa na kupanga kwa makini ili kupata matokeo? Simulia hadithi kuhusu wakati ambapo mtu asiye mwaminifu alifanya jambo lililomfanya kupa kitu.

Yesu anaeleza hoja kwamba mfano huo unafundisha wanafunzi kutumia "mali zisizo za haki," au mali ambazo ni za ulimwengu huu, kuwasaidia wengine, au "kupata marafiki." Wengi wanafikiria kuwa Yesu anazungumza kuhusu kuwasaidia maskini na kutumia mali, ambayo si ya milele, kuwanufaisha wengine milele. Yesu hasemi kwamba pesa ni mbaya ila kwamba pesa ni sehemu ya ulimwengu huu. Pesa sio za milele.

Kisha Yesu anatangaza kwamba wale ambao ni waaminifu katika vitu vidogo wanaweza kuaminiwa kwa vingi na wale wasio waaminifu kwa vitu vidogo, pia hawatakuwa waaminifu kwa vitu vingi. Kuwa mwaminifu ni kuaminika na kuwa thabiti. Yesu anauliza maswali mawili na hatarajii jibu. Yesu anauliza, "Ikiwa hujakuwa mwaminifu kwa mali isiyo ya haki, au mali ambayo ni ya ulimwengu, ni nani atakayekuamini kwa mali ya kweli?" Mali hii ya kweli ni mali ya ufalme wa Mungu, au hekima ya kiroho na uhusiano na Yesu. Vivyo hivyo, "Ikiwa huwezi kuwa mwaminifu kwa mali ya mtu mwingine, hakuna atakekupa yako."

Kisha Yesu anakamilisha sehemu hii ya mfano kwa kushiriki mojawapo ya hoja kuu. Hakuna awezaye kuwatumikia mabwana wawili na hivyo, hakuna anayeweza kumtumikia Mungu na pesa. Msimamizi katika mfano huu alikuwa anashughulika sana na pesa kuliko alivyokuwa akishughulikia tajiri huyo kwa uaminifu. Yesu anatarajia wanafunzi na Mafarisayo waelewe kwamba ikiwa pesa ndio utajiri wao, hawatakuwa wanamtumikia Mungu.

Mafarisayo, ambao wanapenda pesa, walisikia kila kitu ambacho Yesu alisema na kumfanyia Yesu mzaha kwa sababo yavyo. Yesu aliwaambia kwamba wanajifanya kuonekana wazuri kwa watu lakini Mungu anaijua mioyo yao. Mungu anachukia, kile ambacho mfumo wa ulimwengu unajali.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio 4.

Tukio la kwanza: Yesu anasimulia mfano kwa wanafunzi wake kuhusu mtu tajiri aliye na msimamizi. Msimamizi anashtakiwa kwa kusimamia vibaya mali ya tajiri huyo. Tajiri huyo anamkabili msimamizi huyo na kumwambia ampe maelezo ya kile kilichofanyika. Tajiri huyo anamwambia msimamizi kwamba kamwe hatamfanyia kazi.

Tukio la pili: Msimamizi huyo anashangaa kile atakachofanya ili kujitunza mwenyewe. Msimamizi huyo ana wazo na anawaita wote waliokuwa na deni na tajiri huyo. Msimamizi huyo anapunguza deni lao kwa kiasi

kikubwa. Wale wenye deni la tajiri, sasa pia wana deni la shukrani kwa upendeleo. Msimamizi anaamini kwamba watakuwa wakarimu kwake kwa kumruhusu kuishi nyumbani kwao. Tajiri huyo anathamini jinsi msimamizi huyo ni mwenye busara katika kushughulikia hali hii.

Tukio la Tatu: Yesu anatoa maoni kuhusu jinsi msimamizi alitathmini hali na kutenda kwa busara. Kisha anasema kwamba wale ambao ni waaminifu kwa vitu vidogo wanaweza kuaminiwa kwa vingi zaidi na wale ambao si waaminifu kwa vitu vidogo hawawezi kuaminiwa kwa vingi zaidi. Yesu anauliza maswali mawili kuhusu kuwa msimamizi mwaminifu wa fedha. Hatarajii majibu. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba hawawezi kumpenda Mungu na kupenda pesa.

Tukio la nne: Mafarisayo wanasikia Yesu akisema hivi na wanamchekelea Yesu. Yesu anawakemea akiwaambia kwamba hata ingawa huenda wakajaribu kuonekana wazuri kwa nje Mungu anajua mioyo yao.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo

Wahusika katika mfano huu ni pamoja na:

- Tajiri
- Msimamizi
- Yule anayemshtaki msimamizi
- Yule aliye na deni la tajiri

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Yesu anasimulia mfano na anazungumza hasa wanafunzi wake. Yesu anafundisha huku wanafunzi na Mafarisayo wakiwa wamemzunguka. Yesu anasimulia mfano wa tajiri mwenye msimamizi ambaye hashughulikii biashara vyema.

Sitisha na mjadili jinsi huenda hili lingekana Je, unafikiria msimamizi alifanya nini au hakufanya nini?

Tajiri analeta mashtaka kwa msimamizi. Kwa kuwa msimamizi ana wajibu wa kaya, tunaweza kuchukulia kuwa hii ilifanyika katika au karibu na nyumba ya tajiri huyo.

Msimamizi anaelewa kwamba maisha yake yanakaribia kuharibika kwa njia mbaya zaidi. Kisha msimamizi anawaita wale wenye deni la tajiri na kuwapunguzia madeni yao. Kisha wadaiwa watakuwa na deni la msimamizi kwa upendeleo. Tajiri anathamini jinsi msimamizi huyo alivyokuwa mjanja kushughulikia mahitaji ya siku zijazo ya msimamizi mwenyewe.

Je, utamaduni wako una mchezo ambao hutumia pesa bandia? Tumia pesa bandia au kitu kama matawi ambayo yangewakilisha pesa kujadili na kuendelea hadi jinsi maelezo ya akaunti yalituliwa.

Kisha Yesu anatoa maoni kuhusu hitaji la ujanja huu huu kwa wana wa nuru. Yesu anatoa maoni kuhusu jinsi watu walio waaminifu kwa vitu vichache watabakia kuwa waaminifu na wasio waaminifu kwa vichache hawatakuwa waaminifu kwa vingi. Yesu anatoa hoja kwa wanafunzi kuwa wanapaswa kuwa wenye busara na waaminifu kwa vitu ambavyo wamepewa na kwamba hawawezi kuwatumikia mabwana wawili tofauti kwa wakati mmoja. Yesu anasema kwamba wanafunzi hawawezi kumtumikia Mungu na kutumikia pesa.

Mafarisayo ambao wamekuwa pale wakati wote wakisikiliza, wanamfanyia Yesu mzaha kwa yale ambayo Yesu anasema. Mafarisayo wanajulikana kwa kupenda pesa. Yesu anawaambia kwamba huenda wakaonekana wazuri kwa watu lakini Mungu anajua mioyo yao.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina maonyesho 4.

Wahasika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Mafarisayo

Wahasika katika mfano huu ni pamoja na:

- Tajiri
- Msimamizi
- Yule anayemshtaki msimamizi
- Yule aliye na deni la tajiri

Waelekeze wahasika waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahasika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahasika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale. Hakikisha kwamba umeigiza mfano ambao Yesu anasimulia.

Yesu anazungumza na wanafunzi wake. Yesu anasimulia mfano kuhusu mtu tajiri mwenye msimamizi wa kaya yake. Watu wanamwambia tajiri huyo kwamba msimamizi si mwaminifu. Tajiri analeta mashtaka kwa msimamizi.

Msimamizi anaelewa kwamba maisha yake yanakaribia kuharibika kwa njia mbaya zaidi. Kisha msimamizi anawaita wale wenye deni la tajiri na kuwapunguzia madeni yao.

Sitisha igizo: Waulize watu wanaoigiza wadaiwa jinsi wanavyohisi madeni yao yanapopunguzwa. Sikiliza majibu kama, "Faraja! Nimefurahi sana kwa kuwa sina deni kubwa sana," "Kumshukuru msimamizi kwa kubadilisha deni langu." Anzisha tena uigizaji

Kisha wadaiwa watakuwa na deni la msimamizi kwa upendeleo. Tajiri anathamini jinsi msimamizi huyo alivyokuwa mjanja kushughulikia mahitaji yake mwenyewe ya siku zijazo.

Kisha Yesu anatoa maoni kuhusu hitaji la uwezo huu huu kutathmini hali na kuleta matokeo yanayohitajika, kwa wana wa nuru. Yesu anatoa maoni kuhusu jinsi watu walio waaminifu kwa vitu vichache watabaki kuwa waaminifu na wasio waaminifu kwa vichache hawatakuwa waaminifu kwa vingi. Yesu anatoa hoja kwa wanafunzi kuwa wanapaswa kuwa wenye busara na waaminifu kwa vitu ambavyo wamepewa na kwamba hawawezi kuwatumikia mabwana wawili tofauti kwa wakati mmoja. Yesu anasema kwamba wanafunzi hawawezi kumtumikia Mungu na kutumikia pesa.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi jinsi wanavyohisi au wanavyofikiria. Sikiliza majibu kama, "Uhakika kwamba Yesu anaelekeza maoni Yake kwa Mafarisayo." "Tumaini kwamba kamwe sitawahi kuzipa pesa kipaumbele kuliko Mungu." "Kuogopa kwamba nitazipa pesa kipaumbele kuliko Mungu." "Kuogopa kwa kuwa sitafuti pesa, ninatarajia kwamba Mungu atanipa." Anzisha igizo upya.

Mafarisayo ambao wamekuwa pale wakati wote wakisikiliza wanamfanyia Yesu mzaha kwa yale ambayo Yesu anasema. Mafarisayo wanajulikana kwa kupenda pesa. Yesu anawaambia kwamba huenda wakaonekana wazuri kwa watu lakini Mungu anajua mioyo yao.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anazungumza moja kwa moja na **wanafunzi** wake. Wanafunzi wa Yesu ndio wafuasi Wake wa karibu zaidi. Tumia neno lile lile kurejelea wanafunzi kama ulilotumia hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno wanafunzi.

Yesu anasimulia mfano kuhusu mtu tajiri aliye na **msimamizi**. Msimamizi ni yule anayesimamia kaya na masuala ya kifedha ya mwingine. Msimamizi huyo anashtakiwa kwa kutokuwa mwaminifu. Mwanaume huyo tajiri anamkabili msimamizi huyo kuhusu jambo hilo. Mwanaume huyo tajiri anamwambia msimamizi atayarishe akaunti kwa kuwa msimamizi amefutwa kazi.

Msimamizi huyo anapunguza deni la watu kadhaa ambao mtu huyo tajiri anawadai. Hii inahakikisha kuwa msimamizi atafanyiwa jambo zuri na watu hawa. Mwanaume huyo tajiri anakubali kuwa msimamizi huyo alitenda kwa **ujanja**. Kuwa mjanja ni kutenda kwa ufahamu na kuelewa hali fulani. Kuwa mjanja sio kuzuri wala kubaya, lakini ni kuwa na uwezo wa kutathmini hali na kutenda inavyofaa ili kupata matokeo yanayohitajika.

Yesu anazungumza kuhusu wakati ambapo **uaminifu** wa watu unaweza kutegemewa. Uaminifu ni kuwa wa kuaminika na kutegemewa. Yesu anasema kwamba wanafunzi hawawezi kuwatumikia mabwana wawili. Yesu anasema kwamba hawawezi kumtumikia Mungu na kutumikia pesa.

Mafarisayo, au viongozi wa kidini, walimcheka Yesu kwa kusema hivi. Mafarisayo walijulikana kwa kupenda pesa. Yesu anawaambia Mafarisayo kuwa huenda wakajaribu kuonekana wakiwa wazuri kwa watu walio karibu nao ila Mungu anajua mioyo yao. Tafsiri neno Mafarisayo kama ulivyolitafsiri hapo awali. Kwa ufafanuzi kuhusu neno Mafarisayo rejelea Faharasa Kuu.

Luka 16:16-18

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu amekuwa akizungumza na wanafunzi na Mafarisayo kuhusu wanavyopenda mabwana kuliko Mungu. Pia aliwaonya kwamba wasijali zaidi kuhusu kile ambacho watu wanafikiria kuwahusu kuliko kile ambacho Mungu anafikiria kuwahusu. Yesu anawajulisha kwamba yeye haondoi au kupinga sheria na mafundisho yaliyotolewa na Musa na manabii. Badala yake, watu wanapaswa kuelewa sheria na mafundisho ya Musa na manabii katika mwanga wa mafundisho ya Yesu kuhusu ufalme wa Mungu. Sheria ambazo Mungu alimpa Musa mara nyingi zilikuwa zinaitwa Sheria tu. Na mafundisho mengine kutoka kwa manabii wengine yalikuwa yanaitwa Manabii. Ufalme wa Mungu ni sheria na utawala wa Mungu katika mioyo ya watu ambao wanamfuata hadi siku moja ambapo sheria na utawala wa Mungu utakamilika duniani kote.

Yesu anaonyesha tofauti kati ya sheria na manabii wa Agano la Kale na Habari Njema ya ufalme wa Mungu ambayo Yesu anaihubiri. Yohana Mbatizaji ni mwanzo wa watu kusikia kuhusu ufalme wa Mungu. Yesu anasema kwamba kila mmoja anang'ang'ana kuingia katika ufalme wa Mungu. Kuna maana kadhaa zinazowezekana za kauli hii. Neno "kun'ga'ng'ana" linamaanisha kutumia nguvu. Huenda Yesu anasema kwamba watu hutumia vurugu au nguvu za kijeshi kuanzisha kile wanachofikiria kuwa ni Ufalme wa Mungu duniani. Wengine wanaamini kwamba Yesu anasema kuwa watu hujitahidi au hujaribu sana kuingia katika ufalme wa Mungu. Wengi huamini kwamba Yesu anasisitiza uhusiano na matendo ya msimamizi asiye mwenye haki ambaye alikuwa amekata tamaa lakini akafanya uamuzi na kwa busara. Huenda pia Yesu anasema kwamba watu wanapochagua ni bwana yupi watakayemtumikia, wanafanya uamuzi muhimu. Pia inaweza kusema kuwa, "Kila anayetaka kufaidika kutokana na Habari Njema ya ufalme wa Mungu ni lazima achukue hatua kali ili kuupata." Huenda Yesu anazungumza moja kwa moja na Mafarisayo ambao "wanauiba" ufalme wa Mungu

kutoka kwa wafuasi wao. Mafarisayo walitoa maagizo kwa watu kufanya mambo ambayo yaliwafanya kuonekana wazuri kwa nje, lakini hawakubadilisha mawazo na nia zao za ndani. Yesu pia alisema kwamba kila mmoja ana hamu ya kuingia katika Ufalme wa Mungu. Hii ingekuwa ya kuchukiza kwa Mafarisayo, viongozi wakuu wa kidini wa Wayahudi, kwa sababu walifikiria kuwa wao tu ndio waliokuwa wenye haki vyakutosha kuingia katika Ufalme wa Mungu.

Sitisha hapa na mjadili kama timu: Katika kanisa au jamii yako, je, ni nini ambacho watu hufikiria kuwa hufanyika katika ufalme wa Mungu? Je, ni zipi baadhi ya njia, kando na Yesu, ambazo watu hujaribu ili kuingia katika ufalme wa Mungu?

Yesu anasisitiza kwamba sheria itadumu kwa muda mrefu. Yesu anasema kwamba ingekuwa rahisi kwa mbingu na dunia kupita, au kuharibiwa, kuliko hata alama ndogo zaidi ya maandiko katika sheria kuondolewa.

Kisha Yesu anatoa tafsiri ya sheria moja kuhusu talaka ambayo huenda iliwashangaza Mafarisayo. Wayahudi walikuwa wanaruhusiwa kuwapa talaka wake zao na kuoa tena ikiwa kulikuwa na sababu nzuri na maadamu walifuata taratibu zinazofaa. Mafarisayo walipanua maana ya sheria ili waweze kuendelea kufanya mambo mabaya kama walivyopenda. Utamaduni huo ulikuwa umeendelea kiwango kwamba Wayahudi walikuwa wanapeana talaka na kuoa kwa kuwa walikuwa wamependezwa na mwanamke ambaye hakuwa mke wao. Yesu alikuwa akichukua msimamo kali dhidi ya mtu kumpa mwingine talaka ili kuoa mwingine, anakiita kitendo hicho uzinzi, au kutokuwa mwaminifu katika ndoa.

Sitisha na mjadili kama timu: Zungumzeni kuhusu sheria katika utamaduni wako ambayo serikali au viongozi wa kidini hawana msimamo mkali sana katika kuitekeleza, kwa kuwa inazinufaisha tamaa zao. Je, unalionaje hilo likiathiri utamaduni wako?

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina tukio 1.

Tukio la kwanza: Yesu anazungumza na Mafarisayo wanafunzi wake wakisikiliza. Yesu anawaambia Mafarisayo kwamba watu walitangaza mafundisho kutoka kwa sheria kutoka kwa Musa na manabii hadi wakati wa Yohana Mbatizaji. Yesu anasema kwamba tangu wakati huo Amehubiri Habari Njema za ufalme wa Mungu. Wengi wanajaribu kuingia kwa hamu katika ufalme wa Mungu. Yesu anahakikisha kwamba Mafarisayo wanajua kwamba bado sheria ni muhimu na haijaondolewa. Yesu anawaambia Mafarisayo kuwa kumpa mke talaka na kumuoa mwingine ni kufanya uzinzi na kuoa mke aliyepewa talaka ni kufanya uzinzi.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Mafarisayo (wanaomsikiliza Yesu)
- Yohana Mbatizaji ametajwa
- Watu wanaojilazimisha kuingia katika ufalme wa Mungu
- Wanaume na wanawake waliooa na waliopeana talaka

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Yesu bado anazungumza na Mafarisayo. Yesu alielekeza maoni yake kwa Mafarisayo baada ya kumdhihaki kwa kuzungumza kuhusu pesa. Yesu anaeleza kwamba Habari Njema za ufalme wa Mungu hazijatenganishwa na sheria na manabii na kwamba kila mmoja anajaribu sana kuingia katika ufalme wa Mungu. Yesu anasema kwamba bado sheria ina nafasi yake na kuwa ni ya milele. Yesu anasema kwamba ingekuwa rahisi kwa viumbe wote na mbingu kuharibiwa kuliko alama ndogo zaidi ya maandiko katika sheria kupotea.

Kama timu, chukueni kitu ambacho mnaweza kutumia kuweka alama: kijiti katika mchanga, ua sakafuni au kalamu/penseli na karatasi ikiwa vinapatikana. Tengenezeni alama ndogo zaidi muwezavyo inayoonekana katika mchanga, sakafuni au kwenye karatasi. Yesu anasema kwamba ingekuwa rahisi kwa viumbe wote kutoweka kuliko alama hiyo iliyo katika sheria kuondolewa.

Yesu anatoa tafsiri kali zaidi ya sheria. Anatoa mfano ili kuonyesha jinsi sheria inasalia kuwa muhimu.

Je, utamaduni wako hutoa vipi mifano ili kuonyesha jambo?

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina tukio 1.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Mafarisayo (wanaomsikiliza Yesu)
- Yohana Mbatizaji ametajwa
- Watu wanaolazimisha kuingia katika ufalme wa Mungu
- Wanaume na wanawake waliooa na waliopeana talaka

Waelekeze wahusika waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Yesu anazungumza na Mafarisayo wanafunzi wake wakisikiliza. Yesu anawaambia Mafarisayo kwamba watu walitangaza Sheria na Manabii hadi wakati wa Yohana Mbatizaji. Yesu anasema kwamba tangu hapo habari njema ya ufalme wa Mungu imehubiriwa. Wengi wanajaribu kujilazimisha kwa nguvu au kwa hamu kuingia katika ufalme wa Mungu. Yesu anahakikisha kwamba Mafarisayo wanajua kwamba bado sheria ni muhimu na haijaondolewa. Yesu anawaambia Mafarisayo kuwa kwa mtu kumpa mkewe talaka na kumuoa mwingine ni kufanya uzinzi na kuoa mke aliyepewa talaka ni kufanya uzinzi.

Sitisha uigizaji: Waulize watu wanaoigiza nafasi ya Mafarisayo jinsi wanavyohisi. Sikiliza majibu kama, "Kukasirika kwamba Yesu anaonekana kushindana na sheria za Mungu. Yesu anafikiria kwamba yeye ni bora kuliko sisi!" "Kuchukizwa kwamba Yesu atamruhusu yeyote katika Ufalme wa Mungu, hata wenye dhambi"

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anazungumza na Mafarisayo wanafunzi wake wakisikiliza. Mafarisayo ni walimu wa kidini wa Kiyahudi. Wanafunzi ni wafuasi wa karibu zaidi wa Yesu. Yesu anawaambia Mafarisayo kwamba **Sheria na Manabii**, walihubiriwa hadi wakati wa **Yohana Mbatizaji**. Sheria na Manabii walikuwa ujumbe kutoka kwa Mungu kwa watu Wake, Waisraeli, kote katika Agano la Kale. Mungu alimpa Musa sheria na zilipitishwa hadi kwenye vizazi vilivyofuata. Manabii ndio waliozungumza ujumbe wa Mungu kwa watu Wake. Rejelea Fahirasa Kuu ili kutazama neno sheria na manabii. Yohana Mbatizaji ndiye aliyeandaa njia kwa ajili ya Yesu na ufalme wa Mungu kwa kuwaambia watu watubu dhambi zao na wabatizwe. Tumia maneno yale yale kurejelea Yohana Mbatizaji ambayo umetumia hapo awali.

Yesu anasema kwa kuwa tangu hapo habari njema ya **ufalme** wa Mungu imehubiriwa. Ufalme wa Mungu ni ambapo Mungu huongoza na kutawala vitu vyote. Tumia maneno yale yale uliyotumia kurejelea ufalme wa Mungu katika kitabu cha Luka. Kwa ufafanuzi wa neno ufalme wa Mungu, Rejelea Fahirasa Kuu.

Wengi wanajaribu kuingia kwa hamu katika ufalme wa Mungu. Yesu anahakikisha kwamba Mafarisayo wanajua kwamba bado sheria ni muhimu na haijaondolewa. Yesu anawaambia Mafarisayo kuwa kumpa mke talaka na kumuoa mwingine ni kufanya **uzinzi** na kuoa mke aliyepewa talaka ni kufanya uzinzi. Uzinzi ni pale ambapo mume au mke huwa na uhusiano wa kimapenzi na mtu mwingine ambaye si mume au mke wake. Kwa ufafanuzi wa neno uzinzi rejelea Fahirasa Kuu.

Luka 16:19-31

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu akawaeleza Mafarisayo fumbo jingine. Kumbuka, fumbo ni simulizi inayohusiana na matukio ya kila siku ili kufafanua jambo fulani kwa kina zaidi. Mafarisayo walikuwa walimu wa kidini wa Kiyahudi nyakati hizo. Mafarisayo walijulikana kupenda pesa na mara nyingi walichukizwa na mafundisho ya Yesu Wanafunzi bado pia wanamsikiliza Yesu. Wanafunzi ni wafuasi wa karibu wa Yesu. Kupitia mafumbo haya, Yesu anaendelea kufundisha kuhusu utajiri wa kidunia na wa kiroho.

Fumbo hili linawatofautisha tajiri na maskini. Siku zote tajiri alivaa mavazi ya zambarau, na kitani safi. Mavazi ya zambarau yalikuwa ghali mno na pia rangi hii ilijulikana kuwa ya kifalme. Kitani safi kilikuwa vazi la ndani la mtu tajiri. Kitani cheupe kiliashiria mtu wa hadhi ya juu mno kwenye jamii. Nguo nyeupe chini ya vazi la zambarau ilikuwa ishara ya utajiri mwingi. Alivaa mavazi haya kila siku. Tajiri aliishi kwa anasa siku zote. Huenda tajiri huyo aliandaa karamu ya chakula kila siku.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, matajiri huonyesha vipi utajiri wao? Je, walio matajiri zaidi katika utamaduni wenu huwa vipi?

Upande mwingine yupo maskini na jina lake limetajwa. Lazaro ndiye mhusika pekee katika mafumbo ya Yesu ambaye jina lake limetajwa. Jina Lazaro linamaanisha, "anayesaidiwa na Mungu" au "aliyesaidiwa na Mungu."

Lazaro alilazwa kwenye lango la yule tajiri. Neno "alilazwa" linamaanisha kutupwa au kuachwa huko. Neno hili pia hutumiwa kwa wasioweza kutoka kitandani kwa sababu ya ugonjwa. Yawezekana lango kuu lilikuwa mbali na mlango wa nyumba kuonyesha kuwa yule tajiri alikuwa na kipande kikubwa cha ardhi, si nyumba tu. Huenda Lazaro alionekana na yeyote aliyeingia na kutoka kwenye nyumba ya tajiri huyo. Kumbuka, mavazi ya Lazaro hayajatazwa. Tofauti na tajiri, Lazaro amejawa na vidonda vilivyopasuka. Lazaro amelazwa hapo kuomba-omba. Lazaro anachukuliwa kuwa najisi na asiye safi, au asiyekubalika na jamii kwa sababu ya ugonjwa au vitendo.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Eleza kuhusu hadhi na matabaka tofauti ya kijamii katika utamaduni wenu. Je, unaweza kuzitofautisha vipi? Je, maskini au walio wa tabaka la chini huchukuliwa vipi katika utamaduni wenu?

Yule tajiri alifurahia karamu ilhali Lazaro alitamani kulishwa makombo yaliyoanguka kutoka kwenye meza ya tajiri. Lazaro hayuko mezani pa tajiri. Lazaro alitamani chakula kidogo tu. Pengine mikate iliyotumika kupangusa mikono wakati wa kula kisha ikatupwa kutoka mezani. Licha ya hilo, hata mbwa waliramba vidonda vya Lazaro vilivyopasuka. Katika tamaduni nyingine, mbwa huchukuliwa kuwa sehemu ya familia. Katika fumbo hili mbwa hawa pengine ni wale ambao hutafuta chakula popote walipoweza na hawakutunzwa na mtu.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Angalieni picha ya mbwa. Eleza mnyama mwingine aliye sawa na mbwa katika utamaduni wenu.

Lazaro akafa. Huenda mwili wa Lazaro haukuzikwa, ambayo ni sawa na mtu kumlaani katika utamaduni wa Kiyahudi. Hata hivyo, malaika walitokea na kumbeba Lazaro hadi kifuani kwa Ibrahimu, au alipo Ibrahimu katika karamu ya mbinguni. Malaika ni viumbe wa kiroho ambao ni wajumbe kutoka kwa Mungu. Ibrahimu

alikuwa babu wa wateule wa Mungu, Wayahudi. Mungu alimwambia Ibrahimu aondoke nyumbani kwao na kwenda kwenye nchi ambayo Mungu atamwonyesha. Mungu alimbariki Ibrahimu na kusema kwamba kwa sababu Ibrahimu alimwamini yeye, alikuwa na uhusiano kamili.

Lazaro yuko kwenye karamu kubwa mbinguni pamoja na Ibrahimu. Hapa ni mahali pa heshima. Hii ni tofauti kabisa na maisha ya Lazaro duniani ambapo Lazaro hakuweza hata kula makombo. Haijulikani ni vipi Lazaro alifika mahali hapo pa heshima. Hatupaswi kuchukulia kwamba umaskini wake tu ndio ulimfikisha hapo.

Tajiri naye pia akafa. Tajiri akazikwa, na hii pia inaonyesha wingi wa mali yake ya kidunia. Wote wawili, tajiri na Lazaro, wakaishia Kuzimu, ingawa bado kulikuwepo na utengano mkubwa kati yao. Kwa Lazaro, Kuzimu kulikuwa na mazuri na amani. Yule tajiri alipata dhiki na mateso, kwa sababu alikumbana na adhabu ya mtu asiye mtenda haki ambaye hana uhusiano na Mungu. Wasomi wengi wa Biblia wanaamini kwamba Kuzimu ni mahali ambapo wafu huenda, watakatifu na wasio watakatifu, hadi hukumu ya mwisho.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, katika utamaduni wenu, mnaamini nini kuhusu kinachowakuta watu wanapokufa?

Tajiri alipotazama alimwona Ibrahimu na Lazaro kwa mbali. Waovu na watenda haki wametenganishwa Kuzimu. Hata hivyo, kwenye fumbo, ni muhimu kwa tajiri na Lazaro kuzungumza. Hata hivyo, tambua kwamba Lazaro hazungumzi katika fumbo hili. Tajiri anazungumza tu na Ibrahimu.

Tajiri anamlilia Ibrahimu kwa kumwita, "Baba Ibrahimu." Tajiri bado anajaribu kujiona kuwa mmoja wa "wana" wa Ibrahimu. Ibrahimu alijulikana kuwa mfano wa ukarimu kwa wageni. Ni wazi kwamba sivyo ilivyo kwa tajiri huyo. Ibrahimu ana mamlaka na umuhimu mkubwa kwa kuwa Ibrahimu anachukuliwa kuwa baba ya Wayahudi na mwanzilishi wa dini ya Kiyahudi. Tajiri anamwomba Ibrahimu amhurumie kutokana na dhiki anayopitia. Kumhurumia mtu ni kumsaidia wakati wa uhitaji na udhaifu. Dhiki ni maumivu au uchungu mwingi kutokana na mateso. Tajiri anamwomba Ibrahimu amtume Lazaro kutia maji baridi kwenye kidole chake ili autulize ulimi wake. Tajiri alijua jina la Lazaro wakati huu wote, lakini kamwe hakuwahi kumsaidia. Inaonekana tajiri bado anachukulia kwamba maskini wanatakiwa kuwatumikia matajiri.

Ibrahimu anamwita tajiri, "mwana", au "mtoto." Hii inaonyesha kwamba tajiri ni mmoja wa wazao wa Ibrahimu. Pia ni neno linaloashiria rehema. Mungu anaonyesha rehema hata kwa wanaompuuza. Ibrahimu anamkumbusha yule tajiri kwamba alipokea mazuri maishai ilhali Lazaro hakupokea mema lakini sasa mambo yako kinyume. Neno "kumbuka" linamaanisha kwamba haya ni mambo ambayo yule tajiri alipaswa kujua. Ibrahimu pia anaeleza kwamba haiwezekani kuvuka bonde kubwa, au nafasi kubwa palipo na shimo lisilo na mwisho, kati yao.

Sitisha kisha mtazame picha ya bonde kubwa.

Tajiri akamwomba Ibrahimu amtume Lazaro kuwaonya nduguze, tajiri alikuwa na ndugu 5, ili nao wasielekee mahali pa mateso pia. Jibu la Ibrahimu kwamba ndugu hao wanapaswa kumsikiliza Musa na manabii linaonyesha kwamba tayari wameonywa vya kutosha. Kisha tajiri anamjibu Ibrahimu, "hapana", kuonyesha kwamba anaamini Ibrahimu amekosea. Tajiri anasema kwamba nduguze watatubu wakiambiwa na mtu kutoka kwa wafu. Ibrahimu akasema kwamba wasipomsikiliza Musa na Manabii basi hawatashawishika hata wakiambiwa na mtu kutoka kwa wafu. Ibrahimu anataja ufufuo, ilhali tajiri anataja tu mjumbe kutoka kwa wafu. Fumbo la Yesu linaashiria kufa na kufufuka kwa Yesu baadaye. Yesu anasema kwamba Mafarisayo wasipomsikiliza Musa na manabii, basi hawataamini pia kufufuka kwa Yesu kutoka kwa wafu. Ufufuo wa Yesu hautawashawishi kwa sababu, licha ya kuangalia mambo yalivyo, tayari wamefanya mioyo yao kuwa migumu kwa sauti ya Mungu.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, katika utamaduni wenu, ni yepi huwashawishi watu kumfuata Mungu? Je, ni yepi yanayowazuia watu kumfuata Mungu?

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio 3.

Tukio la kwanza: Yesu anaeleza fumbo kwa kuwalinganisha tajiri na maskini. Yesu anazungumzia utajiri na maisha ya kifahari ya mtu tajiri. Kisha Yesu akawaeleza kuhusu maskini aitwaye Lazaro aliyekuwa anaomba kwenye lango la yule tajiri na amejawa vidonda. Lazaro anatamani kula makombo yanayoanguka mezani mwa tajiri yule. Lakini badala yake mbwa huja na kuramba vidonda vyake.

Tukio la pili: Lazaro na tajiri wanafariki. Lazaro anachukuliwa na malaika na kupelekwa kwa Ibrahimu. Tajiri anazikwa na kujipata kwenye dhiki.

Tukio la tatu: Tajiri anaangalia juu na kuwaona Ibrahimu na Lazaro. Yule tajiri anamwomba Ibrahimu amhurumie na kumtuma Lazaro kutia kidole chake kwenye maji baridi ili atulize ulimi wake. Ibrahimu anakataa kwa sababu walipokuwa duniani, Lazaro ndiye alipitia magumu ilhali tajiri alifurahia mazuri. Sasa mambo yamebadilika. Kisha tajiri anaomba Ibrahimu amtume Lazaro kwa ndugu zake kuwaonya ili nao wasiishie penye mateso. Ibrahimu anamwambia kwamba nduguze wana Musa na manabii wa kuwaonya. Tajiri anasema kwamba hao hawatoshi. Tajiri anasema kwamba nduguze wataamini wakiambiwa na mtu aliyetumwa kutoka kwa wafu. Ibrahimu anamwambia tajiri kwamba nduguze wasipomsikiliza Musa na manabii basi hawamtasikiliza atakayetumwa kutoka kwa wafu.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- (Anayesimulia simulizi) Yesu
- (Wanaosikiliza fumbo) Mafarisayo na wanafunzi

Wahusika katika fumbo la Yesu ni:

- Tajiri
- Lazaro
- Mbwa
- Malaika
- Ibrahimu

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Yesu anaeleza fumbo jingine kwa Mafarisayo na wanafunzi wake. Yesu anaanzia na simulizi kuhusu tajiri aliyeonyesha utajiri wake wa kifahari kupitia mavazi aliyovalia. Siku zote, au mara kwa mara, alivaa nguo za rangi ya zambarau. Rangi hii ilitoka Tiro nchini Lebanon na ilikuwa ghali sana kwa sababu ilichukua muda mrefu kutitoa rangi hiyo.

Tazameni picha za mavazi yenye rangi ya zambarau kutoka Tiro.

Tajiri pia alivaa kitani safi kwa ndani. Siku zote tajiri alikula chakula kama cha karamu. Tunachukulia tajiri alifurahia karamu ya chakula mezani kwake katika nyumba yake. Meza ya mtu tajiri imetajwa baadaye katika simulizi. Maisha ya tajiri yalionekana ya kuvutia machoni mwa watu.

Maskini aitwaye Lazaro alilazwa langoni pa tajiri. Lazaro alijawa na vidonda na alitamani kula makombo yaliyoanguka mezani mwa tajiri. Hata hivyo, badala ya Lazaro kupokea makombo hayo, mbwa walikuja kuramba vidonda vyake. Kauli kama vile "hata hivyo," au "licha ya hayo" yanaonyesha tofauti kati ya kile Lazaro alitamani kilichotokea.

Maskini alipokufa alichukuliwa na malaika na kupelekwa alipo Ibrahimu. Tajiri pia alifariki na kuzikwa. Akiwa kuzimu, ambako aliteseka, tajiri alitazama juu na kuwaona Ibrahimu na Lazaro kwa mbali. Tajiri akamwita "Baba Ibrahimu."

Sitisha kisha kila mhusika aelekee mbali na mwenzake. Je, ukiwa umbali upi bado unaweza kumsikia mwenzako akipaza sauti?

Kamwe tajiri hazungumzi na Lazaro. Tajiri anazungumza tu na Ibrahimu. Tajiri alikuwa Myahudi kwani alimwita Ibrahimu baba yake. Tajiri anazungumza na Ibrahimu kumwomba amhurumie na pia awahurumie nduguze. Tajiri angependa kumtumikisha Lazaro kutuliza mateso yake. Ibrahimu amwambia "hapana," kwa kuwa sasa Lazaro yuko katika faraja. Kisha tajiri akauliza ikiwa Lazaro anaweza kwenda kwa nduguze, na akasisitiza kwamba ndugu watasikiliza wakionywa na mtu kutoka kwa wafu. Ibrahimu anamweleza kwamba wasipomsikiliza Musa na manabii basi hawatasikiliza hata wakionywa na mtu aliyefufuliwa kutoka kwa wafu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio 3.

Wahasika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- (Wanasikiliza fumbo) Mafarisayo na wanafunzi

Wahasika katika fumbo la Yesu ni:

- Tajiri
- Lazaro
- Mbwa
- Malaika
- Ibrahimu

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hii mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahasika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahasika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale. Kumbuka Yesu anasimulia fumbo hili.

Yesu anaeleza fumbo ambapo anawalinganisha tajiri na maskini. Yesu anazungumzia utajiri na maisha ya kifahari ya tajiri huyo. Kisha Yesu akawaeleza kuhusu maskini aitwaye Lazaro aliyekuwa anaombaomba kwenye lango la yule tajiri na amejawa vidonda. Lazaro anatamani kula makombo yanayoanguka mezani mwa tajiri yule. Lakini badala yake mbwa huja na kuramba vidonda vyake.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Lazaro jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Mgonjwa, na maumivu kwa sababu ya vidonda mwilini mwangu." "Kufadhaika kwa kuwa siwezi kukimu mahitaji yangu." "Kuaibika, huzuni, na haya. Kama niliyetengwa kwamba hakuna anayenijali." Anzisha igizo upya.

Wote wawili wakafa. Lazaro akachukuliwa na malaika na kupelekwa alipo Ibrahimu. Tajiri pia akafa na kuzikwa. Akaelekea kuzimu ambako aliteseka, naye Lazaro akaelekea kifuani kwa Ibrahimu kufarijiwa.

Sitisha igizo: Muulize mhusika tajiri na Lazaro jinsi wanavyohisi. Huenda tajiri akajibu "Ninahisi maumivu mengi, nahitaji tu kitu cha kunituliza!" "Hii si haki! Nilikosea vipi kustahili haya?" Huenda Lazaro akajibu, "Nahisi faraja na amani kamili." "Hakuna tena maumivu wala mateso." "Nahisi kupendwa na kuthaminiwa!" Anzisha igizo upya.

Tajiri anaangalia juu na kumwona Ibrahimu na Lazaro kisha anamwomba Ibrahimu amhurumie. Ibrahimu anamkumbusha tajiri kwamba mambo ni kinyume na yalivyokuwa kati yake na Lazaro walipokuwa duniani.

Ibrahimi pia anamwambia tajiri kwamba upo shimo kubwa kati yao hivyo haiwezekani kuvuka kutoka upande mmoja hadi mwingine.

Tajiri anamwomba Ibrahimi amtume Lazaro kwa ndugu zake 5 kuwaonya. Ibrahimi anawaambia kwamba ndugu wanapaswa kumsikiliza Musa na Manabii.

Tajiri anasema kwamba ndugu zake 5 watasikiliza na kutubu wakionywa na mtu aliyefufuka kutoka kwa wafu. Ibrahimi anasisitiza kwamba wasipomsikiliza Musa na manabii, hawatamsikiliza yeyote hata aliyefufuka kutoka kwa wafu.

Sitisha igizo: Muulize tajiri jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Kulemewa kwa sababu hakuna ninachoweza kufanya." "Maumivu na dhiki na ninatumai yatakwisha hivi karibuni." "Natamani niwe alipo Lazaro." "Najutia kwa kutokuwa mkarimu kwa wenye mahitaji. Sasa sipokei fadhila ninapohitaji."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anasimulia fumbo kuhusu tajiri aliyekuwa na mali nyingi mno, na utajiri wake ulionekana kupitia mavazi yake na karamu zake za kifahari. Maskini, aitwaye Lazaro, alilazwa langoni mwa tajiri huyo. Lazaro alikuwa mgonjwa na mwili wake ulijaa vidonda. Lazaro alitamani hata makombo yaliyoanguka mezani mwa yule tajiri. Badala yake, mbwa waliramba vidonda vyake.

Wote wawili wakafa. Lazaro akachukuliwa na **malaika** na kupelekwa alipo **Ibrahimi**. Malaika ni wajumbe wa kiroho wanaomtumikia Mungu. Unapotafsiri neno malaika, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno malaika, rejelea Faharasa Kuu. Ibrahimi ni baba wa imani ya Kiyahudi na ndiye aliyeahidiwa na Mungu kufanywa kuwa taifa kubwa.

Tajiri pia akafa na kuzikwa. Alikuwa **Kuzimu**. Kuzimu sio hatima ya mwisho ya mateso kwa waliokosa kumfuata Yesu. Inaaminika kuwa ni mahali ambapo wenye haki na wenye dhambi huenda wanapokufa wakisubiri hukumu ya mwisho.

Tajiri huyo akatazama juu na kumwona Ibrahimi na Lazaro kisha akamwomba Ibrahimi **amhurumie** kwani alikuwa katika **mateso**. Huruma ni kuonyesha fadhila au wema kwa mwenye uhitaji mno. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno rehema, rejelea Faharasa Kuu. Mateso ni uchungu na maumivu mengi kutokana na dhiki.

Ibrahimi anamkumbusha tajiri kwamba mambo ni kinyume na yalivyokuwa kati yake na Lazaro walipokuwa duniani. Ibrahimi pia anamwambia tajiri kwamba upo **shimo** kubwa kati yao hivyo haiwezekani kuvuka kutoka upande mmoja hadi mwingine. Shimo ni bonde kubwa lisilopitika.

Tazameni tena picha ya shimo kubwa.

Tajiri anamwomba Ibrahimi amtume Lazaro kwa ndugu zake 5 kuwaonya. Ibrahimi anamwambia tajiri kwamba nduguze wanapaswa kuwasikiliza **Musa na Manabii**. Kauli nyingine inayotumika kurejelea Musa na Manabii ni **Sheria na Manabii**. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu istilahi Sheria na nabii, rejelea Faharasa Kuu.

Tajiri anasema kwamba ndugu zake 5 watamsikiliza na **kutubu dhambi** wakionywa na mtu aliyefufuka kutoka kwa wafu. Ibrahimi anasisitiza kwamba wasipomsikiliza Musa na manabii, hawatamsikiliza yeyote hata aliyefufuka kutoka kwa wafu. Kutubu ni kubadili mwelekeo wa maisha. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu istilahi dhambi na kutubu, rejelea Faharasa Kuu.

Luka 17:1-10

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anazungumza na wanafunzi Wake. Wanafunzi ni wale wanaomfuata Yesu. Hapa, wanafunzi ni zaidi ya wale wafuasi 12 wa karibu wa Yesu. Luka anabainisha hili baadaye kwa kuwaita wale wanafunzi 12 wa karibu "mitume." Mafarisayo bado wapo kwenye umati na wanasikia yote yanayosemwa na Yesu. Tunachukulia kuwa

Yesu anaendelea na mafundisho Yake kutoka vifungu vya awali. Hata hivyo, wakati au mahali havijabainishwa katika maandiko.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba watakumbana na majaribu ya dhambi. Tafsiri nyingine zinatafsiri majaribu ya dhambi kama "vikwazo." Kisawe cha "kikwazo" ni mtego unaoweza kutumika kumkamata mnyama.

Sitisha kisha mtazame picha ya mtego wa kunasa mnyama.

Yesu akawaambia wanafunzi kwamba wanaosababisha wengine kutenda dhambi watapata magumu na taabu. Yesu akasema ni afadhali au ni bora kwa wale wanaosababisha "hawa wadogo" kutenda dhambi, kufungiwa jiwe kubwa shingoni na kutupwa baharini. "Hawa wadogo" inarejelea wadhaifu, wasiojua mengi, au walio wa hadhi ya chini. Jiwe la kusagia ni jiwe kubwa sana linalotumiwa kusaga bisi kwa kuzungushwa katika kinu. Jiwe la kusagia lina uzani wa takriban kilo 1500.

Sitisha kisha mtazame picha ya jiwe la kusagia.

Yesu anawaonya wanafunzi. Anawaeleza wawe macho. Ndugu zao au wapendwa wenzao wakiwatendea dhambi, wanafunzi wanapaswa kuwakemea au kuwakosoa. Ndugu huyo akitubu baada ya kukemewa, basi unapaswa kusamehe. Kutubu ni kuacha matendo fulani na kubadili mienendo. Msamaha ni pale aliyekosewa anaacha kumchukulia hatua aliyekosea licha ya kuwa ana uwezo wa kumwadhibu. Yesu anawaeleza wanafunzi wake kuwa hata wakikosewa mara 7 kisha aliyekosa atubu mara 7, wanapaswa kusamehe. Nambari saba inaashiria kukosewa na mtu tena na tena.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Simulia kuhusu wakati fulani ambapo mtu alimkosea mwingine kisha akatubu, halafu aliyekosewa akamsamehe. Je, katika utamaduni wenu, mtu huomba msamaha vipi anapomkosea mwingine? Je, aliyekosewa huonyesha vipi kuwa amemsamehe aliyekosea?

Sasa Luka anaita wafuasi wa karibu wa Yesu "mitume" kwa sababu neno "mitume" linamaanisha wajumbe maalum. Mitume walimwomba Bwana, au Yesu, awawezeshe wawe na imani au wamwamini zaidi. Luka anamwita Yesu Bwana kuthibitisha kwamba Yesu kama Mungu. Mitume wanaonekana kushikia amri ya kuwasamehe wanaowakosea. Mitume wanataka kumwamini Yesu zaidi na kuwa waaminifu zaidi kumfuata Yesu kwa kuwasamehe wanaowakosea. Mara tena, Luka anamwita Yesu Bwana. Yesu anawaambia mitume kwamba wakiwa na imani ndogo kama mbegu ya haradali wanaweza kuuambia mforosadi ung'oke na utujitupe baharini, na likatimia. Yesu hamaanishi kuwa mitume hawana imani ndogo hivyo. Yesu anasema kwamba siyo kiwango cha imani ambacho ni muhimu, kinachohitajika ni kutenda kwa imani. Katika jamii nyingi, mbegu ya haradali kawaida hufananishwa na mambo madogo zaidi au vipimo vya chini zaidi. Mforosadi ulikuwa mti wenye urefu wa karibu mita 6 na mizizi yake ilikuwa thabiti mno. Yesu kusema "mti huu wa mforosadi" inaonyesha kulikuwepo na mti huo mahali walikuwepo.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Sitisha kisha mtazame picha ya mbegu ya haradali na picha ya mforosadi. Je, ni mbegu ipi ndogo zaidi katika utamaduni wenu? Je, unaliezeaje jambo lililo dogo zaidi? Je, jambo lililo kubwa na thabiti hufafanuliwa vipi?

Kisha Yesu anaelezea fumbo kwa kuuliza swali refu ambalo jibu lake halipendezi. Kumbuka, fumbo ni simulizi inayohusisha mambo ya kawaida ili kuelezea dhana ya kiroho kwa undani. Yesu anatumia tukio la mtumishi ambaye amekamilisha kulima shamba au kuchunga kondoo. Yesu anauliza ni wangapi kati yao wanaweza kumwalika mtumishi ajiunge nao kwa chakula. Wengi hawatokubali. Watamwambia mtumishi avae mavazi mengine kisha ampakulie bwana chakula chake. Kisha mtumishi atakula baada ya bwana kumaliza. Yesu tena akauliza swali lingine ambalo jibu lake halipendezi. Je, bwana "atamshukuru" mtumishi kwa kufanya alichogizwa kufanya? Hapa, kumshukuru sio tu shukrani za maneno, bali ni bwana kuwa na deni la mtumishi. Yesu anawaambia kuwa wanapaswa kujichukulia kuwa "watumishi wasiostahili" "Wanapofanya walichoambiwa. Kutostahili ni kuchukuliwa kuwa usiyefaa kupokea kibali maalum au kutendewa mema kwa njia ya kipekee. Hii ni kinyume na mtazamo wa Kiyahudi hasa kwa Mafarisayo. Waliamini kwamba watendao mema wanastahili kubarikiwa na Mungu.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, katika utamaduni wenu, unadhani Mungu huwatendea vipi wanaomfanyia mema? Simulia kuhusu wakati fulani ambapo uliamini kuwa Mungu angekubariki kwa njia fulani kwa kumtii.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi hii.

Simulizi hii ina maonyesho 4.

Tukio la kwanza: Yesu anazungumza na wanafunzi wake. Yesu anawahakikishia kwamba watakumbana na makajaribu ya dhambi. Lakini ole wao wanaowashawishi na kuwatia wengine katika majaribu. Ni bora kwao kufa kwa kufungiwa jiwe kubwa shingoni na kutupwa bahari badala ya kuwafanya walio wadhaifu kujikwaa.

Tukio la pili: Yesu anawaonya wanafunzi wajihadhari na wamkemee ndugu katika Kristo anayetenda dhambi. Pia yawapasa kusameheana bila kujali ni mara ngapi wamekosewa. Mitume wanamwomba Yesu awaongeze imani zaidi.

Tukio la tatu: Yesu anawaambia wanafunzi kwamba wakiwa na imani kama mbegu ya haradali wanaweza kuamuru mti mrefu ung'oke na utumbukie baharini, na litatendeka.

Tukio la nne: Yesu anazungumzia jinsi mtumishi anayetimiza majukumu yake hahitaji shukrani maalum wala kutambuliwa. Vivyo hivyo, wanafunzi hawapaswi kutarajia kusifiwa kwa kutii yale wanayostahili.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wanaosababisha wengine kutenda dhambi
- Watoto
- Ndugu/dada katika Kristo
- Mitume (wale 12)
- Mti wa mforosadi
- Mtumishi
- Bwana

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Yesu anazungumza na wanafunzi Wake. Tafsiri nyingine zinaanzia kwa, "Siku moja Yesu akawaambia wanafunzi wake," kuonyesha kwamba siku au wakati haujulikani. Tafsiri nyingine zinaanzia kwa "Yesu akawaambia wanafunzi wake," kumaanisha Yesu alikuwa akizungumza na wanafunzi wake. Tafsiri nyingine zinaanzia kwa "Kisha Yesu akawaambia wanafunzi Wake." Hii inaashiria kwamba huu ni mwendelezo wa tukio na kifungu cha awali. Yesu akawahakikishia wanafunzi kwamba haina budi kwa vishawishi kuja. Lakini ole wao wanaoleta vishawishi vya dhambi. "Ole wao" kunamaanisha mabaya yatawafika. Ni afadhali kufa kwa kufungiwa jiwe kubwa shingoni na kutupwa baharini badala ya kuwafanya walio wadhaifu kujikwaa.

Kwa pamoja, tenga nafasi ya kupanga vitu kama vile vijiji, viti, visanduku na meza kote kwenye nafasi hiyo. Waweke wawili wawili. Mfungu macho mmoja wao. Anayeona amwongoze aliyefunikwa macho bila kujikwaa kutoka upande mmoja hadi mwingine. Waeleke kwa kutamka maagizo, na kuwaeleza upande wa kwenda kwanza. Kisha badilisha ili mtu wa pili amwongoze mwenzake kwa kumshika mkono. Jadilianeni jinsi ilivyokuwa rahisi au vigumu kuelekezana. Je, ilikuwa rahisi kuelekezwa kwa kushikwa mkono au kwa sauti?

Yesu anaonya wanafunzi wajihadhari na wamkosoe mwenzao akitenda dhambi dhidi yao. Wanafunzi wanahitaji kumsamehe mkosaji kila wakati anapotubu, hata akikosea mara 7 kwa siku na kutubu kila wakati. Mitume wanamwambia Bwana Yesu "Ongeza imani yetu."

Yesu kuwajibu *kama* imani yao ingekuwa kama mbegu ya haradali haimaanishi imani yao ni ndogo. Yesu anawaambia kwamba wanahitaji kuweka imani yao katika matendo. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba wakiwa na imani ndogo kama mbegu ya haradali wanaweza kuamuru mti mkubwa ulio imara ung'oke na utumbukie baharini na litatendeka. Yesu anatumia neno "mti huu wa mforosadi" kumaanisha yawezekana mti huo ulikuwepo hapo.

Tazameni tena picha ya mbegu ya haradali na mti wa mforosadi.

Yesu anaeleza kuwa mtumishi anayetimiza majukumu yake kama inavyotarajiwa hapaswi kupata shukrani za kipekee wala kutambuliwa. Vivyo hivyo, wanafunzi hawapaswi kutarajia kusifiwa kwa kutii yale wanayostahili.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hii.

Simulizi hii ina maonyesho 4.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wanaosababisha wengine kutenda dhambi wakiwa wamefungwa jiwe kubwa shingoni
- Wadogo
- Ndugu/dada katika Kristo
- Mitume (wale 12)
- Mti wa mforosadi
- Mtumishi
- Bwana

Waelekeze wahusika waigize simulizi hii mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale. Hakikisha wameigiza yale Yesu anawaambia wanafunzi wake.

Yesu anazungumza na wanafunzi Wake. Yesu akawahakikishia wanafunzi kwamba watakumbana na vishawishi vya dhambi. Lakini ole wao wanaoleta vishawishi vya dhambi. Ni bora kwao kufa kwa kufungiwa jiwe kubwa shingoni na kutupwa baharini badala ya kuwafanya walio wadhaifu kujikwaa.

Yesu anaonya wanafunzi wajihadhari na wamkosoe mwenzao akiwatendea dhambi. Wanafunzi wanahitaji kumsamehe mkosaji kila wakati anapotubu, hata akikosea mara 7 kwa siku.

Sitisha igizo: Waulize wahusika wanafunzi jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Kustaajabu jinsi ninavyotaka kukasirika upesi baada ya kukosewa." "Sina uhakika ninaweza kutimiza maagizo ya Yesu." "Sifahamu jinsi ya kutekeleza hilo." Anzisha igizo upya.

Mitume wakamwambia Bwana "Ongeza imani yetu." Yesu akawaambia wanafunzi kwamba wakiwa na imani ndogo kama mbegu ya haradali wanaweza kuamuru mti mkubwa ulio imara ung'oke na utumbukie baharini na litatendeka.

Sitisha igizo: Waulize wahusika wanafunzi jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Kustaajabu kwamba tunaweza kufanya hayo." "Ningependa kujaribu."

Yesu anaeleza kuwa mtumishi anayetimiza majukumu yake kama inavyotarajiwa hapaswi kupata shukrani za kipekee wala kutambuliwa. Vivyo hivyo, wanafunzi hawapaswi kutarajia kusifiwa kwa kutii yale wanayostahili.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anazungumza na **wanafunzi** Wake. Neno wanafunzi linamaanisha wafuasi wa Yesu. Hii inaonyesha kwamba kando na wale wanafunzi 12, wapo wafuasi wengine hapo ambao Yesu anaongea nao. Yesu anawahakikishia wanafunzi kwamba watakumbana na **vikwazo**. Neno kikwazo linamaanisha mtego, hasa wa kuwanasa wanyama. Yesu anatumia neno hili kumaanisha jambo linalowafanya watu kutenda dhambi.

Yesu akawaambia wanafunzi kwamba wanaosababisha wengine kutenda dhambi watapata magumu na taabu. Yesu akasema ni afadhali au ni bora kwa wale wanaosababisha **hawa wadogo** kutenda dhambi, kufungiwa **jiwe la kusagia** shingoni na kutupwa baharini. "Watoto wadogo" inamaanisha walio wadhaifu au wasio wa hadhi ya juu. Jiwe la kusagia ni jiwe kubwa sana linalotumiwa kusaga bisi kwa kuzungushwa katika kinu. Jiwe la kusagia lina uzani wa takriban kilo 1500.

Yesu anawaonya wanafunzi. Anawaeleza wawe macho. Anawaeleza wanafunzi kwamba mmoja wa ndugu zao au mwenza, **akiwakosea**, wanapaswa **kumkemea** mtu huyo. Dhambi ni tendo la kutomtii Mungu. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno dhambi, rejelea Faharasa Kuu. Kukemea inamaanisha kutokubaliana kabisa na mtu au matendo yake. Ndugu huyo **akitubu** baada ya kukemewa, basi **asamehewe**. Kutubu ni kuacha matendo fulani na kubadili mienendo. Msamaha ni pale aliyekosewa anakosa kumchukulia hatua aliyekosea licha ya kuwa ana uwezo wa kumwadhibu. Unapotafsiri istilahi kutubu na kusamehe, hakikisha inalingana na tafsiri za awali za kitabu cha Luka. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu istilahi kutubu na msamaha, rejelea Faharasa Kuu.

Yesu anawaeleza wanafunzi wake kuwa hata wakikosewa mara 7 kisha aliyekosa atubu mara 7, wanapaswa kusamehe.

Luka anatumia neno **mitume** kuwarejelea wale wafuasi 12 wa karibu ambao ni sehemu ya wanafunzi wengine wa Yesu. Mitume ni wajumbe maalum wa Yesu. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno mitume, rejelea Faharasa Kuu. Luka anasema kwamba mitume walimwomba Bwana awasaidie kuongeza imani yao. Yesu akawaambia mitume kwamba wakiwa na **imani** ndogo kama mbegu ya haradali wanaweza kunenea mforosadi ung'oke na utupwe baharini, na litatimia.

Yesu anatumia hadithi ya mtumishi ambaye amemaliza kulima shamba au kuchunga kondoo. Yesu anauliza ni wangapi kati yao wanaweza kumwalika mtumishi ajiunge nao kwa chakula. Huenda hamna atakayefanya hivyo. Watamwambia mtumishi avae mavazi mengine kisha ampakulie bwana chakula chake. Kisha mtumishi atakula baada ya bwana kumaliza. Yesu tena akauliza swali lingine ambalo jibu lake halipendezi. Je, bwana "atamshukuru" mtumishi kwa kufanya alichogizwa kufanya? Yesu akawaambia kuwa wanapaswa kujichukulia kuwa "watumishi wasiostahili" wanapofanya walichoagizwa.

Luka 17:11-19

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu yuko njiani kwenda Yerusalemu kutoka Galilaya. Hii ndiyo safari ya mwisho ya Yesu kwenda Yerusalemu. Safari hii ya Yesu kwenda Yerusalemu itaisha kwa kifo chake. Njiani, Yesu anapita kati ya eneo la Samaria na Galilaya. Hatujui hasa Yesu alikopitia lakini huenda Yesu alivuka mpaka kati ya maeneo haya mawili. Luka anataja Samaria na Galilaya ili tufahamu kuwa Yesu yuko katika eneo palipo na Wayahudi na watu wa Mataifa. Wayahudi waliwaepuka Samaria kadri wawezavyo. Wayahudi na Wasamaria hawakupendana. Wasamaria walikuwa Wayahudi waliooana na watu wa mataifa au wasio Wayahudi. Wasamaria walisisitiza kwamba Musa alitaka wamwabudu Mungu kwenye Mlima Gerazimu. Wasamaria walikataa kumwabudu Mungu huko

Yerusalemu. Wayahudi waliwachukulia Wasamaria kuwa machotara walikuwa wameichafua dini ya kweli. Wayahudi waliwapenda zaidi watu wa mataifa kuliko wasamaria.

Sitisha kisha mtazame ramani ya Galilaya kwenda Yerusalemu na mipaka ya Galilaya na Samaria ilipo. Sitisha na mjadili makundi ya watu yenye uhasama katika utamaduni wenu. Je, kwa nini hawapendani?

Hatujui jina la kijiji ambako Yesu anaingia na kukutana na wale kumi wenye ukoma. Mkoma ni mtu mwenye ukoma Ukoma ulikuwa magonjwa mbalimbali ya ngozi yaliyowafanya watu najisi hivyo hawakuweza kuchangamana na wengine kwenye jamii. Kwa kuwa Yesu alikuwa kati ya Samaria na Galilaya, uwezekano ni kuwa watu hao wenye ukoma walikuwa Wayahudi na Wasamaria. Watu hao wenye ukoma walisimama mbali na sehemu ya kuingia kijijini ili kufuata sheria inayowalazimu kuwa nje ya malango, au sehemu ya kuingia kijijini. Lakini hawakuwa mbali mno hivyo waliweza kupokea msaada kutoka kwa walioingia na kutoka kijijini.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Eleza kuhusu watu wasiopokelewa katika utamaduni wenu. Eleza kuhusu watu katika utamaduni wenu ambao wametengwa na jamii kwa sababu yoyote ile.

Wenye ukoma wanamwomba Yesu awahurumie. Wanamwita Yesu bwana, kuonyesha kwamba wanaelewa mamlaka ya Yesu. Yawezekana wamesikia habari za Yesu kuwaponya wengi. Huruma wanayohitaji ni kupata uponyaji.

Yesu anawaeleza waende wajionyeshe mbele ya makuhani. Jibu la Yesu linahitaji wawe na imani kwamba alichosema kitatendeka. Yesu anapowaeleza waende wajionyeshe mbele za makuhani, anamaanisha wataponywa na kupata utakaso. Kawaida, watu walikwenda kwa kuhani baada ya kuponywa. Jukumu la makuhani lilikuwa kuwakagua ili kuthibitisha kwamba wako na safi kisha kuwarejesha katika jamii. Mojawapo ya jukumu la kuhani lilikuwa kuwawezesha watu kunena na Mungu. Makuhani waliwakagua waliokuwa najisi ili kuwatangaza kuwa safi tena. Waliopata utakaso waliweza kushirikiana na wanajamii wengine na kujumuika nao kumwabudu Mungu. Hapa, Wayahudi wangeelekea kwa makuhani Wayahudi, nao Wasamaria kwa makuhani Wasamaria.

Wakiwa njiani, wanatakaswa. Hii inamaanisha sio tu miili yao ilioponywa, bali wangeweza kurudi kwenye jamii na familia zao. Mmoja wa wale kumi wenye ukoma aligundua kwamba ameponywa. Alirejea akimsifu na kumtukuza Mungu kwa sauti kubwa. Kutukuza inamaanisha kuheshimu na kunena mema kuhusu mtu. Mkoma huu pia alianguka miguuni pa Yesu kumshukuru. Kuanguka miguu pa mtu ilikuwa ishara ya kunyenyekea na kutambua mamlaka yake. Mkoma huyo alitambua kuwa Yesu ndiye anayeleta ufalme wa Mungu. Anayenyeekea mbele za Yesu kwa kuanguka miguuni pake. Cha kushangaza ni kuwa Luka anatueleza kwamba mtu huyu mwenye ukoma alikuwa Msamaria. Yawezekana kwamba wale wengine 9 wenye ukoma walikuwa Wayahudi.

Yesu akauliza swali lisilohitaji jibu lakini linaloonyesha kushangaa kwake. "Wengine 9 wako wapi? Je, si walitakasika pia? Je, hakuna mwingine aliyerudi isipokuwa mgeni huyu?" Tunachukulia wanafunzi wa Yesu walikuwa naye hapa hivyo anawazungumzia wao. Kumbuka pia, wale wengine 9 walisatakaswa, lakini yawezekana hawakuona, au hawakushukuru kama huyu mmoja. Yesu hasemi kwamba hawakuwa na imani lakini anaeleza kuwa hawakumtukuza Mungu wala kumshukuru Yeye.

Simulia kuhusu mtu unayemjua katika utamaduni wenu ambaye aliponywa, kimwili au kihisia. Je, mtu huyo alifanyaje baada ya kupona? Je, alikuwa mwenye shukrani? Je, mtu huyo alimsifia Mungu au mtu au kitu kingine?

Neno "mgeni" halijatumika kwingine katika Agano Jipya. Inamaanisha mtu aliyezaliwa katika familia isiyo sahihi. Hata hivyo, neno hili limetumika kuwarejelea wageni wasioruhusiwa kuingia mahali pa ibada Hekaluni palipotengewa kwa ajili ya Wayahudi. Yesu anagundua kwamba mgeni huyu anaelewa zaidi kuhusu ibada ya kweli kuliko Wayahudi walioponywa. Kisha Yesu anawaambia Msamaria asimame na kwenda. Msamaria alimwamini Yesu, hivyo ameponywa au kuokolewa. Neno lililotumiwa hapa kumaanisha kuponywa halimaanishi tu kimwili. Linaweza kumaanisha uponyaji wa kiroho na wa kimwili, au kufanywa kuwa kamili au mzima. Yesu anawaambia mtu huyo kwamba ametakaswa na anaweza kurejea kwenye jamii yake.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio 3.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wanasafiri kwenda Yerusalemu. Nje ya kijiji fulani, wakoma kumi wakamwita Yesu awahurumie. Yesu akawaambia wakoma hao waende kujionyesha mbele za kuhani. Wakiwa njiani, wakaponywa.

Tukio la pili: Mmoja wa wenye ukoma aliyekuwa Msamaria akarudi kwa Yesu akifurahia na kumsifu Mungu. Msamaria huyo akaangukia miguuni pa Yesu na kumshukuru kwa aliyotenda.

Tukio la tatu: Yesu akauliza walipo wale wengine wenye ukoma 9 ambao walikuwa wameponywa, na iweje ni mgeni pekee alirejea akimsifu Mungu. Yesu akamwambia Msamaria huyo asimame na kwenda kwa sababu imani yake imemponya.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Watu 10 wenye ukoma (1 anarudia kwa Yesu)

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Yesu anatoka Galilaya akielekea Yerusalemu. Anafika kwenye mpaka wa Galilaya kwenda Samaria. Kwenye ramani, angalieni tena njia ya kutoka Galilaya kwenda Yerusalemu kupitia Samaria.

Yesu alipokuwa akiingia kijijini, au alipokaribia kuingia kijijini, watu kumi wenye ukoma wakamjia, lakini wakakaa mbali kama ilivyostahili kwa waliochukuliwa kuwa si safi. Tafsiri nyingi zinasema kwamba wenye ukoma "walikutana" na Yesu. Hii haimaanishi kwamba walimkaribia. Inamaanisha walitaka kunena na Yesu. Ili kufanya hivyo, walipaza sauti wakimwomba Yesu awahurumie. Kwa sababu ya kukaa mbali, huenda Yesu alilazimika kuangalia upande-upande ili kuona aliyekuwa akimlilia. Yesu alipowaona watu hao kumi, aliwaambia waende wajionyeshe mbele za makuhani. Wakiwa njiani kwenda kwa makuhani baada ya Yesu kunena, wote kumi waliponywa.

Mmoja kati yao akarudi kwa Yesu akimsifu Mungu. Alirejea kwa Yesu na kuanguka miguuni pa Yesu ili kumshukuru kwa ajili ya kumponya. Mtu huyu alikuwa Msamaria. Hili ni la kushangaza kwa wasomaji wa simulizi hii.

Sitisha hapa kisha mjadili kwa pamoja: Je, unaweza kusitisha vipi mtiririko wa simulizi kwa kifupi ili kuwaeleza wasikilizaji dokezo la kushangaza?

Yesu akauliza walipo wale wengine 9 walioponywa. Yesu akamwambia Msamaria huyo asimame na ajiendee zake, hivyo tunachukulia kuwa Msamaria bado yupo miguuni pa Yesu. Yesu akamwambia Msamaria kwamba imani yake imemponya.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio 3.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Watu kumi wenye ukoma (1 anarudi kwa Yesu)

Waelekeze wahusika waigize simulizi hii mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Yesu anatoka Galilaya kwenda Yerusalemu. Anafika eneo la mpaka wa Galilaya na Samaria. Yesu anapoingia kijijini, watu kumi wenye ukoma walio nje ya kijiji wanamwita. Wanamwita Yesu "Bwana" kisha wakamwomba awahurumie.

Sitisha igizo: Waulize wahusika wenye ukoma jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Tungependa kupona na kuendelea na maisha kawaida." "Wenye matumaini kwa kuwa Yesu ameufika mji wetu." Anzisha igizo upya.

Yesu anawaona wenye ukoma na kuwaambia waende kujionyesha kwa makuhani. Wakiwa njiani, wanapona na kuwa safi. Mmoja wao, Msamaria, anapogundua kwamba ameponywa anarejea kwa Yesu akimsifu Mungu kwa kupaza sauti, na kuanguka miguuni pa Yesu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika aliyerejea kwa Yesu jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Furaha ya ajabu!" "Huru!" "Namshukuru Mungu na Yesu! Nilijua ana uwezo wa kuniponya." Anzisha igizo upya.

Yesu akauliza walipo wale wengine 9 ni iweje ni mgeni huyu pekee alirejea kumtukuza Mungu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Kukatishwa tamaa na wale wengine tisa." "Furaha kuwa mtu huyu anamtambua Mungu na rehema Zake." "Si ajabu kwani nilikuja kwa ajili ya watu wote." Anzisha tena uigizaji

Yesu akamwambia Msamaria asimame na kwenda zake kwa sababu imani yake imemponya.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anaelekea Yerusalemu. Njiani, Yesu anapoingia kijijini anakutana na watu kumi **wenye ukoma**. Wenye ukoma ni watu walio na magonjwa tofauti ya ngozi ambayo yalimfanya mtu kuwa najisi na kutengwa mbali na jamii. Unapotafsiri kauli wenye ukoma, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno ukoma, rejelea Faharasa Kuu.

Watu hao kumi wakasimama mbali na kumwita Yesu Wakamwita Yesu "**bwana**." Bwana ni jina la heshima kwa mtu aliye na hadhi ya juu. Unapotafsiri neno hili, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno bwana, rejelea Faharasa Kuu.

Wenye ukoma wakamwomba Yesu awahurumie. Yesu anapowaona anawaambia waende kujionyesha kwa **makuhani**. Unapotafsiri neno makuhani, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno makuhani, rejelea Faharasa Kuu. Wakiwa njiani, **wakasafishwa**, au wakaponywa. Kusafishwa ni kurudi katika hali inayokufanya ustahili kumtumikia Mungu. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno kusafishwa, rejelea Faharasa Kuu.

Mmoja wao, Msamaria, akatambua kwamba ameponywa kisha akarudi kwa Yesu, **akimtukuza** Mungu. Kutukuza ni kumsifia mtu na kumpa heshima. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno kutukuza, rejelea Faharasa Kuu. Msamaria akaanguka miguuni pa Yesu akimshukuru. Yesu akauliza walipo wale wengine 9 walioponywa pia. Yesu akauliza ikiwa ni **mgeni** huyu pekee aliyerejea kumtukuza Mungu. Neno mgeni linatumika kumrejelea mtu asiye wa familia. Inaashiria mtu aliyezaliwa katika familia fulani badala ya nyingine.

Yesu akamwambia Msamaria asimame na kwenda zake kwa sababu **imani** yake imemfanya mkamilifu, au **imemponya**. Unapotafsiri neno imani, hakikisha linalingana na tafsiri za awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno imani, rejelea Fahaasa Kuu. Kuponywa hapa inamaanisha uponyaji wa kimwili na kiroho, kufanywa mzima, kuwa mzima au kuponywa kabisa.

Luka 17:20-37

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Mafarisayo au viongozi wakuu wa kidini wa Wayahudi, wanamuuliza Yesu ni lini Mungu atautawala ulimwengu. Yesu anajibu swali hili na kisha anawafundisha wanafunzi wake.

Mafarisayo wanamuuliza Yesu wakati ufalme wa Mungu utakapokuja. Andiko linasema "siku moja Mafarisayo wamuuliza Yesu ", ambayo haionyeshi ni wakati gani swali hili liliulizwa. Hatujui kama hili ilitokea baada ya matukio ya kifungu kilichotangulia. Mafarisayo wanafikiri waziwazi kwamba ufalme wa Mungu ni jambo litakalotokea wakati ujao, nao wanajaribu kujua jinsi watakvyoujua ufalme wa Mungu watakapouona. Mafarisayo wanaonekana kufikiri kwamba wataweza kuona ishara au uthibitisho wa kisayansi unaoashiria ufalme wa Mungu.

Yesu anajibu kwamba watu hawataweza kusema ufalme wa Mungu uko wapi kwa kusema "Huu hapa au ule kule." Yesu anawaambia Mafarisayo na wote wanaosikiliza kwamba ufalme wa Mungu tayari uko kati yao, au miongoni mwao. Huenda Yesu alikuwa akizungumza juu yake mwenyewe na kwamba ameuleta ufalme wa Mungu duniani. Kwa kuwa Yesu ni Mfalme, tunaweza kuanza kuona faida za Ufalme wa Mungu hata sasa kwa sababu Yesu amekuja duniani. Yesu anawaambia Mafarisayo kwamba wanaweza kuingia katika Ufalme wa Mungu kupitia kwake, hata sasa, kama watakubali tu!

Sitisha na jadili: Zungumzeni kuhusu ishara ambazo watu katika utamaduni wenu hutafuta ambazo zinaashiria kuja kwa Ufalme wa Mungu au kwamba Yesu anakuja.

Kisha Yesu anawageukia wanafunzi wake walio pamoja naye. Yesu anajua kwamba siku moja wanafunzi wake watataka Mungu amfunue Mwana wa Adamu kwa ulimwengu ili aweze kutawala ulimwengu. Jina Mwana wa Adamu linamrejelea Yesu Mwenyewe. Wasomi wengi wanaamini "siku za Mwana wa Adamu" inamaanisha kurudi kwa Yesu au kuja kwake kwa mara ya pili. Hata hivyo, Yesu anasema kwamba kurudi kwa Yesu hakutatokea katika siku ambazo wanatamani Yesu arudi. Yesu anawaambia kwamba wakati huo, watu watasema "Yule kule", au "Huyu hapa." Yesu anawaonya wanafunzi wasiwafuate watu hao ili wamtafute Mwana wa Adamu. Kwa sababu, Yesu anasema kwamba Mwana wa Adamu atakapokuja katika siku yake, itakuwa kama umeme wa radi umulikavyo angani. Yesu anasema kwamba hakutakuwa na shaka yoyote kuhusu kurudi kwake. Yesu analinganisha kurudi kwake na umeme wa radi, kitu kinachoonwa na watu wote.

Sitisha na mjadili: Angalia picha ya umeme wa radi. Zungumza kuhusu wakati uliona umeme wa radi ukiangaza anga nzima. Je, ulikuwa vipi? Je, ulihisi vipi? Zungumzieni kitu katika utamaduni wenu kinachoweza kuonwa na kila mtu wakati kinapotokea.

Yesu anasema kwamba kabla ya Mwana wa Adamu kurudi wakati ujao, kwanza itampasa kuteseka katika mambo mengi na kukataliwa na kizazi hiki. Yesu anawaambia wanafunzi jambo hili ili wajue kwamba kukataliwa na kuteswa kwa Yesu lazima kutokee. Wayahudi walikuwa wakitarajia Masihi ambaye angewasaidia kutokana na ukandamizaji wa Waroma. Hata hivyo, Yesu anabainisha hapa kwamba utawala wa Mwana wa Adamu hautakuja hadi wakati mrefu baada ya Yesu kuteswa katika kizazi hiki.

Yesu analinganisha yale yatakayotokea wakati Mwana wa Adamu atakaporudi na yale yaliyotendeka katika siku za Nuhu. Katika siku za Nuhu, watu walikuwa wakila na kunywa, wakioa na kuolewa. Watu hawakusikiliza mahubiri ya Nuhu kuhusu mwisho wa ulimwengu. Kwa hivyo walishangaa wakati ulipofika. Mungu alimwambia Nuhu ajenge safina, au mashua kubwa sana. Siku moja, Nuhu aliingia ndani ya safina na Mungu akatuma gharika kubwa ili kuwaangamiza watu wengine wote. Mungu alimwokoia Nuhu na familia yake ndani

ya safina wakati Mungu alipotuma mvua ili kuifunika dunia. Watu wengine wote waliangamizwa wakati mvua ilipofurika dunia.

Sitisha na angalia picha ya safina, au mashua kubwa.

Yesu pia anatoa mfano wa siku za Lutu. Kama vile wakati wa Nuhu, watu wa Sodoma, ambapo Lutu aliishi, walikuwa wakila na kunywa, wakinunua na kuuza-wakiendelea na siku zao. Siku ambayo Lutu aliondoka Sodoma na kwenda mahali salama, Mungu alituma mawe ya moto, yenye harufu mbaya na kuwaangamiza watu wengine wote. Mawe hayo yalisemekana kufanana na mawe ya volkano. Mwana wa Adamu atakaporudi, watu watakuwa wakifanya shughuli zao kama watu wa Sodoma. Hawatatarajia Mwana wa Adamu aje.

Sitisha na mjadili: Angalia picha ya mwamba wa lava. Nini katika utamaduni wenu hufanana na jiwe linalowaka moto ambalo pia lina harufu mbaya?

Kisha Yesu anazungumza kuhusu mambo ya kufanya siku hiyo ambayo Mwana wa Adamu atakaporudi. Yesu anazungumzia mtu aliye juu ya dari ya nyumba. Madari hayo yalikuwa tambarare na yalionwa kuwa sehemu ya kukaa nyumbani. Hata hivyo, mali zilikuwa sehemu ya chini ya nyumba. Njia pekee ya kufika sehemu hiyo ya chini ya nyumba ilikuwa kupitia ngazi ya nje. Kwa hivyo yule aliye juu ya paa asipoteze muda kuingia ndani ya nyumba na kuchukua mali. Sawa na yule aliye shambani-asirudi nyumbani kwake kuchukua chochote. Yesu anasema kwamba vitu hivi havitakuwa muhimu tena.

Sitisha na jadili: Una mali gani ambayo ungetaka kuichukua na kwenda nayo katika hali ya dharura? Ni nini kinafanya mali hiyo iwe muhimu sana kwako?

Kinyume chake, Yesu anawaambia wamkumbuke mke wa Lutu, aliyegeuka na kuangalia mji wa Sodoma wakati ulipokuwa ukiangamizwa. Malaika alimwambia Lutu na familia yake wasiangalie nyuma. Lakini mke wa Lutu aliangalia naye akawa nguzo ya chumvi. Yesu anaposema mkumbukeni mke wa Lutu, Yesu hasemi wamkumbuke akilini mwao tu, bali wakumbuke kile ambacho matendo yake yalimgharimu. Yesu anasema kwamba yeyote anayejaribu kuyaokoa maisha yake atayapoteza, na yeyote atakayeyapoteza maisha yake atayaokoa. Neno "kuyaokoa" linaonyesha kwamba yatamfaidi yule anayeyalinda. Wale wanaoacha tamaa zao wenyewe kwa faida ya Yesu watayaokoa maisha yao. Wasomi wengi hufikiri kuyaokoa maisha kunamaanisha thawabu ya milele ya uzima mbinguni. Bila shaka Yesu anazungumza kuhusu mali zetu kukosa umuhimu, na kuwa tayari kuacha kila kitu kwa ajili ya Yesu.

Sitisha na jadili: Je, ikibidi, utakuwa tayari kuacha maisha na mali yako kwa ajili ya Yesu?

Kisha Yesu anawapa onyo kali. Yesu anasema, "Nawaambia." Wale walio karibu, katika familia na kazi, watatenganishwa wakati Mwana wa Adamu atakaporudi. Mmoja atatwaliwa, mwingine ataachwa. Watu watakuwa wakifanya kazi zao za kila siku kama kawaida, lakini mioyo yao na uaminifu wao kwa Yesu ni tofauti. Wote wawili wanalala, na mmoja anatwaliwa. Wawili watakuwa wanasaga nafaka pamoja; naye mmoja atatwaliwa. Wale ambao wamemwamini na kumfuata Yesu na kutoa maisha yao kwa Yesu watachukuliwa katika maisha ya milele pamoja na Yesu. Wale ambao hawajamwamini na kumfuata Yesu na ambao hawajatoa maisha yao, watabaki.

Sitisha na jadili: Zungumzieni kazi za kawaida ambazo watu katika utamaduni wenu hufanya siku nzima.

Wanafunzi wanamuuliza Yesu, "Wapi, Bwana?" Hatuna hakika ikiwa wanafunzi wanauliza ni wapi wale watakaobaki watakuwepo au pale ambapo watakachukuliwa wataenda. Jibu la Yesu halituelezi mengi kuhusu jambo hilo. Pale ulipo mzoga, huko ndiko ndege wawindaji watakapokusanyika. Kuna tafsiri nyingi tofauti za usemi huu. Baadhi ya wasomi wanaamini Yesu anasema kwamba kama vile ndege mwindaji alivyo ishara ya kitu kilichokufa, ndivyo kurudi kwa Yesu kulivyo ishara ya hukumu. Wengine wanafikiri kwamba mizoga ni wale wasio na maadili mema na kwamba hukumu, kama tai, inakuja na kujikusanya ili kuwazunguka. Wengine hata wanaamini kuwa Yesu anasema kwamba wale wanaochukuliwa watakusanyika kwa Yesu kama vile tai wakusanyikavyo kwa mizoga. Vyovyote vile, Yesu anazungumzia hukumu inayokuja na kurudi kwa Mwana wa Adamu.

Komea hapa na uangalie picha ya tai wanaokusanyika.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Utaaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Simulizi hili lina matukio 5.

Tukio la kwanza: Wakati fulani Mafarisayo walimuuliza Yesu watajua wakati ufalme wa Mungu utakapokuja. Yesu anawaambia kwamba hautakuja na ishara zinazoonekana, na hakuna mtu atakayeweza kujua wakati utakapokuja. Kisha Yesu anawaambia ufalme wa Mungu tayari upo miongoni mwao.

Tukio la pili: Yesu azungumza na wanafunzi wake. Yesu anawafunza wanafunzi wake kuhusu kurudi kwa Mwana wa Adamu. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba wakati utafika ambapo watatamani kuiona moja ya siku ya Mwana wa Adamu. Hakika, watu wengi watajaribu kuwaambia kwamba Mwana wa Adamu amerudi. Yesu anawaambia wanafunzi wasifuata watu wale kwa sababu Yesu atakaporudi itakuwa kama umeme wa radi unaonekana kote angani. Yesu anasema kwamba kabla ya hilo kutokea, Yesu lazima apitie mateso mengi kutoka kwa kizazi hiki.

Tukio la tatu: Yesu anawaambia kwamba siku ambayo Mwana wa Adamu atarudi itakuwa kama siku za Nuhu na Lutu. Katika siku hizo, kila mtu alikuwa akifanya shughuli zake na ghafla watu wachache waliokolewa na watu wengine wakaangamizwa.

Tukio la nne: Yesu anatoa maagizo ya kwamba watu wasijali mali au vitu katika siku ambayo Mwana wa Adamu atakaporudi. Vitu hivyo havitakuwa muhimu tena. Kumbuka kilichomfanyikia mke wa Lutu aliyetamani maisha yake ya zamani na akaangamizwa. Watu walio karibu watatenganishwa. Mmoja atachukuliwa na mmoja ataachwa.

Tukio la tano: Wanafunzi wanamuuliza Yesu "wapi?" Yesu anajibu kwamba popote mzoga ulipo, tai watakusanyika.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu (Mwana wa Adamu)
- Mafarisayo
- Wanafunzi
- "Wao"-watu wanaosema "angalia hapa, au kule"
- Nuhu
- Lutu
- Watu wanaokula, kunywa, kuoa na kuolewa
- Watu wanaokula, kunywa, kununua, kuuza, kujenga, kupanda
- Mmoja aliye juu ya dari
- Mmoja shambani
- Mke wa Lutu
- Wawili kitandani
- Wawili wanaosaga
- Mzoga na tai

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Wakati mmoja Mafarisayo wanamuuliza Yesu swali. Hatujui wakati hili lilipotokea. Maandiko yanasema tu "siku moja" au "Yesu alipoulizwa na Mafarisayo." Mafarisayo wanauliza ufalme wa Mungu utakuja lini. Yesu

anawaambia kwamba hautakuja kwa ishara zinazoonekana na hakuna mtu atakayeweza kusema huu hapa au ule kule. Yesu anasema kwamba hauwezi kubainishwa katika wakati mmoja na mahali fulani kwa sababu ufalme wa Mungu tayari uko miongoni mwao.

Kisha Yesu anageuka kwa wanafunzi wake ili kuwafundisha. Yesu anazungumzia wakati ujao ambapo wanafunzi watatamani kuiona moja ya siku za Mwana wa Adamu. Hii inaweza kumaanisha kwamba wangetamani wakati walipokuwa na Yesu au watatamani wakati Yesu atakaporudi kutawala. Maneno "moja ya siku" yanaonyesha muda mfupi. Hata hivyo, Yesu anasema kwamba hawataona siku hiyo ikija wakati watakapotamani. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba katika wakati huo, watu watawaambia kwamba Mwana wa Adamu yuko hapa au yuko kule. Yesu anawaonya wasiende kuwatafuta, au wasiwafuate watu hao. "Kwa maana" ni maneno yanayoleta sababu kati ya matukio mawili. Yesu anasema, msiwafuate watu hawa, kwa sababu, au "kwa maana," siku ambayo Mwana wa Adamu atakuja itakuwa kama wakati umeme wa radi umulikavyo angani. Kwanza, kabla ya yote hayo kutokea, itampasa Mwana wa Adamu kuteseka katika kizazi hiki, au watu wa wakati huu, watakapomkataa.

Tukio la tatu ndilo kilele au sehemu muhimu zaidi, ya mafundisho ya Yesu Yesu analinganisha siku zijazo na nyakati za Nuhu na Lutu. Anazungumzia kile kilichotokea. Watu walikuwa wakila na kunywa, wakifurahia siku zao hadi wakati walipoangamizwa na gharika, na mawe yenye moto. Itakuwa vivyo hivyo, kwamba kila mmoja atakuwa akifanya shughuli zake za kawaida wakati Mwana wa Adamu atakapofunuliwa.

Siku hiyo, siku ambayo Mungu atamfunua Mwana wa Adamu, Yesu anasema mtu asirudi kuchukua mali. Siku hiyo wanapaswa kukumbuka kile kilichomtokea mke wa Lutu na kufanya ipasavyo. Yeyote anayejaribu kuyaokoa maisha yake atayapoteza, na yeyote atakayeyapoteza maisha yake atayaokoa. Yesu anasema, "Nawaambia" ambayo ni sawa na kusema, "sikilizeni kwa makini" au "kuwa makini." Baada ya kifungu kuhusu wanawake wawili ambao wanasaga nafaka, baadhi ya maandiko yanaongeza "Wanaume wawili watakuwa wanafanya kazi pamoja shambani; mmoja atachukuliwa na mwingine ataachwa." Wasomi wengine wanafikiri kwamba Luka hakuuweka mstari huu katika kifungu hiki ili kuzingatia watu walio karibu; wawili kitandani na wanawake wawili wanaosaga nafaka.

Sitisha na jadili ikiwa mtaongeze sentensi hii katika tafsiri yenu au kuiacha.

Kisha wanafunzi wanamuuliza Yesu haya yatatukia "wapi". Yesu anajibu kwamba pale palipo mzoga, tai watakusanyika.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio 5.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu (Mwana wa Adamu)
- Mafarisayo
- Wanafunzi
- "Wao"-watu wanaosema "angalia hapa, au kule"
- Nuhu
- Watu wa Lutu wanaokula, kunywa, kuoa na kuolewa
- Watu wanaokula, kunywa, kununua, kuuza, kujenga, kupanda
- Mmoja aliye juu ya dari
- Mmoja shambani
- Mke wa Lutu
- Wawili kitandani
- Wawili wanaosaga
- Mzoga na tai

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahasika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahasika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale. Hakikisha kwamba mafundisho ya Yesu yanaigizwa.

Wakati fulani Mafarisayo walimuuliza Yesu jinsi wataavyoweza kujua wakati ufalme wa Mungu utakapokuja. Yesu anawaambia kwamba hautakuja na ishara zinazoonekana, na hakuna mtu atakayeweza kusema uko sehemu moja tu. Kisha Yesu anawaambia ufalme wa Mungu tayari uko miongoni mwao.

Sitisha uigizaji: Waulize waigizaji wanaoigiza Mafarisayo jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Kuchanganyikiwa kama kuna kitu ambacho tumekosa." "Kukasirika kwa sababu inaonekana Yesu anasema kwamba Yeye alileta ufalme wa Mungu." Anzisha tena igizo.

Kisha Yesu anawageukia wanafunzi wake na kuwafundisha kuhusu kurudi kwa Mwana wa Adamu. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba katika siku zijazo watatamani kuona moja ya siku za Mwana wa Adamu, lakini hawataiona. Kutakuwa na wale wanaosema, "Yule kule" au, "Huyu hapa." Yesu anawaonya wanafunzi wasiwafuate wale watu kwa sababu, Yesu atakaporudi itakuwa kama umeme wa radi unaoonekana kote angani. Yesu anasema kwamba kabla ya hilo kutokea, Yesu lazima apate mateso mengi kutoka kwa kizazi hiki.

Yesu anawaambia kwamba itakuwa kama siku za Nuhu na Lutu wakati kila mtu alipokuwa akiendelea na shughuli zake za kila siku na ghafla watu wachache wakaokolewa na watu wengine wote wakaangamizwa. Yesu anatoa maagizo kwamba siku ambayo Mwana wa Adamu atakaporudi, tusishughulikie mali. Vitu hivyo havitakuwa muhimu tena. Yesu anawaambia wakumbuke jinsi ilivyokuwa kwa mke wa Lutu. Watu walio karibu watatenganishwa. Mmoja atachukuliwa na mmoja ataachwa.

Sitisha uigizaji: Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Kuogopa kwamba wengi wataachwa." "Kutaka kujua hili litatokea lini." "Nina hamu ya kuhakikisha kwamba familia yangu inapatana na Yesu." Anzisha tena igizo.

Wanafunzi wanamuuliza Yesu "wapi?" Yesu anajibu kwamba popote mzoga ulipo, tai watakusanyika.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Mafarisayo wamemuuliza Yesu swali kuhusu wakati ambapo **ufalme wa Mungu** utakapokuja. Mafarisayo ni viongozi wa kidini wa Wayahudi wa siku hizo. Tafsiri neno Mafarisayo kama ulivyotafsiri katika kitabu cha Luka. Kwa ufafanuzi wa neno Mafarisayo, rejelea Faharasa Kuu. Ufalme wa Mungu ni wakati Mungu atakaporudi kutawala duniani, kuanza na huduma ya Yesu. Tafsiri ufalme wa Mungu kama ulivyotafsiri katika kitabu cha Luka. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa istilahi ufalme wa Mungu.

Kisha Yesu anazungumza na **wanafunzi** wake. Wanafunzi ni wafuasi wa Yesu wa karibu zaidi. Tafsiri neno wanafunzi kama ulivyotafsiri katika kitabu cha Luka. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi zaidi wa neno wanafunzi. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba katika siku zijazo watatamani kuiona moja ya siku ya **Mwana wa Adamu**. Jina Mwana wa Adamu linamrejelea Yesu na ni jina ambalo Yesu alijiita mara kwa mara. Wayahudi walijua kuwa jina Mwana wa Adamu linamrejelea Masihi na yule atakayekuja kutoa hukumu siku za mwisho. Tafsiri Mwana wa Adamu kama ulivyotafsiri katika kitabu cha Luka. Mwana wa Adamu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anawaambia wanafunzi kwamba wengine watajaribu kuwaambia mahali Mwana wa Adamu alipo. Yesu anawaambia wanafunzi wasiwafuate watu hao kwa sababu kurudi kwa Yesu kutakuwa kama umeme wa radi umulikavyo katika anga kuanzia upande mmoja hadi mwingine. Lakini kabla Mwana wa Adamu hajarudi, Yesu anasema kwamba itampasa kuteseka katika mambo mengi na kukataliwa na kizazi hiki. Yesu anawaambia kwamba siku ambayo Mwana wa Adamu atarudi itakuwa kama siku za Nuhu na Lutu. Katika siku hizo, kila mtu alikuwa akifanya shughuli zake na ghafla watu wachache waliokolewa na Mungu akawaangamiza watu wengine wote.

Yesu anaonya wanafunzi kwamba wasishughulike na mali Mwana wa Adamu atakapofunuliwa, au atakaporudi. Mali haitakuwa na maana tena. Yesu anawaambia wanafunzi wamkumbuke mkewe Lutu. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba yeyote anayejaribu kuyaokoa maisha yake atayapoteza, na yeyote atakayeyapoteza maisha yake atayaokoa. Kwa maana wawili watakuwa kitandani, na mmoja atatwaliwa na mwingine ataachwa. Wawili watakuwa wanasaga nafaka pamoja; naye mmoja atatwaliwa na mwingine ataachwa.

Wanafunzi wanamuuliza **Bwana** au Yesu "wapi?" Yesu anajibu kwamba popote mzoga ulipo, tai watakusanyika. Tafsiri Bwana kama ulivyotafsiri hapo awali, na ukumbuke kwamba neno Bwana liko kwenye Faharasa Kuu.

Luka 18:1-17

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anaanza kusimulia mifano miwili kuhusu sala, au kuzungumza na Mungu. Kumbuka kwamba mfano ni hadithi inayotumia hali za kila siku kuelezea maana ya ndani ya kiroho. Yesu bado anazungumza na wanafunzi, wafuasi wake wa karibu zaidi, wanaposafiri kwenda Yerusalemu. Huenda pia kuna watu wengine wengi wanaomsikiliza Yesu akifundisha.

Yesu alikuwa anawasimulia wanafunzi mfano kuhusu sala. Mfano huu unawafundisha wanafunzi kuomba kila wakati, na kutokata tamaa au kuacha kusubiri jibu la Mungu la maombi. Yesu anatambulisha wahusika wawili tofauti: mmoja aliye na mamlaka katika jamii na mmoja ambaye hana mamlaka katika jamii. Hakimu ni kiongozi wa serikali ambaye hufanya maamuzi kuhusu masuala katika jamii. Hakimu katika mji huu hamjali Mungu au mwanadamu au watu. Mjane, mwanamke aliyefiwa na mumewe, anaishi katika mji mmoja na hakimu huyu. Mjane huyu alikuja mara kwa mara kwa hakimu akimwomba ampe haki kati yake na mpinzani wake. Tafsiri nyingine zinasema kwamba mjane huyo aliomba haki dhidi ya adui yake. Mjane huyo anaomba uamuzi ambao ungemnufaisha. Mjane huyo haombi adui yake aadhibiwe.

Sitisha na jadili: Zungumza kuhusu mtu mwenye mamlaka unayemjua ambaye hamjali Mungu au watu. Je, yeye hufanya vipi? Yeye huzungumzaje na watu?

Kwa muda mrefu, hakimu anakataa kumsaidia mjane huyo. Lakini hatimaye hakimu anajiambia, au anafikiri, kwamba hata kama hakimu hajali kile anachokifikiria Mungu au watu, hakimu huyo atampa mjane yule haki. Wazo hili linadokeza kwamba wale wanaojali kile anachokifikiria Mungu na kuwaheshimu watu wangempa mjane haki mapema. Hakimu anakubali ombi la mjane huyo kwa sababu amemsumbua sana. Hakimu hataki mjane huyo amchoshe kwa kuendelea kumsumbuasumbua.

Sitisha na mjadili: Simulia hadithi kuhusu mtu aliyekuja kwako mara nyingi akitaka usaidizi. Je, ulihisi vipi? Je, ulimjibuje mtu huyo?

Luka anatumia jina, "Bwana" katika kifungu hiki, kumrejelea Yesu. Neno Bwana ni jina la Mungu au Yesu Masihi. Linatambua mamlaka ya kiroho na isiyo ya kawaida ambayo Yesu anayo. "Bwana anasema" ndivyo Luka anavyotanguliza matumizi ya Yesu ya mfano huo. Yesu anasema, "Sikilizeni asemavyo huyu hakimu." Yesu anawaambia wasikilizaji wasikilize kile ambacho hakimu alisema. Yesu anauliza maswali mawili ambayo Yesu anajibu. Je, Mungu hatawatendea haki wateule wake? Swali hili linamtofautisha Mungu na hakimu asiye mwadilifu. Hakimu asiye mwadilifu hatimaye alikubali kutoa haki. Lakini Mungu ambaye ni mwenye haki atawapa watu wake wanaomlilia haki katika sala usiku na mchana. Na je, Mungu ambaye ni mwenye haki ataendelea kuchelewesha haki au kuchukua muda mrefu kuwasaidia watu wa Mungu? Yesu anajibu swali lake mwenyewe. Mungu ataleta haki kwa watu wa Mungu, na ataleta upesi. Neno upesi halimaanishi mara moja. Inaonekana kurudi kwa Mwana wa Adamu kunahusishwa na haki ya Mungu. Kwa sababu kurudi kwa Yesu hakufanyiki mara moja, je, watu wa Mungu wataendelea kumwamini Yesu? Yesu anauliza, "Je, Mwana wa Adamu atakapokuja atakuta watu wenye imani au wanaomwamini?" Swali hili linadokeza kwamba Yesu anashuku kwamba jibu litakuwa "ndiyo."

Luka anaeleza kwamba Yesu anaelekeza mfano unaofuata kwa kikundi tofauti cha watu. Hapa tunaona kwamba sio tu wanafunzi wanaomsikiliza Yesu Luka hasemi kihususa kwamba Yesu anazungumza na Mafarisayo, lakini kwa wasikilizaji wengi ambao hufanya kama Farisayo katika mfano huo. Kumbuka kwamba Farisayo ni kiongozi wa kidini wa Kiyahudi wa siku hizo. Yesu anazungumza hasa na watu ambao walidhani walikuwa waadilifu zaidi, au wenye msimamo ufao mbele za Mungu kuliko wengine, na ambao waliwachukia watu wengine kwa sababu hawakuwa waadilifu kama wao.

Yesu anatofautisha jinsi Farisayo na mtoza ushuru wanavyoomba. Farisayo na yule mtoza ushuru wote walienda Hekaluni kuomba. Hekalu lilikuwa mahali ambapo Wayahudi walimuabudu Mungu huko Yerusalemu. Mtoza ushuru alikuwa Myahudi aliyeifanyia kazi serikali ya Roma ya kukusanya kodi kutoka kwa Wayahudi. Wayahudi waliwachukia watoza ushuru na kuwaona kuwa wasaliti.

Farisayo huyo alisimama, ambayo ilikuwa desturi kwa Wayahudi wakati walipoomba. Luka alitumia neno "alisimama" kuashiria kwamba mtu fulani alikuwa karibu kusema jambo muhimu. Huenda Farisayo huyo hakuwa peke yake, bali alisimama mahali ambapo wengine walikuwa karibu vya kutosha kusikia kisha akajiombea.

Komea hapa na mjadili: Watu katika utamaduni wenu huombaje? Je, mkao wako ulivyo wakati unapomwomba Mungu ni muhimu kiasi gani?

Farisayo anamshukuru Mungu kwamba yeye si kama watu wengine. Farisayo huyo anamaanisha kwamba yeye ni bora kuliko watu wengine. Farisayo huyo anasema kwamba watu wengine ni wanyang'anyi, wadhalimu, na wazinzi, wote ambao walidharauliwa. Kisha Farisayo huyo anamwongeza mtoza ushuru katika kikundi cha watu waliochukiwa. Farisayo huyo anafanya hata zaidi ya kile ambacho sheria ya kidini inahitaji: Anafunga, au hali mara mbili kwa wiki, na anatoa fungu la kumi, au asilimia 10 ya mali yake yote kwa Hekalu.

Komea hapa na mjadili: Watu katika utamaduni wenu hufanya nini ili kuonyesha wengine kwamba wao ni wapenda dini, au watu wema, au bora kuliko wengine?

Hata hivyo, mtoza ushuru alikuwa amesimama mbali na Farisayo. Mtoza ushuru hata hangeweza kuinua macho yake kuangalia juu mbinguni. Mkao huo unamaanisha kwamba mtoza ushuru alijiona kuwa hafai mbele za Mungu. Mtoza ushuru alijipiga kifua, ambayo ilikuwa ishara ya unyenyekevu mkubwa, na kumwomba Mungu amwonyeshe rehema, au rehema, kwa sababu mtoza ushuru alikuwa na hitaji.

Komea hapa na mjadili: Je, watu katika utamaduni wenu huonyeshaje majuto kwa matendo yao? Watu katika utamaduni wenu huonyeshaje kwamba wanaelewa kuwa wao ni wenye dhambi?

Yesu anasema kwamba mtoza ushuru ndiye aliyeenda nyumbani akiwa amehesabiwa haki. Kuhesabiwa haki ni kurudishwa kwenye uhusiano ufaao na mtu mwingine. Katika kisa hiki, mtoza ushuru alirudishwa kwenye uhusiano ufaao na Mungu Yesu anasema kwamba kila mtu ajikwezaye atashushwa, na yeyote ajishushaye atakwezwa. Kukikweza ni kujaribu kujiweka katika hadhi ya juu. Kushushwa ni mtu kukushusha hadhi au hata kukudhalilisha. Yesu anasisitiza kwamba mitazamo ya mioyo yetu ni muhimu katika uhusiano na Mungu.

Katika jambo linalofuata ambalo linatokea, Yesu anaonyesha tena kubadilishwa kwa majukumu katika Ufalme wa Mungu-watu wa hadhi ya chini wanainuliwa. Watu katika umati walikuwa wakiwaleta watoto wao kwa Yesu ili awaguse au awabariki. Kubariki ni Mungu kuwasaidia au kuwapa kibali. Usitumie neno linalomaanisha kuwataki bahati nzuri. Hata hivyo, wanafunzi walipoona hili, waliwakemea watu, au kuwaambia waache kuwaleta watoto kwa Yesu Watu katika siku hizo waliani kwamba watoto walikuwa na thamani ndogo hadi wakati walipokuwa watu wazima. Wazazi wengi wangewaacha watoto wao kwa sababu walikuwa na thamani ndogo. Huenda ndiyo sababu wanafunzi waliwakemea watu waliwaleta watoto wao.

Sitisha na mjadili: Watu katika utamaduni wenu huwaonaje watoto? Je, watoto huonwa kuwa wenye thamani na muhimu? Eleza mambo ambayo watoto katika jamii huhusika nayo. Sitisha na mjadili jinsi unavyoona mitazamo kuhusu watoto inavyofunuliwa katika utamaduni wenu.

Yesu anawaomba watu wawalete watoto kwake. Kisha Yesu anawaambia kwamba ufalme wa Mungu ni wa watu walio kama watoto. Yaani, Yesu anasema kwamba watu ambao ni kama watoto watakubali Mungu awaongoze kwa urahisi kuliko watu wazima ambao si wanyenyekevu. Pengine Yesu bado anazungumzia unyenyekevu wa mtoza ushuru aliyemjia Mungu kama mtoto, akiomba msaada. Yesu anasema kwamba ili tuingie katika ufalme wa Mungu, ni lazima tuwe wanyenyekevu kama watoto.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio 3.

Tukio la kwanza: Yesu anawaambia wanafunzi mfano kuhusu kuomba wakati wote na kuendelea kusubiri jibu la Mungu. Mfano huo unahusu mjane ambaye anamjia hakimu asiye haki, mara kwa mara akiomba haki. Hakimu anakataa kwa muda mrefu. Mwishowe hakimu anaamua kumsaidia mjane huyo kwa sababu anamsumbua. Yesu anaeleza kwamba Mungu atakuwa mwepesi zaidi kutoa haki na kuwajibu watu wa Mungu wanaomlilia kwa maombi kila wakati. Hata hivyo, Yesu anauliza wakati Mwana wa Adamu atakaporudi ikiwa ataikuta imani ndani ya watu duniani.

Tukio la pili: Kisha Yesu anazungumza na kikundi cha watu wanaofikiria kuwa wao ni bora kuliko wengine, na kuwadharau watu wengine. Yesu anawasimulia mfano kuhusu Farisayo na mtoza ushuru. Farisayo na mtoza ushuru wanaenda hekaluni kuomba. Farisayo anamshukuru Mungu kwamba Farisayo huyo sio kama watu wengine ambao ni wabaya kama mtoza ushuru. Farisayo anamkumbusha Mungu matendo yake mema. Mtoza ushuru anajitenga na wengine ili kuomba, hata haangalii juu mbinguni. Mtoza ushuru anaonyesha majuto na anamwomba Mungu amhurumie. Yesu anawaambia wasikilizaji kwamba mtoza ushuru ndiye aliyeheesabiwa haki mbele ya Mungu Yesu anawaambia wasikilizaji kwamba wale wanaojikweza watashushwa. Na wale wanaojishusha watakwewa na Mungu.

Tukio la tatu: Watu walikuwa wakiwaleta watoto wao kwa Yesu ili Yesu awabariki. Wanafunzi waliwakemea watu, wakiwambia wasiwawalete watoto kwa Yesu. Yesu anawaambia wanafunzi wawaruhusu watoto waje kwake. Yesu anawaambia ufalme wa Mungu ni wa wale ambao wanaweza kuupokea kama watoto.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu (Mwana wa Adamu)
- Wanafunzi
- Mungu
- Wale wanaojikweza
- Wazazi
- Watoto

Wahusika katika mifano hii ni pamoja na:

- Hakimu
- Mjane
- Farisayo
- Mtoza ushuru

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Huenda Yesu alikuwa akizungumza na watu walewale aliokuwa akizungumza nao katika kifungu kilichotangulia. Yesu anasimulia mfano kuhusu kuomba kila wakati na kuendelea kusubiri jibu la Mungu. Katika jiji fulani, kuna hakimu ambaye hamjali Mungu au watu. Katika jiji hilo kuna mjane anayemjia hakimu huyo mara kwa mara akiomba haki. Mjane huyo anamwomba hakimu ampe haki kati yake na mpinzani wake.

Sitisha na mjadili na timu yako: Unasemaje kwamba mtu anarudia kufanya jambo fulani tena na tena?

"Kwa muda fulani" ni muda usiojulikana. Kwa muda fulani hakimu hakuwa tayari kumpa haki mjane huyo. Kisha baada ya muda huo, hakimu huyo alijiambia kwamba atamsaidia mjane huyo kwa sababu alimsumbuasumbua. Hakimu huyo hakutaka mjane huyo amchoshe kwa kuendelea kwake.

Ikiwa kuna nafasi, zungumza na mtu ambaye ni hakimu katika jamii yako. Muulize hakimu huyo kile ambacho angefanya kuhusu mjane huyu aliyekuwa akiomba haki kila wakati. Shiriki mfano huu kwa hakimu na muulize maoni yake.

Bwana aliwaambia wanafunzi "Wasikilize," au wasikilize kwa makini yale ambayo hakimu alisema. Yesu anaendelea kuuliza, "Je, Mungu hatawatendea haki wateule wake wanaomlilia usiku na mchana? Je, Mungu atakawia kuwasaidia?" Toleo lingine linasema Mungu atakuwa mwenye subira, au mwenye kuteseka na watu wake. Yesu anajibu swali lake mwenyewe. "Nawaambia" ni kauli nyingine inayoonyesha ukweli wa kile kilicho karibu kusemwa. Yesu anasema, "Ninawaambia, Mungu atawapatia haki upesi." Yesu anauliza swali, "Lakini je, Mwana wa Adamu atakapokuja ataikuta imani duniani?" Swali hili linadokeza kuwa jibu ni la kutiwa shaka. Imani ambayo Mwana wa Adamu anatafuta ni imani ambayo watu wanapaswa kutarajia kurudi kwa Mwana wa Adamu.

Kisha Yesu pia alisimulia mfano kwa wale waliotegemea uadilifu wao. Luka hasemi watu wanaotegemea uadilifu wao wenyewe ni kina nani. Inadhaniwa kutokana na mfano huo kwamba Yesu alikuwa akizungumzia watu waliokuwa wakimsikiliza Yesu. Watu wawili walienda Hekaluni kusali. Mmoja alikuwa Farisayo. Yule mwingine alikuwa mtoza ushuru. Farisayo huyo alimshukuru Mungu kwa kuwa yeye ni bora kuliko watu wengine. Mtoza ushuru alijinyenyekeza aliposali na akamwomba Mungu amhurumie. Yesu anawaambia kwamba mtoza ushuru ndiye aliyeenda nyumbani akiwa amehesabiwa haki mbele ya Mungu wala si yule Farisayo. Mungu atawanyenyekeza wale wanaojitukiza, na atawainua wale wanaojinyenyekeza.

Kisha, watu wanataka Yesu awabariki au awaweke mikono watoto wao wadogo. Wanafunzi wanawakemea watu hao. Lakini Yesu anawaita watoto waje kwake. Yesu anawaambia wanafunzi wawaruhusu watoto waje kwake kwa sababu ufalme wa Mungu ni wa watu kama watoto. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba wasipoupokea ufalme wa Mungu kama mtoto, hawataingia katika ufalme wa Mungu.

Sitisha hapa na mjadili mkiwa kikundi: Je, tukio hili litapangwa vipi? Yesu yuko wapi? Wazazi wako wapi? Je, wanamsonga Yesu ili wachukue mtoto wao kwake? Je, wazazi wamepanga foleni? Je, wanawatuma watoto wao wakiwa peke yao kwa Yesu? Zungumzieni jinsi itakavyopangwa kwa njia ifaayo.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, waigizaji wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio 3.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu (Mwana wa Adamu)
- Wanafunzi
- Mungu
- Wale wanaojikweza
- Wazazi
- Watoto

Wahusika katika mifano ni pamoja na:

- Hakimu
- Mjane
- Farisayo
- Mtoza ushuru

Waelekeze wahusika waigize simulizi hii mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale. Hakikisha wanaigiza mifano na matumizi yake kutoka kwa Yesu.

Yesu anawaambia wanafunzi mfano kuhusu kuomba kila wakati na kuendelea kusubiri jibu la Mungu Mfano huo unahusu mjane anamjia hakimu asiye na haki mara kwa mara. Mjane huyo anataka hakimu ampe haki yake dhidi ya mpinzani wake. Hakimu anakataa kwa muda mrefu.

Sitisha uigizaji: Muulize yule anayeigiza mjane jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Nimeamua kwa sababu adui yangu ananidhuru." "Kukata tamaa kwa sababu ninahitaji hili litatuliwe haraka iwezekanavyo." Anzisha tena igizo.

Mwishowe hakimu anaamua kumsaidia mjane huyo kwa sababu anamsumbua. Hakimu hataki mjane huyo hatimaye amchoshe kwa kuja mara kwa mara. Yesu anaeleza kwamba Mungu atakuwa mwepesi zaidi kutoa haki na kuwajibu watu wa Mungu wanaomlilia kwa maombi kila wakati. Hata hivyo, Yesu anauliza wakati Mwana wa Adamu atakaporudi ikiwa ataikuta imani ndani ya watu duniani.

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza Yesu jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Nina matumaini kwamba wafuasi wangu wataendelea kunisubiri." "Kutia shaka kwamba wafuasi wangu wote wataendelea kunifuata hadi nitakaporudi." Anzisha tena igizo.

Kisha Yesu anazungumza na kikundi cha watu wanaofikiria kuwa wao ni bora kuliko wengine, na kuwadharau watu wengine. Yesu anawasimulia mfano kuhusu Farisayo na mtoza ushuru. Farisayo na mtoza ushuru wanaenda hekaluni kuomba. Farisayo anamshukuru Mungu kwamba Farisayo huyo sio kama watu wengine ambao ni wabaya na wanaodharauliwa. Farisayo anamshukuru Mungu kwamba yeye si kama mtoza ushuru. Farisayo anamkumbusha Mungu matendo yake mazuri ya kufunga mara mbili kwa wiki na kutoa sehemu ya kumi ya mali yake.

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza Farisayo jinsi anavyohisi. Huenda akajibu: "Mimi ni mzuri sana." "Ninafanya kila kitu kama inavyofaa." "Kwa kweli mimi hufanya zaidi ya watu wengine." Anzisha tena igizo.

Mtoza ushuru anajitenga na wengine Mtoza ushuru hata hangeangalia juu mbinguni. Mtoza ushuru alipiga kifua chake akisema, "Mungu, nihurumie, mimi mwenye dhambi." Yesu anawaambia wasikilizaji kwamba mtoza ushuru ndiye aliyehesabiwa haki mbele ya Mungu Yesu anawaambia wasikilizaji kwamba wale wanaojikweza watashushwa. Na wale wanaojishusha watakwewa na Mungu.

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza mtoza ushuru jinsi anavyohisi. Huenda atajibu, "Kushangaa kwamba Mungu aniona kama nimehesabiwa haki." "Kufarijika na kufurahi sana kwamba Mungu aliisikia maombi yangu."

Watu walikuwa wakiwaleta watoto wao kwa Yesu ili Yesu awabariki. Wanafunzi waliwakemea watu, wakiwaambia wasiwawalete watoto kwa Yesu. Yesu anawaita watoto na anawaambia wanafunzi wawaruhusu watoto waje kwake. Yesu anawaambia kwamba ufalme wa Mungu ni wa wale wanaoweza kuupokea kama watoto.

Sitisha uigizaji: Waulize waigizaji wanaoigiza wazazi jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Vizuri kwamba Yesu haoni ubaya nikimleta mtoto wangu." "Kusisimka kwamba Yesu atambariki au labda kumponya mtoto wangu." Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Kunyenyekea kwamba Yesu alinikemea." "Nimekatishwa tamaa na matendo yangu. Nilikuwa nikijaribu kumsaidia Yesu."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anaanza kusimulia **mifano** miwili kuhusu **sala**. Mfano ni hadithi inayotumia hali za kila siku kuelezea maana ya ndani ya kiroho. Tumia neno lile lile ambalo umetumia kwa mifano hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi zaidi wa neno mfano. Sala ni mawasiliano na Mungu Tumia neno ambalo umetumia kwa sala hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno sala. Yesu bado anazungumza na **wanafunzi** wanaposafiri kwenda Yerusalemu. Wanafunzi ni wafuasi wa Yesu Unapotafsiri neno wanafunzi, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno wanafunzi.

Mfano huu unawafundisha wanafunzi kuomba kila wakati, na kutokata tamaa au kuacha kusubiri jibu la Mungu la maombi. Kuna **hakimu** anayeishi katika jiji fulani. Hakimu ni mtu anayeongoza mahakama na kutoa hukumu. Hakimu huyu hamjali Mungu au watu. **Mjane** anaishi katika jiji hilo. Mjane ni mwanamke ambaye mume wake amekufa. Mjane huyu alikuja mara kwa mara kwa hakimu akimwomba ampe haki kati yake na mpinzani wake.

Kwa muda mrefu, hakimu anakataa kumsaidia mjane huyo. Lakini hatimaye hakimu anajiambia, au anafikiri, kwamba hata kama hakimu hajali kile ambacho Mungu au watu wanafikiria, hakimu huyo atampa mjane yule **haki** dhidi ya adui yake. Haki haimaanishi adhabu tu, bali ni ulinzi na urejesho. Hakimu anakubali ombi la mjane huyo kwa sababu amemsumbua sana. Hakimu hataki mjane huyo amchoshe kwa kuendelea kumsumbua. Hataki mjane huyo amchoshe kwa kuendelea kumsumbua.

Yesu anasema, "Sikilizeni asemavyo huyu hakimu asiye na haki." Yesu anawaambia wasikilizaji wasikilize kile ambacho hakimu alisema. Yesu anauliza maswali mawili ambayo Yesu anajibu. "Je, Mungu hatawatendea haki wateule wake wanaomlilia usiku na mchana?" Na "Je, Mungu ambaye ni mwenye haki ataendelea kuchelewesha haki au kuchukua muda mrefu kuwasaidia watu wa Mungu?" Yesu anajibu swali lake mwenyewe. Mungu ataleta haki kwa watu wa Mungu, na ataleta upesi. Lakini je, **Mwana wa Adamu** atakapokuja, atakuta **imani** duniani?" Tafsiri Mwana wa Adamu kama ulivyotafsiri hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa Mwana wa Adamu. Tafsiri neno imani kama ulivyotafsiri hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno imani.

Farisayo alimshukuru Mungu kwamba hakuwa kama watu wengine wabaya kama wanyang'anyi, **wazinzi**, au hata mtoza ushuru. Mzinzi ni mtu ambaye ana uhusiano wa kimapenzi na mtu mwingine ambaye si mume au mke wake. Tumia neno ambalo umetumia kwa mzinzi hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno uzinzi. Farisayo alimwambia Mungu matendo yake yote mema.

Mtoza ushuru alisali na akaonyesha majuto makubwa, bila hata kuangalia **mbinguni**. Mbinguni ni mahali ambapo Mungu na malaika wanaishi. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno mbinguni. Mtoza ushuru alimwambia Mungu awe **mwenye rehema** kwa sababu mtoza ushuru alikuwa **mwenye dhambi**. Kuwa mwenye rehema ni kumhurumia mtu anayehitaji msaada. Tumia neno ambalo umetumia kwa rehema hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu. kwa ufafanuzi wa neno rehema. Mwenye dhambi ni mtu ambaye ameziacha njia za Mungu. Tumia neno ambalo umetumia kwa mwenye dhambi hapo awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno dhambi, rejelea Faharasa Kuu. Yesu anawaambia kwamba mtoza ushuru alienda nyumbani **akiwa amehesabiwa haki** au **mwadilifu**. Kuhesabiwa haki ni kurudishwa kwenye uhusiano ufao na Mungu. Angalia Faharasa Kuu. kwa ufafanuzi kamili wa neno mwadilifu.

Watu walianza kuwaleta watoto kwa Yesu Wanafunzi waliwakemea watu kwa sababu ya hili. Yesu aliwaambia wanafunzi wawaruhusu watoto waje, kwa maana **ufalme wa Mungu** ni wao. Ufalme wa Mungu ni kutawala kwa Mungu katika mioyo ya watu. Tumia neno ambalo umetumia kwa ufalme wa Mungu hapo awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa jina ufalme wa Mungu. Yesu anawaambia kwamba wasipokuwa kama watoto hawa, hawawezi kuingia katika ufalme wa Mungu.

Luka 18:18-30

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Simulizi hili linaanza Yesu akiendelea kuwafundisha wale wanaomzunguka ikiwa ni pamoja na wanafunzi, Mafarisayo, wale wanaojiona kuwa wenye haki, na watu wenye watoto. Mtu ambaye ni mtawala anamjia Yesu kuuliza jinsi ya kurithi uzima wa milele. Yesu anazungumza na mtu huyu kuhusu kile kinachohitajika kufanywa ili kuingia ufalme wa Mungu. Kumbuka ufalme wa Mungu ni wakati Mungu anapotawala kila kitu, kuanzia huduma ya Yesu duniani.

Mtu ambaye ni mtawala anakuja kumuuliza Yesu swali kuhusu uzima wa milele. Hatujui mtu huyu ni mtawala wa aina gani. Yeye ni mtu wa tabaka la watawala ambalo lina ushawishi fulani katika jamii. Mtu huyu anamwita Yesu "mwelimu mwema." Wayahudi walitumia neno mwema mara nyingi kumrejelea Mungu lakini nyakati nyingine lilitumiwa kuelezea watu. Mtawala huyo anauliza kile anachohitaji kufanya ili kurithi uzima wa milele, au maisha ya milele. Mtawala huyo anadhani uzima wa milele ni kitu anachoweza kupata katika siku zijazo, kwa kufanya mambo yote yanayofaa leo.

Sitisha na jadili: Je, watu katika utamaduni wenu wanafikiri wanaweza kupata uzima wa milele na Mungu?

Yesu anauliza kwa nini mtawala anamwita Yesu "mwema" kwa sababu Mungu tu ndiye mwema. Kuna tafsiri nyingi tofauti za kwa nini Yesu anasema hivi. Wasomi wengi wanaamini Yesu anajaribu kumsaidia mtawala huyo kuona kwamba ikiwa Mungu pekee ndiye mwema, na Yesu ni mwema, basi Yesu ni Mungu. Wengine wanadai kwamba Yesu anajua mtawala huyo anabebeza ili kujaribu kupata uzima wa milele kwa njia rahisi. Msomi mwingine anasema kwamba Yesu anasema hawezi kutoa njia yoyote tofauti ya kuingia katika ufalme wa Mungu kuliko ile ambayo Mungu alielezea katika sheria na manabii.

Kisha Yesu anaonekana kujibu swali la mtawala huyo kwa kutaja baadhi ya amri kumi ambazo Mungu alimpa Musa kwa watu wa Mungu. Yesu anataja, Usizini, au kuwa na uhusiano wa kimapenzi na mtu mwingine isipokuwa mume au mke wako; usiue, au kumuua mtu kimakusudi; usiibe; usishuhudie uongo, au kusema uongo kuhusu mtu; na waheshimu na kuwasaidia baba yako na mama yako. Mtawala huyo amefuata sheria hizi tangu alipokuwa mdogo. Yesu alisikia hili na kusema kwamba kuna jambo moja ambalo bado mtawala huyo alipungukiwa, au hakuwa nalo. Yesu anamwambia mtawala huyo auze mali zake zote na kuwapa maskini pesa, naye atakuwa na hazina mbinguni. Kisha mtawala huyo aende amfuata Yesu. Yesu alijua kwamba mtawala huyo amepungukiwa katika kumpenda Mungu kuliko vingine vyote. Mtawala huyo alitawaliwa na kumilikiwa na

mali moyoni mwake. Mtawala huyo alijali zaidi mali zake kuliko kumfuata Yesu. Ili kuurithi uzima wa milele, mtawala huyo alitakiwa ajiepushe na kutamani na kupenda pesa zake, kisha amfuate Yesu.

Sitisha na jadili: Je, kuna kitu chochote maishani mwako ambacho hauko tayari kukiacha kwa ajili ya ufalme wa Mungu? Je, kuna chochote moyoni mwako ambacho ni muhimu zaidi ya Yesu?

Mtawala huyo aliposikia alichambiwa na Yesu, alihuzunika au kusikitika sana kwa sababu mtawala huyo alikuwa tajiri sana. Yesu alimwalia mtawala huyo na kuona huzuni yake. Yesu anauambia umati wote kwamba ni vigumu sana kwa tajiri kuingia katika ufalme wa Mungu. Yesu anasema kwamba ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano kuliko mtu tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu. Inaonekana Yesu anasema kwamba haiwezekani kuingia ufalme wa Mungu ikiwa mtu ni tajiri.

Sitisha na angalia picha ya ngamia na tundu la sindano. Ikiwa jamii yako inatambua ngamia na sindano, linganisha haya mawili.

Sitisha kisha mjadili: Ni mnyama yupi mkubwa zaidi unayemfahamu? Ni tundu lipi dogo zaidi unalojua?

Walioko kwenye umati wanauliza, "Ni nani basi awezaye kuokoka?" Yesu anawaambia Mungu anaweza kufanya mambo yasiyowezekana. Kauli hii inaelezea kuhusu uwezo wa Mungu wa kubadilisha mioyo ya watu. Petro anamkumbusha Yesu kwamba wanafunzi kumi na wawili wamefanya kile ambacho mtawala hawezi kufanya: wameacha nyumba zao ili kumfuata Yesu. Yesu anawahakikishia wanafunzi kwamba yeyote anayeacha mali au mahusiano kwa ajili ya ufalme wa Mungu atalipwa mara dufu katika maisha haya na katika maisha yajayo. Yesu hasemi kwamba wanaomfuata wanapaswa kupuuza kabisa makwao, mke, ndugu, mama, baba, au watoto wao. Yesu anasema kwamba mahusiano haya hayapaswi kuwa kipaumbele mioyoni mwao, zaidi ya Mungu.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio 4.

Tukio la kwanza: Mtawala anamjia Yesu na anamwuliza Yesu kile anachopaswa kufanya ili aurithi uzima wa milele. Mtawala huyo anamwita Yesu "mwalimu mwema." Yesu anajibu kwa kumuliza mtawala huyo kwa nini anamwita Yesu mwema wakati Mungu pekee ndiye mwema.

Tukio la pili: Kisha Yesu anamwambia mtawala huyo kwamba mtawala huyo anazijua amri. Mtawala huyo anasema kwamba alizifuata hizi tangu akiwa kijana. Yesu anamwambia mtawala huyo kwamba bado kuna jambo moja alilopungukiwa. Yesu anamwambia mtawala huyo auze mali yake yote na kuwapa maskini pesa. Naye mtawala atajiwekea hazina mbinguni. Kisha Yesu anamwambia mtawala huyo amfuate Yesu. Mtawala huyo anasikitishwa na kuhuzunishwa sana na kile ambacho Yesu alisema, kwa sababu mtawala huyo ni tajiri sana.

Tukio la tatu: Yesu anaona huzuni ya mtawala huyo na kuwaambia umati kwamba ni vigumu sana kwa matajiri kuingia katika ufalme wa Mungu. Walioko kwenye umati wanauliza, "Ni nani basi awezaye kuokoka?" Yesu anawaambia kwamba kisichowezekana kwa mwanadamu kinawezekana kwa Mungu.

Tukio la nne: Petro anamkumbusha Yesu kwamba wanafunzi wameacha kila kitu kwa ajili ya Mungu. Yesu anawaambia kwamba yeyote aliyeacha nyumba yake, au mke, au ndugu, au wazazi au watoto kwa ajili ya Ufalme wa Mungu atapewa thawabu katika maisha haya na maisha yajayo.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Mtawala
- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Petro

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Kumbuka kwamba Yesu na wanafunzi wake, pamoja na kikundi cha watu, wanasafiri kwenda Yerusalemu. Huenda Yesu yuko njiani akitembea, au anaweza kuwa mahali walipolala usiku huo. Tunajua kwamba kuna vikundi kadhaa vya watu wanaomsikiliza Yesu akifundisha na kusimulia mifano. Yesu anaweza kuwa akizungumza na umati ule wa watu walioona watoto wakimjia.

Mmoja wa watu hao ni mtawala katika jamii. Mtu huyu ni Myahudi kwa kuwa ameshika amri za Musa. Yesu anazungumzia kupenda mali na utajiri kwa mtawala huyo kama suala litakalomzuia mtawala huyo kuurithi uzima wa milele. Hili lilimsikitisha sana mtawala huyo kwa sababu alikuwa tajiri sana. Yesu anaona huzuni ya mtawala huyo na kusema kwamba ni vigumu sana kwa tajiri kuuona ufalme wa Mungu. Ingekuwa rahisi kwa mnyama mkubwa sana kupitia tundu la sindano kuliko tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu.

Sitisha na utengeneze orodha ya vitu ambavyo utamaduni wako hudhani haviwezekani. Toboa tundu dogo mno katika jani au kipande cha kitambaa. Jaribu kujibana upitie kwenye tundu hili.

Umati unaulizana, "Ni nani basi awezaye kuokoka?" Yesu anajibu, akiwaambia Mungu anaweza kufanya kisichowezekana. Petro anamwambia Yesu kwamba wanafunzi wameacha nyumba zao kwa ajili ya Yesu. Yesu anamwambia Petro kwamba yeyote aliyeacha nyumba au familia yake, kwa ajili ya ufalme wa Mungu atapata thawabu kubwa katika maisha haya na yajayo.

Sitisha na utengeneze orodha ya mali zako zote-nyingi kadri unavyoweza kufikiria. Tia alama kwenye vitu ambavyo itakuwa vigumu kuishi bila kuwanavyo.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio 4.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Mtawala
- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Petro

Waelekeze wahusika waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Mtawala anamjia Yesu na anamwuliza Yesu kile anachopaswa kufanya ili aurithi uzima wa milele. Mtawala huyo anamwita Yesu "mwaliu mwema."

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza mtawala jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Nataka kuhakikisha kwamba nimefanya kila kitu kwa haki, na kujua kwamba nimehesabiwa haki mbele za Mungu "Najua kuna zaidi ya kufanya mambo yote yanayofaa, lakini sijui ni nini kingine kinachopaswa kufanywa." Anzisha tena igizo.

Yesu anajibu kwa kumuliza mtawala huyo kwa nini anamwita Yesu mwema wakati Mungu pekee ndiye mwema. Kisha Yesu anamwambia mtawala huyo kwamba mtawala huyo anazijua amri. Mtawala huyo anasema kwamba amezifuata hizi tangu akiwa kijana. Yesu anamwambia mtawala huyo kwamba bado kuna jambo moja alilopungukiwa. Yesu anamwambia mtawala huyo auze mali yake yote na kuwapa maskini pesa. Naye mtawala atajiwekea hazina mbinguni. Kisha Yesu anamwambia mtawala huyo amfuate Yesu. Mtawala huyo anasikitishwa na kuhuzunishwa sana na kile ambacho Yesu alisema, kwa sababu mtawala huyo ni tajiri sana.

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza Yesu jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Ninampenda mtu huyu na kweli anataka kufanya mambo yanayofaa." "Naona kwamba anapambana na kupenda pesa lakini anaweza kurekebisha hilo kwa urahisi." Anzisha tena igizo.

Yesu anaona huzuni ya mtawala huyo na kuwaambia umati kwamba ni vigumu sana kwa matajiri kuingia katika ufalme wa Mungu Walioko kwenye umati wanauliza, "Ni nani basi awezaye kuokoka?" Yesu anawaambia kwamba kisichowezekana kwa mwanadamu kinawezekana kwa Mungu. Petro anamkumbusha Yesu kwamba wanafunzi wameacha kila kitu kwa ajili ya Mungu. Yesu anawaambia kwamba yeyote aliyeacha nyumba yake, au mke, au ndugu, au wazazi au watoto kwa ajili ya Ufalme wa Mungu atapewa thawabu katika maisha haya na maisha yajayo.

Sitisha uigizaji: Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi jinsi wanavyohisi. Huenda wakajibu, "Nimethibitisha kwamba sikuacha maisha niliyokuwa nayo bure." "Salama katika urithi wangu wa uzima wa milele." Muulize mwigizaji anayeigiza Petro jinsi anavyohisi. Huenda akajibu, "Hata ingawa ninampenda mke wangu, ninampenda Yesu zaidi."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Mtawala, au mmoja wa wale wanaotawala, anamjia Yesu akimuuliza Yesu kile anachofaa kufanya ili kuurithi **uzima wa milele**. Uzima wa milele ni maisha yasiyo na mwisho. Hatujui mtawala huyu alikuwa wa aina gani, tunajua alikuwa na ushawishi fulani tu katika jamii. Kisha Yesu anaonekana kumjibu mtawala huyo kwa kutaja baadhi ya amri kumi za Mungu, au sheria kutoka kwa Mungu. Yesu anataja, **usizini**. Kuzini ni kuwa na uhusiano wa kimapenzi na mtu ambaye si mume au mke wako. Unapotafsiri neno kuzini, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Rejelea Fiharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno uzini. Yesu pia anataja usiue, au kumwagamiza mtu kimakusudi; usiibe; usishuhudie uwongo, au kudanganya kuhusu mtu fulani; na kuwaheshimu, au kuonyesha heshima na kuwasaidia baba na mama yako. Mtawala huyo alikuwa ameishikilia sheria tangu alipokuwa mdogo. Yesu alisikia hili na kusema kwamba kuna jambo moja ambalo bado mtawala huyo alipungukiwa, au hakuwa nalo. Yesu anamwambia mtawala huyo auze mali yake yote na kuwapa maskini pesa. Naye mtawala atajiwekea **hazina mbinguni**. "Hazina mbinguni" inamaanisha maisha yanayodumu milele na Mungu. Kisha mtawala huyo anapaswa kwenda kumfuata Yesu.

Mtawala huyo aliposikia kile alichambiwa na Yesu, alihuzunika au kusikitika sana kwa sababu mtawala huyo alikuwa tajiri sana. Yesu alimwagalia mtawala huyo na kuona huzuni yake. Yesu anauambia umati wote kwamba ni vigumu sana kwa tajiri kuingia katika **ufalme wa Mungu**. Ufalme wa Mungu ni Mungu kutawala juu ya vitu vyote, kuanzia huduma ya Yesu duniani. Watu kumfuata Yesu kama mfalme wao ndio ufalme wa Mungu Tumia neno ambalo umetumia kwa ufalme wa Mungu hapo awali. Rejelea Fiharasa Kuu kwa ufafanuzi wa ufalme wa Mungu.

Yesu anasema kwamba ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano kuliko mtu tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu. Umati unauliza, ni nani basi awezaye **kuokoka**? Kuokoka pia inamaanisha kuwa na uzima wa milele katika ufalme wa Mungu Yesu anawaambia kwamba Mungu anaweza kufanya kile kisichowezekana kwa wanadamu.

Petro anamkumbusha Yesu kwamba wanafunzi wameondoka nyumbani kwao kwa ajili ya ufalme wa Mungu. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba yeyote anayeacha nyumba au mahusiano ya kifamilia kwa kwa ajili ya ufalme wa Mungu atapokea zaidi katika maisha haya na maisha yajayo.

Luka 18:31-34

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anajitayarisha kumaliza safari ya kwenda Yerusalemu. Yesu amekuwa akiwafundisha wanafunzi, wafuasi wake wa karibu, na pia kujibu maswali ya Mafarisayo, viongozi wa kidini wa Wayahudi, kwa kutumia mifano. Yesu anawachukua wanafunzi kando, mbali na watu wengine, ili kuwaambia kile kitakachotokea huko Yerusalemu. Hatujui Yesu alikuwa wapi hasa wakati alipokuwa akizungumza na wanafunzi Wake. Tunachojua tu ni kwamba Yesu na wanafunzi wake wako mahali fulani kati ya mpaka wa Galilaya na Samaria, na Yeriko.

Komea hapa na uangalie ramani ya Galilaya, Samaria, na Yudea.

Yesu anawatenganisha wanafunzi 12 na kikundi kikubwa kilichokusanyika ili azungumze nao kwa faragha. Yesu anatumia neno, "Tazama," "Sikiliza," au "Angalia." Hili ni neno linalosisitiza kile kitakachofuata. Pia linaonyesha ukweli wa kile kinachosemwa. Yesu anawaambia kwamba wanakwenda Yerusalemu. Yerusalemu, mji mkuu wa Israeli, unaitwa, "Mji ulio juu ya mlima," na uko kwenye uwanda wa safu ya milima. Kwenda Yerusalemu kulimaanisha kupanda mlima hadi mjini.

Sitisha na uangalie picha ya mji wa Yerusalemu na eneo lililouzunguka.

Yesu anawaambia wanafunzi kwamba unabii wote kuhusu Mwana wa Adamu utatimizwa huko Yerusalemu. Yesu anataka wanafunzi wake wajue kwamba Mungu anataka aende Yerusalemu ili atimize makusudi ya Mungu. Kumbuka kwamba unabii ni maneno ya Mungu yanayozungumzwa kupitia wanadamu wajumbe wa Mungu. Kumbuka kwamba Mwana wa Adamu ni jina ambalo Yesu alijiita.

Yesu anafupisha yale ambayo manabii wamesema kuhusu Mwana wa Adamu. Yesu anasema kwamba watu watamtoa, au kumkabidhi Mwana wa Adamu kwa watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi. Katika kisa hiki wasio Wayahudi ni viongozi Waroma. Kisha viongozi Waroma watamdhihaki, au kumdhihaki Yesu na kumwaibisha na kumtemea mate. Kumtemea mtu ni ishara ya kuchukizwa au kukasirishwa na mtu huyo, pia ni njia ya kumdharau mtu.

Sitisha na mjadili: Watu katika utamaduni wenu huonyeshaje kuchukizwa au hasira kwa mtu mwingine? Simulia hadithi ya wakati ulimchukiza mtu fulani au ulichukizwa na mtu fulani. Nini kilifanyika? Ilikufanya uhisu vipi? Ni nini kilikuwa kigumu zaidi katika hali hiyo?

Yesu anawaambia wanafunzi kwamba baada ya Waroma kumpiga mijeledi, au kumpiga viboko, watamuua Yesu.

Sitisha na uangalie picha ya mjeledi.

Kisha Yesu atafufuka siku ya tatu. Siku ya tatu haifai kulinganishwa na siku 3 baadaye. Siku ya kwanza ni siku ambayo Yesu anakufa, siku ya pili ni Jumamosi, na siku ya tatu ni wakati Yesu alifufuka Jumapili.

Wanafunzi hawaelewi kile wanachoambiwa na Yesu. Kwa namna fulani, wanafunzi hawaelewi maana ya kile ambacho Yesu alisema. Labda hawakutarajia kwamba mambo aliyosema yangetukia, au labda Mungu aliwaficha maana yake. Kwa vyovyote vile, kwa namna fulani hawakuweza kuelewa au kufahamu maana ya yale ambayo Yesu alikuwa akisema.

Komea hapa na kisha mjadili: Simulia hadithi ya wakati ambapo mtu fulani alikuwa akikuelezea jambo fulani na hukujua alimaanisha nini.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio 2.

Tukio la kwanza: Yesu anawachukua wale wanafunzi 12 kando na umati mkubwa na kuwaambia kwamba wanaenda Yerusalemu. Yesu anasema, "Tunapanda kwenda Yerusalemu, na kila kitu kilichoandikwa na manabii kumhusu Mwana wa Adamu kitatimizwa." Yesu anawaambia kwamba atatolewa kwa viongozi wa Kiroma na kuaibishwa na kutemewa mate. Baada ya Yesu kupigwa mijeledi, atauawa, na atafufuka siku ya tatu.

Tukio la pili: Wanafunzi hawaelewi yale ambayo Yesu anasema.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi 12
- Viongozi wa Kiroma

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Yesu na wanafunzi wake wako pahali fulani kati ya mpaka wa Galilaya na Samaria, na Yerusalemu. Yesu anawatenganisha wanafunzi wake 12 na wengine waliokuwa wakimsikiliza Yesu Yesu anumia neno, "Tazama," "Sikiliza," au "Angalia." Hili ni neno linalosisitiza kile kitakachofuata. Pia linaonyesha ukweli wa kile kinachosemwa. Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba wanakwenda juu Yerusalemu. Yerusalemu, mji mkuu wa Israeli, unaitwa, "Mji ulio juu ya mlima," na uko kwenye uwanda wa safu ya milima. Kwenda Yerusalemu kulimaanisha kupanda mlima hadi mjini.

Sitisha na uangalie tena picha ya mji wa Yerusalemu na eneo lililouzunguka.

Yesu anawaambia wanafunzi kwamba unabii wote kuhusu Mwana wa Adamu utatimizwa huko Yerusalemu. Hii inawaambia wanafunzi kwamba kwenda Yerusalemu ni sehemu ya makusudi ya Mungu. Yesu anasema kwamba Mwana wa Adamu atatolewa, au kukabidhiwa kwa wasio Wayahudi. Wayahudi ndio wanaomkabidhi Yesu kwa watawala wasio Wayahudi, au Waroma. Kisha viongozi Waroma watamdhiki Yesu na kumwaibisha na kumtemea mate. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba baada ya Waroma kumpiga Yesu mijeledi, au kumpiga viboko, watamua Yesu. Kisha Yesu atafufuka siku ya tatu. Siku ya tatu haifai kulinganishwa na siku 3 baadaye. Siku ya kwanza ni siku ambayo Yesu anafariki, siku ya pili ni Jumamosi, na siku ya tatu ni wakati Yesu alifufuka Jumapili.

Zungumzieni jinsi watu wanavyoteswa katika utamaduni wenu. Zungumzieni jinsi watu wanavyoawa katika utamaduni wenu. Je, utatafsirije kile ambacho Yesu anasema kitamtokea kwa njia ambayo watu katika utamaduni wako wataelewa?

Luka anajaribu kumsaidia msomaji kuona kwamba wanafunzi hawakuelewa kile ambacho Yesu alikuwa akisema hata kidogo. Luka anasema hili kwa njia tatu tofauti katika sentensi ileile: wanafunzi hawakuelewa, kwa kuwa maana yake ilikuwa imefichika kwao, na hawakujua Yesu alikuwa anazungumzia nini.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio 2.

Wahusika katika simulizi hili wanajumuisha:

- Yesu
- Wanafunzi 12
- Viongozi wa Kiroma

Waelekeze wahusika waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Yesu anawatenga wanafunzi wake 12 kutoka kwaenye umati na kuzungumza nao faraghani. Yesu anawaambia wanafunzi kwamba wanaenda Yerusalemu ambako unabii kuhusu Mwana wa Adamu utatimizwa. Yesu anasema Mwana wa Adamu atatiwa mikononi mwa watu wa Mataifa, atadharauliwa, atatemewa mate, atapigwa, na kisha kuuawa. Mwana wa Adamu atafufuka siku ya tatu.

Wanafunzi hawaelewi Yesu anazungumzia nini. Maana ilifichwa kutoka kwao.

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza Yesu jinsi anavyohisi. Huenda atajibu, "Kuhuzunika kwamba wanafunzi hawaelewi." "Najua ninachopaswa kupitia lakini sasa inakuwa halisi zaidi." "Nataka wanafunzi waweze kutazama nyuma na kuelewa kwamba yote hayo ni sehemu ya mpango wa Mungu."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anawatenga **wanafunzi** 12 kutoka kwa umati mkubwa ili kuzungumza nao faraghani. Wanafunzi ni wafuasi wa karibu zaidi wa Yesu. Tumia neno lilelile ulilotumia hapo awali kurejelea wanafunzi. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno wanafunzi.

Yesu anawaambia wanafunzi kwamba wanaenda **Yerusalemu**. Yerusalemu ndiyo mji mkuu wa kidini kwa Wayahudi. Unapotafsiri neno Yerusalemu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno Yerusalemu. Yesu anawaambia kwamba huko Yerusalemu, kila kitu kilichoandikwa na **manabii** kuhusu **Mwana wa Adamu** kitatimia. Nabii ni mtu anayepokea ujumbe kutoka kwa Mungu kisha kuwapelekea watu ujumbe huo. Tumia neno lilelile ulilotumia hapo awali kurejelea nabii. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa neno nabii. Mwana wa Adamu ni jina ambalo Yesu alijiita ili kurejelea unabii wa Agano la Kale na pia kujitofautisha kama Mungu.

Yesu anafupisha yale ambayo manabii walisema kuhusu Mwana wa Adamu. Mwana wa Adamu atatolewa kwa viongozi wa **watu wa Mataifa**. Watu wa Mataifa ni watu wasio Wayahudi. Katika Injili, wengi wao ni Waroma. Rejelea Faharasa Kuu kwa ufafanuzi wa jina watu wa Mataifa. Atadhihakiwa, kudharauliwa, kuaibishwa na kutemewa mate. Baada ya viongozi wa Roma kumpiga mijeledi Mwana wa Adamu, watamuua. Atafufuka siku ya tatu.

Wanafunzi hawaelewi kile ambacho Yesu amewaambia. Maana ilifichwa kutoka kwao.

Luka 18:35-19:10

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Hapo awali, Yesu aliwaonya wanafunzi wake kwamba atadhihakiwa, kupigwa mijeledi na kuuawa na Waroma huko Yerusalemu. Siku ya tatu, Yesu alisema atafufuka lakini wanafunzi hawakuelewa. Sasa, wanafika mji wa Yeriko ambako Yesu anamponya mtu kipofu na kula chakula na mtoza ushuru.

Yesu na wanafunzi au wafuasi wake wa karibu, wanasafiri kwenda Yerusalemu. Kuna umati pia unaosafiri pamoja naye. Yesu tayari amewaambia wanafunzi wake kwamba atakufa Yerusalemu na kwamba Mungu atamfufua siku ya tatu. Yesu na wafuasi wake wanakaribia mji wa Yeriko. Yeriko ulikuwa mji uliokuwa kati ya Yerusalemu na Mto Yordani. Ulikuwa takriban kilomita 24, au maili 12.5 kaskazini mashariki mwa Yerusalemu.

Sitisha na uionyeshe timu yako ramani inayoonyesha mahali ambapo Yeriko ilipo ilivyopakana na Yerusalemu na Mto Yordani.

Barabarani kuna kipofu anayeombaomba. "Kuombaomba" kunamaanisha alikuwa akiwaomba watu kwa unyenyekevu chakula au pesa ili aendelee kuishi. Kwa sababu alikuwa kipofu, hangeweza kushiriki katika jamii yake. Alilazimika kutegemea kile alichopewa na wengine. Mtu huyo anaposikia sauti za watu wengi wakitembea, anataka kujua kilichokuwa kinaendelea. Mtu fulani katika umati anamwambia kuwa Yesu wa Nazareti alikuwa akipita. Watu wanamtambua Yesu kwa mji aliotoka, Nazareti. Mtu huyo anadokeza kwamba watu wengi wanamfuata Yesu.

Kipofu huyo anamlilia Yesu na kumwita Mwana wa Daudi." Hili lilikuwa jina lingine la Mwokozi Aliyehidiwa. Daudi alikuwa mfalme mkuu wa Israeli. Adui walipoishinda Israeli, Mungu aliahidi kwamba mtu kutoka familia ya Daudi angeiokoa Israeli na kuwa mfalme. Mwana wa Daudi ni jina la mtu ambaye angetoka katika familia ya Daudi na kuikomboa Israeli. Kipofu huyo anamwomba Yesu amhurumie au kumwonyesha fadhili na kumsaidia.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, ombaomba huchukuliwaje katika utamaduni wenu? Watu huwatunzaje watu ambao hawawezi kujitunza mahali unapoishi?

Watu waliokuwa mbele ya umati wanamkemea kipofu huyo kwa kupiga kelele. Wanajaribu kumnyamazisha, lakini anapaza sauti zaidi. Yesu anasimama anaposikia sauti ya mtu huyo na kuamuru kipofu huyo aletwe kwake. Yesu anamuuliza mtu huyo jinsi anavyoweza kumsaidia. Kipofu huyo anazungumza na Yesu kwa heshima kwa kumwita "Bwana". Anamwomba Yesu aponye macho yake ili aweze kuona. Yesu anamwamuru mtu huyo apate kuona. Anamwambia kipofu huyo imani yake, au kumtumaini Yesu, kumemponya, au kumwokoa. Mtu huyo anapata kuona mara moja. Anamfuata Yesu pamoja na umati na kumsifu Mungu. Watu katika umati pia wanaanza kumsifu Mungu kwa kile kilichotokea.

Muda mfupi baadaye, Yesu na wafuasi wake wanapita katika mji wa Yeriko. Huko Yeriko, kulikuwa na mtoza ushuru mkuu aliyeitwa Zakayo. Alikuwa anasimamia watoza ushuru wengine. Kama tunavyojua, Wayahudi waliwaona watoza ushuru kuwa watenda dhambi na wasio safi, au wasiostahili kumtumikia Mungu. Watoza ushuru walikuwa Wayahudi waliokusanya pesa kutoka kwa Wayahudi wenzao kwa niaba ya serikali ya Roma. Mara nyingi walitoza watu zaidi ili wawe matajiri. Kwa sababu Yeriko ulikuwa mji wa biashara wenye shughuli nyingi, watu wengi walilipa kodi kwa bidhaa walizouza. Kwa kuwa Zakayo anatajwa kuwa tajiri, tunajua kwamba pengine alipata utajiri wake kwa kuwatoza watu zaidi.

Sitisha na mjadili na timu yako: Ni kazi au shughuli gani ambazo watu huona kuwa si za unyoofu katika utamaduni wenu?

Zakayo amesikia kuhusu Yesu na anataka kumwona, lakini yeye ni mfupi sana asiweze kuona na umati umemzunguka Yesu. Zakayo anakimbia mbele ya umati na kupanda mkuyu. Huu ulikuwa mti mkubwa ambao ulizaa matunda madogo na mara nyingi ulikuwa rahisi kupanda. Zakayo alitaka kumwona Yesu alipotembea chini ya matawi, kwa kuwa Yesu alikuwa akielekea upande huo.

Sitisha na uionyeshe timu yako picha ya mkuyu.

Yesu anapofika chini ya mti huo, anamwambia Zakayo ashuke chini na kumwambia kwamba atakaa nyumbani kwake siku hiyo. Yesu anaonyesha kwamba tayari alimjua Zakayo. Ingawa haikuwa desturi kwa Wayahudi kujialika kwenye nyumba ya mtu, Yesu anafanya hivyo ili kumsaidia Zakayo. Yesu anaonyesha kwamba yuko tayari kama mwalimu wa kidini kuingia nyumbani kwa mtoza ushuru, hata kama ilimaanisha kwamba watu wangemwona kuwa najisi. Yesu anaposema "nitakaa," anamaanisha kwamba ilikuwa lazima kwa sababu ilikuwa mapenzi ya Mungu. Zakayo anashuka chini na kumkaribisha Yesu nyumbani kwake kwa furaha.

Sitisha na mjadili na timu yako: Katika utamaduni wenu, watu wana maoni gani kuhusu mtu anayejialika nyumbani kwa mtu mwingine? Mwenyeji hufanya nini hili likitokea?

Watu walioona hili walianza kulalamika kwa sababu Yesu alikuwa akila na mtenda dhambi anayejulikana au mtu ambaye amezoea kutomtii Mungu. Baada ya muda, Zakayo anasimama kusema jambo muhimu. Hatujui

kama alikuwa bado nyumbani kwake au nje akizungumza mbele ya umati. Luka na Zakayo wote wanamwita Yesu "Bwana." Jina Bwana sio tu jina la heshima, bali Wayahudi pia walilitumia kumrejelea Mungu Zakayo anaahidi kuwapa maskini nusu ya mali yake katika siku zijazo. Zakayo pia asema kwamba atamlipa mtu yeyote ambaye amemnyang'anya pesa kwa udanganyifu mara nne. Zakayo alikuwa akitii sheria ya Mungu aliposema hivi. Sheria ya Mungu ilimtaka mtu yeyote aliyepata pesa kwa hila alipe zaidi ya kile alichochukua. Ahadi ya Zakayo ya kurudisha pesa alizochukua isivyo haki ni uthibitisho kwamba amebadili tabia yake.

Yesu anaurekebisha umati na kusema kwamba Mungu alimwokoza Zakayo na kila mtu aliyeishi nyumbani kwake kutokana na adhabu ya Mungu ya dhambi. Wokovu unamaanisha kuwa walikuwa na uhusiano uliorejeshwa na Mungu na walikuwa sehemu ya jumuiya ya watu wa Mungu. Yesu anasema Mungu alimwokoza Zakayo kwa sababu yeye ni Mwana wa kweli wa Ibrahimu. Hii inamaanisha kwamba Zakayo alikuwa na imani halisi au alimtumaini Mungu kama babu yake Ibrahimu. Haimaanishi Mungu alimwokoza kwa sababu alikuwa Myahudi, au mzao wa Ibrahimu. Ibrahimu alikuwa babu wa Wayahudi wote. Alijulikana kwa kumwamini na kumtii Mungu Yesu anasema kwamba Zakayo hakuokolewa tu kwa sababu alikuwa sehemu ya ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu, bali kwa sababu alimtumaini Mungu, kama Ibrahimu alivyofanya.

Yesu anajiita "Mwana wa Adamu" ili kusesitiza kwamba alitumwa na Mungu na kwamba alikuwa na mamlaka ya Mungu. Yesu anasema Mungu alituma kutafuta na kuwasaidia watu waliokuwa wamepotea katika njia ya kiroho ili aweze kuwaokoa. "Kuokoa" kunamaanisha kuwaokoa watu kutokana na dhambi na adhabu ya milele. Yesu anadokeza kwamba Zakayo alikuwa mmoja wa watu waliopotea ambao Yesu alikuja kuwaokoa.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya hadithi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Tukio la kwanza: Yesu, wanafunzi wake na umati wa watu wanasafiri kwenda Yerusalemu. Wanapokaribia Yeriko, mwombaji kipofu anamlilia Yesu. Yesu anasimama na kumponya mtu huyo kwa sababu alimtumaini Yesu. Mtu huyo aliyeponywa anamsifu Mungu na kumfuata Yesu.

Tukio la pili: Yesu na wafuasi wake wanaendelea kutembea kupitia Yeriko. Zakayo, mtoza ushuru mkuu, anataka kumwona Yesu lakini yeye ni mfupi sana. Zakayo anatangulia umati na kupanda juu ya mti ili aweze kumwona Yesu. Yesu anamwona na kumwambia ashuke chini. Yesu anasema kuwa atakaa nyumbani kwa Zakayo.

Tukio la tatu: Yesu na Zakayo wanaenda nyumbani kwa Zakayo. Watu wanalalamika kwa sababu Yesu anakula na mtoza ushuru. Zakayo anaahidi kuwapa maskini nusu ya mali yake. Yesu anasema wokovu umekuja nyumbani kwake na kwamba amekuja kutafuta na kuokoa kile kilichopotea.

Wahusika katika simulizi hili ni:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mwombaji kipofu
- Mtu anayemjibu mwombaji
- Mtu anayemwongoza mwombaji kwa Yesu
- Zakayo
- Watu wanaolalamika

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaelekea Yerusalemu. Yesu yuko karibu na Yeriko wakati mwombaji anauposikia umati, lakini Yesu bado hajaingia Yeriko.

Ni muhimu kukumbuka kwamba vipofu katika jamii hiyo hawana jamaa wa kuwatunza na hawana mali yoyote. Huenda jamaa zake wanaona aibu juu yake. Umati unaomfuata Yesu hawakumwonea rehema wala hawakusimama ili kumsaidia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kipofu huyo alikuwa tayari amesikia kelele za watu wanaomfuata Yesu na kupita wakati alipouliza ni nini kinaendelea.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mara tu kipofu anapofahamu kwamba Yesu ndiye anayepita, anapaza sauti kutoka nyuma ya umati. Watu walio mbele, pengine watu waliokuwa karibu na Yesu, wanajaribu kumnyamazisha yule kipofu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba jina "Mwana wa Daudi" linarejelea ahadi aliyoahidiwa mfalme Daudi kwamba ufalme wake utakuwa milele. Hili lilikuwa jina ambalo Wayahudi walitumia kumrejelea Mwokozi Aliyeahidiwa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba swali la Yesu halikuwa ishara ya kukosa ujuzi kuhusu upofu wala halikuwa swali la kutokujali. Swali la Yesu lilikuwa njia ya mwombaji kipofu kuonyesha imani au tumaini lake kwa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaingia mjini Yeriko na anapita. Yesu anafuatwa na wanafunzi wake na umati.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watoza ushuru walikuwa Wayahudi wanaoifanyia kazi Roma. Roma ilikuwa adui wa Wayahudi. Zakayo alikuwa mkuu wa watoza ushuru wengine.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini na walimu wa sheria kamwe hawangeingia nyumbani kwa mtoza ushuru. Watoza ushuru walichukuliwa kuwa najisi, au wasiostahili kumtumikia Mungu Viongozi wa kidini waliamini kwamba wangekuwa najisi pia kama wangeingia nyumbani kwa mwenye dhambi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hasemi kwamba wokovu ulijia nyumba ya Zakayo kwa sababu yeye ni uzao wa Ibrahimu. Lakini Zakayo aliamua kuacha dhambi na kumgeukia Mungu Mungu alimwokoza Zakayo kwa sababu alimwamini Mungu kama Ibrahimu alivyofanya.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia neno "kwa" ili kueleza kwamba anataka kila mtu ajue kwamba alikuja kuwatafuta na kuwaokoa wale waliopotea.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Mwombaji kipofu
- Mtu anayemjibu mwombaji
- Mtu anayemwongoza mwombaji kwa Yesu
- Zakayo
- Watu wanaolalamika

Waelekeze wahusika waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba waigizaji wanaigiza kipofu akiomba kabla Yesu hajafika.

Hakikisha kwamba timu inaigiza watu wanaomchukulia mwombaji kipofu kama mtu aliyetengwa hapo mwanzoni. Kisha timu inaigiza kinyume cha hilo mwishoni. Mwombaji huyo sasa yuko pamoja na umati, wakimwabudu Mungu kwa pamoja.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mabadiliko wazi ya mazingira. Mwanzo, Yesu na umati wako nje ya Yeriko, wakielekea Yeriko. Kisha Yesu na umati wanatembea ndani ya mji wa Yeriko.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Zakayo akishangaa sana Yesu anapokwenda kwenye mti ili kuzungumza na Zakayo.

Hakikisha kwamba timu inaigiza umati wote wakimshutumu Yesu kwa kwenda nyumbani kwa Zakayo.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Zakayo akimwambia Yesu kile atakachokifanya wakati ujao.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yesu akisafiri kwenda Yerusalemu pamoja na wanafunzi wake na umati. Mwombaji kipofu anausikia umati na kujua kwamba Yesu yuko karibu.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza mwombaji, "Unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kukata tamaa. Yesu yuko karibu sana na anaweza kuniponya!" "Kuwa na wasiwasi. Je, asiposimama kwa ajili yangu?" na "Kuwa na matumaini. Nimesikia hadithi. Najua Yesu anaweza kuniponya kwa sababu yeye ndiye Mwokozi Aliyeahidiwa!" Anzisha tena igizo.

Igiza mwombaji kipofu akimwita Yesu lakini umati unajaribu kumnyamazisha. Mwombaji anapaza sauti na Yesu anasimama. Yesu anamwamuru mtu fulani amlete mwombaji huyo kwake.

Simamisha uigizaji: Waulize waigizaji wanaoigiza watu waliojaribu kumnyamazisha mwombaji, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Kuaibika. Pengine ningemsikiliza mtu huyo," "Kukasirika. Kwa nini Yesu anataka kuzungumza naye?" na "Kushangaa. Yesu daima hufanya kisichotarajiwa." Anzisha tena igizo.

Igiza Yesu akimponya mtu huyo. Yesu anasema imani ya mtu huyo imemponya. Mara moja, mtu huyo anaweza kuona na anamsifu Mungu. Umati unamsifu Mungu pia.

Simamisha uigizaji: Waulize waigizaji wanaoigiza umati, "Mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Kustaajabu. Yesu kweli ametumwa na Mungu "Kuguswa. Yesu anawajali maskini," na "Nimefurahi sana kumfuata Mwokozi Aliyeahidiwa." Anzisha tena igizo.

Igiza Zakayo akisikia kwamba Yesu anapitia Yeriko. Lakini Zakayo hawezi kumwona Yesu kwa sababu yeye ni mfupi sana na umati umemzunguka Yesu. Zakayo anautangulia umati na kupanda juu ya mti ili aweze kumwona Yesu.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza Zakayo "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kutaka kujua sana. Yesu ndiye anayezungumziwa na kila mtu," "Natamani ningeongea na Yesu," na "Ni afadhali hapa juu. Hivyo, hakuna mtu atakayeni hukumu wanapopita." Anzisha tena igizo.

Igiza Yesu akimwambia Zakayo kwamba anaenda nyumbani kwake. Kila mtu anamshutumu Yesu kwa kwenda nyumbani kwa mwenye dhambi. Zakayo anasema kwamba atawapa maskini nusu ya mali yake na kuzirudisha mara nne ikiwa alichukua pesa kwa udanganyifu.

Simamisha uigizaji: Waulize waigizaji wanaoigiza watu wanaonung'unika, "Mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Kushangaa, hayo yanaonekana kama mabadiliko katika maisha ya Zakayo," "Kutoamini. Nasikia alichosema, lakini je, kweli atafanya hivyo?" na "Ni muujiza kwamba Zakayo atatoa mali yake." Anzisha tena igizo.

Igiza Yesu akisema kwamba wokovu ulikuja nyumbani kwa Zakayo, kwa sababu amefanya kama Ibrahimu katika imani. Yesu anatamatisha kwa kusema kwamba alikuja kuwatafuta na kuwaokoa wale waliopotea.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza Zakayo "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kukubaliwa. Yesu ananiheshimu kwa kusema mimi ni kama Ibrahimu," "Nina furaha sana kwa sababu Yesu alikuja nyumbani kwangu. Nimenyenyekezwa kwamba alichagua kunitafuta," na "Kuwa na tumaini. Yesu kweli ndiye Mwokozi Aliyehidiwa na Mungu."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anasafiri pamoja na wanafunzi au wafuasi wake wa karibu, na umati. Wako njiani nje ya Yeriko wakati mwombaji mmoja kipofu anaposikia watu wakipita. Mwombaji huyo anapojua kwamba Yesu yuko karibu, anapaza sauti na kumwita **Mwana wa Daudi**. Mwana wa Daudi ni jina linalorejelea mtu anayetoka katika familia ya Daudi. Daudi alikuwa mfalme mkuu zaidi wa Israeli. Israeli iliposhindwa, Mungu aliahidi kwamba mtu fulani kutoka katika familia ya Daudi angeikomboa Israeli na kuwa mfalme katika siku zijazo. Yesu alikuwa mzao wa Daudi, na Mungu alimtumta kama Mwokozi Aliyehidiwa. Istilahi Mwana wa Daudi iko kwenye Faharasa Kuu.

Mwombaji huyo anamwomba Yesu amwonyeshe **rehema** au amwonyeshe fadhili na amsaidie. Tafsiri neno rehema kama ulivyotafsiri hapo awali. Neno rehema liko kwenye Faharasa Kuu. Mwombaji anamwita Yesu **Bwana**. Jina hili linaonyesha heshima kwa mtu mwenye mamlaka. Hakikisha kuwa umetafsiri neno Bwana kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anamwamuru mtu huyo aone na mtu huyo **anaponywa**. Yesu anasema **imani** ya mtu huyo, au kumtumaini Yesu, kumemponya. Hakikisha umetafsiri neno imani kama vile umelitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno imani liko kwenye Faharasa Kuu.

Mtu huyo **anaponywa** na sio tu kwa sababu Yesu anamrudishia uwezo wa kuona, lakini pia kwa sababu anafanywa kuwa mzima tena. Mtu huyo anaweza kujiunga na familia na marafiki zake sasa. Neno kuponywa pia linaweza kumaanisha kuokolewa. Yesu anamwokoza mtu huyo kwa sababu alimwamini Yesu kama Mwokozi Aliyehidiwa na sasa yeye ni sehemu ya ufalme wa Mungu Neno kuponya liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anaingia Yeriko pamoja na umati. Zakayo, **mtoza ushuru** mkuu anasikia habari kuhusu Yesu na anataka kumwona. Wayahudi waliwaona watoza ushuru kama wenye dhambi najisi kwa sababu waliwafanyia kazi Waroma na walikusanya pesa kutoka kwa Wayahudi wengine. Hakikisha kwamba umetafsiri mtoza ushuru kama ulivyolitafsiri hapo awali.

Zakayo anakimbia mbele ya umati na kupanda mkuyu. Mkuyu ni mti wa matunda unaofanana na mtini. Ni mkubwa na huwa rahisi kupanda. Si mti unaoitwa mkuyu huko Ulaya au Amerika Kaskazini.

Sitisha na uionyeshe timu yako picha ya mkuyu kama bado hujawaonyesha.

Umati unamshutumu Yesu kwa sababu anaenda nyumbani kwa Zakayo, **mwenye dhambi** anayejulikana. Neno mwenye dhambi linarejelea mtu aliyezoea kutomtii Mungu. Unapotafsiri istilahi mwenye dhambi, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno mwenye dhambi liko kwenye Faharasa Kuu.

Luka anamwita Yesu **Bwana** na Zakayo pia anamwita hivyo. Jina hilo la heshima ni jina la mtu mwenye mamlaka. Wayahudi pia walimwita Mungu Bwana. Hakikisha kuwa umetafsiri neno Bwana kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Bwana liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba **wokovu** umeingia nyumbani kwake. Maana ya wokovu ni pale Mungu anapomwokoza mtu kutoka katika adhabu ya milele kwa ajili ya dhambi. Hakikisha tafsiri ya neno wokovu inalingana na tafsiri za awali. Neno wokovu liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anamwita Zakayo **Mwana wa Ibrahimu**. Wayahudi wote walikuwa wana au uzao wa Ibrahimu. Lakini katika muktadha huu, Yesu anamaanisha kwamba Zakayo ni kama Ibrahimu kwa sababu anamtumaini Mungu.

Yesu anajiita **Mwana wa Adamu**. Jina hili linaisitiza kwamba Mungu alimtuma na kwamba ana mamlaka ya Mungu Lakini Yesu pia alikuwa mwanadamu kwa hivyo anawakilisha watu wote. Hakikisha kwamba unatafsiri Mwana wa Adamu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Mwana wa Adamu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 19:11–27

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Kwenye simulizi ya awali, Yesu alikula nyumbani kwa mtoza ushuru mkuu, Zakayo huko Yeriko. Yesu alisema kwamba Mungu alimwokoza Zakayo kwa sababu ya kumwamini, au imani yake kwa Yesu. Yesu, wanafunzi wake, na umati mkubwa wanaelekea Yerusalemu. Hapa Yesu anatumia fumbo, au simulizi fupi, kukosoa mtazamo potovu wa watu. Walidhania Yesu ataanza utawala wa ufalme wa Mungu mara tu alipofika Yerusalemu. Yesu anafundisha kwamba sivyo mambo yatakavyokwenda.

Baadaya ya Yesu kuzungumza kuhusu Zakayo, anasimulia fumbo. Hatujui ikiwa Yesu na wafuasi wake bado walikuwa nyumbani mwa Zakayo au ikiwa aliendelea na safari yake kwenda Yerusalemu. Kwa sababu Yesu alikuwa karibu na Yerusalemu, watu walidhania kwamba ufalme wa Mungu ungetokea mara moja. Zamani, wafalme Wayahudi walitawala kutoka Yerusalemu. Wayahudi walikosea kwa kuchukulia kuwa ufalme wa Mungu ulimaanisha mfalme kutawala Israeli na kuifanya iwe kuu tena. Waliamini kwamba Mkombozi Aliyehidiwa angeanzisha ufalme huu. Hata hivyo, Yesu alifundisha kwamba ufalme wa Mungu ni watu kumfuata Yesu kama mfalme wao miyoyoni mwao. Yesu alijua kile umati walichokuwa wakifikiria, hivyo akatumia fumbo kubadilisha matarajio yao.

Sitisha kisha mjadili pamoja: Je, katika utamaduni wenu, watu hurekebisha vipi matarajio potovu?

Simulizi inahusu mtu aliyezaliwa akiwa wa hadhi ya juu, au alitoka katika familia ya watu muhimu. Mtu huyo akapanga kusafiri kwenda nchi ya mbali. Alisafiri ili kwenda kupokea mamlaka ya kuwa mfalme wa nchi yake. Muktadha unaashiria kwamba maliki, au mfalme mkuu aliyetawala wafalme wengine angempa mtu huyo mamlaka ya kutawala. Baada ya kupokea mamlaka kuwa mfalme, angerejea kuitawala nchi yake. Mtu huyo anawapa maagizo watumwa au watumishi wake kumi kabla ya kuondoka. Huenda walikuwa viongozi wa watumishi wengine na walijua jinsi ya kusimamia pesa na biashara. Mtu huyo akampa kila mmoja wa watumishi hao 10 fungu moja la fedha au mina. Mina ni sarafu ya Kigiriki ambayo thamani yake ni sawa na mapato ya mfanyakazi ya siku 100. Thamani ya mina 10 ilikuwa sawa na mapato ya miaka mitatu. Mtu huyo akawaambia watumishi wake "wawekeze pesa zake." Hii inamaanisha alitaka watumie pesa hizo kupata pesa zaidi. Bado pesa ingekuwa yake na faida yoyote ambayo watumishi walipata walipaswa kumpa atakaporejea kutoka safarini.

Sitisha kisha mjadili pamoja: Je, watu huwekeza au huzalisha pesa vipi katika utamaduni wenu?

Lakini walioishi katika nchi ya mtu huyo ambaye angewatawala akirejea walikataa awe mfalme. Walimchukia au kumkataa, kama mfalme. Wananchi wakatuma ujumbe, au kikundi cha watu kutoa ujumbe rasmi.

Wakamwambia mfalme mkuu kwamba hawangependa mtu huyo awe mfalme wao. Hata hivyo, mtu huyo akarejea kwenye nchini yake kutawala kama mfalme. Mfalme akawaita watumishi wake 10 kuona faida waliyopata kutokana na pesa zake. Watumishi wote wanamwita "bwana," au "mkuu."

Mtumishi wa kwanza alipata faida mara kumi ya kiasi alichopewa na mfalme. Mfalme akamsifu mtumishi huyo na kumfanya kuwa mtawala wa miji 10. Mfalme alifanya hivi kwa sababu mtumishi ameonyesha kwamba anaweza kuaminiwa na madogo kama fedha za mfalme. Mtumishi wa pili alipata faida mara tano ya kiasi alichopewa na mfalme. Mfalme aliridhishwa na mtumishi wa pili kisha akamfanya mtawala wa miji mitano. Lakini mtumishi wa tatu alirejesha kiasi kilekile alichopewa na mfalme. Badala ya kuwekeza pesa, mtumishi alihifadhi pesa hizo. Mtumishi huyo alieleza kwamba alihofia kile ambacho mfalme angefanya endapo angepoteza fedha hizo. Mtumishi akamwita mfalme mtu mgumu, kumaanisha kwamba alikuwa mkali na alitarajia watumishi wake kufanya alichowaambia. Mtumishi anatumia kauli mbili kumaanisha jambo lililele. "Unavuna usipopanda" inamaanisha mfalme kupokea faida ya kazi ngumu ambayo wengine wamefanya. Mtumishi huyo anamaanisha kwamba mfalme ana tamaa.

Sitisha kisha mjadili pamoja: Simulia kuhusu mtu ambaye hakutimiza wajibu wake katika jamii yenu. Je, kipi kilitokea?

Mfalme anamwita mtumishi huyo mwovu na kutumia maneno ya mtumishi huyo kumhukumu kuwa anastahili adhabu. Mfalme anatumia maneno yaleyale ya mtumishi. Anajiita "mtu mgumu" kuuliza swali ambalo hatarajii jibu. Hii haimaanishi mfalme alikubali kile ambacho mtumishi huyo alisema kumhusu yeye. Lakini ikiwa mtumishi huyo aliamini kweli kwamba bwana wake alikuwa mtu mkali, basi alipaswa kuwa makini zaidi kutii amri za bwana wake. Mfalme anauliza kwa nini mtumishi huyo hakuwekeza pesa hizo kwa amana. Hii ilikuwa njia ya kumkemea mtumishi huyo na kumweleza kile alichopaswa kufanya. "Kuwekeza pesa kwa amana" inamaanisha mtu kuweka pesa zake kwa mtoaji mikopo ili izalishe faida au riba baada ya muda fulani. Mtoaji mikopo kisha angekopesha pesa hizo kwa mtu mwingine na kudai riba ya juu. Kwa njia hii, mtu angepata faida kutokana na pesa zake, au pesa hizo zingeongezeka baada ya muda fulani. Lakini mtumishi huyo hakufanya hivyo.

Mfalme akawaambia watumishi wake wengine wachukue fedha kutoka kwa mtumishi ambaye hakuwekeza pesa zake. Mfalme akawaambia wampe pesa hizo mtumishi aliyepata mina 10. Huenda mtumishi huyo angetumia mina hiyo moja pamoja na zile 10 kumfaidisha mfalme hata zaidi. Watumishi wanapinga kwa upole na kusema kwamba kile ambacho mfalme anataka si haki kwani mtumishi huyo tayari alikuwa na pesa zaidi kuliko watumishi wengine wote. Mfalme anajibu kwa mithali, au msemu wa busara, ambao unaweza kutumika kwa njia tofauti katika miktadha tofauti. Anasema, "Kila aliye na zaidi, ataongezewa zaidi." Hii inamaanisha waliofanya vyema. Katika muktadha huu, watumishi waliotumia sarafu zao ifaavyo walituzwa. Mfalme anaposema "Kwa wasio na chochote, hata walicho nacho kitachukuliwa," chochote kinarejelea mtu aliye na kidogo mno. Bwana anamaanisha kwamba usipotumia vyema ulicho nacho, basi atachukua kile ulichopokea.

Kisha mfalme anawazungumzia wananchi ambao hawakutaka awe mfalme. Mfalme aliamuru watumishi wake kuleta maadui zake kwake. Mfalme alitaka watumishi wake kuwaua maadui zake mbele yake. Nyakati hizo, wafalme mara nyingi waliamuru watumishi wao kuwaua maadui zao mbele zao.

Sawa na mtu huyo, Yesu ataondoka na hatarejea hadi pale Mungu atakapomfanya mfalme. Kupitia fumbo hili, Yesu anawafundisha wanafunzi wake kuhusu kumtumikia kwa uaminifu wakati hayupo humu duniani, na kumtukuza kupitia chochote alichowapa.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu amezungumza na Zakayo. Bado yuko njiani kuelekea Yerusalemu. Watu wanatarajia Yesu kuanzisha ufalme wa Mungu hivi karibuni. Yesu anasimulia fumbo kukosoa dhana hii.

Tukio la pili: Yesu anaanza kueleza fumbo. Kabaila anapanga kwenda safari kisha arejee akiwa mfalme wa nchi yake. Anawapa maagizo watumishi wake 10. Angependa wawekeze pesa zake akiondoka. Kabaila huyo anapoondoka, raia wa nchi yake wanawatuma wajumbe kwa mfalme mkuu kuripoti kuwa hawangependa kabaila huyo awe mfalme wao.

Tukio la tatu: Watumishi hao wanatumia kwa njia tofauti pesa walizopewa. Mtumishi mmoja anapata faida mara 10 ya kiasi alichopewa. Mtumishi mwingine anapata faida mara 5 ya kiasi alichopewa. Mtumishi mwingine anaficha pesa hizo katika kitambaa na kutozifanyia chochote.

Tukio la nne: Kabaila anarejea akiwa mfalme. Anawatunuku watumishi wawili waliopata faida kutokana na fedha alizowapa. Anamwita mwovu yule mtumishi aliyeficha fedha alizopewa. Anachukua fedha kutoka kwa yule mtumishi mwovu na kumpa mtumishi aliyepata faida zaidi. Mfalme anaamuru watu wake kuwaua maadui zake mbele yake.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Kabaila
- Watumishi 10
- Mtumishi anayepata faida mara 10
- Mtumishi anayepata faida mara 5
- Mtumishi anayeficha fedha
- Adui
- Wajumbe
- Kaisari (mfalme mkuu)

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba haijabainishwa wazi Yesu aliko kwa wakati huu. Tunajua kwamba watu wengi wanamfuata Yesu na kwamba kila mtu anajua yuko njiani kwenda Yerusalemu. Wanatazamia Yesu kuanzisha ufalme wake hivi karibuni. Yesu aliwaeleza wanafunzi wake mara nyingi kwamba anaelekea Yerusalemu kufa. Lakini wanafunzi hawakuelewa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaeleza simulizi, au fumbo ili kukosoa mtazamo wao. Watu walichukulia kuwa Yesu angeanzisha ufalme wa Mungu atakapofika Yerusalemu. Yesu akawaeleza simulizi inayokinza na wazo hili. Simulizi ni kuhusu mtu fulani ambaye anapaswa kwenda safari kwa muda kisha arejee kwa watu wake akiwa mfalme.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kabaila alihitaji kwenda mbali na nchi yake ili mtawala aliye na mamlaka zaidi amtie mafuta kuwa mfalme.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kabaila huyo aliwamiliki watumishi wake, hivyo pesa alizowapa bado zilikuwa mali yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mengi yanatukia kwa wakati mmoja. Mfalme anaelekea kwa maliki, raia wanawatuma wajumbe kwa maliki, nao watumishi wanawekeza pesa zao kupata faida ispokuwa mtumishi mmoja ambaye anaweka fedha zake katika nguo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mfalme anatumia maneno ya mtumishi mwovu kwa kuuliza swali ambalo hatarajii jibu. Mfalme anatumia swali kuashiria kwamba ikiwa mtumishi huyo aliamini kwa kweli kuwa yeye ni mtu mgumu, basi angetii amri zake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kabaila anaposema, "Kwa asiye na chochote, hata alichochote," anatumia kauli ya ulinganifu. Huwezi kuchukua kile ambacho mtu hana. Kile anachomaanisha kabaila ni kwamba, atachukua kile kidogo mtu analichochote hata ikiwa mtu huyo anaamini hana chochote.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio manne.

Wahasika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Kabaila
- Watumishi 10
- Mtumishi anayepata faida mara 10
- Mtumishi anayepata faida mara 5
- Mtumishi anayeficha fedha
- Adui
- Wajumbe
- Kaisari (mfalme mkuu)

Waelekeze wahasika waigize simulizi hii mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha wahasika wameigiza watu wanachangamka Yesu anapokaribia Yerusalemu.

Hakikisha wahasika wameigiza mafundisho ya Yesu kwa wanafunzi wake na umati unaomfuata.

Hakikisha wahasika wameigiza watumishi wawili wakiwekeza fedha zao na kupata faida. Igizeni mtumishi mwingine akiweka fedha yake katika kitambaa na kutowekeza.

Hakikisha wahasika wameigiza matendo ya watumishi pale mfalme anasafiri kukutana na mtawala. Pia, igizeni raia wakiwatuma wajumbe kwa mtawala. Igizeni mtawala akipuuza maneno ya wajumbe na kumfanya kabaila mfalme.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Igizeni watu wakifurahia Yesu anapokaribia Yerusalemu. Wanadhania anaenda kuwa mfalme na kuanzisha ufalme mpya. Yesu anaanza kuwafundisha wanaomfuata. Anasimulia fumbo.

Igizeni simulizi ambayo Yesu anaelezea. Kabaila anahitaji kusafiri ili awe mfalme. Anawapa fedha watumishi wake 10 na kuwaambia cha kufanya na pesa hizo. Kisha anaondoka.

Sitisha igizo: Waulize wahusika watumishi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Kuheshimika bwana ameniteua kutunza pesa zake akiondoka," "Kuamua. Ningependa kuwa mwaminifu ili bwana wangu apate faida nzuri," na "Kutojali. Kutia bidii hakutanisaidia kwani pesa hizi ni za bwana. Nisingependa kupoteza fedha hizi ili asiniadhibu." Anzisha igizo upya.

Igizeni kabaila akisafiri na kuwasili kwa mtawala. Wajumbe wanafika na kumwambia mtawala kwamba raia hawangependa kabaila awe mfalme wao.

Sitisha igizo: Muulize mhusika kabaila, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kufadhaika. Kwa nini hawanikubali?" "Aibu. Siamini watu wangu wanatenda hivi mbele ya mtawala," na "Kughadhabika. Nitawaonyesha kinachowatokea adui zangu nikirejea." Anzisha igizo upya.

Igizeni kabaila akirejea nchi yake akiwa mfalme. Watumishi watatu wanamweleza jinsi walivyofanya na fedha alizowapa. Mfalme anawateua watumishi wawili kusimamia miji. Mfalme anachukua fedha alizompa mtumishi mwovu na kumpa mtumishi aliyepata faida mara 10.

Sitisha igizo: Waulize wahusika watumishi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Kustaajabu. Lakini tayari ana 10!" "Wivu. Kwa nini hakunipa pesa hizo?" na "Siwezi pia kumpa mtumishi huyo pesa zangu. Hakumpenda bwana hata kidogo." Anzisha igizo upya.

Igizeni watumishi wakimlalamikia mfalme. Mfalme akasema kwamba watumishi wanaotumia vyema walichopewa watatunukiwa. Lakini wasiotumia walichopewa na mfalme, walicho nacho kitachukuliwa. Kisha mfalme akaamuru maadui zake waletwe mbele yake na wauawe.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anasafiri kuelekea Yerusalemu, mji mkuu wa kidini wa Wayahudi. Yesu alifahamu mioyo ya umati kisha akawaeleza **fumbo**, au simulizi fupi ili kufundisha jambo fulani kwa undani. Unapotafsiri neno fumbo, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno fumbo linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Watu walidhania kwamba kwa kuwa Yesu alikuwa karibu na Yerusalemu angeanzisha utawala wa **ufalme wa Mungu**. Wayahudi waliamini kuwa ufalme wa Mungu unamaanisha Mkombozi Aliyeahidiwa kutawala Israeli kama mfalme wao. Wengi waliomfuata Yesu waliamini kwamba yeye ndiye Mkombozi Aliyeahidiwa, hivyo walitarajia atawale kama mfalme akifika Yerusalemu. Lakini Yesu alifundisha kwamba ufalme wa Mungu ulihusu watu kumfuata Yeye kama mfalme moyoni mwao. Wamfuatao Yesu kama mfalme moyoni mwao watakuwa na uhusiano mwema na Mungu. Wataishi na Mungu milele na kuwa sehemu ya ufalme wake mkamilifu baadaye. Unapotafsiri istilahi Ufalme wa Mungu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Istilahi Ufalme wa Mungu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Watumishi wa yule kabaila wanamwita **bwana**. Hii inamaanisha alikuwa na mamlaka juu ya watumishi wake na aliwamiliki. Baadaye, watumishi wakamwita "Mkuu." Jina hili ni kisawe cha neno bwana. Unapotafsiri neno bwana, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno Bwana linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Bwana akawapa watumishi wote 10 **mina** moja. Mina ni sarafu ya Kigiriki ambayo thamani yake ni sawa na mapato ya mfanyakazi ya siku 100. Ilitosha kwa watumishi kuiwekeza au kufanya nayo biashara ili kupata pesa zaidi.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Kiwango halisi cha mina si muhimu kama kuonyesha kwamba sarafu hiyo ilikuwa ya thamani. Huenda ikawa rahisi kueleza kuhusu mina kwa ujumla kuwa ni kiasi kikubwa cha fedha au ni sarafu yenye thamani.

Mfalme akamwuliza mtumishi huyo mwovu kwa nini **hakuwekeza pesa zake kwenye amana**. Hii inamaanisha kuwapa wakopeshaji pesa. Mkopeshaji angelipa riba kutokana na pesa hizo. Kiasi cha riba kinalingana na kiwango cha pesa ulichotoa pamoja na muda ambao mkopeshaji amesalia na pesa hizo. Baada ya mkopeshaji kupokea pesa, anawakopesha wengine na kuwatoza ada ya juu zaidi. Hivi ndivyo mkopeshaji na mwenye pesa walivyopata faida.

Luka 19:28-44

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Awali, Yesu aliwafundisha waliomfuata kwamba ufalme wa Mungu ni tofauti na wanavyofikiria. Yesu alifundisha hili kwa kusimulia kuhusu mtu muhimu ambaye alihitaji kuondoka kwa muda na kisha kurejea kwa watu wake akiwa mfalme. Sasa, Yesu anaingia Yerusalemu akiwa juu ya punda, nao wafuasi wake wanasherehekea kuingia kwake mjini kama Mkombozi aliyeahidiwa ambaye wamekuwa wakimsubiri.

Yesu, wanafunzi wake, au wafuasi wa karibu, pamoja na umati, wanasafiri kutoka Yeriko hadi Yerusalemu, mji mkuu wa kidini wa Wayahudi. Waliosafiri walihitaji kupanda vilima kwani Yerusalemu ilikuwa juu kuliko sehemu nyingi Israeli. Yesu alitembea mbele ya wafuasi wake na akapitia Bethfage na Bethania. Vijiji hivi viwili vilikuwa karibu na Yerusalemu kwenye kilima kinachoelekea Mlima wa Mizeituni. Mlima wa Mizeituni unamaanisha kilima kilicho mashariki mwa Yerusalemu chenye kimo cha takriban mita 830, au futi 2675 juu ya usawa wa bahari. Ulitenganishwa na Yerusalemu na bonde la Kidroni. Mlima wa Mizeituni ulikuwa na miti mingi ya mizeituni. Tunda la mizeituni ni dogo na la mviringo na lina mbegu ngumu katikati. Lilikuwa tunda muhimu nyakati za Yesu kwani lililiwa, lilitumika kama dawa, mafuta ya kupikia, na vilevile lilitumika kama mafuta ya taa.

Sitisha kisha mtazame ramani inayoonyesha Bethfage, Bethania, na Mlima wa Mizeituni vilipo, na umbali wao kutoka Yerusalemu, na pia inayoonyesha Bonde la Kidroni katikati yao. Waonyeshe picha ya Mlima wa Mizeituni, na picha ya mizeituni kwenye mti ikiwa miti haipatikani katika eneo lenu.

Yesu anawaambia wanafunzi wake wawili waingie kijiji kilicho karibu na wamletee mwanapunda, au punda mdogo, aliyefungwa. Wayahudi walitumia punda kusafiri na kubebea mizigo. Kawaida, watu waliwafunga wanyama wao kwenye miti au visiki ili wasalie hapo.

Sitisha hapa kisha uwaonyeshe picha ya punda ikiwa mnyama huyu hapatikani mnakoishi. Watawala au wakuu husafiri vipi mnakoishi? Je, wao hupokelewa vipi wanapoingia jiji kuu?

Yesu anasema kwamba punda huyu hajawahi kumbeba yeyote. Wanyama ambao hawajawahi kumbeba yeyote ndio walitumika kwa shughuli hii takatifu. Yesu akawaambia wale wanafunzi kwamba wakiulizwa na yeyote kwa nini wanamfungua mwanapunda huyo wajibu "Bwana, au mwalimu, anamhitaji." Yesu alitaka kumtumia punda kwa muda mfupi tu. Wanafunzi hao wawili walimtii Yesu na wakampata mwanapunda kama vile Yesu alivyowaambia. Wakimfungua mwanapunda huyo, wamiliki wakaingilia kati na kuuliza kwa nini wanamchukua. Wanafunzi wakasema "Bwana anamhitaji" nao wamiliki wakawaruhusu waende naye. Yawezekana Yesu alipanga hili awali na mtu aliyemjua.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, watu huazima vitu vipi katika utamaduni wenu? Je, utajuaje mtu hadanganyi akisema anamwakilisha mtu mwingine?

Wanafunzi hao wakamwongoza punda huyo kwa Yesu kisha wakatandaza majoho yao, au mavazi ya nje, juu ya punda huyo. Walifanya hivi ili iwe shwari kwa Yesu kukalia. Walimsaidia Yesu kupanda mwanapunda kama njia ya kumheshimu. Yesu alipokaribia Yerusalemu akiwa amebebwa kwenye punda, umati pamoja na wafuasi wake walitandaza mavazi yao chini ili mwanapunda akanyage. Hii pia ilikuwa njia ya kumheshimu Yesu. Kawaida, wafalme au viongozi muhimu walipanda farasi walipoingia mjini baada ya kushinda vita. Lakini Yesu alichagua mwanapunda. Hii ilitimiza unabii wa Zekaria ambapo alisema Mkombozi Aliyeahidiwa atabebwa kwenye punda kuonyesha ni mfalme mwenye ushindi na bado mnyenyekevu.

Yesu akaanza kushuka kutoka Mlima wa Mizeituni na kuelekea Bonde la Kidroni. Hii inamaanisha alikuwa hazifiki hata kilomita mbili kufika Yerusalemu.

Sitisha kisha mtazame picha inayoonyesha Yerusalemu na Bonde la Kidroni kutoka Mlima wa Mizeituni.

Wafuasi wa Yesu wanamsifu Mungu na kufurahia miujiza ambayo Yesu alifanya. Wananukuu Zaburi kwa kusema, "Amebarikiwa mfalme ajaye kwa jina la Bwana." Watu wanaongeza neno "mfalme" kumrejelea Yesu. Kwa kuwa kauli "ajaye" linamrejelea Mkombozi Aliyeahidiwa, watu walimwita Yesu Mfalme na Mkombozi Aliyeahidiwa. Amebarikiwa inamaanisha Yesu alikuwa na kibali cha kipekee kutoka kwa Mungu. Hapa, neno

Bwana linarejelea jina la kibinafsi la Mungu, Yahweh. Kuja kwa jina la mtu inamaanisha kumwakilisha mtu huyo. Mungu alimtuma Yesu na akampa mamlaka ya kumwakilisha.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, katika utamaduni wenu, watu hufanya maandalizi yepi kumpokea mtu muhimu?

Umati ulitumia kauli mbili za kishairi kumrejelea Mungu na mbinguni juu, ilipo enzi ya Mungu. Wanasema amani mbinguni na utukufu kwa Mungu. Amani inamaanisha watu kuwa na uhusiano mwema na Mungu. Utukufu inamaanisha sifa na heshima anazostahili Mungu. Mafarisayo, au viongozi fulani wa kidini wanamwambia Yesu awakomeshe wafuasi wake kumsifu. Hatujui ni wakati upi Mafarisayo walijiunga na umati. Huenda walijiunga na umati walipokuwa wakikaribia Yerusalemu. Wanamwita Yesu "Mwalimu," ambalo ni jina la heshima kwa kiongozi wa kidini. Mafarisayo hawaamini Yesu ndiye Mkombozi Aliyeahidiwa, hivyo hawataki wafuasi wa Yesu wamsifu kuwa yeye ndiye Mkombozi Aliyeahidiwa. Lakini Yesu anakataa kuwanyamazisha wafuasi wake.

Yesu anasisitiza kwamba wote wanaomfuata hawajakosea kumsifu kuwa yeye ndiye Mkombozi Aliyeahidiwa. Yesu akasema kuwa wakinyamaza, mawe yatapaza sauti. Yesu hakumaanisha mawe yatapaza sauti. Yesu alimaanisha kwamba wanafunzi wake wasingemsifu basi mawe yangemsifu. Yesu anamaanisha kwamba haiwezekani kuwazuia watu kumsifu. Yesu anapokaribia kuingia Yerusalemu, anaanza kulia kwa sauti. Yesu anahuzunika kwa sababu anajua mambo ya kutisha yatakayotokea hatimaye kwa watu na majengo. Yesu anazungumza na jiji la Yerusalemu kana kwamba ni mtu. Yesu anasema "imefichwa machoni pako," kumaanisha watu hawakuelewa kitakachowaletea amani. Wakimkubali Yesu kuwa Mkombozi Aliyeahidiwa watakuwa na uhusiano mwema na Mungu, hatimaye naye Mungu hataangamiza mji wao. Lakini hawakumkubali Yesu.

Kisha Yesu anaeleza kuhusu uvamizi wa Yerusalemu unakaotekelezwa na jeshi ya Kiroma. Watajenga kizuizi, au ukuta mkubwa unaozingira mji wote ili watu wasiweze kuingia au kutoka mjini humo. Kisha watashambulia mji huo wakitokea nyuma ya ukuta. Waroma watashambulia kila upande.

Sitisha kisha uwaonyeshe picha ya ukuta uliotumiwa wakati wa vita.

Yesu anawaita watu wa Yerusalemu "watoto." Anasema watauawa kwa kutupwa chini kwa kishindo na askari. Yesu anasisitiza kuhusu uharibifu wa Yerusalemu kwa kusema kwamba hamna jiwe litakalobakia juu ya jingine. Hii inamaanisha kwamba maadui wataiharibu kabisa Yerusalemu. Yesu anasema hili litawatokea watu wa Yerusalemu kwa sababu hawakumtambua Mungu alipowajia. Yesu anarejelea Mungu kuwajia watu kupitia Yeye, Mkombozi Aliyeahidiwa. Mungu alimtuma Yesu kuleta Wokovu na baraka kwa watu wa Yerusalemu, lakini hawakumpokea.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie wanakikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu, wanafunzi wake, na umati mkubwa wanaelekea Yerusalemu. Yesu anatembea mbele ya wafuasi wake. Yesu anawatuma wanafunzi wawili. Yesu anawaambia kwamba watamwona mwanapunda ambaye hajawahi kumbeba yeyote. Yesu anawaagiza wamlete mwanapunda huyo kwake.

Tukio la pili: Wanafunzi wanatii maagizo ya Yesu. Wanamleta mwanapunda huyo kwa Yesu. Wanafunzi wanatundika mavazi yao juu ya mwanapunda huyo ili Yesu apande. Wanatandaza mavazi yao njiani punda anapotembea kuelekea Yerusalemu.

Tukio la tatu: Yesu anapanda punda huyo. Wafuasi wa Yesu wanamsifu Mungu wakishuka Mlima wa Mizeituni. Mafarisayo fulani wanamwambia Yesu awanyamazishe wafuasi wake. Yesu anajibu kwa kusema kuwa hata wakinyamaza mawe yatamsifu.

Tukio la nne: Yesu anaanza kulia anapokaribia Yerusalemu. Yesu anasema kwamba watu wa Yerusalemu wamepitwa na fursa ya kupata amani. Yesu anawaambia kuhusu matukio yajayo. Yesu anasema kwamba maadui watachukua usukani wa mji huo na kuuharibu kabisa.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wanafunzi 2 wanaokwenda kumleta mwanapunda
- Wamiliki wa punda
- Umati wa watu wanaotandaza mavazi yao
- Wafuasi wanaoimba
- Mafarisayo
- Watu wa Yerusalemu
- Maadui

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu amesimulia fumbo kueleza kwamba yatakayotokea yatakuwa tofauti na yale ambayo wafuasi wake wanatarajia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alijua kuhusu mwanapunda huyo aliyefungwa kijijini. Yesu hakuwa hapo awali. Yawezekana Yesu alipanga mapema mwanapunda atayarishwe kwa ajili yake katika mji huo. Wafuasi hao wawili walipata yote yakiwa vile Yesu alivyokuwa amesema.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu kupanda mwanapunda haimaanishi walimbeka Yesu na kumketisha juu ya mwanapunda huyo. Huenda walimsaidia tu kupanda kama njia ya kumheshimu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba umati walitandaza mavazi yao njiani, kama njia ya kumheshimu Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu na wanafunzi wake walipitia kwenye bonde kisha wakapanda kuelekea Yerusalemu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba umati wa watu walivyomsifu Yesu, kumaanisha waliamini yeye ndiye Mkombozi Aliyehidiwa. Kulikuwepo na watu wengi huko Yerusalemu wakati huu kwa sababu likizo muhimu ilikuwa imewadia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kabla Yesu kuzaliwa, nabii alitabiri kwamba Mkombozi Aliyehidiwa atakuja akiwa kwenye punda kama mfalme mkuu aliye mnyenyekevu.

Mafarisayo walimkashifu Yesu kwa kuruhusu wafuasi wake kumsifia kuwa ndiye Mkombozi Aliyehidiwa. Yesu akasema wasipomsifu basi mawe yatamsifu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kauli "mawe kupaza sauti" ni tamathali ya usemi. Yesu hakumaanisha mawe yatatoa sauti, bali alidhihirisha kwamba haiwezekani kuwazuia watu kumsifu.

Yesu alipoingia Yerusalemu, alilia kwa sauti kwa ajili ya mji huo kwani alijua kitakachoutokea mji huo baadaye.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema "hakuna jiwe litakalosalia juu la jingine," anatumia msisitizo. Yesu anamaanisha Yerusalemu itaharibiwa kabisa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema "wewe pamoja na watoto wako" anazungumzia watu wa Yerusalemu na mji wenyewe.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika waitaigiza simulizi hii.

Simulizi hii ina matukio manne.

Wahasika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wanafunzi 2 wanaokwenda kumleta mwanapunda
- Wamiliki wa mwanapunda
- Umati wa watu wanaotandaza mavazi yao
- Wafuasi wanaoimba
- Mafarisayo
- Watu wa Yerusalemu
- Maadui

Waelekeze wahasika waigize simulizi hii mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha wameigiza Yesu akitembea mbele ya wanafunzi wake kabla ya kuwaelekeza wafuasi wake wawili kwenda kumleta mwanapunda atakayembeba.

Hakikisha wameigiza Mafarisayo wakiwa kwenye umati unaomfuata Yesu anapokaribia Yerusalemu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Igizeni Yesu akikaribia Yerusalemu. Yesu anawatuma wanafunzi wawili kwenda kumleta mwanapunda. Yesu anawaambia kuwa wakiulizwa na mwenye punda, "Kwa nini mnamfungua?" wanapaswa kusema, "Bwana anamhitaji." Wanafunzi walitii maagizo ya Yesu, na matukio yakatukia kama vile Yesu alivyokuwa amesema.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Nina wasiwasi kuhusu kuchukua punda wa wenyewe," "Alichosema Yesu ni kweli! Yalitukia kama alivyosema," na "Nina furaha, nitamwona mfalme akiingia Yerusalemu. Hili ndilo tumekuwa tukisubiria." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya mmiliki wa punda, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Hatimaye! Yesu amekuja," "Furaha. Mkombozi Aliyeahidiwa yuko hapa," na "Nafurahi punda wangu atatumika kwa kusudi muhimu." Anzisha igizo upya.

Igizeni wanafunzi wakimleta mwanapunda kwa Yesu. Wanafunzi walitundika mavazi yao kwenye punda kisha wakamsaidia Yesu kupanda. Yesu akabebwa kwenye punda kisha akateremka njiani kutoka Mlima wa Mizeituni. Wafuasi wa Yesu wanaimba na kumsifu Mungu kwa miujiza waliyoona Yesu akitenda. Wafuasi wa Yesu walimtambua kuwa ndiye aliyetumwa na Bwana.

Sitisha igizo: Uliza umati, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Huu ndio wakati tumekuwa tukisubiri! Sasa Israeli itapata mfalme mpya," "Ninahisi furaha kumwona Mfalme," "Kushukuru! Mungu amesikia maombi yetu na kumtuma Mkombozi Aliyeahidiwa," na "Mwingi wa mawazo. Yesu ni tofauti na nilivyotarajia. Yeye ni mfalme mnyenyekevu." Anzisha igizo upya.

Baadhi ya Mafarisayo waliokuwa kwenye umati wakamwambia Yesu awatulize wafuasi wake kwani wanakosea kwa kusema mambo hayo. Yesu akajibu kwamba wafuasi wake wakikaa kimya basi mawe yatasifu.

Sitisha igizo: Waulize wahusika Mafarisayo, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Kughadhabika. Yesu anawezaje kudai kuwa Mkombozi Aliyeahidiwa?" "Kukerwa. Tazama ni watu wangapi wanaamini Yesu ndiye mfalme!" na "Tunapaswa kumkomesha Yesu upesi la sivyo watu wote watamfuata!" Anzisha igizo upya.

Igizeni Yesu akikaribia kuingia Yerusalemu. Kwa huzuni kubwa, Yesu akasema kwamba Yerusalemu haikutambua wakati wa Mungu kuja kuwaokoa watu wa Yerusalemu. Watu wa Yerusalemu watatekwa na kuangamizwa baadaye.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kukataliwa. Hawaoni kwamba nimetumwa na Baba yangu," "Kusikitika. Inauma kuwazia mateso yatakayowakumba watu wangu," na "Dhambi inawatenga watu wangu na Mungu. Ninafahamu ninachopaswa kufanya."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anakaribia kuingia mji wa Yerusalemu. Anawatuma **wanafunzi**, au wafuasi wake wa karibu, kumleta punda atakayembeba. Unapotafsiri neno wanafunzi, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno mwanafunzi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu akasema wamiliki wakiwauliza wanafunzi kwa nini wanamchukua mwanapunda wanapaswa kujibu "**Bwana** anamhitaji." Hapa, neno Bwana linamaanisha mkuu au mwenye mamlaka. Unapotafsiri neno Bwana, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno Bwana linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wanafunzi wanamtii Yesu na kumleta mwanapunda huyo. Kisha wanamsaidia kupanda kwenye punda na wanatandaza **majoho**, au mavazi ya juu njiani mbele ya Yesu ili punda atembelee juu. Hii ilikuwa njia ya kumheshimu Yesu. Unapotafsiri neno joho, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno joho linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Sitisha kisha uwaonyeshe picha ya joho kwa madhumuni ya ufafanuzi.

Wafuasi wote wa Yesu wanamsifu Mungu kwa **miujiza** ambayo Yesu amefanya. Miujiza ni matendo ya ajabu ambayo Mungu pekee ndiye anaweza kufanya. Unapotafsiri neno miujiza, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno miujiza linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Watu wakasema "**Amebarikiwa** mfalme ajaye kwa jina la **Bwana**." Kubarikiwa inamaanisha Yesu alikuwa na kibali cha kipekee kutoka kwa Mungu. Hapa, neno Bwana linarejelea jina binafsi la Mungu, **Yahweh**. Kauli hii inamaanisha Yesu alikuwa mfalme na Mkombozi Aliyeahidiwa ambaye alitumwa na mamlaka kutoka kwa Mungu ili kumwakilisha. Unapotafsiri istilahi Bwana na kubarikiwa, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Istilahi kubarikiwa, Bwana, na Yahweh zinapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Watu wakasema **amani mbinguni**. Hapa, amani inarejelea utulivu unaotokana na uhusiano mwema kati ya mtu na Mungu. Inamaanisha watu kuishi kwa mapatano na Mungu. Mbinguni ndiko enzi ya Mungu ilipo, lakini hapa, kauli hii inamrejelea Mungu mwenyewe. Kuja kwa Yesu kama Mkombozi Aliyeahidiwa ni chanzo cha amani mbinguni kati ya Mungu na watu wake. Unapotafsiri istilahi amani na mbinguni, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Istilahi, amani na mbinguni, zinapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Watu wakasema **utukufu** juu zaidi. Utukufu ni sifa na heshima ambayo Mungu anastahili. Juu zaidi ni njia nyingine ya kumaanisha mbinguni, au ilipo enzi ya Mungu. Unapotafsiri neno utukufu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno utukufu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Mafarisayo, au viongozi wa kidini wa Kiyahudi, wakamwambia Yesu awazuie wafuasi wake kumsifia kuwa Mkombozi Aliyeahidiwa, lakini Yesu akakataa kuwanyamazisha wafuasi wake. Unapotafsiri neno Mafarisayo, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno Mafarisayo linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Mafarisayo wanamwita Yesu **Mwalimu**. Hili lilikuwa jina la heshima kwa kiongozi wa kidini. Unapotafsiri neno Mwalimu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno mwalimu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 19:45–20:8

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika simulizi iliyotangulia, Yesu aliingia Yerusalemu akiwa amebewa kwenye punda, huku wafuasi wake wakimsifu kuwa Mkombozi Aliyehidiwa. Hapa, Yesu anafundisha Hekaluni na kuwafukuza wauzaji kwenye Hekalu. Viongozi fulani wa kidini wanamwendea Yesu na kumhoji kuhusu chanzo cha mamlaka yake ya kufundisha. Yesu anajibu kwa kuwauliza swali wasiloweza kujibu.

Yesu anaingia Yerusalemu wakati wa juma la Pasaka. Pasaka ilikuwa sherehe ya kidini ya Kiyahudi ya kusherehekea Mungu alipowaokoa watu wake kutoka Misri. Maelfu ya Wayahudi walisafiri kwenda Hekaluni huko Yerusalemu kusherehekea kila mwaka. Hii iliwafanya Waroma kuwa makini kabisa. Baada ya Yesu kufika Yerusalemu, alikwenda Hekaluni, au kwenye nyumba ya Mungu alimoishi kati ya Wayahudi. Yesu alikuwa kwenye eneo la Hekalu na wala sio mle ndani Hekaluni. Kulikuwepo na wauzaji kwenye eneo la Hekalu wakiuza vitu vya kumtolea Mungu dhabihu. Kwa kawaida waliuza vitu kama vile wanyama, mvinyo, chumvi, au mafuta. Yesu akawafukuza wauzaji hao Helaluni. Yesu anamnukuu nabii Isaya akiwazungumzia wauzaji. Akawaambia "nyumba yangu itakuwa nyumba ya sala." Hekalu lilijulikana pia kama nyumba ya Mungu. Yesu anasema kwamba Mungu anahitaji nyumba yake iwe mahali pa maombi au watu kuzungumza naye.

Sitisha kisha uonyeshe picha ya Hekalu na nyua za Hekalu ambako Yesu alitoa mafundisho yake.

Badala yake, wauzaji wamelifanya Hekalu kuwa pango la wezi. Yesu aliwashutumu wauzaji kwa kutumia neno la kitaswira. Pango la wezi linamaanisha pango kubwa la watu kujifichia. Ilikuwa kawaida katika eneo hilo kwa wezi kuishi kwenye mapango.

Sitisha kisha uonyeshe picha ya pango katika jangwa la Yudea.

Kauli "pango la wezi" linarejelea unabii wa Yeremia ambapo Mungu anatumia kauli sawa kuwakashifu waliotenda maovu katika Hekalu lake. Kwa sababu wauzaji waliwatoza watu bei ghali kwa kuwauzia wanyama waliohitajika katika kumtolea Mungu dhabihu, Yesu anasema wanamwibia Mungu na watu wake. Walikuwa wanaharibu kusudi la Hekalu la Mungu.

Sitisha kisha mjadili pamoja: Je, watu watachukulia vipi wafanyabiashara kuuza bidhaa zao katika eneo takatifu au lililowekwa wakfu unakoishi?

Luka anatupa maelezo ya msingi. Kati ya kipindi cha Yesu kuwasili Yerusalemu na kukamatwa kwake, Yesu alitenga muda wake mwingi katika mafundisho kwenye ua la Hekalu. Lakini viongozi wa kidini walikuwa wakijaribu kutafuta njia ya kumuua Yesu. Makuhani wakuu walifanya kazi Hekaluni na walikuwa viongozi wa makuhani wengine. Istilahi walimu wa sheria inarejelea viongozi wa kidini wa Kiyahudi ambao walisoma, walifasiri na kufundisha sheria ya Mungu. Istilahi viongozi wa watu huenda inarejelea wazee Wayahudi. Walikuwa ni kundi la viongozi wa Kiyahudi kutoka familia za hadhi ya juu. Kwa pamoja, vikundi hivi vitatu vilijulikana kama Sanhedrini, au viongozi wa Wayahudi. Lakini viongozi wa kidini hawakuweza kumkamata na kumuua Yesu kisiri. Waliogopa kumkamata Yesu hadharani kwa sababu watu walishikilia maneno yake. Hii inamaanisha kwamba umati mkubwa wa watu walisikiliza mafundisho yake kwa makini. Walitahadharika kwa sababu hawakutaka kuvuruga amani kati yao na Waroma.

Sitisha kisha mjadili pamoja: Je, katika utamaduni wenu, watu huchukulia vipi mtu anapokwenda kinyume na desturi za jamii hadharani?

Siku moja Yesu akiendelea na mafundisho Hekaluni, alihubiri injili, au aliwaeleza watu Habari Njema kuhusu ufalme wa Mungu, au Mungu kuwatawala watu wake. Makundi hayo matatu ya viongozi wa kidini wa Kiyahudi walimwendea Yesu. Walipenyeza kwenye umati ili kumfikia kisha wakamhoji kuhusu mamlaka yake katika kutenda mambo hayo. Walikuwa wanazungumzia Yesu kuhusu mafundisho yake na yote aliyotenda tangu kuwasili kwake Yerusalemu. Viongozi wa kidini wakamwuliza Yesu kuhusu chanzo cha mamlaka yake na kusingizia kwamba hayakutoka kwa Mungu. Yesu aliwajibu kwa kuwauliza swali kwani hii ilikuwa njia ya kawaida ambayo viongozi wa kidini walitumia kufundisha nyakati hizo.

Sitisha kisha mjadili pamoja: Je, wenye mamlaka hutenda yepi katika utamaduni wenu? Eleza kuhusu aina tofauti za mamlaka na jinsi zinavyotumiwa ipasavyo au isivyostahili katika utamaduni wenu.

Yesu akawauliza viongozi wa kidini kuhusu aliyempa Yohana mamlaka ya kubatiza, au kuwatakasa watu kwa maji dhidi ya dhambi zao. Yesu alikuwa anarejelea tukio la kihistoria kwani Yohana tayari ameshakufa. Yesu anauliza ikiwa mamlaka ya Yohana yalitoka mbinguni au kwa watu? Hapa, mbinguni inarejelea Mungu mwenyewe.

Viongozi wa kidini walijadiliana miongoni mwao jinsi ya kumjibu Yesu. Waliepuka kusema mamlaka ya Yohana yalitoka kwa Mungu kwani Yesu angewauliza kwa nini hawakumwamini. Viongozi wa kidini wangemwamini Yohana wangetubu, au kuacha dhambi zao na kubatizwa. Pia wangemwamini Yohana aliposema Yesu ndiye Mkombozi Aliyehidiwa. Lakini viongozi wa kidini hawakuamini mafundisho ya Yohana. Hata hivyo, waliepuka kusema mamlaka ya Yohana yalitoka kwa watu. Waliogopa kupigwa mawe kwa sababu sheria ya Mungu ilisema kwamba atakayenena kinyume na nabii au mjumbe wa Mungu anapaswa kupigwa mawe au kuuawa. Viongozi wa kidini wakasema hawajui mamlaka ya Yohana yalikotoka kwa sababu waliogopa umati. Yesu akajibu kwa kusema pia yeye hatawaeleza mamlaka yake yanakotoka.

Katika simulizi inayofuata, Yesu anajibu swali la viongozi wa kidini kwa kueleza fumbo, au simulizi fupi.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anafika Hekaluni na kuwafukuza wafanyabiashara waliokuwa wakiuza wanyama kwa ajili ya dhabihu. Yesu anaendelea kufundisha kila siku Hekaluni. Viongozi wa kidini walipanga kumuua Yesu lakini hawakupata njia ya kufanya hivyo kwa siri kwa sababu watu walikuwa na hamu ya kumsikiliza Yesu.

Tukio la pili: Siku moja, Yesu anafundisha Hekaluni. Viongozi wa kidini wanamjia Yesu kupitia umati ule. Wanamuuliza Yesu ni nani aliyempa mamlaka. Yesu anajibu kwa kuwauliza nani alimpa Yohana Mbatizaji mamlaka. Viongozi wa kidini wanatambua kwamba hawawezi kusema chochote bila kuwakasirisha watu au kukubali kwamba walikosea kwa kutomwamini Yohana. Viongozi wa kidini wanasema kwamba hawajui. Yesu alisema kuwa hatawaambia mamlaka yake yanatoka wapi, pia.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wauzaji
- Umati
- Makuhani Wakuu
- Waandishi
- Wazee/Viongozi

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebea kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anafika Yerusalemu wakati wa sherehe ya Pasaka. Hii ingemaanisha kwamba maelfu ya watu yalikuwa Yerusalemu kwenye Hekalu.

Yesu anafika Hekaluni huko Yerusalemu akiwa anafuatwa na umati. Yesu anawafukuza wauzaji kutoka kwenye ua.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu na wauzaji walikuwa katika ua la Hekalu ambapo Wayahudi waliwaruhusu watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi, kuwapo. Yesu hakuwa katika Hekalu lenyewe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Hekalu lilikusudiwa kuwa mahali pa sala kwa Mungu.

Ni muhimu kukumbuka Yesu hasemi kwamba ua wa Hekalu ni pango halisi wakati anapotaja pango la wezi.

Yesu yuko katikati ya mafundisho wakati viongozi wa kidini wa Kiyahudi wanapomjia ili kumuuliza kuhusu mamlaka yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba umati unamzunguka Yesu na hilo lilifanya iwe vigumu sana kwa viongozi wa kidini kumkamata bila kusababisha matatizo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba makuhani wakuu, waandishi, na wazee wanawakilisha viongozi wa Wayahudi. Walipomwuliza Yesu ni nani aliyempa mamlaka, mamlaka yao hayakuwa na shaka.

Ni muhimu kukumbuka kwamba makuhani walirithi mamlaka yao kutoka kwa familia yao. Walimu wa sheria walipata mamlaka yao kutokana na elimu yao, na mamlaka ya wazee yalitokana na kuzaliwa katika familia ya hadhi ya juu. Lakini Yesu hakuwa na jukumu rasmi Hekaluni kwa hivyo viongozi wa kidini walijaribu kumwaibisha hadharani.

Yesu anajibu swali lao kwa kuuliza swali. Anauliza mamlaka ya Yohana yalitoka wapi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini walijikusanya ili kujadili jibu la swali la Yesu. Yesu hakushiriki katika mazungumzo yao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba umati uliamini kwamba Yohana alikuwa nabii au mjumbe wa Mungu, lakini viongozi wa kidini hawakuamini.

Viongozi wa kidini wanasema kwamba hawajui. Yesu pia anasema kwamba hatajibu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahasika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Wauzaji
- Umati
- Makuhani Wakuu
- Walimu wa Sheria (Waandishi)
- Wazee/Viongozi

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu, wanafunzi wake, na umati mkubwa wa watu wakiingia kwenye ukumbi wa Hekalu ambapo Watu wa Mataifa au wasio Wayahudi waliruhusiwa kuwepo.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akiwalazimisha wauzaji kuondoka uani na kuwashutumu kwa kuwaita wanyang'anyi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza watu wengi wakisikiliza mafundisho ya Yesu kwa makini.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza viongozi wa kidini wakilazimisha kupita katikati ya umati ili kumfikia Yesu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Igiza Yesu akiingia kwenye ua wa Hekalu na kuwaona wafanyabiashara wakiuza wanyama kwa watu wanaotaka kutoa dhabihu. Yesu anawalazimisha wauzaji waondoke na kusema kwamba wamelifanya Hekalu la Mungu kuwa pango la wanyang'anyi. Yesu alisema Hekalu linapaswa kuwa mahali pa sala.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza wauzaji, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kwa nini Yesu amekasirika sana? Tunauza wanyama hapa kila wakati," "Kuaibika. Ninawafanya watu wafikiri dhabihu zao hazitoshi ili wanunue bidhaa zangu," na "Kuogopa. Mtu huyu anazungumza kwa mamlaka." Muulize mwigizaji anayeigiza Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kughadhabika. Watu wanakuja kumtii Baba yangu na kisha wanatumiwa vibaya," "Kukasirika. Hili sio kusudi la nyumba ya Baba yangu. Wanamkosea heshima," na "Viongozi wa kidini hawajali nyumba ya Baba yangu au watu Wake. Ni wakati wa mabadiliko." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akirudi kwenye ua wa Hekalu kila siku ili kufundisha. Siku moja, viongozi wa kidini wanamjia. Wanapita katikati ya umati na kumuuliza Yesu anafundisha kwa mamlaka gani. Wanamuuliza Yesu ni nani aliyempa mamlaka haya. Yesu anauliza ni nani aliyempa Yohana mamlaka. Viongozi wa kidini wanajadiliana wao kwa wao jinsi ya kujibu.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza kama umati, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Kushtuka. Kwa nini viongozi wa kidini wamekasirika sana? Je, hawaelewi ufalme wa Mungu?" "Kuogopa. Yesu akijibu vibaya, anaweza kupata matatizo," na "Kutaka kujua. Viongozi wa kidini watasema nini?" Muulize mwigizaji anayeigiza nafasi ya viongozi wa kidini, "Unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kughadhabika. Anaepukaje kujibu kila wakati?" "Kuwa na hofu. Hakuna njia nzuri ya kujibu," na "Kuwa na wasiwasi. Nilikuwa na hakika kwamba angejibu vibaya na kuaibika. Sasa umati unasubiri jibu letu!" Anzisha tena uigizaji.

Igiza viongozi wa kidini wakiamua kujibu kwamba hawajui mahali ambapo mamlaka ya Yohana yalitoka kwa sababu wanaogopa jinsi watu watakvyoitikia. Yesu anasema kwamba yeye pia hatajibu.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anaingia katika nyua za **Hekalu** huko Yerusalemu. Nyua za hekalu zinarejelea ua wa Hekalu ambako Wayahudi na wasio Wayahudi waliruhusiwa kuwepo. Yesu hakuwa ndani ya Hekalu lenyewe. Hekalu lilikuwa mahali ambapo Mungu aliishi kati ya Wayahudi na mahali ambapo makuhani walitoa dhabihu kwa Mungu kwa niaba ya watu. Unapotafsiri neno Hekalu, hakikisha linalingana na tafsiri za awali. Neno Hekalu liko kwenye Faharasa Kuu.

Sitisha na uonyeshe picha ya Hekalu na nyua ambazo wauzaji walikuwa ikiwa bado hujafanya hivyo.

Kwa kawaida wafanyabiashara walikuwa katika nyua za hekalu wakiuza wanyama na vitu vingine kwa watu waliokuja kumtolea Mungu dhabihu. Yesu anawafukuza na kusema kwamba nyumba ya Mungu itakuwa **nyumba ya sala**. Nyumba ya Mungu inarejelea Hekalu na sala inamaanisha kuzungumza na Mungu. Unapotafsiri neno sala, hakikisha linalingana na tafsiri za hapo awali. Neno sala liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anafundisha kila siku Hekaluni, lakini viongozi wa kidini wanajaribu kutafuta njia ya kumuua. **Makuhani wakuu, waalimu wa sheria**, na **wazee** Wayahudi wanamjia Yesu Makuhani wakuu walitoa dhabihu kwa Mungu kwa niaba ya watu na walikuwa viongozi wa makuhani wengine. Walifanya kazi ya kudumu Hekaluni. Walimu wa sheria, au waandishi, walisoma, kufasiri na kufundisha sheria ya Mungu. Neno wazee linarejelea kundi la viongozi katika jamii ya Kiyahudi. Walikuwa wakuu wa familia mashuhuri. Vikundi hivi vitatu viliwakilisha Sanhedrini, au viongozi wa Israeli. Unapotafsiri meneno makuhani wakuu, walimu wa sheria, na wazee, hakikisha kwamba yanalingana na tafsiri za hapo awali. Maneno yote matatu, makuhani wakuu, walimu wa sheria, na wazee yamo kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anahubiri **injili** au anafundisha habari njema kwa watu. Neno injili linamaanisha kuwaambia watu kuhusu ufalme wa Mungu au Mungu kuja kutawala mioyoni mwa watu wake kupitia Yesu. Unapotafsiri neno injili, hakikisha tafsiri yako inalingana na tafsiri za awali. Neno injili liko kwenye Faharasa Kuu.

Viongozi wa kidini wanamuuliza Yesu anafundisha kwa **mamlaka** gani, na ni nani aliyempa mamlaka hii? Mamlaka inarejelea haki ambayo mtu fulani amepewa ili kutenda. Hapa, viongozi wa kidini wanadokeza kwamba Mungu hakumpa Yesu mamlaka ya kufundisha na kumwakilisha Mungu Unapotafsiri neno mamlaka, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno mamlaka liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anajibu kwa kuwauliza ni nani aliyempa Yohana mamlaka ya kubatiza. **Ubatizo** wa Yohana ulimaanisha kumwosha mtu ndani ya maji ili kuonyesha kwamba alikuwa ameacha kutenda dhambi na alitaka kumtii Mungu. Unapotafsiri neno ubatizo, hakikisha tafsiri yako inalingana na tafsiri za awali. Neno ubatizo liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anauliza kama mamlaka ya Yohana yalitoka **mbinguni** au yalitoka kwa wanadamu. Hapa, neno mbinguni linamrejelea Mungu mwenyewe kwa kuwa mara nyingi Wayahudi hawakumrejelea Mungu moja kwa moja kwa sababu ya heshima. Unapotafsiri neno mbinguni hakikisha kuwa inalingana na tafsiri za vifungu vya awali. Neno mbinguni liko kwenye Faharasa Kuu.

Viongozi wa kidini hawakutaka kusema kwamba mamlaka ya Yohana yalitoka kwa wanadamu kwa sababu umati uliamini kwamba Yohana alikuwa **nabii** au mjumbe wa Mungu. Kama viongozi hao wangesema hivyo, basi neno la Mungu lilisema kwamba watu wangewapiga mawe. Hakikisha kuwa umetafsiri neno nabii kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno nabii liko kwenye Faharasa Kuu.

Badala yake, viongozi hao wanasema kwamba hawajui na Yesu anasema kwamba hatajibu pia.

Luka 20:9-19

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika simulizi lililotangulia, Yesu alikuwa akifundisha Hekaluni na viongozi wa kidini walimkabili. Walimwuliza ni nani aliyempa mamlaka ya kufundisha. Yesu aliwauliza ni nani aliyempa Yohana mamlaka, lakini hawakuweza kujibu. Sasa, Yesu anasimulia mfano ili kuendelea kujibu swali la viongozi wa kidini. Viongozi wa kidini wanataka kumkamata, lakini wanaogopa jinsi watu watakavyoitikia.

Baada ya kukabiliwa na viongozi wa kidini, Yesu anajibu swali lao kuhusu mamlaka kwa kusimulia mfano, au simulizi fupi. Yesu anasimulia simulizi hilo kwa umati na viongozi wa kidini waliokuwa wamesimama hapo karibu. Katika simulizi hilo, mtu fulani anamiliki shamba la mizabibu, au shamba lililotumiwa kupanda mizabibu iliyozaa zabibu. Zabibu ni matunda madogo na matamu ambayo yangeweza kuuzwa au kutumiwa kutengeneza juisi na kutengeneza divai.

Hapa, onyesha timu yako picha ya shamba na mizabibu inayozalisha zabibu.

Mwenye shamba hulikodisha shamba kwa wapangaji, au watu ambao hulima shamba lake na kumpa sehemu ya faida. Maneno "wakati ulipofika" yanarejelea wakati zabibu zilipokuwa tayari kuvunwa. Mara tatu mwenye shamba anatuma mtu kuchukua sehemu yake, lakini wapangaji wanamdhulumu kila mmoja wa watumishi wake. Wanawafukuza watumishi kutoka kwenye shamba la mizabibu "mikono mitupu" au bila zabibu zozote. Kila mtumishi anatendewa vibaya zaidi ya mtumishi aliyetangulia. Kwa kuwatendea watumishi vibaya, watu hao pia walikuwa wanamkosea heshima mwenye shamba. Mwenye shamba anajiuliza swali akijaribu kuamua kile anachofaa kufanya. Anaamua kumtuma mwana wake wa pekee ambaye alimpenda achukue faida hiyo. Mwenye shamba anafikiri kwamba wapangaji watamheshimu kwa kuwa mwanawe alikuwa na mamlaka ya kumwakilisha mwenye shamba. Lakini wapangaji wanamwona mwana huyo akija, wanamtupa nje ya shamba la mizabibu, na kumuua. Wapangaji walijua kwamba mwana huyo angerithi shamba la mizabibu la babake, kwa hiyo walidhani kwamba kwa kumuua wangerithi shamba la mizabibu.

Watu wanaitikia simulizi la Yesu kwa kusema kwamba jambo hilo lisiwahi kutokea. Ingawa hatujui kile ambacho hawakutaka kitokee, huenda waliogopa kwamba viongozi wa kidini wanaweza kuwa na hatia ya kumuua mwana wa Mungu na kwamba Mungu angewaadhibu. Yesu anawakazia watu macho kwa sababu anataka wafikirie kwa makini kuhusu jibu lake. Yesu anauliza swali, "Basi ni nini maana ya yale yaliyoandikwa...?" ili kusisitiza kwamba maandiko yalikubaliana na yale aliyosema kuhusu viongozi wa kidini hata kama watu walidhani kwamba hayangeweza kutokea. Yesu anataka watu wajue kwamba kitabu cha Zaburi kilitabiri kile kitakachomtokea katika siku zijazo. Yesu alipaswa kukataliwa na viongozi wa kidini na kuuawa. " Jiwe walilolikataa waashi, limekuwa jiwe kuu la pembeni" ni usemi unaomrejelea Yesu kama Mwokozi Aliyeahidiwa. Viongozi wa Kiyahudi wanaomkataa Yesu ni kama waashi. Lakini Mungu atamtumia Yesu kama jiwe la pembeni la nyumba yake. Jiwe la pembeni lilikuwa jiwe muhimu na thabiti zaidi kwenye kona ya nyumba upande wa nje. Pia laweza kumaanisha jiwe la nguzo ya juu inayoshikilia mlango. Vyovyote vile, hili ndilo jiwe muhimu zaidi la kushikilia nyumba na kuifanya iwe imara.

Hapa, onyesha timu yako mchoro wa jiwe la pembeni na mahali ambapo lilitumiwa katika msingi wa ujenzi. Jadili na timu yako, ni sehemu gani muhimu zaidi ya kujenga katika utamaduni wenu?

Yesu anaendelea kujilinganisha na jiwe. Anasema kwamba watu wanaomkataa kama Mwokozi Aliyeahidiwa watakuwa kama mtu anayeangukia jiwe kubwa au mtu anayesagwa na jiwe hilo. Katika visa vyote viwili, mtu huyo ataangamizwa kabisa. Viongozi wa kidini wa Kiyahudi wanaposikia hivi, wanataka kumkamata Yesu mara moja na kumhukumu.

Ingawa Luka hatuelezei maana ya mfano huu, watu wengi huamini kwamba shamba la mizabibu linawakilisha Israeli na mwenye shamba anawakilisha Mungu. Watumishi ni kama manabii, au wajumbe, ambao Mungu aliwatuma Israeli na Yesu ni mwana wa pekee wa Mungu. Wapangaji wanawakilisha viongozi wa kidini ambao hatimaye wanasababisha kifo cha Yesu Yesu anauliza, "Ni nini basi ...?" ili wasikilizaji wake wafikirie jinsi simulizi linavyopaswa kumalizika. Yesu anajibu swali lake mwenyewe kwa kusema kwamba mwenye shamba ataenda shambani mwake kuwaua wapangaji kwa sababu walimuua mwanawe, mtu ambaye hakuwa na hatia. Kisha mwenye shamba atawapa shamba lake la mizabibu watu wengine ambao wangekuwa waaminifu zaidi kwake.

Viongozi wa kidini walikasirika kwa sababu walijua mfano wa Yesu ulikuwa unawarejelea kama watu waovu waliomuua mwana wa Mungu. Mfano huo pia ulidokeza kwamba Mungu angewaadhibu kwa sababu ya kufanya hivyo. Lakini hawakuweza kumkamata Yesu kwa sababu watu walimheshimu. Viongozi wa kidini hawakutaka watu wafanye fujo dhidi yao.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anasimulia simulizi kuhusu mtu mmoja aliyewakodeshia wafanyikazi fulani shamba lake. Mtu huyo aliwatuma watumishi watatu, lakini wote walitendewa vibaya. Kisha akamtuma mwanawe wa pekee kwa tumaini kwamba wafanyakazi wangemheshimu. Wafanyakazi hao wanamuua mwana huyo ili kurithi shamba la mizabibu. Mwenye shamba anarudi na kuwaua wafanyakazi hao. Anawapa wafanyakazi wengine shamba hilo. Wasikilizaji waliitikia kwa kusema kuwa jambo baya kama hilo lisiwahi kutokea.

Tukio la pili: Yesu aliwaangalia na kuwajibu kwa maandiko ambayo yalitabiri kifo chake. Anazungumza kuhusu waashi kukataa jiwe. Jiwe hilo litakuwa jiwe la pembeni, au jiwe muhimu zaidi la nyumba ambayo Mungu anajenga. Watu wengine wataangukia jiwe hili na jiwe hili litaanguka na kuwasaga watu wengine. Viongozi wa kidini wanakasirika kwa sababu walielewa kwamba simulizi la Yesu lilikuwa linawahusu. Wanataka kumkamata Yesu mara moja, lakini hawawezi kufanya hivyo kwa sababu ya umati.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Makuhani Wakuu
- Waandishi
- Wazee/Viongozi
- Mwenye shamba
- Wapangaji
- Mtumishi wa kwanza
- Mtumishi wa pili
- Mtumishi wa tatu
- Mwana
- Waashi
- Jiwe
- Mtu anayeanguka kwenye jiwe
- Mtu anayesagwa na jiwe

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu aliwageukia watu. Hatua hii ya kugeuka, inaonyesha kwamba Yesu hajibu tena viongozi wa Kiyahudi. Badala yake, atawaambia umati kuhusu jambo fulani muhimu linalohusiana na swali la hadharani la viongozi wa Kiyahudi. Yesu anafanya hivyo kwa kusimulia mfano.

Ni muhimu kukumbuka kwamba watumishi walimwakilisha bwana. Wapangaji wa mashamba walipowatendea vibaya watumishi hao, ilikuwa kama wamemtendea vibaya bwana huyo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mwana wa mwenye shamba anatumwa kwa kusudi la kutambuliwa kama mtu mwenye mamlaka ya baba yake.

Jadili na timu yako: Mtoa hadithi, anazungumza kuhusu watumishi watatu wanaoenda kwenye shamba la mizabibu, na kila mara wanapoenda wanatendewa vibaya zaidi. Hii inatufanya tuwe na hamu ya kujua kitakachofuata. Je, unafanya je ili watu wawe na hamu ya kutaka kujua kitakachofuata katika masimulizi yako? Je, unaweza kusimulia simulizi kama hili kwenye utamaduni wako?

Ni muhimu kukumbuka kwamba umati ulielewa ulinganifu uliopo kati ya mwenye shamba na Mungu na viongozi wa kidini na wapangaji. Watu wanasema kwamba jambo hilo halitawahi kutokea kwa sababu watu hawakudhani kwamba viongozi wa kidini wangetenda jambo baya kama wapangaji katika simulizi hilo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anausisitiza umati jibu lake kwa kunukuu maandiko. Yesu alitaka umati ujue kwamba unabii fulani tayari umetabiri kwamba viongozi wa kidini watamkataa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walijenga nyumba zao kwa mawe. Wakati walipokuwa wakijenga nyumba, walihitaji jiwe la pembeni ambalo linaashiria eneo na mwelekeo wa jengo. Hili lilikuwa jiwe muhimu zaidi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa Kiyahudi walielewa kwamba walikuwa watu waovu katika simulizi ambalo Yesu alikuwa akisimulia. Hiyo ndiyo maana walitaka kumkamata Yesu mara moja. Lakini viongozi wa Kiyahudi hawakumkamata Yesu kwa sababu waliogopa jinsi ambavyo watu wangeitikia.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahasika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Makuhani Wakuu
- Walimu wa Sheria/Waandishi
- Wazee/Viongozi
- Mmiliki wa shamba
- Wapangaji
- Mtumishi wa kwanza
- Mtumishi wa pili
- Mtumishi wa tatu
- Mwana
- Waashi
- Jiwe
- Mtu anayeanguka kwenye jiwe
- Mtu anayesagwa na jiwe

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akiwalazimisha wauzaji kuondoka kwenye ua wa Hekalu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akisiwamulia umati simulizi. Viongozi wa kidini bado wanasikiliza yale ambayo Yesu anasema.

Hakikisha waigizaji wanaigiza simulizi Yesu anapolisimulia.

Hakikisha kwamba timu inaigiza watu kwenye umati wakijiuliza maswali Yesu anapouliza mwenye shamba angefanya nini? Lakini Yesu anajibu swali lake mwenyewe.

Hakikisha kwamba timu inaigiza umati ukipinga mauaji wanayo fanya wapangaji wa shamba.

Hakikisha kwamba timu inaigiza viongozi wa kidini wakikasirika kwa sababu waligundua kwamba walikuwa wakulima waovu katika simulizi hilo.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yesu akihutubia umati sasa badala ya viongozi wa kidini. Yesu anasimulia umati simulizi fulani. Mwenye shamba la mizabibu analikodisha kwa wapangaji na anaenda kuishi katika nchi nyingine kwa miaka mingi. Mazao yalipokuwa tayari kuvunwa, mwenye shamba anamtuma mtumishi mmoja achukue sehemu yake ya mavuno. Wapangaji walimshambulia, wakampiga na kumrudisha mtumishi huyo bila chochote.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza mwenye shamba, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kughadhabika. Mbona wamfanyie mtumishi wangu hivi?" "Kuwa na subira. Nitawapa nafasi nyingine ya kufanya inavyofaa," na "Kuwa na azimio. Nitahakikisha kuwa shamba langu la mizabibu linatunzwa vizuri." Muulize mwigizaji anayeigiza wapangaji, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kiburi. Hakuna anayeweza kunifanya niachie sehemu ya mavuno," "Uchoyo. Shamba la mizabibu ni letu sasa," na "Ukaidi. Nilifanya kazi shambani. Ninastahili faida yote!" Anzisha tena uigizaji.

Igiza mwenye shamba akimtuma mtumishi wa pili. Wapangaji walimdhiki na kumpiga mtumishi huyu. Walimfukuza mtumishi huyo bila chochote. Mwenye shamba anamtuma mtumishi wa tatu. Wapangaji walimjeruhi mtumishi huyu vibaya kisha wakamfukuza.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza kama umati, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Wale ni watu waovu, wanawezaje kumdhuru mtu kwa sababu ya kipande cha shamba tu?" "Sidhani simulizi hili linazungumzia wapangaji Wayahudi kwa sababu hilo litakuwa ni jambo la aibu sana," na "Wapangaji hao lazima waadhibiwe." Anzisha tena uigizaji.

Igiza mwenye shamba akijiuliza afanye nini. Mwenye shamba ana hakika kwamba wapangaji watamheshimu mwanawe anayempenda. Wapangaji wanamwona mrithi wa shamba akija na wanaamua kumuua ili walirithi shamba hilo. Wapangaji walimvuta mwana huyo nje ya shamba la mizabibu na kumuua.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza mwenye shamba, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kuhuzunika, wapangaji hao walimuua mwana wangu mpendwa," "Kukasirika, siwezi kuwaruhusu warithi shamba," na "Nataka haki; lazima wafe." Anzisha tena uigizaji.

Igiza umati ukipinga na kusema kuwa mambo hayo mabaya yasiwahi kutokea. Yesu ananukuu andiko akielezea kwamba mambo hayo mabaya tayari yametabiriwa. Yesu anasema kwamba jiwe lililokataliwa sasa ni jiwe la pembeni. Yeyote aangukaye juu ya jiwe hilo atavunjwa vipande vipande. Jiwe hilo likimwangukia mtu, litamsaga mtu huyo.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza viongozi wa kidini, "Unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kuudhika. Je, Yesu anatushutumu kuwa sisi ni kama wale wakulima waovu?" "Kuaibika. Yesu anasema hadharani kwamba tuliwatendea vibaya wajumbe wa Mungu na kwamba tutakuwa wauaji," na "Kuazimia. Yesu anahitaji kufa haraka iwezekanavyo. Anatia sumu akili za watu wetu." Anzisha tena uigizaji.

Viongozi wa kidini walipoisikia hivyo walitaka kumkamata Yesu mara moja kwa sababu walijua simulizi hilo lilikuwa linawahusu. Lakini viongozi wa kidini hawangefanya chochote kwa sababu waliogopa umati wa watu.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu yuko kwenye ua wa Hekalu akiwa amezungukwa na umati na viongozi wa kidini. Baada ya viongozi wa kidini kutilia shaka mamlaka yake, Yesu anaugeukia umati na kusimulia **mfano**, au simulizi fupi lenye maana ya ndani kuhusu Mungu. Unapotafsiri neno mfano, hakikisha tafsiri yako inalingana na tafsiri za awali. Neno mfano liko kwenye Faharasa Kuu.

Mfano huo ni wa mtu anayekodisha **shamba la mizabibu** kwa wakulima. Shamba la mizabibu ni shamba linalotumiwa kupanda mizabibu iliyozaa zabibu. Zabibu ni matunda madogo na matamu ambayo yangeweza kuuzwa au kutumiwa kutengeneza divai. Mara nyingi katika maandiko, Israeli ilifananihwa na shamba la mizabibu. Unapotafsiri istilahi shamba la mizabibu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Istilahi shamba la mizabibu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Sitisha na uonyeshe picha ya shamba la mizabibu na mizabibu yenye zabibu ikiwa bado hujafanya hivyo.

Mwenye shamba anatuma **watumishi** watatu kwa wakulima wakachukue sehemu yake ya mavuno, lakini wapangaji wanawapiga watumishi hao na wanarudishwa kwa mwenye shamba bila zabibu zozote. Neno mtumishi linamaanisha mtumwa, au mtu aliyemilikiwa na bwana wake. Aliishi nyumbani kwa bwana wake na alihudumia mahitaji yake. Unapotafsiri neno mtumishi, hakikisha tafsiri yako inalingana na tafsiri za awali. Neno mtumishi liko kwenye Faharasa Kuu.

Mwenye shamba anamtuma mwana wake wa pekee akachukue sehemu yake ya faida. Mwana wake alikuwa **mrithi** wa urithi wake, au mali yake yote. Hii ilimaanisha kwamba mwenye shamba atakapokufa, mwana wake angerithi shamba la mizabibu. Unapotafsiri neno mrithi, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno mrithi liko kwenye Faharasa Kuu.

Neno "imeandikwa" linarejelea **maandiko**, au maneno ambayo Mungu alimwelekeza mtu aandike. Maandiko hayo yalikuwa matakatifu, na yalikuwa na mamlaka kwa sababu Mungu alimwelekeza mtu ayaandike. Unapotafsiri neno maandiko, hakikisha linalingana na tafsiri za hapo awali. Neno maandiko liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kuwa yeye ndiye **jiwe la pembeni**. Jiwe la pembeni ndilo jiwe muhimu na thabiti zaidi kwenye kona ya nyumba upande wa nje. Pia laweza kumaanisha jiwe la nguzo ya juu inayoshikilia mlango. Vyovyote vile, jiwe hili ndilo jiwe muhimu zaidi kwa sababu linafanya nyumba iwe imara. Neno jiwe la pembeni liko kwenye Faharasa Kuu.

Walimu wa sheria, au waandishi, ni viongozi wa kidini ambao walisoma, kutafsiri na kufundisha sheria ya Mungu. **Makuhani wakuu** ni viongozi wa makuhani waliomtolea Mungu dhabihu Hekaluni kwa niaba ya watu. Vikundi vyote viwili vilikasirishwa na mfano wa Yesu kwa sababu walijua kwamba alikuwa akizungumza juu yao. Unapotafsiri walimu wa sheria na makuhani wakuu, hakikisha majina hayo yanalingana na yale uliyotumia hapo awali. Majina yote mawili, walimu wa sheria na makuhani wakuu, yako kwenye Faharasa Kuu.

Luka 20:20-40

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu amekuwa akifundisha Hekaluni huko Yerusalemu. Umati mkubwa wa watu umekuwa ukimsikiliza, lakini viongozi wa kidini wanajaribu kutafuta njia ya kumkamata na kumuua Yesu. Viongozi wa kidini wanawatuma wapelelezi wamuulize Yesu maswali magumu. Wanataka Yesu ajibu kwa njia isiyo sahihi ili Warumi wamkamate. Lakini Yesu anajibu kwa hekima, na wanashindwa kumtega.

Kwa sababu ya mfano wa Yesu wa shamba la mizabibu, viongozi wa kidini wanataka kumkamata Yesu. Neno viongozi linarejelea makuhani wakuu, walimu wa sheria, na wazee kutoka kifungu kilichotangulia. Viongozi wa kidini wanamtazama Yesu kwa makini. Walikuwa wakitafta nafasi za kumtega Yesu. Wanaajiri wapelelezi, au watu waliotumiwa kupata habari kutoka kwa Yesu kwa kumdanganya. Wapelelezi hao wanajifanya wenye haki wanapoomba ushauri kutoka kwa Yesu. Viongozi hao wanataka Yesu ajibu maswali hayo kwa njia isiyo sahihi ili wamshtaki kwa viongozi wa Kiroma. Wanataka gavana wa Roma, Pontio Pilato, amkamate na kumwadhibu Yesu.

Wapelelezi hao wanamsifu Yesu kwanza kabla ya kumuuliza swali. Wanamwita Yesu "Mwalimu," jina la heshima la kiongozi wa dini wa Kiyahudi. Wapelelezi hao wanasema kwamba Yesu husema na kufundisha yaliyo kweli, hata ingawa wao kwa kweli hawakuyaamini. Wanasema hili kwa sababu wanataka Yesu afikiri kuwa wao ni wema. Wanasema Yesu haonyeshi ubaguzi, au upendeleo, na kwamba anasema ukweli kuhusu jinsi Mungu anavyotaka watu waishi. Wapelelezi hao wanataka Yesu awajibu wazi pale wanapomuuliza ikiwa ni halali kulipa kodi kwa Kaisari au la. Katika wakati huo, Warumi waliwatawala Wayahudi. Kwa hiyo, Kaisari, au Maliki wa Roma, aliwataka Wayahudi wote walipe kodi, au pesa, kwa serikali ya Roma. Wapelelezi hao walijua kwamba kujibu ndio au la, kungemletea Yesu matatizo. Kama angejibu ndiyo, Wayahudi wangekasirika. Kama Yesu angejibu la, angekuwa na matatizo na viongozi wa Roma.

Wapelelezi wanapomuuliza Yesu kama ni sahihi au halali, wanauliza kama sheria ya Mungu iliwaruhusu kulipa kodi kwa Kaisari. Lakini Yesu alitambua hila au udanganyifu wao. Hii inamaanisha kwamba alijua wapelelezi walikuwa wakijaribu kumdanganya na kumtega. Yesu anawaambia wamwonyeshe dinari, au sarafu ya fedha ya Kiroma Kila dinari ilikuwa na sura na maandishi ya Kaisari juu yake.

Sitisha na uonyeshe picha ya dinari iliyo na picha ya Kaisari juu yake. Jadili na timu yako, watu katika utamaduni wako hufanyaje wanapojua kwamba mtu fulani anajaribu kuwahadaa ili kusema kitu kisicho sahihi?

Yesu anawauliza sura au picha, na maandishi ya nani yako kwenye sarafu hiyo ili kuwaandaa watu kwa kile alichokuwa karibu kuwafundisha. Wanapojibu Kaisari, Yesu anasema kwamba wanapaswa kumpa Kaisari kilicho cha Kaisari. Hilo lamaanisha kwamba watu walipaswa kumpa maliki wa Roma yaliyo haki yake. Yesu anadokeza kwamba Wayahudi wanapaswa kutii sheria ya Kiroma na kulipa kodi ya Roma. Lakini Yesu pia anasema watu wanapaswa kumpa Mungu kilicho chake. Kaisari aliweka picha yake kwenye sarafu ili kuonyesha kwamba fedha zote ni zake. Vivyo hivyo, Mungu aliwaumba watu kwa mfano wake, au kama yeye, ili kuonyesha kwamba watu ambao Mungu aliwaumba ni wa Mungu. Hiyo ina maana kwamba tunapaswa kumheshimu Mungu kwa maisha yetu. Wapelelezi walishangazwa na jibu la Yesu na wakanyamaza. Hawakuweza kufikiria jambo jingine la kusema. Yesu alizungumza kwa hekima na hakujibu kwa kusema ndiyo au la, hivyo wapelelezi hao hawakuweza kupata kosa lolote katika jibu lake.

Baada ya muda, kikundi cha Masadukayo kilimwendea Yesu ili kumuuliza maswali. Masadukayo walikuwa kikundi kingine cha viongozi wa kidini wa Wayahudi. Masadukayo wengi walikuwa makuhani, lakini hawakuamini ufufuo, au kwamba Mungu angemfufua mtu yeyote aliyekuwa amekufa. Wanamwita Yesu "Mwalimu," jina ambalo lilikuwa la heshima la kumwita kiongozi wa kidini. Masadukayo wanauliza swali ili kumdhahiki Yesu kwa sababu alifundisha kuwa watu wanaweza kufufuka baada ya kufa. Masadukayo wanauliza kuhusu sheria ambayo Mungu alimpa Musa. Sheria ilisema kwamba ikiwa mwanaume aliyepoa alikufa bila mtoto, mmoja wa ndugu zake alipaswa kumwoa mjane wake. Mtoto wa kiume ambaye mjane huyo angemzaa katika ndoa yake mpya angekuwa mrithi wa jina na mali ya mume wake wa kwanza. Kupitia desturi hii, ndugu aliyekufa angekuwa na wazao na familia yake ingeendelea. Sheria hii pia ilihakikisha kwamba mjane alitunzwa baada ya kifo cha mumewe.

Jadili na timu yako: Nini hutokea mwanamke anapokuwa mjane katika utamaduni wenu?

Neno "sasa" linatumiwa kutangeliza tukio jipya. Si neno la kuonyesha wakati. Masadukayo wanaelezea hali ambayo ingeweza kutokea, si simulizi la kweli. Wanaeleza kuwa ndugu mkubwa alioa na kisha akafa bila watoto. Ndugu wote sita wa mtu huyo walioa mjane huyo mmoja baada ya mwingine na hawakupata watoto kabla ya kufa. Hatimaye, mjane anakufa, pia. Masadukayo wanamuuliza Yesu mjane atakuwa mke wa nani, mjane huyo na ndugu saba watakapofufuliwa. Kwa sababu Masadukayo walifikiri kwamba mafundisho ya Yesu kuhusu ufufuo yalikuwa ya upumbavu, walitarajia Yesu asiweze kujibu swali lao.

Yesu alijibu kwa kusema kwamba watu katika maisha haya, au watu duniani, huoana, lakini watu wanapokufa na kufufuka, watakuwa na maisha mapya. Yesu anawaita watu wanaokufa na kufufuka "watoto wa ufufuo." Watu ambao wamefufuliwa hawataoa wala kuolewa na hawatakufa kama malaika, au viumbe wa kiroho ambao ni wajumbe wa Mungu. Watoto wa Mungu au wana wa Mungu ni wale anaowaona kuwa wanastahili kupata ufufuo na kuishi naye katika maisha yajayo, au mbinguni, mahali ambapo Mungu anaishi.

Jadili na kikundi chako: Katika utamaduni wenu, watu huamini nini humtokea mtu baada ya kufa?

Yesu anatoa sehemu ya pili ya jibu lake kwa Masadukayo. Yesu anarejelea simulizi la Mungu akizungumza na Musa kupitia kichaka kilichokuwa kikiwaka moto. Masadukayo walimheshimu sana Musa kwa sababu alikuwa babu yao Myahudi ambaye Mungu alimpa sheria yake. Yesu anasema kwamba Musa alithibitisha kwamba wafu wataishi tena. Musa aliandika kwamba Bwana au Mungu alijiita Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo muda mrefu baada yao kufa. Jina hili linaonyesha kwamba Mungu bado alikuwa akiwatunza Ibrahimu, Isaka, na Yakobo na kwamba bado walikuwa hai na walikuwa wakimwabudu. Yesu anasema Mungu si Mungu wa wafu, au wa wale ambao hawapo tena. Kwa Mungu watu ambao miili yao imekufa bado wako hai, na anaendelea kuwatunza.

Walimu wengine wa sheria au waandishi, walisikia jibu la Yesu na kumsifu. Walimu hawa wa sheria huenda walikuwa Mafarisayo walioamini mambo tofauti na Masadukayo. Walifurahi kwamba Yesu alithibitisha

kwamba Masadukayo walikosea kwa sababu mara nyingi walibishana kuhusu ufufuo. Watu hawakumuuliza Yesu maswali zaidi kwa sababu walijua kwamba hawangeweza kumtega.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Viongozi wa kidini wanawatuma wapelelezi ili kumtega Yesu ili aseme chochote kinachoweza kutumiwa dhidi yake. Wapelelezi hao wanamwuliza Yesu kama wanapaswa kulipa kodi kwa Warumi. Yesu anajibu kwa kuuliza sura ya nani iko kwenye sarafu ya Kiroma. Walijibu, "Kaisari." Yesu anasema, "Basi mpeni Kaisari kilicho cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha Mungu."

Tukio la pili: Masadukayo walimjia Yesu wakiuliza kuhusu kisa cha mjane asiye na watoto ambaye alikuwa ameolewa na ndugu saba mmoja baada ya mwingine kabla ya kufa. Waliuliza nani angekuwa mume wake baada ya ufufuo, ili kumdhihaki Yesu Yesu anaeleza kwamba hakuna ndoa katika ufufuo. Yesu pia anasema kwamba Mungu ni Mungu wa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo ili kuthibitisha kwamba mababu zao bado walikuwa hai na walikuwa na Mungu. Yesu anasema kwamba Mungu ni Mungu wa walio hai. Hakuna aliyethubutu kumuuliza Yesu maswali zaidi.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Viongozi wa kidini wa Kiyahudi
- Wapelelezi
- Masadukayo
- Mjane
- Waume Saba
- Musa
- Ibrahimu
- Isaka
- Yakobo
- Walimu wa sheria

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu bado anafundisha kila siku Hekaluni na kwamba umati mkubwa unamsikiliza.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi wako chini ya utawala wa Milki ya Roma. Wayahudi walipaswa kulipa kodi kwa serikali ya Roma.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alijua kwamba wapelelezi walikuwa wakijaribu kumfanya aseme kitu ambacho wangeweza kutumia kumshtaki.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapouliza nani yuko kwenye sarafu ya Roma, si kwa sababu hajui au kwamba watu hawajui. Yesu anauliza swali hili ili kutanguliza kile alichokuwa karibu kufundisha.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Kaisari alikuwa maliki wa Roma na alionwa kana kwamba ni mungu. Waroma waliweka sura ya maliki kwenye sarafu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alipowajibu wapelelezi hao, jibu lake lilikuwa la hekima sana hivi kwamba walinyamaza kimya. Hawakuweza kufikiria mengine ya kusema kwa sababu Yesu alikuwa amewajibu vizuri sana.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Masadukayo walikuwa kundi la kisiasa na la kidini ambalo halikuamini ufufuo, lakini walimheshimu sana babu yao Musa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba neno "sasa" linatumiwa kutanguliza tukio jipya. Si neno la kuonyesha wakati.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika wakati huo, sheria ya Mungu ilisema kwamba mjane asiye na watoto anapaswa kuolewa na ndugu wa mume wake wa kwanza ili kuzaa watoto na kuendeleza jina la familia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kawaida watoto waliwatunza wazazi wao wakati wazazi wao walipokua wazee mno wasiweze kujitunza wenyewe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema watoto wa ufufuo, Yesu anamaanisha kwamba Mungu aliwafufua kutoka kwa wafu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Ibrahimu, Isaka, na Yakobo walikuwa wazee wa ukoo, au mababu wa Wayahudi.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Viongozi wa kidini wa Kiyahudi
- Wapelelezi
- Masadukayo
- Mjane
- Waume Saba
- Musa
- Ibrahimu
- Isaka
- Yakobo
- Walimu wa sheria

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba waigizaji wanaigiza viongozi wa kidini wakiwatuma wapelelezi wanaojifanya kama watu waaminifu wanaoomba ushauri kutoka kwa Yesu Wapelelezi wanaungana na umati wa watu wanaosikiliza mafundisho ya Yesu.

Hakikisha kwamba waigizaji wanaigiza wapelelezi wakishangaa badala ya kuhisi wamevunjika moyo au kama wameshindwa.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza ndugu saba. Ikiwa hakuna waigizaji wa kutosha, wanaweza kutumia vitu kama mawe kuwakilisha kila mume.

Hakikisha kwamba kikundi kinamwigiza Musa akizungumza na Mungu katika kichaka kinachowaka moto, wakati Mungu anapojiita Mungu wa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo. Igiza Ibrahimu, Isaka, na Yakobo wakiwa hai pamoja na Mungu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza viongozi wa kidini wakitafuta njia ya kumshtaki Yesu. Viongozi hao wanatuma wapelelezi waliojifanya kuwa wema. Wapelelezi wanamwambia Yesu kwamba wanajua kwamba Yesu anafundisha kweli bila ushawishi wowote wa mawazo ya wengine. Kisha wapelelezi hao wanauliza kama wanapaswa kulipa kodi kwa Kaisari.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza kama umati, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kuwa na hakika. Nina hakika kwamba Yesu atasema kwamba tusilipe," "Kuwa mwasi. Kwa hakika Yesu hataki tuendeleo kudhulumiwa na Warumi. Ufalme wake mpya umefika!" na "Kutaka kujua. Yesu kila mara hujibu kwa njia zisizotarajiwa. Nashangaa atasema nini." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akijua kwamba walikuwa wakijaribu kumdanganya asema jambo fulani ili wamshtaki. Yesu anaomba sarafu ya Kiroma Yesu aliuliza sura na maandishi ya nani yalikuwa kwenye sarafu hiyo. Walijibu, "Ya Kaisari." Yesu anawaambia, "Basi mpeni Kaisari kilicho cha Kaisari, naye Mungu mpeni kilicho cha Mungu."

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza wapelelezi, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Nimeshangazwa. Nilitarajia ajibu ndiyo au la, lakini alijibu kwa hekima sana," "Nadhani nakubaliana na yale ambayo Yesu alisema," na "Kuwaza. Napaswa kumpa Mungu nini?" Anzisha tena uigizaji.

Igiza wapelelezi wakishangazwa na jibu la Yesu baada ya kushindwa kumtega. Kisha baadhi ya Masadukayo wanamjia Yesu Wanamwambia Yesu kuhusu mjane ambaye, kulingana na sheria ya Musa, anaolewa na ndugu wa mume wake mmoja baada ya mwingine kwa sababu kila mmoja wao alikufa na kumwacha bila mtoto. Kisha wanamuuliza Yesu atakuwa mke wa nani siku ya ufufuo.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza Masadukayo, "Unahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Furaha. Sasa hatimaye watu wataona kwamba wazo la ufufuo ni upumbavu," "Kughadhabika. Yesu anafaa kufuata mamlaka ya Musa," na "Kuwa na uhakika. Sidhani Yesu ataweza kujibu hili." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akieleza kwamba ndoa ni ya dunia hii. Watu wanaofufuliwa na Mungu hawataoa wala kuolewa na hawatakufa. Wao ni watoto wa Mungu na wao ni watoto wa ufufuo. Kisha Yesu anajibu swali halisi la Masadukayo. Yesu anawaambia kwamba Musa anathibitisha kwamba kuna ufufuo anapomwita Mungu wa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo. Yesu anasema kwamba Mungu ni Mungu wa walio hai. Kwa hivyo, hata ingawa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo tayari wamekufa, bado wako hai pamoja na Mungu Walimu wa sheria walimsifu Yesu kwa jibu lake.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza walimu wa sheria, "Unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Yesu anasema kweli. Hivyo ndivyo tulivyotafsiri maneno ya Musa," "Ninafurahi kwamba Yesu aliwakosoa Masadukayo," na "Yesu ni mwalimu mkuu. Sijawahi kusikia maelezo kama hayo kabla."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Viongozi wa kidini waliwatuma wapelelezi kumuuliza Yesu maswali. Walitaka kumshika Yesu akisema kitu kisichofaa ili wamtoe kwa nguvu na **mamlaka** ya Gavana wa Kiroma. Neno mamlaka linarejelea haki iliyooleanwa kwa mtu fulani ili kutenda. Katika kisa hiki, mfalme mkuu wa Kiroma alimpa Gavana wa Kiroma haki ya kuwakamata watu, kuwashtaki na kuamuru watu wauawe. Hakikisha kuwa umetafsiri neno mamlaka kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno mamlaka linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wapelelezi hao wanamwita Yesu, **Mwalimu**, kwa kuwa wanataka kuonekana wema. Hili lilikuwa jina la heshima kwa kiongozi wa kidini wa Kiyahudi. Hakikisha kuwa umetafsiri neno mwalimu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Mwalimu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wapelelezi hao wanamuuliza Yesu ikiwa ni vyema kulingana na sheria ya Mungu kwa Wayahudi kulipa kodi kwa **Kaisari**. Kaisari lilikuwa jina la mfalme mkuu wa Kiroma. Ufalme wa Kiroma ulijumuisha nchi nyingi na Kaisari aliwahitaji watu wote walio kwenye ufalme wake wamlipe kodi. Watu wengi walimuona Kaisari kama mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Kaisari kama vile ulivyolitafsiri katika masimulizi ya hapo awali. Neno Kaisari linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anawaambia wamuonyeshe **dinari**. Hii ilikuwa sarafu ya Kiroma ya fedha iliyokuwa na picha na kuandikwa jina la Kaisari. Kuna maandiko kwenye sarafu hiyo yaliyosema kitu kama "mwana wa mungu." Sarafu hiyo ilifanya Kaisari aonekane kana kwamba yeye ni mungu. Ilikuwa na thamani ya malipo ya kazi ya siku moja. Hakikisha kwamba umetafsiri neno dinari kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno dinari linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Sitisha hapa kisha uonyeshe picha ya dinari ikiwa bado hujafanya hivyo.

Masadukayo pia wanamuuliza Yesu swali ili kujaribu kumfanya Yesu aonekane kuwa mjinga. Masadukayo walikuwa aina nyingine ya kiongozi wa kidini wa Wayahudi. Waliamini kwamba sheria za Musa zilikuwa sheria pekee zilizokuwa muhimu. Hawakuamini katika ufufuo kama vile Mafarisayo. Mara nyingi Mafarisayo na Masadukayo walibishana kuhusu tofauti katika imani. Neno masadukayo linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Masadukayo wanauliza swali ili kujaribu kuthibitisha kwamba **ufufuo** haupo. Ufufuo unarejelea Mungu kumfanya mtu aliyekufa kuishi tena. Hakikisha kwamba umetafsiri neno ufufuo kama ulivyolitafsiri katika masimulizi ya hapo awali. Neno ufufuo linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba Mungu atakapowafufua watu hawataoa wala kuolewa na kama vile malaika hawatakufa. Neno **malaika** linarejelea viumbe wa kiroho ambao ni wajumbe wa Mungu. Hakikisha kuwa umetafsiri neno malaika kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno malaika linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu pia anasema kwamba Musa alithibitisha kwamba ufufuo upo kwa kuwa aliandika kwamba **Bwana** alijiita Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka na Mungu wa Yakobo. Hapa, neno Bwana linarejelea jina la kibinafsi, Yahweh. Hakikisha kuwa umetafsiri neno Bwana kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Bwana linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Walimu wa sheria, au **waandishi**, waliposikia Yesu akijibu, walimsifu kwa ajili ya hilo. Neno walimu wa sheria linarejelea viongozi wa kidini wa Wayahudi ambao walisoma, kutafsiri na kufundisha sheria ya Mungu. Inawezekana kwamba walimu hao wa sheria pia walikuwa Mafarisayo kwa kuwa pia wao waliamini katika ufufuo. Hakikisha kwamba umetafsiri neno walimu wa sheria kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno walimu wa sheria linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 20:41-44

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika hadithi ya mwisho, viongozi wa kidini walituma wapelelezi kumuuliza Yesu maswali magumu kuhusu kulipa kodi ya Kiroma na ufufuo. Lakini walishangaa Yesu alipojibu maswali hayo kwa busara. Sasa, Yesu anawakumbusha watu kwamba Mkombozi Aliyehidiwa ni wa uzao wa Mfalme Daudi.

Yesu anafundisha kila siku Hekaluni, au mahali ambapo Mungu huishi miongoni mwa watu wake, kule Yerusalemu. Ni wiki ya Pasaka, sherehe ya kidini inayosherehekea Mungu kuwaokoa watu wake kutoka Misri. Kwa sababu ya hii, umati mkubwa uko kwenye Hekalu. Watu wengi wanasikiliza mafundisho ya Yesu, ikiwa ni pamoja na Mafarisayo, waandishi na Masadukayo au viongozi wa kidini.

Yesu anauliza swali, "Mbona wanasema kuwa Kristo ni Mwana wa Daudi?" ili kuwatia moyo wasikilizaji wake kufikiria kwa makini kuhusu Kristo, au Mkombozi Aliyehadiwa. Kristo, au Masihi, ni jina ambalo Wayahudi walitumia kurejelea mtu ambaye Mungu alimchagua na kuahidi kumtuma kama mkombozi na mfalme. Kulingana na Injili ya Marko, neno "wao" linarejelea walimu wa sheria. Walifundisha kwamba Mkombozi Aliyehadiwa angekuwa wa uzao, au mwana wa Daudi. Mfalme Daudi alikuwa mfalme mkuu zaidi wa Israeli aliyeishi miaka elfu kabla ya Yesu. Kama tunavyofahamu kutoka kwenye masimulizi ya hapo awali, Yesu alikuwa wa uzao wa Daudi. Yesu anataka kujua jinsi watu wanavyotafsiri maana ya Mkombozi Aliyehadiwa kuwa Mwana wa Daudi. Ingawa Yesu hapingani na walimu wa sheria, anataka watu watambue kwamba Mkombozi Aliyehadiwa alikuwa hata mkuu kuliko Daudi.

Yesu ananukuu sehemu ya Kitabu cha Zaburi ambacho Daudi aliandika. Kitabu cha Zaburi kinarejelea mkusanyiko wa Zaburi, au nyimbo, zilizoandikwa na watu mbalimbali katika Agano la Kale. Katika Zaburi, Daudi anasema kile ambacho Mungu anamwambia Mkombozi Aliyehadiwa. Daudi alisema, "Bwana anamwambia Bwana wangu." Neno la kwanza "Bwana" linarejelea jina la kibinafsi la Mungu, Yahweh. "Neno 'Bwana wangu' linaweza kutafsiriwa kuwa 'mkuu wangu' na linarejelea Mkombozi Aliyehadiwa. Hivyo, maana ya usemi huu ni: Yahweh, Mungu, anamwambia mkuu wangu, Mkombozi Aliyehadiwa. Mungu anamheshimu Mkombozi Aliyehadiwa kwa kumwambia aketi kwenye mkono wake wa kuume. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kuketi kwenye mkono wa kuume wa mfalme kulikuwa ishara ya heshima na mamlaka. Yeyote aliyeketi pale alikuwa na mamlaka, au haki, ya kutawala pamoja na mfalme.

Sitisheni hapa na mjadili na timu yako: Je, ni alama au ishara zipi zinazoonekana zinazoonyesha kwamba mtu ana mamlaka katika utamaduni wako?

Mungu anaweka ahadi kwa Mkombozi Aliyehadiwa akisema kwamba atawafanya maadui zake stuli ya miguu yake. Stuli ya miguu ilikuwa meza ndogo au mto ambapo mtu angeweza kupumzisha miguu yao huku akiwa ameketi. Mungu alikuwa akisema kwamba maadui watakuwa chini ya udhibiti wa Mkombozi Aliyehadiwa.

Sitisheni hapa na uionyeshe timu yako picha ya stuli ya miguu. Je, ni maneno gani ya picha ambayo ungetumia katika lugha yako kuonyesha ushindi kamili juu ya adui?

Mungu anasema, "Keti kwenye mkono wangu wa kuume hadi niwafanyapo maadui wako kuwa chini ya miguu yako." Neno "hadi" linaweza kutafsiriwa kuwa "wakati." Mungu hamaanishi kwamba Mkombozi Aliyehadiwa hataketi kwenye mkono wake wa kuume baada ya Mungu kuwashinda maadui zake. Haiko wazi kile ambacho Mkombozi Aliyehadiwa atafanya baada ya Mungu kuwashinda maadui zake.

Yesu anaonyesha kuwa hata ingawa Daudi ni mfalme mwenye nguvu, anamwita Mkombozi Aliyehadiwa "Bwana," au mkuu. Yesu anaashiria kwamba ni lazima Mkombozi Aliyehadiwa awe hata mkuu zaidi kuliko babu yake, Mfalme Daudi. Yesu anauliza, "Basi anawezaje kuwa mwana wake?" si kwa sababu hajui jibu, ila kwa kuwa anataka wasikilizaji wake wafikirie kwa makini kuhusu huyu Mkombozi Aliyehadiwa alikuwa nani. Ilikuwa vigumu kwa Wayahudi kukubali kwamba mzao wa mtu angeweza kuwa mkuu zaidi yake kwani walianini kwamba babu anapaswa kuwa mkuu zaidi kuliko mzawa wake. Lakini Yesu anasema kwamba Mkombozi Aliyehadiwa alikuwa wa uzao wa Daudi na Bwana wa Daudi. Hii inaashiria kwamba lazima Mkombozi Aliyehadiwa awe Mungu na pia mwanadamu. Mkombozi Aliyehadiwa hatakuwa tu mfalme wa kidunia, ila pia ataketi kwenye kiti cha enzi na Mungu.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha kwenye Hekalu wakati wa Pasaka. Umati wa watu ikiwa ni pamoja na viongozi wa kidini wanamsikiliza. Yesu anauliza jinsi watu hutafsiri hitimisho la walimu wa sheria kwamba Mkombozi Aliyehidiwa ni wa uzao wa Daudi. Yesu anarejelea Kitabu cha Zaburi katika maandiko ya Kiyahudi.

Tukio la pili: Daudi anaandika. Wakati huohuo, Mungu anazungumza na Mkombozi Aliyehidiwa. Anamwambia aketi kwenye mkono wake wa kuume. Anawaweka maadui wa Mkombozi Aliyehidiwa chini ya miguu yake.

Tukio la tatu: Yesu anawauliza watu wafikirie kuhusu ni kwa nini Daudi humwita Mkombozi Aliyehidiwa, ambaye ni wa uzao wake, "Bwana."

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Viongozi wa Kidini
- Daudi
- Mungu
- Mkombozi Aliyehidiwa
- Maadui wa Mkombozi Aliyehidiwa

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anafundisha kwenye Hekalu wakati wa Pasaka. Maelfu ya watu wako kwenye Hekalu kule Yerusalemu ili kusherehekea. Weingi wa watu hawa wanamsikiliza Yesu akifundisha.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini ni sehemu ya umati huu. Walimu wa sheria ndio waliotafsiri maandiko. Ndio waliosema kwamba Mkombozi Aliyehidiwa alikuwa wa uzao wa Daudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anauliza swali si kwamba hakubaliani na walimu wa sheria, ila kwa kuwa anataka watu wafikirie kuhusu Mkombozi Aliyehidiwa ni nani.

Ni muhimu kukumbuka kwamba yesu alikuwa wa uzao wa Daudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Daudi anazungumza kuhusu mazungumzo kati ya Mungu na Mkombozi Aliyehidiwa.

Sitisheni hapa na mjadili na timu yako: Je, mtu anaweza kusimulia tena au kufafanua vipi mazungumzo ya watu wawili? Unawezaje kuiweka wazi kwa wasikilizaji wako kuwa unazungumza kuhusu jambo ambalo liliandikwa zamani sana katika hadithi unayoisimulia?

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuketi mkono wa kuume wa mfalme ilikuwa mahali pa heshima na mamlaka.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi waliamini kuwa mababu walikuwa wa maana kuliko wazawa wao.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Viongozi wa Kidini
- Daudi
- Mungu
- Mkombozi Aliyehidiwa
- Maadui wa Mkombozi Aliyehidiwa

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akifundisha hekaluni. Umati mkubwa unakusanyika ukiwa umemzunguka, ikiwa ni pamoja na wanafunzi wake na viongozi wa kidini.

Hakikisha kwamba Yesu anaonyesha kuwa anazungumza kuhusu walimu wa sheria anaposema "wao."

Hakikisha kwamba timu inaigiza Daudi akiandika wakati huohuo ambapo Yesu anazungumza na Mkombozi Aliyehidiwa.

Hakikisha kwamba mmeigiza Mungu akiwaweka maadui wa Mkombozi Aliyehidiwa chini ya miguu yake.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igizeni Yesu akifundisha Hekaluni. Umati mkubwa unamzunguka, ikiwa ni pamoja na viongozi wa kidini. Yesu anauliza kile ambacho watu wanafikiria kuhusu tafsiri ya walimu wa sheria. Walimu wa sheria wanasema kwamba Mkombozi Aliyehidiwa ni wa uzao wa Daudi.

Sitisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza nafasi ya walimu wa sheria, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kufadhaika. Tulikubaliana naye tu! Je, Yesu anajaribu kusema tumekosea kuhusu Mkombozi Aliyehidiwa?" "Kutarajia. Ninatarajia kwamba Yesu atasema jambo baya ili tuweze kumshtaki," na "Nimekasirika. Sipendi tafsiri yetu kutiliwa shaka." Anzisha ugizaji upya.

Igizeni Yesu akinukuu kutoka kitabu cha Zaburi. Daudi anaandika huku Mungu akizungumza na Mkombozi Aliyehidiwa. Anamwambia Mkombozi Aliyehidiwa aketi mkono wake wa kuume na anamuahidi kushinda maadui zake wote.

Sitisha igizo: Muulize mwigizaji anayeigiza nafasi ya Mkombozi Aliyehidiwa, "Unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kuheshimika. Nisingependa kuwa mahali pengine popote isipokuwa upande wa Mungu," "Kutosheka. Ninaamini kwamba Mungu atatimiza ahadi yake," na "Nimetiwa moyo. Mungu ananipigania." Anzisha ugizaji upya.

Igiza Yesu akiuliza swali jingine. Je, Daudi anawezaje kumwita mzawa wake Bwana?

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya umati, "Je, unahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Kuchanganyikiwa. Sijawahi kugundua hilo hapo awali katika maandiko. Je, mzawa wa Daudi anawezaje kuwa mkuu zaidi ya alivyokuwa Daudi?" "Kwa hofu. Je, hiyo inamaanisha kuwa Mkombozi Aliyehidiwa ni Mungu?" na "Tumanini. Yesu ni wa uzao wa Daudi. Je, yeye ni Mkombozi Aliyehidiwa ambaye tumekuwa tukimsubiri?"

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu anauliza wale wanaomsikiliza, "Je, ni kwa nini **Masihi** ni **Mwana wa Daudi**?" Neno Masihi, au Kristo linarejelea Mkombozi Aliyeahidiwa. Hili lilikuwa jina ambalo Wayahudi walitumia kumrejelea mtu ambaye aliteuliwa na Mungu na kumuahidi kumtuma kama mkombozi na mfalme. Jina Mwana wa Daudi linarejelea mtu wa uzao wa Mfalme Daudi, mfalme mkuu zaidi nchini Israeli katika Agano la Kale. Wayahudi waliamini kwamba Mkombozi Aliyeahidiwa angekuwa wa uzao wa Daudi kwa kuwa Mungu aliahidi kuwa mtu kutoka kwenye familia ya Daudi angeiokoa Israeli na kuwa mfalme. Hakikisha kuwa umetafsiri neno Masihi na Mwana wa Daudi kama ulivyotafsiri katika masimulizi ya hapo awali. Maneno haya mawili, Masihi na Mwana wa Daudi yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu ananukuu kutoka Kitabu cha Zaburi. **Kitabu cha Zaburi** kinarejelea mkusanyiko wa Zaburi, au nyimbo, zilizoandikwa na watu mbalimbali. Mfalme Daudi aliandika zaburi nyingi. Zaburi ni sehemu ya maandiko ya Kiyahudi.

Daudi anaandika, "**Bwana** alimwambia Bwana wangu."

Neno la kwanza Bwana linarejelea Mungu binafsi-**Yahweh**. Neno Yahweh linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Daudi anaandika Bwana wangu, au mkuu wangu, kurejelea Mkombozi Aliyeahidiwa. Maana ya usemi huu ni: Yahweh, Mungu, anamwambia mkuu wangu, Mkombozi Aliyeahidiwa. Daudi alikuwa akieleza kuwa Mkombozi Aliyeahidiwa alikuwa na mamlaka kuliko aliyokuwa nayo yeye. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Bwana, likimaanisha mkuu, kama ulivyotafsiri hapo awali. Neno Bwana linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anapouliza, "Basi anawezaje kuwa **mwana** wake?" Yesu anatumia neno mwana kumaanisha mzao. Wayahudi waliamini kwamba mababu walikuwa wakuu zaidi ya wazawa wao. Lakini Daudi anamwita Mkombozi Aliyeahidiwa Bwana, hata ingawa yeye ni wa uzao wake. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mwana kama ulivyotafsiri katika masimulizi ya hapo awali. Neno mwana linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 20:45-21:4

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika hadithi ya mwisho, Yesu alishuku tafsiri za walimu wa sheria mbele ya umati mkubwa kule Yerusalemu. Yesu amekuwa akifundisha Hekaluni kila siku wakati wa Pasaka, sikukuu ya kidini ya Wayahudi. Sasa, Yesu anawaonya wanafunzi wake hadharani wasitende kama walimu wa sheria. Katika hadithi hizi mbili, Luka anaonyesha tofauti kati ya walimu wa sheria, ambao wana ushawishi mkuu na wajane, ambao walikuwa baadhi ya watu wa hadhi ya chini kabisa katika jamii ya Wayahudi. Lakini walimu wa sheria waliweka mifumo ambayo iliwaumiza watu kama wajane.

Umati mkubwa ikiwa ni pamoja na viongozi wa kidini unamzunguka Yesu huku anapofundisha Hekaluni. Yesu anawafundisha wanafunzi wake, au wafuasi wake wa karibu na watu walio karibu naye wanasikiliza mafundisho yake. Yesu anatumia neno "jihadharini" kuwaonya wanafunzi wake wasitende kama walimu wa sheria. Walimu wa sheria, au waandishi, walisoma, kufasiri na kufundisha sheria ya Mungu. Ikiwa utakumbuka kutoka masimulizi ya hapo awali, walimu wa sheria waliisifu tafsiri ya Yesu ya maandiko kuhusu ufufuo, au Mungu kuwafanya wafu kuishi tena. Hata hivyo, Yesu alizishuku tafsiri zao za maandiko. Yesu alionyesha kwamba kwa kweli hawakuelewa Mkombozi Aliyeahidiwa alikuwa nani kama Mwana wa Daudi.

Yesu anasema kwamba walimu wa sheria hutumia mavazi marefu, ya bei ghali kwa kuwa wanataka watu wawatambue na kuvutiwa nao. Walivaa mavazi hayo katika maeneo ya umma kama vile sokoni ili kuonyesha kuwa walikuwa viongozi muhimu wa kidini. Maeneo ya soko yalikuwa kituo cha utamaduni wa Wayahudi ambapo watu waliuza na kununua vitu. Watu wangeinama na kuwasalimia viongozi wa kidini kwa heshima walipowaona.

Sitisheni hapa na mjadili na timu yako: Je, ni nini ambacho watu katika utamaduni wako hufanya ili kuwafanya watu wawasifu? Je, ni aina gani ya nguo ambazo watu hutumia ili kuonyesha hadhi ya juu ya mtu katika jamii?

Walimu wa sheria pia walipenda kuketi katika maeneo muhimu zaidi katika masinagogi au mahali pa ibada ya Wayahudi. Viti hivi vinarejelea benchi nje ya sinagogi ambalo lilikuwa mbele ya umati. Ni watu wa maana tu ndio walioketi pale. Kama alivyoonyesha Yesu hapo awali katika nyumba ya kiongozi wa kidini, walimu wa sheria daima walitaka viti muhimu zaidi, au viti vilivyokuwa karibu zaidi na mwenyeji, kwenye karamu nyumbani mwa watu wengine. Katika mifano hii yote mitatu, walimu wa sheria wanapenda watu wawashughulikia kama watu wa hadhi ya juu ya kijamii.

Yesu anasema "wanakula nyumba za wajane" ili kuonyesha kwamba walimu wa sheria walichukua fedha nyingi kadiri walivyoweza kutoka kwa wajane. Hatujui jinsi walivyofanya hivyo, lakini inawezekana kwamba waliwashawishi wajane kuwapa zawadi za ukarimu. Tofauti na walimu wa sheria, wajane walikuwa na hadhi ya chini ya kijamii na walikuwa hatarini hasa kwa sababu hawakuwa na mume wa kuwatunza. Mara nyingi, hawakuwa na pesa za kutosha kuishi.

Walimu wa sheria walikuwa wanajulikana kwa kuomba maombi marefu kwa sauti hadharani. Walitaka watu wafikirie kwamba walikuwa wenye haki na walio karibu na Mungu. Lakini Yesu anasema kwamba walikuwa wanajifanya kuwa wacha Mungu kwa kuwa walitaka kujifanya waonekane kuwa wazuri. Yesu anasema Mungu atawaadhibu kwa njia kubwa zaidi au kwa ukali zaidi kuliko watu wengine.

Baadaye mchana, Yesu anaangalia sehemu ya ukumbi wa Hekalu ambapo watu walikuwa wanamtotea Mungu sadaka. Hazina ya Hekalu inarejelea mahali ambapo watu walimtolea Mungu zawadi zao kwa Hekalu. Kulikuwa na masanduku ya mbao yaliyokuwa na sehemu iliyofunguliwa juu ambapo watu waliweka sarafu. Pesa hizi zilisaidia Hekalu na makuhani waliohudumu pale.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya masanduku ya hazina ya Hekalu ambamo watu waliweka sadaka zao. Je, mashirika hukuanya pesa au hupata usaidizi vipi katika utamaduni wenu?

Yesu alitazama huku matajiri walipokuwa wakitoa sadaka zao hekaluni. Kisha akamuona mjane maskini akitoa sarafu mbili ndogo za shaba. Sarafu hizo zilikuwa na thamani ndogo zaidi wakati huo. Sarafu moja ilikuwa na thamani ya mshahara wa siku wa mfanyakazi kibarua.

Sitisheni hapa na uonyeshe picha ya sarafu ndogo ya shaba.

Yesu anasema "Amini nawaambia" ili kusisitiza kile alichokuwa anakaribia kusema. Yesu anataka wasikilizaji wake wasikilize kwa makini. Yesu anasema kwamba mjane huyo alitoa zaidi ya wale waliokuwa matajiri. Hamaanishi kwamba kweli alitoa kiwango cha juu zaidi cha pesa, ila kuwa Mungu alithamini kile alichotoa zaidi kuliko zawadi za matajiri wote waliotoa pesa kwa Mungu. Yesu anasema kwamba walitoa kutoka kwenye utajiri wao, kumaanisha kuwa walikuwa na pesa nyingi zilizobaki baada ya kutoa kiasi kwa Mungu. Hata hivyo, mjane huyo, alitoa kwa umaskini wake. Ingawa mjane huyo hakuwa na pesa za kutosha za kununua kile alichohitaji ili kuishi, alitoa kila kitu alichokuwa nacho kwa Mungu. Haijulikani ikiwa Yesu anaidhinisha mwanamke huyo kwa matendo yake, au ikiwa anasikitika kwamba pesa zake zinatumiwa na viongozi wa kidini ambao huchukua pesa zote za maskini. Ni vyema kuacha tafsiri yako wazi kwa tafsiri zote mbili. Kile kilicho wazi ni kuwa Yesu anatambua ukarimu wa mjane huyo ikilinganishwa na wengine.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Saidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha Hekaluni. Yesu anawaonya wanafunzi wake kuhusu tabia za waandishi. Umati pia, unamsikiliza. Yesu anasema kwamba walimu wa sheria huvaa mavazi marefu wakitaka kusalimiwa kwa heshima. Wanatafuta mahali pa heshima katika masinagogi na wanaomba maombi marefu kwa umma. Lakini wanawatendea wajane vibaya na kuchukua pesa zao.

Tukio la pili: Yesu anawatazama watu wakitoa zawadi zao hekaluni. Anasema kwamba mjane alitoa zaidi kuliko wengine wote kwa kuwa alitoa kila alichokuwa nacho cha kumsaidia kuishi. Lakini matajiri walitoa kutoka kwenye utairi wao.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Waandishi
- Tajiri
- Mjane

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu bado anafundisha Hekaluni. Ni wakati wa sherehe kuu ya kidini. Hii inamaanisha kwamba kulikuwa na waandishi na viongozi wengi wa kidini kutoka maeneo mbalimbali wakija hekaluni. Watu wengi ikiwa ni pamoja na viongozi wa kidini wamekusanyika karibu na Yesu katika ukumbi wa Hekalu ili kuyasikia mafundisho yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa akizungumza na waandishi mapema siku hiyo. Sasa anazungumza na wanafunzi wake kuhusu waandishi mbele ya umati.

Ni muhimu kukumbuka kwamba waandishi walifanya mambo ili kuwafurahisha wengine au kupokea hadhi ya kipekee.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia tamathali ya semi anaposema kwamba waandishi wanakula nyumba za wajane. Hii inamaanisha kwamba wanawashawishi wajane kutoa kadri walivyoweza. Katika muktadha huu, nyumba inarejelea pesa na mali zao.

Siku hiyo hiyo, Yesu bado alipokuwa katika ua wa Hekalu, Yesu anaona watu wakitoa sadaka kwenye hazina ya Hekalu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba matajiri na mjane wanaweka zawadi zao katika mojawapo ya masanduku yaliyowekwa ili kukusanya zawadi za Hekalu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu bado ana wanafunzi wake na umati anapoona watu wakitoa zawadi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema, "Amini nawaambia", anamaanisha kwamba kile ambacho anakaribia kusema ni muhimu na cha kuaminika.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alitumia tamathali ya semi anaposema kuwa mjane huyo alitoa zaidi ya tajiri huyo. Haimaanishi hivyo ilivyo. Yesu anaeleza kwamba kile alichotoa ni cha thamani zaidi kwa Mungu kuwa ametoa pesa zote alizokuwa nazo.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Umati
- Waandishi
- Tajiri
- Mjane

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza waandishi wakitembea wakiwa na mavazi marefu na wakipata viti bora katika sinagogi. Wanawashawishi wajane kutoa kila walicho nacho. Timu inaweza kuigiza hali hii huku yesu anapoifafanua.

Hakikisha kwamba timu inaigiza watu wengi wakitoa pesa kwa kuweka sarafu zao katika masanduku ya hazina. Kisha mjane anatoa sarafu mbili za shaba.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akiwa mwangalifu kwa mjane huyo na akieleza kwamba alitoa kuliko wengine wote.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yesu akizungumza na wanafunzi wake mbele ya umati wakisikiliza. Yesu anawaonya kuhusu walimu wa sheria, au waandishi, ambao hupenda kutumia mavazi marefu na kupenda kuketi katika mahali pa heshima ili kupata heshima kutoka kwa watu. Wanaomba maombi marefu na kuwadanganya wajane ili wachukue mali zao. Yesu anasema kwamba Mungu atawaadhibu sana.

Sitisha igizo: Muulize mtu anayeigiza nafasi ya wajane, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kuchanganyikiwa. Waandishi waliniambia kwamba ninapaswa kutoa zaidi," "Hasira, nilitoa hekaluni mwa Mungu. Sikufahamu kuwa walikuwa wanaitumia kujinufaisha wao binafsi," na "Nahisi kutunzwa. Mungu anaona maumivu yangu na atahukumumu." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya waandishi katika umati, "Unahisije?" Huenda akakujibu, "Nahisi kutukanwa. Kila nifanyacho ni kwa ajili ya Mungu wala si kwa watu," "Najihisi mwenye hatia. Yesu anasema ukweli. Mtu huhisi vyema kutambuliwa na wengine," na "Nimekasirika. Lazima tutafute njia ya kumnyamazisha Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiutazama umati hekaluni. Baada ya kumuona mjane akitoa sarafu mbili ndogo za shaba, Yesu anasema kwamba mjane huyo alitoa kuliko watu wengine wote pale kwa kuwa alitoa kila alichokuwa nacho cha kumwezesha kuishi.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Sielewi, kwa kweli hakutoa zaidi, lakini Yesu anasema alitoa zaidi," "Nahisi vyema, si kuhusu kiwango, ni kuhusu moyo," na "Nimevutiwa. Alitoa kila alichokuwa nacho ili kumheshimu Mungu."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu anawafundisha **wanafunzi** wake, au wafuasi wake wa karibu, mbele ya umati **Hekaluni**. Anawaonya wasitende kama **walimu wa sheria**, au waandishi. Walimu wa sheria walikuwa wataalamu kuhusu kutafsiri sheria ya Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno wanafunzi na walimu wa sheria kama ulivyotafsiri hapo awali. Maneno wanafunzi, walimu wa sheria na Hekalu yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anafafanua tabia ya walimu wa sheria. Anasema kwamba wanatafuta kuheshimiwa kwa kuvaa **mavazi** marefu, au nguo ndefu za nje zinazovaliwa juu ya mavazi ya kawaida. Pia walichagua viti bora katika **sinagogi**, au mahali pa ibada ya Wayahudi. Hii inarejelea benchi iliyokuwa mbele ya sinagogi, mbele ya kusanyiko. Ni

watu wa maana tu ndio walioketi pale. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno mavazi na sinagogi kama ulivyotafsiri hapo awali. Maneno haya mawili, mavazi na sinagogi, yanapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Yesu pia anasema kwamba wanaomba **maombi** marefu kwa umma pale ambapo watu wanaweza kuwaona na kuwasikia. Wanataka watu wawaone kama wenye haki au walio na uhusiano mwema na Mungu. Neno maombi linamaanisha kuwasiliana na Mungu. Katika hali hii, walimu wa sheria waliomba kwa sauti. Hakikisha kuwa umetafsiri neno maombi kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno maombi linapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Yesu anaona matajiri wakitoa sadaka Hekaluni kwenye **hazina ya Hekalu**. Hazina ya hekalu ilikuwa pale ambapo makuhani walihifadhi zawadi au pesa za watu walizotoa kwa Mungu. Watu walitoa pesa kwa kuweka sarafu katika mojawapo ya masanduku kumi na matatu ya mbao yaliyokuwa na nafasi kwenye sehemu ya juu. Masanduku haya hayakuwa katika vyumba vya hazina ila katika mojawapo ya ua wa Hekalu. Pesa hizo zilifaidi Hekalu na makuhani waliohudumu pale.

Sitisheni hapa na uionyeshe timu yako mchoro wa pale ambapo masanduku ya hazina ya Hekalu yalikuwa katika Hekalu.

Luka 21:5-11

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu amekuwa akifundisha kila siku katika ua wa Hekalu. Umati mkubwa wa watu wanamsikiliza, ikiwa ni pamoja na wanafunzi wake na viongozi wa kidini. Viongozi wa kidini walimkataa Yesu na Yesu aliwakosoa kwa kujinufaisha kutokana na maskini. Walipokuwa Hekaluni, wafuasi wa Yesu wanasifu Hekalu kwa umaridadi wake, lakini Yesu anawaambia kile kitakachotokea siku zijazo.

Luka hatwambii ni muda gani ulipita baada ya Yesu kutoa maoni kuhusu zawadi za watu Hekaluni, lakini tunajua kwamba Yesu na wanafunzi wake, au wafuasi wake wa karibu, bado wako kwenye eneo la Hekalu. Vitabu vya Mathayo na Marko vinaonyesha kwamba Yesu alikuwa akiondoka Hekaluni wanafunzi wake walipozungumza kuhusu jinsi Hekalu lilivyokuwa maridadi. Katika muktadha huu, neno Hekalu linarejelea jengo la Hekalu na kuta na ua uliolizunguka. Wakati huu, Horode Mkuu alijenga tena Hekalu ili liwe kubwa mara mbili kuliko lilivyokuwa. Watu waliojenga Hekalu walilipamba kwa mawe maridadi, visahani vya dhahabu na mawe meupe ya marumaru. Watu pia walitoa zawadi zilizotolewa kwa Mungu kama vile dhahabu na fedha ili kufunika milango ya Hekalu na vitambaa maridadi vilivyofumwa ili kurembesha Hekalu zaidi.

Sitisheni hapa na uionyeshe timu yako picha/mfano wa jinsi ambavyo huenda Hekalu lilivyokuwa wakati wa Yesu.

Yesu anaposema "wakati au siku zitakuja ambapo," anazungumza kuhusu kile kitakacholitokea Hekalu katika siku zijazo. Siku zinarejelea kwa jumla kipindi fulani cha muda. Yesu anasema, "Hakuna jiwe litakalosalia juu ya jingine, kila moja litaangushwa chini" ili kuisitiza kuharibiwa kikamilifu kwa Hekalu na maadui wa Israeli. Yesu hamaanishi kihalisi kwamba hakuna jiwe ambalo halitaangushwa au kuwa ni sehemu za Hekalu zilizo na mawe tu zitakazoharibiwa. Huenda wanafunzi walitambua maelezo haya ya kile ambacho kingeitokea Yerusalemu katika siku zijazo kwa kuwa Yesu alikuwa amezungumza kuhusu kuharibiwa kwake hapo awali, alipoingia jijini akiwa kwenye punda.

Wanafunzi wanamwita Yesu "Mwalimu," ambalo lilikuwa jina la heshima la kiongozi wa kidini. Wanamuuliza Yesu ni wakati gani ambapo mambo aliyoyaelezea yatatukia. Pia wanaomba ishara au kitu cha kuonyesha kwamba mambo hayo yangetendeka hivi karibuni. Yesu anawaambia kwamba haya yatatukia baada ya Yesu kuondoka ulimwenguni lakini kabla ya kurudi kwake.

Yesu anawaonya wanafunzi wake kwamba hawapaswi kumruhusu yeyote au chochote kuwadanganya, au kuwafanya kuamini jambo ambalo si la kweli. Yesu anasema, "Wengi watakuja kwa jina langu." Hii inamaanisha kwamba kutakuwa na watu mbalimbali wanaokuja katika nyakati mbalimbali wanaosema hadharani kwamba wana mamlaka au haki ya Yesu ya kutenda. Watu hawa watadai kwa njia ya uwongo kwamba wao ni Masihi, au yule ambaye Mungu aliahidi kutuma kama mfalme na mkombozi. Pia watadai kwa njia ya uwongo kwamba

wakati umekaribia, au kuwa mwisho umekaribia. Hii ingerejelea mwisho wa Hekalu au mwisho wa wakati. Yesu anawaamuru wanafunzi wake wasiamini au kuwafuata Masihi wa uwongo watakaokuja.

Yesu anawaambia wanafunzi wake wasiogope wanaposikia kuhusu vita na mapinduzi. Vita vinaweza kurejelea migogoro inayohusisha silaha kati ya nchi mbalimbali. Mapinduzi mara nyingi hurejelea uasi dhidi ya serikali na mamlaka. Watu watakapowaambia wanafunzi wa Yesu kuhusu migogoro hii katika siku zijazo, Yesu hataki wazidiwe na uwoga. Mungu ameamua kwamba ni lazima mambo hayo yatukie kabla ya ulimwengu kuisha. Hata ingawa vita na mapinduzi ni lazima vitukie, Yesu anasema bado haitakuwa mwisho wa dunia.

Sitisheni hapa na mjadili na timu yako: Je, katika utamaduni wako, ni ishara zipi ambazo watu huamini kwamba zitatukia kuonyesha kuwa mwisho wa dunia umekaribia? Je, ni nini ambacho watu huamini kuwa kitasababisha mwisho wa ulimwengu?

Yesu anasema kwamba mataifa na falme nyingi zitainuka, au kushambulia na kwenda vitani na mataifa na falme nyingine na hilo litatukia mara nyingi. Neno taifa linaweza kurejelea nchi, kabila, au kikundi cha watu. Yesu anataja majanga matatu ya asili yatakayotokea katika siku zijazo:

- Tetemeko la ardhi, mitikisiko mikali ya ardhi.
- Njaa, au vipindi virefu vya muda bila mvua na bila watu kuwa na chakula cha kula.
- Na magonjwa ya kuambukiza, au magonjwa yanayoenea kwa watu wengi kwa muda mfupi na kuwafanya wateseke na kufa.

Majanga ya kiasili yatatokea katika maeneo mbalimbali. Yesu pia anasema kwamba kutakuwa na ishara kutoka mbinguni, au anga, zinazowafanya watu kuwa na hofu. Inawezekana kwamba Yesu anarejelea mambo ambayo yangetukia kwa jua, mwezi na nyota. Ishara zozote zile zitakazokuwa, Mungu atazitumia kuonyesha watu duniani kwamba jambo la muhimu linakaribia kutukia.

Katika hadithi inayofuata, Yesu anaendelea kufundisha wanafunzi wake kuhusu kile kitakachotokea katika siku zijazo. Anawaandaa kwa ajili ya mateso anayojua kwamba watakabiliwa nayo kwa kuwa wanamfuata.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu na wanafunzi wake wanaondoka hekaluni. Huku hekalu likiwa bado linaonekana, wanafunzi wanazungumza kuhusu umaridadi wa hekalu.

Tukio la pili: Yesu anajibu maoni hayo kwa kuwaambia wanafunzi wake kuhusu jinsi hekalu litakavyokuwa katika siku zijazo. Yesu anasema kwamba hekalu litaharibiwa. Wanafunzi wanauliza wakati ambapo litakapoharibiwa. Yesu anajibu kwa kusimulia matukio yatakayotokea. Yesu anasema kwamba mwisho utakuja baada ya matukio haya kutokea, lakini si punde baada ya hapo. Yesu anaendelea kuzungumza kuhusu majanga ya kijamii, kisiasa na kiasili yatakayotokea.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Masihi wa uwongo
- Watu vitani
- Waasi
- Watu katika njaa
- Watu wenye magonjwa
- Watu wanaopitia majanga ya kiasili

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu na wanafunzi wake walikuwa hekaluni. Matukio haya yalifanyika wakiwa hekaluni au wakiondoka hekaluni. Ni muhimu kukumbuka kwamba hekalu bado lilikuwa linaonekana walipokuwa wakilijadili.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi hawakumuuliza Yesu kuhusu hekalu. Lakini baada ya kusikiliza maoni yao, Yesu anawaambia kile kitakachotokea katika siku zijazo. Yesu anawaambia kwamba hakuna jiwe litakalosalia juu ya jingine, au kuwa Yerusalemu itaharibiwa kabisa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hajibu moja kwa moja swali kuhusu wakati ambapo matukio hayo yatatukia. Badala yake, Yesu anatoa onyo kwa wanafunzi wake kuhusu udanganyifu. Yesu aliwaagiza wasiamini ikiwa mtu atasema "Mimi ndiye" au Mimi ndiye masihi." Yesu anasema kwamba watasikia kuhusu mapinduzi na vita.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema kuwa ni lazima mambo haya yatukie kwanza, ila mwisho hautatukia wakati huo, kuwa Yesu anazungumza kuhusu matukio yatakayotokea bila shaka katika siku zijazo. Matukio haya ni ishara kwamba mwisho unakaribia lakini kuwa hautatukia mara moja.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka anatumia sentensi "Kisha akaawambia" au "Kisha akaendelea kusema" ili kusisitiza sentensi inayofuata. Luka anataka wasikilizaji wasikilize kwa makini sentensi inayofuata. Yesu anaendelea kuzungumza bila kisitisha. Yesu anawaambia kwamba kutakuwa na vita, matetemeko ya ardhi, njaa, tauni, matukio ya kutisha na ishara kwenye mbingu au angani. Hizi ni ishara kwamba mwisho unakaribia.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Masihi wa uwongo
- Watu vitani
- Waasi
- Watu katika njaa
- Watu wenye magonjwa
- Watu wanaopitia majanga ya asili

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuliigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasitishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Angalia sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu na wafafunzi wake wakiondoka hekaluni. Wanafunzi wanatazama hekalu wakipendezwa na jinsi lilivyojengwa.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kuharibiwa kwa hekalu kwa kutumia vitu kama mawe au vijisanduku kuonyesha hakuna jiwe lililobaki juu ya jingine.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanafunzi wakiuliza kuhusu wakati ambao matukio haya yatatokea.

Hakikisha kwamba timu inaigiza masihi wa uwongo akiwaita watu kwake huku Yesu akifafanua.

Hakikisha kwamba timu inaigiza kwa nyuma watu mbalimbali walioathiriwa na matukio ambayo Yesu anafafanua huku Yesu akiyazungumzia. Tafuta jinsi ya kuonyesha kwamba matukio haya yatafanyika katika siku zijazo. Yesu anafafanua kile amabacho kitafanyika. Hakikisha kwamba timu haionyeshi hili kana kwamba ni Yesu anayefanya matukio haya kutokea kwa nguvu za neno lake, ila kuwa anajua kile kitakachotokea kabla hakijatokea.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yesu na wanafunzi wake wakiondoka hekaluni. Wanafunzi wanaonyesha walivyovutiwa na hekalu na jinsi lilivyokuwa limejengwa. Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba kutakuwa na wakati ambapo hekalu litaharibiwa.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakakujibu, "Ninajivunia hekalu," "Watu wetu walimjengea Mungu hekalu maridadi," na "Nina huzuni kuwa hekalu letu litaharibiwa." Anzisha tena uigizaji.

Igizeni wanafunzi wakimuuliza Yesu ni wakati gani ambapo Hekalu litaharibiwa na ni ipi itakayokuwa ishara kabla ya hilo kutokea.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Huzuni. Ninajua hizo zitakuwa nyakati ngumu," "Nafurahi kuwa waliniamini na wanataka kujua zaidi," na "Haitakuwa rahisi kwao kusikia." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akijibu. Pia igiza jibu huku Yesu akizungumza. Mtu mwingine anasema kwamba yeye ndiye Masihi, lakini wanafunzi hawamfuati. Watu wako katika vita na mapinduzi, lakini wanafunzi hawaogopi kama wengine. Igizeni mataifa na falme zikipigana vita. Watu wanahisi matetemeko ya ardhi, njaa, majanga ya asili na magonjwa. Onyesheni wahusika wakiwa na hofu ya mambo yanatokea karibu yao na pia wanaotazama angani.

Sitisheni igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya watu wanaopatwa na majanga ya asili, "Unahisiye?" Huenda akakujibu, "Kuogopa. Ni nini kitakachotokea baadaye?" "Huzuni. Watu wengi sana wanateseka. Yuko wapi Mungu?" na "Kukosa tumaini. Hakuna anayekuja kunisaidia." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya

wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Wasiwasi, hilo linaonekana kuwa baya sana," "Sitamfuata mtu yeyote mwingine ambaye anasema kuwa yeye ni Masihi kwa kuwa ninamjua Yesu," na "Nina shaka. Ninawezaje kutokuwa na hofu?"

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu na **wanafunzi** wake, au wafuasi wake wa karibu na wanavutiwa na **Hekalu**. Neno Hekalu linarejelea "nyumba ya Mungu" au mahali kule Yerusalemu ambapo Mungu huishi miongoni mwa watu wake. Hujumuisha jengo la Hekalu na kuta za nje na ua wake. Has, Hekalu hili lilijengwa tena na Herode Mkuu wakati wa Yesu na lilikuwa kubwa mara mbili kuliko lilivyokuwa hapo awali. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno wanafunzi na Hekalu kama ulivyotafsiri hapo awali. Maneno haya mawili, wanafunzi na Hekalu, yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba Hekalu litaharibiwa katika siku zijazo. Wanafunzi wake wanauliza swali na kumwita **Mwalimu**, au jina la heshima la kiongozi wa kidini. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Mwalimu kama ulivyotafsiri hapo awali. Neno Mwalimu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wafuasi wa Yesu wanamuomba **ishara** kuwa mambo haya yanakaribia kutukia. Hapa neno "ishara" linarejelea kitu cha kuonyesha au kuashiria kwamba jambo fulani ni kweli na litafanyika. Hakikisha kwamba umetafsiri neno ishara kama ulivyotafsiri katika masimulizi ya hapo awali. Neno ishara linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba katika siku zijazo **taifa** litapigana dhidi ya taifa na **falme** zitapigana dhidi ya falme. Neno taifa linarejelea, kabila au watu wa nchi. Neno ufalme linarejelea nchi ambayo mfalme anaimiliki. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno taifa na ufalme kama ulivyotafsiri hapo awali. Maneno haya mawili, taifa na ufalme, yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba kutakuwa na ishara za kutisha **mbinguni**. Hapa, neno mbinguni linarejelea angani. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mbinguni, kumaanisha angani, kama ulivyotafsiri hapo awali. Neno mbinguni linapatikana kwenye Faharasa Kuu

Luka 21:12-19

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu na wanafunzi wake wako kwenye Hekalu kule Yerusalemu. Umati mkubwa umekuwa ukisikiliza mafundisho ya Yesu. Katika hadithi iliyopita, Yesu aliwaambia wafuasi wake kile kitakacholitokea Hekalu na ni ishara zipi wanazopaswa kutazama ili kujua kuwa mwisho wa wakati umefika. Sasa, Yesu anawaonya wanafunzi wake kuhusu mateso yatakayowakabili katika siku zijazo kabla ya maadui wa Israeli kuharibu Hekalu.

Yesu anaposema "lakini kabla ya haya yote," Yesu anawaambia wanafunzi wake kile kitakachotokea katika siku zijazo kabla ya kuharibiwa kwa Yerusalemu. Yesu anasema kwamba maadui watawachapa, au kuwakamata na kuwashtaki wanafunzi. Watu watawatesa, au kuwatendea unyama na kuwaadhibu wanafunzi, kwa kuwa wanamfuata Yesu. Yesu anawaonya wanafunzi wake kwamba watu watapeleka baadhi yao kwenye sinagogi ili washtakiwe. Kwa kawaida sinagogi inarejelea mahali pa ibada pa Wayahudi, lakini pia palikuwa mahali ambapo viongozi wa Kiyahudi waliamua ikiwa watachuka au hawatachukua hatua ya kinidhamu ikiwa mtu alivunja sheria. Yesu anaashiria kwamba viongozi wa sinagogi watakuwa na uadui kwa wanafunzi na kuwashtaki kwa makosa ili waweze kuwekwa gerezani. Neno gereza linarejelea mahali ambapo wanafunzi watafungiwa na kulindwa ili wasiweze kuondoka.

Sitisheni hapa na uionyeshe timu yako picha ya sinagogi na gereza la Kiroma.

Yesu anasema kwamba washtaki watawapeleka baadhi ya wafuasi wake kwa wafalme na magavana ili kushtakiwa na kuhukumiwa. Mfalme ni mtu ambaye ni mtawala mkuu wa mahali au nchi. Kwa kawaida gavana aliteuliwa na mtawala mkuu, na mfalme alichukuliwa kuwa mkuu kumliko. Mamlaka hizi zote zilikuwa na uwezo wa kuamua kuwaadhibu au kutowaadhibu wanafunzi. Yesu anasema kwamba watu watawatesa wanafunzi kwa sababu ya jina la Yesu, au kwa sababu wao walimfuata na kumtii Yesu. Lakini Yesu anataka wanafunzi wake kuona mateso haya kama fursa ya kumshuhudia au kutoa ushahidi kuhusu yeye kwa wafalme na viongozi.

Yesu anasema kwamba wanafunzi wanapaswa kuamua, au kukata kauli kabisa, kutojali kuhusu kile ambacho wangesema ili kujitetea. Yesu haashirii kwamba wangejitetea wenyewe kimwili. Badala yake, hataki wanafunzi wake wawe na wasiwasi kuhusu kile ambacho wangesema ili kuonyesha kuwa hawakuwa na hatia. Wanafunzi hawapaswi kuwa na wasiwasi kwa kuwa Yesu mwenyewe atawapa maneno ya busara ambapo wapinzani au maadui zao, watakapowashtaki. Yesu anasisitiza kwamba atawapa maneno ya busara ambapo wapinzani au maadui zao, hawatajua jinsi ya kukana au kupinga kile watakachosema. Maadui zao hawatafanyikiwa kuwapinga. Kama utakavyokumbuka, upinzani wa Yesu ulinyamazishwa mara kwa mara na majibu yake ya busara kwa kuwa hawakuweza kumpinga.

Sitisheni hapa na mjadili na timu yako: Ni wapi na ni vipi ambavyo jamii yako huhukumu vitendo vya uhalifu katika utamaduni wako? Je, mtu anawezaje kuthibitisha kutokuwa na hatia kwake?

Maadui hawatawashtaki tu wanafunzi wa Yesu, ila Yesu anasema kwamba wanafamilia na marafiki wa wanafunzi pia watawasaliti. Yesu anamaanisha kwamba familia zao zitawatwaa wanafunzi kwa maadui zao kama vile viongozi wa sinagogi. Hii ilikuwa hasa ya kusononesha kwa kuwa hawa walikuwa watu ambao wanafunzi walipenda. Baada ya familia za wanafunzi kuwasaliti, mamlaka ya serikali wangewaua baadhi ya wanafunzi.

Yesu anasema kwamba kila aina ya watu watawachukia wanafunzi wake-kila mmoja ambaye hakumwamini Yesu na kumfuata. Wanafunzi watadharauliwa kwa kuwa wanamfuata na kumtii Yesu.

Sitisheni hapa na mjadili na timu yako: Je, watu huonyeshaje chuki katika utamaduni wako? Je, watu huchukia wengine kwa sababu gani?

Lakini Yesu anawatia moyo wafuasi wake. Anasema kwamba ingawa watu watawatesa na hata kuwaua baadhi yao, kwamba wanafunzi hawatapata madhara yoyote ya kudumu. Yesu anatumia mithali "hakuna unywele kichwani mwako utakaoangamia." Hii haimanishi kwamba maadui wa wanafunzi hawatawadhuru kimwili, kwa kuwa Yesu alitoka tu kusema kwamba baadhi yao watakufa. Lakini Yesu anamaanisha kwamba maadui wa wanafunzi hawangeweza kuwadhuru kabisa. Yesu anasema kwamba ikiwa wanafunzi watasimama imara na kuvumilia, au kuendelea kuwa waaminifu kwa Yesu, basi watakata uzima wa milele na Mungu. Neno uvumilivu linarejelea ustahimilivu, au kuendelea, kupitia majaribu na matatizo. Yesu anataka wanafunzi wake waendelea kuwa waaminifu kwake hata wanapokabiliwa na mateso na shida kwa sababu ya kumtii kwa kuwa wanajua kwamba thawabu yao ni kuwa na uzima wa milele na Mungu.

Katika hadithi inayofuata, Yesu anaendelea kuwaonya wanafunzi wake kuhusu uharibifu unaokuja wa Yerusalemu na kuwapa ishara kabla ya kurudi kwa Yesu duniani siku zijazo.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha wanafunzi wake karibu na Hekalu. Yesu anaendelea kuwaambia kuhusu matukio yatakayotokea katika siku zijazo kabla ya kuharibiwa kwa Hekalu. Yesu anafafanua mateso ambayo wanafunzi wake watapitia.

Tukio la pili: Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba hata marafiki na jamaa watawasaliti. Yesu anasema kwamba baadhi yao watauawa lakini aliwatia moyo kusimama imara.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Watawala (wafalme na magavana)
- Viongozi wa Sinagogi
- Jamaa
- Marafiki

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu bado yuko na wanafunzi wake kule Yerusalemu karibu na Hekalu. Umati mkubwa umekuwa ukisikiliza mafundisho yake, hivyo kuna uwezekano kwamba watu wengine walisikia kile ambacho Yesu alikuwa akiwaambia wanafunzi wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaendelea kutoa jibu kwa wanafunzi wake kuhusu ishara ambazo zitatokea kabla ya kuharibiwa kwa Hekalu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kutaja neno sinagodi na wafalme na magavana, Yesu anaashiria kwamba watu watawapeleka wanafunzi mbele ya mamlaka ya Wayahudi na yasiyo ya Wayahudi ili wateswe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anasisitiza ukweli kwamba Yeye mwenyewe ndiye atakayewapa maneno na hekima kwa wanafunzi wake mamlaka zitakapowashtaki. Unaweza kutumia neno au kifungu cha maneno kinachosisitiza neno "Mimi" Yesu anaposema, "Kwa kuwa *mimi* nitawapa maneno na hekima..."

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia tamathali ya usemi anaposema kwamba hakuna unywele kwenye kichwa chao utakaoangamia. Yesu anasema kwamba wanafunzi hawatateseka madhara yoyote ya kudumu kwa kuwa wana uzima wa milele na Mungu hata ikiwa watakufa kimwili.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Watawala (wafalme na magavana)
- Viongozi wa Sinagogi
- Jamaa
- Marafiki

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuliigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasitishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Angalia sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Hakikisha kwamba wanafunzi wanaigiza matukio ya siku zijazo huku Yesu anapoyafafanua kwa wanafunzi wake.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanafunzi wakipata hekima na maneno kutoka kwa Yesu wakati wa kesi yao.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza watu wakiwatesa, wakiwakamata na kuwapeleka wanafunzi wa Yesu kwa viongozi na wafalme; hii itatokea kwa kuwa wanamfuata Yesu. Wanafunzi wanamshuhudia Yesu kwa watawala hawa. Yesu anawaambia wanafunzi wake wasijali kuhusu kile watakachosema kwa kuwa Yesu mwenyewe atawapa maneno na hekima. Hakuna yeyote wa wapinzani anayeweza kuwapinga wanafunzi.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya watawala, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kustaajabu, watu hawa hawajaelimika, walipata wapi majibu haya?" "Kukasirika, je, inawezekana kwamba hakuna anayeweza kupata sababu halali ya kuwashtaki?" na "Kutaka kujua. Mambo wanayosema ni ya kuvutia sana. Nataka kujua zaidi." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya wanafunzi, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kufarijiwa. Hii ni kama tu alivyosema Yesu. Ninajua hasa ninachopaswa kusema," "Nimestaajabu. Kamwe sikuwahi kufikiria kwamba ningepata fursa ya kushiriki kuhusu Yesu na mtawala huyu," na "Kuimarishwa. Ninajua kwamba Yesu yu pamoja nami hata ingawa ninahisi hofu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza wanafunzi wakisaliwa na familia na marafiki zao. Baadhi yao watauawa. Watu watawachukia wanafunzi kwa sababu wanamfuata Yesu. Yesu anawaambia kwamba hawataumia kabisa. Yesu anaahidi kwamba wanafunzi watapata uzima wa milele ikiwa watasalia kuwa imara.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Tumaini, Yesu anasema kwamba hakuna madhara ya kudumu yatakayotujia. Hata ikiwa wataniua, ninajua kwamba nitakuwa na Mungu," "Huzuni, kamwe sikufikiri kuwa ingewezekana kwa familia yangu kunisaliti," na "Kuamua. Ninata kuwa na Mungu milele. Nitafanya niwezavyo kuendelea kuwa imara." Anzisha tena uigizaji.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu anazungumza na wanafunzi wake karibu na Hekalu. Anawapa onyo kwamba watu **watawatesa** katika siku zijazo. Kutesa inamaanisha watu wataumiza watu wa Mungu au kuwafanya wateseke. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kutesa kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno kutesa linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba watu watawapeleka baadhi ya wanafunzi wake kwenye **sinagogi** ili kuwashtaki. Sinagogi ni mahali pa ibada pa Wayahudi. Lakini pia palikuwa mahali ambapo viongozi wa Kiyahudi wangetoa hukumu ya matatizo au mizozo ya kijamii. Hakikisha kwamba umetafsiri neno sinagogi kama ulivyolitafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Neno Sinagogi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba wanafunzi wake hawapaswi kujali kuhusu jinsi watakavyojitetea wenyewe watakaposhtakiwa kwa sababu angewapa maneno ya **hekima**. Hekima hutoka kwa Mungu na hurejelea mambo yaliyo ya kweli na mazuri. Hakikisha kwamba umetafsiri neno hekima kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno hekima linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 21:20-28

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu amekuwa akieleza matukio ya siku zijazo kwa wanafunzi wake baada ya kutoa maoni kuhusu umaridadi wa Hekalu. Yesu hasemi tu kwamba Hekalu litaharibiwa, ila pia aliwaandaa wanafunzi kwa ajili ya mateso

ambayo alijua kwamba wangepitia. Sasa Yesu anaendelea kuzungumza kuhusu kuharibiwa kwa Yerusalemu katika siku zijazo na ishara ambazo wafuasi wake watarajie kuziona kabla ya Yesu kurudi duniani.

Kama unavyokumbuka, Yesu anazungumza na wanafunzi wake. Hapo awali, wanafunzi walimuuliza Yesu ishara ya kujua ni wakati gani ambapo Hekalu litaharibiwa. Yesu anawaambia kwamba maadui hawataharibu tu hekalu ila pia Yerusalemu yote! Watakapoona majeshi yakikusanyika karibu na Yerusalemu ili kuishambulia, basi watajua kwamba Yerusalemu inakaribia kuharibiwa kabisa. Yesu anawaonya wanafunzi wake kwamba ikiwa wanaishi Yudea, basi wanapaswa kutoroka na kujificha kwenye milima. Neno Yudea linarejelea eneo la nchi ambalo Mungu alimuahidi Ibrahimu. Wayahudi wengi waliishi Yudea na ndipo ambapo Yerusalemu ilikuwa. Huenda Yesu alikuwa akirejelea milima iliyo kusini mwa Yudea inayoizunguka Bahari ya Chumvi. Katika wakati wa Yesu, Yudea ilikuwa chini ya utawala wa Warumi, lakini Wayahudi walikuwa na mamlaka ya kutekeleza sheria kwa ajili ya watu wao wenyewe.

Sitisheni hapa na uionyeshe timu yako ramani ya eneo la Yudea lililo katika nchi ya Israeli. Itie alama Yerusalemu na milima iliyo karibu na Bahari ya Chumvi.

Wakati wa vita, mara nyingi Wayahudi walijihisi kuwa salama zaidi wakiwa Yerusalemu kwa kuwa kuta kubwa zilizunguka jiji hilo. Lakini Yesu anawaamuru wafuasi wake watoroke kutoka wkenye mji huo na kwa wale wanaoishi mashambani wasiingie mjini. Yesu anasema hili kwa kuwa anajua maadui wa Israeli wangeharibu kabisa na kuwaua watu waliobaki ndani. Yesu anaposema, "Imeandikwa," anarejelea maandiko ya Kiyahudi. Manabii wengi, au wajumbe wa Mungu, walizungumza kuhusu wakati ambapo Mungu angeadhibu watu wake kwa sababu ya kutomtii na uasi wao dhidi yake. Manabii waliuita wakati huu "wakati wa kulipiza kisasi au adhabu." Yesu anaeleza kwamba walikuwa wakizungumzia kuhusu kuharibiwa kwa Yerusalemu. Hasa, Mungu angewaadhibu watu wake kwa kutomkubali Yesu kama Mkombozi Aliyehadiwa. Kuharibiwa kwa Yerusalemu kutatimiza au kusababisha kila kitu kilichoandikwa katika maandiko kutokea.

Sitisha hapa na usimulie hadithi ya jinsi vita vilivyoathiri watu katika utamaduni wako. Je, watu huhisi salama zaidi wakiwa wapi wakati wa vita? Je, ni watu wapi ambao huwa katika hatari zaidi wakati wa vita?

Yesu ana huzuni hasa anapofikiria kuhusu jinsi wanawake wajawazito na kina mama wa Kiyahudi wanaonyonyesha watakvayoteseka maadui watakapoivamia Yerusalemu. Yesu anajua kwamba itakuwa vigumu kwao kuyatoroka majeshi kwa sababu wana watoto ambao wanawatunza. Yesu analia kuhusu mateso makali ambayo anajua watu wake watakabiliwa nayo wakati huu. Wayahudi wangeteseka kwa kuwa Mungu alikuwa amekasirishwa nao kwa sababu ya dhambi zao. Mungu angeyarusu majeshi yawashambulie na kuwaua wengi wao. Yesu anaposema "kufa kwa upanga," anamaanisha kwamba adui watashambulia na kuwaua Wayahudi wengi kwa silaha zao za vita. Upanga ulikuwa silaha ya kawaida sana iliyotumiwa na askari. Vilikuwa visu vikubwa virefu vya chuma vilivyokuwa na makali pande mbili.

Sitisha hapa na uionyeshe timu yako picha ya upanga wa Kiroma.

Yesu anasema kwamba kwa Wayahudi ambao hawakuuawa, kuwa maadui watawakamata na kwenda nao kama wafungwa wa nchi nyingine. Yesu anaposema, "Yerusalemu itakanyagwa na watu wa mataifa," anamaanisha kuwa mataifa yasiyo ya Kiyahudi yangeishinda Yerusalemu na kuifanyia na kuwafanyia Wayahudi dharau au kutowaheshimu. Lakini Yesu anasema watu wa Mataifa, au wasio Wayahudi, wataitawala Yerusalemu tu wakati ambapo Mungu atawaruhusu kufanya hivyo, au hadi wakati wa watu wa Mataifa utakapotimizwa.

Yesu anazungumza kuhusu ishara za miujiza ambazo zitatokea kwenye jua, mwezi na nyota. Injili ya Marko na Mathayo zinasema kwamba jua na mwezi vitakuwa giza na kwamba nyota zitaanguka kutoka mbinguni. Ishara hizi zitawafanya watu kuwa na hofu na zitaonyesha kuwa Mungu anakaribia kufanya jambo muhimu. Watu walio katika nchi zote ulimwenguni watakuwa na wasiwasi na kuzidiwa kwa kuwa hawatajua cha kufanya. Ngurumo na kuyumbayumba kwa bahari kunarejelea dhoruba na mawimbi makali baharini. Hii itawafanya watu kuzidiwa sana na woga kiasi kwamba watazirai au kupoteza fahamu. Watu watakuwa na wasiwasi kuhusu mambo ya kutisha yatakayotokea baadaye. Yesu anaposema, "Viumbe wa mbinguni watatikiswa," inawezekana kwamba anarejelea Mungu kutikisa jua, mwezi na nyota, au kuzihamisha kutoka kwenye maeneo yake na kazi zake za kawaida.

Sitisheni hapa na mjadili na timu yako: Je, jua, mwezi na nyota huwakilisha nini katika utamaduni wako? Eleza wakati ambapo jua, mwezi na nyota zilionekana kuwa tofauti na vinavyopaswa kuwa, kama vile wakati wa kupatwa kwa mwezi, kimondo kuanguka, au tukio jingine. Je, watu walifanya vipi?

Baada ya mambo haya yote kutukia, basi watu kila mahali watamuona Yesu au Mwana wa Adamu, atakapotokea mawinguni. Mwana wa Adamu lilikuwa jina ambalo Yesu alitumia mara nyingi kuonyesha kwamba Mungu alimpa nguvu na mamlaka kamili. Mawingu mara nyingi huwakilisha nguvu, uwepo na utukufu wa Mungu au miali inayong'aa. Yesu ataonekana katika nguvu na utukufu kwa kuwa Mungu alimpa haki na uwezo wa kuwahukumu na kuwatawala watu wote.

Yesu anawaambia wanafunzi wake kile wanachopaswa kufanya wanapooa ishara hizi zikianza kutukia. Maagizo yake ni maalum kwa wafuasi wake ambao bado watakuwa hai duniani wakati huo katika siku zijazo. Yesu anawaambia wasimame na wainue vichwa vyao, au wawe na ujasiri na kujiamini. Wafuasi wa Yesu wangeweza kuwa na ujasiri kwa kuwa ishara hizi zinaonyesha kuwa Yesu alikuwa anakaribia kurudi duniani. Na kurudi kwa Yesu, angewapa wafuasi wake ukombozi, au kuwaokoa kutoka kwenye mateso ambayo wamesababishiwa na watu waovu.

Katika hadithi inayofuata, Yesu anawasimulia wanafunzi wake mfano ili kuwasaidia kuelewa kwa uwazi kile alichokuwa akifundisha kuhusu ishara zitazokuja kabla ya kurudi kwake.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha wanafunzi wake karibu na Hekalu. Yesu anawajibu wanafunzi wake swali kuhusu ishara za siku zijazo ambazo zitaonyesha kuharibiwa kwa Hekalu. Yesu anawaambia wanafunzi wake watoroke watakapooa majeshi yameizunguka Yerusalemu. Yesu anasema kuwa utakuwa wakati mgumu sana. Watu wa Mataifa watachukua usukani na kuiharibu Yerusalemu.

Tukio la kwanza: Yesu anaendelea kuwaambia wanafunzi kuhusu ishara za siku zijazo, wakati huu tu, kuhusu ishara kabla ya kurudi kwa Yesu. Mambo yasiyo ya kawaida yatavitokea jua, mwezi na nyota. Bahari zitatoa zitaunguruma na kusonga. Nguvu za anga zitaondolewa zinapopaswa kuwa.

Tukio la tatu: Yesu anasema kwamba wakati huo, watu watamuona Yesu akija mawinguni. Yesu anawaambia wanafunzi wake kuwa matukio hayo yatakapotukia watajua kwamba ni wakati ambapo Mungu atawaweka huru kutokana na mateso.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Jeshi linaloshambulia Yerusalemu
- Wayahudi wanaokimbia kutoka Yerusalemu
- Wanafunzi wanaotoroka

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebea kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu yuko karibu na Hekalu akiwafundisha wanafunzi wake kuhusu kile kitakachotokea katika siku zijazo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anawajibu wanafunzi wake swali kuhusu ishara za siku zijazo kabla ya kuharibiwa kwa Hekalu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walipachukulia Yerusalemu kuwa kama mahali pa kukimbilia, au mahali salama wakati wa vita kwa kuwa jiji lilikuwa na kuta ndefu. Lakini Yesu anasema kinyume chake, kwamba Wayahudi wote wanapaswa kujiepusha na jiji hili maadui watakapolivamia kwa kuwa kila atakayekuwa ndani atauawa au kukamatwa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapozungumzia kuhusu wakati wa adhabu au hasira, anamrejelea Mungu. Mungu angeadhibu Wayahudi kwa sababu ya dhambi zao kwa kuwaruhusu maadui zao kuiharibu Yerusalemu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu haelezi hasa kile kitakachotokea kwa jua, mwezi na nyota, anasema tu kwamba ishara hizo zitawafanya watu kuwa na hofu na kwamba itamaanisha Mungu anakaribia kufanya jambo muhimu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba "kufa kwa upanga" ilikuwa tamathali ya usemi. Yesu alikuwa akisema kwamba maadui wangewaua Wayahudi wengi vitani.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema, "Hayo yote yameandikwa," Yesu anarejelea unabii uliozungumzia kuharibiwa kwa Hekalu kunako kuja.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Kiyahudi, kusimama na kuinua kichwa vilikuwa vitendo vya kiishara. Vilionyesha ujasiri na kujiamini.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Jeshi linaloshambulia Yerusalemu
- Wayahudi wanaokimbia kutoka Yerusalemu
- Wanafunzi wanaotoroka

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuliigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasitishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Angalia sehemu muhimu au ngumu za hadithi au simulizi hili zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu bado akizungumza na wanafunzi wake wanapokuwa karibu na hekalu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanafunzi wakitoroka kutoka jijini au wakikaa mbali na jiji ikiwa wako mashambani. Yesu anasema kwamba wanawake wajawazito na wanawake wanaowatunza watoto wataishi katika nyakati mbaya sana.

Hakikisha kwamba timu inaigiza watu wakiiogopa bahari na wakiwa na hofu ishara zinapoanza kutokea kwa jua, mwezi na nyota. Timu inaweza kutumia vitu kama matunda au mawe vikitikisika angani au nguo ili kuwakilisha mawimbi ya bahari. Watu wanaogopa ishara hizo kiasi kwamba wanaanguka.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yesu akifundisha wanafunzi wake karibu na Hekalu kuhusu kile kitakachotokea Yerusalemu katika siku zijazo. Yesu anawaonya wanafunzi wake watoroke Yerusalemu watakapoona majeshi yakilizunguka jiji hilo.

Yesu anasema kuwa utakuwa wakati wa mateso makali na kuwa Wayahudi wengi watauawa au kukamatwa. Utakuwa wakati wa watu wa Mataifa na Yerusalemu itaharibiwa kabisa.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakakujibu, "Nimeshtuka. Siwezi kufikiria jiji letu maridadi likiharibiwa, "Nina hofu. Je, hili litatokea lini?" na "Huzuni. Je, mbona watu wa Yerusalemu wasimkubali Yesu kama Mkombozi Aliyeahidiwa? Labda basi mji haungeharibiwa." Muulize mwigizaji anayeigiza Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kuvunjika moyo. Laiti watu wa Yerusalemu wangenikubali," "Mzito. Ninajua kwamba huu ni mpango wa Baba yangu, lakini ni vigumu kuufikiria," na "Tumaini. Mungu ana mpango na kusudi la mambo yote." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi kuhusu ishara za siku zijazo. Yesu anaeleza mambo yasiyo ya kawaida ambayo yatavitokea jua, mwezi na nyota. Bahari itatoa sauti ya juu na kusonga. Mungu atahamisha nguvu za anga na watu watazirai kwa sababu ya hofu.

Sitisheni igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya watu wanaoishi wakati huo, "Unahisije?" Huenda akakujibu, "Ninaogopa. Je, ni mambo yapi mabaya zaidi yanayoweza kuta?" "Sina tumaini. Sijui pa kujificha ili niwe salama," na "Hakika hii ni nguvu ya Mungu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akisema kuwa wakati huo, watu watamuona akija mawinguni. Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba mambo haya yatatukia ili wajue kuwa Mungu anajiandaa kuwaweka huru kutokana na mateso yao. Yesu anawaambia wawe na ujasiri.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakakujibu, "Hofu. Nimemuona Yesu akitembea juu ya maji. Ninaweza kufikiria kuhusu yeye akirundi mawinguni," "Natumi kwamba nitaishi ili nione siku hiyo," na "Ninapambana. Itakuwa vigumu kuwa na ujasiri wakati wa mateso, lakini ninajua Yesu atanisaidia."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anazungumza na wanafunzi wake kuhusu kuharibiwa kwa **Yerusalemu** kunakokuja. Yerusalemu ulikuwa mji mkuu wa kidini wa Wayahudi ulio katika mkoa wa Yudea. Ulikuwa pia mahali ambapo **Hekalu** lilikuwa. Yesu anasema kwamba katika siku zijazo Hekalu na Yerusalemu vitaharibiwa kabisa na maadui wa Israeli. Neno Yerusalemu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba Yerusalemu itakanyagwa na **watu wa mataifa**, au watu wasio Wayahudi. Hii ilikuwa njia nyingine ya kusema kwamba mataifa yasiyo ya Kiyahudi yangeishinda Yerusalemu na kutembea mitaani wakiudharau mji huo na Wayahudi. Mungu atawaruhusu watu wa mataifa kuitawala Yerusalemu kwa kipindi cha muda au hadi wakati wa watu wa mataifa utakapotimizwa. Hakikisha kwamba umetafsiri neno watu wa Mataifa kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Watu wa mataifa linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Kisha Yesu anaeleza **ishara** ambazo zitaonyesha kwamba kurudi kwake kumekaribia. Ishara ni kitu cha kuonyesha kwamba jambo fulani litatukia. Ishara hizi zilijumuisha mambo ambayo yatavitokea jua, mwezi na nyota. Katika muktadha huu, neno **mataifa** linarejelea watu wa nchi au maeneo tofauti ya kijiografia. Watu hawa wataogopa kwa sababu ya ishara hizi. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno ishara na taifa kama ulivyotafsiri hapo awali. Maneno haya mawili, ishara na taifa, yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anaposema "viumbe wa **mbinguni** watatikiswa," kuna uwezekano mkubwa kuwa anarejelea Mungu akivitikisa Mwezi, jua na nyota kwa kuwa tayari ametaja hilo hapo awali. Hapa, mbinguni inarejelea angani tofauti na mahali ambapo Mungu huishi. Mbinguni ni neno linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anazungumza kuhusu kurejea kwake duniani na anajiita **Mwana wa Adamu**. Hili lilikuwa jina ambalo Yesu alitumia kujiita mwenyewe ambalo lilimaanisha alikuwa Mungu kweli na Mwanadamu kweli. Hii inamaanisha kwamba anawakilisha watu wote na kwamba Mungu alimpa nguvu zote na mamlaka. Unapotafsiri kauli Mwana wa Adamu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Neno Mwana wa Adamu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba atarejea katika nguvu zote na utukufu. Neno **utukufu** linarejelea mnururisho unaong'aa unaohusishwa na uwepo wa Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno utukufu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno utukufu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wanafunzi wanapoziona ishara hizi za siku zijazo, wanaweza kuwa na uhakika kwa kuwa wanajua kwamba kurudi kwa Yesu kunakaribia. Wanaweza kuwa na uhakika kwa kuwa wanajua kwamba Yesu analeta **ukombozi**, au uhuru kutokana na mateso wanayokabiliwa nayo. Hakikisha kwamba umetafsiri neno ukombozi kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno ukombozi linapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Luka 21:29-38

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa ka tika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu amekuwa akifundisha kila siku Hekaluni kule Yerusalemu. Yesu na wanafunzi wake walipoondoka Hekaluni, Yesu alielezea matukio ya siku zijazo ikiwa ni pamoja na kuharibiwa kwa Hekalu na ishara kwamba Yesu atarudi hivi karibuni. Sasa Yesu anatumia mfano kulinganisha ishara za kurudi kwake na majani yaliyoota kwenye miti.

Awali, wanafunzi walimwomba Yesu awape ishara za kujua ni wakati gani ambapo Hekalu litaharibiwa. Yesu hakuwapa tu ishara za kuharibiwa kwa Yerusalemu ila pia kurudi kwa Yesu Duniani katika siku zijazo. Ili kuezilezea vyema ishara hizi, Yesu anasimulia mfano, au hadithi fupi, kuhusu majani yanayokua kwenye miti. Yesu anatumia mfano wa mtini: Huu ulikuwa mti wa kawaida wa matunda uliokuwa Israeli. Mitini ilianguka majani yake wakati wa baridi, lakini katika majira ya joto matawi yalichipua majani na vizizi mbegu vipya ambavyo huota matunda. Majira ya joto hurejelea msimu ambapo maua na matunda huanza kukua kwenye miti na mimea. Kila mmoja alijua kwamba mitini ilipoota majani, majira ya joto, au msimu wa kupanda wa hali ya hewa ya joto, ulikuwa unakaribia. Kama unavyoweza kumbuka, Yesu alitumia mara nyingi mitini katika mifano yake kuwakilisha Israeli.

Sitisha hapa kisha uonyeshe picha ya mtini. Je, miti hubadilika vipi wakati wa majira tofauti katika utamaduni wako? Ikiwa miti haianguki majani pale unapoishi, eleza mifano mingine ya asili inayoonyesha kwamba misimu inabadilika.

Yesu anatumia maneno kama "hata hivyo" kufanya ulinganisho. Yesu anasema kama vile watu huyaona majani mapya na kujua kwamba majira ya joto yanakuja, wanafunzi wanapaswa kuziona ishara alizozitaja zikitukia na kujua kwamba ufalme wa Mungu umekaribia. Kwa kuwa bado Yesu hajarudi, maneno yake yanatumika kwa yeyote anayemwamini na kumtii katika siku zijazo. Katika muktadha huu, ufalme wa Mungu unarejelea nwisho wa wakati ambapo ufalme kamili wa Mungu ndio pekee utakaokuwepo na Yesu atatawala mioyoni mwa watu wake kama mfalme wao. Kwa Luka, kukaribia kwa ufalme wa Mungu kunajumuisha Mungu kutawala katika mioyo ya watu wake sasa, na kurudi kwa Yesu. Katika mafundisho haya, Yesu analenga atakaporudi.

Yesu alitumia istilahi "Amini nawaambia" ili kuisitiza jambo muhimu ambalo alikuwa anakaribia kulisema. Yesu anataka watu wasikilize kwa makini anaposema, "Watu wa kizazi hiki hawatapita hadi mambo haya yote yatukie." Tafsiri ya "kizazi hiki" kwa kawaida humaanisha watu wanaoishi wakati mmoja, lakini inaweza kurejelea watu walioendelea kumkataa Yesu kama Mkombozi aliyeahidiwa na kuwa wa uadui na wanafunzi hadi kurudi kwake. Baadhi ya wasomi hutafsiri "mambo haya yote" kama ishara pekee zinazoonyesha kuharibiwa kwa Yerusalemu, kinyume cha ishara zote zilizojuumuisha kile ambacho kingetukia kabla ya kurudi kwa Yesu. Hii ingemaanisha kuwa labda baadhi ya watu waliomsikiliza Yesu bado wangukuwa hai wakati maadui walipoiharibu Yerusalemu katika siku zijazo. Ni bora kuruhusu tafsiri zote mbili katika tafsiri yako.

Kwa kawaida watu waliziona mbingu, au anga na dunia kama zinazostahimili na zilizo imara, ilhali Yesu alisema zingefikia mwisho. Hata hivyo, Yesu anasema kwamba maneno yake hayatapita; yatakuwepo na yatathibitika kuwa ya kuaminika na ya kweli.

Yesu anawaonya wanafunzi wake wawe waangalifu. Kama vile Yesu alivyowaonya wanafunzi wake hapo awali kwa mifano ya mtumishi aliyekuwa akisubiri na mwenye nyumba aliyeibwa, Yesu anataka wanafunzi wake wawe macho na tayari kila wakati kwa ajili ya kurudi kwake, jambo ambalo wanaweza kufanya tu kwa kuomba kila wakati. Yesu hataki mioyo ya wafuasi wake itatizike. Hii ilikuwa njia nyingine ya kusema kuwa hakutaka wawe na mizigo na kutatizika kama wengine. Yesu alieleza tabia ambazo huwafanya watu kujijali wenyewe kuliko wanavyomjali Mungu na njia zake. Wangeenda kwenye sherehe, kulewa na kutenda bila kujidhibiti. Pia

wangukuwa na hofu au kuwa na wasiwasi kuhusu maisha, kama vile kile ambacho wangevaa au kile ambacho wangukula. Yesu anasema kwamba ikiwa wanafunzi watajiruhusu kuelemea na tatizika kama watu wengine wowote, basi hawatakuwa tayari siku ambayo Yesu atarudi.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Kwa kawaida, watu huwa na vikwazo au wasiwasi gani katika utamaduni wako? Je, watu hufanya nini wanapohisi wasiwasi?

Yesu anasema kuwa ikiwa hawako tayari basi "siku hiyo itafungwa ghafla kama mtego kwao." Yesu alikuwa anatumi ulinganisho huo kusema kwamba wanafunzi hawangetarajia wakati ambapo Yesu angerudi, kama vile ambavyo mnyama hatarajii mtego unaomnasa. Yesu anasema kwamba siku ya kurudi kwake itathiri eneo la dunia nzima, au watu wote wanaoishi ulimwenguni. Yesu anawaamuru wanafunzi wake kwamba wawe macho kila wakati na wafanye hivyo kwa kuomba. Kwa njia hii, wangukuwa tayari kwa kurudi kwake. Yesu anataka wafuasi wake waombe kwamba wawe na nguvu za kuyaepuka mambo mabaya ambayo yangetukia. Hii inaashiria kwamba wanafunzi wake wangukuwa katika hatari ya kufanya mambo, kama vile kulewa au kuwa na wasiwasi, hilo lingewafanya kuaibika kusimama mbele ya uwepo wa Yesu mwishoni mwa wakati. Lakini Yesu anawahitaji wawe macho na kuomba ili wawe na nguvu za kuvumilia nyakati zote ngumu zitakatukia kabla ya kurudi kwake.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Je, watu hujiandaa vipi kuwa katika uwepo wa mtu wa maana? Je, ni matendo yapi ambayo humpa mtu ujasiri wa kusimama mbele yao?

Kusimama mbele ya Mwana wa Adamu inamaanisha kusimama mbele ya Yesu. Jina hili linarejelea Yesu kuwa na nguvu zote na mamlaka. Watu watasimama mbele ya Yesu wakati mmoja Yesu atakaporudi duniani na baada ya wakati wa mateso kuisha. Kisha, wafuasi wa Yesu wote ambao wamesalia kuwa waaminifu wataweza kuingia bila kuaibika katika uwepo wa Yesu, mfalme wao aliyeshinda.

Luka anatukumbusha kwamba Yesu alihubiri kila siku Hekaluni. Hii ilikuwa ni juma moja kabla ya kifo chake. Tunajua kutokana na hadithi inayofuata kwamba Wayahudi walikuwa wanasherehekea sherehe za kidini kule Yerusalemu, ambayo ilifanya jiji kuwa na watu wengi kutoka kote Israeli. Hivyo usiku Yesu alitumia muda wake nje ya jiji kwenye Mlima wa Mizeituni, au kilima kilicho upande wa mashariki wa Yerusalemu. Kila asubuhi, Yesu alirudi Hekaluni na watu walikuja kusikiliza mafundisho yake.

Sitisha hapa na uionyeshe timu yako ramani ya pale ambapo Mlima wa Mizeituni ulipo uketokea kwenye Hekalu kule Yerusalemu.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Tukio la kwanza: Yesu anafundisha wanafunzi wake karibu na Hekalu jijini Yerusalemu. Kuna watu wengi wanaomzunguka. Yesu anasimulia mfano wa mtini. Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba watakapoziona ishara alizowaambia basi kurudi kwake kutakuwa kumekaribia.

Tukio la pili: Yesu anasema kwamba anga na dunia zitapita, lakini neno lake litadumu milele. Yesu anawaonya wanafunzi wake wasikengeuke kama wengine ila daima wawe tayari kwa ajili ya kurudi kwake. Yesu anasema kwamba ikiwa wtakuwa watu wa sala na wako tayari, basi watasimama kwa ujasiri mbele yake mwishoni mwa wakati.

Tukio la tatu: Yesu anafundisha kila siku Hekaluni na umati mkuu wa watu unamsikiliza, lakini kila usiku anaenda kwenye Mlima wa Mizeituni kupumzika.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Watu wanaoayaona majani
- Watu waliokengeuka na wenye wasiwasi
- Umati unaomsikiliza Yesu

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu na wanafunzi wake wako karibu na Hekalu kule Yerusalemu. Umati wa watu umekuwa ukisikiliza mafundisho ya Yesu na upo karibu. Yesu anaendelea kuwajibu wanafunzi wake swali kuhusu ishara za siku zijazo kwamba mwisho unakaribia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mitini ilikuwa ilijulikana sana Israeli. Kila mmoja alijua kwamba ilianguka majani yake majira ya baridi na majani yake yalipoanza kuchipua tena, majira ya joto yalikuwa yanakaribia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema, "Mtakapoyaona mambo haya yakitukia," anazungumza kuhusu ishara alizozitoa za kurudi kwa Mwana wa Adamu, si ishara kabla ya kuharibiwa kwa Yerusalemu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema, "Maneno yangu hayatapita," hasemi kwamba maneno yana uhai, ila kuwa maneno ambayo Yesu alinena kuhusu siku zijazo yatatimia, au yatatokea.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema kuwa ufalme wa Mungu unakaribia, anarejelea kurudi kwake katika siku zijazo mawinguni atakapoleta ukombozi, au uhuru kutoka kwenye mateso, kwa wafuasi wake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anaposema, "Amini nawaambia," kwamba anakaribia kusema jambo ambalo ni muhimu sana. Yesu anataka wanafunzi wake wasikilize kwa makini.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia tamathali ya usemi anaposema, "Mioyo yenu itaelemewa." Hii ilikuwa njia nyingine ya kusema kwamba mtu alihisi kuzidiwa kana kwamba alikuwa amebeba kitu kizito.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa akifundisha kwenye Hekalu kila siku juma moja kabla ya kifo chake. Umati wa watu ulikuwa Yerusalemu kusherehekea sherehe ya kidini, hivyo watu wengi walimsikiliza Yesu kila siku.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yerusalemu ilikuwa na msongamano mkubwa wa watu hivyo Yesu alisafiri nje ya jiji jioni na kukaa usiku kwenye Mlima wa Mizeituni. Mlima wa Mizeituni ulikuwa kilima kilichokuwa upande wa mashariki mwa Yerusalemu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Wahasika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Watu wanaoona majani
- Watu walikengeuka na wenye wasiwasi
- Umati unaomsikiliza Yesu

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuliigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasitishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Angalia sehemu muhimu au ngumu za hadithi au simulizi hili zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za hadithi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akifundisha wanafunzi wake karibu na Hekalu kuhusu matukio ya siku zijazo. Umati wa watu umewazunguka wakitoka na kuingia Hekaluni.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mfano wa Yesu anapousimulia. Watu wanayaona majani yakichipuka kwenye mtini na wanafurahi kwa kuwa wanajua majira ya joto yaja. Wakati huo huo, wanafunzi wanazona ishara angani na baharini, kama vile Yesu alivyowaambia kuwa zitatukia. Wanapoona hili, wanaanza kuangalia kurudi kwa Yesu mawinguni. Hakikisha umeonyesha kwamba hili linafanyika katika siku zijazo.

Hakikisha kwamba timu inaigiza watu wakilewa na wengine wakiwa na wasiwasi, lakini wanafunzi wanakumbuka maneno ya Yesu na wanaomba mara nyingi. Igiza wanafunzi wakiwa wamesimama kwa ujasiri mbele ya Yesu mbinguni.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akiondoka Yerusalemu kila jioni na kukaa kwenye Mlima wa Mizeituni usiku. Yesu anarudi mapema Hekaluni kila asubuhi kufundisha. Umati wa watu wanakuja kumsikiliza Yesu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yesu akisimulia mfano wa mtini. Huku Yesu anaposimulia mfano huo, mtu anaweza kuigiza akitazama mmea unaochipuka na akitambua kwamba majira ya joto yanakaribia. Yesu anawaambia kwamba vivyo hivyo watajua watakapoziona ishara hizo kwamba ufalme wa Mungu unakaribia. Igiza mwanafunzi akiziona ishara na akianza kumtafuta Yesu. Yesu anasema kwamba maneno yake hayatapita.

Sitisha igizo: Muulize mtu anayeigiza nafasi mwanafunzi katika siku zijazo, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Nilijua kwamba wakati huu ungefika," "Ninaogopa, lakini ninakiamini kile ambacho Yesu alisema. Lazima anakuja hivi karibuni!" na "Ninahisi faraja, Yesu anakaribia kuja. Nitaendelea kuomba." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akiwaambia wanafunzi wake wasifanye mambo ambayo yanatendeka, lakini wawe waangalifu na waombe. Igiza watu wakizidiwa. Wanajiingiza katika anasa kama vile sherehe na ulevi. Lakini wanafunzi wanaomba na kujiepusha na tabia hii.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza watu wanaoshereheka, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Mbona hawasherehekei pamoja nasi? Je, hawajui kwamba Yesu alikufa na haji tena?" "Angalau ninahisi vyema zaidi wakati ambapo sihitaji kufikiria kile kinachotokea karibu nami," na "Uchungu. Kwa yale yote yanayotukia ulimwenguni, kwa kweli Mungu hatujali." Anzisha tena uigizaji.

Igizeni Yesu akirudi ghafla kutoka mawinguni. Kila mmoja ulimwenguni anamuona. Baadaye, wanafunzi wanakuja katika uwepo wa Yesu kwa ujasiri.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza Yesu akirudi, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Ninafurahi sana kwamba wanafunzi wangu walisalia kuwa waaminifu," "Huzuni, watu wengi sana walikuwa na fursa ya kunifuata wanafunzi wangu walipowaambia kunihusu, lakini walichagua kutoamini," na "Furaha. Sasa nitakuwa na wafuasi wangu milele." Muulize mhusika anayeigiza mtu aliyekuwa amelewa au mwenye wasiwasi kabla ya kurudi kwa Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Ninaogopa. Je, ni nini kinachotokea?" "Majuto.

Ningewaamini wanafunzi," na "Kuogopa. Lazima huu ndio mwisho. Sijui ni nini kitakachonitokea." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akienda kwenye Mlima wa Mizeituni kila siku inapoisha. Yesu anarudi hekaluni mapema ambapo umati unakusanyika kumsikiliza Yesu akifundisha.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anawafundisha wanafunzi wake Yerusalemu. Yesu anawafundisha kuhusu matukio ya siku zijazo kwa kusimulia **mfano**, au hadithi fupi inayosimulia mambo ya ndani kuhusu Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mfano kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno mfano linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Kama vile watu wanapovyoyaona majani yakichipua kwenye mtini hujua kwamba majira ya joto yanakuja, Yesu anasema kwamba wanafunzi wake wanapoyaona **mambo haya yakitukia** wanapaswa kujua kwamba ufalme wa Mungu umekaribia. Usemi "Mambo haya yakitukia" unarejelea ishara ambazo Yesu alizielezea hapo awali ambazo zitakuja kabla ya kurudi kwake duniani. Hii ni pamoja na ishara katika jua, mwezi na nyota na pia dhoruba kubwa katika bahari.

Katika muktadha huu, **ufalme wa Mungu** pia unarejelea mwisho wa wakati ambapo Mungu atakuja kutawala watu wake katika ufalme kamilifu ambao hauna uovu au mateso. Watu ambao ni sehemu ya ufalme huu humfuata Yesu kama mfalme katika mioyo yao, ambavyo huwapa uhusiano bora na Mungu. Luka anaonyesha kurudi kwa Yesu duniani na ufalme wa Mungu ukiwa umekaribia kama tukio moja. Unapotafsiri istilahi ufalme wa Mungu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Istilahi Ufalme wa Mungu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasisitiza kwamba **kizazi** hiki hakitaisha hadi watakapoona ishara ambazo Yesu alizielezea. Neno kizazi hiki kwa kawaida linarejelea watu ambao wanaishi kwa wakati mmoja. Ikiwa tafsiri hii itatumika basi ingemaanisha kwamba watu waliokuwa wakimsikiliza Yesu hawangekufa kabla ya kuona ishara alizozieleza. Hata hivyo, baadhi ya wasomi wanaamini kwamba Yesu anarejelea watu walioendelea kumkataa kama Mkombozi Aliyeahidiwa. Hii ingeashiria kwamba Yesu alikuwa akiwaambia wanafunzi wake kwamba watu wangekuwa na uadui nao hadi atakaporudi duniani. Hakikisha kwamba tafsiri yako ya "kizazi hiki" iko wazi kwa tafsiri yoyote kati ya hizo. Neno kizazi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba **mbingu** na dunia zitapita au kukoma kuwepo. Katika muktadha huu, neno mbingu linarejelea anga. Halirejelei mahali ambapo Mungu huishi. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mbingu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Mbingu linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba watu watazidiwa na **ufidhuli, ulevi** na mahangaiko. Neno ufidhuli linamaanisha kujiburudisha kwa raha huku ulevi ukirejelea kulewa na kutenda kwa njia ya upumbavu. Tabia hizi mbili zilionyesha mtu anayejijali mwenyewe sana na asiyemjali Mungu na njia zake sana.

Yesu anawaonya wafuasi wake kwamba wanapaswa kuwa tayari kila wakati kwa ajili ya kurudi kwake na kuwa wanaweza kufanya hivi kwa **kuomba**. Neno kuomba linarejelea kuwasiliana na Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kuomba kama ulivyolitafsiri katika masimulizi yaliyotangulia. Neno kuomba linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anaelezea kurudi kwake kama **mtego** ambao unajifunga ghafla. Neno mtego linarejelea kifaa ambacho watu hutumia kunasa ndege au mnyama. Mnyama alipougusa mtego, ungejifunga ghafla na mnyama huyo angekwama.

Ikiwa watu hawatumii mitego pale ambapo unaishi, fikiria kuhusu ni neno lipi ambalo lingefaa zaidi katika jamii yako.

Ikiwa wanafunzi watajipusha na hatari ambazo Yesu alizizungumzia basi wataweza kusimama mbele ya **Mwana wa Adamu**. Hapa, Yesu anatumia jina Mwana wa Adamu kujirejelea mwenyewe kama mtu ambaye Mungu alimpa nguvu na mamlaka yote. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Mwana wa Adamu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Mwana wa Adamu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu alifundisha kila siku **Hekaluni**, au mahali ambapo Mungu huishi miongoni mwa watu wake jijini Yerusalemu. Katika muktadha huu, neno Hekalu linarejelea ua wa Hekalu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Hekalu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Neno Hekalu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 22:1-6

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu amekuwa akifundisha kila siku Hekaluni, mahali pa ibada pa Wayahudi. Kila usiku angerudi kwenye Mlima wa Mizeituni.

Wakati huo, haikuwa muda mrefu kabla ya Pasaka kufanyika. Sikukuu ya Mkate Usiotiwa Chachu ilifanyika baada tu ya Pasaka na sherehe hizi mbili zilisherehekewa kama sherehe moja. Sikukuu ya Mkate Usiotiwa Chachu ilikuwa ni sherehe ambayo Wayahudi walisherehekea kila mwaka kwa siku nane. Katika siku hizo nane, hawakula mkate wowote uliotengenezwa kwa hamira. Pasaka na Sikukuu ya Mkate Usiotiwa Chachu iliwakumbusha Wayahudi wakati ambapo Mungu aliwaokoa kutoka kwa utumwa nchini Misri miaka mingi iliyopita.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Je, utamaduni wako husherehekea vipi sherehe kubwa za kidini? Elezea sherehe yoyote unayoipenda.

Kuhani mkuu na waandishi, walimu wa sheria, ambao walikuwa viongozi wa kidini wakati huo walikuwa wanajaribu kupata njia za kumuua Yesu kisiri, kwa kuwa walikuwa wanaogopa kile ambacho watu wangepanya.

Sitisha hapa na mjadili: Je, katika utamaduni wako, viongozi wa kidini wanapokabiliwa na upinzani au mateso, wafuasi wao hufanya nini katika hali kama hizo?

Kisha Shetani akamwingia Yuda ambaye pia aliitwa Iskariot. Yuda alikuwa mmoja wa wanafunzi kumi na wawili wa Yesu. "Shetani alimwingia Yuda" inamaanisha kwamba Yuda alimruhusu shetani kuanza kuidhibiti akili na moyo wake. Shetani ndiye mkuu wa mapepo wote waovu. Shetani alipomwingia Yuda, Yuda alienda kwa kuhani mkuu na maafisa wa walinzi wa hekalu na kujadili njia bora ambayo angemsaliti Yesu kwao. Maafisa wa walinzi wa hekalu ni makapteni au maafisa waliokuwa na wajibu wa kutunza utaratibu katika eneo la hekalu. Maafisa hao walikuwa Wayahudi kutoka kwa kabila la Lawi. Askari wa Kiroma hawakuwa wanaruhusiwa kuingia Hekaluni. Makuhani wakuu na maafisa wa walinzi wa hekalu walikuwa viongozi wakuu wa kidini ambao wangesaidia kumfanya Yesu auawe, hivyo ndio maana Yuda alienda kwao.

Kuhani mkuu na viongozi wa kidini walifurahi sana kwamba Yuda alikuwa tayari kuwasaidia na walikubali kumlipa Yuda kwa sababu ya hilo. Luka hatwambii ni kiasi gani cha pesa, lakini Mathayo anatwambia kwamba ilikuwa sarafu thelathini za fedha. Yuda alikubali kulipwa pesa hizo. Alianza kutafuta muda bora wa kumkabithi kwa, au kumsaliti, Yesu. Yuda angechagua wakati ambapo watu wengi hawakuwa wamemzunguka Yesu. Hii ingekuwa rahisi kwa Yuda kwa kuwa alikuwa mmoja wa wanafunzi kumi na wawili, wafuasi wa karibu wa Yesu. Yuda angejua ni wakati gani ambapo Yesu yuko peke yake au ana watu wachache.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena yakisomwa katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hili. Saidia kikundi kufafanua matukio, mipangilio na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio manne.

Tukio la kwanza: Huku sherehe za Pasaka na Mkate Usiotiwa Chachu zinapokaribia, viongozi wa kidini walitafuta fursa ya kumuua Yesu kwa siri, kwa kuwa waliogopa kile ambacho watu wangepanya.

Tukio la pili: Shetani anamwingia Yuda.

Tukio la tatu: Yuda anaenda kwa kuhani mkuu na walinzi wa hekalu na kuwaambia kwamba yuko tayari kuwasaidia. Wanafurahi sana na wanaamua kumlipa Yuda pesa.

Tukio la nne: Yuda anaanza kutafuta fursa ya kumtoa Yesu kwao.

Wahusika ni pamoja na:

- Kuhani mkuu
- Walimu wa sheria ya dini
- Yesu
- Watu au umati
- Shetani
- Yuda
- Maafisa wa walinzi wa hekalu

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeke kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuhani mkuu na walimu wa sheria ni viongozi wa kidini. Pia kumbuka kwamba Yesu alikuwa akifundisha kila siku Hekaluni na kurudi kwenye Mlima wa Mizeituni kila usiku.

Kumbuka kuwa sherehe kuu ilikuwa inakaribia. Ilifanyika mara moja kwa mwaka na sheria ya Wayahudi iliwahitaji Wayahudi kuisherehekea ndani ya Yerusalemu. Kungekuwa na watu wengi katika jiji kwa ajili ya sherehe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini walitaka kumuua Yesu kisiri. Pia kumbuka kwamba wanawaogopa watu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Shetani alimwingia Yuda. Pia kumbuka kwamba Yuda ni mmoja wa wanafunzi kumi na wawili.

Ni muhimu kuzingatia mpangilio wa matukio yanavyofuatana. Yuda alienda kwa viongozi wa kidini baada ya Shetani kumwingia. Yuda alizungumza na viongozi wa kidini kuhusu jinsi atakavyowasaidia kumsaliti Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba viongozi wa kidini walikubali kumlipa Yuda pesa na alikubali.

Yuda alianza kutafuta fursa ya kumtoa Yesu kwa viongozi wa kidini wakati ambapo Yesu hakuwa na umati.

Kudhihirisha Maandiko

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio manne.

Wahusika ni pamoja na:

- Kuhani mkuu
- Walimu wa sheria ya dini
- Yesu
- Watu au umati
- Shetani
- Yuda
- Maafisa wa walinzi wa hekalu

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza mara ya pili, sitisha uigizaji katika sehemu tofauti katika simulizi hili.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi.

Viongozi wa kidini walikuwa wakitafuta njia ya siri ya kumuua Yesu. Walikuwa wanawaogopa watu.

Sitisha igizo: Waulize wanaoigiza nafasi ya viongozi wa kidini, "Mnahisi vipi?" Huenda wakakujibu "Tunahisi Hasira kwa sababu ya Yesu," Tunaogopa kile ambacho watu wanaweza kufanya." Anzisha tena uigizaji.

Shetani alimwingia Yuda.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anaeigiza nafasi ya Shetani, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu "Ninamchukia Yesu," "Ninamdhibiti Yuda."

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya Yuda, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Simjali Yesu," "Niko tayari kumsaliti Yesu," "Ninahisi kukata tamaa." Anzisha tena uigizaji.

Yuda alienda kwa kuhani na maafisa wa walinzi wa hekalu; anawaambia kwamba yuko tayari kuwasaidia. Wanafurahi na wanakubali kumlipa pesa, anakubali kuchukua pesa kutoka kwao.

Sitisha igizo: Waulize wahusika wanaigiza nafasi ya kuhani na maafisa wa walinzi wa hekalu, "Mnahisije?" Huenda wakakujibu, "Msisimko," Hatimaye mpango wetu umefanywa kuwa rahisi." Muulize mhusika Yuda, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Nimefurahi kwamba nilipata pesa." Anzisha tena uigizaji.

Yuda alianza kutafuta fursa ya kumtoa Yesu kwa viongozi wa kidini.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka

Wakati huo, haikuwa muda mrefu kabla ya Sikukuu ya Mkate Usiotiwa Chachu pia iitwayo Pasaka ingefanyika. **Sikukuu ya Mkate Usiotiwa Chachu** ilikuwa karamu au sherehe ambayo Wayahudi walisherehekea kila mwaka kwa siku saba. Walisherehekea ili kujikumbusha wakati ambapo Mungu aliwaokoa mababu zao kutoka kwenye utumwa katika nchi ya Misri. Katika siku hizo saba, hawakula mkate wowote uliotengenezwa kwa hamira. **Pasaka** pia ilikuwa sherehe ambayo Wayahudi walisherehekea kila mwaka kwa siku moja kabla ya Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu kuanza. Kwa maelezo zaidi kuhusu Mkate Usiotiwa Chachu](#t164) na Pasaka rejelea Fahirasa Kuu.

Mkate usiotiwa chachu ni mkate uliopikwa au kuokwa bila kuongeza hamira kwenye unga. Watu huongeza **hamira** kwenye mkate ili kuifanya iwe kubwa au kuvimba kabla ya kuoka.

Kuhani mkuu na **waandishi** au **walimu wa sheria** walikuwa wakijaribu kutafuta njia ya kumuua Yesu lakini walikuwa wanawaogopa watu. Tumia maneno yale yale kurejelea **kuhani mkuu** na **walimu wa sheria**, au **waandishi** kama uliyotumia hapo awali. Maneno haya, kuhani mkuu na walimu wa sheria yanapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Shetani alimuingia Yuda inamaanisha kwamba Yuda alimruhusu shetani kuanza kuidhibiti akili na moyo wake. Yuda hakuakuwa amepagawa na Shetani kwa njia ambayo hangeweza kukataa. Tumia neno lile lile kurejelea Shetani kama ulilotumia hapo awali. Kwa maelezo zaidi kuhusu Shetani, rejelea Faharasa Kuu.

Yuda alienda kwa kuhani na afisa mkuu wa walinzi wa hekalu. **Walinzi wa hekalu** ni Wayahudi waliolinda eneo lililokuwa karibu na Hekalu. **Maafisa wa walinzi wa hekalu** ni makapteni au maafisa waliokuwa na wajibu wa kutunza utaratibu katika eneo la hekalu. Tumia neno lile lile kurejelea hekalu kama ulilotumia hapo awali. Neno Hekalu linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 22:7-23

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kifungu cha mwisho, Sherehe ya Mkate Usiotiwa Chachu ilikuwa inakaribia. Kuhani mkuu na waandishi walikuwa wakitaifuta nafasi ya kumuua Yesu. Yuda alikuwa tayari kumsaliti Yesu na alikuwa akitafuta nafasi ya kumkabidhi au kumsaliti Yesu kwa viongozi wa kidini ili kuuawa.

Kisha siku ya Sherehe ya Mkate Usiotiwa Chachu ukaja. Mungu aliamuru kila familia kutoa dhabihu au kuchinja mwana-kondoo wa Pasaka. Mwana-kondoo wa Pasaka ni mwana-kondoo ambaye kila familia lazima adhabihu kwa ajili ya karamu hiyo. Kulingana na sheria ya Musa, mwana-kondoo huyo lazima awe wa kiume mwenye umri wa mwaka bila kasoro. Mwana-kondoo angeweza kuwa kondoo au mbuzi.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya mwana-kondoo aliyehai na mwana kondoo aliyechomwa.

Yesu aliwaambia Petro na Yohana watangulie na watayarisha kila kitu ili wote waweze kushiriki mlo wa Pasaka. Huenda Yesu alikuwa Bethania au Mlima wa Mizeituni wakati huo. Watu walipaswa kula mlo wa Pasaka ndani ya jiji la Yerusalemu, kwa hivyo hata ingawa Yesu alikuwa Bethania, walihitaji kwenda mjini ili kutayarisha mlo huo. Kwa kuitikia maagizo ya Yesu, Petro na Yohana walimwuliza Yesu mahali ambapo angewataka watengenezee maandalizi haya. Petro na Yohana hawakumheshimu Yesu kwa kumuuliza Yesu mahali ambapo wangepaswa kufanya mipango; walikuwa wenye heshima na tayari kutii Yesu alijibu akisema, "Sikiliza kwa makini," au "Tazama." Maneno haya pia yalimaanisha kwamba jambo lisilotarajiwa lingetokea. Aliwaambia waende kwa jiji la Yerusalemu. Yesu alisema kwamba Petro na Yohana watakutana na mtu aliyebeba mtungi au chupa ya maji. Petro na Yohana wanapaswa kumfuata mtu huyo katika nyumba ambayo mtu huyo ataingia. Katika utamaduni wa Kiyahudi wakati huo, wanawake tu walibeba maji kwenye chupa. Yesu alijua kwamba hatua hii ingewaonyesha Petro na Yohana mtu huyo ambaye aliwataka wamfuata. Luka hatuelezei ikiwa Yesu alikuwa amefanya mipango mwanzoni pamoja na mmiliki wa nyumba ambayo Petro na Yohana walipaswa kuingia. Luka pia hatuelezei ikiwa Yesu alifanya mpango ili mtu huyo anayebeba chupa ya maji aweze kukutana na Petro na Yohana. Watu hawa wawili-mwenye nyumba na mtu anayebeba maji hayo ni tofauti.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya mtungi au chupa, au mtu anayebeba chupa ya maji kwenye bega lake.

Yesu aliwaambia Petro na Yohana wamwambie mmiliki wa nyumba kwamba mwalimu anamsihi awaonyeshe mahali ambapo chumba cha wageni kilipo, ili mwalimu na mitume wake waweze kula mlo wa Pasaka mle. Mwenye nyumba ataonyesha Petro na Yohana chumba kikubwa chenye samani kilicho juu, au katika chumba cha juu. Chumba chenye samani kinaonyesha kwamba chumba hicho kitakuwa na fanicha tayari. Fanicha inaweza kujumuisha matakia au makochi, na inaweza kuwa na meza na vitu vingine. Petro na Yohana wanapaswa kujiandaa kwa ajili ya karamu katika chumba cha juu. Wayahudi walijenga nyumba zilizokuwa na paa tambarare. Mara nyingi familia tajiri hujenga chumba kikubwa kwenye paa la tambarare.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya nyumba ya Kiyahudi iliyo na chumba cha juu.

Huenda mmiliki wa nyumba hiyo alikuwa tayari alimjua Yesu kama "Mwalimu", labda hakushangazwa na ombi la Yesu.

Petro na Yohana walikwenda mjini na kila kitu kilitokea jinsi Yesu alivyowaambia, na waliandaa Pasaka.

Ilipokuwa wakati wa kula mlo wa Pasaka, Yesu pamoja na mitume, au wanafunzi kumi na wawili wa Yesu, waliegemea mezani. Wanalalia mito au madawati mafupi karibu na meza ya chini.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya watu wanaoegemea mezani wakati wa mlo.

Ilikuwa desturi ya Wayahudi kula mlo wa Pasaka usiku.

Kisha Yesu aliwaambia mitume kwamba alitamani sana wakati ambapo angekula Pasaka pamoja nao kabla ya mateso na kifo chake. Yesu alisema hatakula Pasaka mpaka yatimie katika ufalme wa Mungu. Yesu alimaanisha kwamba hatakula mlo mwingine wa Pasaka hadi Mungu asababisha kile mlo wa Pasaka unawakilisha kufanyika. Yesu pia alimaanisha kwamba hii ni mlo wa mwisho wa Pasaka ambao atakula kwa muda mrefu. Mlo wa Pasaka unaofuata ambao Yesu atakula utakuwa wakati Mungu atakapokuja kuwaokoa watu wake na kutawala juu ya Ufalme wake mkamilifu. Utakumbuka kwamba mlo wa Pasaka ni sherehe ya wakati Mungu aliwaokoa watu wake kutoka utumwa huko Misri. Aliwaokoa wakati wao waliweka damu ya mwana-kondoo aliyechinjwa juu ya milango kwa nyumba zao. Sasa, Mungu atawaokoa watu wake kutoka kwa kifo na kuwa watumwa wa kutenda dhambi. Atawaokoa kwa damu ya mwana wake Yesu mwenyewe. Mwana-kondoo wa Pasaka aliigiza jukumu lile lile katika kuwaokoa kutoka Misri kama Yesu atakavyowaokoa kutoka kwa dhambi na kifo. Ufalme wa Mungu unarejelea wakati ambapo Mungu atatawala kila mtu kama mfalme.

Ndiposa Yesu alichukua kikombe ambacho huenda kilijawa na divai nyekundu na kumshukuru Mungu kwa ajili yake. Yesu aliwaambia wanafunzi wake wachukue kikombe hicho cha divai na kushiriki kati yao. Yesu pia alisema kwamba hatakunywa divai tena mpaka ufalme wa Mungu utakapokuja. "Mpaka ufalme wa Mungu utakapokuja" unarejelea wakati ambapo Mungu atatawala kila mtu kama mfalme. Baada ya kusema haya, Yesu alichukua mkate fulani, alishukuru Mungu kwa ajili yake, akaivunja mkate na kuwapa mitume, akisema, "Mkate huu ni mwili wangu ninaowapa, fanya hivi kwa kunikumbuka." Yesu alimaanisha kwamba wanafunzi wanapaswa kula mkate pamoja katika sherehe maalum ya kumkumbuka Yesu kwa heshima na shukrani. Mkate ambayo Yesu aliumega ni mkate usiotiwa chachu. Mkate usiotiwa chachu ni mkate ambao watu hutengeneza bila hamira, na ilikuwa aina ya mkate maalum ambao watu walitumia katika sherehe ya Pasaka.

Vivyo hivyo, baada ya Yesu na mitume kumaliza kula mlo, Yesu alichukua kikombe cha divai mikononi mwake, alimshukuru Mungu kwa ajili yake, na kuwapa wanafunzi wake kushiriki. Yesu alisema, "Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu inayomiminwa kwa ajili yenu." Yesu alitumia kikombe cha divai iliyokuwa mikononi mwake kuwakilisha agano jipya ambayo Mungu angefanya na watu kupitia damu ya Yesu. Ilikuwa tofauti na agano ambayo Mungu alifanya na watu wake katika Agano la Kale. Katika agano la kale, Mungu aliahidi kwamba atakuwa daima pamoja na watu wake na waliahidi kumfuata. Mungu aliwahitaji kutoa dhabihu za wanyama, watu wa Mungu walipotenda dhambi. Mungu alithibitisha agano lake na watu wake kwa damu ya wanyama. Katika agano jipya, Yesu mwenyewe angekufa kama dhabihu, na damu yake ingethibitisha agano.

Kisha Yesu akasema, "Lakini mtu anayekaribia kunisaliti yuko hapa anakula chakula hiki pamoja nami." Katika utamaduni wa Kiyahudi, watu wanapokula pamoja inamaanisha kwamba wao ni washikamanifu kwa kila mmoja. Ilikuwa jambo mbaya kwa mwanafunzi kula Pasaka pamoja na bwana wake na kisha kumsaliti.

Sitisha hapa na mjadili: Ni njia gani maalum ambazo watu huonyesha uaminifu na urafiki katika utamaduni wako?

Yesu pia alisema kwamba Mwana wa Adamu atakufa. Hii itatokea kwa sababu Mungu alipanga muda mrefu uliopita kwamba Yesu lazima afe. Hata hivyo, mpango wa Mungu hauhalishi tendo la usaliti. Yesu alijiita Mwana wa Adamu. Lakini ole wake mtu anayemsaliti Yesu, ambayo inamaanisha kwamba Mungu atamwadhibu vikali mtu huyo atakayemsaliti Yesu. Mitume walianza kuulizana nani kati yao ambaye angemsaliti Yesu.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mipangilio, na wahusika kwenye hadithi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu aliwatuma Petro na Yohana kwenda kutayarisha Pasaka. Petro na Yohana walimwuliza Yesu mahali walipopaswa kutayarisha Pasaka. Yesu anawaambia waende Yerusalemu.

Tukio la pili: Petro na Yohana wanaenda Yerusalemu na kupata mambo kama Yesu alivyowaambia. Wanatayarisha chakula cha Pasaka.

Tukio la tatu: Yesu na mitume kumi na wawili wanakula mlo wa Pasaka. Yesu anatoa maana mpya kwa mkate na kikombe.

Tukio la Nne: Yesu anasimulia kuhusu usaliti wake.

Wahusika ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Yohana
- Mtu aliyebeba chupa ya maji
- Mwenye nyumba
- Mitume wengine

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Zingatia mpangilio wa matukio. Ni muhimu kukumbuka kwamba ilikuwa wakati wa sherehe kubwa. Watu walikuwa wakiandaa kwa ajili ya sherehe. Yesu aliwatuma Petro na Yohana ili wawafanyie matayarisho ya kula Pasaka. Petro na Yohana walimwuliza Yesu mahali ambapo wangepaswa kufanya mipango, Yesu aliwaambia Petro na Yohana waende Yerusalemu, jijini.

Kumbuka pia kwamba maelezo haya ni Yesu anawapa maelekezo, badala ya simulizi la yale yaliyotokea.

Yesu anawaambia Petro na Yohana kwamba watakutana na mtu aliyebeba chupa ya maji; watamfuata mtu huyo nyumbani ambayo mtu huyo ataingia. Petro na Yohana walimfuata mtu huyo aliyebeba chupa ya maji, lakini huenda hawakuzungumza naye.

Petro na Yohana watamwomba mmiliki wa nyumba ili awaonyeshe mahali ambapo chumba cha wageni kilipo. Mwenye nyumba atawaonyesha Petro na Yohana chumba cha wageni. Chumba kina samani, na ni chumba cha juu. Petro na Yohana wataandaa chumba hicho.

Kumbuka kwamba wakati Petro na Yohana walipoingia mjini, kila kitu kilitokea kama Yesu alivyowaambia.

Ni muhimu kutambua kwamba wakati wa Pasaka ulipofika, Yesu na mitume waliegemea mezani kwenye chumba cha juu au juu ya ngazi. Kumbuka kwamba Luka anawaita wanafunzi "mitume" hapa. Hii ni tofauti na ya kawaida, kwa kawaida wanaitwa wanafunzi. Hatujui kwa nini wameitwa mitume hapa, kwa kuwa Yesu hawatumie kama jina lao linamaanisha. Hata hivyo, neno mitume linaweza kutumika hapa kwa sababu hii ni mahali ambapo wanafunzi wanaanza kuchukua jukumu lao la wawakilishi wa Yesu ambao siku moja watatoa uongozi kwa waamini.

Yesu alianza kuzungumza na mitume. Yesu aliwaambia mitume kwamba alitamani sana wakati ambapo angekula Pasaka pamoja na mitume hao kabla ya mateso na kifo chake.

Yesu alichukua kikombe cha divai, au matunda ya mzabibu, mikononi mwake na kumshukuru Mungu kwa ajili yake. Yesu aliwapa wanafunzi wake ili wachukue na kushiriki kati yao. Yesu alisema hatakunywa divai, au matunda ya mzabibu, tena mpaka ufalme wa Mungu utakapokuja.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alichukua mkate fulani, akamshukuru Mungu kwa ajili yake, Yesu akavunja mkate huo na kuwapa mitume, akisema, "Mkate huu ni mwili wangu ninaowapa, fanya hivi kwa kunikumbuka." Katika lugha ya awali, hatua hii hapa ama ina maana kwamba mkateismwili, au kwamba mkate ni *kama* au ni ishara ya mwili wa Yesu. Jambo muhimu la kukumbuka hapa ni kwamba Yesu anataka tukumbuke kile atakachotufanyia kwa kufa kwa ajili ya dhambi zetu. Yesu anataka tukumbuke kwamba Yesu anaipa mwili wake kufa kwa ajili ya dhambi zetu.

Kumbuka kwamba baada ya wao kumaliza kula mlo, Yesu alichukua kikombe cha divai mikononi mwake, alimshukuru Mungu kwa ajili yake, na kuwapa wanafunzi wake kushiriki. Yesu alisema, "Kikombe hiki cha divai ni agano jipya katika damu yangu inayomiminwa kwa ajili yenu." Yesu anataka tukumbuke kwamba atakapokufa, damu yake itakuwa muhuri ambao utathibitisha agano jipya la Mungu pamoja nasi.

Kisha Yesu aliendelea kuzungumza na kusema, "Lakini mtu ambaye anakaribia kunisaliti yuko hapa akila chakula hiki pamoja nami."

Kumbuka, Yesu pia alisema kwamba Mwana wa Adamu atakufa. Hii itatokea kwa sababu Mungu alipanga muda mrefu uliopita kwamba Yesu lazima afe, lakini ole wake mtu huyo ambaye anasaliti Yesu.

Mitume walianza kuulizana nani kati yao ambaye atamsaliti Yesu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio manne.

Wahasika ni pamoja na:

- Yesu
- Petro
- Yohana
- Mtu aliyebeba chupa ya maji
- Mwenye nyumba
- Mitume wengine

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Siku ya Sherehe ya Mkate Usiotiwa Chachu ukaja. Yesu aliwauliza Petro na Yohana waende mjini na kuwafanyia matayarisho ya kula Pasaka. Petro na Yohana walimwuliza Yesu mahali ambapo angependa wafanye maandalizi. Yesu akajibu na kuwaambia waende Yerusalemu, jijini.

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nikitamani kusherehekea Pasaka pamoja na mitume wangu." Muulize mhusika Petro na Yohana, "Je, unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Tuko tayari kumtii Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Yesu anawasimulia Petro na Yohana matukio ambayo lazima yatokee wakati wanapoingia mjini. Igizeni matukio haya na kuzingatia mpangilio wake. Petro na Yohana wanaingia Yerusalemu; wanakutana na mtu anayebeba mtungi au chupa ya maji. Petro na Yohana watamfuata mtu huyo ndani ya nyumba ambayo mtu huyo ataingia. Petro na Yohana watamwambia mwenye nyumba kwamba mwalimu anamsihi awaonyeshe mahali ambapo chumba cha wageni kiko, ili mwalimu na wanafunzi wake watakula chakula cha Pasaka huko. Mwenye nyumba ataonyesha Petro na Yohana chumba kikubwa chenye samani kilicho juu. Petro na Yohana wataandaa chumba hicho.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Petro na Yohana, "Je, unahisi vipi?" Unaweza kusikia "Tumeshangazwa! Kila kitu kinafanyika kama Yesu alivyosema", "Tunashangaa." Muulize mhusika mtu huyo anayebeba mtungi au chupa

ya maji, "Je, unahisi vipi?" Unaweza kusikia "Lazima niende haraka nyumbani." Muulize mhusika mwenye nyumba, "Je, unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Niko tayari kumpa mwalimu chumba changu." Anzisha tena uigizaji.

Ilipofika wakati wa kula chakula cha Pasaka, Yesu na mitume waliegemea tena mezani. Kisha Yesu aliwaambia mitume kwamba alitamani sana wakati ambapo angekula Pasaka pamoja nao kabla ya mateso na kifo chake.

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Unaweza kusikia, "Ninafurahi kula chakula cha Pasaka pamoja na mitume wangu." Waulize waigizaji wanaoigiza mitume, "Mnajisikiaje?" Unaweza kusikia, "Bado tunashangaa ni nini Yesu alimaanisha kuhusu mateso na kifo chake" au "Heri ya kusherehekea Pasaka." Anzisha tena uigizaji.

Kisha Yesu alichukua kikombe cha divai au matunda ya mzabibu mikononi mwake na kumshukuru Mungu kwa ajili yake. Yesu aliwapa wanafunzi wake kushiriki kati yao. Kisha Yesu alisema kwamba hatakuonywa divai tena mpaka ufalme wa Mungu utakapokuja.

Baada ya kusema haya, Yesu alichukua mkate fulani, alishukuru Mungu kwa ajili yake, akaivunja mkate na kuwapa mitume, akisema, "Mkate huu ni mwili wangu ninaowapa, fanya hivi kwa kunikumbuka."

Baada ya wao kumaliza kula mlo, Yesu alichukua kikombe cha divai mikononi mwake, alimshukuru Mungu kwa ajili yake, na kuwapa wanafunzi wake kushiriki. Yesu alisema, "Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu inayomiminwa kwa ajili yenu."

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" unaweza kusikia "Nataka kuwaonyesha mitume wangu kile ambacho Pasaka inaonyesha." Waulize waigizaji wanaoigiza mitume, "Mnajisikiaje?" unaweza kusikia "tunataka kuelewa anachokisema Yesu ", "Tuna wasiwasi juu ya Yesu", "tunashangaa kwa sababu tunajiuliza ikiwa Yesu anataka tuinywe damu." Anzisha tena uigizaji.

Kisha Yesu akasema, "Lakini mtu anayekaribia kunisaliti yuko hapa anakula chakula hiki pamoja nami." Yesu pia alisema kwamba Mwana wa Adamu atakufa. Hii itatokea kwa sababu Mungu alipanga muda mrefu uliopita kwamba Yesu lazima afe. Lakini ole wake mtu anayemsaliti Yesu.

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" unaweza kusikia "Nina huzuni na kukata tamaa", waulize waigizaji wanaoigiza mitume, "Je, mnahisi vipi?" unaweza kusikia "tumesikitishwa na atakayemsaliti Yesu," "Tuna huzuni na wasiwasi kwa ajili ya Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Mitume walianza kuulizana nani kati yao ambaye atamsaliti Yesu.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Kisha siku ikaja kwa ajili ya **Sherehe ya Mikate Isiyotiwa Chachu** ambayo mwana-kondoo wa Pasaka lazima atolewe dhabihu. M **wana-kondoo** wa Pasaka ni mwana-kondoo ambaye anapaswa kutolewa dhabihu kwa ajili ya sikukuu. Mwana-kondoo lazima awe wa umri wa mwaka moja bila kasoro. Mwana-kondoo anaweza kuwa kondoo au mbuzi. Pasaka ilikuwa sherehe ya kidini ya Kiyahudi ambayo iliadhimishwa siku moja kabla ya Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu. Pasaka iliadhimisha wakati Mungu aliwaokoa mababu za Kiyahudi kutoka utumwani Misri. Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu ilikuwa ni sherehe ambayo Wayahudi walisherehekea kila mwaka kwa siku saba. Katika siku hizo nane, hawakula mkate wowote uliotengenezwa kwa hamira. Pasaka pia ilikuwa sherehe ambayo Wayahudi walisherehekea kila mwaka kwa siku moja kabla ya Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu kuanza. Tumia neno lile lile la **Pasaka** na **Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu** ambayo umetumia katika vifungu vya awali. Kwa maelezo zaidi kuhusu Pasaka na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, rejelea Faharasa Kuu.

Petro na Yohana wanaenda Yerusalemu kutayarisha mlo wa Pasaka. Wanaona mambo yakiwa tu kama Yesu alivyowaambia. Mwenye nyumba ataonyesha Petro na Yohana chumba kikubwa chenye samani kilicho juu, au katika chumba **cha juu**. Chumba cha juu kina maana kwamba nyumba hiyo ilikuwa na chumba kikubwa kilichojengwa juu ya sehemu kuu ya jengo. Mara nyingi, chumba kama hicho kilikuwa na ngazi yake yenyewe nje ya nyumba. Petro na Yohana watafanya maandalizi ya sikukuu katika chumba hicho.

Onyesha picha ya nyumba ya Kiyahudi yenye paa tambarare na ina chumba cha juu.

Ilipofika wakati wa kula chakula cha Pasaka, Yesu na **mitume** waliegemea tena mezani. Desturi ya Wayahudi wakati huo ilikuwa kulalia mito au benchi fupi karibu na meza ndogo. Mitume ni wanafunzi kumi na wawili, wafuasi wa karibu wa Yesu Kwa maelezo zaidi kuhusu neno mitume, rejea Faharasa Kuu.

Wakati wa mlo huo, Yesu alisema kwamba alitamani sana wakati ambapo angekula Pasaka pamoja nao kabla ya mateso na kifo chake. Yesu alisema hatakula Pasaka tena mpaka yatimie katika **ufalme** wa Mungu Ufalme wa Mungu unarejelea wakati ambapo Mungu atatawala kila mtu kama mfalme. Wakati huo Yesu atatawala pamoja na Mungu, na Mungu atawapa watu wake uhuru kamili kutoka kwa utumwa wa dhambi ambayo Pasaka inaonyesha. Kumbuka kutafsiri ufalme wa Mungu kwa njia ile ile ya vifungu vya awali. Kwa maelezo zaidi kuhusu neno ufalme wa Mungu, rejea Faharasa Kuu.

Kisha Yesu alichukua **kikombe** cha **divai** au **matunda ya mzabibu** mikononi mwake na kumshukuru Mungu kwa ajili yake. K **ikombe** hicho ni bakuli linalotengenezwa kwa udongo. Matunda ya mzabibu au divai, ni kileo. Imetengenezwa kutoka kwa maji ya matunda yanayoitwa zabibu.

Baada ya kusema hivyo, Yesu alichukua **mkate** fulani. Alishukuru Mungu kwa ajili yake. Mkate ambayo Yesu aliumega ilikuwa mkate usiotiwa chachu. Tumia neno lile lile kwa mkate uliotumia hapo awali.

Vivyo hivyo, baada ya Yesu na **mitume** kumaliza kula mlo, Yesu alichukua kikombe cha divai mikononi mwake, alimshukuru Mungu kwa ajili yake, na kuwapa mitume wake kushiriki. "Kikombe hiki ni **agano** jipya katika damu yangu inayomiminwa kwa ajili yenu." Agano ni makubaliano ya kisheria kati ya watu wawili au makundi. Tumia neno lile lile kwa agano kama ulivyotumiwa hapo awali. Neno agano liko kwenye Faharasa Kuu.

Kisha Yesu akasema, "Lakini mtu anayekaribia kunisaliti yuko hapa anakula chakula hiki pamoja nami." M **wana wa Adamu** atakufa. Tumia neno lile lile kwa Mwana wa Adamu kama ilivyotumiwa hapo awali. Istilahi Mwana wa Adamu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 22:24-38

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka

Katika kifungu kilichopita, Yesu aliwaambia wanafunzi wake kwamba mmoja wao atamsaliti. Ilikuwa wakati wa mlo wa Pasaka. Wanafunzi walihojiana kuhusu yule ambaye anaweza kumsaliti. Yesu. Katika kifungu hiki, wanafunzi walianza kubishanana kuhusu nani kati yao anapaswa kuchukuliwa kuwa wa ajabu. Ubishano huu ulitokea wakati wa mlo wa Pasaka.

Wanafunzi walianza kubishana kuhusu nani kati yao anapaswa kuchukuliwa kuwa wa ajabu. Lakini Yesu aliwajibu na kuwaambia kwamba miongoni mwa Wayunani, au wasio Wayahudi, wafalme hutawala au huongoza watu wao kama mabwana. Wayahudi walitumia neno Wayunani kurejelea watu na mataifa mengine ya ulimwengu. Wafalme hulazimisha mamlaka yao kisha wanataka watu kuwaita wafadhili au wasaidizi wa watu. Yesu alisema kwamba wanafunzi hawapaswi kutenda hivyo; badala yake, mtu wa cheo cha juu au hali ya juu kati yao anapaswa kuwa mnyenyekevu kama mdogo au yule aliye na cheo cha chini. Na mtu anayetawala anapaswa kuishi kama mtu anayetumikia.

Sitisha hapa na kujadili: Watu wanatumia vigezo gani kuchagua viongozi katika utamaduni wako? Watu wanategemeaje wafalme au viongozi wawatendee vipi raia au wafuasi wao katika utamaduni wako?

Kisha Yesu aliuliza swali na akalijibu. Yesu aliuliza kwamba mtu anapoegemea kula, na mwingine anampakulia chakula, mtu gani ni muhimu zaidi, je, ni yule anayeegemea na kula? Bila shaka. Ndiposa Yesu akasema kwamba ingawa yeye ni kiongozi kwa wanafunzi, Yesu ni kama mtumishi kwa wanafunzi. Kisha Yesu akawaambia wanafunzi kwamba wao ndio waliokaa naye wakati wa majaribu yake. Yesu kwa upande wake atawapa wanafunzi ufalme au mamlaka ya kutawala watu kama Mungu alivyompa Yesu mamlaka hiyo. Na wakati Yesu anapotawala kama mfalme, wanafunzi watakula na kunywa mezani pa Yesu katika ufalme wake. Yesu pia alisema kwamba wanafunzi watakaa katika viti vya enzi ili kuongoza makabila kumi na mawili wa Israeli. Hii inamaanisha kwamba Yesu anawapa wanafunzi mamlaka ya kutawala watu. Makabila kumi na mawili ya Israeli yanarejelea wazao wa wana kumi na wawili wa Israeli. Kila mmoja wa wana wa Israeli alikuwa na watoto

wengi, na wazao hawa wakawa makundi makubwa ya wazao, kama vile "koo" au "kabila." Makabila haya pamoja yaliunda taifa lililoitwa Israeli. Kiti cha enzi, kiti cha pekee kilichotumiwa na wafalme. Wanafunzi wataegemea mezani mwa Yesu, na watatawala makabila kumi na mawili ya Israeli Wanafunzi watatumia mamlaka yao katika ufalme ambao Mungu amempa Yesu Yesu hakumaanisha kwamba alikuwa anawapa wanafunzi ufalme tofauti na ule aliyopewa na Baba.

Baada ya hayo, Yesu alimwita Simoni Petro, "Simoni, nina kitu muhimu ya kukuambia." Yesu anatumia jina la Simoni mara mbili kama njia ya kupata usikivu wake. Yesu alitaka Simoni ajue kwamba alikuwa karibu kusema jambo muhimu. Kumbuka kwamba Yesu anamwita Simoni Petro kwa jina lake la zamani. Yesu anataka kuelekeza uangalifu kwa majaribu ya Simoni hapa kwa kutumia jina lake la zamani.

"Shetani ameomba kukusisha kama ngano." Hiyo ina maana kwamba Shetani atawajaribu wanafunzi ili waache kumuamini Yesu. Jaribio hili litakuwa kali kama mkulima anayeshinikiza ngano kutenganisha mbegu za bisi kutoka kwa maganda au makapi. Yesu alisema kwamba amemuomba Simoni kwamba imani ya Simoni isitindike, au kwamba Simoni hataacha kumwamini Yesu. Yesu sasa anarudi kwa jina jipya la Petro. Baada ya Petro kurudi kwa Yesu, Yesu anasema kwamba Petro anapaswa kuwatia moyo wanafunzi wenzake wamwamini Yesu kwa uaminifu. Yesu alimaanisha kwamba Simoni atamwacha kwa njia fulani, lakini baadaye Simoni atarudi kwake Yesu.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya nafaka za ngano kwa makapi.

Lakini Simoni Petro alimjibu Yesu kwa nguvu akisema, Yesu ni Bwana wake au bwana wake naye atakuwa mwaminifu kwa Yesu hata ikiwa Petro lazima aende gerezeni pamoja na Yesu. Petro alisema kwamba yuko tayari kufa pamoja na Yesu. Lakini Yesu alijibu kumwambia Petro kwamba leo kabla ya jogoo kuwika mara tatu Petro atamkana Yesu. Siku za Kiyahudi huanza wakati wa machweo, na ilikuwa jioni tayari. Hii ina maana kwamba jogoo litawika mara tatu wakati wa usiku, na Petro atamkana Yesu kabla halijawika mara ya tatu.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya jogoo.

Yesu aliwakumbusha wanafunzi kuhusu wakati wa awali kwa kuwauliza swali ambalo tayari alijua jawabu lake. Yesu aliwauliza wanafunzi ikiwa alipowatuma kwenye miji tofauti ili kuhubiri bila mkoba au mfuko wa fedha mkoba wa kusafiri au viatu vya ziada, je, wanafunzi walikuwa na uhitaji wa kitu chochote? Wanafunzi walijibu, "Hapana, hatukupungukiwa na chochote." Ndiposa Yesu akawaambia wanafunzi kwamba wakati huu ni tofauti. Yesu alisema kwamba wanafunzi wanaposafiri, wanapaswa kuchukua pesa na mfuko uliojaa vitu vingine ambavyo wanaweza kuhitaji, na yeyote asiye na upanga anapaswa kuuza kanzu yake na kununua moja. Wasomi wengine wanaamini kwamba Yesu alikuwa akizungumza katika picha za maneno hapa. Alikuwa akiwaambia kwamba wanapaswa kuwa tayari kwa nyakati hatari, kwamba mateso yalikuwa yanakuja. Yesu pia alisema kwamba yale nabii aliandika katika neno la Mungu hakika yatatimia kwa kile kinachotokea kwake. Hivi ndivyo nabii alivyoandika: "Naye alichukuliwa au kutibiwa kama mhalifu." Huu ulikuwa unabii kutoka kwa nabii Isaya. Ndiposa Yesu akasema kwamba kwa kweli, mambo ambayo manabii waliandika juu yake yatatokea hivi karibuni. Yesu alisema hivyo kuwakumbusha wanafunzi kuhusu wakati aliowatuma ili kuhubiri na kuponya. Wakati huo, wanafunzi hawakuhitaji kuchukua chochote kwa sababu watu waliwakaribisha na kuwatunza walipokuwa wakihubiri kuhusu Yesu. Lakini kwa sasa, watu wangesema Yesu alikuwa mtenda maovu, kama vile manabii walikuwa wameandika katika maandiko. Kwa hiyo Yesu aliwaonya wanafunzi kujiandaa kwa wakati huu wa ugumu na hatari. Walimjibu Yesu "Tazama, Bwana tuna upanga mbili." Ndiposa Yesu akawaambia wanafunzi wake, "Msizungumze tena kuhusu upanga." Yesu aliposema "Ni vya kutosha," alikuwa akitumia usemi ambao unatumiwa kuleta mazungumzo mwisho. Hakutaka waendeleo kuzungumza kuhusu panga tena.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya kanzu na upanga.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mipangilio, na wahusika kwenye hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Wanafunzi wanasema kuhusu nani ndiye aliye mkuu zaidi. Yesu anawaambia kwamba mkuu ndiye anayetumikia.

Tukio la pili: Yesu anamwambia Simoni Petro kwamba atajaribiwa. Petro anasema kwamba yuko tayari kufa kwa ajili ya Yesu. Yesu anamwambia Petro kwamba atamkana Yesu.

Tukio la tatu: Yesu anawapa wanafunzi maagizo tofauti kwa kile wanachopaswa kuchukua nao.

Wahusika ni pamoja na

- Yesu
- Simoni Petro
- Wanafunzi wengine

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Hadithi hii inaanza kwenye mlo wa Pasaka, mara tu baada ya Yesu kuwaambia wanafunzi kwamba mmoja wao angemsaliti. Huenda bado wameegemea mezani, na ni jioni, baada ya giza. Kumbuka kwamba wanafunzi walibishana kuhusu nani anayepaswa kuchukuliwa kuwa mkuu kati yao.

Kumbuka jibu la Yesu kwa wanafunzi. Yesu alisema kwamba miongoni mwa Wayunani, wafalme hutawala au kuwa juu ya watu wao kama mabwana. Yesu sasa anasema mambo kama hayo mara mbili ili watu waelewe jinsi wanafunzi wanavyohitaji kutenda. Anasema kwamba mtu wa cheo cha juu kati yao anapaswa kuwa mnyenyekevu kama yule aliye na cheo cha chini. Yesu anasema kitu kama hicho tena: Mtu anayetawala anapaswa kutenda kama mtu anayewatumikia.

Ni muhimu kutambua jinsi Yesu alivyotumia kile wanafunzi walichokijua kuwafundisha wasichokijua Yesu aliposema, "Kwa maana mtu anapoegemea kula huku mwingine akimpakulia chakula, mtu ambaye ni muhimu zaidi, je, ndiye yule anayeketi na kula? Bila shaka ni yule anayeegemea kula. Lakini ingawa mimi ni kiongozi wenu, mimi ni kama mtumishi kwenu." Yesu anamaanisha kwamba anapaswa kukaa mezani na kula, lakini badala yake anawatumikia. Yesu analeta tofauti hapa kati ya kile ambacho watu wanafikiri anapaswa kufanya na kile anachofanya.

Kumbuka, Yesu aliwaambia wanafunzi kwamba wao ndio ambao wamekaa naye wakati wa majaribu yake na Yesu kwa upande wake atawapa wanafunzi mamlaka ya kutawala katika ufalme wake kama vile Mungu alivyompa Yesu mamlaka hiyo. Na wakati Yesu anapotawala kama mfalme, wanafunzi watakula na kunywa mezani pa Yesu katika ufalme wake. Yesu pia alisema kwamba wanafunzi watakaa katika viti vya kifalme ili kuongoza makabila kumi na mawili wa Israeli.

Tazama jinsi Yesu alivyoeleza mabadiliko katika hotuba na mazungumzo yake na Simoni Petro wakati Yesu alipomwambia Petro kwamba Shetani ameomba kumpepete Petro kama ngano. Yesu anabadilika na kumwita kwa jina lake la zamani, Simoni. Lakini Yesu alikuwa ameomba kwa ajili ya Simoni Petro ili imani ya Petro isishindwe. Na baada ya Petro kurudi kwake Yesu, anawahimiza wanafunzi wenzake kuniadini pia kwa uaminifu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba baada ya hili, Yesu aliuliza swali ambalo tayari alijua jibu lake. Aliwauliza ikiwa alipowatuma kwenye miji tofauti ili kuhubiri bila mkoba au mfuko wa fedha mkoba wa kusafiri au viatu vya ziada, je, wanafunzi walikuwa na uhitaji wa kitu chochote? Wanafunzi walijibu, "Hapana, hatukupungukiwa na chochote." Kisha Yesu akawaambia wanafunzi kwamba sasa ni tofauti. Yesu alisema kwamba wanafunzi wanaposafiri, wanapaswa kuchukua pesa na mfuko uliojaa vitu vingine ambavyo wanaweza kuhitaji, na yeyote asiye na upanga anapaswa kuuza kanzu yake na kununua moja. Yesu alisema kwamba kile kilichoandikwa na nabii katika neno la Mungu hakika kitatimizwa na kile kinachotokea kwake. Wanafunzi wakamjibu Yesu "Angalia, Bwana, tuna panga mbili." Ndiposa Yesu akawaambia wanafunzi wake, "Msizungumze tena kuhusu upanga." Yesu aliposema "Ni vya kutosha," alikuwa akitumia usemi ambao unatumiwa kuleta mazungumzo mwisho. Hakutaka waendele kuzungumza kuhusu panga tena.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hili.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahasika ni pamoja na:

- Yesu
- Simoni Petro
- Wanafunzi wengine

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Manabii walianza kubishana kuhusu nani kati yao anapaswa kuchukuliwa kuwa wa ajabu.

Simamisha igizo: Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi, "Mnahisi vipi?" Huenda akasikia, "Nataka kuwa mkuu zaidi." Anzisha tena uigizaji.

Lakini Yesu aliwajibu na kuwaambia kwamba miongoni mwa Wayunani, wafalme hutawala au huongoza watu wao kama mabwana. Wafalme hulazimisha mamlaka yao kisha wanataka watu kuwaita wafadhili au wasaidizi wa watu. Lakini msifanye hivyo; bali, mtu wa cheo cha juu au hadhi miongoni mwenu anapaswa kuwa mnyenyekevu kama yule aliye na cheo cha chini zaidi. Na mtu anayekutawala anapaswa kuishi kama mtu anayekutumikia.

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Nataka kuwasahihisha wanafunzi." Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi, "Mnajisikiaje?" Unaweza kusikia "Tumeshangazwa! Sasa tunajua vizuri zaidi," "Tunaona aibu kwamba bado tunafikiri hivyo," "Tunataka kufanya vizuri zaidi." Anzisha tena uigizaji.

Yesu alisema, "Kwa maana mtu anapoketi kula na mwingine amtumikie chakula, ni mtu gani ni wa maana zaidi? Je, yeye aketiye na kula? Bila shaka, ni yule anayeketi ili kutumikiwa ambaye ni muhimu zaidi. Lakini ingawa mimi ni kiongozi wenu, mimi ni kama mtumishi kwenu."

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Mimi ni mfano kwa wanafunzi." Waulize waigizaji wanaoigiza mitume, "Mnajisikiaje?" Huenda wakajibu, "Kushangaa." Anzisha tena uigizaji.

Yesu aliwaambia wanafunzi kwamba wao ndio ambao wamekaa naye wakati wa majaribu yake na Yesu kwa upande wake atawapa wanafunzi ufalme, au mamlaka ya kuwatawala watu, kama vile Mungu alivyompa Yesu mamlaka hiyo. Na wakati Yesu anapotawala kama mfalme, wanafunzi watakula na kunywa mezani pa Yesu katika ufalme wake. Yesu pia alisema kwamba wanafunzi watakaa katika viti vya kifalme ili kuongoza makabila kumi na mawili wa Israeli.

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Nina furaha," "Nimefurahi hatimaye kuwaambia wanafunzi wangu siri hii," "Ninawahurumia wanafunzi wangu." Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi, "Mnajisikiaje?" Huenda akasikia, "Tuna msisimko!" Anzisha tena uigizaji.

Baada ya hayo, Yesu alimwambia Simoni Petro, "Simoni, nina kitu muhimu ya kukuambia." Shetani ameomba akupepete kama ngano, lakini nimekuombea wewe Simoni kwamba imani yako haitashindwa. Na baada ya kunirudia, wahimize wanafunzi wenzako wanitumaini pia kwa uaminifu." Lakini Simoni akamjibu, "Wewe ni Bwana wangu. Nitakuwa mwaminifu kwako, hata kama ni lazima niende gerezeni pamoja nawe. Niko tayari

hata kufa pamoja nawe." Lakini Yesu akamjibu Petro, "Natakuambia hivi, leo kabla jogoo kuwika, mara tatu utanikana."

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Huzuni," au "Wasiwasi kuhusu imani ya Simoni. Anakaribia kupitia jaribio," "Imani kwamba kujaribiwa kwa imani ya Simoni kutamfanya kuwa mwanafunzi mwenye nguvu katika siku zijazo." Waulize wahusika Petro, "Je, mnahisi vipi?" Huenda akasikia, "Nimeazimia kuwa mwaminifu kwa Yesu," "Nitathibitisha uaminifu wangu kwa Yesu," "Nimempenda Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Baada ya hayo, Yesu aliwaambia wanafunzi, "Nilipowatuma kwenye miji mbalimbali kuhubiri bila mkoba au mfuko wa fedha au mkoba wa kusafiri au viatu vya ziada, je, mlikuwa na uhitaji wowote?" Mitume walisema "Hapana, hatukukosa chochote." Kisha Yesu akawaambia, "Lakini sasa ni tofauti. Mnaposafiri, chukueni pesa na mfuko uliojaa vitu vingine ambavyo huenda mkahitaji na yeyote asiye na upanga anapaswa kuuza kanzu yake na kununua moja. Kwa maana nakuambia, kile ambacho nabii aliandika katika neno la Mungu hakika litatimizwa kwa kile kinachotokea kwangu. Nabii aliandika, 'Naye alichukuliwa au kutendewa kama mhalifu.' Kwa kweli, mambo ambayo manabii waliandika kuhusu mimi yatatokea hivi karibuni." Kisha wanafunzi wakamjibu, "Angalia, Bwana tuna panga mbili." Na Yesu akawaambia wanafunzi wake, "Msizungumze tena kuhusu upanga."

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi? Huenda akasikia, "Niko tayari kwa unabii kutimizwa," "Nina furaha kutimiza kusudi langu," "Wakati wangu umekaribia." Waulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi, "Mnajisikiaje?" Huenda akasikia, "Bado tunafikiria kuhusu neno la Yesu," "Tuna wasiwasi kuhusu kile kinachoweza kutokea Yesu," "Tuko tayari kusimama pamoja na Yesu hadi mwisho."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Wa nafunzi walianza kubishana kuhusu ni nani kati yao anayepaswa **kuchukuliwa** kuwa mkuu zaidi. Lakini Yesu aliwajibu na kuwaambia kwamba miongoni mwa **Wayunani**, wafalme hutawala au huongoza watu wao kama mabwana. Wanafunzi hawakutajwa katika kifungu hiki; hata hivyo, ikiwa unahitaji kusema wanafunzi wakati wowote ili kuonyesha Yesu anazungumza na nani, basi unapaswa kukumbuka kutumia neno lile lile kwa wanafunzi kama ulivyofanya hapo awali, na kuona Faharasa Kuu ikihitajika kwa ufafanuzi kamili wa wanafunzi. Wayahudi walitumia neno Wayunani kurejelea watu na mataifa mengine ya ulimwengu. Tumia neno lile lile kwa Wayunani kama ulivyofanya hapo awali. Kwa maelezo zaidi kuhusu Wayunani, rejea Kamusi Kuu.

Yesu aliendelea kwa kusema, "Kwani mtu akikaa kula na mwingine kumpakulia chakula, nini ni muhimu zaidi; je, ni yule anayeketi na kula? Bila shaka. Lakini ingawa mimi ni kiongozi wenu, mimi ni kama **mtumishi** kwenu." Mtumishi ni mtu aliyeajiriwa na mwingine kumtumikia. Tumia neno lile lile kwa mtumishi kama ulivyofanya hapo awali. Mtumishi liko kwenye Kamusi Kuu.

Yesu aliwaambia mitume kwamba wao ndio ambao wamekaa naye wakati wa majaribu yake na Yesu kwa upande wake atawapa mitume **ufalme**, au mamlaka ya kuwatawala watu, kama vile Mungu alivyompa Yesu mamlaka hiyo. Tumia neno lile lile kwa ufalme kama ulivyofanya hapo awali. Ufalme linapatikana kwenye Kamusi Kuu.

Yesu akawaambia, "Lakini sasa ni tofauti, mnaposafiri, chukueni pesa na mfuko uliojaa vitu vingine ambavyo mnaweza kuhitaji, na yeyote asiye na **upanga** anapaswa kuuza **kanzu** yake na kununua moja." **Upanga** ni silaha kuu ambayo askari walitumia katika karne ya kwanza. Tumia neno lile lile kwa upanga kama ulivyofanya hapo awali.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya upanga.

J **oho** ni kanzu ndefu au vazi ambalo watu hutumia ili kuweka joto. Ilikuwa ni kitu muhimu cha nguo ambacho watu walihitaji wakati wa baridi wa mwaka. Tumia neno lile lile kwa joho kama ulivyofanya hapo awali. joho liko kwenye Faharasa Kuu.

Luka 22:39-46

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kifungu kilichopita, wanafunzi walibishana kuhusu nani anapaswa kuchukuliwa kuwa mkuu kati yao. Yuda hakuwa miongoni mwa kikundi hilo kwa kuwa aliondoka wakati mlo huo. Kisha Yesu akawafundisha mitume aina ya viongozi wanapaswa kuwa. Baada ya Pasaka, Yesu aliondoka Yerusalemu na kurudi kwenye Mlima wa Mizeituni pamoja na wanafunzi wake.

Yesu alitoka mjini kama ilivyokuwa desturi yake, au tabia yake, kwenda kwenye Mlima wa Mizeituni. Mlima wa Mizeituni ulikuwa kijilima au mlima upande wa mashariki mwa Yerusalemu. Mzeituni mingi ilikua huko. Wanafunzi walikwenda naye na walipofika kwenye Mlima wa Mizeituni, Yesu aliwaambia wanafunzi hao, "Ombeni ili msiingie katika majaribu, au ili muweze kupinga majaribu." Majaribu yanamaanisha kitu ambacho kinamfanya mtu kutaka kutenda dhambi au kufanya makosa. Hapa Yesu anaashiria kwamba wanapaswa wenye kushikilia, au wasiache kusali. Yesu hakuwaambia wanafunzi kuomba mara moja tu. Utakumbuka kutoka kwa kifungu cha awali kwamba Yesu aliwaambia mfano kuhusu mjane ambaye hakuacha kuomba kile alichotaka.

Sitisha hapa na uonyeshe ramani, ikionyesha umbali kutoka Yerusalemu hadi Mlima wa Mizeituni. Pia, onyesha picha ya Mlima wa Mizeituni na mti wa mzeituni.

Kisha Yesu akaondoka karibu na wanafunzi, kama umbali wa kutupa jiwe. Hii ni usemi ambao unamaanisha Yesu aliondoka karibu na mitume hadi ambapo mtu angeweza kutupa jiwe, au umbali mfupi. Kwa kweli hakuna mtu aliyetupa jiwe. Yesu akapiga magoti na kuomba. Ilikuwa kawaida kwa wanaume wa Kiyahudi kusimama wakiomba. Kwa wakati huu, Yesu alipiga magoti. Kupiga magoti ilikuwa njia ya mtu kujinyenyekeza. Yesu alipopiga magoti, ilimaanisha kwamba sala hiyo ilikuwa nzito Yesu aliomba akisema, "Ee Baba ikiwa ni mapenzi yako, uniondolee kikombe hiki; walakini si mapenzi yangu, bali yako yatendeke." Yesu alimuita Mungu kama Baba katika sala yake. Kikombe ni ishara ya mateso ambao Yesu alikuwa karibu kupitia, hasa kwa vile atakufa Tunaona katika hadithi za awali kwamba kikombe cha divai katika mlo wa Pasaka kinaashiria damu ya Yesu na mateso yake. Hapa, kikombe kinaashiria mateso ambao Yesu alikuwa karibu kupitia.

Yesu alikuwa akiomba Mungu amwokoe kutoka kwa mateso hayo. Kwa kusema "ikiwa ni mapenzi yako" na "mapenzi yako yatendeke," Yesu anawaambia Mungu kwamba atakubali mapenzi ya Mungu.

Sitisha uigizaji na kujadili: Je, watu katika utamaduni wako wanaonyeshaje unyenyekevu na heshima kwa watu ambao wako katika mamlaka?

Malaika kutoka mbinguni akamtoka Yesu na kumtia nguvu. Malaika alimtia nguvu ili aweze kupata nguvu za kuendelea kuomba na kuvumilia mateso yake. Malaika inarejelea mjumbe wa roho kutoka kwa Mungu. Yesu alikuwa katika dhiki kubwa, au uchungu mwingi, na aliomba kwa bidii zaidi, au kwa nia zaidi. Jasho lake Yesu lilikuwa kama matone ya damu yaliyomwagika chini. Kuna tafsiri mbili tofauti za hili. Ya kwanza ni kwamba jasho lake Yesu lilikuwa nzito kama matone ya damu. Tafsiri ya pili ni kwamba Yesu alitokwa na damu ambao ulichanganyika na jasho lake. Maana yake haliko wazi na inapaswa kuwekwa wazi kwa tafsiri. Matoleo mengi ya Biblia yanatia ndani habari hii kuhusu malaika na kuokwa damu, lakini wengine hawana.

Alipoondoka katika kuomba kwake, Yesu akawajia wanafunzi wake, akawakuta wamelala usingizi kwa huzuni. Ilikuwa vigumu kwa wanafunzi kufikiri tena kuhusu mateso ambayo Yesu alikuwa karibu kupitia. Yesu akawaambia mitume hao, "Mbona mmelala usingizi? Simama na uombe ili Shetani atakapokujaribu, usikubali au kuacha kutenda dhambi." Yesu hakutarajia jibu kwa swali lake. Alitumia swali kama njia ya kuwakemea, au kuwasahihisha. Yesu alikuwa akiwaambia kwamba wanapaswa kuomba badala ya kulala.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio manne

Tukio la kwanza: Yesu alienda kwenye Mlima wa Mizeituni. Wanafunzi walienda pamoja naye.

Tukio la pili: Yesu aliwaambia wanafunzi waombe ili wasiingie majaribuni. Kisha Yesu akaenda mbali kidogo na wanafunzi wake ili kuomba.

Tukio la tatu: Malaika anatokea na kumtia nguvu Yesu. Yesu anaomba kwa bidii.

Tukio la nne: Yesu anawajia wanafunzi na kuwapata wakilala.

Wahusika ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi bila Yuda
- Malaika

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ni usiku kwa sasa Yesu alikuwa ameondoka mjini na kwenda kwenye Mlima wa Mizeituni kama ilivyokuwa desturi yake.

Kumbuka kuwa Yesu aliwaambia wanafunzi wake: "Ombeni msije mkaingia majaribuni, au ili muweze kushinda majaribu."

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alijitenga na wanafunzi kwa umbali mfupi. Yesu akapiga magoti na kuomba. Aliomba, "Ee Baba ikiwa ni mapenzi yako, uniondolee kikombe hiki, walakini si mapenzi yangu, bali yako yatendeke." Kisha malaika akamtokea Yesu na kumtia nguvu. Yesu alikuwa katika dhiki kuu au uchungu na akaomba kwa bidii zaidi, na jasho lake Yesu lilikuwa kama matone ya damu yaliyoanguka chini.

Kumbuka kwamba alipoondoka katika kuomba kwake, Yesu akawajia wanafunzi wake, akawakuta wamelala usingizi kwa huzuni. Yesu aliwaambia wanafunzi wake, "Mbona mmelala usingizi? Simama na uombe ili Shetani atakapokujaribu, usikubali au kuacha kutenda dhambi." Pia kumbuka kuwa Yesu hakuwatarajia wanafunzi kujibu swali hili.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio manne.

Wahusika ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi, bila Yuda
- Malaika

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Yesu alitoka mjini kama ilivyokuwa desturi yake kwenda kwenye Mlima wa Mizeituni. Wanafunzi walienda pamoja naye, na walipofika huko Yesu akawaambia wanafunzi wake, "Ombeni msije mkaingia majaribuni, au ili mpate kushinda majaribu."

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Ninahisi kukata tamaa," "Ninahisi haja ya haraka ya kuomba." Muulize muigizaji anaoigiza wanafunzi, "Unajisikiaje?" Huenda akasikia, "Tumechoka." Anzisha tena uigizaji.

Kisha Yesu akajitenga na wanafunzi kwa umbali wa kutupa jiwe. Yesu akapiga magoti na kuomba. Yesu aliomba, "Ee Baba ikiwa ni mapenzi yako, uniondolee kikombe hiki, walakini si mapenzi yangu, bali yako yatendeke."

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Ninahisi kukata tamaa," "Namtamani Mungu aniondolee mateso yangu." Anzisha tena uigizaji.

Kisha malaika kutoka mbinguni akamtokea Yesu na kumtia nguvu.

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Ninahisi nguvu," "Niko tayari kuteseka kwa ajili ya watu." Anzisha tena uigizaji.

Yesu alikuwa katika dhiki kuu au uchungu na akaomba kwa bidii zaidi, na jasho lake Yesu lilikuwa kama matone ya damu yaliyoanguka chini.

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Nimejawa huzuni." Anzisha tena uigizaji.

Alipoondoka katika kuomba kwake, Yesu akawajia wanafunzi wake, akawakuta wamelala usingizi kwa huzuni. Yesu akawaambia mitume hao, "Mbona mmelala usingizi? Ondokeni, mkaombe, msije mkaingia majaribuni."

Sitisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Nataka wanafunzi waelewe uharaka wa wakati huu." Muulize waigizaji wanaoigiza wanafunzi, "Mnajisikiaje?" Huenda akasikia, "Tumechoka na tunahisi usingizi."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Yesu alitoka mjini kama ilivyokuwa desturi yake kwenda kwenye **Mlima wa Mizeituni**. Mlima wa Mizeituni ulikuwa kijilima au mlima upande wa mashariki mwa Yerusalemu. Mzeituni mingi ilikua huko.

Onyesha picha ya Mlima wa Mizeituni na mti wa mzeituni, ikiwa inahitajika.

W **anafunzi** au mfuasi wa karibu wa Yesu walienda naye. Walipofika huko, Yesu akawaambia wanafunzi wake, "**Ombeni** msije mkaingia **majaribu**," au ili muweze kushinda majaribu. Neno ombi linamaanisha kuwasiliana na Mungu. Yesu anaweza kuwa anawaambia wanafunzi wake wamuombe Mungu awaimarishe ili wasiendelee kutenda dhambi. Tafsiri maneno omba na wanafunzi kama ulivyotafsiri katika simulizi zilizopita. Ombi na mwanafunzi zinapatikana kwenye Kamusi Kuu.

Majaribu yanamaanisha kitu ambacho kinamfanya mtu kutaka kutenda dhambi au kufanya makosa. Tumia neno lile lile kwa majaribu ambalo umetumia katika vifungu vilivyotangulia.

Yesu akapiga magoti na kuomba. Yesu aliomba, "Ee Baba ikiwa ni mapenzi yako, uniondolee **kikombe** hiki, walakini si mapenzi yangu, bali yako yatendeke." Yesu alitumia kikombe hapa kama kielelezo cha hotuba. Kikombe kinarejelea mateso ambayo Yesu alikaribia kupitia,

Kisha **malaika** kutoka mbinguni akamtokea Yesu na kumtia nguvu. Malaika inamaanisha mjumbe. Malaika hapa ni neno linalorejelea roho ambalo humtumikia Mungu. Tumia neno lile lile kwa malaika kama ulivyofanya hapo awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno malaika, rejelea Fahirasa Kuu.

Luka 22:47-62

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka

Katika kifungu kilichopita, Yesu aliondoka Yerusalemu pamoja na wanafunzi wake na kwenda kwenye Mlima wa Mizeituni. Yesu alifadhaika na kuomba kwa bidii. Kifungu kinaisha kwa Yesu kuwaamsha wanafunzi wake kutoka usingizi wao.

Yesu alipokuwa bado akizungumza na wanafunzi wake, kikundi cha wanaume kiliwasili. Mtu aliyekuwa akiongoza kundi hilo la wanaume alikuwa Yuda. Yuda alikuwa mmoja wa wanafunzi kumi na wawili wa Yesu. Yuda alienda kwake Yesu ili kumbusu au kumkumbatia Yesu, labda ili kumtambulisha kwa umati. Yesu alimwuliza Yuda, "Wamsaliti Mwana wa Adamu kwa kumbusu?" Yesu hakutarajia jibu kutoka kwa Yuda alipomwuliza swali hili. Yesu alikuwa akieleza mshangao na huzuni ambayo alihisi wakati Yuda alipotumia busu kumsaliti. Yesu pia alikuwa akionyesha kwamba usaliti wake Yuda ulikuwa nzito. Yesu alijiita Mwana wa Adamu, akimkumbusha Yuda kwamba alikuwa akimsaliti Mwokozi Aliyehidiwa. Ilikuwa mbaya sana kwa rafiki kumsaliti Yesu, walakin ilikuwa mbaya zaidi kwa rafiki yake kumsaliti kwa busu la salamu. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mwanamume angeweza kumsalimu mwingine kwa busu ya urafiki kulingana na desturi yao. Busu ya salamu ambayo Yuda alikuja kumpa Yesu labda ilikuwa mguso mwepesi wa midomo yake kwenye shavu la Yesu au labda kwenye shavu zote mbili.

Sitisha hapa na kujadili: Je, watu wanamsalimu aje rafiki maalum au wa karibu katika utamaduni wako?

Wanafunzi wa Yesu walipogundua kwamba umati ulikuwa umekuja kumkamata Yesu, wanafunzi walimwuliza Yesu ikiwa wangetumia upanga wao kupigana au kushambulia kikundi cha wanaume waliokuja pamoja na Yuda. Kisha mmoja wa wanafunzi wa Yesu akauchomoa upanga wake na kumpiga mtumishi wa kuhani mkuu na kukata sikio lake la kulia. Lakini Yesu aliwaomba wanafunzi waache kupigana. Yesu alimgusa mtu huyo sikio na kumponya. Luka haimwelei ni nani kati ya mitume walikata sikio la kulia la mtumishi wa kuhani, Yohana anatuambia kwamba ilikuwa Petro. Kisha Yesu akazungumza na kuhani mkuu, jemadari wa walinzi wa hekalu na wazee au viongozi wa watu, waliokuja kumkamata Yesu: "Kwa nini mmekuja hapa kwa panga na marungu? Je, mnafikiri mimi ni mhalifu au mnyang'anyi?" Yesu aliuliza swali hilo ili kuwakemea wanaume waliokuja kumkamata. Yesu aliwakemea wanaume hao kwa sababu walikuja kumkamata kwa panga na vilabu kana kwamba Yesu alikuwa mhalifu hatari au mtu anayeongoza uasi. Swali hilo lilimaanisha kwamba wanaume hao wanajua Yesu si mhalifu, kwa hiyo hakukuwa na sababu ya kuja dhidi yake hivyo.

Yesu alisema kwamba amekuja karibu nao kila siku kwenye nyua za hekalu au eneo la hekalu. Hawakujaribu kumgusa au kumkamata Yesu. Yesu alisema kwamba hii ni saa au fursa yao, wakati nguvu za giza zinapofanya kazi au kutawala. Giza ni neno linaloashiria Shetani na uwezo mbaya, ikiwa ni pamoja na nguvu za roho waovu wanaotawaliwa na Shetani. Nguvu za giza zilimaanisha kwamba Shetani alikuwa akiwashawishi watu waliomkamata Yesu.

Kisha walinzi wa hekalu wakamkamata Yesu na kumpeleka Yesu nje ya bustani hadi kwenye nyumba ya kuhani mkuu. Nyuma yao kwa umbali kidogo Petro alikuwa akiwafuata.

Sitisha hapa na kujadili: Je, ni taratibu gani za kawaida za kukamatwa kwa watu katika utamaduni wako? Je, kukamatwa kwa kawaida hutokea wakati gani na ni wapi wanachukuliwa?

Wanaume hao walipompeleka Yesu kwa nyumba hiyo, watu fulani waliwasha moto katika eneo la wazi au ua ili waote moto. Watu hao walikaa pamoja karibu na moto, na Petro akaketi hapo pamoja nao. Mtumishi wa kike alimwona Petro akiwa ameketi katika nuru ya moto. Akamtazama Petro kwa uangalifu na kusema, "Mtu huyu hakika alikuwa pamoja na Yesu!" Lakini Petro alikana yale aliyosema. Petro alisema kwamba hamjui Yesu. Muda mfupi baadaye mtu mwingine alimtambua Petro na kusema, "Wewe pia ni miongoni mwa wafuasi wa Yesu." Petro alikana na kusema, "Mtu au Bwana, mimi si mmoja wa wafuasi wa Yesu." Karibu saa moja au baadaye, mtu mwingine akasisitiza kwa kusema, "Mtu huyu hakika alikuwa pamoja na Yesu kwa sababu yeye pia anatoka Galilaya." Lakini Petro akamwambia mtu huyo, "Ee mtu, sijui usemalo!" Yesu na Petro wote wawili walikuja kutoka wilaya ya Galilaya. Watu kutoka Galilaya walizungumza kwa lafudhi ya kipekee, kwa hiyo watu waliweza kutambua walikotoka.

Sitisha hapa na uonyeshe picha au mchoro wa nyumba lenye ua.

Petro bado alikuwa akizungumza wakati jogoo lilipowika. Mara Bwana au Yesu aligeuka na kumtazama Petro moja kwa moja. Yesu alikuwa mahali ambapo angeweza kumwona Petro kwa kumgeukia Petro. Yesu huenda alikuwa kwenye chumba au nyumba ya sanaa iliyo wazi karibu na ua. Yesu alipogeuka na kumtazama Petro, naye Petro pia alimwona Yesu. Wakati huo, Petro alikumbuka yale Bwana aliyokuwa amemwambia. Bwana alimwambia Petro kwamba kabla ya jogoo kuwika siku hiyo, Petro atamkana Bwana mara tatu. Petro alipokumbuka, aliondoka uani na kulia kwa majuto machungu.

Onyesha picha ya jogoo.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hili. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio manne.

Tukio la kwanza: Kikundi cha wanaume kiliwasili pamoja na Yuda kumkamata Yesu. Yuda alimbusu Yesu ili kumsaliti.

Tukio la pili: Mwanafunzi alijaribu kumtetea Yesu. Aliuchomoa upanga wake na kukata sikio la kulia la mtumishi wa kuhani mkuu. Yesu akamzuia.

Tukio la tatu: Walinzi wa hekalu walimkamata Yesu na kumwelekeza Yesu kutoka katika bustani hadi nyumbani kwa kuhani mkuu. Petro alifuata kwa umbali fulani nyuma yao.

Tukio la nne: Petro alimkana Yesu mara tatu.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Kikundi cha wanaume au umati waliowasili pamoja na Yuda
- Yuda
- Mwanafunzi anayekata sikio la mtu
- Mtumishi wa kuhani mkuu
- Kuhani mkuu
- Kapteni wa walinzi wa hekalu
- Viongozi wa watu
- Petro
- Watu wanaowasha moto
- Msichana mtumishi aliyemhoji Petro
- Mtu wa pili aliyesema Petro alikuwa pamoja na Yesu
- Mtu wa tatu aliyesema Petro alikuwa pamoja na Yesu
- Jogoo

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Kumbuka kwamba Yesu alikuwa amemaliza kuomba tu na alikuwa akiwauliza wanafunzi wake kwa nini walikuwa wamelala. Hadithi inaanza na Yesu bado akizungumza na wanafunzi wake wakati umati ulipokuja kumkamata kwenye bustani.

Kumbuka kwamba katika simulizi hili, igizo linatoka na kurudi haraka kati ya wahusika tofauti. Yesu anazungumza na Yuda, kisha anarudi kuzungumza na wanafunzi wake. Kisha anageuka kuzungumza na umati. Ni muhimu kukumbuka ni nani anayezungumza na nani katika sehemu tofauti za hadithi.

Yuda alienda kwake Yesu ili kumbusu au kumkumbatia Yesu, lakini Yesu alimwuliza Yuda, "Je, unamsaliti Mwana wa Adamu kwa busu?" Kumbuka kwamba busu kwa mashavu moja au yote mawili ni njia ya kawaida kwa marafiki wa karibu wa kiume kusalimiana katika utamaduni huu.

Kumbuka kwamba wanafunzi wa Yesu walijaribu kupigana wakati walipogundua kwamba umati ulikuwa umekuja kumkamata Yesu. Wanafunzi walimwuliza Yesu ikiwa wanapaswa kutumia panga zao ili kupigana au kushambulia kikundi cha wanaume waliokuja pamoja na Yuda. Kisha mmoja wa wanafunzi wa Yesu akauchomoa upanga wake na kumpiga mtumishi wa kuhani mkuu na kukata sikio lake la kulia. Lakini Yesu aliwaomba wanafunzi waache kupigana. Yesu alingusa mtu huyo sikio na kumponya.

Kumbuka kwamba hadi sasa Luka hasemi ni nani aliyekuja kumkamata Yesu, tu kwamba ilikuwa umati. Sasa tunasikia kwamba katika umati kuna makuhani wakuu, jemadari wa walinzi wa hekalu, na viongozi wa watu.

Kumbuka kwamba Yesu akamuuliza kuhani mkuu, jemadari wa walinzi wa hekalu na wazee au viongozi wa watu, waliokuja kumkamata Yesu, "Kwa nini mmekuja hapa kwa panga na marungu? Je, mnafikiri mimi ni mhalifu au mnyang'anyi?" Kumbuka Yesu hakutarajia swali lijibiwa. Ilikuwa njia ya kuwakemea wanaume hao waliokuja. Yesu pia alisema kwamba amekuja karibu nao kila siku katika nyua za hekalu au eneo la hekalu, na hawakujaribu kumkamata Yesu lakini hii ndio saa yao au nafasi na nguvu za giza zinafanya kazi au kutawala.

Ni muhimu kukumbuka kwamba walinzi wa hekalu walimkamata Yesu na kumpeleka Yesu nje ya bustani hadi nyumbani kwa kuhani mkuu.

Kumba kwamba nyuma yao kwa umbali kidogo Petro alikuwa akiwafuata. Wanaume hao walipompeleka Yesu kwa nyumba hiyo, watu fulani waliwasha moto katika eneo la wazi au yadi ili waote moto. Watu hao walikaa pamoja karibu na moto na Petro akaketi hapo pamoja nao. Ni muhimu kutambua kwamba ua ungekuwa mahali ambapo wangeweza kuona katika chumba ambako Yesu alikuwa. Ua wa maskani ni eneo lililozungukwa na vyumba au kuta za juu. Katika muktadha huu uani ulikuwa sehemu ya nyumba ya kuhani mkuu; ilikuwa na kuta zilizoizunguka lakini bila paa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mjakazi wa kike alimwona Petro akiwa ameketi mwangani, akamkazia macho Petro na kusema, "Na huyu alikuwa pamoja naye Yesu!" Lakini Petro alikana yale aliyosema. Petro alisema kwamba hamjui Yesu. Muda mfupi baadaye mtu mwingine alimtambua Petro na kusema, "Wewe pia ni miongoni mwa wafuasi wa Yesu." Petro alikana na kusema, "Mtu au Bwana, mimi si mmoja wa wafuasi wa Yesu." Karibu saa moja au baadaye, mtu mwingine akasisitiza kwa kusema, "Mtu huyu hakika alikuwa pamoja na Yesu kwa sababu yeye pia anatoka Galilaya." Lakini Petro akamwambia mtu huyo, "Mtu au Bwana, sijui unachokimaanisha!"

Pia kumbuka kwamba Petro alikuwa bado akizungumza wakati jogoo lilipowika. Mara Bwana Yesu aligeuka na kumtazama Petro moja kwa moja. Wakati huo, Petro alikumbuka yale Bwana aliyokuwa amemwambia. Bwana alimwambia Petro kwamba kabla ya jogoo kuwika siku hiyo, Petro atamkana Bwana mara tatu. Petro alipokumbuka, aliondoka uani na kulia kwa majuto machungu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio manne.

Wahusika ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi
- Kikundi cha wanaume au umati waliowasili pamoja na Yuda
- Yuda
- Mwanafunzi anayekata sikio la mtu
- Mtumishi wa kuhani mkuu
- Kuhani mkuu
- Kapteni wa walinzi wa hekalu
- Viongozi wa watu
- Petro
- Watu wanaowasha moto
- Msichana mtumishi aliyemhoji Petro
- Mtu wa pili aliyesema Petro alikuwa pamoja na Yesu
- Mtu wa tatu aliyesema Petro alikuwa pamoja na Yesu
- Jogoo

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Yesu alipokuwa bado akizungumza na wanafunzi wake, kikundi cha wanaume kiliwasili. Mtu aliyekuwa akiongoza kundi hilo la wanaume alikuwa Yuda. Yuda alienda kwake Yesu ili kumbusu au kumkumbatia Yesu, lakini Yesu alimwuliza Yuda, "Je, unamsaliti Mwana wa Adamu kwa busu?"

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Nimevunjika moyo na Yuda," "Nimeshangazwa kwamba Yuda alichagua kunisaliti kwa busu." Waulize waigizaji wanaoigiza mitume, "Mnajisikiaje?" Huenda ukasikia, "Tumeshangaa kumwona Yuda akiongoza umati kumsaliti Yesu," "Tumevunjika moyo na Yuda." Waulize wahusika umati "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Tunafurahi mwishowe kupata nafasi ya kumkamata Yesu." Muulize mhusika Yuda, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Mimi sina wasiwasi," "Sioni huruma kwa Yesu "Nina wasiwasi kwa sababu najiuliza atakalofanya Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Wanafunzi wa Yesu walipogundua kwamba umati ulikuwa umekuja kumkamata Yesu, wanafunzi walimwuliza Yesu ikiwa wangetumia upanga wao kupigana au kushambulia kikundi cha wanaume waliokuja pamoja na Yuda. Kisha mmoja wa wanafunzi wa Yesu akauchomoa upanga wake na kumpiga mtumishi wa kuhani mkuu na kukata sikio lake la kulia. Lakini Yesu aliwaomba wanafunzi waache kupigana.

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Sitakataa kukamatwa." Waulize waigizaji wanaoigiza mitume, "Mnajisikiaje?" Huenda ukasikia, "Tuko tayari kupigana na kumlinda Yesu," "Tunajiuliza ikiwa Yesu atajilinda au kuruhusu umati kumkamata."

Yesu alimgusa mtu huyo sikio na kumponya.

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Hata sasa, ninahisi huruma kwa mtumishi wa kuhani mkuu." Waulize waigizaji wanaoigiza mitume, "Mnajisikiaje?" Huenda ukasikia, "Nini! Yesu atamponya mtu aliyekuja kumkamata?" Muulize mwigizaji anayeigiza mtumishi ambaye masikio yake yalikatwa, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Najisikia vizuri," "Ninashangaa uponyaji wa papo hapo."

Ndiposa Yesu akazungumza na kuhani mkuu, jemadari wa walinzi wa hekalu na wazee au viongozi wa watu, waliokuja kumkamata Yesu, "Kwa nini mmekuja hapa kwa panga na marungu? Je, mnafikiri mimi ni mhalifu au mnyang'anyi?" Yesu alisema kwamba amekuja karibu nao kila siku katika nyua za hekalu au eneo la hekalu, na hawakujaribu kumkamata Yesu lakini hii ndio saa yao au nafasi na nguvu za giza zinafanya kazi au kutawala.

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Nahuzunika," "Nimevunjika moyo na umati." Anzisha tena uigizaji.

Kisha walinzi wa hekalu wakamkamata Yesu na kumpeleka Yesu nje ya bustani hadi kwenye nyumba ya kuhani mkuu. Nyuma yao kwa umbali kidogo, Petro alikuwa akiwafuata. Wanaume hao walipompeleka Yesu kwa nyumba hiyo, watu fulani waliwasha moto katika eneo la wazi au yadi ili waote moto. Watu hao walikaa pamoja karibu na moto na Petro akaketi hapo pamoja nao. Mtumishi wa kike alimwona Petro akiwa ameketi katika nuru ya moto. Akamtazama Petro kwa uangalifu na kusema, "Mtu huyu hakika alikuwa pamoja na Yesu!" Lakini Petro alikana yale aliyosema. Petro alisema kwamba hamjui Yesu. Muda mfupi baadaye mtu mwingine alimtambua Petro na kusema, "Wewe pia ni miongoni mwa wafuasi wa Yesu." Petro alikana na kusema, "Mtu au Bwana, mimi si mmoja wa wafuasi wa Yesu." Karibu saa moja au baadaye, mtu mwingine akasisitiza kwa kusema, "Mtu huyu hakika alikuwa pamoja na Yesu kwa sababu yeye pia anatoka Galilaya." Lakini Petro akamwambia mtu huyo, "Mtu au Bwana, sijui unachokimaanisha!"

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Najua wakati wangu wa kuteseka umefika," "Niko tayari kuteseka kwa ajili ya watu." Muulize mhusika Petro, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Ninaogopa," "Ninahisi hofu." Muulize mwigizaji huyo anayeigiza msichana mtumishi na watu wawili waliomwambia Petro kuwa alikuwa pamoja na Yesu "Je, mnahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Tuna hakika kwamba mtu huyu alikuwa pamoja na Yesu," "Tunataka kumjua mtu huyu ni nani." Anzisha tena uigizaji.

Petro bado alikuwa akizungumza wakati jogoo lilipowika. Mara Bwana au Yesu aligeuka na kumtazama Petro moja kwa moja. Wakati huo, Petro alikumbuka yale Bwana aliyokuwa amemwambia. Bwana alimwambia Petro

kwamba kabla ya jogoo kuwika siku hiyo, Petro atamkana Bwana mara tatu. Petro alipokumbuka, aliondoka uani na kulia kwa majuto machungu.

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Nilijua Petro atanikana," "Nimevunjika moyo na Petro." Muulize mhusika Petro, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Ninahisi uchungu sana na majuto kwa kumkana Yesu," "Ninahuzunika sana."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka

Yesu alipokuwa akiongea na **wanafunzi** wake, kikundi cha wanaume kiliwasili wakiongozwa na Yuda. Ikiwa unatumia neno wanafunzi katika kifungu hiki, hakikisha kutumia neno ulilolitafsiri hapo awali kwa wanafunzi, na kumbuka kwamba neno wanafunzi liko kwenye Faharasa Kuu.

Ua wa maskani ni eneo lililozungukwa na vyumba au kuta za juu. Katika muktadha huu, ua wa maskani ulikuwa sehemu ya nyumba ya kuhani. Ilizingirwa na kuta lakini bila paa. Maneno "katikati ya ua wa maskani" yanarejelea sehemu ya kati ya eneo iliyo wazi. Yuda alienda kwake Yesu ili **kumbusu** au kumkumbatia Yesu, lakini Yesu alimwuliza Yuda, "Je, unamsaliti Mwana wa Adamu kwa busu?" Katika utamaduni wa Kiyahudi, mwanamume angeweza kumsalimu mwingine kwa busu ya urafiki kulingana na desturi yao. Busu hilo lilikuwa mguso mwepesi wa midomo kwenye shavu moja au shavu zote mbili.

Kisha Yesu akazungumza na **kuhani mkuu**, jemadari wa walinzi wa **hekalu** na **wazee** au viongozi wa watu, waliokuja kumkamata Yesu: "Kwa nini mmekuja hapa kwa panga na marungu? Je, mnafikiri mimi ni mhalifu au mnyang'anyi?" K uhani mkuu na walimu wa sheria walikuwa viongozi wa kidini wakati huo.

M **aofisa wa walinzi wa hekalu** ni makapteni au maofisa waliokuwa na wajibu wa kutunza utaratibu katika eneo la hekalu. Tumia neno lilo hilo kwa **walinzi wa hekalu**, na **mzee** uliyetumia katika vifungu vya awali. Kwa habari zaidi kuhusu mzee, rejelea Faharasa Kuu.

Yesu alisema kwamba amekuwa karibu nao kila siku katika nyua za **hekalu** au eneo la hekalu, na hawakujaribu kumkamata Yesu lakini hii ndio saa yao au nafasi na nguvu za **giza** zinafanya kazi au kutawala.

Tumia neno lile lile kurejelea hekalu kama ambavyo umetumia katika simulizi zilizotangulia. Kwa habari zaidi kuhusu hekalu, rejele Kamusi Kuu.

Giza ni neno linaloashiria Shetani na uwezo mbaya, ikiwa ni pamoja na nguvu za roho waovu wanaotawaliwa na Shetani. Nguvu za giza zilimaanisha kwamba Shetani alikuwa akiwashawishi watu waliomkamata Yesu.

M **tumishi** wa kike akamwona Petro ameketi katika nuru ya moto, akamtazama Petro kwa uangalifu na kusema, "Bila shaka huyu alikuwa pamoja na Yesu!" Lakini Petro alikana yale aliyosema. Petro alisema kwamba hamjui Yesu. Mtumishi ni mtu anayeishi katika nyumba anayeishi bwana wake ili kutumikia mahitaji ya familia ya bwana wake. Mtumishi anaweza kuwa mume au kike. Tumia neno lile lile kurejelea mtumishi kama ambavyo umetumia katika simulizi zilizotangulia. Kwa habari zaidi kuhusu mtumishi, rejelea Faharasa Kuu.

Petro bado alikuwa akizungumza wakati jogoo lilipowika. Mara **Bwana** au Yesu aligeuka na kumtazama Petro moja kwa moja. Bwana ni jina la Yesu. Tumia neno lile lile kurejelea Bwana kama ambavyo umetumia katika simulizi zilizotangulia. Kwa habari zaidi kuhusu Bwana rejelea Faharasa Kuu.

Luka 22:63-71

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kifungu kilichopita, Yesu alikamatwa kwenye Mlima wa Mizeituni ambako alikuwa pamoja na wanafunzi wake. Katika sehemu hii, Yesu alidhihakiwa na kujaribiwa na viongozi.

Luka anabadilisha mwelekeo kutoka kwa Petro hadi kile kinachotokea Yesu Katika baadhi ya tafsiri za Kiingereza neno "sasa" limetumiwa kubadilisha mwelekeo. Wanaume waliokuwa wakimtazama au kumlinda Yesu ili kuhakikisha kwamba hakutoroka, walianza kumdhahiki au kumfanyia mzaha Yesu na kumpiga.

Wanaume hao, ambao labda walikuwa walinzi wa hekalu, walifunika Yesu macho ili asiweze kuona. Kisha walidai tena na tena, "Toa unabii! Au thibitisha kwamba wewe ni nabii! Tuambie ni nani aliyekupiga." Walinzi walijua Yesu alisema kwamba alitoka kwa Mungu, na watu wengi wanaamini Yesu alikuwa nabii. Walinzi hawakuamini kwamba Yesu alikuwa nabii, hivyo walikuwa wakimdhahiki. Walidokeza kwamba ikiwa Yesu alinekuwa nabii, angeweza kusema ni watu gani waliompiga, hata ingawa Yesu hakuwaona. Kulikuwa na kikundi cha walinzi, na walinzi tofauti walimpiga Yesu. Na walinzi waliendelea kumkufuru au kumdharau Yesu kwa njia nyingine nyingi.

Sitisha hapa na mjadili: Je, watu huhakikishaje ukweli au uhalisi wa habari katika utamaduni wako?

Kulipopambazuka, wazee au viongozi wa watu wa Kiyahudi walikutana pamoja. Baraza la Kiyahudi lingeweza tu kufanya maamuzi ya kisheria mchana. Kwa hiyo walisubiri hadi baada ya jua kuchomoza ili kufanya mkutano huu. Mahakama kuu ya Wayahudi, au Sanhedrini, ilijumuisha wazee wa watu, kuhani mkuu, na waandishi. Hata hivyo, hapa Luka alitaja vikundi viwili tu na pia alirejelea Sanhedrini kama baraza la wazee.

Sitisha hapa na kujadili: Je, ni nani anayehusika na kutatua migogoro au matatizo kati ya watu au vikundi katika utamaduni wako, na taratibu ni zipi?

Kisha walinzi walimpeleka Yesu kwenye baraza la wazee au viongozi. Wazee walimwuliza Yesu "Je, wewe ndiye Kristo, Mkombozi Aliyeahidiwa?" Yesu aliwaambia wazee, "Nikiwaambia kwamba mimi ni Masihi au Kristo, hamtaiamini na nikiwauliza swali kuhusu Kristo hamtatanijibu. Kuanzia sasa na kuendelea, ikimaanisha kuanzia sasa au wakati fulani hivi karibuni, Mwana wa Adamu atakuwa ameketi mkono wa kuume wa Mungu mwenye nguvu, au Mmiliki wa Nguvu Zote." Yesu anasema kwamba ataketi mahali pa heshima upande wa kulia wa "Nguvu ya Mungu." Nguvu ya Mungu inarejelea Mungu mwenyewe. Inasisitiza kwamba Mungu ni mwenye nguvu zote. Yesu alijitambulisha kama Mwana wa Adamu ambaye kila mtu alijua ilimaanisha kwamba alikuwa akisema alikuwa Kristo, Mkombozi Aliyeahidiwa. Alisema angekaa upande wa kulia wa Mungu, ambao ndio mahali pa heshima na mamlaka ya pekee karibu na Mungu. Katika utamaduni wa wakati huo, kiti kilichokuwa upande wa kulia wa mfalme kilikuwa mahali pa heshima ya juu zaidi karibu naye. Mtu huyo alishiriki mamlaka na heshima ya mfalme. Yesu anasisitiza kwamba yeye ni Mkombozi Aliyeahidiwa ambayo Wayahudi wamekuwa wakimngojea, lakini yeye sio vile wanavyotarajia awe, na kwa hiyo hawatamuamini.

Sitisha hapa na kujadili: Je, ni mfumo gani wa serikali unaofanyika katika utamaduni wako, na nguvu inashirikiwa vipi? Katika utamaduni wako, viongozi wanaonyeshaje heshima kwa wale walio karibu nao?

Kisha baraza likamuuliza Yesu "Je, wewe ndiye Mwana wa Mungu?" Mwana wa Adamu na Mwana wa Mungu ni majina mawili tofauti ambayo yanaelezea majukumu tofauti wa Yesu, lakini ilileta maana ya kimantiki kwa baraza sasa kumuuliza Yesu ikiwa yeye ni Mwana wa Mungu. Kwa Wayahudi, ilikuwa ni kumkufuru Mungu kwa watu kudai kwamba wao ni wa kiungu, na adhabu ingekuwa kifo. Watu wakiuliza swali hilo walitumaini Yesu angesema "ndiyo." Kisha wangeweza kusema kwamba alikuwa akidai kimakosa kuwa kiungu. Yesu akajibu, "Mnasema kwamba mimi ndiye, au mmsema kwa usahihi kwamba ndiye." Yesu anaweka wazi kwamba anakubali kwamba yeye ndiye Mwana wa Mungu Kisha wakasema, "Mbona tunapaswa kutafuta mashahidi wengine wowote ili kuthibitisha kwamba ana hatia? Tumeisikiliza kutoka kwa midomo au kinywa chake mwenyewe, tulimsikia akishuhudia dhidi yake mwenyewe." Baraza la wazee halikutarajia jibu kwa swali hili. Walimaanisha kwamba jibu lake Yesu lilikuwa la kutosha kumhukumu. Kwa hiyo hawakuhitaji mashahidi wengine wowote kutoa ushuhuda dhidi yake. Baraza la wazee pia lilisema hili ili kuisitiza kwamba hawakuhitaji mtu mwingine yeyote kutoa ushahidi dhidi yake Yesu.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Wanaume waliomshika Yesu walianza kumdhihaki na kumpiga Yesu.

Tukio la pili: Yesu aliletwa kwa baraza la wazee na kuhojiwa. Baraza la wazee lilihitimisha kuwa Yesu alikuwa na hatia.

Wahusika ni pamoja na:

- Wanaume au walinzi waliomshika Yesu
- Yesu
- Baraza la wazee ambalo lilijumuisha kuhani mkuu na waandishi

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeke kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka anabadilisha mwelekeo kutoka kwa Petro kurudi kwa kile kinachomtokea Yesu. Katika baadhi ya tafsiri za Kiingereza, neno "sasa" limetumika.

Sitisha na kujadili: Wakati wa kuelezea simulizi katika lugha na utamaduni wako, je, msimuliaji wa hadithi anabadilishaje mwelekeo kutoka eneo moja hadi jingine? Je, baadhi ya njia gani ambazo unaweza kutumia kuonyesha mabadiliko haya wakati wa kutafsiri simulizi hili?

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa kizuizini. Kikundi cha wanaume walikuwa wakimlinda. Wanaume hao walimdhihaki na kumpiga Yesu. Walimfunika macho Yesu na kumwomba atoe unabii. Macho yake yakiwa bado yamefunikwa, walimuuliza Yesu kuwaambia ni nani kati yao aliyempiga. Hii ilikuwa inafanyika usiku kabla ya alfajiri. Kisha baraza hilo likamdadisi Yesu alfajiri.

Kumbuka kuwa Yesu aliletwa kwa baraza la wazee alfajiri kwa sababu baraza la Kiyahudi lingeweza kufanya maamuzi ya kisheria tu wakati wa mchana. Kisha wazee walimwuliza Yesu "Je, wewe ndiye Kristo, Mkombozi Aliyehidiwa?" Yesu aliwaambia wazee, "Nikiwaambia kwamba mimi ndiye Kristo, Mkombozi Aliyehidiwa, hamtaiamini na nikiwauliza swali kuhusu Kristo hamtatanijibu. Lakini kuanzia sasa na kuendelea (ikimaanisha kuanzia sasa au wakati fulani hivi karibuni) Mwana wa Adamu atakuwa ameketi mkono wa kuume wa Mungu mwenye nguvu, au Mmiliki wa Nguvu Zote." Ni muhimu kukumbuka kwamba mkono wa kulia wa kiongozi ulikuwa mahali pa heshima na mamlaka. Nguvu ya Mungu ni njia ya kumwelezea Mungu kama muweza-yote. Inarejelea Mungu mwenyewe.

Sitisha hapa na kujadili: Je, ungeelezeaje Mungu muweza-yote kwenye utamaduni wako?

Wakipuuza kilichosemwa na Yesu, baraza la wazee walimuuliza tena Yesu, "Je, wewe ni Mwana wa Mungu?" Yesu akajibu, "Mnasema kwamba mimi ndiye, au mmsema kwa usahihi kwamba mimi ndiye." Kisha wakasema, "Mbona tunapaswa kutafuta mashahidi wengine wowote ili kuthibitisha kwamba ana hatia? Tumesikia kutoka kinywani mwake, au mdomoni. Tulimskia akishuhudia dhidi yake mwenyewe." Kumbuka kwamba baraza la wazee halikutarajia jibu kwa swali hilo. Baraza liliuliza swali hilo kuashiria kwamba jibu la Yesu lilikuwa la kutosha kumhukumu. Kwa hiyo hawakuhitaji mashahidi wengine wowote kutoa ushuhuda dhidi yake. Baraza la wazee pia lilisema hili ili kusisitiza kwamba hawakuhitaji mtu mwingine yeyote kutoa ushahidi dhidi yake Yesu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahusika ni pamoja na:

- Wanaume au walinzi waliomshika Yesu
- Yesu
- Baraza la wazee ambalo lilijumuisha kuhani mkuu na waandishi

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanaume waliokuwa wakimtazama au kumlinda Yesu ili kuhakikisha kwamba hakutoroka, walianza kumdhihaki au kumfanyia mzaha Yesu na kumpiga.

Walinzi wa hekalu walimfunika Yesu uso ili asiweze kuona. Kisha walidai tena na tena, "Toa unabii! Au thibitisha kwamba wewe ni nabii! Tuambie ni nani aliyekupiga." Na walinzi waliendelea kumtukana Yesu kwa njia nyingine nyingi.

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Ninahisi huzuni sana," "Nina machung." Waulize waigizaji wanaoigiza walinzi, "Mnaisikiaje?" Huenda akasikia, "Tutashughulika na Yesu," "Hatumwaamini Yesu," "Tunafurahi hatimaye tumemkamata Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Kulipopambazuka, wazee au viongozi wa watu wa Kiyahudi walikutana pamoja. Kisha walinzi walimpeleka Yesu kwenye baraza la wazee au viongozi. Wazee wakamuuliza Yesu, "Je, wewe ndiye Masihi au Kristo?" Yesu aliwaambia wazee, "Nikiwaambia kwamba mimi ni Masihi au Kristo, hamtaiamini, na nikiwauliza swali kuhusu Kristo hamtatanijibu. Lakini hivi karibuni Mwana wa Adamu atakuwa ameketi upande wa kulia wa Mungu mwenye nguvu, au Mmiliki wa Nguvu Zote."

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Nina matumaini kwamba siku moja nitakuwa karibu na Mungu tena," "Nina furaha kwa sababu nitaitawala dunia kwa haki."

Kisha wote wakamwuliza Yesu, "Je, wewe ndiye Mwana wa Mungu?" Yesu akajibu, "Mnasema kwamba mimi ndiye, au mmsema kwa usahihi kwamba mimi ndiye." Kisha wakasema, "Mbona tunapaswa kutafuta mashahidi wengine wowote ili kuthibitisha kwamba ana hatia? Tumemskia akishuhudia dhidi yake mwenyewe."

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Najua kwamba mimi ni Mwana wa Mungu," "Najua baraza hawaniamini," "Nina huzuni, mfidhaiko na kuvunjika moyo kwa watu." Muulize mwigizaji anayeigiza baraza, "Je, unahisije?" Huenda akasikia, "Tunafurahi hatimaye kuwa na sababu ya kumuua Yesu," "Hatumwamini Yesu."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi katika toleo lililo rahisi kueleweka.

Wanaume waliomshika Yesu walifunika uso wake ili asiweze kuona. Kisha walidai tena na tena, "**Toa unabii!** Au thibitisha kwamba wewe ni **nabii!** Tuambie ni nani aliyekupiga." Unabii ni ujumbe ulioongozwa na roho iliyoandikwa au kusemwa kuhusu mapenzi ya Mungu kwa watu wa Mungu. Nabii ni mtu anayepokea ujumbe kama huo kutoka kwa Mungu.

Tumia neno lile lile kwa unabii na nabii kama ulivyoliona hapo awali. Unabii na nabii ni maneno yanayopatikana katika Faharasa Kuu.

Wanaume waliomshika Yesu walisema mambo mengi ya kumfukuru. **Kufukuru** maana yake ni kumkataa Mungu na kumfanya ambayo inamfanya awe na cheo cha chini. Tumia neno lile lile kwa kufukur ambalo umetumia hapo awali katika vifungu vingine. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno kufukuru, rejelea Faharasa Kuu.

Kisha walinzi walimpeleka Yesu kwenye **baraza la wazee au viongozi**. Baraza la wazee au viongozi linarejelea **Sanhedrin**, mkutano wa viongozi wakuu wa watu. Tumia maneno yaleyle kwa baraza na mzee ambayo umetumia hapo awali kwa wazee na Sanhedrin. Wazee na Sanhedrin zinapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wazee walimwuliza Yesu, "Je, wewe **ndiye Kristo, Mkombozi Aliyehidiwa?**" Wayahudi walitumia neno Kristo au Masihi kama jina ya kumaanisha mtu ambaye Mungu amemteua na aliahidi kumtuma kama mfalme na mwokozi. Tumia neno lile lile kwa Kristo au Masihi kama ulivyofanya hapo awali. Kristo na Masihi yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu aliwaambia wazee, "Nikiwaambia kwamba mimi ndiye Kristo, hamtaiamini, na nikiwauliza swali kuhusu Kristo, hamtatanijibu. Lakini hivi karibuni **Mwana** wa Adamu atakuwa ameketi upande wa kulia wa Mungu mwenye nguvu, au Mmiliki wa Nguvu Zote." Yesu alijiita Mwana wa Adamu. Tumia neno lile lile kwa Mwana wa Adamu kama ulivyofanya hapo awali. Mwana wa Adamu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 23:1-12

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi katika toleo lililo rahisi kueleweka.

Katika kifungu kilichopita, viongozi wa watu wa Kiyahudi walimjaribu Yesu na kumtangaza kuwa na hatia. Katika kifungu hiki, Yesu alichukuliwa kwa Pilato, gavana wa Kiroma kujaribiwa.

Kisha kusanyiko lote, ambalo lilijumuisha viongozi wote wa Kiyahudi waliokuwa kwenye mkutano, lilienda na kumchukua Yesu kwa Pilato. Pontio Pilato alikuwa gavana wa Kiroma wa wilaya ya Yudea. Pilato alikuwa Yerusalemu wakati huo. Makao yake makuu ya kawaida yalikuwa Kaisaria. Ilikuwa kawaida kwa gavana kukaa Yerusalemu wakati wa sherehe kuu za Kiyahudi kwa kuwa kulikuwa na uwezekano mkubwa wa machafuko ya umma. Baraza la Kiyahudi linatoa mashtaka matatu dhidi yake Yesu. Kwanza walisema, "Tumempata mtu huyu akipotosha au akidanganya taifa letu au watu wa Kiyahudi." Baraza lilimuita Yesu *mtu huyu*. Ilikuwa njia ya kutomheshimu Yesu. Baraza lilimshtaki Yesu kwa kuwashawishi watu wa Kiyahudi kupinga serikali ya Kiroma. Hii ilikuwa shtaka kubwa dhidi yake Yesu, lakini haikuwa kweli. Pilato hakuwa Myahudi. Kisha, baraza likamshataki Yesu kwa kupinga kulipiza kodi kwa Kaisari. Huu ulikuwa uongo. Utakumbuka katika kifungu cha awali kwamba viongozi wa kidini walipomwuliza Yesu kuhusu kulipaji kodi, Yesu alisema kwamba watu wanapaswa kumpa Kaisari, maliki wa Kiroma, kilicho cha Kaisari. Kisha baraza lilimshatki Yesu kwa madai kuwa yeye ni Kristo-mfalme. Viongozi wa Kiyahudi hawakuamini kwamba Yesu alikuwa Kristo. Waliongeza neno "mfalme" kuelezea au kusisitiza maana ya Kristo kwa Pilato. Huenda walifikiri kwamba kwa kuwa Pilato hakuwa Myahudi, huenda hakujua kwamba watu wa Kiyahudi waliani kwamba Kristo angekuwa mfalme.

Sitisha hapa na kujadili: Je, ni mambo gani viongozi hufanya ili kuhakikisha amani wakati wa sherehe kubwa au matukio ya kitaifa katika utamaduni wako?

Kwa hiyo Pilato alimuuliza Yesu kwa njia ya kuchekesha "Je, wewe ndiye mfalme wa Wayahudi?" Huenda Pilato alikuwa akimdhahiki Yesu kwa kuwa hakuonekana kama mfalme. Yesu akajibu, "Umesema hivyo" au "Ndio, ni kama unavyosema." Yesu alikubali kwamba alikuwa mfalme wa Wayahudi. Hakuikanusha. Hata hivyo, Yesu hakuwa akiasi serikali ya Kiroma. Baada ya Pilato kumaliza kumhoji Yesu, anatangazia makuhani wakuu na umati, "Sioni sababu ya mashtaka dhidi ya mtu huyu." Huenda Pilato hakuamini kwamba Yesu alikuwa na hatia, au hakuamini Yesu alikuwa hatari kutosha kuwa na wasiwasi kumhusu. Kuhani mkuu na umati umetajwa hapa kwa mara ya kwanza. Watu wengi walikuwa wamekusanyika hapo ili kuona kile kilichokuwa kinatokea. Lakini viongozi wa Kiyahudi walisisitiza, "Anachochea watu Uyahudi kote kwa mafundisho yake. Hii inamaanisha kwamba Yesu anasababisha watu kuasi serikali. Alianza Galilaya na amekuja katika mji huu wa Yerusalemu." Huu ulikuwa uongo. Pilato aliposikia hivyo, aliuliza ikiwa Yesu alikuwa raia wa Galilaya.

Galilaya ilikuwa sehemu ya mamlaka ya Herode, ikimaanisha kwamba Herode alikuwa na mamlaka ya kutawala eneo hilo. Pilato alipogundua kuwa Yesu alikuwa raia wa Galilaya, chini ya mamlaka ya Herode, alimtumia Yesu kwake Herode kuhukumiwa. Utakumbuka kutoka kifungu cha awali kwamba Herode, mtawala wa Galilaya, alikuwa ameamuru mauaji wa Yohana Mbatizaji. Herode alikuwa na mamlaka juu yake Yesu kwa sababu Yesu

alikuwa raia wa Galilaya. Ndio maana Pilato alimtuma Yesu kwa Herode. Herode pia alikuwa Yerusalemu wakati huo. Herode hakuishi Yerusalemu. Huenda alikuwa amekuja Yerusalemu kwa sikukuu ya Pasaka.

Sitisha hapa na kujadili: Je, ni sheria gani ambazo zinalinda raia wasio na hatia katika utamaduni wako, na ni nani anaye uwezo wa kudumisha sheria hizo?

Herode alipomwona Yesu, alikuwa na furaha sana, kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa akitaka kumwona Yesu. Herode alikuwa amesikia kumhusu Yesu, alitumaini kumwona Yesu akifanya muujiza fulani. Herode alimuuliza Yesu maswali mengi, lakini Yesu hakumjibu. Yesu alionyesha kwamba alikuwa na uwezo wa kudhibiti hali hiyo. Yesu alijua kwamba Herode hakuwa na nia nzuri alipomwuliza Yesu maswali, kwa hiyo Yesu hakumjibu. Yesu hakuwa akuonyesha hatia kwa njia yoyote. Kuhani mkuu na waandishi walikuwa wamesimama hapo wikimshtaki Yesu kwa nguvu. Kisha Herode na askari wake wakamtukana na kumdhihaki Yesu. Walimvisha Yesu vazi la kifahari. Matajiri na wanaume wa maana au wa kifalme walivaa aina hii ya joho. Kisha Herode akamrudisha Yesu kwa Pilato. Vazi la kifalme katika utamaduni huo lilivaliwa na matajiri au wanaume wa maana. Ilikuwa ni mavazi ambayo mfalme anaweza kuvaa. Hii ilikuwa njia nyingine ambayo Herode na askari walimdhihaki Yesu. Siku hiyo Herode na Pilato wakawa marafiki. Kabla ya siku hiyo, walikuwa maadui. Hapo awali, Pilato na Herode walipingana, kwa sababu ya kisiasa na hawakushirikiana pamoja. Lakini siku ambayo Herode alimrudisha Yesu kwa Pilato, walianza kushirikiana pamoja.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandiko tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mipangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Hadithi ina matukio mawili

Tukio la kwanza: viongozi wa Kiyahudi walimpeleka Yesu kwa Pilato. Pilato akamjaribu Yesu na kumpeleka kwa Herode.

Tukio la pili: Herode naye akamjaribu Yesu na kumrudisha kwa Pilato.

Wahusika ni pamoja na:

- Baraza la viongozi wa Kiyahudi
- Yesu
- Pilato
- Umati
- Herode
- Askari wa Herode

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Kumbuka kwamba kusanyiko lote, ambalo lilijumuisha viongozi wote wa Kiyahudi waliokuwa kwenye mkutano, lilienda pamoja na kumchukua Yesu kwa Pilato.

Washiriki wa baraza walianza kumshtaki Yesu wakisema, "Tumemwona mtu huyu akipotosha taifa letu." Kumbuka kwamba baraza lilimtaja Yesu kama "*mtu huyu*." Ilikuwa njia ya kutomheshimu Yesu.

Baraza pia lilisema Yesu anapinga malipo ya kodi kwa Kaisaria na anadai yeye ni Kristo, mfalme. Kwa hiyo Pilato akamuuliza Yesu, "Je, wewe ni mfalme wa Wayahudi?" Yesu akajibu, "Umesema hivyo" au "Ndio, ni kama unavyosema."

Ni muhimu kukumbuka kuwa Yesu alikubali kwamba yeye ni mfalme wa Wayahudi. Hakuikanusha.

Kisha Pilato alitangaza kwa makuhani wakuu na umati, "Sioni sababu ya mashtaka dhidi ya mtu huyu." Lakini walisisitiza, "Anachochea watu Uyahudi kote kwa mafundisho yake." Hii inamaanisha kwamba Yesu anasababisha watu kuasi serikali. Alianza Galilaya na amekuja katika mji huu wa Yerusalemu."

Kumbuka kwamba Pilato aliposikia hivyo, aliuliza ikiwa Yesu alikuwa raia wa Galilaya. Pilato alipogundua kwamba Yesu alitoka eneo ambalo Herode aliongoza, alimtuma Yesu kwa Herode. Ni muhimu kukumbuka kwamba hii ni yule Herode aliyeamuru Yohana Mbatizaji auawe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Herode alikuwa akitembelea Yerusalemu wakati huo. Huenda alikuwa huko kwa ajili ya sikukuu ya Pasaka. Herode alipomwona Yesu, alikuwa na furaha sana, kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa akitaka kumwona Yesu. Herode alikuwa amesikia kumhusu Yesu, alitumaini kumwona Yesu akifanya muujiza fulani. Herode alimuuliza Yesu maswali mengi. Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu hakumjibu Herode hata kidogo. Hata hivyo, ukimya wa Yesu si kukiri kwa hatia.

Kumbuka kwamba kuhani mkuu na waandishi walikuwa wamesimama hapo wikimshtaki Yesu kwa nguvu. Kisha Herode na askari wake wakamtukana na kumdhiihaki Yesu. Walimvisha vazi la kifahari, kisha wakamrudisha kwa Pilato.

Kisha Luka anatoa habari za ziada kuhusu uhusiano kati ya Herode na Pilato. Kwanza, Luka anasema kwamba Herode na Pilato walikuwa maadui, lakini kwa kuwa sasa ni marafiki. Luka anasema kwamba wakawa marafiki kwa kuwa walianza kushirikiana kama wanasiasa.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandiko tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahusika ni pamoja na:

- Baraza la viongozi wa Kiyahudi
- Yesu
- Pilato
- Umati
- Herode
- Askari wa Herode

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Mkutano wote, ambalo lilijumuisha viongozi wote wa Kiyahudi waliokuwa kwenye mkutano, wakampeleka Yesu kwa Pilato.

Washiriki wa baraza walianza kumshtaki Yesu wakisema, "Tumemwona mtu huyu akipotosha taifa letu."

Baraza pia lilisema Yesu anapinga malipo ya kodi kwa Kaisaria na anadai yeye ni Kristo, mfalme. Kwa hiyo Pilato akamuuliza Yesu, "Je, wewe ni mfalme wa Wayahudi?" Yesu akajibu, "Wewe wasema" au "Ndio, ni kama unavyosema."

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia "Ninahisi huzuni kweli," "Wanaume hawa wanasema uongo dhidi yangu," "Sitajitetea kwa sababu najua kwamba haitafanya mema." Waulize wahusika wajumbe wa baraza "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia "Tutasema chochote kumshtaki Yesu," "Hatumwamini Yesu" "Tunataka Yesu kutangazwa kuwa na hatia." Anzisha tena uigizaji.

Kisha Pilato anatangaza kwa makuhani wakuu na umati, "Sioni neno lililo ovu katika mtu huyu." Nao walikaza sana wakisema, "Huwataharakisha watu Uyahudi yote kwa mafundisho yake. Alianza Galilaya na amekuja katika mji huu wa Yerusalemu." Pilato aliposikia hayo aliuliza kama Yesu ni mtu wa Galilaya. Na alipopata habari ya kuwa Yesu yu chini ya mamlaka ya Herode, Pilato alimpeleka Yesu kwa Herode.

Sitisha igizo: Muulize mwigizaji anayemwigiza Pilato, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia "Ninahisi Yesu hana hatia," "Nataka kumwachilia Yesu," "Ninahisi kutulia kuwa na mtu mwingine mwenye jukumu la kumhukumu Yesu." Anzisha tena uigizaji.

Herode alipomwona Yesu, alikuwa na furaha sana, kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa akitaka kumwona Yesu. Kutokana na yale ambayo Herode alikuwa amesikia kumhusu Yesu, alitumaini kumwona Yesu akifanya muujiza fulani.

Sitisha igizo: Waulize waigizaji wanaoigiza Herode, "Je, mnahisi vipi?" Huenda ukasikia "Ninafurahi kumwona Yesu hatimaye," "Natumaini kumwona Yesu akifanya miujiza." Anzisha tena uigizaji.

Herode alimuuliza Yesu maswali mengi lakini Yesu hakumjibu. Kuhani mkuu na waandishi walikuwa wamesimama hapo wikimshtaki Yesu kwa nguvu. Kisha Herode na askari wake wakamtukana na kumdhihaki Yesu. Wakamvika mavazi ya kifalme; kisha wakamrudisha kwa Pilato. Siku ile ile Herode na Pilato walipatana kwa urafiki.

Simamisha igizo: Muulize anayemwigiza Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia "Ninahisi huzuni," "Niko tayari kuteseka." Muulize mhusika wajumbe wa baraza "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia "Hatupaswi kupoteza nafasi hii kumshawishi Herode kuwa Yesu ana hatia," "Tunataka Yesu auawe." Muulize mhusika Herode, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia "Lazima nimrudishe Yesu kwa Pilato kwa kuwa hakunijibu neno," "Nimekatishwa tamaa kwa sababu Yesu hakufanya muujiza kama nilivyofikiri angefanya," "Hebu tumdhihaki Yesu. Anasema yeye ni mfalme-kwa hivyo hebu tujifanye ni kweli!"

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Baraza pia lilisema Yesu anapinga malipo ya kodi kwa **Kaisaria** na anadai yeye ni **Kristo**, mfalme. Kaisari ni jina la mfalme au mtawala wa Kiroma. Kaisari aliwalazimisha watu katika milki yake wamlipe kodi. Tumia neno lile lile kwa Kaisari kama ulivyofanya hapo awali. Neno Kaisari linapatikana kwenye Kamusi Kuu.

Wayahudi walitumia neno Kristo au Masihi kama jina la kumaanisha mtu ambaye Mungu amemteua na aliahidi kumtuma kama mfalme na mwokozi. Tumia neno lile lile kwa Kristo kama ulivyofanya hapo awali. Kristo linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wayahudi ni kundi la watu walio uzao wa Isaka, Mwana wa Ibrahimu. Tumia neno lile lile kwa Wayahudi kama ulivyofanya hapo awali. Neno Myahudi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Herode alipomwona Yesu, alikuwa na furaha sana, kwa sababu kwa muda mrefu alikuwa akitaka kumwona Yesu. Kutokana na yale ambayo Herode alikuwa amesikia kumhusu Yesu alitumaini kumwona Yesu akifanya **muujiza fulani**. Miujiza hurejelea vitendo vyenye nguvu ambavyo ni Mungu tu anayeweza kuvitenda. Tumia neno lile lile kwa miujiza kama ulivyofanya hapo awali. Miujiza linapatikana kwenye Kamusi Kuu.

Kuhani mkuu na **waandishi** au **walimu wa sheria za kidini** walikuwa wamesimama hapo na wakamshtaki Yesu kwa nguvu. Kuhani mkuu na waandishi ni viongozi wa kidini wa Kiyahudi. Tumia neno lile lile kwa kuhani mkuu na waandishi kama ulivyofanya hapo awali. Kuhani na waandishi wako kwenye Kamusi Kuu.

Kisha Herode na askari wake wakamtukana na kumdhihaki Yesu. Walimvisha Yesu **vazi** la kifahari. Matajiri na wanaume wa maana au wa kifalme walivaa aina hii ya joho. Joho ni kanzu ndefu iliyo kwenye mavazi ya kawaida. Tumia neno lile lile kwa **vazi** kama ulivyofanya hapo awali. Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno vazi, rejelea Kamusi Kuu.

Luka 23:13-25

Kufanya Maandalizi

Kuandaa Jukwaa (Luka 23:13-25)

Sikiliza maandiko yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kifungu kilichopita, Yesu alishatkiwa mbele ya Herode, mfalme wa Kiyahudi. Herode akamrudisha Yesu kwa Pilato. Kifungu hiki kinaeleza kile ambacho Pilato alifanya baadaye katika jaribio la Yesu baada ya Herode kumrudisha Yesu kwa Pilato. Pilato atamhukumu Yesu kifo.

Pilato akawaita pamoja kuhani mkuu, watawala wa kidini, na umati. Kuhani mkuu na watawala ni washiriki wa baraza la kidini ambalo lilimleta Yesu kwa Pilato. Pia walimshtaki Yesu kwake Herode. Huenda washtaki hawa walikuwa karibu wakingojea hadi Pilato alipokuwa tayari kuendelea na jaribio la Yesu au huenda walikuwa wameenda nyumbani kwao kwa muda. Watu katika kifungu hiki huenda walikuwa Wayahudi walioishi Yerusalemu. Inaonekana kama watu hao walikuwa wafuasi wa kuhani mkuu na washiriki wa baraza. Huenda pia walikuwa watu kutoka kwenye umati uliokuwa umekusanyika. Pilato akawaambia, "Mtu huyu mmemleta kwangu kana kwamba anapotosha watu ili waasi dhidi ya serikali. Nami nimeamua mambo yake mbele yenu ila sikuona kwake kosa lolote katika mambo hayo mliyomshitaki. Wala hata Herode, kwa maana amemrudisha kwetu; basi tazama." Maneno "basi tazama" yanatumika kusesitiza yale ambayo Pilato anasema baadaye. Inaweza pia kutafsiriwa kama "wazi" au "ni dhahiri kwamba."

Kisha Pilato akasema kwamba "Hakuna neno lolote alilolitenda Yesu lipasalo kufa." Pilato alijua kwamba Herode pia hakumpata Yesu na hatia yoyote. Herode alipomrudisha Yesu kwake Pilato, huenda alionyesha kwamba Yesu hakuwa na hatia. Vinginevyo, Herode angemwadhibu Yesu. Kisha Pilato akasema kwamba "atamwadhibu Yesu au kumfanya apigwe viboko kisha kumwachilia." Kutokana na mashtaka ambayo kuhani mkuu alileta dhidi yake Yesu, Pilato aliamua kwamba angemwadhibu tu Yesu na kisha atamwacha huru. Pilato hakufikiri Yesu alikuwa na hatia yoyote. Alitumaini kwamba kwa kumwadhibu Yesu, Pilato angeweza kudumisha au kupata kibali na viongozi wa Kiyahudi. Pilato alifikiri kwamba kumwadhibu Yesu kwa njia isiyo kali, kungewaridhisha viongozi wa Wayahudi ili wasidai Yesu auawe. Waroma kwa kawaida walimpiga yeyote ambaye alishtakiwa kwa uhalifu, hata kama mtu huyo hakuwa na hatia. Walitumaini kwamba kupiga kungemfanya mtu huyo ajaribu kuepuka kushitakiwa kwa kosa tena. Hii pia ilikuwa ni njia ya serikali kuepuka matatizo.

Pilato alisema kwamba atamfanya Yesu apigwe na kuachiliwa huru kwa sababu kulikuwa na desturi iliyomlazimu kuachilia mfungwa mmoja Myahudi kwa Wayahudi wakati wa sikukuu ya Pasaka. Hii ilimaanisha kwamba Pilato alikuwa anawazuia Wayahudi fulani kama wafungwa. Kulikuwa na desturi iliyomlazimu Pilato awachilie mmoja wa wafungwa hao huru kwenye Sikukuu ya Pasaka. Wakapiga kelele wote pamoja wakisema, "Mwondoe huyu, utufungulie Baraba." "Huyu" ilikuwa njia ya kutomheshimu Yesu.

Simulia hadithi ya hali ambapo umati wenye hasira ombi kupitia ghasia au maandamano katika utamaduni wenu, na jinsi serikali au mamlaka ilijibu ombi lao.

Wayahudi waliposema, "Utufungulie Baraba," walikuwa wakimwomba Pilato kutimiza desturi hiyo kwa kumuachilia Baraba badala ya Yesu. Baraba alikuwa amefungwa gereza kwa kosa la kufanya ghasia na wengine huko Yerusalemu na kumwua mtu. Pilato alitaka kumuachilia Yesu, hivyo akawasihi tena watu hao. Lakini watu hao walipigia kelele mara kwa mara, "Msulubishe! Msulubishe!" Kusulubiwa linanarejelea njia ambayo Waroma walitumia kuwaua wahalifu. Walimpigilia misumari au kumfunga mhalifu aliye hai kwa mti au mihimili miwili mikubwa ya mbao iliyounganishwa katika fomu ya msalaba. Waliweka msalaba wima chini. Kisha wakamwacha mhalifu hapo msalabani mpaka akafa. Kusulubiwa ilikuwa kifo cha polepole, na chenye uchungu.

Sitisha hapa na uonyeshe picha ya mtu aliyesulubiwa msalabani.

Kisha Pilato akawasihi watu hao kwa mara ya tatu, akisema, "Huyu ametenda uovu gani? Sikuona kwake hata neno lipasalo kufa. Basi nikiisha kumfanya apigwe, nitamfungua." Lakini watu hao waliendelea kumpigia kelele

Pilato kwa sauti kubwa kwamba Yesu lazima asulubiwe, na hatimaye Pilato hangeweza kupinga kelele zao tena. Basi Pilato aliamua kufanya yale ambayo watu walidai. Pilato alimwachilia Baraba ambaye alifungwa gerezani kwa sababu ya mapigano katika ghasia na kumwua mtu. Huyu ndiye mtu ambaye watu walimwomba Pilato amhuru. Kisha Pilato akamtoa Yesu kwa askari wake wamfanyie Yesu watakavyo.

Kufafanua Matukio

Kufafanua Matukio (Luka 23:13–25)

Sikiliza maandishi tena katika toleo ambalo ni rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanatimu kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mipangilio, na wahusika kwenye hadithi.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Tukio la kwanza: Pilato aliita baraza na kuwaambia juu ya uamuzi wake wa kumwachilia Yesu.

Tukio la pili: Umati ulitaka Pilato amwue Yesu na kumwachilia Baraba badala yake. Pilato aliwasihi umati mara ya pili kumruhusu kumwachilia Yesu.

Tukio la tatu: Pilato aliwasihi umati mara ya tatu. Umati unaendelea kudai kwamba Yesu anapaswa kuuawa. Pilato anakubali matakwa ya umati.

Wahusika ni pamoja na:

- Pilato
- Kuhani mkuu
- Watawala wa kidini
- Umati
- Yesu
- Baraba

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Kumbuka kwamba katika kifungu kilichopita, Herode alimhoji Yesu kisha akamrudisha kwa Pilato. Pilato alimwita kuhani mkuu, watawala, na watu hao akawaambia kwamba "Mtu huyu mmemleta kwangu kana kwamba anapotosha watu kuasi serikali. Nami nimeamua mambo yake mbele yenu ila sikuona kwake kosa lolote katika mambo hayo mliyomshitaki. Wala hata Herode, kwa maana amemrudisha kwetu; basi tazama, hakuna neno lolote alilolitenda lipasalo kufa."

Kisha Pilato akasema kwamba "atamwadhiku Yesu au kumfanya apigwe viboko kisha kumwachilia." Kutokana na mashtaka ambayo kuhani mkuu alileta dhidi ya Yesu, Pilato aliamua kwamba angemwadhiku Yesu tu kisha atamwacha huru.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ilikuwa desturi kwa mfungwa mmoja kuachiliwa wakati wa sikukuu ya Pasaka. Wakapiga kelele wote pamoja wakisema, "Mwondoe huyu, utufungulie Baraba!" Kumbuka kwamba "huyu" ilikuwa njia isiyo ya heshima ambayo watu walitumia kumwita Yesu.

Pilato alitaka kumuachilia Yesu, hivyo akawasihi tena watu hao. Lakini watu hao walipigia kelele mara kwa mara, "Msulubishe! Msulubishe!"

Kumbuka kwamba Pilato aliwasihi watu hao kwa mara ya tatu, akisema, "Huyu ametenda uovu gani? Sikuona kwake hata neno lipasalo kufa. Basi nikiisha kumfanya apigwe, nitamfungua." Pilato anajaribu kutafuta sababu ambayo ingehitaji hukumu ya kifo, lakini anajua hakuna sababu nzuri.

Lakini watu hao waliendelea kumpigia kelele Pilato kwa sauti kubwa kwamba Yesu lazima asulubishwe. Mwishowe, Pilato hakuweza tena kupinga kelele zao kubwa. Basi Pilato aliamua kufanya yale ambayo watu walidai. Pilato alimwachilia Baraba, mtu ambaye alifungwa gereza kwa sababu ya mapigano katika ghasia na kumwua mtu. Huyu ndiye mtu ambaye watu walimwomba Pilato amhuru. Kisha Pilato akamtoa Yesu kwa askari wake wamfanyie Yesu watakavyo.

Kudhihirisha Maandiko

Kuigiza Maandishi (Luka 23:13-25)

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Hadithi hii ina maonyesho matatu.

Wahusika ni pamoja na:

- Pilato
- Kuhani mkuu
- Watawala wa kidini
- Umati
- Yesu
- Baraba

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuliigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasitishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au simulizi hili zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Kumbuka, katika kifungu kilichopita ambacho Herode alikuwa amemhoji Yesu na kumrudisha kwa Pilato. Pilato aliwaita pamoja kuhani mkuu, watawala, na watu. Pilato akawaambia, "Mtu huyu mmemleta kwangu kana kwamba anapotosha watu. Nami nimeamua mambo yake mbele yenu ila sikuona kwake kosa lolote katika mambo hayo mliyomshitaki. Wala hata Herode, kwa maana amemrudisha kwetu; basi tazama, hakuna neno lolote alilolitenda lipasalo kufa."

Sitisha igizo: Muulize mwigizaji anayemwigiza Pilato, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia "Najua Yesu hana hatia ya mashtaka ambayo wanachama wa baraza wamewasilisha dhidi yake," "Ninahisi Yesu hastahili kufa." Anzisha tena uigizaji.

Kisha Pilato akasema kwamba atamwadhibu Yesu au kumfanya apigwe viboko kisha kumwachilia. Pilato alisema kwamba atamfanya Yesu apigwe na kuachiliwa huru kwa sababu kulikuwa na desturi iliyomlazimu kuachilia mfungwa mmoja Myahudi kwa Wayahudi wakati wa sikukuu ya Pasaka. Wakapiga kelele wote pamoja wakisema, "Mwondoe huyu, utufungulie Baraba."

Sitisha igizo: Muulize mwigizaji anayemwigiza Pilato, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Kwa kweli nataka kumwachilia Yesu," "Huzuni, sitaki kumuua Yesu, lakini watu hawa wanataka nifanye hivyo!" "Moyo umevunjika, sipendi kumhukumu kifo mtu asiye na hatia," "Nitajaribu kuwashawishi watu." Waulize wahusika wajumbe wa baraza "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia, "Tunataka Yesu auawe!" "Msulubishe!" "Tunataka Yesu atangazwe kuwa na hatia." Anzisha tena uigizaji.

Baraba alikuwa amerushwa gereza kwa kosa la kufanya ghasia na wengine huko Yerusalemu na kumwua mtu. Pilato alitaka kumuachilia Yesu, hivyo akawasihi tena watu hao. Lakini watu hao walipigia kelele mara

kwa mara, "Msulubishe! Msulubishe!" Kisha Pilato akawasihi watu hao kwa mara ya tatu, akisema "Huyu ametenda uovu gani? Sikuona kwake hata neno lipasalo kufa. Basi nikiisha kumfanya apigwe, nitamfungua." Lakini watu hao waliendelea kumpigia kelele Pilato kwa sauti kubwa kwamba Yesu lazima asulubiwe, na hatimaye Pilato hangeweza kupinga kelele zao tena. Basi Pilato aliamua kufanya yale ambayo watu walidai.

Sitisha igizo: Muulize mwigizaji anayemwigiza Pilato, "Unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Ninaacha kujaribu kuwashawishi watu," " Hofu!" watu wanaweza kuzua ghasia nisipofanya wanavyotaka." Waulize wahusika wajumbe wa baraza "Mnahisi vipi?" Huenda akasikia, "Tunafurahi kwamba Pilato amekubali ombi letu," "Msulubishe Yesu!" Muulize mhusika Yesu "Je, unahisi vipi?" Huenda akasikia, "Ninahisi huzuni kwamba watu hawa wanataka nife hata ingawa sina hatia," "Nimevunjika moyo na watu na Pilato kwa kutofanya uamuzi ulio msingi wa kweli." Anzisha tena uigizaji.

Pilato anamwachilia Baraba, mtu ambaye alifungwa gerezeni kwa sababu ya mapigano katika ghasia na kumwua mtu. Huyu ndiye mtu ambaye watu walimwomba Pilato amhuru. Kisha Pilato akamtoa Yesu kwa askari wake wamfanyie Yesu watakavyo.

Kujaza Mapengo

Kujaza Nafasi (Luka 23:13-25)

Sikiliza maandishi mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Pilato akawaita pamoja **kuhani**, watawala wa kidini, na umati. Tumia neno lile lile kwa kuhani kama ulivyofanya hapo awali. Kuhani ni neno linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

P **asaka** ilikuwa sherehe ambayo Wayahudi walisherehekea kila mwaka kwa siku moja kabla ya Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu kuanza. Tumia neno lile lile kwa Pasaka kama ulivyofanya hapo awali. Kwa maelezo zaidi kuhusu Pasaka, rejea Faharasa Kuu.

Pilato alitaka kumuachilia Yesu, hivyo akawasihi tena watu hao. Lakini watu hao walipigia kelele mara kwa mara, "Msulubishe! Msulubishe". **Kusulubiwa** ilikuwa aina mbaya zaidi ya kunyongwa wakati wa Yesu. Kwa kawaida askari walimpiga mjeledi mhusika huyo kisha wakapigilia misumari mikono na miguu yao kwenye vipande viwili vya mbao katika umbo la msalaba. Askari walisimamisha msalaba huo wima, na mhusika alining'inia kwa maumivu kwa saa nyingi hadi kufa.

Kwa ufafanuzi zaidi kuhusu neno kusulubishwa, rejelea Faharasa Kuu.

Luka 23:26-43

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Hapo awali, viongozi wa kidini Wayahudi walimkamata Yesu na kumpeleka kwenye nyumba ya Pontio Pilato, gavana wa Kiroma wa Yudea. Hata ingawa Pilato hakupata Yesu hatia, viongozi wa kidini na umati walidai Pilato amwue Yesu. Pilato hatimaye alikubaliana na umati na kuamuru askari wake wamsulubishe Yesu.

Kwa sababu ilikuwa sherehe ya Pasaka, maelfu ya Wayahudi walikuwa jijini na askari wa Kiroma walikuwa tayari kabisa. Akishinikizwa na umati, Pilato aliwaamuru askari wake wamsulubishe Yesu. Kusulubiwa ilikuwa aina mbaya zaidi ya kuuawa kwa Kiroma. Askari wanampiga mhathiriwa huyo, kisha wanapigilia misumari mikono na miguu yao kwenye vipande viwili vya mbao katika umbo la msalaba. Askari walilazimisha mwathirika huyo kwa kumbebesha msalaba hadi mahali ambapo wangesulubishwa msalabani hadi kufa. Mwathirika huyo aliwinda msalaba wa wima kwa maumivu kwa masaa hadi walipokufa.

Sitisha na kuonyesha timu yako picha ya boriti na mhalifu akinginia msalabani. Je, njia gani mbaya zaidi ya uuaji katika utamaduni wenu? Ni aina gani ya wahalifu wanaadhibiwa na njia hii ya uuaji?

Askari walipokuwa wakimongoza Yesu nje ya Yerusalemu, walilazimisha kubeba boriti kubwa ingawa Yesu alikuwa mdhaifu kutokana na kipigo ya ukali aliyopewa na askari. Askari wanamkamata mtu mmoja aitwaye

Simoni kutoka Kirene, jiji lililo kwenye pwani ya Afrika kaskazini. Luka anatueleza kwamba Simoni alikuwa akisafiri kwenda Yerusalemu kutoka nchi hiyo. Maelezo haya yanaonyesha kwamba Simoni hakuwa sehemu ya umati wa Wayahudi waliozua ghasia dhidi ya Yesu. Huenda Simoni alikuwa akisafiri kutoka mji mdogo unaozunguka Yerusalemu ili kusherehekea Pasaka. Askari wanamlazimisha Simon kutembea nyuma yake Yesu akimsaidia kubeba msalaba huo.

Watu wengi walikuwa wakimfuata Yesu hadi mahali ambapo angekufa. Ingawa watu wengine walikuja kutokana na udadisi, pia kulikuwa na wanawake waliokuwa wakiomboleza, au kuonyesha huzuni kupitia maneno na lawama. Yesu anaposikia wanawake wakiomboleza kwa sauti kubwa, anageuka kuzungumza nao. "Enyi binti za Yerusalemu" maana yake wanawake walioishi Yerusalemu, na hawakuwa familia ya Yesu. Yesu anawaonya kwamba badala ya kumlilia, wanapaswa kulilia nafsi zao na watoto wao. Yesu anamrejelea Mungu akiharibu Yerusalemu wakati ujao kama adhabu ya kumkataa Yesu kama Mkombozi Aliyeahidiwa. Yesu anamaanisha wanapaswa kulia kwa sababu watateseka sana. Yesu anasema "angalia" au "tazama" ili kusisitiza kwamba kile anachotabiri kitatokea. Yesu alikuwa akirejelea muda karibu miaka 40 baada ya kifo chake wakati Warumi wangeharibu Yerusalemu.

Yesu anasema kwamba wakati wa kuharibiwa kwa Yerusalemu, Wayahudi watawaita wanawake bila watoto waliobarikiwa. Kwa kawaida watu waliwaita wanawake wa Kiyahudi waliobarikiwa, au wenye kibali cha Mungu, walipoweza kuzaa watoto. Lakini katika muktadha huu, waliobarikiwa linamaanisha kuwa na huzuni ya chini kuliko wengine. Kwa sababu ya mateso ambao watoto watapitia, Yesu anasema heri wanawake kuwa tasa, au wenye hawawezi kupata watoto. "Matumbo yasiyozaa" na "maziwa yasiyonyonyesha" ni takwimu za hotuba zinazorejelea wanawake tasa.

Yesu anamnukuu nabii Hosea anapotabiri yale ambayo watu watasema wakati huo. Ndipo watakapoanza kuiambia milima, "Tuangukieni!" Hii inamaanisha kwamba mateso yao yalikuwa makali sana, kwamba walidhani ni bora kufa kwa haraka kutokana na maparomoko ya ardhi. Yesu anatumia mithali, au msembo wa hekima, kuuliza swali ambalo hataki kujibiwa. Anauliza, "Kwa kuwa kama wanaume hawa wakitenda mambo haya katika mti mbichi, itakuwaje katika mkavu?" Yesu anajilinganisha na miti mipya au miichi kwa sababu hakuwa na dhambi, lakini wenye dhambi waliomkataa ni kama mti mkavu. Mito inawakilisha mateso, na kuni kavu huwaka kwa kasi zaidi kuliko mti. Yesu alikazia kwamba kwa kuwa aliteseka sana hata ingawa hakuwa na hatia, ni zaidi gani watu wenye dhambi wangeteseka?

Luka anatuambia kwamba wakati huo huo, askari wa Kiroma walikuwa wakilazimisha wahalifu wawili kuelekea mahali pale Yesu atakapouawa, Fuvu la Kichwa. Fuvu la Kichwa lilikuwa jina la kilima nje ya jiji karibu na barabara iliyokuwa ikisafiriwa sana ambapo Warumi waliwanyonga watu. Huenda kilima hicho kilionekana kama fuvu la kichwa, au watu waliliita hivyo kwa sababu mauaji mengi yalitokea huko. Ilikuwa karibu mita 600, au futi 2000, kutoka nyumba ya Pilato.

Sitisha na uonyeshe picha ya mahali palipoitwa Fuvu la Kichwa. Onyesha kwenye ramani ambapo nyumba ya Pilato na Fuvu la kichwa lilipatikana Yerusalemu.

Hapo ndipo askari waliweka msalaba chini na kumsulubisha Yesu msalabani kufa. Askari pia walisulubisha wahalifu hao wawili, na wakaninginia kwenye misalaba kila upande wa Yesu. Yesu alisali kwa Mungu na kumuomba awasamehe waliomsulubisha. Yesu anamuomba Mungu awasamehe kwa sababu hawakujua kwamba kusulubisha Yesu ilikuwa dhambi kubwa.

Baada ya askari kuvua nguo zake Yesu, walimuinua msalabani. Askari wa Kiroma walipiga kura, au walitupia vitu vidogo chini na wakaangalia jinsi walivyoanguka. Hii ilikuwa njia ya kufanya maamuzi magumu, au katika kesi hii, kuamua ni askari gani aliyepokea kipande gani cha mavazi ya Yesu. Huenda mavazi ya Yesu yalititia ndani vazi la nje, vazi la ndani, na labda mshipi na viatu. Waroma waliwaruhusu askari waweke mali ya wahalifu. Vitu vya Yesu vilikuwa mavazi yake pekee. Makutano yote ya watu walikuwa wamekutanika kutazama Yesu akifa kutia ndani viongozi wa Kiyahudi, waliomdhihaki Yesu. Walimdhihaki Yesu wakisema kwamba ikiwa yeye ni Kristo wa Mungu, au Mkombozi Aliyeahidiwa, basi anapaswa kujiokoa kama alivyowaokoa wengine. "Kuwaokoa wengine" labda inarejelea Yesu kuwaponya wengine. Viongozi hawakuamini Yesu angeweza kujiokoa mwenyewe, na walifurahi kuhusu jambo hilo. Waliamini vibaya kwamba kifo chake Yesu kitathibitisha kwamba yeye si Mkombozi Aliyeahidiwa.

Askari Kiroma pia walimtukana Yesu na kumletea sifongo iliyochovywa katika siki ya divai; wa bei ya chini, divai iliyochema. Ingawa Warumi walikuwa wakimdhihaki Yesu, jambo hili lilitimiza sehemu ya maandiko

katika Zaburi iliyosema, "Nami nilipokuwa na kiu wakaninywesha siki." Askari pia wanamwambia Yesu kwamba ikiwa kweli alikuwa mfalme wa Wayahudi, au mtawala wa Wayahudi, kwamba aweze kujiokoa mwenyewe. Kama viongozi wa kidini, hawakuamini kweli Yesu alikuwa na uwezo wa kujiokoa mwenyewe. Gavana Pilato wa Kiroma tayari alikuwa ameandika ishara ya kutundikwa juu yake Yesu; "Huyu ndiye Mfalme wa Wayahudi." Ilikuwa desturi ya Kiroma kuandika uhalifu wa mtu kwenye karatasi au mbao na kuitundika juu yao ili wasome. Ilimaanisha kwamba askari walimsulubisha Yesu kwa sababu ya kudai kuwa mfalme wa Wayahudi. Hii ilikuwa ni kejeli nyingine kwa Yesu.

Sitisha na mjadili na timu yako: Ni matendo gani ambayo ni mabaya zaidi ya dhihaka katika utamaduni wenu?

Wahalifu wawili kando ya Yesu huitikia kwa njia tofauti. Mhalifu mmoja humkufuru, au kumtukana, Yesu akimwambia kwamba ikiwa yeye ni Masihi, au Mkombozi Aliyeahidiwa, basi anapaswa kujiokoa na awaokoe pia. Cha kushangaza kwamba mhalifu huyo hakutambua kwamba Yesu angeweza kuwaokoa watu kiroho kwa kutojiokoa kutoka msalabani!

Mhalifu mwingine naye anauliza, "Wewe humwogopi hata Mungu, nawe u katika hukumu iyo hiyo?" kumkemea mtu huyo kwa kumdhihaki Yesu. Kwa kuwa wote walikuwa wamepokea hukumu hiyo hiyo, au adhabu ya kifo, anamaanisha mhalifu huyo wa kejeli anapaswa kufikiri kuhusu Mungu kumhukumu baada ya kifo chake. Mhalifu huyo anasema wao wanastahili kufa, bali Yesu hakuwa na hatia. Anamuomba Yesu amkumbuke wakati Yesu atakapoingia katika ufalme wake. Hii inamaanisha kwamba mtu huyo aliamini Yesu alikuwa Mkombozi Aliyeahidiwa na kwamba Yesu angetawala baada ya kufa.

Mhalifu huyo anamtaka Yesu amwonyeshe fadhili katika ufalme wake ujao. Yesu anasema, "Amin, nakuambia" kusisitiza kwamba mtu huyo anapaswa kusikiliza kwa makini. Yesu anasema kwamba mtu huyo leo hivi utakuwa paradiso. Paradiso inarejelea mahali ambapo watu wanaompenda Mungu huenda wanapokufa, ni sawa na neno mbinguni, au mahali ambapo Mungu huishi.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Askari wa Kiroma wanaongoza wahalifu wawili pamoja naye Yesu kwenye Fuvu la Kichwa ili auawe. Askari wanamulazimisha Simoni wa Koreshi kubeba msalaba wake Yesu kwa sababu Yesu ni mdhaifu sana kuubeba.

Tukio la pili: Umati unamfwata Yesu. Wanawake wanalia na kumlilia. Yesu anageuka na kuwaambia kuhusu uharibifu wa Yerusalemu katika siku zijazo kwa sababu watu walimkataa Yesu kama Mkombozi Aliyeahidiwa.

Tukio la tatu: Wanafika kwenye Fuvu la Kichwa. Ndipo walipomsulubisha Yesu na wale wahalifu huku Yesu akimwomba Mungu. Umati unamwona Yesu akifa wakati watawala Wayahudi wakimdhihaki. Askari wanamdhihaki Yesu na kugawanya nguo zake.

Tukio la nne: Mmoja wa wahalifu hao anamtukana Yesu, lakini yule mwingine anamwamini Yesu. Yesu anasema kwamba mtu huyo atakuwa katika paradiso naye Yesu siku hiyo.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Askari wa Kiroma
- Umati
- Simoni
- Wanawake Wanaomboleza
- Wanawake katika siku zijazo
- Watu wanaotaka kufa katika siku zijazo
- Wahalifu Wawili
- Watawala

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba askari hao wamekuwa wakimpiga Yesu. Yesu hana nguvu yoyote ya kubeba msalaba kwa sababu ya kupoteza damu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba umbali wa mahali pa majaribio na mahali pa kusulubiwa ni takriban mita 600, au futi 2000.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wahalifu hao wawili waliongozwa kwenye Fuvu la Kichwa ili wauwawe kwa wakati moja na Yesu. Simoni pia alikuwa akisafiri kwenda Yerusalemu wakati huo huo. Timu inaweza kupanga upya hadithi wanapoigiza ili ionyeshe zaidi kile kilichotokea.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Simoni wa Kurene alikuwa akisafiri kwenda Yerusalemu kutoka nchi kusherehekea Pasaka. Hakuwa sehemu ya umati ambao ulitaka Yesu asulibwe.

Ni muhimu kukumbuka Yesu anaposema "Enyi binti za Yerusalemu," anazungumzia wanawake walioishi Yerusalemu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anazungumzia tofauti kati ya kumlilia na kulia kwa kile kitakachofanyika kwa wanawake na watoto wao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anasema kwamba kutakuja wakati katika siku zijazo ambapo watu watamani waangukiwe na wauwawe na milima na vijilima. Watu hawa watatamani kufa badala ya kupitia matukio ambayo yatatokea wakati huo.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia swali la maneno ili kuisitiza kwamba watu watateseka hata zaidi wakati wao wa dhambi. Yesu anasema kwamba yeye ni kama mbao ya kijani. Mbao ya kijani haipaswi kuchomwa kwa sababu Yesu hakufanya chochote kibaya. Watu ni kama mbao kavu ambayo ni ya kuchoma kwa sababu ya jinsi walivyokuwa wenye dhambi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba fuvu la kichwa ni kilima nje ya Yerusalemu karibu na barabara iliyosafiri sana na ndani ya mtazamo kutoka kuta za Yerusalemu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika muktadha huu Yesu anasema kwamba "hawajui wanachokifanya," inamaanisha kwamba hawatambui au kuelewa kwamba wanamsulubisha Mwana wa Mungu na kwamba ni dhambi kubwa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba divai chachu au siki ya divai, ilikuwa kinywaji cha kawaida ambacho askari kawaida walikunywa. Kumpa Yesu divai hiyo ilikuwa njia nyingine ya kumdhihaki.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anatumia usemi "Amin, nakuambia" kuisitiza kwamba Yesu alikuwa karibu kusema kitu cha maana. Kisha anasema kwamba mhalifu huyo atakuwa pamoja naye paradiso.

Ni muhimu kukumbuka kwamba mhalifu anayemkemea yule mwingine anamtambua Yesu kama Mkombozi Aliyehidiwa kwa sababu anazungumzia ufalme wa Yesu hata ingawa Yesu anakaribia kufa.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Askari wa Kiroma
- Umati
- Simoni
- Wanawake Wanaomboleza
- Wanawake katika siku zijazo
- Watu wanaotaka kufa katika siku zijazo
- Wahalifu Wawili
- Watawala

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuliigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasitishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au simulizi hili zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za hadithi.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza askari wa Kiroma wanaopoongoza wahalifu wawili hao pamoja na Yesu hadi mahali pa kuuawa kwa wakati mmoja.

Hakikisha kwamba timu inamuigiza Simoni wa Kurene akija Yerusalemu wakati huo huo, ambao askari wanampelekea Yesu mahali pa kuuawa.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu akigeuka na kuzungumza na wanawake waliokuwa wakiomboleza na kulalamika.

Hakikisha kwamba timu inaigiza unabii wa Yesu kuhusu uharibifu wa Yerusalemu. Baadhi ya wanawake wanasema, "Heri mwanamke aliye tasa." Watu wengine wanaomba milima na vijilima iwaangukie na kuwaua.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza wauaji wakichukua nguo za Yesu kabla Yesu hajasulubiwa msalabani kufa.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza watawala Wayahudi wakimdhihaki Yesu, askari wa Kiroma wakimdhihaki Yesu, na mmoja wa wahalifu wakimdhihaki Yesu.

Hakikisha kwamba timu inawaigiza askari wanaompa Yesu divai siki na si kwa wema bali kama njia ya kumdhihaki.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Waigize askari wa Kiroma wakiongoza wahalifu wawili pamoja na Yesu kuuawa. Simoni anasafiri kwenda Yerusalemu wakati huo huo ambao askari wa Kiroma wanamulazimisha Yesu kubeba msalaba kutoka mjini. Askari wanamkamata Simoni na kumlazimisha kubeba msalaba wa Yesu hadi mahali pa kuuawa.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Simoni, "Unajisikiaje?" Huenda wakakujibu, "Nimeshtuka. Mtu huyu amepigwa vibaya. Alifanya nini ili astahili hili?" "Kuogopa. Sitaki matatizo yoyote na Warumi," na "Huruma. Nitamsaidia Yesu kwa njia yoyote ile." Anzisha tena uigizaji.

Igiza umati wakiandamana na Yesu, kutia ndani viongozi wa Kiyahudi. Baadhi yao wanatamani kujua kinachoendelea wakati wengine wakiomboleza na kumlilia Yesu. Yesu anawageukia wanawake wanaolia na kuwaambia wasimlilie bali kwa ajili ya uharibifu Yesu anazungumzia jinsi itakavyokuwa bora kutokuwa na watoto wakati huo. Anasema watu watatamani kuuwawa kwa haraka kwa mporomoko wa ardhi badala ya kuendelea kuteseka.

Sitisha igizo: Muulize muigizaji anayeigiza wanawake, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kuchanganyikiwa. Kunawezaje kuwa na kitu kibaya zaidi kuliko kufa kwa Yesu?" "Nimeshtuka. Hakuna njia ambayo Yerusalemu itaharibiwa," na "Mshangao. Hata kwa sasa Yesu anazungumza na mamlaka kuhusu kitakachotokea." Muulize mwigizaji anayeigiza Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Uchovu. Ikiwa tu watu wangu wangenikubali," "Nimevunjika moyo. Ni vigumu kufikiria kuhusu mateso yao ya baadaye," na "Nimeazimia. Imekwisha. Nitafanya njia kwa watu warejeshwe kwa Baba yangu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza umati wote ukiwasili kwenye Fuvu la Kichwa. Askari wa Kiroma wanararua nguo zake Yesu na kumsulubisha. Yesu anaomba Mungu awawasamehe adui zake. Wanamninginia Yesu msalabani na wale wahalifu wengine pia wamesulubiwa upande wake wowote. Umati wanawatazama huku watawala wakimdhahiki Yesu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya watawala, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama "Ushindi. Hatutakuwa na wasiwasi tena kuhusu Yesu kuwapoteza watu," "Dharau. Mtizame, hawezi kujiokoa. Sasa watu wote wameona kwamba yeye si Mkombozi Aliyeahidiwa," na Yesu anaipata adhabu anayostahili." Anzisha tena uigizaji.

Waigize askari wakipiga kura kwa ajili ya nguo za Yesu na kutundika ishara juu ya kichwa cha Yesu. Wanampa divai iliyochachuka na kumwambia ajiokoe mwenyewe. Mmoja wa wahalifu anamdhahiki Yesu na kumwambia athibitishe kwamba yeye ni Mkombozi Aliyeahidiwa kwa kujiokoa mwenyewe na wahalifu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda wakajibu, "Uchovu. Nitavumilia tu matusi haya na kutokuamini kwa muda mrefu kidogo," "Nimevunjika moyo. Ikiwa ungejua ni watu wangapi ninawaokoa kwa kukaa juu ya msalaba huu," na "Peke yangu. Hakuna anayenielewa." Anzisha tena uigizaji.

Muigize mhalifu yule mwingine akimkosesha mtu huyo. Anasema mtu huyo anapaswa kumuogopa Mungu kwa sababu yuko karibu kufa. Mhalifu huyo anamuomba Yesu amkumbuke katika ufalme wake. Yesu anamwambia kuwa atakuwa katika paradiso naye Yesu siku hiyo.

Sitisha igizo: Muulize mhusika anayeigiza mhalifu huyo anayemwamini Yesu, "Unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kunyenyekea. Mimi ni mhalifu. Sistahili kuwa paradiso naye Yesu," "Natumaini. Nitamwona Yesu na kumshukuru baada ya kufa," na "Nina maumivu. Niko tayari kufa sasa."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Pilato aliwaamuru askari wake wamchukue Yesu ili auawe. Wakati askari wanamwongoza Yesu nje ya jiji, wanamlazimisha mtu mmoja aitwaye Simoni kubeba msalaba wa Yesu. **Msalaba** unarejelea boriti au mojawapo ya vipande viwili vya mbao ambavyo Yesu angepigiliwa misumari. Simoni alihitaji kubeba boriti ya mbao kwa ajili yake Yesu kwa sababu Yesu alikuwa dhaifu sana baada ya kupigwa. Hakikisha kwamba umetafsiri neno msalaba kama ulivyolitafsiri hapo awali. Msalaba unapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wanawake wanapomlilia Yesu, anawageukia na kuwaita "binti za Yerusalemu." Hii inamaanisha wanawake hao waliishi **Yerusalemu**, au mji mkuu wa kidini wa Wayahudi. Kwa sababu Hekalu lilikuwa Yerusalemu, mji ulijaa maelfu ya Wayahudi wakisherehekea Pasaka. Yerusalemu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anasema kwamba wakati wa uharibifu wa Yerusalemu watu watawaita wanawake wasiozaa **"wenye heri,"** au kwamba wana kibali. Unapotafsiri neno mbarikiwa, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Mbarikiwa linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka anataja wahalifu wengine wawili ambao wangepaswa **kusulubiwa**, au kuuawa na Warumi kwa njia mbaya zaidi iwezekanavyo. Askari wanampiga mhathiriwa huyo kisha wanapigilia misumari mikono na miguu yao kwenye vipande viwili vya mbao katika umbo la msalaba. Mwathiriwa anginginia msalabani kwa maumivu kwa saa nyingi hadi kufa. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kusulubiwa kama ulivyolitafsiri katika masimulizi yaliyotangulia. Kusulubiwa ni neno linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Baada ya askari kumpigilia Yesu misumari msalabani, anasali kwa Mungu na kumwomba baba yake awasamehe watu hao kwa sababu hawajui wanachokifanya. **Kusamehe** kunamaanisha kwamba Mungu hatawaadhibu watu hao kama walivyostahili kwa kumuua Yesu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kusamehe kama ulivyolitafsiri hapo awali. Kusamehe linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anaponginia msalabani, askari hao wanapiga kura ili kuamua ni nani atakayepata vipande gani vya mavazi yake Yesu. **Kupiga kura** kunamaanisha kutupa vitu vidogo kama mawe au vijiti na kuangalia jinsi yanavyoanguka ili kuamua ni nani aliyechaguliwa. Kupiga kura ilikuwa njia ya kuamua jambo gumu kwa bahati nasibu.

W**atawala** katika umati walimdharau au kumdhihaki Yesu. Watawala hurejelea watawala wa Kiyahudi, ambao wangetia ndani viongozi wa kidini na wazee wa Kiyahudi. Wanasema, "**Aliwaokoa** wengine, na ajiokoe mwenyewe kama yeye ni **Masihi**, Mchaguliwa." Huenda walimaanisha kwamba Yesu aliwaokoa wengine kwa kuwaponya. Masihi na Mteule yanarejelea mtu aliyechaguliwa na kuaidiwa na Mungu kutumwa kama mfalme na Mkombozi. Ingawa Yesu ndiye Mkombozi Aliyehidiwa, watawala wa Kiyahudi na askari wa Kiroma hawamwamini, kwa hiyo wanamdhihaki badala yake. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno Masihi na kuokolewa kama ulivyotafsiri hapo awali. Maneno haya mawili, Masihi na kuokolewa, yanapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Warumi waliweka ishara juu ya Yesu inayosoma "Mfalme wa **Wayahudi**." Wayahudi hurejelea watu wa pekee wa Mungu ambao aliwaahidi angeweza kuwapa nchi ya Israeli. Wao ni wazao wa Ibrahimu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Wayahudi kama ulivyolitafsiri hapo awali. Wayahudi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Mmoja wa wahalifu pia anamdhihaki Yesu vivyo hivyo. Kwa kumdhihaki Yesu, mhalifu huyo **anakufuru**, au kutoheshimu Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kufukuru kama ulivyolitafsiri hapo awali. Kufukuru linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Mhalifu yule mwingine anamkemea mtu huyo na kumwuliza ikiwa hamwogopi Mungu. **Kumcha Mungu** hurejelea kuwa na uchaji, heshima, na kumheshimu Mungu. Hapa, mtu huyo anapaswa kumcha Mungu kutokana na hofu yake ya adhabu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kumcha Mungu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Kumcha Mungu vinapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Mhalifu huyo namuomba Yesu amkumbuke wakati atakapoingia katika ufalme wake. Hapa, **ufalme** hurejea Yesu akiwatawala watu wake kama mfalme. Mungu alimteua Yesu na kumtuma kama mfalme na Mkombozi. Unapotafsiri neno ufalme, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Ufalme linapatikana kwenye Kamusi Kuu.

Yesu anasema kwamba mtu huyo atakuwa pamoja naye katika paradiso siku iyo hiyo. **Paradiso** inarejelea mahali ambapo watu wenye haki, au watu waliyona uhusiano mzuri na Mungu, wanakwenda baada ya kufa. Ni sawa na neno mbinguni, au mahali Mungu anapoishi. Paradiso linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 23:44-49

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Hapo awali, askari wa Kiroma walimuongoza Yesu pamoja na wahalifu wawili kwenye kilima nje ya Yerusalemu na kuwasulubisha, au kuwaua. Umati ulimtazama Yesu akifa akipigiliwa misumari kwenye msalaba. Watu wengi wakimdhihaki kwa kudai kuwa Mkombozi Aliyehidiwa. Lakini mhalifu mmoja alimwamini Yesu, na Yesu akasema atakuwa katika paradiso pamoja na Yesu siku iyo hiyo. Sasa, Yesu anakufa msalabani.

Sitisha hapa na uonyeshe timu yako picha ya msalaba.

Wahalifu hao wawili pamoja na Yesu wananing'inia kwenye misalaba mitatu ya mbao wakifa polepole. Kwa kusema "imetimia," Luka anatuambia kwamba muda fulani umepita tangu Yesu amjibu mhalifu aliyemwamini. Katika muktadha huu, saa ya kwanza ni jua kuchomoza. Kwa hiyo karibu saa sita, au mchana wakati jua lilikuwa juu angani, giza likaja juu ya nchi nzima kwa muda wa saa tatu. Saa ya tisa inarejelea katikati ya mchana na machweo.

Sitisha kisha kujadili pamoja na timu yako: Watu katika utamaduni wenu huitaje sehemu tofauti za siku?

Hatujui ikiwa giza liliathiri tu nchi ambayo Yesu alikufa, au nchi nyingine pia. Giza iliingia kwa sababu jua lilishindwa, au likaacha kuangaza. Huenda Mungu alisababisha kitu kizuie mwanga wa jua ili isiweze kuangaza sehemu ya dunia. Kwa sababu Pasaka, tamasha la kidini la Wayahudi, lilifanyika wakati wa mwezi kamili, tukio la kupatwa kwa jua lisingewezekana. Mwezi haungeweza kuwa kati ya jua na dunia kama kinachotokea wakati wa kupatwa kwa jua.

Wakati ilikuwa giza, pazia la Hekalu lilitawanyika katika sehemu mbili, au liligawanyika kutoka juu hadi chini. Kila mtu anaamini kwamba Mungu alisababisha jambo hili, lakini haijasemwa moja kwa moja. Hili lilitokea katika jiji la Yerusalemu, kwa hiyo watu ambao walimtazama Yesu akifa wakiwa nje ya jiji hawangeweza kuona tukio hili likifanyika wakati huu. Hekalu inarejelea nyumba ya Mungu. Ingawa Hekalu lilikuwa na mapazia 13 ndani yake, huenda hili linahusu pazia ambalo liligawa mahali patakatifu sana, Patakatifu pa Patakatifu, na sehemu nyingine ya Hekalu. Pazia hiyo kubwa ilikuwa na urefu wa mita 25, au futi 82. Patakatifu pa Patakatifu ilikuwa chumba ambako kuhani mkuu pekee angeweza kuingia mara moja kwa mwaka kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi za watu. Pia ilikuwa mahali ambapo uwepo wa Mungu uliishi kati ya Wayahudi.

Sitisha na kuonyesha timu yako mchoro wa Hekalu na mahali ambapo pazia lilikuwepo. Onyesha picha ya jinsi pazia lingeonekana.

Kuna tafsiri nyingi za umuhimu wa Mungu kupasua pazia la Hekalu kwa sababu ni ngumu kutafsiri na wasomi hawakubaliani. Wasomi fulani wanaamini kwamba inaashiria uharibifu wa Yerusalemu. Wengine wanaamini kwamba inaashiria kufungua Wokovu kwa watu wote. Mungu aliliacha Hekalu ili kutimiza makusudi yake kwa njia nyingine-kifo cha mwanawe wa pekee.

Baada ya hili, Yesu alimwomba Mungu kwa sauti. Yesu anamuita Mungu "Baba" na kumwamini Mungu kutunza roho yake. "Katika mikono ya Mungu" inamaanisha katika utunzaji na ulinzi wa Mungu. Yesu alikuwa akitumia maneno ya Zaburi ambayo inaeleza Mwokozi Aliyehidiwa anayeteseka akijiweka chini ya uangalizi wa Mungu. Roho inarejelea Yesu mwenyewe lakini si mwili wake wa kimwili. Yesu alikuwa karibu kuondoka kwa mwili wake na kwenda kwa Mungu. Yesu alipumua mwisho, au kufa.

Sitisha na kujadili na timu yako: Ni njia gani za heshima za kuzungumza kuhusu mtu anayekufa katika utamaduni wenu?

Kulikuwa na akida wa Kiroma, au ofisa aliyekuwa kiongozi wa askari 100. Alikuwa anasimamia mauaji hayo. Askari alipoona giza huo na Yesu akifa huku akimuamini Mungu, alianza kumsifu Mungu. Kwa kusema "Hakika," askari huyo alikuwa akisema alisadikika kwamba Yesu alikuwa mwadilifu, au mtu asiye na hatia, na hakuwa na kosa lolote.

Umati ulipoona Yesu akifa huku akimwamini Mungu, waliomboleza kwa kujipiga vifua vyao. Katika utamaduni huu, jambo hili lilionyesha huzuni na dhiki. Umati uligundua kwamba Yesu hakuwa na hatia na kwamba hakustahili kuteseka sana hivyo. Waliondoka na kwenda nyumbani mwao wakiwa wamevunjika mioyo.

Sitisha hapa na mjadili na timu yako: Je, watu huonyeshaje dhiki au huzuni kubwa katika utamaduni wako?

Lakini wanaume na wanawake waliokuwa marafiki kibinafsi wa Yesu, kama wanafunzi wake, hawakuondoka bali kusimama mbali kidogo. Hii ilijumuisha wanawake waliomfuata Yesu kutoka Galilaya, au eneo alikoanzisha huduma yake Yesu, kwenda Yerusalemu. Huenda askari hawakuwaacha wakaribie mwili wa Yesu. Kwa hiyo walisimama wakiangalia ili kuona jambo ambalo lingefanyika. Vikundi vitatu vya watu waliomtazama Yesu akifa waliitikia kwa njia tofauti kifo cha Yesu. Kamanda wa Kiroma anamsifu Mungu, umati wa Wayahudi unaomboleza kosa walilolifanya, na wafwasi wa karibu wa Yesu wanasubiri na kutazama kwa mbali.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye simulizi.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Tukio la kwanza: Yesu na wahalifu wawili wanakufa misalabani yao. Umati na askari wanawatazama. Saa sita mchana, giza linaifunika nchi kwa muda wa saa tatu na Mungu anapasua pazia la Hekalu vipande viwili.

Tukio la pili: Yesu anamlilia Mungu na kisha anakufa. Akida mmoja anasema Yesu alikuwa mtu mwadilifu. Umati unatoka kwa huzuni. Rafiki za Yesu wanakaa na kutazama kwa mbali.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mungu
- Umati
- Wahalifu wawili
- Watu Hekaluni
- Jemadari
- Rafiki za Yesu (pamoja na wanawake)

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu na wahalifu wawili wanateseka sana wakati wanakufa misalabani yao. Mauaji hayo yanafanyika hadharani huku askari wa Kiroma na umati wa watu wakiwatazama wakifa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuna vikundi vitatu vya mashahidi: askari wa Kiroma, umati wa Wayahudi, na kikundi cha marafiki wa karibu wa Yesu waliosimama kwa mbali. Yesu anapofariki kamanda wa Kiroma anamsifu Mungu, umati huo una huzuni, na marafiki wa Yesu wanaangalia kwa mbali.

Ni muhimu kukumbuka kwamba marafiki wa karibu wa Yesu, wanaume na wanawake walikuwa wamesimama kwa mbali. Huenda hii ilijumuisha wanafunzi wa Yesu, au wafuasi wa karibu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Mungu ndiye anayesababisha jua kuacha kung'aa na kusababisha pazia la Hekalu lipasuke katika pande mbili. Matukio yote mawili yanatokea kwa wakati mmoja.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu aliposema "mikononi mwako," usemi huu haurejelei mikono ya kimwili bali unamaanisha "katika uangalizi wako."

Ni muhimu kukumbuka kwamba "alikota roho" ni njia ya adabu ya kusema Yesu alikufa.

Ni muhimu kukumbuka kwamba akida anaposema "hakika" au "kwa hakika" ina maana kwamba hana shaka juu ya kutokuwa na hatia kwa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba akida wa Kirumi alikuwa msimamizi wa mauaji. Baada ya kumuona Yesu akifa anamsifu Mungu kwa kusema kwamba Yesu alikuwa mwadilifu au bila hatia.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kupiga vifua vyao, umati unaonyesha huzuni. Waligundua Yesu hakustahili kuteseka sana. Hawa walikuwa baadhi ya watu wale ambao mapema walimlilia Pilato ili amsulubishe Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba umati ulipoondoka, walikuwa wanarudi kwenye mji wa Yerusalemu kutoka kilima nje ya mji ambapo askari walimwua Yesu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio mawili.

Wahusika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mungu
- Umati
- Wahalifu wawili
- Watu Hekaluni
- Jemadari
- Rafiki za Yesu (pamoja na wanawake)

Waelekeze wahusika waigize simulizi hii mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Yesu na wahalifu wawili wakifa misalabani mwao. Umati na askari-jeshi wa Kiroma wamesimama wakitazama, lakini marafiki wa karibu wa Yesu wanasimama kwa mbali.

Hakikisha timu inaigiza Mungu akisababisha jua lisiweze kuwaka na watu wanashangaa giza linapoifunika nchi wakati wa mchana.

Hakikisha kwamba timu inamwigiza Mungu akisababisha pazia Hekaluni lipasuke vipande viwili Hekaluni.

Hakikisha timu inaigiza akida akimsifu Mungu na umati unaomboleza baada ya kifo cha Yesu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Wagize Yesu na wahalifu wawili wakininginia kwenye misalaba yao. Askari wa Kiroma, umati, na marafiki wa Yesu wanatazama. Mungu anaifanya nchi kuwa giza. Wakati huo huo, igiza Mungu akisababisha pazia la Hekalu lipasuke ndani ya jiji la Yerusalemu.

Simamisha uigizaji: Muulize mwigizaji anayeigiza kama umati, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Ninaogopa. Je, ni nini inafanyika?" "Wasiwasi. Hii haiwezi kuwa ishara njema," na "Tumefanya nini?" Muulize mwigizaji anayecheza watu Hekaluni, "Unajisikiaje?" Huenda akakujibu, "Kuogopa. Pazia limepasuka. Nani anawajibika?" "Tumejaa hofu. Mungu amesirika nasi" na "Kuchanganyikiwa. Nini kinatokea," Anzisha tena kitendo.

Igiza Yesu akimwomba Mungu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Uchungu. Mwili wangu hauwezi tena kuvumilia maumivu haya makali!" "Kupata nafuu. Mwisho umekaribia. Nitamwona Baba yangu hivi karibuni," na "Ushindi. Kifo na dhambi vitashindwa." Anzisha igizo upya.

Igiza Yesu akifa. Akida anamsifu Mungu na umati unaomboleza kile ambacho wamemfanyia Yesu. Rafiki za Yesu wanasimama kwa mbali na kutazama.

Sitisha igizo: Waulize wanaoigiza nafasi ya jemadari, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Sielewi jinsi angeweza kufa kwa amani," "Nimemwona Mungu leo. Yesu hakuwa na hatia," na "Kutaka kujua. Nataka kujua zaidi kuhusu mafundisho ya Yesu!"

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Yesu na wahalifu wawili wanakufa misalabani yao. Saa sita mchana, giza inafunika nchi na pazia la Hekalu inapasuka pande mbili. **Hekalu** linarejelea jengo kuu la nyumba ya Mungu huko Yerusalemu. Ilikuwa mahali ambapo Mungu aliishi kati ya watu wake, Wayahudi. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Hekalu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Hekalu ni neno lililoko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anapaza sauti kubwa. Anasema, "Ee Baba, mikononi mwako naiweka **roho** yangu." Yesu alikuwa akisema kwamba alimtumaini Mungu aitunze roho yake. Roho inarejelea Yesu mwenyewe, lakini si mwili wake wa kimwili. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Roho kama ulivyolitafsiri hapo awali. Roho linapatikana kwenye Kamusi Kuu.

A **kida** mmoja anamtazama Yesu akifa. Jina akida linarejelea afisa wa Kiroma aliyekuwa amesimamia jeshi la askari 100. Kuna uwezekano mkubwa zaidi alikuwa msimamizi wa mauaji. Akida huyo anaona jinsi ambavyo Yesu anamwamini Mungu anapokufa na anasema kwamba kwa hakika Yesu alikuwa **mtu** muadilifu. Uadilifu kwa kawaida humaanisha kwamba mtu yuko sawa machoni pa Mungu. Kwa kuwa akida huyo alikuwa mtu wa Mataifa, au asiye Myahudi, labda alikuwa akimaanisha kwamba Yesu hakuwa na hatia na kwamba hakuwa ametenda uhalifu wowote. Hakikisha kwamba umetafsiri akida na uadilifu kama vile umetafsiri katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili, akida na uadilifu, yamo katika Faharasa Kuu.

Luka 23:50-56

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika hadithi ya iliyopita, askari wa Kiroma walimsulubisha Yesu na wahalifu wengine wawili kwenye kilima nje ya Yerusalemu. Mungu alifunika nchi ambayo Yesu alikuwa kwa giza na pazia la Hekalu likapasuka vipande viwili. Wakati askari, umati, na wafuasi wa karibu wa Yesu walitazama, Yesu alisali Mungu kisha akafa. Sasa, mtu aitwaye Yosefu anaondoa mwili wa Yesu msalabani na kumzika ipasavyo katika pango.

Luka anatumia neno kama "sasa" kumtambulisha mtu wa Kiyahudi aitwaye Yusufu. Luka anasema kwamba alikuwa mtu mwadilifu, au mtu mwema aliyefanya kile kilichokuwa sawa machoni pa Mungu. Yusufu alitokea Arimathea, mji wa Kiyahudi uliokuwa umbali wa maili 20, au kilomita 32, kaskazini-magharibi ya Yerusalemu. Yusufu pia alikuwa mwanachama wa Baraza la Wayahudi, au kikundi cha viongozi wa Kiyahudi ambao walifanya maamuzi kwa ajili ya Wayahudi. Hili jambo linashangaza kwa kuwa Baraza la Kiyahudi lilikuwa watu wale ambao waliamua Yesu anapaswa kuuawa! Lakini Yusufu hakukubaliana na uamuzi wa Baraza wa kumhukumu na kumuua Yesu. Badala yake, Yosefu alitaka kumheshimu Yesu kwa kumzika ipasavyo.

Sitisha na kujadili pamoja na timu yako: Mnaonyeshaje heshima kwa mtu baada ya kufa katika utamaduni wako?

Luka anamfafanua Yusufu kama anayetarajia ufalme wa Mungu, au Mungu anayesimamia na kuwajali watu wake akiwa mfalme wao. Kwa kuwa Wayahudi wengi walimtaraji Mungu kumtuma Mkombozi Aliyehidiwa, hii inamaanisha kwamba huenda Yosefu aliamini kuwa Yesu ndiye Mkombozi Aliyehidiwa. Yesu alipokufa, Yosefu alienda kwa Pilato, gavana wa Kiroma, na kumwomba ruhusa ya kuzika mwili wa Yesu. Mara nyingi, Waroma hawakuruhusu watu kuzika mwili wa mtu aliyesulubiwa. Lakini mazishi sahihi yalikuwa muhimu sana kwa Wayahudi. Ilikuwa desturi yao kuzika mwili siku ile ile ambayo mtu alikufa.

Luka anamaanisha kwamba Pilato alimpa Yosefu ruhusa kwa kuwa Yosefu anaondoa mwili wa Yesu kutoka msalabani. Yosefu angehitaji watu wengine wa kumsaidia kuhamisha na kuzika mwili wa Yesu. Kisha Yosefu akaufunga mwili wa Yesu kwa sanda ya kitani, ambayo inarejelea desturi ya Kiyahudi ya kukata nguo kuwa vipande na kuifunga vipande hivyo kwenye maiti mara nyingi. Kisha kitambaa kizima kiliwekwa kuzunguka mwili uliofunikwa. Kitani kilikuwa kitambaa cheupe cha bei ghali kilichotengenezwa kwa nyuzi za mmea wa kitani.

Sitisha na kuonyesha timu yako mfano wa kiunzi kilichofungwa katika kitambaa cha kitani na picha ya mmea wa kitani.

Yosefu aliuzika mwili wa Yesu katika kaburi jipya ambalo lilikuwa kama pango lililochongwa kwenye kilima cha mwamba mgumu. Hakuna yeyote aliyewahi kuweka maiti katika kaburi hilo kabla ya Yesu. Kumzika Yesu katika kaburi jipya kulionyesha heshima kubwa, ingawa Waroma walimwua kama mhalifu. Ingekuwa kubwa kiasi cha watu kadhaa kuingia wakiwa wamebeba maiti. Yusufu kuwa na kaburi linaonyesha jinsi alivyokuwa tajiri.

Sitisha na kuonyesha timu yako picha ya kaburi/pango la kuzika la Wayahudi.

Luka anatupa habari za kina na kutuambia Yosefu aliuzika mwili wa Yesu siku ya Ijumaa, au Siku ya Maandalizi. Hii ilikuwa siku kabla ya Sabato, au siku ya Kiyahudi ya kupumzika na kuabudu. Siku ya Matayarisho ilianza machweo siku ya Alhamisi na kuendelea hadi Ijumaa wakati wa machweo, na Sabato ilianza Ijumaa wakati wa machweo na kuendelea hadi Jumamosi wakati wa machweo. Yusufu alilazimika kumzika Yesu haraka kabla ya Sabato kwa sababu sheria ya Mungu iliwazuia Wayahudi wasihamishe maiti siku ya Sabato.

Wanawake kutoka Galilaya waliotazama kusulubishwa kwa Yesu walimfuata Yusufu hadi kwenye kaburi jipya. Hadithi hii inadokeza kwamba kaburi lilikuwa bado wazi, kwa hiyo waliweza kutazama ndani na kuuona mwili wa Yesu. Wanawake hao walitaka kujua mahali Yosefu aliuzika mwili huo ili warudi baadaye. Walitaka kuutayarisha ipasavyo mwili wa Yesu kwa kuwa Yusufu alipaswa kumzika haraka kabla ya Sabato kuanza. Katika utamaduni wa Kiyahudi, mazishi yanayofaa yalitia ndani mambo matatu: kuosha mwili, kuupaka manukato, na kuuvisha mwili. Watu walitumia manukato, viungo, au vitu vyenye harufu tamu vya kunuta, ili miili ihifadhiwe na haikunusa sana kuoza. Huenda manukato yanarejelea marhamu ya harufu tamu ya kunusa. Hairejelei viungo yanayotumika kupikia.

Sitisha na ujadili na timu yako: Je, kuna mila gani ya mazishi katika tamaduni yako? Je, ni nini kinatokea ikiwa mtu hajazikwa vizuri?

Wanawake hao waliondoka kaburini na kurudi mahali popote walipokuwa wakiishi au karibu na Yerusalemu. Kisha wakatayarisha manukato kabla ya kupumzika siku ya Sabato. Walipanga kurudi kaburini baada ya Sabato kuweka manukato juu ya mwili wa Yesu. Kwa kupumzika siku ya Sabato, walikuwa wakifuata sheria ya Mungu. Moja ya amri kumi Mungu alimpa Musa ilisema kwamba hawawezi kufanya kazi siku ya Sabato.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika kwenye hadithi hii.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Tukio la kwanza: Yosefu anaenda kwa Pilato na kumwomba mwili wa Yesu ili aweze kuzika. Pilato anakubali.

Tukio la pili: Yosefu na wasaidizi wake wanauchukua mwili wa Yesu kutoka msalabani, na kuufunga mwili huo kwa kitambaa cha kitani, na kuupeleka kwenye pango la kuzikwa. Wanawake kutoka Galilaya wanamfuata Yosefu hadi kwenye pango la kuzikwa.

Tukio la tatu: Wanawake wanakwenda nyumbani na kutayarisha manukato. Wanapumzika wakati wa Sabato na kujiandaa kurudi kaburini baadaye.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Mwili wa Yesu
- Yosefu wa Arimathaya
- Wasaidizi wa Yusufu
- Pilato
- Wanawake wa Galilaya

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeba kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba matumizi ya neno "sasa" sio kusema "katika wakati huu" lakini hutumiwa kutambulisha mhusika mpya katika matukio yanayotokea.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Baraza linarejelea kikundi kimoja cha viongozi wa Kiyahudi ambao waliamua Yesu auawe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Warumi hawakuruhusu kwa kawaida wahalifu waliosulubiwa kuzikwa; ndiyo maana Yusufu alilazimika kuomba ruhusa kwa Pilato.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuufunga mwili wa Yesu katika kitambaa cha kitani, kumzika katika kaburi jipya, na kuandaa manukato ili kuupaka mwili wa Yesu zilikuwa njia za kumheshimu Yesu katika utamaduni wa Kiyahudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yosefu angehitaji wasaidizi ili kuhamisha mwili wa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yosefu alilazimika kuzika mwili wa Yesu haraka kwa sababu Sabato ilianza pindi jua ilipotua. Hii ilikuwa siku ya mapumziko na ilimaanisha Yusufu hakuweza kuuhamisha mwili wa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanawake walirudi nyumbani na kutayarisha manukato ya kutumia kwa mwili wa Yesu. Lakini hawakurudi kaburini siku hiyo kwa sababu walikuwa wakifuata sheria na kupumzika siku ya Sabato.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wahusika wataigiza simulizi hili.

Simulizi hili lina matukio matatu.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Mwili wa Yesu
- Yosefu wa Arimathaya
- Wasaidizi wa Yusufu
- Pilato
- Wanawake wa Galilaya

Waelekeze wahusika waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yosefu akizungumza na Pilato huko Yerusalemu ili kupata kibali kabla ya kutoka nje ya jiji kwenda msalabani na kuutoa mwili wa Yesu.

Hakikisha timu inaigiza watu wengine wanaomsaidia Yusufu kuhamisha mwili wa Yesu kutoka msalabani na kuupeleka kwenye pango la kuzikwa.

Hakikisha kikundi kinaigiza wanawake kutoka Galilaya wakimfuata Yosefu na wasaidizi wake kwenye kaburi jipya. Wanatazama kinachoendelea kabla ya kurudi nyumbani ili kuandaa viungo na manukato. Waigizaji wote hupumzika kuanzia machweo.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igiza Yosefu akimtembelea Pilato na kuomba ruhusa ya kumzika Yesu vizuri.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Pilato, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kuchanganyikiwa. Wayahudi hawa ni wa ajabu sana. Walinisihi nimsulubishe Yesu, sasa wanataka kumheshimu kwa maziko yanayofaa," "Neudhika. Inaleta tofauti gani? Yesu amekufa," na "Kutaka kujua. Mtu huyu ni kiongozi wa Kiyahudi. Kwa nini hakubaliani na wengine?" Muulize mwigizaji anayeigiza Yosefu, "Je, unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Imedhamiriwa. Lazima nifanye kilicho sawa," "Tumaini. Ninataka kumheshimu Yesu katika kifo, lakini lazima niende haraka," na "Kuchanganyikiwa. Kwa kweli nilifikiri Yesu alikuwa Mkombozi Aliyeahidiwa, lakini sasa amekufa." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Pilato akimpa Yosefu ruhusa. Yosefu anasafiri nje ya jiji na yeye na wasaidizi wengine wanauchukua mwili wa Yesu msalabani. Wanaufunga mwili wa Yesu kwa kitambaa cha kitani kisha wanaupeleka kwenye pango jipya la kuzikia. Wanawake kutoka Galilaya wanaona kinachotokea na kumfuata Yosefu kwenye kaburi.

Sitisha igizo: Waulize waigizaji wanayoigiza wanawake, "Je, mnahisi vipi?" Huenda wakakujibu, "Nimeshtuka. Wanampeleka wapi Yesu?" "Kushangaa. Siamini mshiriki wa Baraza anamheshimu Yesu kwa kumzika," na "Kuazimia. Lazima nijue ambako wanamzika Yesu ili tuweze kutengeneza manukato ya kumheshimu." Anzisha tena uigizaji.

Igiza wanawake wakirudi nyumbani na kutayarisha manukato na marhamu. Sabato inafika na watu wote wanapumzika.

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Baada ya Yesu kuuawa, mwanamume **mnyoofu** au **mwadilifu** anayeitwa Yosefu anamwomba Pilato ruhusa ya kuzika mwili wa Yesu. Mwadilifu ni mtu ambaye ni sawa machoni pa Mungu au ambaye hana hatia. Hakikisha umetafsiri neno wenye haki kama ulivyolitafsiri hapo awali. Wenye haki linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yosefu alikuwa mshiriki wa Baraza Kuu, au **Sanhedrin**. Hii inarejelea kundi la viongozi wa Kiyahudi waliotoa hukumu kwa kuzingatia sheria za kidini. Ikiwa unatumia neno Sanhedrini, hakikisha kwamba umelitafsiri kama ulivyolitafsiri hapo awali. Sanhedrini ni neno linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka anaeleza Yosefu kama mtu ambaye kwa matumaini alikuwa akiutarajia **ufalme wa Mungu**, au Mungu akitawala na kuwatunza watu wake kama mfalme. Hii pia inamaanisha ujio wa Mkombozi Aliyeahidiwa. Huenda Yosefu aliamini kwamba Yesu alikuwa Mkombozi Aliyeahidiwa. Unapotafsiri istilahi ufalme wa Mungu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Ufalme wa Mungu inapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yusufu anauchukua mwili wa Yesu msalabani na kuupeleka kwenye **kaburi** jipya lililochongwa kwenye uso wa mwamba. Kaburi hili lilikuwa kama pango na lilikuwa kubwa la kutosha kwa maiti kadhaa. Huenda kaburi hilo lilitia ndani viti vya mawe vilivyochongwa kwenye mwamba ambamo watu wangeweza kusimama na kuandaa miili kwa ajili ya maziko. Mlango wa makaburi hayo ungeweza kufunikwa kwa jiwe kubwa lenye umbo la diski lililowekwa kwenye shimo lililokatwa kwenye mwamba chini yake. Hakikisha kwamba umetafsiri neno makaburi kama ulivyolitafsiri hapo awali. Makaburi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Sitisha na kuonyesha timu yako picha ya pango la mazishi la Kiyahudi ikiwa bado haujafanya hivyo.

Yosefu alilazimika kuhamisha mwili wa Yesu haraka kwa sababu ilikuwa Siku ya Maandalizi, au siku kabla ya **Sabato**. Sabato inarejelea siku ya kupumzika na kuabudu kwa Wayahudi. Hakuna yeyote angeweza kufanya

kazi siku hii au kuhamisha miili iliyokufa. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Sabato kama ulivyolitafsiri hapo awali. Sabato linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wanawake wanarudi nyumbani mwao ili kutayarisha manukato na marhamu. Luka anamaanisha kwamba walikuwa wanakwenda **kupaka** mwili wa Yesu upako. Katika utamaduni wa Kiyahudi, kumpaka mtu mafuta au marhamu ilikuwa njia ya kumheshimu. Ikiwa unatumia neno upako katika tafsiri yako, hakikisha kwamba umetafsiri kama ulivyolitafsiri katika vifungu vya awali. Neno upako linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 24:1-12

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika simulizi la mwisho, gavana wa Kiroma, Pilato, alimruhusu Yosefu kumzika mwili wa Yesu vizuri. Yosefu aliuhamisha mwili wa Yesu kwenye pango la kuzikwa. Wanawake kutoka Galilaya, ambao walikuwa wafuasi wa Yesu, waliona mahali ambapo Yosefu aliuzika mwili wa Yesu kisha wakarudi nyumbani ili kutayarisha manukato kwa mwili wake. Walipumzika kwa ajili ya Sabato, au siku ya Kiyahudi ya kupumzika na kuabudu, na wakapanga kurudi kwenye kaburi baadaye. Sasa, wanawake wanarudi kaburini na kulipata tupu!

Tunajua kutoka kwenye simulizi la awali kwamba wanawake kutoka Galilaya tayari walikuwa wameandaa manukato kwa ajili ya mwili wa Yesu. Haya yalikuwa marhamu na mafuta yaliyoficha harufu ya kuoza. Hii ilikuwa njia ya kumheshimu Yesu. Wanawake walitii sheria ya Mungu na wakapumzika kwa ajili ya Sabato. Lakini walikuwa tayari kurudi kwenye pango mapema sana Jumapili, siku baada ya Sabato, au siku ya kwanza ya juma. Wanaleta manukato pamoja nao ili kuupaka mwili wa Yesu.

Sitisha na kujadili pamoja na timu yako: Je, watu katika utamaduni wako wanafanya nini ili kuheshimu maiti ya watu? Ni majukumu gani tofauti kwa wanaume na kwa wanawake katika mila ya kifo? Ni siku gani ya kwanza ya juma katika utamaduni wako? Watu hufanya shughuli gani katika siku tofauti za juma ambapo unaishi?

Unapokumbuka, kaburi ambalo Yosefu alimzika Yesu lilikuwa kaburi jipya lililokatwa upande wa mwamba. Ilikuwa kama pango na kubwa la kutosha kwa watu kadhaa kuingia. Wayahudi walifunika aina hizi za makaburi kwa jiwe kubwa lenye umbo la diski. Jiwe lilizuia mlango wa kaburini ili kuzuia mnyama au mtu asiwasumbue miili iliyokufa. Kwa sababu mawe yalikuwa ya duara, watu wachache wenye nguvu wangeweza kuyasukuma kando.

Sitisha na kuonyesha timu yako picha ya pango la mazishi la Kiyahudi na mwamba lililofunika mlango.

Wanawake wanawasili kaburini na wanashangaa kuona kwamba mtu ameviringisha mwamba unaofunika kaburi. Injili ya Mathayo inadokeza kwamba jiwe lilikuwa bado karibu. Lakini wanawake walipoingia pango la kuzikwa, mwili wa Yesu haukuwa hapo! Luka anamwita Yesu "Bwana Yesu" ili kuwakumbusha wasikilizaji wake kwamba Yesu ni Mungu. Mateso na kifo cha Yesu havikuondoa mamlaka ambayo Mungu alimpa kama Mkombozi Aliyehidiwa.

Wanawake hao walitatizika na kuchanganyikiwa kwa sababu hawakujua mwili wa Yesu ungeweza kuwa wapi. Ghafla, wanaume wawili waliovalia mavazi ya kumetameta wakatokea karibu nao. Ingawa kifungu kinasema "wanaume," Luka baadaye atawafunua kuwa malaika wakati mwanafunzi anasimulia hadithi ya wanawake. Wanawake waliogopa na kuinama kuonyesha woga na heshima. Haijabainika ikiwa waliinamisha vichwa vyao tu au walipiga magoti chini. Malaika wanauliza swali ambalo hawatarajii kujibiwa: "Kwa nini mnawatafuta wafu katika walio hai?" Malaika walikuwa wakiwakemea wanawake hao kwa upole kwa kusema haikuwa na maana kumtafuta mtu aliye hai kaburini. Malaika wanasema Yesu hayuko kaburini kwa sababu amefufuka, au kwamba amerudi uhai! Hii inamaanisha kwamba mwili na roho ya Yesu walikuwa hai.

Malaika hao wanawakumbusha wanawake mambo ambayo Yesu alikuwa amewafundisha zamani huko Galilaya, au eneo ambalo Yesu alianza huduma yake. Yesu aliwaambia wale wanawake, "Imempasa Mwana wa Adamu kutiwa mikononi mwa wenye dhambi, na kusuliwa, na siku ya tatu kufufuka." Mwana wa Adamu ni cheo ambacho Yesu alitumia kujitaja kuwa mtu ambaye Mungu alimpa uwezo na mamlaka yote. "Kutiwa mikononi mwa" inamaanisha kwamba Mungu aliamua kwamba ilikuwa muhimu kumweka Yesu chini ya

udhibiti wa wanaume wenye dhambi ambao wangemsulubisha Yesu. Yesu alitabiri kwamba siku ya tatu, Mungu angemuinua au kumfanya aishi tena. Wayahudi walipohesabu wakati, walihesabiwa sehemu ya siku kama siku nzima. Siku ya Wayahudi ilianza jua linapotua. Watu walimzika Yesu siku ya Ijumaa, lakini alifufuka siku ya tatu, Jumapili. Wanawake hao walikumbuka maneno ya Yesu na kutambua mambo hayo yalikuwa yakitukia wakati huohuo!

Wanawake hao wanaondoka kaburini na kurudi Yerusalemu ili kuwaambia wale Kumi na mmoja, au mitume wa Yesu, yaliyotukia. Mwanzoni Yesu alichagua wanafunzi wake 12 kuwa mitume, au wawakilishi wake waliochaguliwa. Kwa sababu Yuda Iskariot alimsaliti Yesu, kulikuwa na mitume 11 tu wakati huu. Kulikuwa na wafuasi wengine wa Yesu waliokusanyika pamoja na mitume. Wanawake hao waliwaambia wafuasi wote wa Yesu habari kuhusu kaburi tupu. Mariamu Magdalene, Yoana, na Maria mama wa Yakobo walikuwa baadhi ya wanawake walioenda kaburini. Mariamu, ambaye alitoka Magdala, alikuwa mwanamke ambaye Yesu alimkomboa kutoka kwa mapepo kulingana na Injili ya Marko. Mariamu mama ya Yakobo haizungumzii mama ya Yakobo na Yohana, ambao walikuwa wanafunzi wa Yesu. Badala yake Yakobo inarejelea mtu ambaye wanafunzi wa Yesu walionekana kumjua vyema.

Lakini mitume hawakuwaamini wale wanawake; hawakuamini kwamba wanaume waliovaa mavazi yenye kumetameta waliwaambia wanawake kwamba Yesu yu hai tena. Maneno ya wanawake yalionekana kama yasiyo na maana, au yasiyowezekana kuwa ya kweli. Katika utamaduni wa Kiyahudi, watu hawakuwaona wanawake kama mashahidi waaminifu.

Sitisha na kujadili na timu yako: Katika utamaduni wako, watu wa aina gani hawaonekani kama mashahidi wenye kutegemeka na kwa nini?

Tofauti na mitume wengine, Petro anaposikia hadithi ya wanawake, anaelekea kaburini ili ajionee. Petro anafika kaburini na lazima ainame au ili aone ndani. Huenda hii ilikuwa kwa sababu mlango wa kaburi haukuwa mrefu kama mlango wa kawaida. Badala ya kuuona mwili uliokufa, Petro anaona nguo ya kitani nyeupe. Ikiwa unakumbuka, hizi zilikuwa nguo zile ambazo watu walikuwa wameufunga mwili wa Yesu kwa ajili ya maziko.

Sitisha na uonyeshe timu yako mfano wa mwili uliofungwa katika nguo ya kitani.

Petro anaondoka kaburini kwa mshangao, akishangaa ni nini kilichomfanyika mwili wa Yesu. Tofauti na wanawake wale, Petro hakuwa na ujumbe ule ule kutoka kwa malaika kwamba Yesu alikuwa hai kwa kweli.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya hadithi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Wanawake wanachukua manukato na marashi yao waliotayarishwa na kutembea kutoka mahali ambapo wanakaa kwenda kaburini ambako Yesu amezikwa. Wanapofika, wanaona mtu amesogeza jiwe la kuingilia.

Tukio la pili: Wanawake wanaingia kaburini na kuona mwili wa Yesu haupo. Malaika wawili watokea na kuwauliza kwa nini wanamtafuta Yesu kaburini wakati yu hai. Wanawake wanakumbuka maneno ya Yesu.

Tukio la tatu: Wanawake wanarudi Yerusalemu na kuwaambia mitume wa Yesu na waumini wengine kilichotokea. Mitume hawaamini wanawake hawa. Lakini Petro anakimbia kuangalia kaburini.

Tukio la nne: Petro anakimbia kutoka Yerusalemu hadi kaburini. Anakuta kaburi likiwa tupu isipokuwa nguo za kitani. Petro anaondoka kaburini akishangaa, akijiuliza ni nini kilichomfanyikia mwili wa Yesu.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Wanawake kutoka Galilaya (pamoja na Mariamu Magdalene, Yoana na Maria, mama wa Yakobo)
- Wanaume 2 katika mavazi meupe
- Mitume 11 (pamoja na Petro)
- Waumini wengine

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba tayari wanawake walikuwa wametayarisha manukato na walikuwa wakisubiri Sabato iishe ili kurudi kaburini mapema Jumapili.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kuweka marhamu yenye harufu nzuri kwenye miili iliyokufa ilikuwa njia ya kuonyesha heshima katika utamaduni wa Kiyahudi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walifunika mlango wa mapango ya maziko kwa jiwe kubwa la mviringo ili wanyama na watu wasisumbue maiti ndani.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanawake wanarudi kaburini asubuhi kwa mwanga wa kwanza Jumapili. Jumapili ilikuwa siku ya kwanza ya juma.

Ni muhimu kukumbuka kwamba malaika waliuliza wanawake swali la kuwakemea kwa upole kwa kutokumbuka alichowafundisha Yesu. Walikuwa wakisisitiza kwamba Yesu alikuwa hai.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanaume wanapouliza, "Kwa nini mnamtafuta aliye hai kati ya wafu?" Wanaume hawa hawatarajii jibu kutoka kwa wanawake hao. Kisha wanajibu swali lao wenyewe.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wakati Yesu alisema "Mwana wa Adamu," alikuwa akizungumza juu yake mwenyewe na kutabiri kitakachomtokea wakati ujao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kulikuwa na mitume kumi na moja tu kwa wakati huu kwa sababu Yuda Iskariot alimsaliti Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walifunga miili iliyokufa kwenye kitambaa cha kitani. Petro anapopata kitambaa cha kitani tu kaburini, hii ilikuwa ishara wazi kwamba mwili wa Yesu haukuwepo.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Wanawake kutoka Galilaya (pamoja na Mariamu Magdalene, Yoana na Maria, mama wa Yakobo)
- Wanaume wawili katika mavazi meupe
- Mitume 11 (pamoja na Petro)
- Waumini wengine

Waelekeze wahusika waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigize simulizi mwanzo hadi mwisho bila kusitisha. Wanapoigiza simulizi mara ya pili, sitisha igizo hapa na pale.

Wanapoigiza mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa simulizi. Angazia na uhakikishe wahusika wameigiza sehemu muhimu au ngumu za simulizi. Wasaidie wahusika kukumbuka matukio kwenye simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanawake waliokuwa na manukato na marashi kutoka mahali wanaishi hadi kwenye pango la kuzika la Yesu mapema asubuhi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza mshangao wa wanawake wanapoona kwamba mtu ameiondoa jiwe hilo. Wanaingia pangoni, na ndipo malaika wawili wanapoonekana.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanawake wanaorudi kutoka kwenye pango hadi Yerusalemu ili kuwaambia mitume. Waigize mitume wakiwasikiliza wanawake lakini hawawaamini. Petro anaamka na anaelekea pangoni kuangalia.

Hakikisha timu inaigiza Peter akilazimika kuinama ili kuingia pangoni kwa sababu mlango ulikuwa chini kuliko mlango wa kawaida.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Waigize wanawake wakitembea hadi kaburini na manukato yao yaliyoandaliwa. Wanawasili pangoni na kupata kuwa mtu ameiondoa jiwe hilo. Mwili wa Yesu haupo.

Sitisha igizo: Muulize muigizaji anayeigiza wanawake, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kuchanganyikiwa. Wamemchukua wapi?" "Tumaini. Je, walifanya kosa? Yesu hakuwa amekufa?" na "Wasiwasi. Tunapaswa kufanya nini?" Anzisha tena uigizaji.

Waigize malaika wawili wakionekana kaburini. Wanawauliza wanawake wale kwa nini wanatafuta mtu aliye hai kaburini. Wanawake hao wanakumbuka walichoambiwa na Yesu hapo awali kuhusu kusulubiwa na kufufuka tena siku ya tatu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika ambaye ni malaika, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Furaha!" Yesu yuko hai!" "Kukata tamaa. Wanawezaje kuchanganyikiwa ikiwa Yesu aliwaambia kitakachotokea?" na "Msisimko. Sasa ulimwengu utaona na kujua Yesu ni nani kwa kweli!" Anzisha tena uigizaji.

Igiza wanawake wakirudi Yerusalemu na kuwaambia mitume na waamini wengine kilichotokea. Lakini mitume hao hawawaamini wanawake hawa.

Sitisha igizo: Muulize muigizaji anayeigiza wanawake, "Je, unahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Kukatishwa tamaa! Hamuwezije kutuamini kuhusu jambo hili muhimu?" "Furaha. Huenda wasituamini sasa, lakini najua kile nilichoona na kusikia," na "Tumaini. Siwezi kusubiri kumwona Yesu tena." Anzisha tena uigizaji.

Igiza Petro akisikia habari ya wanawake wale, kisha anakimbilia kaburini ya Yesu. Anaipata ikiwa tupu isipokuwa kwa kitambaa cha kitani. Petro anaondoka kwa ajabu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Petro, "Je, unahisi vipi?" Huenda wakakujibu, "Wasiwasi. Lakini Yesu angeweza kwenda wapi?" "Kuchanganyikiwa. Hakuna kati ya haya yenye maana yoyote," na "Tumaini. Je, inaweza kuwa kweli? Je, kweli Yesu yu hai tena?"

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi mara moja katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Wanawake wanaleta manukato yao na marashi yaliyoandaliwa kwa **kaburi** la Yesu lakini wanaona kwamba mtu fulani amevingirisha jiwe hilo. Katika muktadha huu, pango linarejelea pango la kuzikia maiti vya kutosha kwa maiti kadhaa. Watu walifunika mlango wa makaburi hayo kwa jiwe kubwa lenye umbo la diski. Hakikisha kwamba umetafsiri neno makaburi kama ulivyolitafsiri hapo awali. Kaburi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka anasema wanawake hawa hawakupata mwili wa **Bwana** Yesu. Hapa, Luka anamwita Yesu "Bwana" au mtu mwenye mamlaka, kuthibitisha kuwa Yesu ni Mungu. Hakikisha kuwa umetafsiri neno Bwana kama ulivyolitafsiri hapo awali. Bwana linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wanaume wawili katika mavazi meupe huonekana na kuwaambia wanawake hao kukumbuka walichofundishwa na Yesu Galilaya. Ingawa tunajua wanaume hawa walikuwa malaika, neno malaika halikutumika katika simulizi hilo, kwa hiyo ni bora kutafsiri kama wanaume.

Yesu alisema kwamba watu wangemsaliti **Mwana** wa Adamu, **kumsulubisha**, huku Mungu akimfufua siku ya tatu. Yesu alitumia jina "Mwana wa Adamu" kujiita yeye mwenyewe kama yule aliyekuwa na nguvu na mamlaka yote. "Msulubishe" inamaanisha jinsi Waroma walivyowaua wahalifu. Askari hao waliwapigilia wahalifu kwa mbao mbili katika umbo la msalaba kisha waliwaweka wakininginia huko na kuteseka hadi walipokufa. Hakikisha kuwa umetafsiri neno Mwana wa Adamu na kusulubisha kama vile umetafsiri hapo awali. Maneno yote mawili, Mwana wa Adamu na kusulubisha, yamo katika Faharasa Kuu.

Wanawake hao wanawasimulia wale Kumi na Moja au **mitume**. Mitume hao walikuwa wanafunzi 12 waliochaguliwa na Yesu kuwa wawakilishi wake. Luka anawaita wale kumi na moja kwa sababu Yuda Iskarioti hakuwa mtume tena. Hivi karibuni wangetimiza jukumu muhimu la kuwaambia watu kuhusu ufufuo wa Yesu au kurudi kwake uhai. Hakikisha kwamba umetafsiri neno mtume kama ulivyolitafsiri hapo awali. Mtume linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 24:13-35

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Hapo awali, wanawake walitembelea kaburi la Yesu mapema Jumapili. Wafuasi hawa walipata kaburi tupu na malaika waliwaambia Yesu alikuwa hai. Wanawake waliwaambia mitume wa Yesu, au wawakilishi wake waliochaguliwa, kilichotokea, lakini mitume hawakuamini. Petro alichunguza kaburi na kushangaa. Baadaye jioni hiyo, Yesu anawatokea wafuasi wake wawili.

Luka anatumia neno "sasa" si kama neno la kuonyesha wakati, lakini kuanzisha tukio jipya. Siku ya Jumapili, siku ile ile wanawake walipata kaburi ikiwa tupu, wanafunzi wawili wa Yesu, au wafuasi, walikuwa wakitembea kutoka Yerusalemu kwenda Emmaus. Emmaus kilikuwa kijiji kidogo kilichokuwa na umbali wa maili 7 au kilomita 11 mbali na Yerusalemu. Ingekuwa imechukua karibu masaa 2 kutembea umbali huu.

Sitisha na kuonyesha timu yako mahali ambapo Yerusalemu na Emmau ziko kwenye ramani.

Wafuasi hawa wawili walikuwa wamesikia habari za wanawake kuhusu kaburi iliyo tupu huko Yerusalemu. Walipokuwa wakitembea, walizungumzia kwa shauku kila kitu ambacho kilikuwa kimetokea Yesu hivi karibuni. Tunajua kwamba mmoja wa wafuasi aliitwa Kleopa.

Luka anasisitiza kwamba ilikuwa Yesu mwenyewe ambaye anafika na kuanza kutembea na wafuasi wake wawili, lakini Mungu anawazuia wasimtambue. Badala yake, wanamwona Yesu akiwa mgeni. Hatujui jinsi Yesu alivyowasili, lakini huenda alikuwa amewapita kutoka nyuma au kuja kwenye barabara kuu kutoka kando ya barabara. Yesu anauliza kile wanachojadiliana kama njia ya kujiunga na mazungumzo yao. Hapa, neno "kujadili" linamaanisha kuzungumza kwa msisimko kuhusu kitu na kuulizana maswali.

Sitisha na kujadili na timu yako: Je, unaelezaje mazungumzo tofauti katika utamaduni wako? Je, mtu anaunganaje na mazungumzo ambayo tayari yameendelea? Jadili mada katika timu yako ambayo inasababisha msisimko kwa watu. Fikiria jinsi unavyoweza kuelezea mazungumzo haya.

Yesu anapouliza swali hilo, wanafunzi hao wawili wanaacha kutembea na nyuso zao zinainama au wanakuwa na huzuni. Kleopa anauliza Yesu swali, "Je, wewe ni mtu pekee huko Yerusalemu..." ili kuonyesha mshangao wake kwamba Yesu hakujua kilichotokea Yerusalemu. Hii ni kinyume na kile kilicho cha kweli na cha kupendeza kwa kuwa Yesu alijua kile kilichotokea kwa wazi zaidi kuliko wafuasi wake wowote. Yesu anauliza mambo gani anazungumzia, na Kleopa anaelezea kilichotokea kwa Yesu-hasa kesi yake na kusulubiwa. Yesu wa Nazareti" ilikuwa njia ya kumtambulisha Yesu kuwa anatoka kwa mji wa Nazareti. Wanafunzi wanasema Mungu na Wayahudi wengi waliamini Yesu alikuwa nabii, au mjumbe wa Mungu. Mungu aliwapa manabii mamlaka ya kuzungumza kwa ajili yake na uwezo wa kuathiri watu kwa nguvu. "Nguvu katika neno na tendo" pia ilikuwa maneno ambayo watu walitumia kuelezea Musa, aliyekuwa nabii muhimu kwa Wayahudi.

Kleopa anaeleza jinsi viongozi wa kidini wa Wayahudi, au makuhani wakuu na watawala wa Kiyahudi, walimpeleka Yesu kwa gavana wa Kiroma na kudai auawe. Viongozi hawa wa kidini walimfanya Yesu asulubishwe, au kuuawa na askari wa Kiroma kwa kupigiliwa misumari msalabani. Wayahudi waliamini kwamba Mungu angemtuma Mkombozi Aliyeahidiwa kukomboa au kuwaweka huru Israeli kutoka kwa maadui wao. Wafuasi wengi wa Yesu waliamini Yesu alikuwa Mkombozi Aliyeahidiwa wa Mungu. Watu wengi waliamini kwamba Mkombozi Aliyeahidiwa wa Mungu angeweka Israeli huru kutoka Roma, hivyo walichanganyikiwa na kukatishwa tamaa Yesu alipokufa kabla ya hilo kutimizwa.

Lakini kilichowachanganya zaidi wanafunzi ni kwamba mwili wa Yesu haukuwepo siku ya tatu tangu kuuawa kwake. Kleopa anamweleza Yesu kuhusu hadithi ya wanawake ya malaika na jinsi wafuasi wa Yesu walivyothibitisha kaburi hilo lilikuwa tupu. Yesu anajibu kwa kusema, "Ninyi ni wapumbavu na wenye moyo mzito kuelewa." Anaelezea kukatishwa tamaa kwa njia ya kirafiki. Anasema wanafunzi hao ni wepesi wa moyo, au hawataki kuamini kwamba maneno yote ya manabii yalikuwa ya kweli. Yesu alikuwa akizungumza hasa kuhusu ujumbe wa manabii kuhusu Masihi, au Mkombozi Aliyeahidiwa. Yesu anauliza swali, "Je, Masihi hakuhitaji kuteseka..." kuashiria wanafunzi walipaswa kujua kwamba ilikuwa muhimu kwa Mkombozi Aliyeahidiwa kuteseka kabla ya kuingia utukufu wake. "Kuingia utukufu wake" inarejelea Mungu kumfufua Yesu kutoka kwa wafu na kumpa heshima na mamlaka ya kutawala pamoja na Mungu.

Kisha Yesu alieleza jinsi maandiko ya Kiyahudi, au maneno Mungu yalivyomwagiza mtu kuandika, yalionyesha kwamba Mkombozi Aliyeahidiwa lazima ateseka kabla ya watu kumheshimu kama mfalme. Yesu alitumia maneno ya Musa na manabii ili kusaidia kuelezea hili. Ingawa Yesu alikuwa akizungumza kuhusu yeye mwenyewe, bado hakuwaweka wazi wanafunzi wake.

Sitisha kisha mjadili kwa pamoja: Je, watu huwaonaje watu wanaoteseka katika utamaduni wenu? Je! Ni nini kinachosababisha mateso katika maisha ya mtu?

Wanafunzi wanapokaribia Emau, Yesu anajifanya kana kwamba ataendelea kusafiri kupita mji huo. Lakini wanafunzi wanamsihi sana Yesu akae nao kwa kuwa muda mfupi kungekuwa na giza na barabara zilikuwa hatari kusafiri usiku. Kuonyesha ukarimu kwa wasafiri wengine Wayahudi ilikuwa kawaida katika utamaduni wa Kiyahudi. Yesu anakubali kukaa pamoja nao. Kwa kawaida, mwenyeji hubariki, au kumshukuru Mungu, kwa mkate na kisha akawapa wageni. Huenda wanafunzi hao wanachagua kumheshimu Yesu kwa kumruhusu kuvunja mkate na kushiriki mkate huo. Walidhani alikuwa mwalimu wa kidini kwa kuwa alikuwa amewaelezea maandiko. Vitendo vya Yesu vya kutoa shukrani kisha kuumeza mkate ni matendo yaleyale aliyofanya alipowalisha watu 5,000 na wakati wa chakula chake cha mwisho pamoja na wanafunzi wake. Yesu alipoanza kuwapa wanafunzi vipande vya mkate, Mungu alifungua macho yao. Hii inamaanisha Mungu aliwaruhusu wantambue Yesu. Mara tu walipomtambua, Yesu alitoweka kutoka kwa macho yao. Hii inamaanisha aliwaacha kwa njia ambayo hawakuweza kuona.

Wanafunzi hao wawili wanauliza swali kuhusu mioyo yao kuchoma. Hii ilikuwa picha ya neno iliyosisitiza kwamba walikuwa na hisia kali, nzuri Yesu alipokuwa akizungumza nao. Hisia hizi zingetia ndani hofu, upendo, shangwe, msisimko na tumaini. Walipata hisia hizi Yesu alipofungua au kuelezea maandiko kuhusu Mkombozi Aliyeahidiwa. Wanafunzi walifikiri habari kuhusu kuonekana kwa Yesu ilikuwa ya haraka sana hivi kwamba waliondoka mara moja kurudi Yerusalemu. Wanafunzi hao wanawasili Yerusalemu na kuwapata mitume kumi na mmoja, au wawakilishi waliotchaguliwa na Yesu, waliokusanyika pamoja na wafuasi wengine. Kikundi kilikuwa tayari kikizungumza kwa msisimuko. Waliwaambia wanafunzi hao kwamba ilikuwa kweli kwamba Bwana, au Yesu alikuwa hai kwa sababu alikuwa amemtokea Simoni Petro. Hii inamaanisha kwamba Petro alikuwa akiwaambia watu wote kuhusu ufufuo wa Yesu au kurudi kwake uhai. Kumwita Yesu "Bwana" inaonyesha kwamba wafuasi wa Yesu sasa wanaelewa kwamba Yesu alikuwa bado Mkombozi Aliyeahidiwa hata ingawa alikufa. Wanafunzi hao wawili pia wanasimulia simulizi zao kuhusu kile kilichotokea barabarani na jinsi walivyomtambua Yesu alipovunja mkate.

Sitisha na kujadili na timu yako: Je, ni wakati gani na jinsi gani habari muhimu zinashirikiwa katika utamaduni wako?

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Utasaidia kikundi kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Simulizi hii ina matukio matano.

Tukio la kwanza: Kleopa na rafikiye wanatembea kutoka Yerusalemu kwenda Emau. Wanajadili kwa shauku kile kilichomtokea Yesu. Yesu anaanza kutembea pamoja nao. Yesu anauliza swali na wanaacha kutembea.

Tukio la pili: Kleopa anaeleza kila kitu kilichomtokea Yesu. Wanatembea pamoja huku Yesu anaeleza kwamba maandiko yanasema ilikuwa muhimu kwa Mkombozi Aliyehidiwa kuteseka.

Tukio la tatu: Wanafika Emau na Yesu anaanza kuondoka. Wanafunzi hao wawili wanamsihi Yesu aendeleo kukaa pamoja nao. Yesu anakubali na kwenda nyumbani kwao.

Tukio la nne: Ndani ya nyumba, Yesu anatoa shukrani na kuvunja mkate wakiwa mezani. Yesu anapovunja mkate, wanamtambua naye Yesu anatoweka.

Tukio la tano: Wanafunzi wanashangaa na mara moja wanarudi Yerusalemu kuwaambia mitume. Wanapofika, mitume na wengine wanawaambia kuwa Yesu alimtokea Petro. Wanafunzi hao wawili pia wanasimulia hadithi yao.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wawili wanaotembea (pamoja na Kleopa)
- Mitume kumi na moja (pamoja na Petro)
- Wanafunzi wengine

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebea kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ni Jumapili, siku ya tatu baada ya Yesu kufa, na siku ambayo wanawake walipata kaburi tupu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi hao wawili walikuwa sehemu ya kundi ambayo walisikia hadithi ya wanawake kuhusu kaburi tupu kabla ya kuanza safari ya Emmau.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Luka anatumia marudio ya maneno "kuzungumza na kujadili" ili kuzua mashaka kabla ya kuwasili kwa Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu aliuliza swali walipokuwa wakitembea kujiunga na mazungumzo ya wanafunzi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi wanaacha kutembea huku wakimweleza Yesu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi wengi walijua matukio ya maisha ya Yesu huko Yerusalemu. Yesu alifundisha kila siku Hekaluni na viongozi Wayahudi walimfanyia majaribio hadharani na kumuua katika juma la sherehe muhimu ya kidini ya Wayahudi. Kwa hiyo umati wa Wayahudi walikuwa mashahidi wa kile kilichomtokea.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Mungu aliwasababisha wanafunzi hao wawili wasiweze kumtambua Yesu. Hata ingawa Yesu alikuwa akieleza mambo kumhusu, wanafunzi walifikiri kuwa yeye ni mgeni.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Wayahudi walianini Masihi au Mkombozi Aliyehidiwa atawaweka wa Israeli au Wayahudi, huru kutoka kwa utawala wa Kiroma.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alieleza kuhusu Mkombozi Aliyehidiwa kutoka kwa maandiko. Aliwaita wanafunzi "wajinga" na "mwepesi wa moyo" kuonyesha kukatizwa tamaa kwa sababu hawakuwa tayari kuwaamini manabii.

Ni muhimu kukumbuka kwamba giza ilikuwa inazidi kuwa giza wakati huu. Ukarimu ulikuwa muhimu katika utamaduni wa Wayahudi. Ilikuwa kawaida kumwalika mgeni kukaa pamoja nao, kwa kuwa barabara zilikuwa hatari kusafiri usiku.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi hao wawili walikuwa wakimheshimu Yesu kwa kumruhusu kutoa shukrani kwa mkate na kuivunja. Hii kwa kawaida ilikuwa kazi ya mwenyeji, lakini wanafunzi walimwona Yesu kama mwalimu wa kidini kwa kuwa aliwaelezea maandiko.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi wanauliza swali, "Je! Mioyo yetu haikuwaka ndani yetu..." ambalo hawakutarajia kujibiwa. Badala yake, swali linasisitiza kwamba walikuwa na hisia kali za furaha, tumaini, na msisimko Yesu alipokuwa akizungumza nao.

Ni muhimu kukumbuka kwamba ingawa kulikuwa na giza na barabara zilikuwa hatari, wanafunzi walifikiri habari za Yesu kuwa hai zilikuwa za haraka vya kutosha kusafiri mara moja kurudi Yerusalemu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu tayari alikuwa amemtokea Petro wakati fulani siku iyo hiyo kabla ya wanafunzi hao wawili kuwasili huko Yerusalemu kusimulia simulizi lao.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wahasika wataigiza simulizi hili.

Hadithi hii ina matukio matano.

Wahasika katika simulizi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Wanafunzi wawili wanaotembea (pamoja na Kleopa)
- Mitume kumi na moja (pamoja na Petro)
- Wanafunzi wengine

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirikwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanafunzi hao wawili wakitembea barabarani, wakizungumza kwa shauku Yesu anapoanza kutembea pamoja nao.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanafunzi hao wawili wakisimama ili kueleza Yesu anapouliza swali.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Mungu akiwazuia kumtambua Yesu. Timu inaweza kutumia mwendo wa mkono kama kusugua macho yao kila wanapoangalia Yesu, au ishara nyingine yoyote ambayo inaonyesha kutoweza kuona vizuri.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akisema "Ni mambo gani?" kama njia ya kusikia mawazo yao. Yesu alijua kile walichokuwa wakizungumzia.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akisema "moyo wa upumbavu na mwepesi" sio kama matusi bali kama njia ya kusema kwamba akili zao zimefungwa kwa ufahamu.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akianza kutembea kutoka kwa wanafunzi kupita kijiji cha Emau, lakini wanafunzi hao wanamsihi abaki, kwa hiyo Yesu anakubali kwenda pamoja nao.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Mungu akifungua macho ya wanafunzi hao Yesu anapovunja mkate vipande vipande.

Hakikisha kwamba timu inaigiza Yesu akitoweka au kutoka kwa ghafla baada ya kuvunja mkate. Hii inaweza kuigizwa kwa mtu kutupa shuka au blanketi juu ya Yesu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Igizeni wanafunzi wawili wakitembea kutoka Yerusalemu kwenda Emau. Wanazungumza kwa shauku kuhusu kile kilichomtokea Yesu. Yesu anatembea pamoja nao na anauliza ni matukio gani wanazungumzia. Wanafunzi hao wawili wanasimama na kumweleza Yesu kuhusu kile kilichotokea Yerusalemu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama, "Upendo. Watajua ukweli hivi karibuni," "Kutaka kujua. Nataka kujua jinsi wataelezea kile kilichotokea," na "Kusudi. Wanahitaji kujua jinsi ya kuelezea hii kwa wengine." Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya wanafunzi wawili, "Unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kustaajabu. Je, mtu huyu anawezaje kutojua kilichomtokea Yesu? Kila mmoja analizungumzia," "Kukatishwa tamaa. Natamani ningelijua kilichokuwa kinaendelea. Nilikuwa na uhakika Yesu alikuwa Mkombozi Aliyehidiwa," na "Mwenye mawazo. Najua Yesu alisema jambo muhimu lingetokea siku ya tatu. Sasa mwili wake haupo!" Anzisha tena uigizaji.

Muigize Yesu akitembea na wanafunzi hao wawili akiwaelezea maandiko. Anaeleza kwamba ilikuwa muhimu kwa Mkombozi Aliyehidiwa kuteseka. Wasafiri hao watatu wanakaribia Emau. Yesu anapanga kuendelea kwa safari, lakini wanafunzi wanamwalika kukaa. Yesu anakubali.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Unaweza kusikia mambo kama, "Nina hamu. Mwalimu huyu analeta maana sana," "Kutamani. Anapaswa kukaa nasi, tunataka kujua zaidi," na "Tumaini. Ikiwa Yesu ndiye Mkombozi Aliyehidiwa, je, yuko wapi?" Anzisha tena uigizaji.

Igiza Yesu akikaa na wanafunzi hao wawili. Baadaye, wanaketi kwenye meza kula. Yesu anatoa shukrani kwa mkate na kuushiriki na kila mtu. Wakati Yesu anamega mkate, wanafunzi wanamtambua Yesu, kisha Yesu anatokewa. Wanafunzi wanashangaa.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Anaweza kukujibu, "Furaha! Kweli ilikuwa yeye. Alishinda kifo", "Kupendwa. Alichukua muda wa kutuelezea kila kitu," na "Aibu. Vipi hatukumtambua!" Anzisha tena uigizaji.

Waigize wanafunzi hao wawili wakiharakisha kwenda Yerusalemu kuwaambia mitume kilichotokea. Wanapofika, kikundi kinawaambia kwamba Yesu alimtokea Petro. Wanafunzi hao pia wanasimulia hadithi yao. Kila mmoja amefurahi na kushangaa kwamba Yesu yuko hai.

Sitisha igizo: Muulize muigizaji anayeigiza wanawake, "Je, unahisi vipi?" Huenda akajibu, "Kuheshimika. Wanaamini Yesu yuko hai," "Furaha! Tunapaswa kuwaambia watu kuhusu Yesu," na "Hamu ya kujua. Yesu yuko wapi sasa? Tunataka kumwona yeye."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Wafuasi wawili wa Yesu wanasafiri kutoka Yerusalemu kwenda Emau. Yesu anaanza kutembea pamoja nao na kuuliza kile wanachokingumzia. Wanafunzi hao wanaelezea kile kilichomtokea Yesu. Wanaiita **nabii**, au mtu ambaye Mungu huzungumza kupitia kwake. Hakikisha kuwa umetafsiri neno nabii kama ulivyolitafsiri hapo awali. Nabii liko kwenye Fahirasa Kuu.

Wafuasi wa Yesu wanaelezea jinsi makuhani wakuu na watawala walivyomsaliti Yesu kwa mamlaka za Kiroma. **Makuhani wakuu na watawala** yanarejelea **Sanhedrin**, au kikundi cha viongozi wa kidini wa Kiyahudi ambao walifanya maamuzi kwa watu Wayahudi kulingana na sheria ya Mungu. Hakikisha umetafsiri makuhani na Sanhedrin kwa njia sawa na ulivyofanya katika vifungu vilivyotangulia. Maneno yote mawili, makuhani na Sanhedrin, yanapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Kleopa anaeleza jinsi wanajeshi wa Kiroma **walimsulubisha** Yesu kwa kumpigilia misumari kwenye msalaba wa mbao. Hakikisha kutafsiri kusulubiwa kwa njia ile ile uliyokuwa nayo hapo awali. Kusulubiwa ni neno linalopatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Wanafunzi walikata tamaa kwa sababu walitumaini kwamba Yesu **angewakomboa** Waisraeli kabla ya kufa kwake. Hapa, kukomboa inamaanisha kuweka huru au kutoa kutoka kwa udhibiti wa Waroma. **Israel** inarejelea

watu wa Kiyahudi kwa ujumla ambao walitoka kwa Yakobo au Israeli. Hakikisha kwamba umetafsiri neno kukomboa na neno Israeli kama vile ulivyolitafsiri hapo awali. Istilahi zote mbili, kukomboa na Israel, zinapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Kleopa pia anaeleza jinsi wanawake walivyopata **kaburi** la Yesu likiwa tupu. Kaburi inarejelea pango kubwa la mazishi la kutosha kwa miili kadhaa iliyokufa ambayo watu walilifunga kwa jiwe kubwa la duara. Hakikisha kwamba umetafsiri neno makaburi kama ulivyolitafsiri hapo awali. Kaburi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Wafuasi hao wanamsimulia Yesu kuhusu **maono** ya **malaika** ya wanawake wanaowatokea kaburini. Maono yanarejelea tukio lisilo la kawaida ambapo ufunuo wa kimungu hutolewa kwa mtu ambaye yuko macho. Neno malaika linarejelea viumbe wa kiroho ambao ni wajumbe wa Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri maneno maono na malaika kama ulivyotafsiri hapo awali. Istilahi zote mbili maono na malaika, zinapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anawaita wapumbavu kisha anaeleza kwamba **Masihi** au **Kristo** lazima ateseka kwanza kabla ya kuingia katika utukufu wake. Masihi au Kristo ni majina yanayorejelea Mkombozi Aliyeahidiwa. Maneno haya yote yanarejelea mtu ambaye angetumwa na Mungu kama Mkombozi na mfalme. Yesu alikuwa akijirejelea yeye mwenyewe. Unapotafsiri neno Masihi, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Masihi linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Kuingia katika **utukufu** wake unarejelea Mungu akimfufua Yesu kutoka wafu na kumheshimu kwa kumruhusu kutawala pamoja na Mungu. Kuntukuza mtu ni kumheshimu. Unapotafsiri neno utukufu, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Kuntukuza kumtukuza na utukufu zinapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu aliwaelezea wafuasi wake jinsi ilivyokuwa muhimu kwa Mkombozi Aliyeahidiwa kuteseka kulingana na **maandiko**. Maandiko yanarejelea maandiko ya Kiyahudi ambayo Mungu alisababisha watu kuandika. Unapotafsiri neno maandiko, hakikisha linalingana na tafsiri za hapo awali. Maandiko liko kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anaenda pamoja na wanafunzi nyumbani kwao. Kisha **anabariki**, au anamshukuru Mungu, kwa mkate. Hakikisha kwamba umetafsiri neno barikiwa kama vile ulivyolitafsiri hapo awali. Bariki linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Baada ya kumfahamu Yesu, wanafunzi hao wanarudi Yerusalemu kuwajulisha wale Kumi na Moja. Kumi na Moja inarejelea mitume au wanafunzi 11. Hapo awali Yesu alichagua wanafunzi wake 12 kuwa wawakilishi wake. Kwa sababu Yuda Iskariot hakuwa tena pamoja nao, kulikuwa na mitume kumi na moja tu wakati huu.

Wafuasi wa Yesu wanafurahi kwa sababu Yesu alimtokea Petro. Wanasema, "Ni kweli, **Bwana** amefufuka." Bwana, au yule aliye na mamlaka, inarejelea Yesu. Cheo hiki kinathibitisha kwamba wanafunzi wanaamini Yesu ni Mungu. Wanafahamu kwamba kifo cha Yesu hakikuondoa utambulisho wake kama Mkombozi Aliyeahidiwa, lakini kilithibitisha. Unapotafsiri neno Bwana, hakikisha linalingana na tafsiri za awali. Bwana linapatikana kwenye Faharasa Kuu.

Luka 24:36-53

Kufanya Maandalizi

Sikiliza maandiko mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Katika hadithi ya mwisho, Yesu aliwatokea wafuasi wake wawili katika barabara baada ya kurudi kwenye uhai. Yesu pia alimtokea Simoni Petro. Yesu sasa anawatokea mitume wote kumi na mmoja, au wawakilishi wake waliochaguliwa, na wale waliokusanyika pamoja nao huko Yerusalemu.

Ni Jumapili, siku baada ya Sabato, au siku ya Kiyahudi ya kupumzika, na siku ya tatu tangu askari walimua Yesu. Mitume kumi na mmoja hao wanakusanyika pamoja na wafuasi wengine wa Yesu. Tayari wamesikia ripoti za wanawake hawa, wanafunzi hao wawili waliokuwa wakisafiri kwenda Emaus, na Petro. Wote wanasema kaburi ni tupu na Yesu yuko hai tena! Wanapowasikiliza wanafunzi hao wawili waliomtambua Yesu alipoivunja mkate, Yesu mwenyewe ghafla alisimama hapo kati yao.

Yesu anatumia salamu ya Wayahudi, "Amani na iwe pamoja nanyi" kumwomba Mungu awape kibali wanafunzi wake kwa kuwapa amani. Amani inahusu kuishi kupatana na Mungu na watu. Lakini wanafunzi waliingiwa na uoga kwa sababu walifikiri Yesu alikuwa pepo, au roho ya mtu aliyekufa. Yesu anauliza maswali mawili ambayo hatarajii majibu. Anawauliza kwa nini wanahangaika na kuwa na shaka kama njia ya upole ya kusema hakukuwa na sababu ya kuwa na wasiwasi au shaka. "Mashaka yanainuka akilini au moyoni mwenu" ilikuwa njia nyingine ya kusema wanafunzi walikuwa na mashaka kwamba Yesu alikuwa kweli.

Ishia hapa na mjadili na timu yako. Utamaduni wako unaamini nini kuhusu mapepo? Je, ungeonyeshaje kwamba mtu si pepo?

Yesu anawaambia wafuasi wake waangalie mikono na miguu yake. Tunajua kutoka kwa kitabu cha Yohana kwamba kulikuwa na makovu mikononi na miguuni ya Yesu kutokana na majeraha ambayo askari wa Kiroma waliyafanya walipompigilia misumari msalabani. Yesu alitaka wafuasi wake wamguse kujua kwamba alikuwa na mwili halisi, au mwili na mifupa, na kwamba hakuwa pepo. Aliposema mambo haya, Yesu aliwaonyesha wanafunzi wake mikono na miguu yake. Wanafunzi hao walishangaa na kufurahi sana kwamba hawakuweza kuamini jambo jema kama hili linaweza kuwa kweli. Hata baada ya kuona majeraha ya Yesu, hawakuamini kabisa kwamba Yesu alikuwa hai. Yesu kwa heshima anawaomba kitu cha kula ili kuthibitisha kwamba hakuwa pepo. Wanafunzi hao walimletea Yesu samaki fulani uliopikwa. Aliila mbele yao ili kuthibitisha kwamba alikuwa kweli hai.

Wasomi hawana uhakika wakati Yesu hasa anasema maneno yafuatayo, lakini tunajua Yesu alikuwa hai na akawa pamoja na wanafunzi wake kwa siku 40 baada ya kurudi kwenye uhai. Wakati fulani katika siku hizi 40, Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba kila kitu kilichotokea kilikuwa kama alivyowaambia ingekuwa kabla Yesu kufa. Yesu anasema, "Kila kitu kilichoandikwa juu yangu ni lazima kitimizwe." Hii inamaanisha ilikuwa muhimu kwa kila kitu kilichoandikwa, au kutabiriwa katika maandiko kuhusu Mkombozi Aliyeahidiwa, kutendeka. Mungu tayari alikuwa ameamua kwamba ingekuwa kweli. Maandiko yanarejelea maneno Mungu aliwaongoza watu ili kuandika. Yesu hasa, anaeleza maandiko kutoka kwa sheria Mungu alimpa Musa, unabii wa manabii, na kitabu cha Zaburi.

Zaburi ni kitabu cha kwanza katika sehemu ya tatu ya Agano la Kale inayoitwa maandiko. Katika muktadha huu, Zaburi inawakilisha sehemu nzima ya tatu. Yesu anawafungua akili wanafunzi wake, au kuwafanya kuelewa yale yaliyosemwa na maandiko kumhusu yeye. Huenda hii ilikuwa maelezo sawa na yale ambayo Yesu aliwapa wanafunzi wake wawili walipokuwa njiani kwenda Emmaus. Maandiko yalitabiri kwamba Masihi, au Mkombozi Aliyeahidiwa, angeteseka, kufa, na kufufuka siku ya tatu. Haya yalikuwa mambo ambayo tayari yalikuwa yametendeka Yesu.

Sitisha na kujadili: Je waalimu au wazee wanatumia njia gani kuwasaidia wengine kuelewa somo, mada au tukio?

Maandiko pia yalizungumzia mambo ambayo yatatokea wakati ujao. Walisema kwamba wafuasi wa Mkombozi wengine wangewafundisha watu wengine kuhusu toba na msamaha wa Mungu kwa dhambi. Hii ina maana kwamba mtu anapogeuka kutoka kwa uasi wao na kuanza kumtii Mungu, basi Mungu ataondoa hatia ya dhambi za mtu huyo na kuwatendea kana kwamba hawajawahi kutenda dhambi. Wafuasi wa Mkombozi Aliyeahidiwa watahubiri, au kusema hadharani ujumbe huu katika jina lake, au kutumia mamlaka ya Mkombozi Aliyeahidiwa. Yesu anasema wanafunzi wake watashiriki ujumbe huu kuanzia Yerusalemu, au mji mkuu wa kidini wa Wayahudi, na kwamba watachukua kwa mataifa yote, au makabila yote. Watu wa Kiyahudi walichukulia Yerusalemu kuwa kituo cha imani yao, lakini Yesu anasema kwamba imani hii ni kwa kila mtu. Hiyo ina maana kwamba Yerusalemu tena sio kituo ambacho kila mtu anakuja, lakini kituo ambacho kila mtu hutoka ili kueneza habari njema!

Yesu anawaambia wanafunzi wake kwamba wao ni mashahidi wake, au watu wanaowaambia wengine yale waliyoyaona na kusikia. Wanafunzi walimwona Yesu akiteseka, akifa, na kufufuka. Sasa wangeweza kuwaambia wengine yale yaliyotukia kwa Yesu na jinsi yalivyotimiza unabii kuhusu Mkombozi Aliyeahidiwa.

Yesu anaposema, "Nitakutumia kile ambacho Baba yangu aliahidi," Yesu anazungumzia Roho Mtakatifu, au Roho wa Mungu. Yesu atatuma Roho Mtakatifu kwa wafuasi wake kuwasaidia kuwa mashahidi wake. Lakini Yesu anataka wafuasi wake waendeleo kukaa Yerusalemu hadi atakapowatuma Roho Mtakatifu. "Mpaka mtakapovikwa uwezo utokao juu" inarejelea Mungu kuwapa wanafunzi nguvu ya Roho Mtakatifu. Kuvikwa ni picha ya neno ambayo ina maanisha Mungu atawatayarisha au kuwapa wanafunzi wake nguvu kutoka juu.

Ishia hapa na mjadili na timu yako. Simulia hadithi ya wakati ambapo mtu alitenda kwa nguvu ya roho wa Mungu. Je, kuna tofauti gani kati wakati mtu anapotenda kwa nguvu ya Mungu na mtu anayetenda kwa nguvu ya aina nyingine za roho?

Baadaye, Yesu anawachukua wafuasi wake kutoka Yerusalemu kwenda mahali karibu na Bethania kwenye Mlima wa Mizeituni. Mlima wa Mizeituni ni takriban kilomita 3, au maili 1.8 kutoka Yerusalemu. Tutatambua baadaye katika kitabu cha Matendo kwamba waandamani wa Yesu walijumuisha wanawake watatu ambao waligundua kaburi tupu, wanawake wengine, wanafunzi hao wawili kutoka Emmaus, mitume 11, na wanafunzi wengine wote waliokusanyika pamoja nao. Hii ingekuwa karibu watu 120.

Sitisha na kuonyesha timu yako mahali ambapo Yerusalemu na Mlima wa Mizeituni ziko kwenye ramani.

Yesu anainua mikono yake. Hii ilikuwa njia ya viongozi wa kidini wa Kiyahudi ya kubariki mtu. Yesu anawabariki wafuasi wake, au kuomba Mungu awape amani, kibali, na uwezo wa kufanya yale Mungu alisema. Yesu alipokuwa akiwabariki, Mungu alimwinua Yesu kwenda mbinguni. Yesu kwanza alinyanyuka angani na kisha katika uwepo wa Mungu Wanafunzi wanaitikia kwa kumwabudu Yesu. Hii ina maana waliinama au kupiga magoti kuonyesha unyenyekevu na heshima kwa sababu hatimaye walimtambua Yesu kuwa Mkombozi Aliyeahidiwa. Kisha wakarudi Yerusalemu kwa furaha kubwa. Sasa walijua Yesu alikuwa hai na kwamba alikuwa ameenda mbinguni kuwa na Mungu. Waliamini ahadi ya Yesu ya kutuma Roho Mtakatifu, ili waweze kuwa na uwezo wa kuhubiri Habari Njema kumhusu Yesu. Wafuasi wa Yesu mara nyingi walikwenda Hekaluni, au mahali ambapo Mungu aliishi kati ya watu wake, kubariki au kumshukuru Mungu. Walingojea Yerusalemu ili Mungu atume Roho Mtakatifu.

Katika Injili hii, Luka anatupa muhtasari wa kwenda mbinguni kwa Yesu. Baadaye, Luka atatoa maelezo ya kina zaidi kuhusu Mungu kumchukua Yesu mbinguni kitabu cha Matendo. Katika kitabu cha Matendo, Luka ataelezea Mungu kutimiza ahadi yake na kumtuma Roho Mtakatifu kwa wanafunzi wake.

Kufafanua Matukio

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi ya kueleweka.

Katika kipindi hiki, wasaidie wanakikundi kupata taswira ya simulizi hii. Wasaidie kufafanua matukio, mpangilio, na wahusika wa hadithi.

Hadithi hii ina matukio manne.

Tukio la kwanza: Yesu anaonekana kwa wafuasi wake Yerusalemu. Wanaogopa kwa sababu wanafikiri yeye ni pepo. Yesu anawaonyesha mikono na miguu yake, anawauliza wamguse, na anakula samaki pamoja nao ili kuthibitisha kwamba yu hai.

Tukio la pili: Muda fulani baadaye, Yesu anaeleza maandiko kuhusu Mkombozi Aliyeahidiwa kwa wanafunzi wake. Yesu anawasaidia wanafunzi kuelewa kwamba alikamilisha maandiko. Yesu anawaambia kwamba wanahitaji kungoja Yerusalemu ili Mungu amtume Roho Mtakatifu, ili wawe na nguvu ya kuwa mashahidi wake.

Tukio la tatu: Yesu anawachukua wafuasi wake kwenye Mlima wa Mizeituni. Yesu anawabariki na anachukuliwa mbinguni na Mungu. Wafuasi wake Yesu wanamwabudu Yesu na kurudi Yerusalemu.

Tukio la nne: wafuasi wa Yesu wanaenda Hekaluni kumwabudu na kumshukuru Mungu mara kwa mara.

Wahusika katika simulizi hili ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume kumi na moja
- Wafuasi wengine

Katika kipindi hiki, waelekeze wanakikundi watumie picha zenye madokezo, wachore, au watumie nyenzo mbalimbali (vitu vya kubebeka kama vile mawe, vijiti, vinyago vya watoto) kupata taswira ya simulizi na matukio yake.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa pamoja na wafuasi wake kwa siku 40 baada ya kufufuka. Matukio haya yote hayakutokea siku ileile.

Ni muhimu kukumbuka kwamba katika utamaduni wa Kiyahudi, roho haikuwa na mwili wa kimwili na haikuweza kula chakula.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu alikuwa na majeraha ya miguu na mikono yake kutoka mahali ambapo askari wa Kiroma walimpigilia misumari msalabani.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anasema "kila kitu kilichoandikwa," Yesu anarejelea maandiko ya Kiyahudi, au maneno Mungu aliwaongoza watu kuandika. Maandiko ni pamoja na sheria ya Mungu ambayo alimpa Musa, unabii wa manabii, na maneno ya kitabu cha Zaburi. Hapa, Zaburi imetumiwa kama mwakilishi wa Maandiko mengine yote na si kitabu cha Zaburi pekee.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Bethania ilikuwa karibu na Yerusalemu kwenye Mlima wa Mizeituni.

Ni muhimu kukumbuka kwamba Yesu anapokwenda kwenye Mlima wa Mizeituni, huenda alikuwa akisafiri na wafuasi wengi takriban 120 hivi.

Ni muhimu kukumbuka kwamba kwa kumwabudu Yesu wanafunzi wanaonyesha kwamba hatimaye wanamtambua Yesu kama Mungu.

Ni muhimu kukumbuka kwamba wanafunzi walikuwa wakimtii Yesu wakati waliporudi Yerusalemu kumngojea Mungu awatume Roho Mtakatifu.

Kudhihirisha Maandiko

Sikiliza maandishi tena katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kueleweka.

Katika kipindi hiki, timu itaigiza hadithi hii.

Hadithi hii ina matukio manne.

Wahusika katika hadithi hii ni pamoja na:

- Yesu
- Mitume kumi na moja
- Wafuasi wengine

Waelekeze waigizaji waigize simulizi hili mara mbili. Wanapaswa kuiigiza kwa lugha wanayotafsiri. Kwanza, waigizaji waigize hadithi hii bila kukoma. Mara ya pili timu inapoigiza hadithi, wasimamishe katika sehemu tofauti za hadithi.

Timu inapoigiza hadithi kwa mara ya kwanza, zingatia mazungumzo, mtiririko, mfuatano wa matukio, na mpangilio wa hadithi. Tafuta sehemu muhimu au ngumu za hadithi au kifungu zinazofaa kuigizwa na zisirukwe. Isaidie timu kukumbuka sehemu za simulizi.

Hakikisha kwamba timu inaigiza wanafunzi hao wawili wanaposimulia hadithi yao kwa mitume 11 na wafuasi wengine wa Yesu wakati Yesu anapoonekana ghafula. Njia moja ya kufanya hivyo ni kufanya mwigizaji ghafla aonekane kutoka nyuma ya mwamba au sehemu ya fanicha.

Hakikisha unaigiza wanafunzi wanaomgusa Yesu na kumwangelia mikono na miguu ili kujua kwamba alikuwa hai kweli na si mzimu.

Hakikisha timu inaigiza Yesu na wanafunzi wake wakitoka nje ya jiji la Yerusalemu na kwenda kwenye Mlima wa Mizeituni kabla ya Yesu kuwabariki wanafunzi wake.

Hakikisha unaigiza Yesu akipaa angani na hatimaye kutoweka huku wanafunzi wake wakimtazama.

Hakikisha unaigiza wanafunzi wakirudi Yerusalemu na kutembelea Hekalu kila siku ili kumshukuru Mungu.

Wanapoigiza simulizi kwa mara ya pili, sitisha uigizaji hapa na pale.

Muigize mitume na wafuasi wengine wakikusanyika pamoja Yerusalemu. Wanafunzi wawili waliokuja kutoka Emmau wanasimulia hadithi yao ya Yesu kujitokeza. Wanafunzi wanadhania Yesu ni pepo.

Simamisha igizo. Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya wanafunzi, "Mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama "Furaha. Ni kama tulivyosema. Yesu amerudi!" "Kuogopa. Yesu anawezaje kuwa hai tena?" na "Nina shaka. Nataka kuamini kwamba amerudi kweli, lakini ni vizuri sana kuwa kweli." Anzisha tena uigizaji.

Muigize Yesu akiwaambia wamguse na kuwaonyesha mikono na miguu yake. Yesu anawaomba kitu cha kula ili kuthibitisha kwamba yeye sio pepo.

Simamisha igizo. Muulize mhusika anayeigiza nafasi ya mtume, "Unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama "Hofu, mtu huyu hawezi kuwa Yesu. Nilimwona akifa!" "Aibu, alilazimika kutufanya tuguse mikono na miguu yake ili kuamini kwamba yu hai," na "Nina amini. Yesu amethibitisha kwamba yu hai." Anzisha tena uigizaji.

Muigize Yesu akielezea maandiko kuhusu Mkombozi Aliyehidiwa kwa wanafunzi wake. Anaeleza kwamba maandiko yalisema lazima ateseke, afe, na afufuke siku ya tatu. Yesu pia anawaambia maandiko yanayosema wafuasi wake watahubiri Habari Njema ya toba, au kugeuka kutoka kwa dhambi kwenda kwa Mungu, na msamaha wa Mungu kwa makundi yote ya watu yanayoanza Yerusalemu.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Petro, "Je, unahisi vipi?" Huenda akakujibu, "Kunyenyekea. Yesu amenionyesha msamaha wake binafsi," "Nimeazimia. Nataka kila mtu ajue Habari Njema kwamba wanaweza kuwa na uhusiano na Mungu kwa sababu yake Yesu," na "Kuvuviwa. Nataka kuwaongoza watu jinsi Yesu alivyoniongoza." Anzisha tena uigizaji.

Muigize Yesu akiwaambia wafuasi wake kwamba wao ni mashahidi wake. Yesu anawaambia kwamba Mungu atawatumia Roho Mtakatifu na kwamba wanapaswa kusubiri Yerusalemu ili kuipokea. Muigize Yesu akiwaongoza wanafunzi wake kwenye Mlima wa Mizeituni. Yesu anawabariki wanafunzi wake kisha anaanza kupaa mbinguni.

Sitisha igizo: Muulize mhusika Yesu, "Je, unahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama "Furaha. Ninaenda kwa Baba yangu," "Nina msisimko. Ni wakati wa wafuasi wangu kushiriki hadithi yangu na ulimwengu," na "Nimetimiza. Nimemaliza kile ambacho Baba yangu alinituma kufanya." Anzisha tena uigizaji.

Muigize wanafunzi wakimwabudu Yesu. Kisha wanarudi Yerusalemu na kwenda Hekaluni mara nyingi ili kumsifu na kumshukuru Mungu.

Sitisha igizo: Waulize wanafunzi, "Je, mnahisi vipi?" Huenda ukasikia mambo kama "Matumaini. Tunajua Mungu atamtuma roho yake hivi karibuni," "Nina shukuru. Siamini Yesu alinichagua," na "Nimeazimia. Hata ingawa watu watanitesa, nitawaambia kila mtu Habari Njema kumhusu Yesu."

Kujaza Mapengo

Sikiliza maandishi mara moja yakisomwa katika tafsiri iliyo rahisi zaidi kuelewa.

Yesu anawatokea wanafunzi wake mahali ambapo wamekusanyika. Anawasalimu akisema, "**Amani** na iwe pamoja nanyi." Amani inahusu kutokuwepo kwa ugomvi na pia maelewano na mwanadamu na Mungu. Hakikisha kwamba umetafsiri neno amani kama ulivyolitafsiri hapo awali. Amani ni neno linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anawauliza wafuasi wake, "Mbona **mioyo** yenu imejawa na shaka?" Wayahudi walitumia neno moyo kumaanisha sehemu ya mtu ilyokuwa na hisia na kufanya maamuzi. Yesu alikuwa akiuliza kwa nini wanafunzi wake walikuwa na shaka kwamba alikuwa hai. Unapotafsiri neno moyo, hakikisha inalingana na tafsiri za awali. Moyo ni neno linalopatikana kwenye Faharasa Kuu.

Yesu anarejelea kile kilichoandikwa. Hii ni njia nyingine ya kutaja **maandiko** ya Wayahudi, au maneno Mungu aliwaongoza watu kuandika. Maandiko ambayo Yesu alieleza yalijumuisha maneno kutoka kwa **sheria ya Musa** na **manabii**. "Sheria ya Musa" inarejela sheria ambayo Mungu alimpa Musa ili watu wake waishi kwayo. "Manabii" unarejelea wajumbe wa Mungu waliozungumza na watu kwa niaba yake. Hakikisha kwamba umetafsiri maandiko, sheria ya Musa, na nabii kama ulivyofanya hapo awali. Maneno yote matatu yako kwenye Faharasa Kuu.

Yesu alieleza jinsi maandiko yanavyosema kwamba Masihi lazima ateseka, afe, na afufuke siku ya tatu. **Masihi** unarejelea Mkombozi Aliyeahidiwa, au mtu ambaye Mungu alichagua na kutuma kwa watu wake kama Mkombozi na mfalme. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Masihi kama vile ulivyolitafsiri katika masimulizi ya hapo awali. Neno Masihi linapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Maandiko pia yanasema kwamba wafuasi wa Mkombozi Aliyeahidiwa watahubiria kila mtu kuhusu toba na msamaha wa **dhambi**, au kutomtii Mungu. **Toba** ni neno linalorejelea mtu ambaye hugeuka kutoka dhambini na kumrudia Mungu ili kuishi maisha mapya kufuatia njia za Mungu. Yeyote anayetubu, Mungu **atawasamehe** dhambi zao, au kuondoa hatia yao na kurudisha uhusiano wao pamoja naye. Hakikisha unatafsiri maneno msamaha na dhambi kama ulivyofanya kwenye hadithi za Luka zilizopita. Maneno yote matatu yako kwenye Fahirasa Kuu.

Yesu anasema toba na msamaha kwa dhambi utahubiriwa kwa **mataifa** yote, au makabila yote. Hakikisha kwamba umetafsiri neno taifa kama vile ulivyolitafsiri katika masimulizi ya hapo awali. Taifa ni neno linalopatikana katika Fahirasa Kuu.

Yesu anawapeleka wanafunzi wake karibu na Bethania kwenye Mlima wa Mizeituni. Yesu **anabariki**, au anawaombea kibali cha Mungu, amani na nguvu katika maisha yao. Hakikisha kwamba umetafsiri neno barikiwa kama vile ulivyolitafsiri hapo awali. Bariki linapatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Yesu alipokuwa akisali, Mungu alianza kumuinua **mbinguni**. Hapa, mbingu unamaanisha anga na mahali anapoishi Mungu. Yesu kwanza alinyanyuka angani na kisha katika uwepo wa Mungu. Fikiria njia bora ya kutafsiri mbinguni kwa lugha yako ili kuwa na maana zote mbili. Mbinguni ni neno linalopatikana kwenye Fahirasa Kuu.

Wanafunzi walimtazama Yesu akipotoweka na kuanza **kumwabudu**. Hii ina maana walieleza mshangao wao kwa Yesu. Unapotafsiri neno kuabudu, hakikisha linalingana na tafsiri za awali. Kuabudu liko kwenye Fahirasa Kuu.

Wanafunzi wanarudi Yerusalemu na kwenda **Hekaluni** mara nyingi. Hekalu unarejelea mahali Mungu alipoishi kati ya watu wake. Hakikisha kwamba umetafsiri neno Hekalu kama ulivyolitafsiri hapo awali. Hekalu ni neno lililoko kwenye Fahirasa Kuu.